คำอธิบายและแนวทางปฏิบัติ ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร

ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดิน
ให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ
และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน
พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

จัดทำโดย กลุ่มกฎหมายและระเบียบ
สำนักกฎหมาย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรกฎาคม ๒๕๖๘

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คำนำ

ในปี ๒๕๖๔ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ปรับปรุงระเบียบเกี่ยวกับการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร โดยยกเลิกระเบียบเดิมซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกรให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน การจัดที่ดินให้เกษตรกรเช่าซื้อ การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การลดหรือยกเว้นการเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน จำนวน ๙ ฉบับ รวมทั้งยกเลิกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เพื่อรวบรวมหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรทั้งระบบไว้ในระเบียบฉบับเดียวกัน ซึ่งคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ได้มีมติเห็นชอบการปรับปรุงระเบียบดังกล่าวโดยออกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ต่อมาในปี ๒๕๖๖ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ได้มีมติเห็นชอบการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบข้างต้นโดยออกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๖ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๖ เป็นต้นไป โดยนับแต่มีการบังคับใช้ระเบียบนี้ ส.ป.ก. และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ออกประกาศ คำสั่ง และหนังสือเวียน เพื่อกำหนดแบบ ขั้นตอน รวมทั้งแนวทางปฏิบัติงานให้เจ้าหน้าที่ถือปฏิบัติ รวมทั้งได้มีหนังสือชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบดังกล่าวไว้หลายกรณี

ส.ป.ก. โดยสำนักกฎหมายในฐานะผู้รับผิดชอบในการให้คำปรึกษาและแนะนำเกี่ยวกับการใช้การตีความกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและระเบียบดังกล่าว จึงได้จัดทำหนังสือคำอธิบายและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ตลอดจนรวบรวมประกาศ คำสั่ง และหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในแต่ละกรณี อันจะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รวมถึงผู้สนใจ ในการนำไปใช้และอ้างอิงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร เพื่อเป็นการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

สำนักกฎหมาย ส.ป.ก.
กรกฎาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

บทนำ หลักการพื้นฐานในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร..... ๑

ส่วนที่ ๑ พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม..... ๑

ส่วนที่ ๒ แผนผังแสดงการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน เพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่า หรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม..... ๒

แผนผัง : กระบวนการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรณีการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรม..... ๓

บทที่ ๑ การคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม.. ๔

๑.๑ หลักการทั่วไป..... ๔

๑.๑.๑ ประเภทของที่ดิน..... ๔

๑.๑.๒ การนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม..... ๕

แผนผัง : การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรณีการจัดที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม..... ๖

๑.๑.๓ ผู้มีอำนาจในการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน..... ๗

๑.๑.๔. ผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดิน..... ๗

๑.๑.๕ แบบ การรับคำขอ การสอบสวนสิทธิและจัดทำรายงานการตรวจสอบ..... ๘

๑.๑.๖ การขึ้นทะเบียนบัญชีเกษตรกร..... ๑๒

๑.๒ การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบฯ หมวด ๑..... ๑๓

๑.๒.๑ กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม..... ๑๓

๑.๒.๑.๑ กรณีเป็นที่ดินของรัฐที่มีผู้ถือครองที่ดิน..... ๑๓

(๑) การดำเนินการโดย ส.ป.ก.จังหวัด ปิดประกาศให้บุคคลยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเป็นการทั่วไป..... ๑๓

(๒) การดำเนินการโดยบุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเป็นการเฉพาะรายต่อ ส.ป.ก.จังหวัด..... ๑๗

หน้า

๑.๒.๑.๒ กรณีเป็นที่ดินเอกชนที่มีผู้ถือครองที่ดิน (ผู้เช่า)..... ๑๗
(๑) การดำเนินการโดย ส.ป.ก.จังหวัด ปิดประกาศให้บุคคล
ยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเป็นการทั่วไป..... ๑๗
(๒) การดำเนินการโดยบุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับการคัดเลือก
และจัดที่ดินเป็นการเฉพาะรายต่อ ส.ป.ก.จังหวัด..... ๒๐
๑.๒.๑.๓ กรณีเป็นที่ดินของรัฐหรือที่ดินเอกชนที่ไม่ปรากฏตัวผู้ถือครองที่ดิน.... ๒๐
๑.๒.๒ กรณีเป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้รับคืนมาจากบุคคลผู้ได้รับการจัดที่ดิน
ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม..... ๒๓
แผนผัง : หมวด ๑
๑. ที่ดินที่ยังไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม
๑.๑ กรณีที่ดินของรัฐที่มีผู้ถือครองที่ดิน..... ๒๔
๑.๒ กรณีที่ดินเอกชนที่มีผู้ถือครองที่ดิน (ผู้เช่า)..... ๒๕
๑.๓ กรณีที่ดินของรัฐหรือที่ดินเอกชนที่ไม่ปรากฏตัวผู้ถือครองที่ดิน..... ๒๖
๒. ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้รับคืนมาจากบุคคลผู้ได้รับการจัดที่ดิน..... ๒๗

บทที่ ๒ การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ
(สัญญาเช่าที่ดิน / สัญญาเช่าซื้อที่ดิน)..... ๒๘
๒.๑ การโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้แก่คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือเกษตรกรอื่น..... ๒๘
๒.๑.๑ การยื่นคำขอ..... ๒๘
๒.๑.๒ การรับคำขอ..... ๒๙
๒.๑.๓ การสอบสวนสิทธิและจัดทำรายงานการตรวจสอบ..... ๒๙
๒.๑.๔ การพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน..... ๓๐
๒.๑.๕ การประกาศและแจ้งผลการพิจารณา..... ๓๑
๒.๑.๖ การจัดทำสัญญาเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน..... ๓๒
๒.๑.๗ สิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้รับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน..... ๓๒
๒.๒ การตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ..... ๓๓
๒.๒.๑ การยื่นคำขอ..... ๓๓
๒.๒.๒ การรับคำขอ..... ๓๔
๒.๒.๓ การสอบสวนสิทธิและจัดทำรายงานการตรวจสอบ..... ๓๔

หน้า

๒.๒.๔ การพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน..... ๓๕
๒.๒.๕ การประกาศและแจ้งผลการพิจารณา..... ๓๖
๒.๒.๖ การจัดทำสัญญาเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน..... ๓๗
๒.๒.๗ สิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่า
หรือเช่าซื้อที่ดิน..... ๓๗
แผนผัง : หมวด ๒
๑. การโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้แก่คู่สมรส บุตร เครือญาติ
หรือเกษตรกรอื่น..... ๓๙
๒. การตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ..... ๔๐

บทที่ ๓ การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย (ส.ป.ก. ๔-๐๑ / โฉนดเพื่อการเกษตร)..... ๔๑

๓.๑ การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งสละสิทธิ..... ๔๑

๓.๑.๑ การยื่นคำขอ..... ๔๑
๓.๑.๒ การรับคำขอ..... ๔๒
๓.๑.๓ การสอบสวนสิทธิและจัดทำรายงานการตรวจสอบ..... ๔๒
๓.๑.๔ การพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน..... ๔๓
๓.๑.๕ การประกาศและแจ้งผลการพิจารณา..... ๔๕
๓.๑.๖ การออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ โฉนดเพื่อการเกษตร หรือจัดทำสัญญาเช่าที่ดิน..... ๔๕
๓.๑.๗ สิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่..... ๔๗

๓.๒ การจัดที่ดินแทนที่ให้แก่ทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งถึงแก่ความตาย..... ๔๗

๓.๒.๑ การยื่นคำขอ..... ๔๗
๓.๒.๒ การรับคำขอ..... ๔๙
๓.๒.๓ การสอบสวนสิทธิและจัดทำรายงานการตรวจสอบ..... ๔๙
๓.๒.๔ การพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน..... ๔๙
๓.๒.๕ การประกาศและแจ้งผลการพิจารณา..... ๕๑
๓.๒.๖ การออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตร..... ๕๑
๓.๒.๗ สิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่..... ๕๒

หน้า

แผนผัง : หมวด ๓

๑. การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งสละสิทธิ..... ๕๓

๒. การจัดที่ดินแทนที่ให้แก่ทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตร ซึ่งถึงแก่ความตาย..... ๕๔

บทที่ ๔ โฉนดเพื่อการเกษตร..... ๕๕

๔.๑ การออกโฉนดเพื่อการเกษตร..... ๕๕

๔.๑.๑ ผู้มีสิทธิยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร..... ๕๕

๔.๑.๒ การยื่นคำขอและการพิจารณาออกโฉนดเพื่อการเกษตร..... ๕๕

๔.๒ การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร ซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย..... ๕๗

แผนผัง : โฉนดเพื่อการเกษตร

๑. การออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามหมวด ๕ ส่วนที่ ๕..... ๕๘

๒. การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร ซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย ตามหมวด ๓..... ๕๙

บทที่ ๕ การจัดที่ดินตามบทเฉพาะกาล..... ๖๐

๕.๑ การจัดที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๕๔..... ๖๐

๕.๑.๑ การยื่นและการรับคำร้องหรือคำขอ..... ๖๐

๕.๑.๒ การสอบสวนสิทธิ และการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน..... ๖๐

๕.๑.๓ การประกาศและแจ้งผลการพิจารณา..... ๖๑

๕.๑.๔ การออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือจัดทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน..... ๖๑

๕.๒ การจัดที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๖๒..... ๖๒

๕.๒.๑ ผู้มีสิทธิยื่นคำขอ..... ๖๒

๕.๒.๒ การยื่นคำขอ การรับคำขอ การสอบสวนสิทธิ และการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน..... ๖๓

๕.๒.๓ การประกาศและแจ้งผลการพิจารณา..... ๖๕

๕.๒.๔ การจัดทำสัญญาเช่าที่ดิน..... ๖๕

๕.๒.๕ สิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินตามข้อ ๖๒..... ๖๕

หน้า

แผนผัง : การจัดที่ดินตามบทเฉพาะกาล

๑. การจัดที่ดินตามข้อ ๕๔..... ๖๖

๒. การจัดที่ดินตามข้อ ๖๒..... ๖๗

บทที่ ๖ การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกร

ตลอดจนการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดที่ดิน..... ๖๘

๖.๑ การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกร..... ๖๘

๖.๑.๑ การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งสิ้นสิทธิในที่ดิน เพื่อดำเนินการจัดที่ดิน (แปลงว่าง) ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘..... ๖๘

๖.๑.๒ การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (สัญญาเช่าที่ดิน / สัญญาเช่าซื้อที่ดิน) ซึ่งโอนสิทธิหรือถึงแก่ความตาย ตามระเบียบฯ หมวด ๒..... ๖๙

๖.๑.๓ การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ / โฉนดเพื่อการเกษตร) ตามระเบียบฯ หมวด ๓..... ๗๑

๖.๒ การออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิกเพิกถอน และออกใบแทน ส.ป.ก. ๔-๐๑ / โฉนดเพื่อการเกษตร / สัญญาเช่าที่ดิน / สัญญาเช่าซื้อที่ดิน..... ๗๓

๖.๒.๑ การออกหลักฐานยืนยันคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ / การจัดทำสัญญา..... ๗๓

๖.๒.๒ การแก้ไขเพิ่มเติมเอกสาร / สัญญา..... ๗๖

๖.๒.๓ การยกเลิก หรือเพิกถอน..... ๗๗

๖.๓ การเพิกถอนคำสั่งของ คปจ. ที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ ในเขตปฏิรูปที่ดิน ๗๙

ภาคผนวก..... ๘๐

ภาคผนวก ๑ : พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒..... ๘๑

ภาคผนวก ๒ : ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕..... ๑๐๐

หน้า

ภาคผนวก ๓ : ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง กำหนดเวลา
และการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร
ตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒
ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ ๒๕๓๘..... ๑๐๑

ภาคผนวก ๔ : ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอน
หรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สิน
และหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖..... ๑๐๓

ภาคผนวก ๕ : คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจ
ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน
สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก.
ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔..... ๑๒๖

ภาคผนวก ๖ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๑๙
ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับ
อำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร
ในเขตปฏิรูปที่ดินของผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ๑๕๓

ภาคผนวก ๗ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๖๑๙ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖
เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจกรณีการแต่งตั้งให้บุคคลกระทำการแทนตน
เพื่อยื่นคำขอหรือสอบสวนสิทธิ..... ๑๕๗

ภาคผนวก ๘ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๐๐๐๙ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๗
เรื่อง ซักซ้อมแนวทางแก้ไขปัญหากรณีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่
เกษตรกรในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดิน
กับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น..... ๑๕๙

ภาคผนวก ๙ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๗๑ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแนวเขตการจัดที่ดิน
ให้แก่เกษตรกร กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมาย
ว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม..... ๑๖๒

หน้า

ภาคผนวก ๑๐ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๔๘๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๗
เรื่อง แนวทางแก้ไขปัญหากรณีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร
ในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขต
ที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น..... ๑๖๖
ภาคผนวก ๑๑ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๖๗๙ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘
เรื่อง ขอกำชับให้ดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติงานการคัดเลือก
และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามแผนบริหารจัดการ
ความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘..... ๑๖๘
ภาคผนวก ๑๒ : คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติ
ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม)
ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก.
ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๙๓๗ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕..... ๑๗๑
ภาคผนวก ๑๓ : คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๗๐/๒๕๖๘ เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย
ของข้อมูลส่วนบุคคล สั่ง ณ วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ แนบท้าย
หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๓/ว ๑๙๖๖ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๘..... ๒๑๖
ภาคผนวก ๑๔ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๒๘๙ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗
เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร
ในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม)..... ๒๒๓
ภาคผนวก ๑๕ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๒๒๔ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖
เรื่อง ทบทวนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณสมบัติ
และลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดิน
จากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม..... ๒๒๕
ภาคผนวก ๑๖ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๕๗๙ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๖
เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียน
และหลักเกณฑ์การใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือก
ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม..... ๒๒๘
ภาคผนวก ๑๗ : คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอน
การออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสือ
อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร
สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก.

หน้า

ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๗๐๐๙ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติม
กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน
และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน
และโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗..... ๒๓๗

ภาคผนวก ๑๘ : ประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ
ประกาศ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก.
ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๓๔๔๖ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕
เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐและแนวปฏิบัติ
เกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า..... ๒๕๑

ภาคผนวก ๑๙ : ประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ประเภทที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ ที่ดินพระราชทาน ที่ดินบริจาค
และที่ดินราชพัสดุที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้ ส.ป.ก. ใช้เพื่อดำเนินการ
ปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๑๗๕๔
ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า
ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อ
ในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญา..... ๒๖๖

ภาคผนวก ๒๐ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๕๙๕ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๕
เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจกรณีเครือญาติของคู่สมรส
ที่ถึงแก่ความตายหรือหย่า..... ๒๗๘

ภาคผนวก ๒๑ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๑๙ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕
เรื่อง แนวทางพิจารณาการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ
และการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่เกษตรกรอื่น กรณีมีเหตุจำเป็น
ต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน..... ๒๘๑

ภาคผนวก ๒๒ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๔๘๔ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔
เรื่อง แนวทางการพิจารณาลำดับและชั้นของทายาท กรณีการตกทอด
ทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกร
ผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตาย..... ๒๘๔

หน้า

ภาคผนวก ๒๓ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๔๕ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕
เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่า
หรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ถึงแก่ความตาย (เพิ่มเติม)..... ๒๙๑
ภาคผนวก ๒๔ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗
เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน
ตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย..... ๒๙๔
ภาคผนวก ๒๕ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๒๒๕ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖
เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์
ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน
ถึงแก่ความตายก่อนออก ส.ป.ก. ๔-๐๑..... ๒๙๙
ภาคผนวก ๒๖ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๖๙๖๘ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖
เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามกฎหมาย
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม..... ๓๐๑
ภาคผนวก ๒๗ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๖๘ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗
เรื่อง ปรับปรุงแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๕๖-๑)..... ๓๑๓
ภาคผนวก ๒๘ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๗๗๔ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๘
เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจำลอง
หรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดิน และปรับปรุง
แบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๕๖-๑)..... ๓๑๔
ภาคผนวก ๒๙ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๖/ว ๔๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗
เรื่อง แนวทางปฏิบัติงานของกลุ่มงานช่างและแผนที่ ส.ป.ก.จังหวัด
ในการออกโฉนดเพื่อการเกษตร..... ๓๒๐
ภาคผนวก ๓๐ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๖๘๖ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗
เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามกฎหมาย
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เพิ่มเติม)..... ๓๒๒
ภาคผนวก ๓๑ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๓๙๖ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๕
เรื่อง การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามข้อ ๕๔ แห่งระเบียบ
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอน

หน้า

หรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สิน
และหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔..... ๓๒๔
ภาคผนวก ๓๒ : ประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิ
โดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว
โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก.
ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๗๑ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗..... ๓๒๖
ภาคผนวก ๓๓ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๗๕๕ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๘
เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดิน
สำหรับผู้ใดที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรมได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาต..... ๓๓๒
ภาคผนวก ๓๔ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๙๔๘ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘
เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพยานหลักฐาน
ตามประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ
และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน
ที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗..... ๓๓๗
ภาคผนวก ๓๕ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๐๑๑ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๗
เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิ
การเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน..... ๓๔๑
ภาคผนวก ๓๖ : ประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ ๖๒
แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์
วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอน
หรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สิน
และหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘..... ๓๔๕
ภาคผนวก ๓๗ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๗๕ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๕
เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
จังหวัดที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน..... ๓๔๗

บทนำ

หลักการพื้นฐานในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร

ส่วนที่ ๑ พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒[๑] มาตรา ๑๙ (๗) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคหก เป็นบทบัญญัติที่กำหนดให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) มีหน้าที่และอำนาจในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อของเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินตามบทบัญญัตินี้ โดยมาตรา ๓๐ มีหลักการสำคัญเกี่ยวกับการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร ดังนี้

๑. การจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรเป็นการดำเนินการในที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มาตามที่พระราชบัญญัตินี้กำหนด เช่น ที่ดินของรัฐที่ ส.ป.ก. นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๒๖ หรือที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาเป็นแปลงเล็กแปลงน้อยและมิได้อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ ทวิ หรือที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมาตามมาตรา ๒๙ เป็นต้น

๒. ส.ป.ก. มีหน้าที่และอำนาจในการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ให้แก่เกษตรกรตามขนาดการถือครองที่ดิน[๒] ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง ดังนี้

(๑) จำนวนที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ สำหรับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งประกอบเกษตรกรรมที่มิใช่การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตาม (๒)

(๒) จำนวนที่ดินไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ สำหรับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ ได้แก่ โค กระบือ และม้า ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ ๒๕๖๕[๓]

๓. ในกรณีที่เป็นการจัดที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาจากที่ดินของรัฐและมีเกษตรกรถือครองที่ดินนั้นอยู่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๒๔[๔] ถ้าเกษตรกรดังกล่าวได้ยื่นคำร้องและยินยอมชำระค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดินในอัตรา

---

[๑] ภาคผนวก ๑ : พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

[๒] คปก. ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๓๘ ได้มีมติให้พิจารณาจากจำนวนที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดินที่บุคคลดังกล่าวมีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินที่ได้รับการจัดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้ว ต้องไม่เกิน ๕๐ ไร่ สำหรับการประกอบเกษตรกรรมทั่วไป หรือ ๑๐๐ ไร่ สำหรับเกษตรกรรมประเภทสัตว์ใหญ่ ยกเว้นในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนดไว้ต่ำกว่าโดยความเห็นชอบจาก คปก.

[๓] ภาคผนวก ๒ : ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

หรือจำนวนที่เพิ่มขึ้นตามที่ คปก. กำหนด กรณีนี้มาตรา ๓๐ วรรคสาม กำหนดให้ คปก. มีหน้าที่และอำนาจในการจัดที่ดินส่วนที่เกินกว่าเนื้อที่ ๕๐ ไร่ เพื่อให้เกษตรกรเช่าหรือจัดให้ แล้วแต่กรณี ตามจำนวนที่เกษตรกรถือครองได้ แต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน ๑๐๐ ไร่

คปก. ได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ (๗) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคหก กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร รวมถึงการโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อเพื่อให้เป็นไปตามหลักการข้างต้น พร้อมทั้งอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ (๓) (๖) (๑๐) และ (๑๒) เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์รองรับการกำหนดแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดิน การจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การสาธารณูปโภค และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน รวมทั้งแนวทางในการปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรไว้ในคราวเดียวกัน โดยออกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔[๕] ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖[๖]

ส่วนที่ ๒ แผนผังแสดงการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดกระบวนการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร โดยจำแนกวิธีการจัดที่ดินตามประเภทของที่ดิน สภาพการทำประโยชน์ในที่ดิน และสิทธิที่เกษตรกรได้รับ ซึ่งจะส่งผลถึงวิธีการควบคุมสิทธิที่แตกต่างกัน รายละเอียดปรากฏตามแผนผัง ดังต่อไปนี้

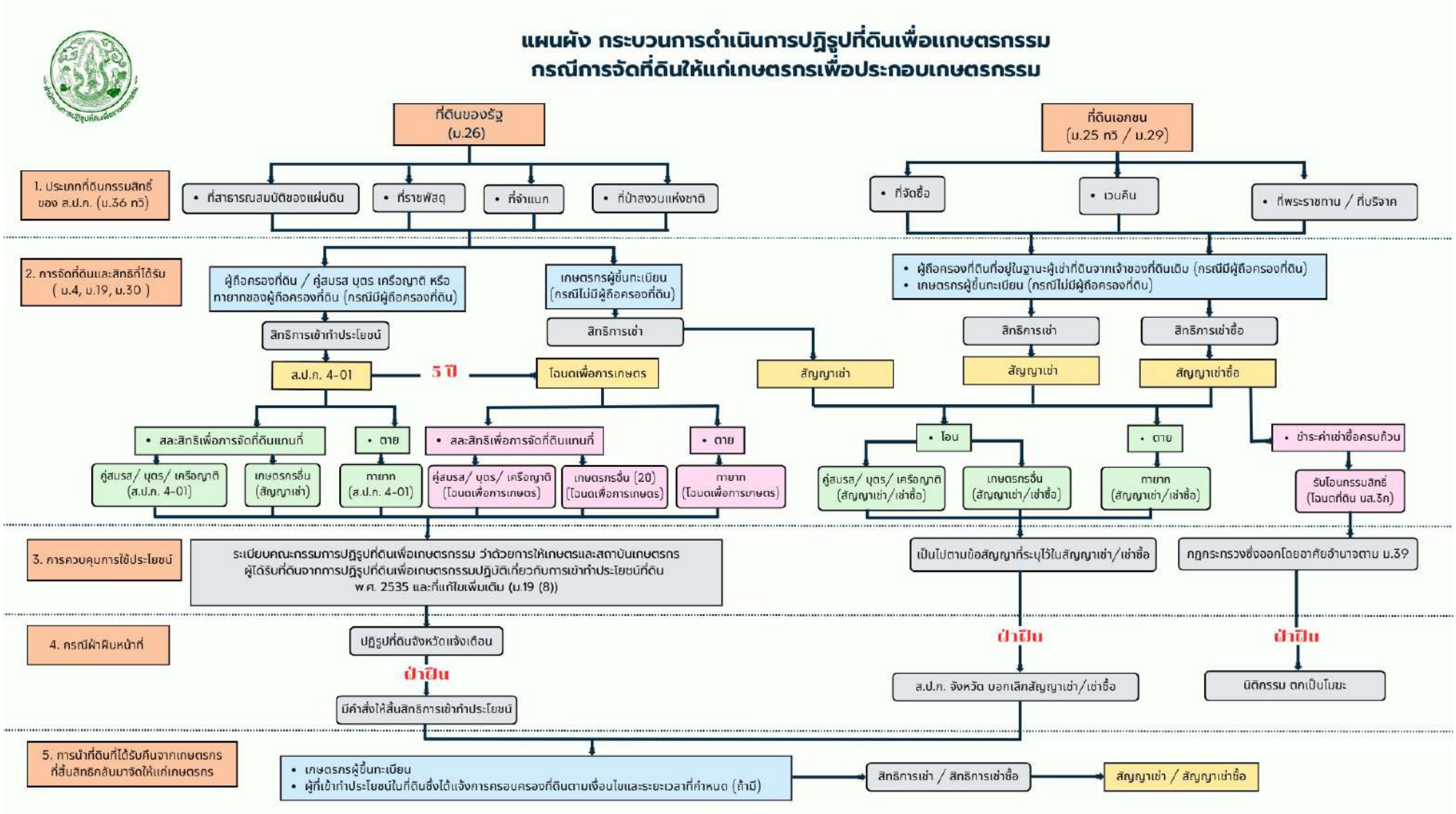
---

[๔] ภาคผนวก ๓ : ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง กำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกรตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ ๒๕๓๘

[๕] ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๑๕๘ ง วันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔

[๖] ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๓๐๙ ง วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๖๖

แผนผัง กระบวนการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรณีการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรม

*** หมายเหตุ : ประเภทที่ดินพระราชทาน / ที่บริจาค ดำเนินการจัดที่ดินโดยวิธีให้สิทธิการเช่าเท่านั้น**

บทที่ ๑

การคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดิน จากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๗] (ระเบียบฯ) หมวด ๑ ได้กำหนดกระบวนการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรซึ่งอาจจำแนกเนื้อหาสาระสำคัญได้เป็น ๒ ส่วน คือ ส่วนที่มีลักษณะเป็น *“หลักการทั่วไป”* อันเป็นหลักเกณฑ์พื้นฐานที่ใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรเป็นการทั่วไปทุกกรณี และส่วนที่มีลักษณะเป็น *“การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร”* ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ที่ใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามความเหมาะสมกับประเภทของดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นการเฉพาะในแต่ละกรณี ดังนี้

๑.๑ หลักการทั่วไป

๑.๑.๑ ประเภทของที่ดิน

๑.๑.๑.๑ ที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง (๑) คือ “ที่ดินของรัฐ” ที่ ส.ป.ก. ได้นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๖ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ได้แก่ ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะหรือที่ดินที่ได้สงวนหรือหวงห้ามไว้ตามความต้องการของทางราชการ ที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่าหรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่น ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี หรือที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ โดยที่ดินของรัฐดังกล่าวตั้งอยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดิน

๑.๑.๑.๒ ที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๖ วรรคหนึ่ง (๒) คือ ที่ดินที่ได้มานอกเหนือจาก ๑.๑.๑.๑ เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เช่น ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาเป็นแปลงเล็กแปลงน้อยและมิได้อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ ทวิ หรือที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อมาตามมาตรา ๒๙ เป็นต้น โดยในทางปฏิบัติอาจเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า “ที่ดินเอกชน”

---

[๗] ภาคผนวก ๔ : ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

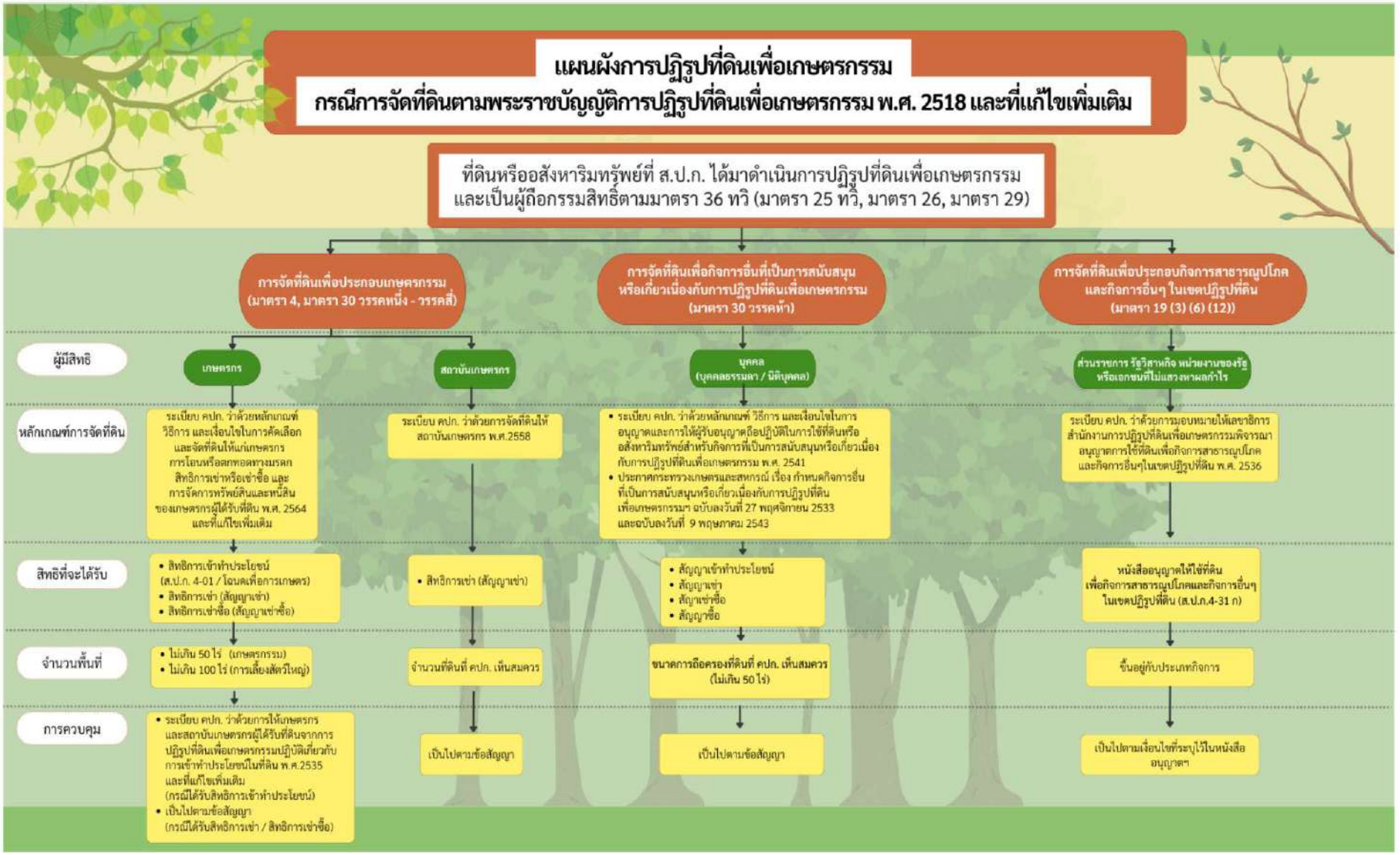
๑.๑.๒ การนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เนื่องจากพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดหน้าที่และอำนาจให้ ส.ป.ก. ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไว้หลายมิติ เช่น การจัดหาที่ดินทั้งของรัฐและเอกชน การจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การจัดที่ดินให้แก่สถาบันเกษตรกร การจัดที่ดินให้บุคคลใช้สำหรับประกอบกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดิน การปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพผลิตผลเกษตรกรรม ตลอดจนสวัสดิการ การสาธารณูปโภค การศึกษาและการสาธารณสุขของเกษตรกร ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณานำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมของ ส.ป.ก.จังหวัดในแต่ละท้องที่เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ระเบียบฯ ข้อ ๖ วรรคสอง จึงได้กำหนดให้ ส.ป.ก. ดำเนินงานเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มาตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยพิจารณาตามลำดับ ดังนี้

๑.๑.๒.๑ ให้นำที่ดินตามข้อ ๑.๑.๑ มาจัดให้แก่เกษตรกรตามระเบียบนี้ หรือจัดที่ดินให้แก่สถาบันเกษตรกรตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการจัดที่ดินให้สถาบันเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๕๘ ตามความเหมาะสมเป็นลำดับแรก เว้นแต่เป็นกรณีที่เข้าลักษณะตามข้อ ๑.๑.๒.๒

๑.๑.๒.๒ กรณีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) หรือเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย พิจารณาแล้วเห็นสมควรให้นำที่ดินตามข้อ ๑.๑.๑ มาจัดให้แก่ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ดำเนินการโดยไม่หวังผลกำไรตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๖ หรือจัดที่ดินให้แก่บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ ให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น

ทั้งนี้ การจัดที่ดินตามระเบียบต่าง ๆ ข้างต้นมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการพิจารณาตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่แตกต่างกัน รายละเอียดปรากฏตามแผนผังการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กรณีการจัดที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

แผนผังการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
กรณีการจัดที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ตามมาตรา 36 ทวิ (มาตรา 25 ทวิ, มาตรา 26, มาตรา 29)
การจัดที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรม (มาตรา 4, มาตรา 30 วรรคหนึ่ง - วรรคสี่)
การจัดที่ดินเพื่อกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุน หรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (มาตรา 30 วรรคห้า)
การจัดที่ดินเพื่อประกอบกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (มาตรา 19 (3) (6) (12))
ผู้มีสิทธิ
เกษตรกร
สถาบันเกษตรกร
บุคคล (บุคคลธรรมดา / นิติบุคคล)
ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐ หรือเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไร
หลักเกณฑ์การจัดที่ดิน
ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดก สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สิน ของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. 2564 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการจัดที่ดินให้สถาบันเกษตรกร พ.ศ.2558
ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2541
ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมฯ ฉบับลงวันที่ 27 พฤศจิกายน 2533 และฉบับลงวันที่ 9 พฤษภาคม 2543
ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการมอบหมายให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมพิจารณาอนุญาตการใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภค และกิจการอื่นๆในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. 2536
สิทธิที่จะได้รับ
สิทธิการเข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก. 4-01 / โฉนดเพื่อการเกษตร)
สิทธิการเช่า (สัญญาเช่า)
สิทธิการเช่าซื้อ (สัญญาเช่าซื้อ)
สิทธิการเช่า (สัญญาเช่า)
สัญญาเข้าทำประโยชน์
สัญญาเช่า
สัญญาเช่าซื้อ
สัญญาซื้อ
หนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ดินเพื่อกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่นๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.4-31 ก)
จำนวนพื้นที่
ไม่เกิน 50 ไร่ (เกษตรกรรม)
ไม่เกิน 100 ไร่ (การเลี้ยงสัตว์ใหญ่)
จำนวนที่ดินที่ คปก. เห็นสมควร
ขนาดการถือครองที่ดินที่ คปก. เห็นสมควร (ไม่เกิน 50 ไร่)
ขึ้นอยู่กับประเภทกิจการ
การควบคุม
ระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (กรณีได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์)
เป็นไปตามข้อสัญญา (กรณีได้รับสิทธิการเช่า / สิทธิการเช่าซื้อ)
เป็นไปตามข้อสัญญา
เป็นไปตามข้อสัญญา
เป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุไว้ในหนังสืออนุญาตฯ

๑.๑.๓ ผู้มีอำนาจในการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน

๑.๑.๓.๑ ระเบียบฯ ข้อ ๑๑ ได้กำหนดให้เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมายเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบนี้ แต่ไม่รวมถึงการจัดที่ดินตามข้อ ๑.๑.๓.๒ โดยเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้มอบหมายให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจดังกล่าวแล้วตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔[๘] หากปฏิรูปที่ดินจังหวัดไม่อาจปฏิบัติราชการได้หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ข้าราชการผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดย่อมมีหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๑๑ ประกอบกับคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ ทั้งนี้ เป็นไปตามแนวทางปฏิบัติในหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๑๙ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินของผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัด[๙]

๑.๑.๓.๒ ในกรณีที่เป็นที่ดินของรัฐซึ่งมีเกษตรกรถือครองที่ดินนั้นอยู่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๒๔ ตามที่ คปก. กำหนดไว้ในประกาศ คปก. เรื่อง กำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกรตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ ๒๕๓๘ หากเกษตรกรดังกล่าวได้ใช้ที่ดินประกอบเกษตรกรรมเกินกว่าขนาด ๕๐ ไร่ และยื่นคำร้องพร้อมทั้งยินยอมชำระค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดินในอัตราหรือจำนวนที่เพิ่มขึ้นตามที่ คปก. กำหนด กรณีนี้ คปก. เป็นผู้มีหน้าที่และอำนาจในการจัดที่ดินส่วนที่เกินกว่าเนื้อที่ ๕๐ ไร่ แต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกิน ๑๐๐ ไร่

๑.๑.๔. ผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดิน

บุคคลที่จะมีสิทธิยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามครบถ้วนตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๙ กำหนดไว้ใน (๑) - (๘) เช่น มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรประเภทผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักหรือประเภทผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ เป็นต้น โดยบุคคลซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามนั้นจะต้องเป็นผู้ที่อยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๑๐ กำหนดด้วย ได้แก่ เป็นผู้ถือครองที่ดินโดยมีการครอบครองและทำประโยชน์อยู่ในที่ดินของรัฐหรือที่ดินเอกชนซึ่งไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทของผู้ถือครองที่ดินในที่ดินของรัฐดังกล่าว เป็นผู้ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดิน

---

[๘] ภาคผนวก ๕ : คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

[๙] ภาคผนวก ๖ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๑๙ ลงวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินของผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัด

เพื่อเกษตรกรรมที่ขึ้นทะเบียนไว้ตามข้อ ๑๗ เป็นผู้มีสิทธิได้รับการโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตามหมวด ๒ หรือเป็นผู้มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ตามหมวด ๓ เว้นแต่ในกรณีที่ระเบียบฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ของเกษตรกรผู้มีสิทธิได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินไว้เป็นการเฉพาะสำหรับข้อนั้น ๆ แล้ว

๑.๑.๕ แบบ การรับคำขอ การสอบสวนสิทธิและจัดทำรายงานการตรวจสอบ

๑.๑.๕.๑ <u>แบบ</u>

ผู้ประสงค์จะใช้สิทธิตามระเบียบฯ ต้องยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนดในข้อ ๑ ของคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔[๑๐] ซึ่งจำแนกประเภทของแบบคำขอและแบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องสำหรับการยื่นคำขอในแต่ละกรณี ได้แก่ แบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) แบบคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ/คำขอสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ง) แบบหนังสือกำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือทายาทผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. ๔-๘๙ ก) แบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งนี้ ในส่วนของรายละเอียดเกี่ยวกับแบบคำขอและการแสดงความประสงค์ในแบบคำขอ รวมถึงแบบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามคำสั่งข้างต้นนั้นจะได้กล่าวถึงอีกครั้งในขั้นตอนของการคัดเลือกและจัดที่ดินในแต่ละกรณีต่อไป

หากผู้ยื่นคำขอข้างต้นมีความประสงค์จะแต่งตั้งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดกระทำการแทนตนในกระบวนการยื่นคำขอตามแบบดังกล่าว ให้พิจารณาดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๖๑๙ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจกรณีการแต่งตั้งให้บุคคลกระทำการแทนตนเพื่อยื่นคำขอหรือสอบสวนสิทธิ[๑๑]

๑.๑.๕.๒ <u>การรับคำขอ</u>

เมื่อได้รับคำขอแล้วเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด ผู้รับคำขอจะต้องตรวจสอบคำขอและดำเนินการตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง กำหนด แล้วแต่กรณี กล่าวคือ หากตรวจสอบแล้วเห็นว่าการยื่นคำขอนั้นไม่ถูกต้องตรงตามหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขที่กำหนด แต่เป็นกรณีที่สามารถแก้ไขหรือเพิ่มเติมให้ครบถ้วนได้ ให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด ผู้รับคำขอ ดำเนินการเพื่อให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขหรือยื่นเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วนตามวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ข้อ ๑๒ วรรคหนึ่ง พร้อมทั้งให้ออกใบรับคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอดังกล่าวตามแนวทางปฏิบัติในข้อ ๒ ของคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบ

---

[๑๐] โปรดดูคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ในภาคผนวก ๕

[๑๑] ภาคผนวก ๗ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๖๑๙ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจกรณีการแต่งตั้งให้บุคคลกระทำการแทนตนเพื่อยื่นคำขอหรือสอบสวนสิทธิ

และแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ทั้งนี้ หากผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่ส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าคำขอนั้นเป็นอันยกเลิกและให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอทราบต่อไป โดยในกรณีนี้ ผู้ยื่นคำขอจะอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองหรือจะยื่นคำขอใหม่ก็ได้ ตามนัยมาตรา ๙ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และมาตรา ๒๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ สำหรับกรณีที่เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด ผู้รับคำขอตรวจสอบแล้วเห็นว่า การยื่นคำขอที่ไม่ถูกต้องตรงตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือเกินระยะเวลาที่กำหนดดังกล่าวเป็นกรณีที่ไม่อาจแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกคำสั่งปฏิเสธไม่รับคำขอโดยแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบพร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ต่อไป

ในกรณีที่ได้รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้ดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานดังกล่าว โดยหากมีเหตุผลอันสมควร ปฏิรูปที่ดินจังหวัดในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย สามารถขยายระยะเวลาออกไปได้ตามความจำเป็น

๑.๑.๕.๓ <u>การสอบสวนสิทธิ จัดทำรายงานการตรวจสอบ และประกาศผล</u>

เมื่อได้รับคำขอตามข้อ ๑.๑.๕.๑ พร้อมเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๑๒ วรรคสาม และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง เพื่อตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามรวมถึงหลักเกณฑ์ของผู้ยื่นคำขอตามระเบียบฯ ข้อ ๙ และข้อ ๑๐ ตลอดจนหลักเกณฑ์และเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่ระเบียบฯ กำหนดไว้สำหรับการคัดเลือกและจัดที่ดินในแต่ละกรณี รวมทั้งแนวเขตและสถานะของที่ดิน เพื่อนำเสนอปฏิรูปที่ดินจังหวัดใช้ประกอบการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินต่อไป โดยให้ตรวจสอบตามวิธีการ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เป็นการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และที่ดินนั้นอยู่ในบริเวณพื้นที่รอยต่อระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น หรือเป็นพื้นที่ที่คาดว่าจะมีการทับซ้อนระหว่างที่ดินที่ ส.ป.ก. มีอำนาจนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น ให้ตรวจสอบแนวเขตและสถานะของที่ดินตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๐๐๐๙ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางแก้ไขปัญหากรณีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น[๑๒] ประกอบกับหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๗๑ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแนวเขตการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร กรณีเป็นที่ดิน

---

[๑๒] ภาคผนวก ๘ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๐๐๐๙ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางแก้ไขปัญหากรณีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น

ที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม[๑๓] หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๔๘๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๗ เรื่อง แนวทางแก้ไขปัญหากรณีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น[๑๔] และหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๖๗๙ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เรื่อง ขอกำชับให้ดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติงานการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘[๑๕] (ข้อ ๑) เพื่อให้ได้ข้อยุติก่อนดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร

(๒) ตรวจสอบข้อมูลจากระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) และระบบจัดที่ดินออนไลน์ (ALRO Land Online)

(๓) สอบสวนสิทธิผู้ยื่นคำขอตามแบบสอบสวนสิทธิที่กำหนดไว้ในคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕[๑๖] ซึ่งจำแนกประเภทแบบสอบสวนสิทธิสำหรับแบบคำขอไว้ในแต่ละกรณี ได้แก่ แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีจัดที่ดินรอบแรก) (ส.ป.ก.๔ - ๒๔ ค (๑)) แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีจัดที่ดินแปลงว่าง / ขึ้นทะเบียน) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๒)) แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีขอรับโอน / ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ (สละสิทธิ)) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๓)) แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีขอรับการตกทอดทางมรดก / ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ (ตาย)) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๔)) แบบสอบสวนสิทธิคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (กรณีขอโอน / ขอสละสิทธิเพื่อจัดที่ดินแทนที่) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ง) โดยเมื่อได้ดำเนินการสอบสวนสิทธิตามแบบดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว ให้จัดทำรายงานการตรวจสอบคำขอตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิแต่ละประเภทต่อไป

(๔) ในกรณีที่ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศตาม (๒) มีเหตุขัดข้องหรือไม่ครบถ้วน หรือมีเหตุจำเป็นอื่น หรือผลการตรวจสอบตาม (๒) และ (๓) ยังมีเหตุสงสัยอื่นใด ให้ตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติม โดยมีหนังสือนำส่งรายชื่อผู้ยื่นคำขอไปยังหน่วยงานเจ้าของข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม

---

[๑๓] ภาคผนวก ๙ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๗๑ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแนวเขตการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

[๑๔] ภาคผนวก ๑๐ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๔๘๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๗ เรื่อง แนวทางแก้ไขปัญหากรณีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น

[๑๕] ภาคผนวก ๑๑ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๖๗๙ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เรื่อง ขอกำชับให้ดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติงานการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

[๑๖] ภาคผนวก ๑๒ : คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๙๓๗ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕

โดยให้กำหนดระยะเวลาขอทราบผลการตรวจสอบตามความเหมาะสมไว้ในหนังสือดังกล่าวด้วย หากพ้นระยะเวลาที่กำหนดแล้วและยังไม่ได้รับหนังสือแจ้งข้อมูลจากหน่วยงานนั้น ให้ถือว่าได้มีการตรวจสอบแล้วแต่ไม่ปรากฏพยานหลักฐานในประเด็นดังกล่าว ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๖๗๙ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๘ เรื่อง ขอกำชับให้ดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติงานการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ นอกจากนี้ ส.ป.ก.จังหวัด ยังอาจดำเนินการด้วยวิธีตรวจสอบจากระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของหน่วยงานของรัฐอื่น หรือบันทึกถ้อยคำจากผู้ปกครองท้องที่หรือพยานบุคคลเพิ่มเติม หรือวิธีการอื่นใดได้ตามที่เห็นสมควร

(๕) ในการประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดิน ให้ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๑๖ ข้อ ๑๘ วรรคสาม ข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง หรือข้อ ๓๕ วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี ประกอบกับคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๗๐/๒๕๖๘ เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล สั่ง ณ วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ที่แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๓/ว ๑๙๖๖ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๘ เรื่อง แจ้งคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล[๑๗] โดยในการแจ้งสิทธิอุทธรณ์ตามประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดินข้างต้นนั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๔ และมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ (โดยเทียบเคียงกับความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในเรื่องเสร็จที่ ๑๖๗๔/๒๕๖๗) และให้ดำเนินการตามข้อ ๓ ของหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๒๘๙ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม)[๑๘] โดยมีหนังสือขอให้ผู้ปกครองท้องที่ที่มีการปิดประกาศนั้นตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามประกาศดังกล่าว และคัดค้านผู้มีรายชื่อที่ไม่มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรหรือมีเหตุคัดค้านอื่นต่อ ส.ป.ก.จังหวัดภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้การตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินดังกล่าวเป็นไปด้วยความรอบคอบและถูกต้อง

อนึ่ง การสอบสวนสิทธิและตรวจสอบข้อเท็จจริงข้างต้นมีแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ (ข้อ ๓ และข้อ ๕) คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๒๘๙

---

[๑๗] ภาคผนวก ๑๓ : คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๗๐/๒๕๖๘ เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล สั่ง ณ วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๓/ว ๑๙๖๖ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๘

[๑๘] ภาคผนวก ๑๔ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๒๘๙ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม)

ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๒๒๔ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ เรื่อง ทบทวนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม[๑๙] หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๖๑๙ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจกรณีการแต่งตั้งให้บุคคลกระทำการแทนตนเพื่อยื่นคำขอหรือสอบสวนสิทธิ

๑.๑.๖ การขึ้นทะเบียนบัญชีเกษตรกร

บุคคลผู้ประสงค์จะขอรับการคัดเลือกเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้มีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๒) หรือ (๑.๓) ของแบบดังกล่าว[๒๐] แล้วแต่กรณี พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๒๑] ทั้งนี้ การยื่นคำขอข้างต้นสามารถกระทำได้ทั้งในกรณีที่เป็นการยื่นคำขอไว้ล่วงหน้าเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีตามระเบียบฯ ข้อ ๘ วรรคสอง และกรณีการยื่นคำขอตามที่ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ปิดประกาศให้บุคคลยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเป็นการทั่วไปตามระเบียบฯ ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง วรรคสอง (๒) และวรรคสาม ในที่ดินของรัฐหรือที่ดินเอกชนที่ไม่ปรากฏตัวผู้ถือครองที่ดิน ซึ่งจะกล่าวต่อไปในข้อ ๑.๒.๑.๓ รวมถึงกรณีเป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้รับคืนมาจากบุคคลผู้ได้รับการจัดที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘ วรรคสอง ซึ่งจะกล่าวต่อไปในข้อ ๑.๒.๒

เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับคำขอและสอบสวนสิทธิโดยใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีจัดที่ดินแปลงว่าง / ขึ้นทะเบียน) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๒)) พร้อมทั้งจัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิดังกล่าว[๒๒] เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามแนวทางในข้อ ๑.๑.๕.๒ และข้อ ๑.๑.๕.๓ แล้วเห็นว่า ผู้ยื่นคำขอเป็นเกษตรกรที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ข้อ ๙ ให้จัดทำบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนและพิจารณาใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนดในคราวการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ เรื่องที่ ๓.๓ ประกอบกับหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๕๗๙ ลงวันที่

---

[๑๙] ภาคผนวก ๑๕ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๒๒๔ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ เรื่อง ทบทวนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

[๒๐] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๑.๑ (๒) (๓)

[๒๑] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

[๒๒] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑.๕.๒ และข้อ ๑.๕ วรรคสอง (แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔)

๒ มีนาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนและหลักเกณฑ์การใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม[๒๓] และคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๗๐/๒๕๖๘ เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล สั่ง ณ วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ที่แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๓/ว ๑๙๖๖ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๘ เรื่อง แจ้งคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งนี้ ในกรณีที่ ส.ป.ก.จังหวัด จะดำเนินการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรที่ขึ้นบัญชีดังกล่าวไว้แล้วเกินกว่า ๒ ปี ให้ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๑๗ วรรคสอง โดยตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลดังกล่าวตามข้อ ๑.๑.๕.๓ อีกครั้งก่อนจัดที่ดินตามระเบียบนี้

๑.๒ การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบฯ หมวด ๑

๑.๒.๑ กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เมื่อได้นำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตามข้อ ๑.๑.๑ และ ส.ป.ก.จังหวัด มีแผนงานคัดเลือกและจัดที่ดินให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินรวมตลอดถึงที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้นตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมท้องที่ดังกล่าว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาดำเนินการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร (การจัดที่ดินรอบแรก) ตามประเภทของที่ดินและสภาพการถือครองทำประโยชน์ในที่ดินแต่ละกรณี ดังต่อไปนี้

๑.๒.๑.๑ กรณีเป็นที่ดินของรัฐที่มีผู้ถือครองที่ดิน สามารถดำเนินการได้ ๒ วิธี

(๑) <u>การดำเนินการโดย ส.ป.ก.จังหวัด ปิดประกาศให้บุคคลยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเป็นการทั่วไป</u> ตามระเบียบฯ ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง วรรคสอง (๑) และวรรคสาม บุคคลผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินในกรณีนี้ ได้แก่ ผู้ถือครองที่ดินซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินนั้น รวมถึงคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทของผู้ถือครองที่ดินดังกล่าว

ผู้ประสงค์จะขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามประกาศข้างต้นต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๑) ของแบบดังกล่าว[๒๔] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๒๕]

---

[๒๓] ภาคผนวก ๑๖ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๕๗๙ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนและหลักเกณฑ์การใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

[๒๔] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๑.๑ (๑)

[๒๕] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับคำขอและสอบสวนสิทธิโดยใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีจัดที่ดินรอบแรก) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๑)) พร้อมทั้งจัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิดังกล่าว[๒๖] เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามแนวทางในข้อ ๑.๑.๕.๒ และข้อ ๑.๑.๕.๓ แล้ว ให้พิจารณาดำเนินการในแต่ละกรณี ดังนี้

(๑.๑) <u>กรณีการจัดที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑)</u> สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมทั่วไปซึ่งมิใช่การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด[๒๗] เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ยื่นคำขอเป็นเกษตรกรที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบฯ ข้อ ๙ รวมทั้งอยู่ในหลักเกณฑ์เป็นผู้ถือครองที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๑๐ (๑) ให้มีคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ถือครองที่ดินนั้นได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์จำนวนที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ หากผู้ถือครองที่ดินไม่ยื่นคำขอหรือยื่นคำขอในพื้นที่ที่ถือครองอยู่เพียงบางส่วน ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรซึ่งเป็นคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทของผู้ถือครองที่ดินดังกล่าวซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๐ (๓) ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ จำนวนที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ ทั้งนี้ เป็นไปตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๑๓ (๑) หรือ (๓)[๒๘] โดยในการจัดที่ดินข้างต้น ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจเปลี่ยนแปลงขอบเขตและขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวให้แตกต่างไปจากแผนผังตามประกาศได้เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น อย่างไรก็ตาม หากผลการตรวจสอบพบว่าผู้ยื่นคำขอไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนด ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งไม่อนุญาตตามคำขอนั้น

การออกคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามคำขอดังกล่าว ให้จัดทำเป็นหนังสือด้วยวิธีการออกประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดินโดยปิดประกาศไว้ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๑๖ กำหนด และให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติในข้อ ๑.๑.๕.๓ (๕)

---

[๒๖] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑.๕.๑ และข้อ ๑.๕ วรรคสอง (แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔)

[๒๗] ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

[๒๘] การพิจารณาขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าว ให้ถือเกณฑ์ไม่เกิน ๕๐ ไร่ หรือ ๑๐๐ ไร่ ตามที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดสำหรับการประกอบเกษตรกรรมทั่วไป หรือเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ แล้วแต่กรณี โดยให้พิจารณาจากจำนวนที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน ที่เกษตรกรดังกล่าวและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน (คู่สมรส และผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ) มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินที่ได้รับการจัดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้ว ต้องไม่เกิน ๕๐ ไร่ สำหรับการประกอบเกษตรกรรมทั่วไป หรือ ๑๐๐ ไร่ สำหรับเกษตรกรรมประเภทสัตว์ใหญ่ ยกเว้นในกรณีที่ คปจ. กำหนดไว้ต่ำกว่า โดยความเห็นชอบจาก คปก. ทั้งนี้ แนวทางการพิจารณาดังกล่าวเป็นไปตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) ประกอบกับระเบียบฯ ข้อ ๙ (๖) และมติ คปก. ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๓๘

ในส่วนของการออกเอกสารเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันคำสั่งอนุญาตข้างต้นนั้น ให้ สป.ก.จังหวัด ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ตามระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๑) ประกอบกับแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง[๒๙]

อนึ่ง หาก คปจ. เห็นสมควรให้จัดที่ดินข้างต้นด้วยวิธีการให้สิทธิการเช่า เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามรวมทั้งหลักเกณฑ์ตามที่ระเบียบฯ กำหนดแล้ว ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรได้รับสิทธิการเช่า หรือมีคำสั่งไม่อนุมัติให้เกษตรกรได้รับสิทธิการเช่า แล้วแต่กรณี และดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๑๖ พร้อมทั้งมีหนังสือขอให้ผู้ปกครองท้องที่ตรวจสอบและคัดค้านตามแนวทางปฏิบัติดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น โดยในกรณีนี้ให้มีหนังสือแจ้งเกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินำหลักฐานตามระเบียบฯ ข้อ ๔๐ มาแสดงต่อ สป.ก.จังหวัด เพื่อเข้าทำสัญญากับ สป.ก. ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด สำหรับการจัดทำเอกสารให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินั้น ให้ สป.ก.จังหวัดจัดทำสัญญาเช่าที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติในฐานะผู้เช่า กับปฏิรูปที่ดินจังหวัดผู้ซึ่งเลขาธิการ สป.ก. มอบหมาย[๓๐] ในฐานะผู้ให้เช่า ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๒) กำหนด ทั้งนี้ การกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินของรัฐในกรณีนี้เป็นไปตามที่ สป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. ตามระเบียบฯ ข้อ ๔๑ วรรคหนึ่ง[๓๑]

(๑.๒) <u>กรณีการจัดที่ดินไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๒)</u>

สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ คือ โค กระบือ หรือม้า จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ ตัว ซึ่งเกษตรกรมีหลักฐานการเป็นเจ้าของสัตว์ใหญ่ตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกับที่กล่าวไว้แล้วในข้อ (๑.๑) โดยในกรณีนี้การออกคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ถือครองที่ดิน หรือคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทของผู้ถือครองที่ดินนั้นได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ หรือคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรดังกล่าวได้รับสิทธิการเช่า สามารถกระทำได้ในขนาดที่ดินจำนวนไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๒) ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๑๓ (๑) หรือ (๓)[๓๒]

---

[๒๙] ภาคผนวก ๑๗ : คำสั่ง สป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ แนบท้ายหนังสือ สป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๗๐๐๙ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง สป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

[๓๐] คำสั่ง สป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

[๓๑] ภาคผนวก ๑๘ : ประกาศ สป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ ประกาศ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ แนบท้ายหนังสือ สป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๓๔๔๖ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า (สป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. ในคราวการประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔)

[๓๒] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒๘

(๑.๓) <u>กรณีการจัดที่ดินไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม</u>

สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรที่ถือครองที่ดินของรัฐอยู่ก่อนปี พ.ศ. ๒๕๒๔[๓๓] ซึ่งเกษตรกรดังกล่าวได้ยื่นคำร้องและยินยอมชำระค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดินในอัตราหรือจำนวนที่เพิ่มขึ้นตามที่ คปก. กำหนด[๓๔] ให้จำแนกแนวทางการพิจารณา ดังนี้

(๑.๓.๑) ในส่วนของที่ดินจำนวนไม่เกิน ๕๐ ไร่ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกับที่กล่าวไว้แล้วในข้อ (๑.๑) ทั้งนี้ การจัดที่ดินในกรณีดังกล่าวเป็นไปตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๑๓ (๑) หรือ (๓)

(๑.๓.๒) ในส่วนของที่ดินที่เกินกว่าขนาด ๕๐ ไร่ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องนำเสนอ คปจ. ตรวจสอบและพิสูจน์ระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกรให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดในประกาศ คปก. เรื่อง กำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกรตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ ๒๕๓๘ เมื่อ คปจ. มีมติเห็นชอบผลการตรวจสอบและพิสูจน์ระยะเวลาการถือครองที่ดินตามคำร้องเป็นประการใด ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดส่งคำขอและคำร้องพร้อมทั้งพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องให้ ส.ป.ก. เพื่อนำเสนอ คปก. พิจารณาจัดที่ดินส่วนที่เกินกว่า ๕๐ ไร่ โดยให้ ส.ป.ก.จังหวัด สรุปความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาของ คปก. ด้วยว่าเกษตรกรดังกล่าวมีสิทธิได้รับการจัดที่ดินส่วนที่เกินกว่า ๕๐ ไร่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๙ ข้อ ๑๐ และข้อ ๑๓ หรือไม่ อย่างไร ในกรณีที่ ส.ป.ก.จังหวัดได้รับแจ้งผลการพิจารณาของ คปก. ซึ่งมีมติอนุมัติหรือไม่อนุมัติให้เกษตรกรได้รับสิทธิการเช่าที่ดินส่วนที่เกินกว่า ๕๐ ไร่ แล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำคำสั่งเป็นหนังสือด้วยวิธีการออกประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดินโดยปิดประกาศไว้ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๑๖ กำหนด และให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติในข้อ ๑.๑.๕.๓ (๕) สำหรับการจัดทำเอกสารให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสัญญาเช่าที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติในฐานะผู้เช่า กับปฏิรูปที่ดินจังหวัดผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย[๓๕] ในฐานะผู้ให้เช่า ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๒) กำหนด ทั้งนี้ การจัดที่ดินในกรณีดังกล่าวเป็นไปตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๑๓ (๑) หรือ (๓)

---

[๓๓] ประกาศ คปก. เรื่อง กำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกรตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ ๒๕๓๘

[๓๔] คปก. ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๓๙ เมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๓๙ ได้มีมติอนุมัติอัตราค่าเช่าที่ดินของรัฐตามที่ ส.ป.ก. เสนอ โดยมติดังกล่าวได้กำหนดค่าเช่าที่ดินของรัฐส่วนที่เกิน ๕๐ ไร่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม ดังนี้ (๑) เกษตรกรที่ครอบครองที่ดินก่อน พ.ศ. ๒๕๑๐ เก็บในอัตราไร่ละ ๑๐ บาทต่อปี (๒) เกษตรกรที่ครอบครองที่ดินระหว่าง พ.ศ. ๒๕๑๐-๒๕๒๔ เก็บในอัตราไร่ละ ๑๕ บาทต่อปี (๓) เกษตรกรที่ครอบครองหลัง พ.ศ. ๒๕๒๔ เก็บในอัตราไร่ละ ๒๐ บาทต่อปี

[๓๕] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(๒) <u>การดำเนินการโดยบุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเป็นการเฉพาะรายต่อ ส.ป.ก.จังหวัด</u> ตามระเบียบฯ ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง บุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำขอในกรณีนี้ ได้แก่ ผู้ถือครองที่ดินซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดิน รวมทั้งคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทของผู้ถือครองที่ดินนั้น การใช้สิทธิยื่นคำขอข้างต้นนี้สามารถกระทำได้ทั้งในที่ดินที่ ส.ป.ก.จังหวัด ได้มีประกาศตามวิธีการใน (๑) แล้ว และในที่ดินที่ยังไม่มีการประกาศดังกล่าว

ผู้ประสงค์จะขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๑) ของแบบดังกล่าว[๓๖] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๓๗]

เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับคำขอและสอบสวนสิทธิโดยใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีจัดที่ดินรอบแรก) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๑)) พร้อมทั้งจัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิดังกล่าว[๓๘] เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามแนวทางในข้อ ๑.๑.๕.๒ และข้อ ๑.๑.๕.๓ แล้ว ให้พิจารณาดำเนินการตามแนวทางดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้อ (๑.๑) (๑.๒) หรือ (๑.๓) แล้วแต่กรณี ต่อไป

๑.๒.๑.๒ กรณีเป็นที่ดินเอกชนที่มีผู้ถือครองที่ดิน (ผู้เช่า) สามารถดำเนินการได้ ๒ วิธี

(๑) <u>การดำเนินการโดย ส.ป.ก.จังหวัด ปิดประกาศให้บุคคลยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเป็นการทั่วไป</u> ตามระเบียบฯ ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง วรรคสอง (๑) และวรรคสาม บุคคลผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินในกรณีนี้ ได้แก่ ผู้ถือครองที่ดินซึ่งอยู่ในฐานะผู้เช่าที่ดินจากเจ้าของที่ดินเดิมในขณะโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้นเป็นของ ส.ป.ก.

ผู้ประสงค์จะขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามประกาศข้างต้นต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๑) ของแบบดังกล่าว[๓๙] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผย

---

[๓๖] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๑.๑ (๑)

[๓๗] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

[๓๘] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑.๕.๑ และข้อ ๑.๕ วรรคสอง (แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔)

[๓๙] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๑.๑ (๑)

ข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๔๐]

เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับคำขอและสอบสวนสิทธิโดยใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีจัดที่ดินรอบแรก) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๑)) พร้อมทั้งจัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิดังกล่าว[๔๑] เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามแนวทางในข้อ ๑.๑.๕.๒ และข้อ ๑.๑.๕.๓ แล้ว ให้พิจารณาดำเนินการในแต่ละกรณี ดังนี้

(๑.๑) <u>กรณีการจัดที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑)</u> สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมทั่วไปซึ่งมิใช่การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด[๔๒] เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ยื่นคำขอเป็นเกษตรกรที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบฯ ข้อ ๙ รวมทั้งอยู่ในหลักเกณฑ์ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๐ (๒) ให้มีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรได้รับสิทธิการเช่า จำนวนที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๑๓ (๒)[๔๓] ทั้งนี้ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจเปลี่ยนแปลงขอบเขตและขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวให้แตกต่างไปจากแผนผังตามประกาศได้เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น อย่างไรก็ตาม หากผลการตรวจสอบพบว่าผู้ยื่นคำขอไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งไม่อนุมัติตามคำขอนั้น

การออกคำสั่งอนุมัติหรือไม่อนุมัติตามคำขอดังกล่าว ให้จัดทำเป็นหนังสือด้วยวิธีการออกประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดินโดยปิดประกาศไว้ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๑๖ กำหนด และดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติในข้อ ๑.๑.๕.๓ (๕) พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งเกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินำหลักฐานตามระเบียบฯ ข้อ ๔๐ มาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อเข้าทำสัญญากับ ส.ป.ก. ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด

ในส่วนของการจัดทำเอกสารให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสัญญาเช่าที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติในฐานะผู้เช่า กับปฏิรูปที่ดินจังหวัดผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย[๔๔] ในฐานะผู้ให้เช่า ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๒) กำหนด ทั้งนี้ อัตราค่าเช่า

---

[๔๐] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

[๔๑] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑.๕.๑ และข้อ ๑.๕ วรรคสอง (แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔)

[๔๒] ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

[๔๓] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒๘

[๔๔] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ที่ดินเอกชนในกรณีนี้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. ตามระเบียบฯ ข้อ ๔๑ วรรคหนึ่ง[๔๕]

อนึ่ง ในกรณีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ส.ป.ก. ให้จัดที่ดินข้างต้นด้วยวิธีการให้สิทธิการเช่าซื้อ เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม รวมทั้งหลักเกณฑ์ตามที่ระเบียบฯ กำหนดแล้ว หากเห็นว่าผู้ยื่นคำขอดังกล่าวมีรายได้เพียงพอที่จะสามารถชำระค่าเช่าซื้อที่ดินและสมควรได้รับการจัดที่ดินด้วยวิธีดังกล่าว ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรได้รับสิทธิการเช่าซื้อ โดยให้ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๑๖ และแนวทางปฏิบัติในข้อ ๑.๑.๕.๓ (๕) พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งเกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินำหลักฐานตามระเบียบฯ ข้อ ๔๐ มาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อเข้าทำสัญญากับ ส.ป.ก. ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด สำหรับการจัดทำเอกสารให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติในฐานะผู้เช่าซื้อ กับปฏิรูปที่ดินจังหวัด ผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย[๔๖] ในฐานะผู้ให้เช่าซื้อ ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๓) กำหนด ทั้งนี้ อัตราค่าเช่าซื้อในกรณีนี้ ให้กำหนดจำนวนค่าเช่าซื้อเท่ากับมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนด กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑ ต่อปีของยอดเงินมูลค่าที่ดินที่ยังมิได้ชำระตามระเบียบฯ ข้อ ๔๑ วรรคสอง[๔๗]

(๑.๒) <u>กรณีการจัดที่ดินไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๒)</u>

สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ คือ โค กระบือ หรือม้า จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ ตัว ซึ่งเกษตรกรมีหลักฐานการเป็นเจ้าของสัตว์ใหญ่ตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกับที่กล่าวไว้แล้วในข้อ (๑.๑) โดยในกรณีนี้การออกคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรซึ่งเป็นผู้ถือครองที่ดินที่อยู่ในฐานะผู้เช่าที่ดินจากเจ้าของที่ดินเดิมได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อนั้น สามารถกระทำได้ในขนาดที่ดินจำนวนไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๒) ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๑๓ (๒)[๔๘]

---

[๔๕] ภาคผนวก ๑๙ : ประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ ที่ดินพระราชทาน ที่ดินบริจาค และที่ดินราชพัสดุที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้ ส.ป.ก. ใช้เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๑๗๕๔ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญา (ส.ป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔)

[๔๖] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

[๔๗] หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๑๗๕๔ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญา (คปก. ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ มีมติกำหนดให้ใช้มูลค่าที่ดินที่ได้จัดซื้อหรือเวนคืน เป็นมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนดตามระเบียบฯ ไปพลางก่อน จนกว่า คปก. จะได้กำหนดหลักเกณฑ์มูลค่าที่ดินดังกล่าว)

[๔๘] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒๘

(๒) <u>การดำเนินการโดยบุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเป็นการเฉพาะรายต่อ ส.ป.ก.จังหวัด</u> ตามระเบียบฯ ข้อ ๘ วรรคหนึ่ง บุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำขอในกรณีนี้ ได้แก่ ผู้ถือครองที่ดินซึ่งอยู่ในฐานะผู้เช่าที่ดินจากเจ้าของที่ดินเดิมในขณะโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้นเป็นของ ส.ป.ก. โดยการใช้สิทธิยื่นคำขอข้างต้นนี้สามารถกระทำได้ทั้งในที่ดินที่ ส.ป.ก.จังหวัดได้มีประกาศตามวิธีการใน (๑) แล้ว และในที่ดินที่ยังไม่มีการประกาศดังกล่าว

ผู้ประสงค์จะขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๑) ของแบบดังกล่าว[๔๙] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๕๐]

เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับคำขอและสอบสวนสิทธิโดยใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีจัดที่ดินรอบแรก) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๑)) พร้อมทั้งจัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิดังกล่าว[๕๑] เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามแนวทางในข้อ ๑.๑.๕.๒ และข้อ ๑.๑.๕.๓ แล้ว ให้พิจารณาดำเนินการตามแนวทางดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้อ (๑.๑) หรือ (๑.๒) แล้วแต่กรณี ต่อไป

๑.๒.๑.๓ กรณีเป็นที่ดินของรัฐหรือที่ดินเอกชนที่ไม่ปรากฏตัวผู้ถือครองที่ดิน

การดำเนินการในกรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด มีแผนงานคัดเลือกและจัดที่ดินให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินรวมตลอดถึงที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้นตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมท้องที่ดังกล่าวแล้ว หากที่ดินของรัฐหรือที่ดินเอกชนในบริเวณดังกล่าวไม่ปรากฏตัวผู้ถือครองที่ดิน และไม่มีตัวแทนของผู้ถือครองที่ดินหรือผู้ปกครองท้องที่เข้าให้ข้อมูลต่อเจ้าหน้าที่ของ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อยืนยันตัวผู้ถือครองที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

(๑) นำเสนอ คปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนผัง การจัดแบ่งแปลงที่ดิน วิธีการจัดลำดับและจำนวนของเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่คาดว่าจะได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามแผนงานจัดที่ดินดังกล่าว โดยการจัดทำและการใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนให้ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ที่ คปก.

---

[๔๙] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๑.๑ (๑)

[๕๐] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

[๕๑] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑.๕.๑ และข้อ ๑.๕ วรรคสอง (แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔)

กำหนด[๕๒] เมื่อ คปจ. ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ปิดประกาศให้บุคคลยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเป็นการทั่วไปตามระเบียบฯ ข้อ ๗ วรรคหนึ่ง วรรคสอง (๒) และวรรคสาม

(๒) ในการคัดเลือกและจัดที่ดินในพื้นที่ตามประกาศข้างต้น ให้พิจารณาดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๑๕ วรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง แล้วแต่กรณี ดังนี้

(๒.๑) กรณีที่ปรากฏตัวผู้ถือครองที่ดิน หรือคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทของผู้ถือครองที่ดิน ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ก่อนที่จะมีการจัดที่ดินให้แก่ผู้ขึ้นทะเบียนบัญชีเกษตรกรตามข้อ ๑.๑.๖ และผู้ถือครองที่ดิน หรือคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทของผู้ถือครองที่ดินดังกล่าวได้ยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๑) ของแบบดังกล่าว[๕๓] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๕๔] เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับคำขอและสอบสวนสิทธิโดยใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีจัดที่ดินรอบแรก) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๑)) พร้อมทั้งจัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิดังกล่าว[๕๕] เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามแนวทางในข้อ ๑.๑.๕.๒ และข้อ ๑.๑.๕.๓ แล้ว ให้พิจารณาดำเนินการตามแนวทางการจัดที่ดินของรัฐหรือที่ดินเอกชนที่มีผู้ถือครองที่ดินในข้อ ๑.๒.๑.๑ หรือ ๑.๒.๑.๒ เพื่อคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบฯ ข้อ ๑๕ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๑๓ แล้วแต่กรณี

(๒.๒) หากไม่ปรากฏตัวผู้ถือครองที่ดิน หรือคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทของผู้ถือครองที่ดินเข้ายื่นคำขอตามข้อ (๒.๑) ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่ผู้ที่ขึ้นทะเบียนบัญชีเกษตรกรซึ่งได้ยื่นคำขอและสอบสวนสิทธิแล้วตามข้อ ๑.๑.๖ โดยให้พิจารณาดำเนินการในแต่ละกรณี ดังนี้

(๒.๒.๑) <u>กรณีการจัดที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑)</u> สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมทั่วไปซึ่งมิใช่การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตามที่

---

[๕๒] หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๕๗๙ ลงวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนและหลักเกณฑ์การใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก. ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕ มีมติเห็นชอบบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวม ๔ ประเภท และเห็นชอบหลักเกณฑ์การใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามลำดับและสัดส่วนที่เสนอ)

[๕๓] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๑.๑ (๑)

[๕๔] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

[๕๕] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑.๕.๑ และข้อ ๑.๕ วรรคสอง (แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด[๕๖] เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่าผู้ยื่นคำขอเป็นเกษตรกรที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบฯ ข้อ ๙ รวมทั้งอยู่ในหลักเกณฑ์ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๐ (๔) ให้มีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรได้รับสิทธิการเช่า จำนวนที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๑๕ วรรคสอง[๕๗] ทั้งนี้ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจเปลี่ยนแปลงขอบเขตและขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวให้แตกต่างไปจากแผนผังตามประกาศได้เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น อย่างไรก็ตาม หากผลการตรวจสอบพบว่าผู้ยื่นคำขอไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งไม่อนุมัติตามคำขอนั้น

การออกคำสั่งอนุมัติหรือไม่อนุมัติตามคำขอดังกล่าวให้จัดทำเป็นหนังสือด้วยวิธีการออกประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดินโดยปิดประกาศไว้ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๑๖ กำหนด และดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติในข้อ ๑.๑.๕.๓ (๕) พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งเกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินำหลักฐานตามระเบียบฯ ข้อ ๔๐ มาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อเข้าทำสัญญากับ ส.ป.ก. ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด

ในส่วนของการจัดทำเอกสารให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสัญญาเช่าที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติในฐานะผู้เช่า กับปฏิรูปที่ดินจังหวัดผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย[๕๘] ในฐานะผู้ให้เช่า ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๒) กำหนด ทั้งนี้ อัตราค่าเช่าที่ดินของรัฐหรือที่ดินเอกชนในกรณีนี้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. ตามระเบียบฯ ข้อ ๔๑ วรรคหนึ่ง[๕๙]

อนึ่ง ในกรณีที่ได้รับความเห็นชอบจาก ส.ป.ก. ให้จัดที่ดินข้างต้นด้วยวิธีการให้สิทธิการเช่าซื้อ เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม รวมทั้งหลักเกณฑ์ตามที่ระเบียบฯ กำหนดแล้ว หากเห็นว่าผู้ยื่นคำขอดังกล่าวมีรายได้เพียงพอที่จะสามารถชำระค่าเช่าซื้อที่ดินและสมควรได้รับการจัดที่ดินด้วยวิธีดังกล่าว ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรได้รับสิทธิการเช่าซื้อ โดยให้ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๑๖ และแนวทางปฏิบัติในข้อ ๑.๑.๕.๓ (๕) พร้อมทั้งมีหนังสือแจ้งเกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินำหลักฐานตามระเบียบฯ ข้อ ๔๐ มาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อเข้าทำสัญญากับ ส.ป.ก. ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด สำหรับการจัดทำเอกสารให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติในฐานะผู้เช่าซื้อ กับปฏิรูปที่ดิน

---

[๕๖] ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

[๕๗] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒๘

[๕๘] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

[๕๙] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๓๑ และ ๔๕

จังหวัดผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย[๖๐] ในฐานะผู้ให้เช่าซื้อ ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๓) กำหนด ทั้งนี้ อัตราค่าเช่าซื้อในกรณีนี้ ให้กำหนดจำนวนค่าเช่าซื้อเท่ากับมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนด กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑ ต่อปีของยอดเงินมูลค่าที่ดินที่ยังมิได้ชำระตามระเบียบฯ ข้อ ๔๑ วรรคสอง[๖๑]

(๒.๒.๒) <u>กรณีการจัดที่ดินไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๒)</u> สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ คือ โค กระบือ หรือม้า จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ ตัว ซึ่งเกษตรกรมีหลักฐานการเป็นเจ้าของสัตว์ใหญ่ตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข และแนวทางปฏิบัติเช่นเดียวกับที่กล่าวไว้แล้วในข้อ (๒.๒.๑) โดยในกรณีนี้การออกคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ สามารถกระทำได้ในขนาดที่ดินจำนวนไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ ตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๒) ประกอบระเบียบฯ ข้อ ๑๕ วรรคสอง[๖๒]

๑.๒.๒ กรณีเป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้รับคืนมาจากบุคคลผู้ได้รับการจัดที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

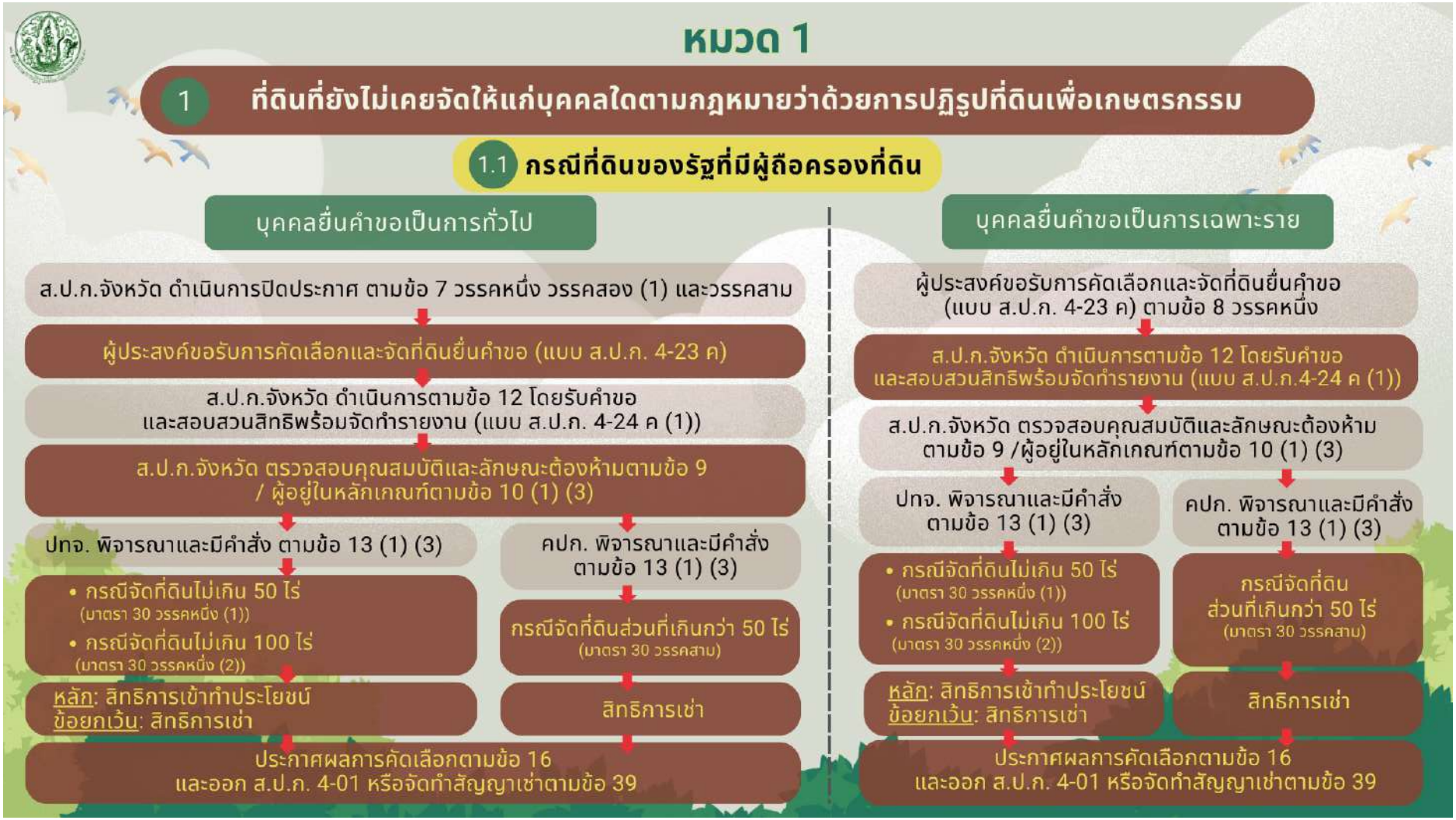
สำหรับที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้เคยจัดให้แก่เกษตรกร สถาบันเกษตรกร บุคคล หรือนิติบุคคล ภายใต้กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและระเบียบที่เกี่ยวข้องซึ่งสิทธิที่ได้รับการจัดที่ดินดังกล่าวสิ้นสุดลงแล้วโดยไม่อาจจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรรายใหม่ซึ่งอยู่ในฐานะคู่สมรส บุตร เครือญาติ ทายาท หรือเกษตรกรอื่นได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในหมวด ๒ และหมวด ๓ ของระเบียบนี้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดนำที่ดินที่ได้รับคืนจากเกษตรกร สถาบันเกษตรกร บุคคล หรือนิติบุคคลข้างต้นมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๖ วรรคสอง โดยให้พิจารณาความเหมาะสมของสภาพที่ดินและระเบียบที่เกี่ยวข้องตามแนวทางในข้อ ๑.๑.๒.๑ - ๑.๑.๒.๒ ทั้งนี้ หากมีทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกรซึ่งสิ้นสิทธิในที่ดินดังกล่าวอันเนื่องมาจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก.จังหวัดพิจารณาดำเนินการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรนั้นตามระเบียบฯ ข้อ ๓๘ ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปในบทที่ ๖ ข้อ ๖.๑.๑ และในกรณีที่พิจารณาแล้วเห็นสมควรนำที่ดินมาจัดให้แก่เกษตรกรตามระเบียบนี้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘ วรรคสอง และวรรคสาม โดยนำเสนอ คปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนผังฯ รวมทั้งดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่ผู้ที่ขึ้นทะเบียนบัญชีเกษตรกรตามแนวทางในข้อ ๑.๒.๑.๓ (๑) และ (๒) (๒.๒) ต่อไป

---

[๖๐] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

[๖๑] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๔๗

[๖๒] โปรดดูเชิงอรรถที่ ๒๘

หมวด 1
1 ที่ดินที่ยังไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
1.1 กรณีที่ดินของรัฐที่มีผู้ถือครองที่ดิน
บุคคลยื่นคำขอเป็นการทั่วไป
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการปิดประกาศ ตามข้อ 7 วรรคหนึ่ง วรรคสอง (1) และวรรคสาม
ผู้ประสงค์ขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ค)
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ 12 โดยรับคำขอ และสอบสวนสิทธิพร้อมจัดทำรายงาน (แบบ ส.ป.ก. 4-24 ค (1))
ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามข้อ 9 / ผู้อยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ 10 (1) (3)
ปทจ. พิจารณาและมีคำสั่ง ตามข้อ 13 (1) (3)
• กรณีจัดที่ดินไม่เกิน 50 ไร่ (มาตรา 30 วรรคหนึ่ง (1))
• กรณีจัดที่ดินไม่เกิน 100 ไร่ (มาตรา 30 วรรคหนึ่ง (2))
หลัก: สิทธิการเข้าทำประโยชน์
ข้อยกเว้น: สิทธิการเช่า
คปก. พิจารณาและมีคำสั่ง ตามข้อ 13 (1) (3)
กรณีจัดที่ดินส่วนที่เกินกว่า 50 ไร่ (มาตรา 30 วรรคสาม)
สิทธิการเช่า
ประกาศผลการคัดเลือกตามข้อ 16 และออก ส.ป.ก. 4-01 หรือจัดทำสัญญาเช่าตามข้อ 39
บุคคลยื่นคำขอเป็นการเฉพาะราย
ผู้ประสงค์ขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ค) ตามข้อ 8 วรรคหนึ่ง
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ 12 โดยรับคำขอ และสอบสวนสิทธิพร้อมจัดทำรายงาน (แบบ ส.ป.ก.4-24 ค (1))
ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 9 /ผู้อยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ 10 (1) (3)
ปทจ. พิจารณาและมีคำสั่ง ตามข้อ 13 (1) (3)
• กรณีจัดที่ดินไม่เกิน 50 ไร่ (มาตรา 30 วรรคหนึ่ง (1))
• กรณีจัดที่ดินไม่เกิน 100 ไร่ (มาตรา 30 วรรคหนึ่ง (2))
หลัก: สิทธิการเข้าทำประโยชน์
ข้อยกเว้น: สิทธิการเช่า
คปก. พิจารณาและมีคำสั่ง ตามข้อ 13 (1) (3)
กรณีจัดที่ดิน ส่วนที่เกินกว่า 50 ไร่ (มาตรา 30 วรรคสาม)
สิทธิการเช่า
ประกาศผลการคัดเลือกตามข้อ 16 และออก ส.ป.ก. 4-01 หรือจัดทำสัญญาเช่าตามข้อ 39

หมวด 1 (ต่อ)
1 ที่ดินที่ยังไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)
1.2 กรณีที่ดินเอกชนที่มีผู้ถือครองที่ดิน (ผู้เช่า)
บุคคลยื่นคำขอเป็นการทั่วไป
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการปิดประกาศตามข้อ 7 วรรคหนึ่ง วรรคสอง (1) และวรรคสาม
ผู้ประสงค์ขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ค)
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ 12 โดยรับคำขอ และสอบสวนสิทธิพร้อมจัดทำรายงาน (แบบ ส.ป.ก. 4-24 ค (1))
ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามข้อ 9 / ผู้อยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ 10 (2)
ปทจ. พิจารณาและมีคำสั่ง ตามข้อ 13 (2)
• กรณีจัดที่ดินไม่เกิน 50 ไร่ (มาตรา 30 วรรคหนึ่ง (1))
• กรณีจัดที่ดินไม่เกิน 100 ไร่ (มาตรา 30 วรรคหนึ่ง (2))
สิทธิการเช่า / สิทธิการเช่าซื้อ
ประกาศผลการคัดเลือกตามข้อ 16 และจัดทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อตามข้อ 39
บุคคลยื่นคำขอเป็นการเฉพาะราย
ผู้ประสงค์ขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ค) ตามข้อ 8 วรรคหนึ่ง
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ 12 โดยรับคำขอ และสอบสวนสิทธิพร้อมจัดทำรายงาน (แบบ ส.ป.ก. 4-24 ค (1))
ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 9 /ผู้อยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ 10 (2)
ปทจ. พิจารณาและมีคำสั่ง ตามข้อ 13 (2)
• กรณีจัดที่ดินไม่เกิน 50 ไร่ (มาตรา 30 วรรคหนึ่ง (1))
• กรณีจัดที่ดินไม่เกิน 100 ไร่ (มาตรา 30 วรรคหนึ่ง (2))
สิทธิการเช่า / สิทธิการเช่าซื้อ
ประกาศผลการคัดเลือกตามข้อ 16 และจัดทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อตามข้อ 39

หมวด 1 (ต่อ)
1 ที่ดินที่ยังไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ต่อ)
1.3 กรณีที่ดินของรัฐหรือที่ดินเอกชนที่ไม่ปรากฏตัวผู้ถือครองที่ดิน
นำเสนอ คปจ. พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนผัง การจัดแปลงที่ดิน วิธีจัดลำดับและจำนวนเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียน
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการปิดประกาศตามข้อ 7 วรรคหนึ่ง วรรคสอง (2) และวรรคสาม
กรณีมีผู้อยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ 10 (1) (2) หรือ (3) เข้ายื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ค) ตามข้อ 15 วรรคหนึ่ง
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ 12 โดยรับคำขอ และสอบสวนสิทธิพร้อมจัดทำรายงาน (แบบ ส.ป.ก. 4-24 ค (1))
ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามข้อ 9
กรณีเป็นที่ดินของรัฐ
พิจารณาจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร ผู้อยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ 10 (1) (3) ตามข้อ 13 (1) (3)
สิทธิการเข้าทำประโยชน์ / สิทธิการเช่า
ประกาศผลการคัดเลือกตามข้อ 16 และออก ส.ป.ก. 4-01 หรือจัดทำสัญญาเช่า ตามข้อ 39
กรณีเป็นที่ดินเอกชน
พิจารณาจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร ผู้อยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ 10 (2) ตามข้อ 13 (2)
สิทธิการเช่า / สิทธิการเช่าซื้อ
ประกาศผลการคัดเลือกตามข้อ 16 และจัดทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ ตามข้อ 39
กรณีไม่ปรากกตัวผู้ถือครองที่ดิน ตามข้อ 15 วรรคสอง
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร ผู้ขึ้นทะเบียนบัญชีเกษตรกร ตามข้อ 10 (4)
(คำขอตามแบบ ส.ป.ก.4-23 ค / สอบสวนสิทธิตามแบบ ส.ป.ก.4-24 ค (2))
• กรณีจัดที่ดินไม่เกิน 50 ไร่ (มาตรา 30 วรรคหนึ่ง (1))
• กรณีจัดที่ดินไม่เกิน 100 ไร่ (มาตรา 30 วรรคหนึ่ง (2))
สิทธิการเช่า / สิทธิการเช่าซื้อ
ประกาศผลการคัดเลือกตามข้อ 16 และจัดทำสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อตามข้อ 39

หมวด 1 (ต่อ)
2 ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้รับคืนมาจากบุคคลผู้ได้รับการจัดที่ดิน
• เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินสละสิทธิหรือโอนสิทธิหรือสิ้นสิทธิในที่ดินที่ได้รับ และ
• ไม่อาจจัดที่ดินให้แก่คู่สมรส บุตร เครือญาติ ทายาท หรือเกษตรกรอื่นได้ตามหมวด 2 และหมวด 3
• สถาบันเกษตรกร บุคคล หรือนิติบุคคลผู้ได้รับการจัดที่ดินสิ้นสิทธิที่ได้รับแล้วตามกฎหมายและระเบียบหรือสัญญาแล้วแต่กรณี
ส.ป.ก.จังหวัด มีหน้าที่และอำนาจนำที่ดินกลับมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ 18 วรรคหนึ่ง
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิม (ถ้ามี) ตามข้อ 38
พิจารณาความเหมาะสมในการนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ 6 วรรคสอง
กรณีเห็นสมควรนำที่ดินมาจัดให้แก่เกษตรกรตามระเบียบนี้
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ 18 วรรคสอง และวรรคสาม
(ปิดประกาศตามข้อ 7 วรรคหนึ่ง วรรคสอง (2) และวรรคสาม)
จัดที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้อยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ 10 (4)
(คำขอตามแบบ ส.ป.ก.4-23 ค / สอบสวนสิทธิตามแบบ ส.ป.ก.4-24 ค (2))
กรณีเห็นสมควรนำที่ดินมาจัดตามระเบียบอื่น
(กระทำได้เท่าที่จำเป็น)
กิจการสาธารณูปโภค
ระเบียบสาธารณูปโภคฯ พ.ศ. 2536
กิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องฯ
ระเบียบสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องฯ พ.ศ. 2541

บทที่ ๒

การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ
(สัญญาเช่าที่ดิน / สัญญาเช่าซื้อที่ดิน)

เมื่อเกษตรกรได้รับการจัดที่ดินโดยเข้าทำสัญญาเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก. แล้ว เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าวต้องใช้ที่ดินให้เป็นไปตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในสัญญา หากต่อมาเกษตรกรผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อนั้นประสงค์จะโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อนี้ก็ดี หรือเกษตรกรผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อถึงแก่ความตายในระหว่างที่เช่าหรือเช่าซื้อตามสัญญานี้ก็ดี การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อดังกล่าวจะต้องดำเนินการตามระเบียบฯ หมวด ๒ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๒.๑ การโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้แก่คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือเกษตรกรอื่น

๒.๑.๑ การยื่นคำขอ

เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งประสงค์จะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อต้องยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก.จังหวัดมาพร้อมกับคำขอของผู้ประสงค์จะรับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๒๐ หรือข้อ ๒๑ ตามแบบที่กำหนด ดังต่อไปนี้

๒.๑.๑.๑ เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งประสงค์จะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่มีสิทธิยื่นคำขอในกรณีนี้ ได้แก่ เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเช่าตามสัญญาเช่าที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเช่าซื้อตามสัญญาเช่าซื้อที่ดินจาก ส.ป.ก. ซึ่งเกษตรกรผู้โอนสิทธิข้างต้นต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ง) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๑) ของแบบดังกล่าว[๖๓] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๖๔] ทั้งนี้ หากเกษตรกรผู้ยื่นคำขอมีความประสงค์จะแต่งตั้งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดกระทำการแทนตนในกระบวนการยื่นคำขอตามแบบดังกล่าว ให้พิจารณาดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๖๑๙ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจกรณีการแต่งตั้งให้บุคคลกระทำการแทนตนเพื่อยื่นคำขอหรือสอบสวนสิทธิ

๒.๑.๑.๒ ผู้ประสงค์จะรับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่มีสิทธิยื่นคำขอในกรณีนี้จะต้องเป็นบุคคลที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินได้ระบุให้เป็นผู้รับโอนสิทธิไว้ในคำขอตาม ๒.๑.๑.๑ ได้แก่ คู่สมรส บุตร

---

[๖๓] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๒.๑

[๖๔] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

หรือเครือญาติ[๖๕] หรือเป็นเกษตรกรอื่นนอกเหนือจากคู่สมรส บุตร หรือเครือญาติดังกล่าว โดยผู้ขอรับโอนสิทธิข้างต้นต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) และแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๔) ของแบบดังกล่าว[๖๖] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๖๗]

๒.๑.๒ การรับคำขอ

เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินจากเกษตรกรผู้เช่าหรือเกษตรกรผู้เช่าซื้อ และคำขอรับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินจากคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือเกษตรกรอื่นตามข้อ ๒.๑.๑.๑ และข้อ ๒.๑.๑.๒ แล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบคำขอดังกล่าวตามแนวทางในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๒

๒.๑.๓ การสอบสวนสิทธิและจัดทำรายงานการตรวจสอบ

ในกรณีที่ได้รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๒.๑.๓.๑ สอบสวนสิทธิเกษตรกรผู้ประสงค์จะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อซึ่งยื่นคำขอตามข้อ ๒.๑.๑.๑ โดยให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (กรณีขอโอน / ขอสละสิทธิเพื่อจัดที่ดินแทนที่) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ง) พร้อมทั้งจัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิดังกล่าว[๖๘] เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามระเบียบฯ ข้อ ๒๐ หรือข้อ ๒๑ ประกอบกับแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๓ แล้วแต่กรณี

๒.๑.๓.๒ สอบสวนสิทธิผู้ประสงค์จะรับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อซึ่งยื่นคำขอตามข้อ ๒.๑.๑.๒ โดยให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีขอรับโอน / ขอรับจัดที่ดินแทนที่ (สละสิทธิ)) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๓)) พร้อมทั้งจัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิดังกล่าว[๖๙] เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามระเบียบฯ ข้อ ๒๐ หรือข้อ ๒๑ ประกอบกับข้อ ๑๙ และแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๓ แล้วแต่กรณี

---

[๖๕] โปรดดูระเบียบฯ ข้อ ๔ บทนิยามคำว่า “คู่สมรส” “บุตร” “เครือญาติ”

[๖๖] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๑.๒ (๑)

[๖๗] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

[๖๘] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑.๕.๕ และข้อ ๑.๕ วรรคสอง (แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔)

[๖๙] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑.๕.๓ และข้อ ๑.๕ วรรคสอง (แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔)

๒.๑.๔ การพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน

๒.๑.๔.๑ <u>กรณีการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้แก่คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติ</u>

เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาผลการสอบสวนสิทธิและตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๒.๑.๓.๑ และข้อ ๒.๑.๓.๒ แล้วเห็นว่า

(๑) คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติซึ่งประสงค์จะขอรับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อนั้นเป็นเกษตรกรที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบฯ ข้อ ๑๙ ประกอบข้อ ๙

(๒) เป็นกรณีที่ดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ข้อ ๒๐ และข้อ ๒๔ ประกอบกับแนวทางการพิจารณาตามหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๕๙๕ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๕ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจกรณีเครือญาติของคู่สมรสที่ถึงแก่ความตายหรือหย่า[๗๐]

ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๒๕ วรรคหนึ่ง โดยมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรซึ่งเป็นคู่สมรส บุตร หรือเครือญาติผู้ขอรับโอนนั้นได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อจำนวนที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมทั่วไปซึ่งมิใช่การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ หรือจำนวนที่ดินไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่[๗๑] โดยให้พิจารณาขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวตามแนวทางในมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) ประกอบกับระเบียบฯ ข้อ ๙ (๖) และมติ คปก. ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๓๘ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจเปลี่ยนแปลงขอบเขตและขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวให้แตกต่างไปจากสิทธิเดิมของเกษตรกรผู้โอนได้เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น อย่างไรก็ตาม หากผลการตรวจสอบพบว่า คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติผู้ขอรับโอนดังกล่าวไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งไม่อนุมัติตามคำขอนั้น

อนึ่ง หากการโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อข้างต้นมีค่าใช้จ่ายในการรังวัดแบ่งแปลง กรณีนี้ให้เกษตรกรผู้โอนเป็นผู้ชำระ แต่ถ้าเกษตรกรผู้โอนดังกล่าวได้ถึงแก่ความตายแล้วให้เกษตรกรผู้รับโอนเป็นผู้ชำระ ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๒๕ วรรคสอง

๒.๑.๔.๒ <u>กรณีการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้แก่เกษตรกรอื่น</u>

เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาผลการสอบสวนสิทธิและตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๒.๑.๓.๑ และข้อ ๒.๑.๓.๒ แล้วเห็นว่า

(๑) เกษตรกรอื่นซึ่งประสงค์จะขอรับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อนั้นเป็นเกษตรกรที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบฯ ข้อ ๑๙ ประกอบข้อ ๙

---

[๗๐] ภาคผนวก ๒๐ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๕๙๕ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๕ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจกรณีเครือญาติของคู่สมรสที่ถึงแก่ความตายหรือหย่า

[๗๑] ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งประสงค์จะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อมีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๓๖ ประกอบกับแนวทางการพิจารณาตามหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๑๙ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทางพิจารณาการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่เกษตรกรอื่น กรณีมีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน[๗๒] ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปในบทที่ ๖ ข้อ ๖.๑.๒.๒

(๓) เป็นกรณีที่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่สามารถขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้เกษตรกรอื่นได้ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๑ ประกอบกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ข้อ ๒๐ และข้อ ๒๔

ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๒๕ วรรคหนึ่ง โดยมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรอื่นผู้ขอรับโอนนั้นได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ จำนวนที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมทั่วไปซึ่งมิใช่การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ หรือจำนวนที่ดินไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่[๗๓] โดยให้พิจารณาขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวตามแนวทางในมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) ประกอบกับระเบียบฯ ข้อ ๙ (๖) และมติ คปก. ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๓๘ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจเปลี่ยนแปลงขอบเขตและขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวให้แตกต่างไปจากสิทธิเดิมของเกษตรกรผู้โอนได้เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น อย่างไรก็ตาม หากผลการตรวจสอบพบว่าเกษตรกรอื่นผู้ขอรับโอนดังกล่าวไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งไม่อนุมัติตามคำขอนั้น

อนึ่ง หากการโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อข้างต้นมีค่าใช้จ่ายในการรังวัดแบ่งแปลง กรณีนี้ให้เกษตรกรผู้โอนเป็นผู้ชำระ แต่ถ้าเกษตรกรผู้โอนดังกล่าวได้ถึงแก่ความตายแล้วให้เกษตรกรผู้รับโอนเป็นผู้ชำระ ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๒๕ วรรคสอง

๒.๑.๕ การประกาศและแจ้งผลการพิจารณา

การออกคำสั่งอนุมัติหรือไม่อนุมัติตามคำขอในข้อ ๒.๑.๔ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๒๗ และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) จัดทำเป็นหนังสือด้วยวิธีการออกประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดินโดยปิดประกาศตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๑๖ กำหนด

(๒) มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอตามข้อ ๒.๑.๑.๑ และข้อ ๒.๑.๑.๒ ทราบ แต่ถ้าผู้ยื่นคำขอโอนตามข้อ ๒.๑.๑.๑ ได้ถึงแก่ความตายลงก่อน ให้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาไปยังผู้ยื่นคำขอรับโอน

---

[๗๒] ภาคผนวก ๒๑ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๑๙ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทางพิจารณาการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่เกษตรกรอื่น กรณีมีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

[๗๓] ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ตามข้อ ๒.๑.๑.๒ เพียงฝ่ายเดียว ทั้งนี้ ให้แจ้งผู้ยื่นคำขอรับโอนตามข้อ ๒.๑.๑.๒ ซึ่งได้รับอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อนำหลักฐานตามระเบียบฯ ข้อ ๔๐ มาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อเข้าทำสัญญากับ ส.ป.ก. ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดด้วย

(๓) ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๓ (๕)

๒.๑.๖ การจัดทำสัญญาเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน

กรณีมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรผู้ยื่นคำขอรับโอนตามข้อ ๒.๑.๑.๒ ได้รับสิทธิการเช่าให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสัญญาเช่าที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติในฐานะผู้เช่า กับปฏิรูปที่ดินจังหวัดผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย[๗๔] ในฐานะผู้ให้เช่า ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๒) กำหนด ทั้งนี้ อัตราค่าเช่าที่ดินเอกชนในกรณีนี้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. ตามระเบียบฯ ข้อ ๔๑ วรรคหนึ่ง[๗๕]

กรณีมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรผู้ยื่นคำขอรับโอนตามข้อ ๒.๑.๑.๒ ได้รับสิทธิการเช่าซื้อให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติในฐานะผู้เช่าซื้อ กับปฏิรูปที่ดินจังหวัดผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย[๗๖] ในฐานะผู้ให้เช่าซื้อ ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๓) กำหนด ทั้งนี้ อัตราค่าเช่าซื้อในกรณีนี้ ให้กำหนดจำนวนค่าเช่าซื้อเท่ากับมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนด กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑ ต่อปีของยอดเงินมูลค่าที่ดินที่ยังมิได้ชำระตามระเบียบฯ ข้อ ๔๑ วรรคสอง[๗๗]

๒.๑.๗ สิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้รับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน

๒.๑.๗.๑ เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจากการโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อตามคำสั่งอนุมัติข้างต้นจะต้องรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้เช่าหรือเกษตรกรผู้เช่าซื้อซึ่งตนรับโอนสิทธินั้น โดยหากมีเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจากการโอนสิทธิข้างต้นเกินกว่าหนึ่งราย ให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินแต่ละรายรับโอนไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ตามส่วนแห่งทรัพย์สินและหนี้สินที่เกี่ยวเนื่องหรือที่ตั้งอยู่กับที่ดินซึ่งตนได้รับการจัดที่ดินตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๒๕ วรรคสาม ประกอบข้อ ๓๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม กำหนด หากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินดังกล่าวไม่ยอมรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ข้างต้น

---

[๗๔] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

[๗๕] ประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ ที่ดินพระราชทาน ที่ดินบริจาค และที่ดินราชพัสดุที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้ ส.ป.ก. ใช้เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๑๗๕๔ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญา (ส.ป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔)

[๗๖] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

[๗๗] หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๑๗๕๔ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญา (คปก. ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ มีมติกำหนดให้ใช้มูลค่าที่ดินที่ได้จัดซื้อหรือเวนคืน เป็นมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนดตามระเบียบฯ ไปพลางก่อน จนกว่า คปก. จะได้กำหนดหลักเกณฑ์มูลค่าที่ดินดังกล่าว)

ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งให้เกษตรกรรายนั้นสิ้นสิทธิในที่ดินและมีคำสั่งให้ออกจากที่ดินภายในระยะเวลาที่กำหนดตามระเบียบฯ ข้อ ๓๗ วรรคสอง และมีหนังสือบอกเลิกสัญญาตามระเบียบฯ ข้อ ๕๐ (๓) ต่อไป

๒.๑.๗.๒ เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินในกรณีนี้มีสิทธิได้รับการพิจารณาจัดที่ดินสำหรับอยู่อาศัยนอกแปลงเกษตรกรรม (หากมี) โดยการจัดที่ดินสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยดังกล่าวนั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัดพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คปก. กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ให้แก่บุคคลเพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๗๘]

๒.๒ การตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

๒.๒.๑ การยื่นคำขอ

เมื่อเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งเป็นผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อถึงแก่ความตาย ทายาทของเกษตรกรผู้ตาย[๗๙] ที่ประสงค์จะขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อนั้นจะต้องยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก.จังหวัดตามระเบียบฯ ข้อ ๒๒ หรือข้อ ๒๓ และแบบที่กำหนด ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑.๑ <u>กรณีเกษตรกรผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อไม่ได้ยื่นหนังสือกำหนดลำดับทายาทต่อ ส.ป.ก.จังหวัดไว้ก่อนถึงแก่ความตาย</u>

เมื่อเกษตรกรผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อได้ถึงแก่ความตายโดยที่ไม่ได้ยื่นหนังสือกำหนดลำดับทายาทต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ไว้ ผู้มีสิทธิยื่นคำขอในกรณีนี้ ได้แก่ ทายาทของเกษตรกรผู้ซึ่งประสงค์จะขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อที่ดินต่อจากเกษตรกรผู้ตายนั้น โดยทายาทของเกษตรกรผู้ตายต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) และแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๖) ของแบบดังกล่าว[๘๐] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๘๑] เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๒๒ วรรคหนึ่ง

๒.๒.๑.๒ <u>กรณีเกษตรกรผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อได้ยื่นหนังสือกำหนดลำดับทายาทต่อ ส.ป.ก.จังหวัดไว้ก่อนถึงแก่ความตาย</u>

---

[๗๘] ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๘

[๗๙] โปรดดูระเบียบฯ ข้อ ๔ บทนิยามคำว่า “ทายาท”

[๘๐] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๑.๒ (๒)

[๘๑] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

ถ้าเกษตรกรผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อได้แสดงเจตนากำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อไว้ก่อนตายโดยยื่นหนังสือต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ตามแบบหนังสือกำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือทายาทผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. ๔-๘๙ ก)[๘๒] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๘๓] โดยได้รับความยินยอมจากคู่สมรสของเกษตรกรผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อนั้นแล้วตามระเบียบฯ ข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง ก่อนถึงแก่ความตาย

เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบว่าเกษตรกรผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อดังกล่าวถึงแก่ความตายแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งให้ทายาทผู้มีสิทธิตามที่ระบุไว้ในแบบ ส.ป.ก. ๔-๘๙ ก เข้ายื่นคำขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อที่ดินภายใน ๑ ปี นับแต่ได้รับหนังสือ ทั้งนี้ ทายาทผู้มีสิทธิตามที่ระบุไว้ในแบบ ส.ป.ก. ๔-๘๙ ก ต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๖) ของแบบดังกล่าว[๘๔] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๘๕] เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๒๓ วรรคสอง

ในกรณีมีทายาทอื่นนอกเหนือจากผู้มีสิทธิตามที่ระบุไว้ในแบบ ส.ป.ก. ๔-๘๙ ก ประสงค์จะขอรับการจัดที่ดิน หากทายาทผู้มีสิทธิตามที่ระบุไว้ดังกล่าวไม่ยื่นคำขอหรือไม่มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินตามที่ระเบียบฯ กำหนด ให้ทายาทอื่นของเกษตรกรผู้ตายซึ่งประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินนั้นยื่นคำขอตามแนวทางในข้อ ๒.๒.๑.๑

๒.๒.๒ การรับคำขอ

เมื่อได้รับคำขอของทายาทเกษตรกรผู้ตายตามข้อ ๒.๒.๑.๑ หรือข้อ ๒.๒.๑.๒ แล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบคำขอดังกล่าวตามแนวทางในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๒

๒.๒.๓ การสอบสวนสิทธิและจัดทำรายงานการตรวจสอบ

ในกรณีที่ได้รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการสอบสวนสิทธิทายาทผู้ยื่นคำขอ โดยให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีขอรับการตกทอดทางมรดก / ขอรับจัดที่ดินแทนที่ (ตาย)) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๔))

---

[๘๒] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๓.๑

[๘๓] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

[๘๔] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๑.๒ (๒)

[๘๕] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

พร้อมทั้งจัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิดังกล่าว[๘๖] เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามระเบียบฯ ข้อ ๒๒ หรือข้อ ๒๓ ประกอบกับแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๓ แล้วแต่กรณี

๒.๒.๔ การพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน

เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาผลการสอบสวนสิทธิและตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๒.๒.๓ แล้วเห็นว่า

(๑) ทายาทผู้ยื่นคำขอเป็นเกษตรกรที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบฯ ข้อ ๑๙ ประกอบข้อ ๙

(๒) เป็นกรณีที่สามารถขอรับการตกทอดทางมรดกได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๒๒ ประกอบข้อ ๒๐ โดยอนุโลม หรือข้อ ๒๓ ประกอบข้อ ๒๐ โดยอนุโลม แล้วแต่กรณี และข้อ ๒๔ รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๒.๑) เป็นการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อให้แก่ทายาทเพียงรายเดียว เว้นแต่การตกทอดทางมรดกให้แก่ทายาทเกินกว่าหนึ่งรายนั้นไม่เป็นเหตุให้ทายาทรายใดรายหนึ่งมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ และไม่เป็นอุปสรรคแก่การประกอบเกษตรกรรม ทั้งนี้ ให้ คปจ. มีอำนาจกำหนดเนื้อที่ขั้นต่ำของขนาดการถือครองที่ดินที่เพียงพอแก่การครองชีพในการประกอบเกษตรกรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ

(๒.๒) ทายาทผู้ขอรับการตกทอดทางมรดกยอมรับโอนสิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้ตายซึ่งมีอยู่กับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๒.๓) ทายาทซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะจะได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อได้เฉพาะกรณีที่ได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม แต่ในกรณีที่สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อของเกษตรกรผู้ตายยังมีเงื่อนไขหรือค่าภาระติดพันอยู่ หรือเกษตรกรผู้ตายนั้นยังมีหนี้สินค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอยู่ ห้ามมิให้ทายาทซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อนั้น เว้นแต่จะได้มีบุคคลทำให้เงื่อนไขหรือค่าภาระติดพันหรือหนี้สินที่ค้างชำระนั้นหมดไปเสียก่อน หรือทายาทดังกล่าวได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมและได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว

(๒.๔) กรณีที่เกษตรกรได้กระทำผิดสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อก่อนถึงแก่ความตาย โดยที่ ส.ป.ก. ยังไม่ได้บอกเลิกสัญญาไปยังเกษตรกรนั้น ห้ามมิให้ทายาทรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ เว้นแต่ทายาทจะได้แก้ไขเยียวยาผลจากการกระทำผิดสัญญานั้นให้ครบถ้วนและถูกต้องตามหนังสือเตือนของ ส.ป.ก.จังหวัด ภายในระยะเวลาที่กำหนด

---

[๘๖] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑.๕.๔ และข้อ ๑.๕ วรรคสอง (แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔)

(๒.๕) ลำดับและชั้นของทายาท ตลอดจนแนวทางการตรวจสอบพยานหลักฐานเกี่ยวกับการสละสิทธิของทายาท เป็นไปตามแนวทางในหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๔๘๔ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางการพิจารณาลำดับและชั้นของทายาท กรณีการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตาย[๘๗] หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๔๕ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ถึงแก่ความตาย (เพิ่มเติม)[๘๘] และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๒๘๙ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม)

ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๒๕ วรรคหนึ่ง โดยมีคำสั่งอนุมัติให้ทายาทผู้ขอรับการตกทอดทางมรดกนั้นได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ จำนวนที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมทั่วไปซึ่งมิใช่การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ หรือจำนวนที่ดินไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่[๘๙] โดยให้พิจารณาขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวตามแนวทางในมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) ประกอบกับระเบียบฯ ข้อ ๙ (๖) และมติ คปก. ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๓๘ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจเปลี่ยนแปลงขอบเขตและขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวให้แตกต่างไปจากสิทธิเดิมของเกษตรกรผู้ตายได้เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น อย่างไรก็ตาม หากผลการตรวจสอบพบว่า ทายาทผู้ขอรับการตกทอดทางมรดกดังกล่าวไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งไม่อนุมัติตามคำขอนั้น

อนึ่ง หากการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อข้างต้นมีค่าใช้จ่ายในการรังวัดแบ่งแปลง ให้บรรดาทายาทผู้ได้รับมรดกสิทธิเป็นผู้ชำระ ทั้งนี้ เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๒๕ วรรคสอง

๒.๒.๕ การประกาศและแจ้งผลการพิจารณา

การออกคำสั่งอนุมัติหรือไม่อนุมัติตามคำขอในข้อ ๒.๒.๔ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๒๗ และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) จัดทำเป็นหนังสือด้วยวิธีการออกประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดินโดยปิดประกาศตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๑๖ กำหนด

---

[๘๗] ภาคผนวก ๒๒ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๔๘๔ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางการพิจารณาลำดับและชั้นของทายาท กรณีการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตาย

[๘๘] ภาคผนวก ๒๓ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๔๕ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ถึงแก่ความตาย (เพิ่มเติม)

[๘๙] ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(๒) มีหนังสือแจ้งทายาทผู้ซึ่งได้รับอนุมัติให้ได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อนำหลักฐานตามระเบียบฯ ข้อ ๔๐ มาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อเข้าทำสัญญากับ ส.ป.ก. ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด

(๓) ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๓ (๕)

๒.๒.๖ การจัดทำสัญญาเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน

กรณีมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรผู้ยื่นคำขอรับการตกทอดทางมรดกตามข้อ ๒.๒.๑ ได้รับสิทธิการเช่า ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสัญญาเช่าที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติในฐานะผู้เช่ากับปฏิรูปที่ดินจังหวัดผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย[๙๐] ในฐานะผู้ให้เช่า ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๒) กำหนด ทั้งนี้ อัตราค่าเช่าที่ดินเอกชนในกรณีนี้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. ตามระเบียบฯ ข้อ ๔๑ วรรคหนึ่ง[๙๑]

กรณีมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรผู้ยื่นคำขอรับการตกทอดทางมรดกตามข้อ ๒.๒.๑ ได้รับสิทธิการเช่าซื้อ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติในฐานะผู้เช่าซื้อกับปฏิรูปที่ดินจังหวัดผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย[๙๒] ในฐานะผู้ให้เช่าซื้อ ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๓) กำหนด ทั้งนี้ อัตราค่าเช่าซื้อในกรณีนี้ ให้กำหนดจำนวนค่าเช่าซื้อเท่ากับมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนด กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑ ต่อปีของยอดเงินมูลค่าที่ดินที่ยังมิได้ชำระตามระเบียบฯ ข้อ ๔๑ วรรคสอง[๙๓]

๒.๒.๗ สิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน

๒.๒.๗.๑ เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจากการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อตามคำสั่งอนุมัติข้างต้นจะต้องรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ตายซึ่งตนรับการตกทอดทางมรดกสิทธินั้น โดยหากมีเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจากการตกทอดทางมรดกสิทธิข้างต้นเกินกว่าหนึ่งราย ให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินแต่ละรายรับโอนไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ตามส่วนแห่งทรัพย์สินและหนี้สินที่เกี่ยวเนื่องหรือที่ตั้งอยู่กับที่ดินซึ่งตนได้รับการจัดที่ดินตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๒๕ วรรคสาม ประกอบ

---

[๙๐] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

[๙๑] ประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ ที่ดินพระราชทาน ที่ดินบริจาค และที่ดินราชพัสดุที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้ ส.ป.ก. ใช้เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๑๗๕๔ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญา (ส.ป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔)

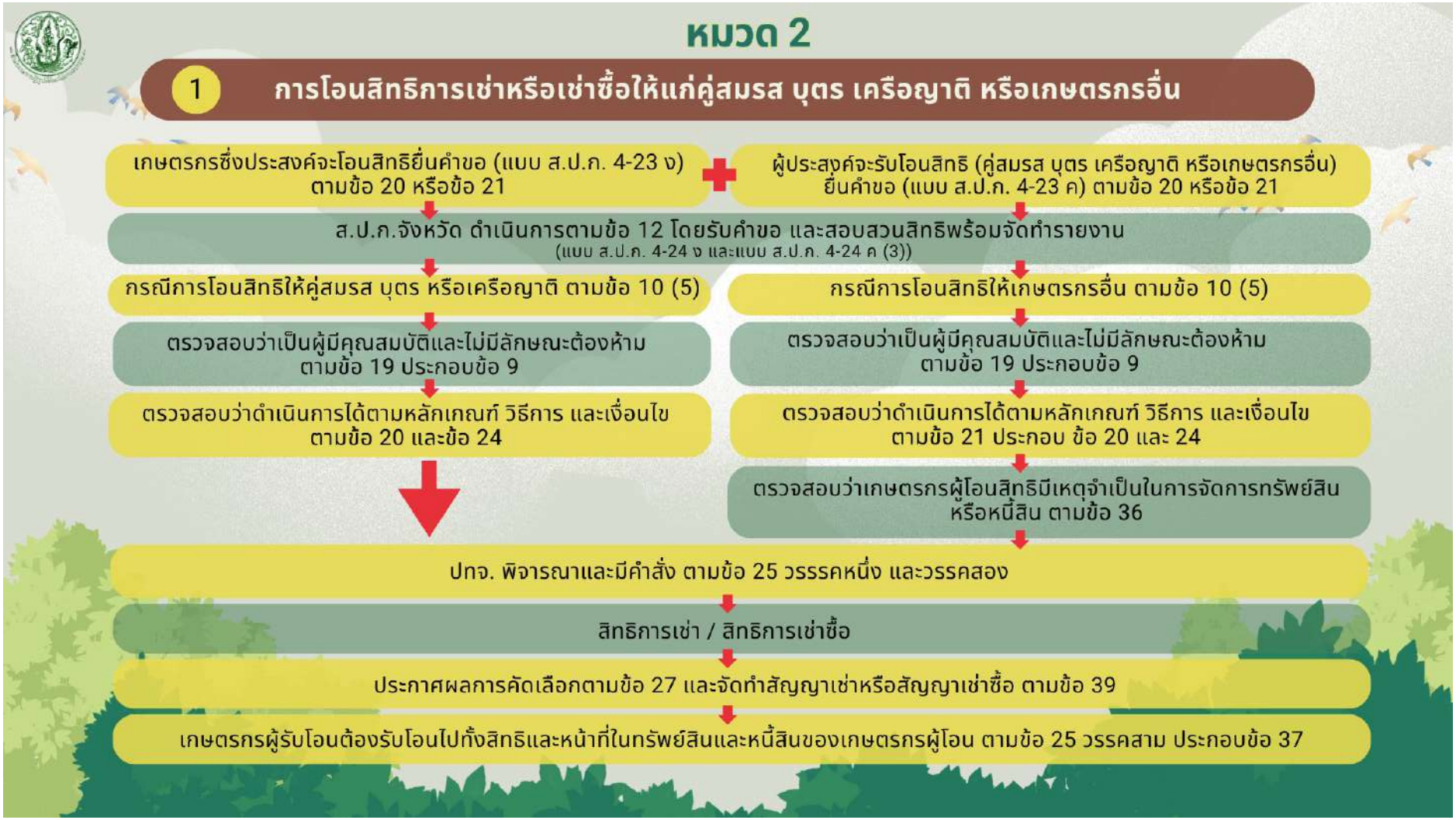
[๙๒] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

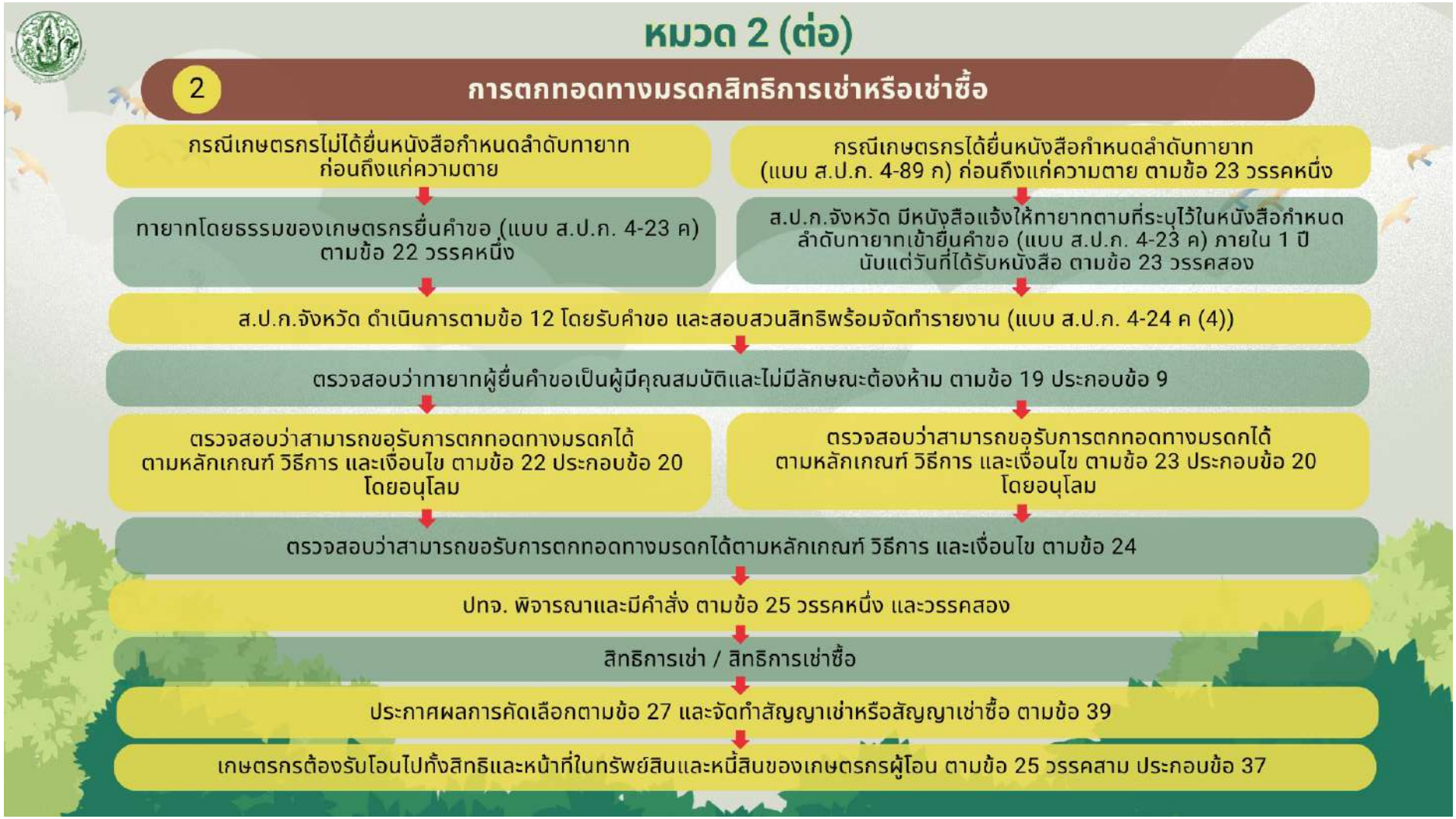
[๙๓] หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๑๗๕๔ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญา (คปก. ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ มีมติกำหนดให้ใช้มูลค่าที่ดินที่ได้จัดซื้อหรือเวนคืน เป็นมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนดตามระเบียบฯ ไปพลางก่อน จนกว่า คปก. จะได้กำหนดหลักเกณฑ์มูลค่าที่ดินดังกล่าว)

ข้อ ๓๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม กำหนด หากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินดังกล่าวไม่ยอมรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ข้างต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งให้เกษตรกรรายนั้นสิ้นสิทธิในที่ดินและมีคำสั่งให้ออกจากที่ดินภายในระยะเวลาที่กำหนดตามระเบียบฯ ข้อ ๓๗ วรรคสอง และมีหนังสือบอกเลิกสัญญาตามระเบียบฯ ข้อ ๕๐ (๓) ต่อไป

๒.๒.๗.๒ เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินในกรณีนี้มีสิทธิได้รับการพิจารณาจัดที่ดินสำหรับอยู่อาศัยนอกแปลงเกษตรกรรม (หากมี) โดยการจัดที่ดินสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยดังกล่าวนั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัดพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คปก. กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ให้แก่บุคคลเพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๙๔]

[๙๔] ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๘

หมวด 2
1 การโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้แก่คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือเกษตรกรอื่น
เกษตรกรซึ่งประสงค์จะโอนสิทธิยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ง) ตามข้อ 20 หรือข้อ 21
ผู้ประสงค์จะรับโอนสิทธิ (คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือเกษตรกรอื่น) ยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ค) ตามข้อ 20 หรือข้อ 21
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ 12 โดยรับคำขอ และสอบสวนสิทธิพร้อมจัดทำรายงาน (แบบ ส.ป.ก. 4-24 ง และแบบ ส.ป.ก. 4-24 ค (3))
กรณีการโอนสิทธิให้คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติ ตามข้อ 10 (5)
กรณีการโอนสิทธิให้เกษตรกรอื่น ตามข้อ 10 (5)
ตรวจสอบว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 19 ประกอบข้อ 9
ตรวจสอบว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 19 ประกอบข้อ 9
ตรวจสอบว่าดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามข้อ 20 และข้อ 24
ตรวจสอบว่าดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามข้อ 21 ประกอบ ข้อ 20 และ 24
ตรวจสอบว่าเกษตรกรผู้โอนสิทธิมีเหตุจำเป็นในการจัดการทรัพย์สิน หรือหนี้สิน ตามข้อ 36
ปทจ. พิจารณาและมีคำสั่ง ตามข้อ 25 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง
สิทธิการเช่า / สิทธิการเช่าซื้อ
ประกาศผลการคัดเลือกตามข้อ 27 และจัดทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ ตามข้อ 39
เกษตรกรผู้รับโอนต้องรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้โอน ตามข้อ 25 วรรคสาม ประกอบข้อ 37

หมวด 2 (ต่อ)
2
การตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ
กรณีเกษตรกรไม่ได้ยื่นหนังสือกำหนดลำดับทายาท ก่อนถึงแก่ความตาย
กรณีเกษตรกรได้ยื่นหนังสือกำหนดลำดับทายาท (แบบ ส.ป.ก. 4-89 ก) ก่อนถึงแก่ความตาย ตามข้อ 23 วรรคหนึ่ง
ทายาทโดยธรรมของเกษตรกรยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ค) ตามข้อ 22 วรรคหนึ่ง
ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งให้ทายาทตามที่ระบุไว้ในหนังสือกำหนดลำดับทายาทเข้ายื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ค) ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ตามข้อ 23 วรรคสอง
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ 12 โดยรับคำขอ และสอบสวนสิทธิพร้อมจัดทำรายงาน (แบบ ส.ป.ก. 4-24 ค (4))
ตรวจสอบว่าทายาทผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 19 ประกอบข้อ 9
ตรวจสอบว่าสามารถขอรับการตกทอดทางมรดกได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามข้อ 22 ประกอบข้อ 20 โดยอนุโลม
ตรวจสอบว่าสามารถขอรับการตกทอดทางมรดกได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามข้อ 23 ประกอบข้อ 20 โดยอนุโลม
ตรวจสอบว่าสามารถขอรับการตกทอดทางมรดกได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามข้อ 24
ปทจ. พิจารณาและมีคำสั่ง ตามข้อ 25 วรรคหนึ่ง และวรรคสอง
สิทธิการเช่า / สิทธิการเช่าซื้อ
ประกาศผลการคัดเลือกตามข้อ 27 และจัดทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ ตามข้อ 39
เกษตรกรต้องรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้โอน ตามข้อ 25 วรรคสาม ประกอบข้อ 37

บทที่ ๓

การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย (ส.ป.ก. ๔-๐๑ / โฉนดเพื่อการเกษตร)

กรณีที่เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินโดยการจัดให้เข้าทำประโยชน์ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑)[๙๕] หรือโฉนดเพื่อการเกษตร เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าวต้องใช้ที่ดินให้เป็นไปตามหน้าที่ที่กำหนดในระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หากต่อมาเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตรนั้นประสงค์จะสละสิทธิเพื่อให้คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือเกษตรกรอื่น เป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ในแปลงที่ดินนี้ก็ดี หรือเกษตรกรดังกล่าวถึงแก่ความตาย โดยมีทายาทประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแทนที่ก็ดี กรณีนี้จะต้องพิจารณาดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ หมวด ๓ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๓.๑ การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งสละสิทธิ

๓.๑.๑ การยื่นคำขอ

เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งประสงค์จะสละสิทธิเพื่อให้คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือเกษตรกรอื่นเป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ ต้องยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก.จังหวัด มาพร้อมกับคำขอของผู้ประสงค์จะรับการจัดที่ดินแทนที่ในแปลงดังกล่าว โดยดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๒๘ หรือข้อ ๒๙ หรือข้อ ๒๙/๑ และแบบที่กำหนดในคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกอบกับหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย[๙๖] ดังต่อไปนี้

๓.๑.๑.๑ เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งประสงค์จะสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ที่มีสิทธิยื่นคำขอในกรณีนี้ ได้แก่ เกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตร ซึ่งเกษตรกรผู้สละสิทธิข้างต้นต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ง) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๒) ของแบบดังกล่าว[๙๗] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

---

[๙๕] หมายความรวมถึงเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๒๘ ก, ส.ป.ก. ๔-๐๑ ก, ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข, ส.ป.ก. ๔-๐๑ ค

[๙๖] ภาคผนวก ๒๔ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

[๙๗] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๒.๒ และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๙๘] ทั้งนี้ หากเกษตรกรผู้ยื่นคำขอมีความประสงค์จะแต่งตั้งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดกระทำการแทนตนในกระบวนการยื่นคำขอตามแบบดังกล่าว ให้พิจารณาดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๖๑๙ ลงวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจกรณีการแต่งตั้งให้บุคคลกระทำการแทนตนเพื่อยื่นคำขอหรือสอบสวนสิทธิ

๓.๑.๑.๒ ผู้ประสงค์จะรับการจัดที่ดินแทนที่มีสิทธิยื่นคำขอในกรณีนี้จะต้องเป็นบุคคลที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินได้ระบุให้เป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ไว้ในคำขอตาม ๓.๑.๑.๑ ได้แก่ คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติ[๙๙] หรือเป็นเกษตรกรอื่นนอกเหนือจากคู่สมรส บุตร หรือเครือญาติดังกล่าว โดยผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ข้างต้นต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) และแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๕) ของแบบดังกล่าว[๑๐๐] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๑๐๑]

๓.๑.๒ การรับคำขอ

เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับคำขอสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่จากเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตร และคำขอรับการจัดที่ดินแทนที่จากคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือเกษตรกรอื่นตามข้อ ๓.๑.๑.๑ และข้อ ๓.๑.๑.๒ แล้ว ให้ดำเนินการตรวจสอบคำขอดังกล่าวตามแนวทางในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๒

๓.๑.๓ การสอบสวนสิทธิและจัดทำรายงานการตรวจสอบ

ในกรณีที่ได้รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการ ดังต่อไปนี้

๓.๑.๓.๑ สอบสวนสิทธิเกษตรกรผู้ประสงค์จะสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ซึ่งยื่นคำขอตามข้อ ๓.๑.๑.๑ โดยให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (กรณีขอโอน / ขอสละสิทธิเพื่อจัดที่ดินแทนที่) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ง) พร้อมทั้งจัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิดังกล่าว[๑๐๒] เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง

---

[๙๘] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

[๙๙] โปรดดูระเบียบฯ ข้อ ๔ บทนิยามคำว่า “คู่สมรส” “บุตร” “เครือญาติ”

[๑๐๐] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๑.๓ (๑) และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

[๑๐๑] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

[๑๐๒] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑.๕.๕ และข้อ ๑.๕ วรรคสอง (แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔)

ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๘ หรือข้อ ๒๙ หรือข้อ ๒๙/๑ ประกอบกับแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๓ แล้วแต่กรณี

๓.๑.๓.๒ สอบสวนสิทธิผู้ประสงค์จะรับการจัดที่ดินแทนที่ซึ่งยื่นคำขอตามข้อ ๓.๑.๑.๒ โดยให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีขอรับโอน / ขอรับจัดที่ดินแทนที่ (สละสิทธิ)) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๓)) พร้อมทั้งจัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิดังกล่าว[๑๐๓] เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามระเบียบฯ ข้อ ๒๘ หรือข้อ ๒๙ หรือข้อ ๒๙/๑ ประกอบกับแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๓ แล้วแต่กรณี

๓.๑.๔ การพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน

๓.๑.๔.๑ <u>กรณีสละสิทธิเพื่อให้คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติ เป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่</u>

เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาผลการสอบสวนสิทธิและตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๓.๑.๓.๑ และข้อ ๓.๑.๓.๒ แล้วเห็นว่า

(๑) คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติซึ่งประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแทนที่นั้นเป็นเกษตรกรที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบฯ ข้อ ๑๙ ประกอบข้อ ๙

(๒) เป็นกรณีที่ดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ข้อ ๒๐ และข้อ ๓๒ ประกอบกับแนวทางการพิจารณาตามหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๕๙๕ ลงวันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๖๕ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจกรณีเครือญาติของคู่สมรสที่ถึงแก่ความตายหรือหย่า

ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๓๓ วรรคหนึ่ง โดยมีคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรซึ่งเป็นคู่สมรส บุตร หรือเครือญาติผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่นั้นได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์จำนวนที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมทั่วไปซึ่งมิใช่การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ หรือจำนวนที่ดินไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่[๑๐๔] โดยให้พิจารณาขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวตามแนวทางในมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) ประกอบกับระเบียบฯ ข้อ ๙ (๖) และมติ คปก. ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๓๘ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจเปลี่ยนแปลงขอบเขตและขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวให้แตกต่างไปจากสิทธิเดิมของเกษตรกรผู้สละสิทธิได้เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น อย่างไรก็ตาม

และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

[๑๐๓] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑.๕.๓ และข้อ ๑.๕ วรรคสอง (แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔) และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

[๑๐๔] ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

หากผลการตรวจสอบพบว่า คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติผู้ขอรับโอนดังกล่าวไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม หรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งไม่อนุญาตตามคำขอนั้น

๓.๑.๔.๒ <u>กรณีสละสิทธิเพื่อให้เกษตรกรอื่น เป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่</u>

เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาผลการสอบสวนสิทธิและตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๓.๑.๓.๑ และข้อ ๓.๑.๓.๒ แล้วเห็นว่า

(๑) เกษตรกรอื่นซึ่งประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแทนที่นั้นเป็นเกษตรกรที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบฯ ข้อ ๑๙ ประกอบข้อ ๙

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือเกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรมีเหตุยื่นคำขอสละสิทธิเพื่อให้เกษตรกรอื่นเป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ ดังนี้

(๒.๑) เกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ซึ่งประสงค์จะสละสิทธิมีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๓๖ ประกอบกับแนวทางการพิจารณาตามหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๑๙ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทางพิจารณาการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่เกษตรกรอื่น กรณีมีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน ซึ่งจะได้กล่าวต่อไปในบทที่ ๖ ข้อ ๖.๑.๓.๒ รวมทั้งเป็นกรณีที่เกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ นั้นอยู่ในหลักเกณฑ์ที่สามารถขอสละสิทธิให้แก่เกษตรกรอื่นได้ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๙

(๒.๒) เกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งประสงค์จะสละสิทธินั้นเป็นผู้ที่ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๙/๑

(๓) เป็นกรณีที่ดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ข้อ ๒๐ และข้อ ๓๒

ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๓๓ วรรคหนึ่ง โดยมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรอื่นซึ่งขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ นั้น ได้รับสิทธิการเช่าหรือมีคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรอื่นซึ่งขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรนั้นได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ จำนวนที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมทั่วไปซึ่งมิใช่การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ หรือจำนวนที่ดินไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่[๑๐๕] โดยให้พิจารณาขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวตามแนวทางในมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) ประกอบกับระเบียบฯ ข้อ ๙ (๖) และมติ คปก. ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๓๘ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจเปลี่ยนแปลงขอบเขตและขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวให้แตกต่างไปจากสิทธิเดิมของเกษตรกรผู้สละสิทธิได้เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดิน

---

[๑๐๕] ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

เพื่อเกษตรกรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น อย่างไรก็ตาม หากผลการตรวจสอบพบว่า เกษตรกรอื่นซึ่งขอรับการจัดที่ดินแทนที่ดังกล่าวไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งไม่อนุมัติหรือไม่อนุญาตตามคำขอนั้น

๓.๑.๕ การประกาศและแจ้งผลการพิจารณา

การออกคำสั่งอนุมัติหรืออนุญาตหรือคำสั่งไม่อนุมัติหรือไม่อนุญาตตามคำขอในข้อ ๓.๑.๔ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๓๕ และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) จัดทำเป็นหนังสือด้วยวิธีการออกประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดินโดยปิดประกาศตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๑๖ กำหนด

(๒) มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอตามข้อ ๓.๑.๑.๑ และข้อ ๓.๑.๑.๒ ทราบ แต่ถ้าผู้ยื่นคำขอสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ตามข้อ ๓.๑.๑.๑ ได้ถึงแก่ความตายลงก่อน ให้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาไปยังผู้ยื่นคำขอรับการจัดที่ดินแทนที่ตามข้อ ๓.๑.๑.๒ เพียงฝ่ายเดียว ทั้งนี้ หากเป็นกรณีการอนุมัติให้เกษตรกรอื่นซึ่งขอรับการจัดที่ดินแทนที่ผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ได้รับสิทธิการเช่า ให้แจ้งผู้ได้รับอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่านั้นนำหลักฐานตามระเบียบฯ ข้อ ๔๐ มาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อเข้าทำสัญญากับ ส.ป.ก. ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดด้วย

(๓) ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๓ (๕)

๓.๑.๖ การออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ โฉนดเพื่อการเกษตร หรือจัดทำสัญญาเช่าที่ดิน

ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการออกเอกสารเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันคำสั่งให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับคำสั่งอนุญาต หรือจัดทำสัญญาเช่าที่ดินกับเกษตรกรผู้ได้รับคำสั่งอนุมัติ ดังนี้

๓.๑.๖.๑ กรณีมีคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรซึ่งเป็นคู่สมรส บุตร หรือเครือญาติของเกษตรกรผู้สละสิทธิ (ซึ่งได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑) ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) โดยดำเนินการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินนั้นตามระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๑) ประกอบกับแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ทั้งนี้ หากเป็นกรณีที่คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติดังกล่าวเป็นผู้มีสิทธิได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรตามระเบียบฯ ข้อ ๕๓/๑ วรรคสอง ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกโฉนดเพื่อการเกษตรให้แก่คู่สมรส บุตร หรือเครือญาตินั้นโดยไม่ต้องออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ โดยดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติในบทที่ ๔ ข้อ ๔.๑.๒ (๒)

๓.๑.๖.๒ กรณีมีคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรซึ่งเป็นคู่สมรส บุตร หรือเครือญาติของเกษตรกรผู้สละสิทธิ (ซึ่งได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร) ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกโฉนดเพื่อการเกษตร

โดยดำเนินการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินนั้นตามระเบียบฯ ข้อ ๕๓/๒ ประกอบข้อ ๓๙ (๑) และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

๓.๑.๖.๓ กรณีมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรอื่น (ซึ่งขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑) ได้รับสิทธิการเช่า ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสัญญาเช่าที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติในฐานะผู้เช่า กับปฏิรูปที่ดินจังหวัดผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย[๑๐๖] ในฐานะผู้ให้เช่า ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๒) กำหนด ทั้งนี้ อัตราค่าเช่าที่ดินของรัฐในกรณีนี้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. ตามระเบียบฯ ข้อ ๔๑ วรรคหนึ่ง[๑๐๗]

๓.๑.๖.๔ กรณีมีคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรอื่น (ซึ่งขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร) ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกโฉนดเพื่อการเกษตร และดำเนินการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร ให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินนั้นตามระเบียบฯ ข้อ ๒๙/๑ ข้อ ๕๓/๒ ประกอบข้อ ๓๙ (๑) และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

---

[๑๐๖] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

[๑๐๗] ประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ ประกาศ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๓๔๔๖ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า (ส.ป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔)

๓.๑.๗ สิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่

๓.๑.๗.๑ เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินตามคำสั่งอนุญาตหรืออนุมัติข้างต้นจะต้องรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ซึ่งสละสิทธินั้น โดยหากมีเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินเกินกว่าหนึ่งราย ให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินแต่ละรายรับโอนไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ตามส่วนแห่งทรัพย์สินและหนี้สินที่เกี่ยวเนื่องหรือที่ตั้งอยู่กับที่ดินซึ่งตนได้รับการจัดที่ดินตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๓ วรรคสอง ประกอบข้อ ๓๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม กำหนด หากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินดังกล่าวไม่ยอมรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ข้างต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งให้เกษตรกรรายนั้นสิ้นสิทธิในที่ดินและมีคำสั่งให้ออกจากที่ดินภายในระยะเวลาที่กำหนดตามระเบียบฯ ข้อ ๓๗ วรรคสอง และในกรณีที่ผู้ไม่ยอมรับสิทธิและหน้าที่ดังกล่าวเป็นเกษตรกรอื่นซึ่งได้รับการจัดที่ดินแทนที่โดยได้รับสิทธิการเช่าตามข้อ ๓.๑.๖.๓ ให้มีหนังสือบอกเลิกสัญญาตามระเบียบฯ ข้อ ๕๐ (๓) ต่อไป

๓.๑.๗.๒ เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินในกรณีนี้มีสิทธิได้รับการพิจารณาจัดที่ดินสำหรับอยู่อาศัยนอกแปลงเกษตรกรรม (หากมี) โดยการจัดที่ดินสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยดังกล่าวนั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัดพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คปก. กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ให้แก่บุคคลเพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๑๐๘]

๓.๒ การจัดที่ดินแทนที่ให้แก่ทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งถึงแก่ความตาย

๓.๒.๑ การยื่นคำขอ

เมื่อเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตรถึงแก่ความตาย ทายาทของเกษตรกรผู้ตาย[๑๐๙] ที่ประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ตายนั้นจะต้องยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก.จังหวัดตามระเบียบฯ ข้อ ๓๐ หรือข้อ ๓๑ และแบบที่กำหนด ดังต่อไปนี้

๓.๒.๑.๑ <u>กรณีเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตรไม่ได้ยื่นหนังสือกำหนดลำดับทายาทต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ไว้ก่อนถึงแก่ความตาย</u>

เมื่อเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตรถึงแก่ความตายโดยที่ไม่ได้ยื่นหนังสือกำหนดลำดับทายาทต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ไว้ ผู้มีสิทธิยื่นคำขอในกรณีนี้ ได้แก่ ทายาทของเกษตรกรผู้ซึ่งประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแทนที่ต่อจากเกษตรกรผู้ตายนั้น โดยทายาทของเกษตรกรผู้ตาย

---

[๑๐๘] ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๘

[๑๐๙] โปรดดูระเบียบฯ ข้อ ๔ บทนิยามคำว่า “ทายาท”

ต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) และแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๗) ของแบบดังกล่าว[๑๑๐] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๑๑๑] เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง

๓.๒.๑.๒ <u>กรณีเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตรได้ยื่นหนังสือกำหนดลำดับทายาทต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ไว้ก่อนถึงแก่ความตาย</u>

ถ้าเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตรได้แสดงเจตนากำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินแทนที่ตนไว้ก่อนตายโดยยื่นหนังสือต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ตามแบบหนังสือกำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือทายาทผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. ๔-๘๙ ก)[๑๑๒] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๑๑๓] โดยได้รับความยินยอมจากคู่สมรสของเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตรนั้นแล้วตามระเบียบฯ ข้อ ๓๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง ก่อนถึงแก่ความตาย

เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบว่าเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตรดังกล่าวถึงแก่ความตายแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งให้ทายาทผู้มีสิทธิตามที่ระบุไว้ในแบบ ส.ป.ก. ๔-๘๙ ก เข้ายื่นคำขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ตายนั้นภายใน ๑ ปี นับแต่ได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าว ทั้งนี้ ทายาทผู้มีสิทธิตามที่ระบุไว้ในแบบ ส.ป.ก. ๔-๘๙ ก ต้องยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๗) ของแบบดังกล่าว[๑๑๔] พร้อมทั้งลงลายมือชื่อในแบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดิน

---

[๑๑๐] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๑.๓ (๒) และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

[๑๑๑] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

[๑๑๒] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๓.๒ และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

[๑๑๓] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

[๑๑๔] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๑.๓ (๒) และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

เพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๑๑๕] เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๓๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๓ วรรคสอง

ในกรณีมีทายาทอื่นนอกเหนือจากผู้มีสิทธิตามที่ระบุไว้ในแบบ ส.ป.ก. ๔-๘๙ ก ประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินหากทายาทผู้มีสิทธิตามที่ระบุไว้ดังกล่าวไม่ยื่นคำขอหรือไม่มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินตามที่ระเบียบฯ กำหนด ให้ทายาทอื่นของเกษตรกรผู้ตายซึ่งประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินนั้นยื่นคำขอตามแนวทางในข้อ ๓.๒.๑.๑

๓.๒.๒ การรับคำขอ

เมื่อได้รับคำขอของทายาทเกษตรกรผู้ตายตามข้อ ๓.๒.๑.๑ หรือข้อ ๓.๒.๑.๒ แล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบคำขอดังกล่าวตามแนวทางในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๒

๓.๒.๓ การสอบสวนสิทธิและจัดทำรายงานการตรวจสอบ

ในกรณีที่ได้รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการสอบสวนสิทธิทายาทผู้ยื่นคำขอ โดยให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีขอรับการตกทอดทางมรดก / ขอรับจัดที่ดินแทนที่ (ตาย)) (ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๔)) พร้อมทั้งจัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิดังกล่าว[๑๑๖] เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงตามระเบียบฯ ข้อ ๓๐ หรือข้อ ๓๑ ประกอบกับแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๓ แล้วแต่กรณี

๓.๒.๔ การพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน

เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาผลการสอบสวนสิทธิและตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๓.๒.๓ แล้วเห็นว่า

(๑) ทายาทผู้ยื่นคำขอเป็นเกษตรกรที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบฯ ข้อ ๑๙ ประกอบข้อ ๙

(๒) เป็นกรณีที่สามารถขอรับการจัดที่ดินแทนที่ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๓๐ ประกอบข้อ ๒๒ และข้อ ๒๐ โดยอนุโลม หรือข้อ ๓๑ ประกอบข้อ ๒๓ และข้อ ๒๐ โดยอนุโลม แล้วแต่กรณี และข้อ ๓๒ รวมทั้งแนวทางการปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๒.๑) เป็นการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่ทายาทเพียงรายเดียว เว้นแต่การจัดที่ดินแทนที่ให้แก่ทายาทเกินกว่าหนึ่งรายนั้นไม่เป็นเหตุให้ทายาทรายใดรายหนึ่งมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ

---

[๑๑๕] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑.๔

[๑๑๖] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑.๕.๔ และข้อ ๑.๕ วรรคสอง (แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔) และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

และไม่เป็นอุปสรรคแก่การประกอบเกษตรกรรม ทั้งนี้ ให้ คปจ. มีอำนาจกำหนดเนื้อที่ขั้นต่ำของขนาดการถือครองที่ดินที่เพียงพอแก่การครองชีพในการประกอบเกษตรกรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ

(๒.๒) ทายาทผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ยอมรับโอนสิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้ตายซึ่งมีอยู่กับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๒.๓) ทายาทซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะจะได้รับการจัดที่ดินแทนที่ได้เฉพาะกรณีที่ได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม แต่ในกรณีที่สิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินผู้ตายยังมีเงื่อนไขหรือค่าภาระติดพันอยู่ หรือเกษตรกรผู้ตายนั้นยังมีหนี้สินค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอยู่ ห้ามมิให้ทายาทซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะรับการจัดที่ดินแทนที่นั้น เว้นแต่จะได้มีบุคคลทำให้เงื่อนไขหรือค่าภาระติดพันหรือหนี้สินที่ค้างชำระนั้นหมดไปเสียก่อนหรือทายาทดังกล่าวได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมและได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว

(๒.๔) กรณีที่เกษตรกรได้กระทำการฝ่าฝืนหน้าที่ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก่อนถึงแก่ความตาย โดยที่ ส.ป.ก. ยังไม่ได้ดำเนินการสั่งให้เกษตรกรนั้นสิ้นสิทธิตามระเบียบดังกล่าว ห้ามมิให้ทายาทรับการจัดที่ดินแทนที่ตามคำขอ เว้นแต่ทายาทจะได้แก้ไขเยียวยาผลจากการกระทำฝ่าฝืนหน้าที่ให้ครบถ้วนและถูกต้องตามหนังสือเตือนของ ส.ป.ก.จังหวัด ภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ถ้าการฝ่าฝืนหน้าที่ข้างต้นเป็นกรณีที่เกษตรกรผู้ตายโอนการทำประโยชน์ในที่ดินโดยฝ่าฝืนระเบียบดังกล่าวไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปยังบุคคลอื่น ห้ามมิให้มีการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่ทายาทของเกษตรกรผู้ตายนั้น

(๒.๕) ลำดับและชั้นของทายาท ตลอดจนแนวทางการตรวจสอบพยานหลักฐานเกี่ยวกับการสละสิทธิของทายาท เป็นไปตามแนวทางในหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๔๘๔ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔ เรื่อง แนวทางการพิจารณาลำดับและชั้นของทายาท กรณีการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตาย หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๔๕ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ถึงแก่ความตาย (เพิ่มเติม) และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๒๘๙ ลงวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม)

ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๓๓ วรรคหนึ่ง โดยมีคำสั่งอนุญาตให้ทายาทผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่นั้นได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ จำนวนที่ดินไม่เกิน ๕๐ ไร่ สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมทั่วไปซึ่งมิใช่การเลี้ยงสัตว์ใหญ่ หรือจำนวนที่ดิน

ไม่เกิน ๑๐๐ ไร่ สำหรับการจัดที่ดินให้เกษตรกรเพื่อประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่[๑๑๗] โดยให้พิจารณาขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวตามแนวทางในมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง (๑) หรือ (๒) ประกอบกับระเบียบฯ ข้อ ๙ (๖) และมติ คปก. ในการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๓๘ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจเปลี่ยนแปลงขอบเขตและขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรดังกล่าวให้แตกต่างไปจากสิทธิเดิมของเกษตรกรผู้ตายเพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ตามความเหมาะสมและจำเป็น อย่างไรก็ตาม หากผลการตรวจสอบพบว่า ทายาทผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ดังกล่าวไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งไม่อนุญาตตามคำขอนั้น

๓.๒.๕ การประกาศและแจ้งผลการพิจารณา

การออกคำสั่งอนุญาตหรือไม่อนุญาตตามคำขอในข้อ ๓.๒.๔ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๓๕ โดยจัดทำเป็นหนังสือด้วยวิธีการออกประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดินโดยปิดประกาศตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๑๖ กำหนด และดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๓ (๕)

๓.๒.๖ การออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตร

๓.๒.๖.๑ กรณีมีคำสั่งอนุญาตให้ทายาทของเกษตรกรผู้ตาย (ซึ่งได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑) ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) โดยดำเนินการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินนั้นตามระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๑) ประกอบกับแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ และหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๒๒๕ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตายก่อนออก ส.ป.ก. ๔-๐๑[๑๑๘] ทั้งนี้ หากเป็นกรณีที่ทายาทดังกล่าวเป็นผู้มีสิทธิได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรตามระเบียบฯ ข้อ ๕๓/๑ วรรคสอง ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกโฉนดเพื่อการเกษตรให้แก่ทายาทนั้นโดยไม่ต้องออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ โดยดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติในบทที่ ๔ ข้อ ๔.๑.๒ (๒)

๓.๒.๖.๒ กรณีมีคำสั่งอนุญาตให้ทายาทของเกษตรกรผู้ตาย (ซึ่งได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร) ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกโฉนดเพื่อการเกษตร โดยดำเนินการเปลี่ยนแปลง

---

[๑๑๗] ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕

[๑๑๘] ภาคผนวก ๒๕ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๒๒๕ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตายก่อนออก ส.ป.ก. ๔-๐๑

ทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร ให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินนั้นตามระเบียบฯ ข้อ ๕๓/๒ ประกอบข้อ ๓๙ (๑) และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

๓.๒.๗ สิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่

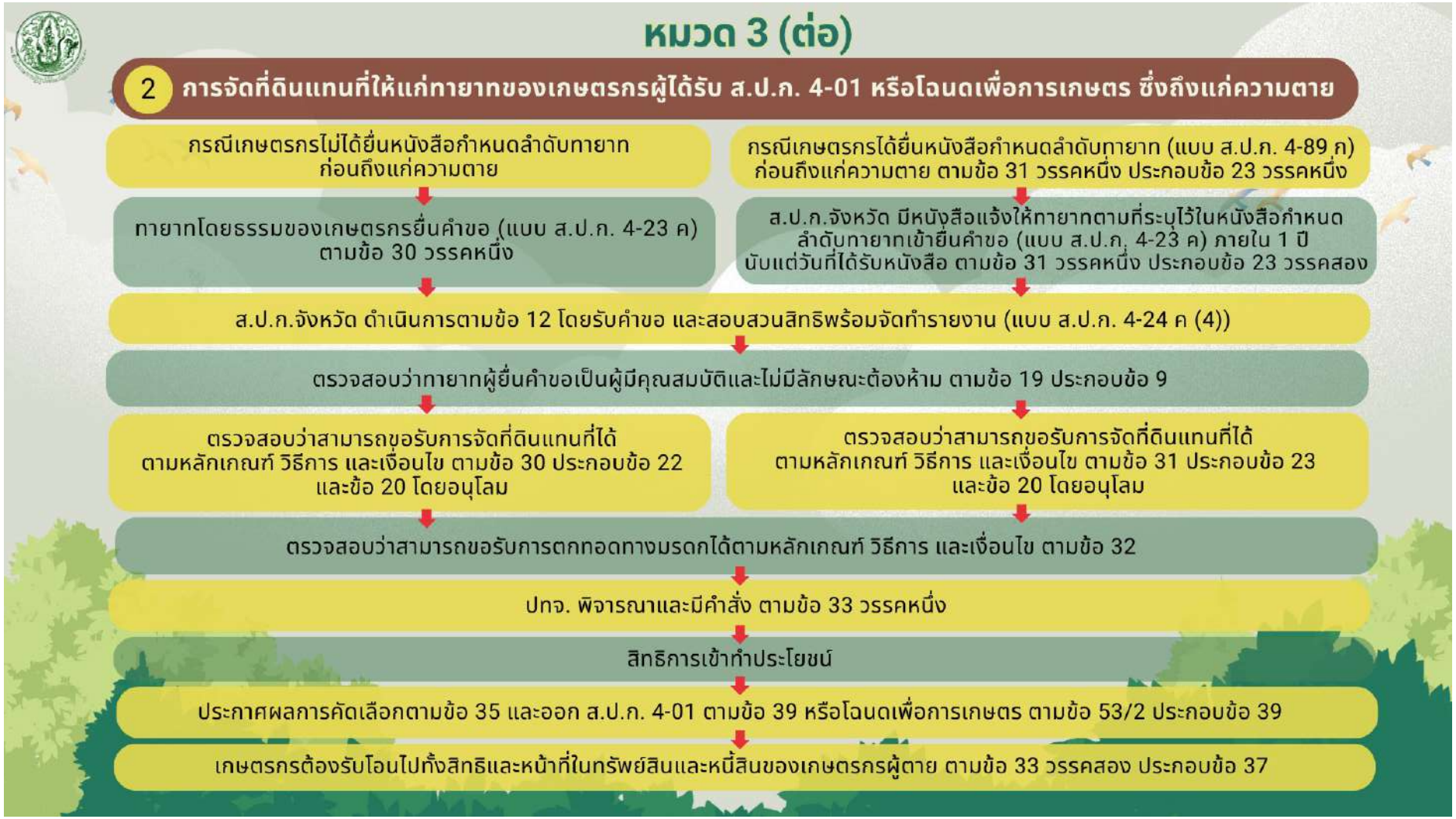
๓.๒.๗.๑ เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจากการขอรับการจัดที่ดินแทนที่ตามคำสั่งอนุญาตข้างต้นจะต้องรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ตายซึ่งตนรับการจัดที่ดินแทนที่นั้น โดยหากมีเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจากการอนุญาตข้างต้นเกินกว่าหนึ่งราย ให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินแต่ละรายรับโอนไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ตามส่วนแห่งทรัพย์สินและหนี้สินที่เกี่ยวเนื่องหรือที่ตั้งอยู่กับที่ดินซึ่งตนได้รับการจัดที่ดินตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๓ วรรคสอง ประกอบข้อ ๓๗ วรรคหนึ่ง และวรรคสามกำหนด หากเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินดังกล่าวไม่ยอมรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ข้างต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งให้เกษตรกรรายนั้นสิ้นสิทธิในที่ดินและมีคำสั่งให้ออกจากที่ดินภายในระยะเวลาที่กำหนดตามระเบียบฯ ข้อ ๓๗ วรรคสอง ต่อไป

๓.๒.๗.๒ เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินในกรณีนี้มีสิทธิได้รับการพิจารณาจัดที่ดินสำหรับอยู่อาศัยนอกแปลงเกษตรกรรม (หากมี) โดยการจัดที่ดินสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยดังกล่าวนั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัดพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คปก. กำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ให้แก่บุคคลเพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม[๑๑๙]

---

[๑๑๙] ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตและการให้ผู้รับอนุญาตถือปฏิบัติในการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๔๑ และประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง กำหนดกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๘

หมวด 3
1
การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งสละสิทธิ
เกษตรกรซึ่งประสงค์จะสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ง) ตามข้อ 28 หรือข้อ 29 หรือข้อ 29/1
ผู้ประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแทนที่ (คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือเกษตรกรอื่น) ยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ค) ตามข้อ 28 หรือข้อ 29 หรือข้อ 29/1
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ 12 โดยรับคำขอ และสอบสวนสิทธิพร้อมจัดทำรายงาน (แบบ ส.ป.ก. 4-24 ง และแบบ ส.ป.ก. 4-24 ค (3))
กรณีการจัดที่ดินแทนที่ให้คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติ ตามข้อ 10 (6)
กรณีการจัดที่ดินแทนที่ให้เกษตรกรอื่น ตามข้อ 10 (6)
ตรวจสอบว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 19 ประกอบข้อ 9
ตรวจสอบว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 19 ประกอบข้อ 9
ตรวจสอบว่าดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามข้อ 20 และข้อ 32
ตรวจสอบว่าดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามข้อ 29 ข้อ 29/1 ประกอบ ข้อ 20 และ 32
ตรวจสอบว่าเกษตรกรผู้สละสิทธิมีเหตุจำเป็นในการจัดการทรัพย์สิน หรือหนี้สิน ตามข้อ 36
ปกจ. พิจารณาและมีคำสั่ง ตามข้อ 33 วรรรคหนึ่ง
สิทธิการเข้าทำประโยชน์
สิทธิการเช่า (กรณี ส.ป.ก. 4-01) / สิทธิการเข้าทำประโยชน์ (กรณีโฉนดเพื่อการเกษตร)
ประกาศผลการคัดเลือกตามข้อ 35 และออก ส.ป.ก. 4-01 ตามข้อ 39 หรือโฉนดเพื่อการเกษตร ตามข้อ 29/1 และข้อ 53/2 หรือจัดทำสัญญาเช่า ตามข้อ 39
เกษตรกรผู้รับจัดที่ดินแทนที่ต้องรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้สละสิทธิ ตามข้อ 33 วรรคสอง ประกอบข้อ 37

หมวด 3 (ต่อ)
2 การจัดที่ดินแทนที่ให้แก่ทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. 4-01 หรือโฉนดเพื่อการเกษตร ซึ่งถึงแก่ความตาย
กรณีเกษตรกรไม่ได้ยื่นหนังสือกำหนดลำดับทายาท ก่อนถึงแก่ความตาย
กรณีเกษตรกรได้ยื่นหนังสือกำหนดลำดับทายาท (แบบ ส.ป.ก. 4-89 ก) ก่อนถึงแก่ความตาย ตามข้อ 31 วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ 23 วรรคหนึ่ง
ทายาทโดยธรรมของเกษตรกรยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ค) ตามข้อ 30 วรรคหนึ่ง
ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งให้ทายาทตามที่ระบุไว้ในหนังสือกำหนดลำดับทายาทเข้ายื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ค) ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่ได้รับหนังสือ ตามข้อ 31 วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ 23 วรรคสอง
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ 12 โดยรับคำขอ และสอบสวนสิทธิพร้อมจัดทำรายงาน (แบบ ส.ป.ก. 4-24 ค (4))
ตรวจสอบว่าทายาทผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามข้อ 19 ประกอบข้อ 9
ตรวจสอบว่าสามารถขอรับการจัดที่ดินแทนที่ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามข้อ 30 ประกอบข้อ 22 และข้อ 20 โดยอนุโลม
ตรวจสอบว่าสามารถขอรับการจัดที่ดินแทนที่ได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามข้อ 31 ประกอบข้อ 23 และข้อ 20 โดยอนุโลม
ตรวจสอบว่าสามารถขอรับการตกทอดทางมรดกได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามข้อ 32
ปทจ. พิจารณาและมีคำสั่ง ตามข้อ 33 วรรคหนึ่ง
สิทธิการเข้าทำประโยชน์
ประกาศผลการคัดเลือกตามข้อ 35 และออก ส.ป.ก. 4-01 ตามข้อ 39 หรือโฉนดเพื่อการเกษตร ตามข้อ 53/2 ประกอบข้อ 39
เกษตรกรต้องรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ตาย ตามข้อ 33 วรรคสอง ประกอบข้อ 37

บทที่ ๔
โฉนดเพื่อการเกษตร

๔.๑ การออกโฉนดเพื่อการเกษตร

"โฉนดเพื่อการเกษตร" คือ หนังสือแสดงสิทธิที่ ส.ป.ก. ออกให้แก่เกษตรกรเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันคำสั่งอนุญาตให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน[๑๒๐] ในลักษณะเดียวกับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ซึ่งตามระเบียบฯ หมวด ๕ ส่วนที่ ๕ ได้กำหนดให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการออกโฉนดเพื่อการเกษตรให้แก่เกษตรกร โดยมีหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๔.๑.๑ ผู้มีสิทธิยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร

(๑) เกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี โดยที่ยังไม่ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑

(๓) ผู้ยื่นคำขอรับการจัดที่ดินแทนที่ตามบทที่ ๓ ในฐานะคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาท ซึ่งได้ร่วมทำประโยชน์กับเกษตรกรตาม (๑) หรือ (๒) มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี

๔.๑.๒ การยื่นคำขอและการพิจารณาออกโฉนดเพื่อการเกษตร

(๑) <u>กรณีผู้ยื่นคำขอเป็นเกษตรกรตามข้อ ๔.๑.๑ (๑) หรือ (๒)</u>

เนื่องจากเกษตรกรตามข้อ ๔.๑.๑ (๑) และ (๒) เป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ซึ่งผ่านขั้นตอนการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในกระบวนการคัดเลือกและจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว กรณีการยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งเป็นขั้นตอนเกี่ยวกับการขอเปลี่ยนแปลงประเภทเอกสารยืนยันคำสั่งอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินจาก ส.ป.ก. ๔-๐๑ เป็น โฉนดเพื่อการเกษตร เพื่อให้ได้รับสิทธิประโยชน์ตามนโยบายต่าง ๆ จึงไม่กระทบสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้รับคำสั่งดังกล่าวและไม่จำเป็นต้องดำเนินการสอบสวนสิทธิในกระบวนการคัดเลือกและจัดที่ดินใหม่แต่อย่างใด ดังนั้น เมื่อเกษตรกรตามข้อ ๔.๑.๑ (๑) และ (๒) ได้แสดงความประสงค์จะขอรับโฉนดเพื่อการเกษตร โดยยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ตามแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๕๖ หรือ ส.ป.ก. ๔-๑๕๖-๑ หรือ ส.ป.ก. ๔-๑๕๖-๒) ตามที่กำหนดในหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๖๙๖๘ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตรตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม[๑๒๑] หรือหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๖๘

---

[๑๒๐] โปรดดูระเบียบฯ ข้อ ๔ บทนิยามคำว่า "การจัดให้เข้าทำประโยชน์" และ "โฉนดเพื่อการเกษตร"

[๑๒๑] ภาคผนวก ๒๖ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๖๙๖๘ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เรื่อง ปรับปรุงแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๕๖-๑)[๑๒๒] หรือหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๗๗๔ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๘ เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจำลองหรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดิน และปรับปรุงแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๕๖-๑)[๑๒๓] แล้วแต่กรณี ส.ป.ก.จังหวัด จึงต้องพิจารณารับคำขอ ตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประกาศผลการพิจารณา และออกโฉนดเพื่อการเกษตร โดยดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบฯ ข้อ ๕๓/๑ ประกอบกับแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในหนังสือข้างต้น รวมทั้งหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๖/ว ๔๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติงานของกลุ่มงานช่างและแผนที่ ส.ป.ก.จังหวัด ในการออกโฉนดเพื่อการเกษตร[๑๒๔] หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๖๘๖ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เพิ่มเติม)[๑๒๕] และคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๗๐๐๙ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ต่อไป

อย่างไรก็ตาม หากปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ว่า เกษตรกรผู้ยื่นคำขอรายใดมีเหตุสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ส.ป.ก.จังหวัด ก็ยังคงมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการแจ้งเตือนและหรือสั่งให้เกษตรกรรายดังกล่าวสิ้นสิทธิตามที่ระเบียบข้างต้นกำหนด ไม่ว่าเกษตรกรรายนั้นจะได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรตามคำขอแล้วหรือไม่ก็ตาม

(๒) <u>กรณีผู้ยื่นคำขอเป็นคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทตามข้อ ๔.๑.๑ (๓)</u>

เนื่องจากผู้ยื่นคำขอซึ่งเป็นคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทตามข้อ ๔.๑.๑ (๓) ได้ใช้สิทธิขอรับการจัดที่ดินแทนที่ตามระเบียบฯ หมวด ๓ และยังมิใช่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ซึ่งผ่านขั้นตอนการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามในกระบวนการคัดเลือกและจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์

---

[๑๒๒] ภาคผนวก ๒๗ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๖๘ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ เรื่อง ปรับปรุงแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๕๖-๑)

[๑๒๓] ภาคผนวก ๒๘ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๗๗๔ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๘ เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจำลองหรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดิน และปรับปรุงแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๕๖-๑)

[๑๒๔] ภาคผนวก ๒๙ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๖/ว ๔๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติงานของกลุ่มงานช่างและแผนที่ ส.ป.ก.จังหวัด ในการออกโฉนดเพื่อการเกษตร

[๑๒๕] ภาคผนวก ๓๐ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๖๘๖ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เพิ่มเติม)

ที่กำหนด ดังนั้น ส.ป.ก.จังหวัด จึงต้องตรวจสอบคำขอ ดำเนินการสอบสวนสิทธิและจัดทำรายงานการตรวจสอบ รวมทั้งพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน ตลอดจนประกาศและแจ้งผลการพิจารณา ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๓ แล้วแต่กรณี โดยในกรณีที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นควรมีคำสั่งอนุญาตให้คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทนั้นได้รับการจัดที่ดินแทนที่ตามระเบียบฯ หมวด ๓ รวมทั้งเห็นว่า คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทรายดังกล่าวเป็นผู้มีสิทธิได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรตามระเบียบฯ ข้อ ๕๓/๑ วรรคสอง ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกโฉนดเพื่อการเกษตรให้แก่คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทรายนั้น โดยไม่ต้องออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ทั้งนี้ ให้ดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติในหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๖๙๖๘ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๖๘๖ ลงวันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เพิ่มเติม) และคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๗๐๐๙ ลงวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๔.๒ การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

เกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรจะได้รับสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ โดยมี ส.ป.ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวเพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามมาตรา ๓๖ ทวิ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และเมื่อเกษตรกรได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรแล้ว เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นจะต้องใช้ที่ดินให้เป็นไปตามหน้าที่ที่กำหนดในระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หากต่อมาเกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรดังกล่าวมีความประสงค์จะสละสิทธิเพื่อให้คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือเกษตรกรอื่น เป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ในแปลงที่ดินนี้ก็ดี หรือเกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรถึงแก่ความตายโดยมีทายาทประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแทนที่ก็ดี กรณีนี้จะต้องพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามระเบียบฯ หมวด ๓ และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๓

1
การออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามหมวด 5 ส่วนที่ 5
นิยาม
โฉนดเพื่อการเกษตร หมายความว่า
หนังสือแสดงสิทธิที่ ส.ป.ก. ออกให้แก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน
ผู้มีสิทธิยื่นคำขอ
1 เกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. 4-01 มาแล้วไม่น้อยกว่า 5 ปี
2 เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี โดยที่ยังไม่ได้รับ ส.ป.ก. 4-01
3 ผู้ยื่นคำขอรับการจัดที่ดินแทนที่ตามหมวด 3 ในฐานะคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาท ซึ่งได้ร่วมทำประโยชน์กับเกษตรกรมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 5 ปี
การยื่นคำขอและการพิจารณา
กรณีเป็นเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดิน
เกษตรกรยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก.4-156 หรือแบบ ส.ป.ก.4-156-1 หรือแบบ ส.ป.ก. 4-156-2)
ส.ป.ก.จังหวัด รับคำขอ ตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประกาศผลการพิจารณา และออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามข้อ 53/1 และข้อ 53/2
กรณีปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า มีเหตุสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน
ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งเตือน / สั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน
กรณีเป็นผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ตามหมวด 3
คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาท ยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก.4-23ค และ แบบ ส.ป.ก.4-156 หรือแบบ ส.ป.ก.4-156-1 หรือแบบ ส.ป.ก. 4-156-2)
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ 12 โดยรับคำขอ และสอบสวนสิทธิพร้อมจัดทำรายงาน (แบบ ส.ป.ก.4-24 ค (4))
พิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน ประกาศและแจ้งผลการพิจารณา ตามหมวด 3
ปทจ. พิจารณาและมีคำสั่ง
เห็นควรอนุญาตให้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่ตามหมวด 3
เป็นไปตามข้อ 53/1 วรรคสอง
ออกโฉนดเพื่อการเกษตร โดยไม่ต้องออก ส.ป.ก. 4-01

2 การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย ตามหมวด 3
เกษตรกรได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร
สิทธิการเข้าทำประโยชน์
กรณีสละสิทธิเพื่อให้คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือเกษตรกรอื่น ได้รับการจัดที่ดินแทนที่
กรณีถึงแก่ความตาย
เกษตรกรยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ง)
คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือเกษตรกรอื่น ยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ค)
กรณีไม่มีหนังสือกำหนดลำดับทายาท
กรณีมีหนังสือกำหนดลำดับทายาท (ส.ป.ก. 4-89 ก)
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ 12 โดยรับคำขอ และสอบสวนสิทธิพร้อมจัดทำรายงาน (แบบ ส.ป.ก. 4-24 ง และแบบ ส.ป.ก. 4-24 ค (3))
ทายาทโดยธรรมยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ค)
ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งทายาทโดยธรรมเพื่อยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-23 ค)
ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบและดำเนินการ ตามหมวด 3
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ 12 โดยรับคำขอและสอบสวนสิทธิพร้อมจัดทำรายงาน (แบบ ส.ป.ก. 4-24 ค (4))
ปทจ. พิจารณาและมีคำสั่ง
ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบและดำเนินการตามหมวด 3
สิทธิการเข้าทำประโยชน์
ปทจ. พิจารณาและมีคำสั่ง
ประกาศผลการคัดเลือกและออกโฉนดเพื่อการเกษตร
สิทธิการเข้าทำประโยชน์
ประกาศผลการคัดเลือกและออกโฉนดเพื่อการเกษตร

บทที่ ๕

การจัดที่ดินตามบทเฉพาะกาล

เนื่องจากการจัดที่ดินตามระเบียบนี้เป็นการปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบเดิม จำนวน ๙ ฉบับ และในคราวการประชุม คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ที่ประชุมยังได้มีมติยกเลิกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามมติ คปก. ครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ โดยให้การยกเลิกมติ คปก. ดังกล่าวมีผลตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับเป็นต้นไป ดังนั้น ในบทเฉพาะกาลตามระเบียบฯ ข้อ ๕๔ จึงได้กำหนดหลักเกณฑ์เพื่อรองรับการพิจารณาจัดที่ดินตามคำร้องหรือคำขอที่ยื่นไว้ก่อนวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ อันเป็นวันที่ระเบียบฯ ฉบับปี ๒๕๖๔ มีผลใช้บังคับ นอกจากนี้ โดยที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบฯ ฉบับที่ ๒ ปี ๒๕๖๖ ซึ่งในข้อ ๖๒ กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดที่ดินให้แก่ผู้ที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตภายในเงื่อนเวลาที่กำหนดไว้ด้วย ในบทนี้จึงจะได้กล่าวถึงหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการจัดที่ดินตามบทเฉพาะกาลทั้งสองกรณีข้างต้น

๕.๑ การจัดที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๕๔

๕.๑.๑ การยื่นและการรับคำร้องหรือคำขอ

ผู้มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินตามข้อ ๕๔ ต้องเป็นเกษตรกรผู้ประสงค์จะขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินซึ่งได้ยื่นคำร้องหรือคำขอต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ไว้แล้วก่อนวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ โดยเป็นการยื่นคำร้องหรือคำขอตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบหรือมติ คปก. ดังต่อไปนี้

(๑) ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗ และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘

(๒) ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อ พ.ศ. ๒๕๕๘ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

(๓) ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๖

(๔) มติ คปก. ครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เรื่องที่ ๓.๕ ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์

๕.๑.๒ การสอบสวนสิทธิ และการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน

เมื่อได้รับคำร้องหรือคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการสอบสวนสิทธิและพิจารณาคำร้องหรือคำขอของเกษตรกรดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบหรือมติ คปก. ตามข้อ ๕.๑.๑ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) แล้วแต่กรณี โดยหากปรากฏ

ข้อเท็จจริงใดที่ระเบียบหรือมติ คปก. ไม่ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาไว้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบฯ มาใช้ประกอบการพิจารณาเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบหรือมติ คปก. ในข้อ ๕.๑.๑ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) นั้น ๆ

เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาผลการสอบสวนสิทธิและตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าผู้ยื่นคำร้องหรือคำขอเป็นเกษตรกรซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม และเป็นกรณีที่ดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบหรือมติ คปก. ข้างต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดในฐานะผู้มีอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๕๔ ประกอบข้อ ๑๑[๑๒๖] มีคำสั่งอนุมัติหรืออนุญาตให้เกษตรกรนั้นได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามแนวทางที่กำหนดในหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๓๙๖ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๕ เรื่อง การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามข้อ ๕๔ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔[๑๒๗] อย่างไรก็ตาม หากผลการตรวจสอบพบว่า ผู้ยื่นคำร้องหรือคำขอดังกล่าวไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ที่กำหนดข้างต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งไม่อนุมัติหรือไม่อนุญาตตามคำร้องหรือคำขอนั้น

๕.๑.๓ การประกาศและแจ้งผลการพิจารณา

ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำร้องหรือคำขอทราบ หากเป็นกรณีการอนุมัติให้เกษตรกรได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ ให้แจ้งผู้ได้รับอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อนั้นนำหลักฐานตามระเบียบฯ ข้อ ๔๐ มาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อเข้าทำสัญญากับ ส.ป.ก. ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดด้วย ทั้งนี้ ส.ป.ก.จังหวัด อาจนำแนวทางปฏิบัติในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๓ (๕) มาปรับใช้เพิ่มเติมเพื่อแจ้งผลการพิจารณาดังกล่าวได้ตามความเหมาะสม

๕.๑.๔ การออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือจัดทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน

ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการออกเอกสารเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันคำสั่งให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับคำสั่งอนุญาต หรือจัดทำสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินกับเกษตรกรผู้ได้รับคำสั่งอนุมัติ ดังนี้

๕.๑.๔.๑ กรณีมีคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) และดำเนินการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินนั้นตามระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๑) ประกอบกับแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอน

---

[๑๒๖] โปรดดูคำอธิบายเพิ่มเติมในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๓.๑

[๑๒๗] ภาคผนวก ๓๑ : หนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๓๙๖ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๕ เรื่อง การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามข้อ ๕๔ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔

การออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๕.๑.๔.๒ กรณีมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรได้รับสิทธิการเช่า ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสัญญาเช่าที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติในฐานะผู้เช่า กับปฏิรูปที่ดินจังหวัดผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย[๑๒๘] ในฐานะผู้ให้เช่า ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๒) กำหนด ทั้งนี้ อัตราค่าเช่าที่ดินเอกชนเป็นไปตามที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. ตามระเบียบฯ ข้อ ๔๑ วรรคหนึ่ง[๑๒๙]

๕.๑.๔.๓ กรณีมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรได้รับสิทธิการเช่าซื้อ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติในฐานะผู้เช่าซื้อ กับปฏิรูปที่ดินจังหวัดผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย[๑๓๐] ในฐานะผู้ให้เช่าซื้อ ตามที่ระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๓) กำหนด ทั้งนี้ อัตราค่าเช่าซื้อ ให้กำหนดจำนวนค่าเช่าซื้อเท่ากับมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนด กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละ ๑ ต่อปีของยอดเงินมูลค่าที่ดินที่ยังมิได้ชำระตามระเบียบฯ ข้อ ๔๑ วรรคสอง[๑๓๑]

๕.๒ การจัดที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๖๒

๕.๒.๑ ผู้มีสิทธิยื่นคำขอ

ผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับการจัดที่ดินตามข้อ ๖๒ ต้องเป็นบุคคลที่อยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว (หมายความรวมทั้งที่เป็นที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรโดยการออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ และโดยการจัดทำสัญญาเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดินระหว่าง ส.ป.ก. กับ เกษตรกร)

---

[๑๒๘] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

[๑๒๙] ประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ ที่ดินพระราชทาน ที่ดินบริจาค และที่ดินราชพัสดุที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้ ส.ป.ก. ใช้เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๑๗๕๔ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญา (ส.ป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔)

[๑๓๐] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

[๑๓๑] หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๑๗๕๔ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญา (คปก. ในคราวการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ มีมติกำหนดให้ใช้มูลค่าที่ดินที่ได้จัดซื้อหรือเวนคืน เป็นมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนดตามระเบียบฯ ไปพลางก่อน จนกว่า คปก. จะได้กำหนดหลักเกณฑ์มูลค่าที่ดินดังกล่าว)

(๒) การเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของบุคคลดังกล่าวยังไม่ได้รับอนุญาตจาก ส.ป.ก. ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและระเบียบกำหนด

(๓) เป็นการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินก่อนวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๖

๕.๒.๒ การยื่นคำขอ การรับคำขอ การสอบสวนสิทธิ และการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน

บุคคลที่อยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามข้อ ๕.๒.๑ ซึ่งประสงค์จะขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ต้องยื่นคำขอตามแบบหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก. ๔-๑๖๓) ภายในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๘ โดยในการยื่นคำขอ การรับคำขอ และการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน ให้ดำเนินการตามประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ที่ออกตามหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๗๑ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗[๑๓๒] ประกอบกับแนวทางที่กำหนดไว้ในหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๗๕๕ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๘ เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินสำหรับผู้ใดที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาต[๑๓๓] และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๙๔๘ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพยานหลักฐานตามประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗[๑๓๔] ทั้งนี้ ในการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ให้นำแบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีขอรับโอน / ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ (สละสิทธิ))

---

[๑๓๒] ภาคผนวก ๓๒ : ประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๗๑ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗

[๑๓๓] ภาคผนวก ๓๓ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๗๕๕ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๘ เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินสำหรับผู้ใดที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาต

[๑๓๔] ภาคผนวก ๓๔ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๙๔๘ ลงวันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพยานหลักฐานตามประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(แบบ ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๓)) และแบบตรวจสอบที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิดังกล่าว[๑๓๕] มาใช้ในการสอบสวนสิทธิโดยอนุโลม และ ส.ป.ก.จังหวัด สามารถเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดในแต่ละหัวข้อของแบบสอบสวนสิทธิได้ตามความเหมาะสมเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนสิทธิให้ได้ข้อเท็จจริงที่ครบถ้วนสมบูรณ์

อนึ่ง เนื่องจากที่ดินที่มีการยื่นคำขอตามข้อ ๖๒ เป็นที่ดินซึ่งมีเกษตรกรได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. แล้ว ดังนั้น หากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามคำขอและการสอบสวนสิทธิข้างต้นพบว่าเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าวไม่ได้ทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองและนำที่ดินนั้นทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่น อันเป็นเหตุให้ผู้ยื่นคำขอตามข้อ ๖๒ ได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินโดยที่ยังไม่ได้รับอนุญาตจาก ส.ป.ก. ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการก่อนพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่ผู้ยื่นคำขอตามข้อ ๖๒ ดังนี้

(๑) ในกรณีที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์โดยได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตร ปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะต้องดำเนินการเพื่อมีคำสั่งให้เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๑/๑ ข้อ ๑๑/๒ และข้อ ๑๒ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับแนวทางตามหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๐๑๑ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน[๑๓๖] ก่อนพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่ผู้ยื่นคำขอซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๙ รวมทั้งอยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดตามระเบียบฯ ข้อ ๖๒ ประกอบกับประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ และแนวทางปฏิบัติข้างต้น

(๒) ในกรณีที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นเป็นผู้ได้รับสิทธิตามสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่าเกษตรกรได้นำที่ดินทั้งหมดหรือบางส่วนไปขายให้บุคคลอื่นอันเป็นเหตุให้ ส.ป.ก. มีสิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ นั้น ปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะต้องดำเนินการบอกเลิกการเช่าหรือการเช่าซื้อดังกล่าวตามสิทธิและหน้าที่ที่กำหนดไว้ในข้อสัญญาประกอบกับระเบียบฯ ข้อ ๕๐ (๓) และข้อ ๕๑ ก่อนพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่ผู้ยื่นคำขอซึ่งเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบฯ ข้อ ๙ รวมทั้งอยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดตามระเบียบฯ ข้อ ๖๒ ประกอบกับประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว

---

[๑๓๕] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ข้อ ๑.๕.๓ (แก้ไขเพิ่มเติมคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔)

[๑๓๖] ภาคผนวก ๓๕ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๐๑๑ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ และแนวทางปฏิบัติข้างต้น

๕.๒.๓ การประกาศและแจ้งผลการพิจารณา

ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบ พร้อมทั้งแจ้งให้ผู้ได้รับอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่านั้นนำหลักฐานตามระเบียบฯ ข้อ ๔๐ มาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อเข้าทำสัญญากับ ส.ป.ก. ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนดด้วย ทั้งนี้ ส.ป.ก.จังหวัด อาจนำแนวทางปฏิบัติในบทที่ ๑ ข้อ ๑.๑.๕.๓ (๕) มาปรับใช้เพิ่มเติมเพื่อแจ้งผลการพิจารณาดังกล่าวได้ตามความเหมาะสม

๕.๒.๔ การจัดทำสัญญาเช่าที่ดิน

กรณีมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรได้รับสิทธิการเช่า ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำสัญญาเช่าที่ดินระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติในฐานะผู้เช่า กับปฏิรูปที่ดินจังหวัดผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย[๑๓๗] ในฐานะผู้ให้เช่า ทั้งนี้ อัตราค่าเช่าที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๖๒ เป็นไปตามประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ ๖๒ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘[๑๓๘]

๕.๒.๕ สิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินตามข้อ ๖๒

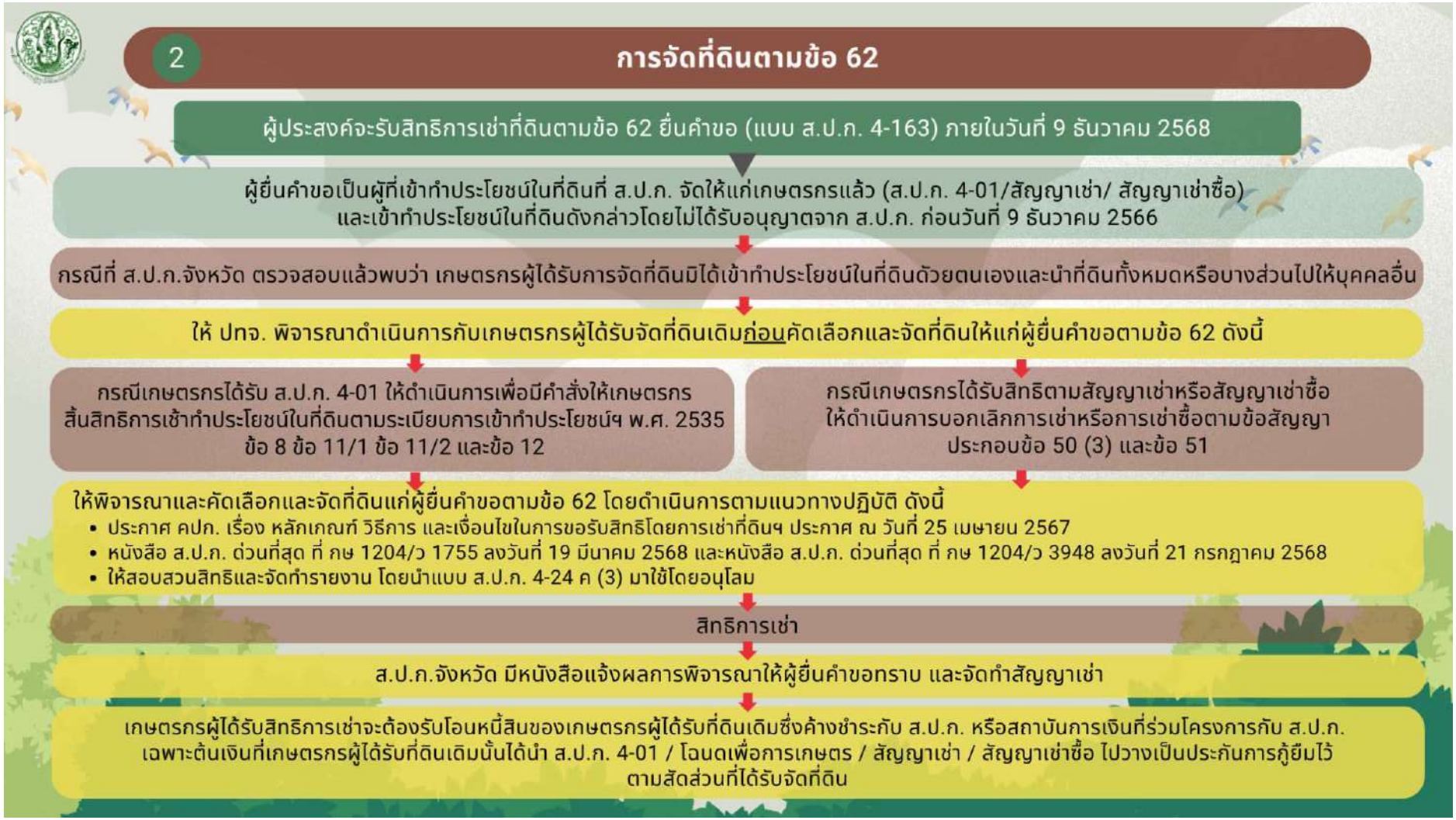
เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินตามข้อ ๖๒ ซึ่งได้รับสัญญาเช่าที่ดินข้างต้นจะต้องรับโอนหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมซึ่งค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. เฉพาะต้นเงินที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมนั้นได้นำ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตร หรือสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ ในที่ดินแปลงดังกล่าวไปวางเป็นประกันการกู้ยืมไว้ตามสัดส่วนที่ได้รับการจัดที่ดิน

---

[๑๓๗] คำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

[๑๓๘] ภาคผนวก ๓๖ : ประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ ๖๒ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

1
การจัดที่ดินตามข้อ 54
การยื่นและการรับคำร้องหรือคำขอ
ผู้ประสงค์จะขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินซึ่งได้ยื่นคำร้องหรือคำขอ ก่อนวันที่ 16 กรกฎาคม 2564 ตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้
1 ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2537 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2538
2 ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อ พ.ศ. 2558 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559
3 ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2558 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559
4 มติ คปก. ครั้งที่ 7/2544 เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2544
การพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน
เมื่อได้รับคำร้องหรือคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องครบถ้วน
ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการสอบสวนสิทธิ และพิจารณาคำร้องหรือคำขอตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบหรือมติ คปก. แล้วแต่กรณี
ผู้ยื่นคำร้องหรือคำขอเป็นเกษตรกรซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม
+
ดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบหรือมติ คปก.
ปทจ. พิจารณาและมีคำสั่ง ตามข้อ 54 ประกอบข้อ 11
สิทธิการเข้าทำประโยชน์ / สิทธิการเช่า / สิทธิการเช่าซื้อ
ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำร้องหรือคำขอทราบ
ออก ส.ป.ก. 4-01 หรือจัดทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ ตามข้อ 39

2
การจัดที่ดินตามข้อ 62
ผู้ประสงค์จะรับสิทธิการเช่าที่ดินตามข้อ 62 ยื่นคำขอ (แบบ ส.ป.ก. 4-163) ภายในวันที่ 9 ธันวาคม 2568
ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว (ส.ป.ก. 4-01/สัญญาเช่า/ สัญญาเช่าซื้อ)
และเข้าทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวโดยไม่ได้รับอนุญาตจาก ส.ป.ก. ก่อนวันที่ 9 ธันวาคม 2566
กรณีที่ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบแล้วพบว่า เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินมิได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินด้วยตนเองและนำที่ดินทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่น
ให้ ปทจ. พิจารณาดำเนินการกับเกษตรกรผู้ได้รับจัดที่ดินเดิมก่อนคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่ผู้ยื่นคำขอตามข้อ 62 ดังนี้
กรณีเกษตรกรได้รับ ส.ป.ก. 4-01 ให้ดำเนินการเพื่อมีคำสั่งให้เกษตรกร
สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามระเบียบการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. 2535
ข้อ 8 ข้อ 11/1 ข้อ 11/2 และข้อ 12
กรณีเกษตรกรได้รับสิทธิตามสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ
ให้ดำเนินการบอกเลิกการเช่าหรือการเช่าซื้อตามข้อสัญญา
ประกอบข้อ 50 (3) และข้อ 51
ให้พิจารณาและคัดเลือกและจัดที่ดินแก่ผู้ยื่นคำขอตามข้อ 62 โดยดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติ ดังนี้
• ประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินฯ ประกาศ ณ วันที่ 25 เมษายน 2567
• หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ 1204/ว 1755 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2568 และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ 1204/ว 3948 ลงวันที่ 21 กรกฎาคม 2568
• ให้สอบสวนสิทธิและจัดทำรายงาน โดยนำแบบ ส.ป.ก. 4-24 ค (3) มาใช้โดยอนุโลม
สิทธิการเช่า
ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบ และจัดทำสัญญาเช่า
เกษตรกรผู้ได้รับสิทธิการเช่าจะต้องรับโอนหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมซึ่งค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก.
เฉพาะต้นเงินที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมนั้นได้นำ ส.ป.ก. 4-01 / โฉนดเพื่อการเกษตร / สัญญาเช่า / สัญญาเช่าซื้อ ไปวางเป็นประกันการกู้ยืมไว้
ตามสัดส่วนที่ได้รับจัดที่ดิน

บทที่ ๖

การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกร ตลอดจนการดำเนินการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดที่ดิน

๖.๑ การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกร

การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามระเบียบฯ หมวด ๔ เป็นหลักเกณฑ์และวิธีการที่ คปก. กำหนดโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๙ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ เนื่องจากเมื่อได้มีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้ว เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินย่อมมีสิทธิและหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือตามสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน เช่น การเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมโดยไม่นำที่ดินทั้งหมดหรือบางส่วนไปให้บุคคลอื่น การปลูกสร้างโรงเรือนที่อยู่อาศัย ยุ้งฉาง หรือสิ่งก่อสร้างเพื่อการเกษตรตามสมควร การขุดบ่อเพื่อการเกษตรกรรม เป็นต้น นอกจากนี้ เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าวยังมีสิทธิได้รับสินเชื่อจากการกู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมทั้งได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรรมจากโครงการต่าง ๆ ที่ ส.ป.ก. และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำขึ้นเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย ดังนั้น ในกรณีที่มีเหตุให้ ส.ป.ก.จังหวัด ต้องนำที่ดินที่เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินข้างต้นกลับคืนมาดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรรายใหม่ ไม่ว่าจะเป็นกรณีการจัดที่ดินตามระเบียบฯ หมวด ๑ (ข้อ ๑๘) หมวด ๒ (ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ หรือข้อ ๒๓) หรือหมวด ๓ (ข้อ ๒๘ ข้อ ๒๙ ข้อ ๒๙/๑ ข้อ ๓๐ หรือข้อ ๓๑) ก็ตาม ส.ป.ก.จังหวัด จึงต้องดำเนินการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมซึ่งสิ้นสิทธิในที่ดินเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าวตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ภายใต้หลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในแต่ละกรณี ดังต่อไปนี้

๖.๑.๑ การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งสิ้นสิทธิในที่ดินเพื่อดำเนินการจัดที่ดิน (แปลงว่าง) ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘

การนำที่ดินกลับคืนมาจากบุคคลผู้ได้รับการจัดที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘ (บทที่ ๑ ข้อ ๑.๒.๒) หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งสิ้นสิทธิในที่ดินนั้นมีทรัพย์สินหรือหนี้สินอันเนื่องมาจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรดังกล่าวตามที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ ข้อ ๓๘ โดยมีแนวทางพิจารณา ดังต่อไปนี้

๖.๑.๑.๑ <u>กรณีเกษตรกรผู้ได้รับสัญญาเช่าซื้อที่ดินถึงแก่ความตาย</u> (โดยไม่มีบุคคลใดเป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินตามระเบียบฯ หมวด ๒) ให้หักเงินตามมูลค่าของค่าเช่าที่ดิน และจำนวนหนี้สิน

ที่เกษตรกรนั้นค้างชำระอยู่กับ ส.ป.ก. หรือหนี้สินที่สถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้แจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบ ออกจากเงินที่เกษตรกรดังกล่าวได้ชำระเป็นค่าเช่าซื้อให้แก่ ส.ป.ก. แล้ว และคืนเงินคงเหลือนั้นให้แก่ทายาทของเกษตรกรผู้ตาย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๓๘ วรรคหนึ่ง (๑) ทั้งนี้ หากมีทรัพย์สินและหนี้สินอื่นนอกเหนือจากนี้ ให้พิจารณาดำเนินการตามข้อ ๖.๑.๑.๒

๖.๑.๑.๒ <u>กรณีเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ / โฉนดเพื่อการเกษตร / สัญญาเช่าที่ดิน / สัญญาเช่าซื้อที่ดิน ถึงแก่ความตาย</u> (โดยไม่มีบุคคลใดเป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินตามระเบียบฯ หมวด ๒ และหมวด ๓) ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อให้ผู้จัดการมรดกหรือทายาทซึ่งมีสิทธิจะได้รับมรดกของเกษตรกรผู้ตายรับโอนสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ตายดังกล่าว ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๓๘ วรรคหนึ่ง (๒)

๖.๑.๑.๓ <u>กรณีเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ / โฉนดเพื่อการเกษตร / สัญญาเช่าที่ดิน / สัญญาเช่าซื้อที่ดิน สิ้นสิทธิโดยมิใช่เหตุแห่งความตาย</u> (โดยไม่มีบุคคลใดเป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินตามระเบียบฯ หมวด ๒ และหมวด ๓) ให้ดำเนินการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เพื่อให้เกษตรกรซึ่งสิ้นสิทธิดังกล่าวจัดการทรัพย์สินของตน และชดใช้หนี้สินที่ค้างชำระอยู่กับ ส.ป.ก. ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๓๘ วรรคหนึ่ง (๓)

๖.๑.๑.๔ <u>กรณีมีทรัพย์สินที่ไม่ปรากฏเจ้าของติดอยู่กับที่ดิน</u> หากทรัพย์สินนั้นไม่เป็นอุปสรรคแก่การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘ วรรคสอง เป็นผู้ได้รับไปซึ่งสิทธิในทรัพย์สินดังกล่าวเพื่อใช้ประโยชน์ที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๓๘ วรรคสอง

๖.๑.๒ การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (สัญญาเช่าที่ดิน / สัญญาเช่าซื้อที่ดิน) ซึ่งโอนสิทธิหรือถึงแก่ความตาย ตามระเบียบฯ หมวด ๒

๖.๑.๒.๑ <u>การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อจัดที่ดินให้แก่คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาท ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๒ หรือข้อ ๒๓</u> เมื่อสิทธิตามสัญญาเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมสิ้นสุดลงเพราะ ส.ป.ก. ได้จัดที่ดินดังกล่าวให้แก่คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาท ซึ่งเป็นเกษตรกรผู้รับโอนหรือรับตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตามระเบียบฯ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๒ หรือข้อ ๒๓ แล้ว เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นจะต้องรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้โอนหรือผู้ตายดังกล่าว หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินรายใดไม่ยอมรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินหรือหนี้สินข้างต้น ปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะต้องมีคำสั่งให้เกษตรกรรายนั้นสิ้นสิทธิในที่ดินและมีคำสั่งให้ออกจากที่ดินภายในเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งบอกเลิกสัญญาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๓๗ และข้อ ๕๐ (๓) ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๒ ข้อ ๒.๑.๗ หรือข้อ ๒.๒.๗

๖.๑.๒.๒ การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรอื่น กรณีมีเหตุจำเป็นตามระเบียบฯ ข้อ ๒๑ มีแนวทางพิจารณาจำแนกได้ ๒ ขั้นตอน ดังนี้

(๑) ขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน

เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งประสงค์จะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อให้แก่เกษตรกรอื่นตามระเบียบฯ ข้อ ๒๑ (บทที่ ๒ ข้อ ๒.๑.๔.๒) จะต้องเป็นผู้ที่มีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ได้แก่

(๑.๑) เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าวมีอสังหาริมทรัพย์ติดอยู่กับที่ดินในลักษณะถาวร เช่น ไม้ยืนต้นทางการเกษตร โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง หรือได้มีการปรับปรุงพัฒนาที่ดินเพื่อให้เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม

(๑.๒) เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นยังมีเงื่อนไขหรือค่าภาระติดพันอยู่ หรือมีหนี้สินค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

โดยทรัพย์สินและหนี้สินข้างต้นจะต้องเป็นทรัพย์สินและหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์ในที่ดินโดยถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนสัญญาเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดินเท่านั้น หากเป็นทรัพย์สินและหนี้สินที่เกิดขึ้นนอกเหนือไปจากการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามกฎหมายและระเบียบ ตลอดจนสัญญาดังกล่าวย่อมไม่ถือเป็นเหตุจำเป็นตามที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๓๖ นอกจากนี้ ส.ป.ก.จังหวัด จะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยว่า บุคคลใดเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตามความเป็นจริงในปัจจุบัน ลักษณะการทำประโยชน์ในที่ดินนั้น สภาพพื้นที่และสิ่งปลูกสร้าง รวมถึงมีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่ตามสัญญาเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน หรือไม่ อย่างไร หากปรากฏผลการตรวจสอบว่า เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินไม่ได้เป็นผู้ครอบครองและทำประโยชนในที่ดินตามความเป็นจริงในปัจจุบัน หรือมีลักษณะการทำประโยชน์ในที่ดินหรือมีสภาพพื้นที่และสิ่งปลูกสร้างที่เป็นไปโดยฝ่าฝืนข้อสัญญาข้างต้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการแจ้งเตือนและหรือบอกเลิกสัญญาตามเงื่อนไขที่กำหนด ทั้งนี้ ในระหว่างที่การดำเนินการดังกล่าวยังไม่ถึงที่สุดห้ามมิให้มีการจัดที่ดินตามคำขอ[๑๓๙]

(๒) ขั้นตอนภายหลังได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน

เมื่อสิทธิตามสัญญาเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมสิ้นสุดลงเพราะ ส.ป.ก. ได้จัดที่ดินดังกล่าวให้แก่เกษตรกรอื่นซึ่งเป็นผู้รับโอนตามระเบียบฯ ข้อ ๒๑ แล้ว เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นจะต้องรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้โอนดังกล่าว หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินรายใดไม่ยอมรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินหรือหนี้สินข้างต้น ปฏิรูปที่ดินจังหวัด

---

[๑๓๙] โปรดดูระเบียบฯ ข้อ ๓๖ ประกอบกับหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๑๙ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทางพิจารณาการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่เกษตรกรอื่น กรณีมีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

จะต้องมีคำสั่งให้เกษตรกรรายนั้นสิ้นสิทธิในที่ดินและมีคำสั่งให้ออกจากที่ดินภายในเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งบอกเลิกสัญญาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๓๗ และข้อ ๕๐ (๓) ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๒ ข้อ ๒.๑.๗

๖.๑.๓ การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ / โฉนดเพื่อการเกษตร) ตามระเบียบฯ หมวด ๓

๖.๑.๓.๑ <u>การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อจัดที่ดินให้แก่คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาท ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๘ ข้อ ๓๐ หรือข้อ ๓๑</u> เมื่อสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมสิ้นสุดลงเพราะ ส.ป.ก. ได้จัดที่ดินดังกล่าวให้แก่คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาท ซึ่งเป็นเกษตรกรผู้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตายตามระเบียบฯ ข้อ ๒๘ ข้อ ๓๐ หรือข้อ ๓๑ แล้ว เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นจะต้องรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้สละสิทธิหรือผู้ตายดังกล่าว หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินรายใดไม่ยอมรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินหรือหนี้สินข้างต้น ปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะต้องมีคำสั่งให้เกษตรกรรายนั้นสิ้นสิทธิในที่ดินและมีคำสั่งให้ออกจากที่ดินภายในเวลาที่กำหนด ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๓๗ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๓ ข้อ ๓.๑.๗ หรือข้อ ๓.๒.๗

๖.๑.๓.๒ <u>การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรอื่น กรณีเกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ มีเหตุจำเป็นตามระเบียบฯ ข้อ ๒๙</u> มีแนวทางพิจารณาจำแนกได้ ๒ ขั้นตอน ดังนี้

(๑) <u>ขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน</u>

เกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ซึ่งประสงค์จะสละสิทธิเพื่อให้เกษตรกรอื่นเป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๙ (บทที่ ๓ ข้อ ๓.๑.๔.๒) จะต้องเป็นผู้ที่มีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง ได้แก่

(๑.๑) เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าวมีอสังหาริมทรัพย์ติดอยู่กับที่ดินในลักษณะถาวร เช่น ไม้ยืนต้นทางการเกษตร โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง หรือได้มีการปรับปรุงพัฒนาที่ดินเพื่อให้เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม

(๑.๒) เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นยังมีเงื่อนไขหรือค่าภาระติดพันอยู่ หรือมีหนี้สินค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

โดยทรัพย์สินและหนี้สินข้างต้นจะต้องเป็นทรัพย์สินและหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์ในที่ดินโดยถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เท่านั้น หากเป็นทรัพย์สินและหนี้สินที่เกิดขึ้นนอกเหนือไปจากการใช้ประโยชน์ในที่ดินตามกฎหมายและระเบียบดังกล่าว ย่อมไม่ถือเป็นเหตุจำเป็นตามที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๓๖ นอกจากนี้ ส.ป.ก.จังหวัด จะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริง

เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยว่า บุคคลใดเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตามความเป็นจริงในปัจจุบัน ลักษณะการทำประโยชน์ในที่ดินนั้น สภาพพื้นที่และสิ่งปลูกสร้าง รวมถึงมีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่ อย่างไร หากปรากฏผลการตรวจสอบว่า เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินไม่ได้เป็นผู้ครอบครองและทำประโยชนในที่ดินตามความเป็นจริงในปัจจุบัน หรือมีลักษณะการทำประโยชน์ในที่ดินหรือมีสภาพพื้นที่และสิ่งปลูกสร้างที่เป็นไปโดยฝ่าฝืนกฎหมายและระเบียบข้างต้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการแจ้งเตือนและหรือสั่งให้เกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ นั้นสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามเงื่อนไขที่กำหนด ทั้งนี้ ในระหว่างที่การดำเนินการดังกล่าวยังไม่ถึงที่สุด ห้ามมิให้มีการจัดที่ดินตามคำขอ[๑๔๐]

(๒) <u>ขั้นตอนภายหลังได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน</u>

เมื่อสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมสิ้นสุดลง เพราะ ส.ป.ก. ได้จัดที่ดินดังกล่าวให้แก่เกษตรกรอื่นซึ่งเป็นผู้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้สละสิทธิตามระเบียบฯ ข้อ ๒๙ แล้ว เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นจะต้องรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้สละสิทธิดังกล่าว หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินรายใดไม่ยอมรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินหรือหนี้สินข้างต้น ปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะต้องมีคำสั่งให้เกษตรกรรายนั้นสิ้นสิทธิในที่ดินและมีคำสั่งให้ออกจากที่ดินภายในเวลาที่กำหนด พร้อมทั้งบอกเลิกสัญญาตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๓๗ และข้อ ๕๐ (๓) ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๓ ข้อ ๓.๑.๗

๖.๑.๓.๓ <u>การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรอื่น กรณีเกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรอยู่ในเงื่อนไขที่กำหนดตามระเบียบฯ ข้อ ๒๙/๑</u> มีแนวทางพิจารณาจำแนกได้ ๒ ขั้นตอน ดังนี้

(๑) <u>ขั้นตอนการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน</u>

เกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร ซึ่งประสงค์จะสละสิทธิเพื่อให้เกษตรกรอื่นเป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๙/๑ (บทที่ ๓ ข้อ ๓.๑.๔.๒) จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรมาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี และโดยที่เกษตรกรดังกล่าวเป็นผู้ได้รับมอบที่ดินจาก ส.ป.ก. ซึ่งมีหน้าที่ปฏิบัติตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น ส.ป.ก.จังหวัดจึงต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงเพื่อประกอบการพิจารณาด้วยว่า บุคคลใดเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตามความเป็นจริงในปัจจุบัน ลักษณะการทำประโยชน์ในที่ดินนั้น สภาพพื้นที่และสิ่งปลูกสร้าง รวมถึงมีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

---

[๑๔๐] โปรดดูระเบียบฯ ข้อ ๓๖ ประกอบกับหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๑๙ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทางพิจารณาการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่เกษตรกรอื่น กรณีมีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

หรือไม่ อย่างไร หากปรากฏผลการตรวจสอบว่า เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินไม่ได้เป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตามความเป็นจริงในปัจจุบัน หรือมีลักษณะการทำประโยชน์ในที่ดินหรือมีสภาพพื้นที่และสิ่งปลูกสร้างที่เป็นไปโดยฝ่าฝืนกฎหมายและระเบียบข้างต้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการแจ้งเตือนและหรือสั่งให้เกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรนั้นสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามเงื่อนไขที่กำหนด ทั้งนี้ ในระหว่างที่การดำเนินการดังกล่าวยังไม่ถึงที่สุด ห้ามมิให้มีการจัดที่ดินตามคำขอ[๑๔๑]

(๒) <u>ขั้นตอนภายหลังได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน</u>

เมื่อสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมสิ้นสุดลง เพราะ ส.ป.ก. ได้จัดที่ดินดังกล่าวให้แก่เกษตรกรอื่นซึ่งเป็นผู้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้สละสิทธิตามระเบียบฯ ข้อ ๒๙/๑ แล้ว เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นจะต้องรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้สละสิทธิดังกล่าว หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินรายใดไม่ยอมรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินหรือหนี้สินข้างต้น ปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะต้องมีคำสั่งให้เกษตรกรรายนั้นสิ้นสิทธิในที่ดินและมีคำสั่งให้ออกจากที่ดินภายในเวลาที่กำหนด ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๓๗ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในบทที่ ๓ ข้อ ๓.๑.๗

๖.๒ การออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิกเพิกถอน และออกใบแทน ส.ป.ก. ๔-๐๑ / โฉนดเพื่อการเกษตร / สัญญาเช่าที่ดิน / สัญญาเช่าซื้อที่ดิน

๖.๒.๑ การออกหลักฐานยืนยันคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ / การจัดทำสัญญา

เมื่อได้มีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบฯ หมวด ๑ หมวด ๒ หมวด ๓ หรือบทเฉพาะกาล (บทที่ ๑ - บทที่ ๕) แล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามระเบียบฯ หมวด ๕ เพื่อออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) หรือโฉนดเพื่อการเกษตร หรือจัดทำสัญญาเช่าที่ดิน หรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน ให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตหรืออนุมัติ ดังต่อไปนี้

๖.๒.๑.๑ <u>การออก ส.ป.ก. ๔-๐๑</u>[๑๔๒] ให้ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๑) ประกอบกับแนวทางปฏิบัติตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ทั้งนี้ เกษตรกรซึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับการออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ได้แก่

---

[๑๔๑] เทียบเคียงแนวทางตามหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๑๙ ลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวทางพิจารณาการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่เกษตรกรอื่น กรณีมีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

[๑๔๒] การออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้หมายความรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินของหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ด้วย

(๑) เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓ (๑) (๓) หรือข้อ ๑๕ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๑๓ (๑) (๓) ซึ่งได้รับคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ตามระเบียบฯ ข้อ ๑๖

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๘ ข้อ ๓๐ หรือข้อ ๓๑ ซึ่งได้รับคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ตามระเบียบฯ ข้อ ๓๓

(๓) เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินซึ่งได้รับคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๔ ประกอบกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบหรือมติ คปก. ที่เกี่ยวข้อง

โดยในกรณีที่เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินถึงแก่ความตายก่อนออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๒๒๕ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖ เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตายก่อนออก ส.ป.ก. ๔-๐๑

๖.๒.๑.๒ <u>การออกโฉนดเพื่อการเกษตร</u> [๑๔๓] ให้ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๕๓/๒ ประกอบข้อ ๓๙ (๑) และแนวทางปฏิบัติตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ และหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๔๙๑ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๗ เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย ทั้งนี้ เกษตรกรซึ่งเป็นผู้มีสิทธิได้รับการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ได้แก่

(๑) เกษตรกรผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์มาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี ซึ่งมีสิทธิได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรตามระเบียบฯ ข้อ ๕๓/๑ วรรคหนึ่ง

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่ซึ่งได้รับคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๘ ข้อ ๒๙/๑ ข้อ ๓๐ ข้อ ๓๑ หรือข้อ ๕๓/๑ วรรคสอง

๖.๒.๑.๓ <u>การจัดทำสัญญาเช่าที่ดิน</u> ให้ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๒) และมีหนังสือแจ้งเกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินำหลักฐานตามระเบียบฯ ข้อ ๔๐ มาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อเข้าทำสัญญาเช่าที่ดินกับ ส.ป.ก. ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด โดยอัตราค่าเช่าที่ดินของรัฐหรือที่ดินเอกชน ให้กำหนด

---

[๑๔๓] การออกโฉนดเพื่อการเกษตร ให้หมายความรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตรด้วย

ตามระเบียบฯ ข้อ ๔๑ วรรคหนึ่ง และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง[๑๔๔] ทั้งนี้ เกษตรกรซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเข้าทำสัญญาเช่าที่ดินกับ ส.ป.ก. ได้แก่

(๑) เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓ (๑) (๓) หรือข้อ ๑๕ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๑๓ (๑) (๓) (ในกรณีที่ คปจ. เห็นสมควรให้จัดที่ดินโดยวิธีให้สิทธิการเช่า หรือเป็นกรณีที่ คปก. จัดที่ดินในส่วนที่เกินกว่าขนาด ๕๐ ไร่ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม) ซึ่งเกษตรกรนั้นได้รับคำสั่งอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าตามระเบียบฯ ข้อ ๑๖

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓ (๒) หรือข้อ ๑๕ วรรคสอง ซึ่งได้รับคำสั่งอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าตามระเบียบฯ ข้อ ๑๖

(๓) เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินซึ่งได้รับคำสั่งอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘ วรรคสอง

(๔) เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่ตามระเบียบฯ ข้อ ๒๙ ซึ่งได้รับคำสั่งอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าตามระเบียบฯ ข้อ ๓๓

(๕) เกษตรกรผู้ได้รับโอนหรือรับการตกทอดทางมรดกสิทธิตามระเบียบฯ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ หรือข้อ ๒๓ ซึ่งได้รับคำสั่งอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าตามระเบียบฯ ข้อ ๒๕

(๖) เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินซึ่งได้รับคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๔ ประกอบกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบหรือมติ คปก. ที่เกี่ยวข้อง

โดยการกำหนดวันเรียกเก็บค่าเช่า และการเปลี่ยนแปลงสถานที่หรือวิธีการชำระค่าเช่า ตลอดจนการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวเนื่องกับที่ดิน ให้ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๔๒ และข้อ ๔๓

๖.๒.๑.๔ <u>การจัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดิน</u> ให้ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๓) และมีหนังสือแจ้งเกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินำหลักฐานตามระเบียบฯ ข้อ ๔๐ มาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อเข้าทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก. ตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด โดยอัตราค่าเช่าซื้อ ให้กำหนดตามระเบียบฯ ข้อ ๔๑ วรรคสอง และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง[๑๔๕] ทั้งนี้ เกษตรกรซึ่งเป็นผู้มีสิทธิเข้าทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินกับ ส.ป.ก. ได้แก่

---

[๑๔๔] ประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ ประกาศ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๓๔๔๖ ลงวันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า และประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อที่ดินพระราชทาน ที่ดินบริจาค และที่ดินราชพัสดุที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้ ส.ป.ก. ใช้เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๑๗๕๔ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญา

[๑๔๕] หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๑๗๕๔ ลงวันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๖๕ เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญา (คปก. ในคราวการประชุม

(๑) เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓ (๒) หรือข้อ ๑๕ วรรคสอง ซึ่งได้รับคำสั่งอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าซื้อตามระเบียบฯ ข้อ ๑๖

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินซึ่งได้รับคำสั่งอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าซื้อตามระเบียบฯ ข้อ ๑๘ วรรคสอง

(๓) เกษตรกรผู้ได้รับโอนหรือรับการตกทอดทางมรดกสิทธิตามระเบียบฯ ข้อ ๒๐ ข้อ ๒๑ ข้อ ๒๒ หรือข้อ ๒๓ ซึ่งได้รับคำสั่งอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าซื้อตามระเบียบฯ ข้อ ๒๕

(๔) เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินซึ่งได้รับคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๔ ประกอบกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามระเบียบหรือมติ คปก. ที่เกี่ยวข้อง

โดยการกำหนดวันเรียกเก็บค่าเช่าซื้อ ระยะเวลาในการเช่าซื้อ และการเปลี่ยนแปลงสถานที่หรือวิธีการชำระค่าเช่าซื้อ ตลอดจนการเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวเนื่องกับที่ดินให้ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๔๒ และข้อ ๔๓

๖.๒.๑.๕ <u>การจัดทำสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย</u> ตามระเบียบฯ ข้อ ๓๙ (๔) เป็นกรณีที่ คปก. จัดที่ดินในส่วนที่เกินกว่าขนาด ๕๐ ไร่ ให้แก่เกษตรกรผู้ถือครองที่ดินก่อนเวลาที่ คปก. กำหนดตามระเบียบฯ ข้อ ๑๓ (๑) โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม ซึ่งเกษตรกรนั้นได้รับคำสั่งอนุมัติให้ได้รับการจัดให้โดยมีค่าชดเชยตามระเบียบฯ ข้อ ๑๖ ทั้งนี้ ปัจจุบันไม่ปรากฏว่ามีบุคคลใดเป็นผู้มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินในกรณีนี้ และ คปก. ยังไม่มีนโยบายให้จัดที่ดินโดยมีค่าชดเชยดังกล่าว

๖.๒.๒ การแก้ไขเพิ่มเติมเอกสาร / สัญญา

๖.๒.๒.๑ <u>การแก้ไขเพิ่มเติม ส.ป.ก. ๔-๐๑ / โฉนดเพื่อการเกษตร</u>

กรณี ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตร มีการเขียนหรือพิมพ์ผิดพลาด หรือในกรณีที่จำนวนเนื้อที่ดินหรือรูปแผนที่มีการเปลี่ยนแปลง และการแก้ไขใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง อันมิใช่เป็นการเปลี่ยนตัวผู้ได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตร รวมทั้งมิใช่เป็นการเปลี่ยนตำแหน่งที่ดินที่ได้รับในเอกสารดังกล่าว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมเอกสารนั้นตามระเบียบฯ ข้อ ๔๔ หรือข้อ ๕๓/๒ ประกอบข้อ ๔๔ และแนวทางปฏิบัติตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ทั้งนี้ ภายใต้หลักการตามมาตรา ๔๓ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ มีมติกำหนดให้ใช้มูลค่าที่ดินที่ได้จัดซื้อหรือเวนคืน เป็นมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนดตามระเบียบฯ ไปพลางก่อน จนกว่า คปก. จะได้กำหนดหลักเกณฑ์มูลค่าที่ดินดังกล่าว)

๖.๒.๒.๒ <u>การแก้ไขเพิ่มเติม และการโอนสิทธิในที่ดินตามสัญญา</u>

(๑) กรณีสัญญาเช่าที่ดิน หรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน มีการเขียนหรือพิมพ์ผิดพลาด หรือในกรณีที่จำนวนเนื้อที่ดินหรือรูปแผนที่มีการเปลี่ยนแปลง และการแก้ไขใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง อันมิใช่เป็นการเปลี่ยนตัวคู่สัญญา รวมทั้งมิใช่เป็นการเปลี่ยนตำแหน่งที่ดินที่ได้รับในสัญญาดังกล่าว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมสัญญานั้นตามระเบียบฯ ข้อ ๔๔ โดยนำแนวทางตามหลักการในมาตรา ๔๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

(๒) กรณีผู้เช่าขอลดหรือขอยกเว้นการชำระค่าเช่าที่ดินตามสัญญาเช่าที่ดิน เนื่องจากมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจชำระค่าเช่าได้ เพราะประสบภัยธรรมชาติหรือมีเหตุสมควรประการอื่น ซึ่งมิใช่ความผิดของเกษตรกร อันทำให้การประกอบเกษตรกรรมไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่สมบูรณ์ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๔๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสาม

(๓) กรณีผู้เช่าซื้อขอผ่อนผันการชำระค่าเช่าซื้อที่ดินตามสัญญาเช่าซื้อที่ดิน เนื่องจากมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจชำระค่าเช่าซื้อได้ เพราะประสบภัยธรรมชาติหรือมีเหตุสมควรประการอื่น ซึ่งมิใช่ความผิดของเกษตรกร อันทำให้การประกอบเกษตรกรรมไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่สมบูรณ์ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๔๕ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง

(๔) กรณีผู้เช่าซื้อขอชำระค่าเช่าซื้อแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในสัญญาเช่าซื้อ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๔๖

(๕) กรณีผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าซื้อตามสัญญาเช่าซื้อที่ดินครบถ้วนถูกต้องแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการโอนสิทธิในที่ดินตามเงื่อนไขที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๔๗ และข้อสัญญาที่กำหนดไว้ในสัญญาเช่าซื้อที่ดิน

๖.๒.๓ การยกเลิก หรือเพิกถอน

๖.๒.๓.๑ <u>การปรับปรุงสิทธิตามสัญญาเช่าที่ดิน / สัญญาเช่าซื้อที่ดิน</u>

(๑) กรณีเกษตรกรขอยกเลิกสิทธิการเช่าเพื่อเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าซื้อ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณารายได้และหนี้สินของเกษตรกรดังกล่าว หากเห็นว่าเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๔๘ วรรคหนึ่ง (๑) ให้ดำเนินการจัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดินให้ต่อเนื่องกับสัญญาเช่าที่ดินเดิมที่ถูกยกเลิก พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานให้ ส.ป.ก. ทราบ

(๒) กรณีเกษตรกรขอยกเลิกสิทธิการเช่าซื้อเพื่อเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่า ให้ ส.ป.ก.จังหวัด เรียกเก็บค่าเช่าและคืนค่าเช่าซื้อแก่เกษตรกรดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในระเบียบฯ ข้อ ๔๘ วรรคหนึ่ง (๒) และวรรคสอง โดยให้ดำเนินการจัดทำสัญญาเช่าที่ดินให้ต่อเนื่องกับสัญญาเช่าซื้อที่ดินเดิมที่ถูกยกเลิก พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานให้ ส.ป.ก. ทราบ

(๓) กรณีเกษตรกรโครงการกองทุนที่ดินซึ่งยังไม่ได้แปลงหนี้ตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนด ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาจัดทำสัญญาเช่าที่ดินกับเกษตรกรดังกล่าวตามระเบียบฯ ข้อ ๔๘ วรรคหนึ่ง (๓) และวรรคสอง พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานให้ ส.ป.ก. ทราบ

๖.๒.๓.๒ <u>การเพิกถอน ส.ป.ก. ๔-๐๑ / โฉนดเพื่อการเกษตร</u>

ในกรณีที่มีเหตุเพิกถอน ส.ป.ก. ๔-๐๑ ตามระเบียบฯ ข้อ ๔๙ หรือมีเหตุเพิกถอนโฉนดเพื่อการเกษตร ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๓/๒ ประกอบข้อ ๔๙ ได้แก่ เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ข้อ ๑๑/๑ หรือตามระเบียบฯ ข้อ ๓๗ วรรคสอง หรือเมื่อปรากฏว่า ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตรออกโดยผิดพลาด หรือแนวเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเปลี่ยนแปลงไปทำให้ที่ดินแปลงนั้นไม่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือเมื่อได้จัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อหรือจัดให้โดยมีค่าชดเชยที่ดินแปลงดังกล่าวให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และเพิกถอน ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตร ตามระเบียบฯ ข้อ ๔๙ หรือข้อ ๕๓/๒ ประกอบข้อ ๔๙ และแนวทางปฏิบัติตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๒.๓.๓ <u>การเลิกสัญญาเช่าที่ดิน / สัญญาเช่าซื้อที่ดิน</u>

ในกรณีที่มีเหตุแห่งการเลิกสัญญาเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน ให้คู่สัญญามีสิทธิบอกเลิกสัญญาตามระเบียบฯ ข้อ ๕๐ และให้ ส.ป.ก.จังหวัด รายงานผลการดำเนินงานให้ ส.ป.ก. ทราบ

เมื่อได้บอกเลิกสัญญาเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดินแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัดมีหนังสือแจ้งให้ผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อและบริวารออกจากที่ดิน พร้อมทั้งเรียกเก็บค่าเช่าและหนี้สินค้างชำระหรือคืนเงินค่าเช่าล่วงหน้าหรือค่าเช่าซื้อ ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๑ ทั้งนี้ หากผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อยื่นคำร้องต่อ ส.ป.ก.จังหวัดเนื่องจากเห็นว่าค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อ และค่าใช้จ่ายไม่ถูกต้อง หรือไม่เป็นธรรม หรือมีข้อพิพาทอื่นที่เกี่ยวข้องหรือมีการกล่าวอ้างว่า ส.ป.ก. บอกเลิกสัญญาโดยไม่ชอบ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามระเบียบฯ ข้อ ๕๒

๖.๒.๓.๔ <u>การออกใบแทน ส.ป.ก. ๔-๐๑ / โฉนดเพื่อการเกษตร</u>

ในกรณีที่ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือโฉนดเพื่อการเกษตร ชำรุดในสาระสำคัญหรือสูญหาย ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการออกใบแทน ส.ป.ก. ๔-๐๑ ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๓ หรือออกใบแทนโฉนดเพื่อการเกษตร ตามระเบียบฯ ข้อ ๕๓/๒ ประกอบข้อ ๕๓ และแนวทางปฏิบัติตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๕๒๑/๒๕๖๗ เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดแบบและขั้นตอนการออก

แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๖.๓ การเพิกถอนคำสั่งของ คปจ. ที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

โดยที่ระเบียบฯ เป็นการปรับปรุงหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการคัดเลือกและจัดที่ดินซึ่งมีผลเป็นการยกเลิกระเบียบเดิม จำนวน ๙ ฉบับ และยกเลิกหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการโอนและตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามมติ คปก. ครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ ซึ่งในข้อ ๑๑ ประกอบข้อ ๑๖ แห่งระเบียบฯ ได้เปลี่ยนแปลงผู้มีอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินหรือออกคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจาก คปจ. เป็นเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก.มอบหมาย เว้นแต่เป็นกรณีการจัดที่ดินส่วนที่เกินกว่าขนาดที่กำหนดในข้อ ๑๓ (๑) ให้เป็นอำนาจของ คปก. ดังนั้น หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าคำสั่งของ คปจ. ที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ออกตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบเดิมหรือตามมติ คปก. ครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ ข้างต้น เป็นคำสั่งที่ออกโดยผิดพลาดหรือมีเหตุเพิกถอนตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมายตามระเบียบนี้ เป็นผู้มีอำนาจเพิกถอนคำสั่งของ คปจ. ที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินโดยผิดพลาดดังกล่าว เว้นแต่เป็นกรณีเพิกถอนการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเกินกว่า ๕๐ ไร่ (ความเห็นคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ในเรื่องเสร็จที่ ๓๔/๒๕๖๕) ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามแนวทางในหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๗๕ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๕ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน[๑๔๖]

[๑๔๖] ภาคผนวก ๓๗ : หนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๗๕ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๕ เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ภาคผนวก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชบัญญัติ
การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
พ.ศ. ๒๕๑๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๘
เป็นปีที่ ๓๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘"

มาตรา ๒[๑] พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ บรรดาบทกฎหมาย กฎและข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" หมายความว่า การปรับปรุงเกี่ยวกับสิทธิ และการถือครองในที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมตลอดถึงการจัดที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น โดยรัฐนำที่ดินของรัฐ หรือที่ดินที่รัฐจัดซื้อหรือเวนคืนจากเจ้าของที่ดิน ซึ่งมิได้ทำประโยชน์ในที่ดินนั้นด้วยตนเอง หรือมีที่ดินเกินสิทธิตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจัดให้แก่เกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินของตนเองหรือเกษตรกรที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและสถาบันเกษตรกรได้เช่าซื้อ เช่าหรือเข้าทำประโยชน์โดยรัฐให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาอาชีพเกษตรกรรม การปรับปรุงทรัพยากรและปัจจัยการผลิต ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายให้เกิดผลดียิ่งขึ้น

"เขตปฏิรูปที่ดิน" หมายความว่า เขตที่ดินที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

---

[๑] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๒/ตอนที่ ๕๔/ฉบับพิเศษ หน้า ๑๐/๕ มีนาคม ๒๕๑๘

"ที่ดินของรัฐ" หมายความว่า บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินหรือสาธารณสมบัติของแผ่นดินตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้อนุมัติให้บุคคลเข้าอยู่อาศัยหรือทำประโยชน์ ตามกฎหมายว่าด้วยป่าสงวนแห่งชาติ

"เจ้าของที่ดิน" หมายความว่า ผู้มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน

"เกษตรกรรม" หมายความว่า การทำนา ทำไร่ ทำสวน เลี้ยงสัตว์ เลี้ยงสัตว์น้ำ และกิจการอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

"เกษตรกร"[๒] หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และให้หมายความรวมถึงบุคคลผู้ยากจนหรือผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือผู้เป็นบุตรของเกษตรกรบรรดาซึ่งไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเองและประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาด้วย

"สถาบันเกษตรกร" หมายความว่า กลุ่มเกษตรกร สหกรณ์การเกษตร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

"การเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม" หมายความว่า การเช่าหรือการเช่าช่วงโดยได้รับความยินยอมจากผู้ให้เช่าซึ่งที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่ว่าการเช่าหรือเช่าช่วงนั้นจะมีหลักฐานเป็นหนังสือหรือไม่ก็ตาม และหมายความรวมถึงการยินยอมให้ใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยได้รับค่าเช่าที่ดิน และการทำนิติกรรมอื่นใดเพื่อเป็นการอำพรางการเช่าดังกล่าว

"ค่าเช่าที่ดิน" หมายความว่า ผลิตผลเกษตรกรรม เงิน หรือทรัพย์สินอื่นใด ซึ่งเป็นค่าตอบแทนการเช่าที่ดิน และหมายความรวมถึงประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ที่ผู้ให้เช่าที่ดินหรือบุคคลอื่นได้รับเพื่อตอบแทนการให้เช่าที่ดินทั้งโดยทางตรงหรือทางอ้อม

"เจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง" หมายความว่า เจ้าของที่ดินผู้ซึ่งดำเนินการผลิตด้านเกษตรกรรม โดยเป็นผู้ลงทุนและได้ผลประโยชน์จากการผลิตนั้นโดยตรง และไม่เป็นผู้ให้เช่าที่ดินนั้น

"บุคคลในครอบครัวเดียวกัน" หมายความว่า คู่สมรส และผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด"[๓] (ยกเลิก)

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕[๔] ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจ

---

[๒] มาตรา ๔ นิยามคำว่า "เกษตรกร" แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

[๓] มาตรา ๔ นิยามคำว่า "คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด" ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของแต่ละกระทรวง

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๖ ให้จัดตั้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมขึ้นในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ เรียกโดยย่อว่า ส.ป.ก.

มาตรา ๗ ให้ ส.ป.ก. เป็นทบวงการเมือง มีฐานะเทียบเท่ากรม โดยมีเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเป็นหัวหน้าสำนักงาน

มาตรา ๘ ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่ง เรียกว่า กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในกระทรวงการคลัง ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินตามมาตรา ๑๐ เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนและใช้จ่ายเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

รายได้ที่ ส.ป.ก. ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้นำส่งเข้าบัญชีกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

การใช้จ่ายเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้กระทำได้เฉพาะการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบจากกระทรวงการคลัง

ให้กระทรวงการคลังเก็บรักษาเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเบิกจ่ายเงินจากกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อใช้จ่ายตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ กองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประกอบด้วย

(๑) เงินที่ได้รับจากงบประมาณแผ่นดิน

(๒) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากรัฐบาลหรือจากแหล่งต่าง ๆ ภายในประเทศหรือต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลอื่น

(๓) เงินที่ได้รับจากกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร ตามกฎหมายว่าด้วยกองทุนสงเคราะห์เกษตรกร

(๔) เงิน ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่ ส.ป.ก. ได้รับเกี่ยวกับการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

---

[๕] มาตรา ๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙

มาตรา ๑๑ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ ใช้บังคับในท้องที่จังหวัดใดแล้ว ให้จัดตั้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดขึ้นสังกัดสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามที่คณะกรรมการและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ในกรณีที่ได้กำหนดเขตปฏิรูปที่ดินเขตหนึ่งเขตใดคลุมที่ดินในเขตของสองจังหวัดขึ้นไป คณะกรรมการจะมอบหมายให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดใดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมีสำนักงานการปฏิรูปที่ดินในจังหวัดที่เกี่ยวข้องนั้นหรือไม่

ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามมาตรา ๖ ทำหน้าที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินกรุงเทพมหานครด้วย

หมวด ๒
คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

มาตรา ๑๒[๕] ให้มีคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงพาณิชย์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เลขาธิการสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน อธิบดีกรมที่ดิน อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ* อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมบัญชีกลาง ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ประธานคณะกรรมการกลางกลุ่มเกษตรกรแห่งประเทศไทย ประธานชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย และอธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง* เป็นกรรมการและกรรมการอื่นอีกไม่เกินเก้าคน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้แทนเกษตรกรหกคนและผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกินสามคน ให้เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นกรรมการและเลขานุการ

เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ ใช้บังคับในท้องที่กรุงเทพมหานครแล้ว ให้คณะกรรมการทำหน้าที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดสำหรับกรุงเทพมหานครด้วย

มาตรา ๑๓[๖] ภายใต้บังคับมาตรา ๑๒ วรรคสอง เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ ใช้บังคับในเขตอำเภอหนึ่งอำเภอใดในจังหวัดใดแล้ว ให้มี

---

[๕] มาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

[๖] มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมประจำจังหวัดขึ้นคณะหนึ่งในจังหวัดนั้น เรียกว่า "คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด" ประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ เกษตรจังหวัด ปศุสัตว์จังหวัด ป่าไม้จังหวัด ประมงจังหวัด ผู้แทนกรมชลประทาน ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดิน สหกรณ์จังหวัด พาณิชย์จังหวัด เจ้าพนักงานที่ดินจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอในท้องที่ที่มีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พัฒนาการจังหวัด ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ* ราชพัสดุจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด ผู้แทนธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ผู้แทนเกษตรกรในจังหวัดนั้นอีกสี่คนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง และผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง* เป็นกรรมการ และปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา ๑๔ ให้กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งตามมาตรา ๑๒ และมาตรา ๑๓ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งซ่อมนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

มาตรา ๑๕ กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสียในสัญญากับ ส.ป.ก. หรือในกิจการที่กระทำให้แก่ ส.ป.ก. ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม

มาตรา ๑๖ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามมาตรา ๑๔ วรรคหนึ่ง กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) คณะรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีที่มีอำนาจแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี ให้ออก

(๔) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๕

มาตรา ๑๗ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๘ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย มาตรการ ข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการปฏิรูปที่ดินของ ส.ป.ก. ตลอดจนการควบคุมการบริหารงานของ ส.ป.ก. รวมทั้งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดหาที่ดินของรัฐเพื่อนำมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๒) พิจารณากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ การจัดซื้อหรือเวนคืนที่ดินตามมาตรา ๒๙ และการกำหนดเนื้อที่ที่ดินที่จะให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเช่าระยะยาว หรือเช่าซื้อตามมาตรา ๓๐

(๓) พิจารณาการกำหนดแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๔) พิจารณาอนุมัติแผนงานและโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนงบค่าใช้จ่ายของ ส.ป.ก. เสนอรัฐมนตรี

(๕) พิจารณากำหนดแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน เพื่อยกระดับรายได้ และคุ้มครองผลประโยชน์ของเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกร

(๖) พิจารณากำหนดแผนการส่งเสริม และบำรุงเกษตรกรรมในเขตปฏิรูปที่ดิน รวมถึงการจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตและคุณภาพผลิตผลเกษตรกรรม ตลอดจนสวัสดิการ การสาธารณูปโภค การศึกษาและการสาธารณสุขของเกษตรกร

(๗) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตลอดจนแบบสัญญาเช่าและเช่าซื้อที่จะทำกับเกษตรกร หรือสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

(๘) กำหนดระเบียบการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินและปฏิบัติตามแผนการผลิตและการจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม

(๙) กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินกู้ยืมจาก ส.ป.ก. ตลอดจนเงื่อนไขของการกู้ยืมโดยอนุมัติรัฐมนตรี

(๑๐) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตลอดจนการควบคุมดูแลกิจการอื่น ๆ ภายในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๑๑) ติดตามการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนกำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

(๑๒) กำหนดกิจการและระเบียบการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของ ส.ป.ก. หรือสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการกำหนดมาตรการและวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และให้มีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงาน โครงการและค่าใช้จ่ายของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อเสนอคณะกรรมการ

(๒) ติดตามการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติ ตลอดจนดำเนินการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

(๓) พิจารณาผลการปฏิบัติงาน เพื่อปรับปรุงแผนงาน โครงการ งบค่าใช้จ่ายและวิธีปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

(๔) จัดทำงบประมาณค่าใช้จ่ายตามโครงการการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแต่ละโครงการเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการ

(๕) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงินและกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบหรือข้อบังคับหรือมติของคณะกรรมการหรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๖) วางระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบหรือข้อบังคับหรือมติของคณะกรรมการ

มาตรา ๒๑ ให้คณะกรรมการหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งอนุกรรมการคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อพิจารณาเรื่องต่าง ๆ หรือปฏิบัติงานอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่คณะกรรมการหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมอบหมาย

การประชุมของอนุกรรมการ ให้นำความในมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๒๒ ภายในกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันสิ้นปีงบประมาณทุกปี ให้รัฐมนตรีประกาศรายงานรับจ่ายเงินของ ส.ป.ก. ในราชกิจจานุเบกษา

รายงานการรับจ่ายเงินตามวรรคหนึ่ง เมื่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบแล้ว ให้ทำรายงานผลการตรวจสอบเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอรัฐสภาทราบ

มาตรา ๒๓ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปตรวจสอบการประกอบเกษตรกรรม หรือการทำประโยชน์หรือกิจการอื่น ๆ ตามพระราชบัญญัตินี้ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก และให้แสดงบัตรประจำตัวต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

บัตรประจำตัวให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๔ ให้ประธานกรรมการ กรรมการ อนุกรรมการ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รองเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด ๓
การดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๒๕ การกำหนดเขตที่ดินในท้องที่ใดให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

ในพระราชกฤษฎีกาตามวรรคหนึ่ง ให้มีแผนที่แสดงเขตและระบุท้องที่ที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย แผนที่ดังกล่าวให้ถือเป็นส่วนหนึ่งแห่งพระราชกฤษฎีกา

การกำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้กำหนดเฉพาะที่ดินที่จะดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เว้นแต่ในกรณีที่จำเป็นจะถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็น

หลักก็ได้ โดยให้ดำเนินการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินในเขตท้องที่อำเภอที่มีเกษตรกรผู้ไม่มีที่ดินประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเอง หรือมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ หรือต้องเช่าที่ดินของผู้อื่นประกอบเกษตรกรรมอยู่เป็นจำนวนมาก ตลอดจนที่มีผลผลิตต่อไร่ต่ำเป็นเกณฑ์ในการจัดอันดับความสำคัญในการกำหนดเขตก่อนหลัง ในกรณีที่ถือเขตของตำบลหรืออำเภอเป็นเขตปฏิรูปที่ดินนั้น ให้หมายถึงเฉพาะที่ตั้งอยู่นอกเขตเทศบาลและสุขาภิบาล"

ให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยมิชักช้า และให้ดำเนินการสำรวจที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และวางโครงการเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่ทุกจังหวัดทั่วราชอาณาจักร ให้เสร็จภายในสามปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๕ ทวิ[๕] ถ้าที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มาเป็นแปลงเล็กแปลงน้อยและมิได้อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินนั้นให้กับเกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้ ตามมาตรา ๓๐ เสมือนว่าเป็นที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยไม่ต้องดำเนินการกำหนดเขตที่ดินในท้องที่นั้นให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕

มาตรา ๒๖[๖] เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว

(๑) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่พลเมืองเลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือได้เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันก็ดี หรือพลเมืองยังใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้นอยู่ หรือยังไม่เปลี่ยนสภาพจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน เมื่อได้จัดที่ดินแปลงอื่นให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทน โดยคณะกรรมการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วก็ดี ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าวโดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(๒) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือที่ดินที่ได้สงวนหรือหวงห้ามไว้ตามความต้องการของทางราชการ เมื่อกระทรวงการคลังได้ให้ความยินยอมแล้ว ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีผลเป็นการถอนสภาพการเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับที่ดินดังกล่าว โดยมิต้องดำเนินการถอนสภาพตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(๓) ถ้าในเขตปฏิรูปที่ดินนั้นมีที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินซึ่งเป็นที่ดินรกร้างว่างเปล่า หรือที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้ง หรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตาม

---

[๕] มาตรา ๒๕ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

[๕] มาตรา ๒๕ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

[๖] มาตรา ๒๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

กฎหมายที่ดิน และที่ดินนั้นอยู่นอกเขตป่าไม้ถาวรตามมติคณะรัฐมนตรี ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้

(๔) ถ้าเป็นที่ดินในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินเขตป่าสงวนแห่งชาติส่วนใดแล้ว เมื่อ ส.ป.ก. จะนำที่ดินแปลงใดในส่วนนั้นไปดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินมีผลเป็นการเพิกถอนป่าสงวนแห่งชาติในที่ดินแปลงนั้น และให้ ส.ป.ก. มีอำนาจนำที่ดินนั้นมาใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้โดยไม่ต้องดำเนินการเพิกถอนตามกฎหมายป่าสงวนแห่งชาติ

เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตาม (๔) ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ และมีอำนาจในการให้เช่าที่ดินอันเป็นป่าสงวนแห่งชาติดังกล่าวได้ และให้ค่าเช่าที่ได้มาตกเป็นของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๒๗ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว ภายในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ซึ่งปฏิบัติงานร่วมกับพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปทำการอันจำเป็นเพื่อการสำรวจรังวัดได้ แต่ต้องแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทราบเสียก่อน

(๒) ทำเครื่องหมายขอบเขตหรือแนวเขตโดยปักหลักหรือขุดร่องแนว ในกรณีที่ต้องสร้างหมุดหลักฐานการแผนที่ในที่ดินของผู้ใด ก็ให้มีอำนาจสร้างหมุดหลักฐานลงได้ตามความจำเป็น

เมื่อมีความจำเป็นและโดยสมควร พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจขุดดิน ตัดรานกิ่งไม้ และกระทำการอย่างอื่นแก่สิ่งที่กีดขวางการสำรวจรังวัดได้เท่าที่จำเป็น ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงการที่จะให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอสังหาริมทรัพย์ได้รับความเสียหายน้อยที่สุด

ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินและผู้ที่เกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๒๘ ภายในระยะเวลาสามปี นับแต่วันที่พระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินตามมาตรา ๒๕ ใช้บังคับ ห้ามมิให้ผู้ใดจำหน่ายด้วยประการใด ๆ หรือก่อให้เกิดภาระติดพันใด ๆ ซึ่งที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน เว้นแต่ได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย

ในกรณีที่ ส.ป.ก. จัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินนั้น ถ้ามีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง และเป็นทรัพย์สินหรือสิ่งที่ก่อให้เกิดความเสียหายหรือกีดขวางการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการมีอำนาจสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินทำการรื้อถอนเสียได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ถ้าเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินไม่ปฏิบัติตาม ให้คณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมาย มีอำนาจดำเนินการรื้อถอนโดยเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินดังกล่าวจะเรียกร้องค่าเสียหายมิได้ และต้องเป็นผู้เสียค่าใช้จ่ายในการรื้อถอนนั้นด้วย

มาตรา ๒๙ ในเขตปฏิรูปที่ดิน เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเห็นว่า ที่ดินบริเวณใดสมควรดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินได้ดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินแปลงเดียวหรือหลายแปลงมีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าห้าสิบไร่ ซึ่งบุคคลในครอบครัวเดียวกันไม่ว่าคนหนึ่งหรือหลายคนเป็นเจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าห้าสิบไร่

(๒) ถ้าที่ดินดังกล่าวใน (๑) มีเนื้อที่รวมกันเกินกว่าหนึ่งร้อยไร่ และเจ้าของที่ดินผู้ประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองใช้เพื่อการเลี้ยงสัตว์จำพวกสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดชนิด จำนวน และเงื่อนไขในราชกิจจานุเบกษา ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินส่วนที่เกินกว่าหนึ่งร้อยไร่

ถ้าเจ้าของที่ดินรายใดมีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองในที่ดินเกินกว่าตามที่กล่าวไว้ใน (๑) หรือ (๒) และแสดงได้ว่าตนได้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินด้วยตนเองเกินกว่าที่กล่าวไว้ใน (๑) หรือ (๒) อยู่แล้วไม่ต่ำกว่าหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และแสดงได้ว่าตนมีความสามารถและมีปัจจัยที่จะทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ทางเกษตรกรรมได้ ทั้งตนจะเป็นผู้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นด้วยตนเอง ให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบคำร้อง เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สอบสวนแล้ว ให้รายงานต่อคณะกรรมการ ถ้าคณะกรรมการเห็นสมควรอนุญาต ก็ให้กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาตเสนอรัฐมนตรีพิจารณา หากรัฐมนตรีเห็นชอบก็ให้อนุญาตให้ผู้ร้องขอนั้นมีสิทธิในที่ดินนั้นต่อไป แต่ต้องไม่เกินหนึ่งพันไร่ ในกรณีที่ผู้ร้องขอได้รับสิทธิในที่ดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินที่ได้รับเพิ่มขึ้นนั้นเพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

ในกรณีที่เจ้าของที่ดินรายใดได้แสดงว่าตนได้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินด้วยตนเองเกินกว่าหนึ่งพันไร่อยู่แล้วไม่ต่ำกว่าหนึ่งปีก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และมีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองในที่ดินนั้นต่อไป ให้คณะกรรมการพิจารณาตามหลักเกณฑ์ต่อไปนี้

ก. ได้ลงทุนในกิจกรรมการเกษตรในที่ดินนั้นไปแล้วเป็นจำนวนมากและการลงทุนนั้นได้กระทำไปด้วยการส่งเสริมของรัฐ

ข. เป็นการประกอบการเพื่อพัฒนาวิทยาการเกษตรแผนใหม่ หรือที่ยังมีความต้องการอยู่มากภายในประเทศหรือเพื่อการส่งออก

ค. ในการที่จะประกอบกิจการได้ต่อไปนั้นจะต้องมีลักษณะที่ช่วยพัฒนาการเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรในด้านปัจจัยการผลิต เพื่อส่งเสริมผลผลิตการเกษตรและอุตสาหกรรมการเกษตรได้อย่างกว้างขวางในเรื่องการสาธิต และเป็นตลาดรับซื้อผลิตผลเกษตรกรรมจากเกษตรกรโดยตรง

ง. เมื่อพ้นสิบห้าปี หากสถาบันเกษตรกรมีความต้องการและสามารถที่จะเป็นผู้ถือหุ้นในกิจการนั้น เจ้าของที่ดินต้องยินยอมให้สถาบันเกษตรกรถือหุ้นในกิจการนั้นไม่น้อยกว่าร้อยละหกสิบของจำนวนหุ้นทั้งหมด ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามวิธีการและรายละเอียดที่คณะกรรมการกำหนด

ถ้าคณะกรรมการพิจารณาเห็นสมควรอนุญาต ก็ให้กำหนดเงื่อนไขในการอนุญาต เสนอรัฐมนตรีพิจารณา หากรัฐมนตรีเห็นชอบก็ให้อนุญาตให้ผู้ร้องขอนั้นมีสิทธิในที่ดินนั้น

ต่อไป ในกรณีที่ผู้ร้องขอได้รับสิทธิในที่ดินดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อ หรือดำเนินการเวนคืนที่ดินที่ได้รับเพิ่มขึ้นนั้น เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

(๓) ที่ดินแปลงใดถ้าเจ้าของไม่ได้ใช้ที่ดินประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเอง หรือมิได้ใช้ประกอบเกษตรกรรมอย่างใดหรือประกอบเกษตรกรรมเล็กน้อย หรือประกอบเกษตรกรรมบางส่วนเพียงเป็นการแสดงสิทธิในที่ดิน ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินนั้นได้ในส่วนที่เกินกว่ายี่สิบไร่

ถ้าเจ้าของที่ดินตาม (๓) มีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมด้วยตนเองและแสดงได้ว่าตนมีความสามารถและมีปัจจัยที่จะทำที่ดินนั้นให้เป็นประโยชน์ทางเกษตรกรรมได้ ทั้งตนจะเป็นผู้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นด้วยตนเอง ให้ยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบคำร้อง เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สอบสวนแล้ว ให้รายงานต่อคณะกรรมการหรือผู้ซึ่งคณะกรรมการมอบหมายเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ผู้ร้องขอนั้นมีสิทธิในที่ดินต่อไป ตามขนาดใน (๑) หรือ (๒) แล้วแต่กรณี และให้คณะกรรมการกำหนดเงื่อนไขในการอนุญาต ในกรณีผู้ได้รับสิทธิในที่ดินดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินนั้นเพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

บทบัญญัติในมาตรานี้ มิให้ใช้บังคับแก่ที่ดินบรรดาที่เป็นของทบวงการเมือง องค์การของรัฐ รัฐวิสาหกิจ สถาบันเกษตรกร หรือที่ดินตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ในการจัดซื้อที่ดินตามมาตรานี้ ถ้าเจ้าของที่ดินประสงค์จะขายที่ดินของตนให้ทั้งหมด ก็ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดซื้อได้[๑๐]

มาตรา ๓๐[๑๑] บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มา ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ตามขนาดการถือครองในที่ดินดังกล่าวต่อไปนี้

(๑) จำนวนที่ดินไม่เกินห้าสิบไร่ สำหรับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งประกอบเกษตรกรรมอย่างอื่นนอกจากเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตาม (๒)

(๒) จำนวนที่ดินไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ สำหรับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งใช้ประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด

(๓) จำนวนที่ดินที่คณะกรรมการเห็นสมควรสำหรับสถาบันเกษตรกร ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประเภทและลักษณะการดำเนินงานของสถาบันเกษตรกรนั้น ๆ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการจัดให้เกษตรกร และเป็นที่ดินที่คณะกรรมการกำหนดมิให้มีการโอนสิทธิในที่ดินก็ให้จัดให้เกษตรกรเช่า ในกรณีอื่นให้จัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อตามที่เกษตรกรแสดงความจำนง ถ้าเป็นการจัดให้สถาบันเกษตรกรให้จัดให้สถาบันเกษตรกรเช่า

---

[๑๐] มาตรา ๒๙ วรรคสาม เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

[๑๑] มาตรา ๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

บรรดาที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มา ถ้าเป็นที่ดินของรัฐและมีเกษตรกรถือครองอยู่แล้วเกินจำนวนที่กำหนดในวรรคหนึ่งก่อนเวลาที่คณะกรรมการกำหนด เมื่อเกษตรกรดังกล่าวยื่นคำร้องและยินยอมชำระค่าเช่า หรือค่าชดเชยที่ดินในอัตราหรือจำนวนที่เพิ่มขึ้นตามที่คณะกรรมการกำหนด สำหรับที่ดินส่วนที่เกินตามวรรคหนึ่งให้คณะกรรมการจัดที่ดินให้เกษตรกรเช่าหรือจัดให้ แล้วแต่กรณีตามจำนวนที่เกษตรกรถือครองได้ แต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินหนึ่งร้อยไร่ ในการกำหนดอัตราค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดินดังกล่าว ต้องคำนึงถึงระยะเวลาและวิธีการที่เกษตรกรได้ที่ดินนั้นมา ความสามารถในการทำประโยชน์ ประเภทของเกษตรกรรม และการทำประโยชน์ที่ได้ทำไว้แล้วในที่ดินนั้น

ในการจัดที่ดินให้เกษตรกรตามวรรคสาม ถ้าเกษตรกรได้เข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวก่อน พ.ศ. ๒๕๑๐ ให้เรียกเก็บเฉพาะค่าธรรมเนียมในการโอนและรังวัด และค่าปรับปรุงพัฒนาที่ดินที่ ส.ป.ก. ดำเนินการให้ตามจำนวนที่คณะกรรมการกำหนด เฉพาะส่วนที่ไม่เกินห้าสิบไร่

นอกจากการจัดที่ดินให้แก่บุคคลตาม (๑) (๒) และ (๓) ให้ ส.ป.ก. มีอำนาจจัดที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ให้แก่บุคคลใดเช่า เช่าซื้อ ซื้อ หรือเข้าทำประโยชน์ เพื่อใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาได้ ทั้งนี้ ตามขนาดการถือครองในที่ดินที่คณะกรรมการเห็นสมควร ซึ่งต้องไม่เกินห้าสิบไร่ ส่วนหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

การจัดที่ดินให้เช่าหรือเช่าซื้อตามมาตรานี้ไม่อยู่ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เกี่ยวกับการควบคุมการเช่าหรือเช่าซื้อ และสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อดังกล่าวจะโอนแก่กันได้หรือตกทอดทางมรดกได้เฉพาะตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๓๑ ถ้าเกษตรกรผู้ใดต้องการมีสิทธิในที่ดินหรือขอเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเกินกว่าที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๐ (๑) หรือ (๒) และแสดงได้ว่าตนมีความสามารถและมีปัจจัยที่จะทำที่ดินที่ขอเพิ่มนั้นให้เป็นประโยชน์ในทางเกษตรกรรมได้ ทั้งตนจะเป็นผู้ประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นด้วยตนเอง ให้ทำคำร้องยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่พร้อมทั้งแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบคำร้อง

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่สอบสวนแล้ว ให้เสนอคำร้องพร้อมด้วยบันทึกรายงานผลการสอบสวนต่อคณะกรรมการ

คณะกรรมการมีอำนาจพิจารณาอนุญาตให้ผู้ยื่นคำร้องมีสิทธิในที่ดิน หรือได้เช่าที่ดินได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกินหนึ่งเท่าของจำนวนเนื้อที่ที่ดินที่กำหนดไว้ตามมาตรา ๓๐ (๑) หรือ (๒) ทั้งนี้ โดยกำหนดเงื่อนไขก็ได้ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไข คณะกรรมการมีอำนาจสั่งเพิกถอนการอนุญาตเสียได้และจัดซื้อหรือดำเนินการเวนคืนที่ดินหรือสั่งเลิกการเช่าที่ดินดังกล่าวได้ทั้งหมดหรือแต่บางส่วนตามแต่จะเห็นสมควร และนำที่ดินนั้นไปใช้เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

มาตรา ๓๒[๑๒] ถ้า ส.ป.ก. ได้ที่ดินแปลงใดมาโดยการจัดซื้อหรือเวนคืนหรือได้มาตามมาตรา ๒๕ ทวิ เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้สิทธิของผู้เช่าที่ดินแปลงนั้นตามสัญญาเช่าหรือตามกฎหมายว่าด้วยการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นอันสิ้นสุดลง

มาตรา ๓๓ เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินใช้บังคับในท้องที่ใดแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้บรรดาเจ้าของที่ดินที่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินแจ้งจำนวนแปลงที่ดิน ขนาดของที่ดินแต่ละแปลง ที่ตั้งของที่ดิน และการทำประโยชน์ในที่ดินที่ตนเป็นเจ้าของทุกแปลงต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในเก้าสิบวัน ตามแบบและวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๓๔ ในการเวนคืนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์เพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้นำกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

สำหรับที่ดินที่เวนคืนตามวรรคหนึ่ง ให้ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจาก ส.ป.ก. มีอำนาจเข้าครอบครองที่ดินดังกล่าวเพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ทันที

มาตรา ๓๕[๑๓] การชำระราคาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่จัดซื้อตามพระราชบัญญัตินี้ ให้จ่ายเป็นเงินสด หรือเงินสดและพันธบัตรของรัฐบาล ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

การชำระค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่เวนคืนตามพระราชบัญญัตินี้ ให้จ่ายเป็นเงินสดส่วนหนึ่ง และส่วนที่เหลือให้จ่ายเป็นพันธบัตรของรัฐบาล ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

ให้กระทรวงการคลังโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี มีอำนาจออกพันธบัตร เพื่อชำระราคาหรือค่าทดแทนตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง และมีอำนาจกำหนดอัตราดอกเบี้ย ระยะเวลาไถ่ถอน เงื่อนไข และวิธีการในการออกพันธบัตร ทั้งนี้ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

พันธบัตรตามวรรคสามเมื่อครบกำหนดชำระให้ชำระจากเงินของกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

มาตรา ๓๖ ให้คณะกรรมการกำหนดเงินค่าทดแทนโดยคำนึงถึงการได้มา สภาพความอุดมสมบูรณ์ และทำเลที่ตั้งของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ ประกอบกับมูลค่าของผลิตผลเกษตรกรรมหลักที่สามารถผลิตได้จากที่ดินในท้องที่นั้น ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่สังคมและแก่บรรดาเกษตรกรผู้ที่จะต้องรับภาระจ่ายค่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์แก่ ส.ป.ก. ต่อไปด้วย

---

[๑๒] มาตรา ๓๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

[๑๓] มาตรา ๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งจำนวนเงินค่าทดแทนให้เจ้าของที่ดินหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนทราบ ถ้าเจ้าของที่ดินหรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนไม่เห็นชอบด้วยกับจำนวนเงินค่าทดแทนดังกล่าว มีสิทธิอุทธรณ์ได้ตามมาตรา ๔๐

วรรคสาม[๙๔] (ยกเลิก)

มาตรา ๓๖ ทวิ[๙๕] บรรดาที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ใด ๆ ที่ ส.ป.ก. ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้ หรือได้มาโดยประการอื่นที่มีวัตถุประสงค์เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ไม่ให้ถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ และให้ ส.ป.ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามประมวลกฎหมายที่ดินมีอำนาจออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินเกี่ยวกับที่ดินของ ส.ป.ก. ตามวรรคหนึ่ง ทั้งนี้ ตามที่ ส.ป.ก. ร้องขอ

มาตรา ๓๗ ห้ามมิให้ยกอายุความครอบครองขึ้นเป็นข้อต่อสู้กับ ส.ป.ก. ในเรื่องที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มาตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๓๘ ถ้า ส.ป.ก. เกี่ยวข้องในกิจการใดที่กฎหมายกำหนดให้จดทะเบียนในอสังหาริมทรัพย์หรือทรัพยสิทธิอันเกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก. ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนนั้น

มาตรา ๓๙ ที่ดินที่บุคคลได้รับสิทธิโดยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจะทำการแบ่งแยก หรือโอนสิทธิในที่ดินนั้นไปยังผู้อื่นมิได้ เว้นแต่เป็นการตกทอดทางมรดกแก่ทายาทโดยธรรม หรือโอนไปยังสถาบันเกษตรกร หรือ ส.ป.ก. เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

หมวด ๔
อุทธรณ์

มาตรา ๔๐ ถ้าเจ้าของที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์หรือผู้มีสิทธิได้รับเงินค่าทดแทนผู้ใดประสงค์จะอุทธรณ์ ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งตามมาตรา ๓๖

มาตรา ๔๑ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์คณะหนึ่ง ประกอบด้วยปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายหนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิทางดินหนึ่งคน

---

[๙๔] มาตรา ๓๖ วรรคสาม ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

[๙๕] มาตรา ๓๖ ทวิ เพิ่มโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒

ผู้ทรงคุณวุฒิทางเศรษฐกิจการเกษตรหนึ่งคน ผู้ทรงคุณวุฒิทางพืชพรรณหนึ่งคน เป็นกรรมการ ให้ประธานกรรมการแต่งตั้งกรรมการหรือบุคคลใดเป็นเลขานุการคณะกรรมการ

ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเป็นกรรมการอุทธรณ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการในคณะกรรมการหรือคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมิได้

มาตรา ๔๒ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์มีอำนาจหน้าที่พิจารณาวินิจฉัยคำอุทธรณ์ที่ยื่นต่อคณะกรรมการอุทธรณ์ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์วินิจฉัยอุทธรณ์ให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำอุทธรณ์

หากผู้อุทธรณ์ไม่พอใจในคำวินิจฉัยอุทธรณ์ ให้ยื่นฟ้องต่อศาลปกครองได้ภายในกำหนดหนึ่งเดือน ในกรณีที่ยังมิได้มีการตั้งศาลปกครองตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ มิให้นำข้อความดังกล่าวนี้มาใช้บังคับ

มาตรา ๔๓ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการขึ้นคณะหนึ่งหรือหลายคณะ เพื่อกระทำการที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการอุทธรณ์หรือให้ช่วยเหลือในการดำเนินการอย่างหนึ่งอย่างใดตามที่ได้รับมอบหมาย ทั้งนี้ เว้นแต่การวินิจฉัยอุทธรณ์ และให้นำมาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๔๔ ให้กรรมการอุทธรณ์ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการอีกได้

ในกรณีที่มีการแต่งตั้งกรรมการอุทธรณ์ระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งซ่อมนั้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการอุทธรณ์ซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้วนั้น

มาตรา ๔๕ ให้นำมาตรา ๑๖ มาตรา ๑๗ และมาตรา ๑๘ มาใช้แก่คณะกรรมการอุทธรณ์โดยอนุโลม

มาตรา ๔๖ หลักเกณฑ์และวิธีการในการยื่นอุทธรณ์และวิธีพิจารณาในการวินิจฉัยคำอุทธรณ์ ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง

หมวด ๕
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๗ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๘ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศของรัฐมนตรีซึ่งออกตามมาตรา ๓๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
สัญญา ธรรมศักดิ์
นายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพในการเกษตร ที่ดินจึงเป็นปัจจัยสำคัญและเป็นรากฐานเบื้องต้นของการผลิตทางเกษตรกรรม แต่ปัจจุบันปรากฏว่าเกษตรกรกำลังประสบความเดือดร้อนเนื่องจากต้องสูญเสียสิทธิในที่ดินและกลายเป็นผู้เช่าที่ดิน ต้องเสียค่าเช่าที่ดินในอัตราสูงเกินสมควร ที่ดินขาดการบำรุงรักษา จึงทำให้อัตราผลิตทางเกษตรกรรมอยู่ในระดับต่ำ เกษตรกรไม่ได้รับความเป็นธรรมและเสียเปรียบจากระบบการเช่าที่ดินและการจำหน่ายผลิตผลตลอดมา ซึ่งส่งผลให้เกิดภาวะความยุ่งยากทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม การปกครองและการเมืองของประเทศเป็นอย่างมาก จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่รัฐจะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยด่วนที่สุด โดยวิธีการปฏิรูปที่ดิน เพื่อช่วยให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน และให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุด พร้อมกับการจัดระบบการผลิตและจำหน่ายผลิตผลเกษตรกรรม เพื่อให้ความเป็นธรรมแก่เกษตรกร ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนองแนวนโยบายแห่งรัฐในการลดความเหลื่อมล้ำในฐานะของบุคคลในทางเศรษฐกิจและสังคมตามที่ได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๙[๗๖]

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ยังมีบทบัญญัติไม่รัดกุมและเหมาะสม ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการปฏิรูปที่ดินอยู่หลายประการ และมีบางประการได้แก่เรื่อง การออกพันธบัตร การชำระราคาหรือค่าทดแทนที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมเสียใหม่โดยรีบด่วน เพื่อให้การปฏิบัติตามกฎหมายเกิดความคล่องตัวและสนองนโยบายการปฏิรูปที่ดินของรัฐบาลได้รวดเร็วยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

พระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒[๗๗]

มาตรา ๑๔ ที่ราชพัสดุที่กระทรวงการคลังได้มาเนื่องจากการจัดซื้อของ ส.ป.ก. หรือมีผู้ยกให้แก่ ส.ป.ก. เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งมีอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้กระทรวงการคลังดำเนินการโอนที่ราชพัสดุดังกล่าวให้เป็นกรรมสิทธิ์ของ ส.ป.ก. เพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ การโอนที่ราชพัสดุดังกล่าวมิให้นำความในมาตรา ๘ และมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ. ๒๕๑๘ มาใช้บังคับ และให้ดำเนินการโอนตามประมวลกฎหมายที่ดิน

บรรดานิติกรรมใด ๆ ที่ได้กระทำเกี่ยวกับที่ดินตามวรรคหนึ่ง ให้คงมีผลใช้ได้ต่อไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ ประเทศไทยได้จัดให้มีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาระยะหนึ่งแล้ว แต่การดำเนินการยังมีอุปสรรคทำให้การงานไม่อาจดำเนินไปโดยเหมาะสมตามควร สมควรขยายขอบเขตการจัดที่ดินในการปฏิรูปที่ดินให้กว้างขวางขึ้นให้สามารถช่วยเหลือผู้ที่ประสงค์จะเป็นเกษตรกรได้และอาจจัดที่ดินให้แก่ผู้ประกอบกิจการสนับสนุนและ

---

[๗๖] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๙๓/ตอนที่ ๑๔๔/ฉบับพิเศษ หน้า ๔๗/๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๑๙

[๗๗] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๐๖/ตอนที่ ๑๔๙/ฉบับพิเศษ หน้า ๑๒/๘ กันยายน ๒๕๓๒

ต่อเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินได้ด้วย เพื่อให้งานดำเนินไปครบวงจรของภาคเกษตรกรรม นอกจากนั้น ในการจัดหาที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินได้มีปัญหาว่าจะจัดซื้อที่ดินจากผู้ที่สมัครใจขายได้หมดทั้งแปลงหรือไม่ และการนำที่ดินของรัฐมาใช้จัดที่ดินมีปัญหาว่า ยังไม่มีแนวทางที่แน่ชัดระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบ เกิดปัญหาว่า ส.ป.ก. สมควรจะนำที่ดินส่วนใดมาใช้จัดได้เมื่อใดและเพียงใด ทั้งยังมีข้อจำกัดที่ ส.ป.ก. จะเข้าดำเนินการในที่ดินที่มีผู้ประสงค์บริจาค เพราะที่ดินนั้นต้องกลายเป็นที่ราชพัสดุและที่ดินอาจมีขนาดไม่กว้างมาก ซึ่งไม่เหมาะสมที่จะกำหนดเป็นเขตปฏิรูปที่ดินเล็ก ๆ โดยพระราชกฤษฎีกาหลายฉบับ ส่วนในขั้นนำที่ดินมาจัดให้แก่ประชาชนนั้น กฎหมายปัจจุบันได้แยกข้อแตกต่างระหว่างที่ดินที่เป็นของรัฐมาแต่เดิมกับที่ดินที่ได้มาโดยการจัดซื้อหรือเวนคืน ทำให้ไม่อาจจัดสิทธิในที่ดินให้แก่ประชาชนให้สอดคล้องกัน สมควรแก้ไขโดยคำนึงถึงเป้าหมายและความต้องการของผู้ขอรับการจัดที่ดินเป็นสำคัญ เพื่อให้สิทธิในที่ดินมีส่วนเกื้อหนุนสภาพความเป็นอยู่ในภาคเกษตรกรรมตามความเป็นจริง อนึ่ง องค์ประกอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด และแนวทางในการกำหนดเขตปฏิรูปที่ดินยังไม่เหมาะสม สมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายปัจจุบันเสียใหม่ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

*พระราชกฤษฎีกาแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ พ.ศ. ๒๕๔๕[๓๔]

มาตรา ๒๒ ในพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘

(๑) ให้แก้ไขคำว่า “อธิบดีกรมประชาสงเคราะห์” เป็น “อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ” และคำว่า “ประชาสงเคราะห์จังหวัด” เป็น “ผู้แทนกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ”

(๒) ให้เพิ่ม “อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง” เป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเพิ่ม “ผู้แทนกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง” เป็นกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อให้สอดคล้องกับการโอนอำนาจหน้าที่ของกรมพัฒนาที่ดิน ในส่วนที่เกี่ยวกับการวางแผนการใช้ที่ดินชายทะเล มาเป็นของกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกฤษฎีกาฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้บัญญัติให้จัดตั้งส่วนราชการขึ้นใหม่โดยมีภารกิจใหม่ ซึ่งได้มีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกิจการบริหารและอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม นั้นแล้ว และเนื่องจากพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้โอนอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ รัฐมนตรีผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ โดยให้มีการแก้ไขบทบัญญัติต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ที่โอนไปด้วย ฉะนั้น เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามหลักการที่ปรากฏในพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงสมควรแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้สอดคล้องกับการโอนส่วนราชการ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องมีความชัดเจนในการใช้กฎหมายโดยไม่ต้องไปค้นหาในกฎหมายโอนอำนาจหน้าที่ว่าตามกฎหมายใดได้มีการโอนภารกิจของส่วนราชการหรือผู้รับผิดชอบตามกฎหมายนั้นไปเป็นของ

---

[๓๔] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๙/ตอนที่ ๑๐๒ ก/หน้า ๖๖/๘ ตุลาคม ๒๕๔๕

หน่วยงานใดหรือผู้ใดแล้ว โดยแก้ไขบทบัญญัติของกฎหมายให้มีการเปลี่ยนชื่อส่วนราชการ รัฐมนตรี ผู้ดำรงตำแหน่งหรือผู้ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการให้ตรงกับการโอนอำนาจหน้าที่ และเพิ่มผู้แทนส่วนราชการในคณะกรรมการให้ตรงตามภารกิจที่มีการตัดโอนจากส่วนราชการเดิมมาเป็นของส่วนราชการใหม่ รวมทั้งตัดส่วนราชการเดิมที่มีการยุบเลิกแล้ว ซึ่งเป็นการแก้ไขให้ตรงตามพระราชบัญญัติและพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชกฤษฎีกานี้

ภีรภัทร/ตรวจ
สิงหาคม ๒๕๕๔

หน้า ๔
เล่ม ๑๓๙ ตอนพิเศษ ๒๕๙ ง ราชกิจจานุเบกษา ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๕

ประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

เรื่อง การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่

พ.ศ. ๒๕๖๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ในประกาศนี้

“สัตว์ใหญ่” หมายความว่า โค กระบือ และม้า

“การประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่” หมายความว่า การเลี้ยงสัตว์ใหญ่เพื่อนำสัตว์ใหญ่หรือซากสัตว์ใหญ่ไปจำหน่าย

“ซากสัตว์ใหญ่” หมายความว่า ร่างกายหรือส่วนของร่างกายสัตว์ใหญ่ สิ่งใด ๆ ที่ได้จากสัตว์ใหญ่ที่มีชีวิตหรือสัตว์ใหญ่ที่ตายแล้ว

ข้อ ๓ เกษตรกรซึ่งประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ ต้องมีจำนวนสัตว์ใหญ่ที่เลี้ยงไม่น้อยกว่า ๑๐ ตัว

ข้อ ๔ ให้เกษตรกรแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของสัตว์ใหญ่ ซึ่งออกโดยเจ้าหน้าที่ที่มีหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งแสดงแผนงาน และโครงการในการประกอบเกษตรกรรมเลี้ยงสัตว์ใหญ่ตามที่กรมปศุสัตว์ได้ให้ความเห็นชอบแล้วต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕
เฉลิมชัย ศรีอ่อน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรื่อง กำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

1. ให้ยกเลิก

1.1 ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง กำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ลงวันที่ 19 มกราคม 2536

1.2 ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง กำหนดเวลาและการตรวจสอบระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตามมาตรา 30 วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2532 ฉบับที่ 2 ลงวันที่ 25 มีนาคม 2536

2. การดำเนินการใด ๆ ที่ได้ดำเนินการตามประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ณ วันที่ 25 มีนาคม 2536 ก่อนวันที่ประกาศนี้จะใช้บังคับ ให้มีผลบังคับใช้เป็นไปตามประกาศนั้น

3. ให้ถือเอาเวลา พ.ศ. 2524 เป็นเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด

4. ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีอำนาจตรวจสอบและพิสูจน์ระยะเวลาการถือครองที่ดินของเกษตรกร

5. ที่ดินของรัฐที่เกษตรกรถือครองอยู่แล้วก่อนเวลาที่กำหนดในข้อ 3 เมื่อเกษตรกรดังกล่าวยื่นคำร้องและยินยอมชำระค่าเช่า หรือค่าชดเชยที่ดินในอัตราหรือจำนวนที่เพิ่มขึ้นตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดจะได้รับการจัดที่ดินให้ตามจำนวนที่ถือครองที่ดินได้ แต่ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยไร่

6. การตรวจสอบและพิสูจน์ระยะเวลาการถือครองที่ดิน ให้พิจารณาจากหลักฐาน ดังนี้

6.1 การสอบสวนพนักงานเจ้าหน้าที่ เกี่ยวกับ

6.1.1 ข้ออ้างอิงของเกษตรกรผู้ยื่นคำร้อง

6.1.2 สภาพการทำประโยชน์ในที่ดินของผู้ยื่นคำร้อง

6.1.3 ข้อเท็จจริงจากผู้ถือครองที่ดินข้างเคียง

6.2 เอกสาร เกี่ยวกับ

6.2.1 คำรับรองผู้ปกครองท้องที่

6.2.2 ภาพถ่ายทางอากาศ

6.2.3 เอกสารของทางราชการ

6.3 อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควร

ประกาศ ณ วันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2538

(ลงชื่อ) สุวิทย์ คุณกิตติ

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีช่วยว่าการฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอด
ทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน
พ.ศ. ๒๕๖๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๓) (๖) (๗) (๑๐) (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔"

ข้อ ๒" ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕

(๒) ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๗

(๓) ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๘

(๔) ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อ พ.ศ. ๒๕๕๘

(๕) ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙

(๖) ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕

(๗) ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๖

(๘) ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการพิจารณาลดหรือยกเว้นการเก็บค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๖

(๙) ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วย การออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๐

---

* ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๑๕๘ ง หน้า ๑/๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"เกษตรกร" หมายความว่า ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก หรือผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

"ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก" หมายความว่า ผู้ที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมอยู่แล้วตามความเป็นจริงและใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องถิ่นนั้น

"ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก" หมายความว่า ผู้ยากจน ผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม หรือผู้เป็นบุตรของเกษตรกร ตามพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม บรรดาซึ่งไม่มีอาชีพอันมีรายได้ประจำเพียงพอแก่การยังชีพ ไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมอยู่ตามความเป็นจริง และไม่มีที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นของตนเอง แต่มาขอรับการจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบนี้โดยมีความประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

"รายได้ประจำเพียงพอแก่การยังชีพ" หมายความว่า รายได้ประจำในรอบปีเฉลี่ยแล้วมีจำนวนเกินกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำที่มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน โดยพิจารณาจากอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่นที่ขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบนี้

"ผู้ถือครองที่ดิน" หมายความว่า ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินบริเวณที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน" หมายความว่า เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยการจัดให้เข้าทำประโยชน์ สิทธิการเช่า สิทธิการเช่าซื้อ หรือการจัดให้โดยมีค่าชดเชย

"การจัดให้เข้าทำประโยชน์"[๒] หมายความว่า การจัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือโฉนดเพื่อการเกษตรที่ ส.ป.ก. ออกให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

"สิทธิการเช่า" หมายความว่า สิทธิตามสัญญาเช่าที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินในฐานะผู้เช่า กับ ส.ป.ก. ในฐานะผู้ให้เช่า

"สิทธิการเช่าซื้อ" หมายความว่า สิทธิตามสัญญาเช่าซื้อที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินในฐานะผู้เช่าซื้อ กับ ส.ป.ก. ในฐานะผู้ให้เช่าซื้อ

"การจัดให้โดยมีค่าชดเชย" หมายความว่า สิทธิตามสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชยที่ ส.ป.ก. จัดทำกับเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม โดยตกลงว่าจะโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินให้เมื่อเกษตรกรได้ชำระค่าชดเชยครบถ้วนแล้ว

"โฉนดเพื่อการเกษตร"[๓] หมายความว่า หนังสือแสดงสิทธิที่ ส.ป.ก. ออกให้แก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

---

[๒] ข้อ ๔ นิยามคำว่า "การจัดให้เข้าทำประโยชน์" แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

[๓] ข้อ ๔ นิยามคำว่า "โฉนดเพื่อการเกษตร" เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

"คู่สมรส" หมายความรวมถึง ชายหรือหญิงที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยากับผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินโดยมิได้จดทะเบียนสมรส

"บุตร" หมายความรวมถึง บุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้วของผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน และบุคคลที่ผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรดังกล่าวได้รับเป็นบุตรบุญธรรมโดยชอบด้วยกฎหมายมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี หรือบุตรบุญธรรมที่ผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้รับบุตรบุญธรรมนั้นตายก่อนครบกำหนดสิบปีและมีเหตุอันสมควรให้ได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดิน

"เครือญาติ" หมายความว่า บุคคลผู้มีความสัมพันธ์กับผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินหรือคู่สมรสซึ่งอยู่ในฐานะดังต่อไปนี้

(๑) ผู้สืบสันดาน

(๒) บิดาหรือมารดา

(๓) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน

(๔) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน

(๕) ปู่ ย่า ตา ยาย

(๖) ลุง ป้า น้า อา

(๗) หลานซึ่งเป็นลูกของบุคคลตาม (๓) หรือ (๔)

(๘) ลูกพี่ลูกน้องซึ่งเป็นลูกของบุคคลตาม (๖)

"ทายาท" หมายความว่า ทายาทโดยธรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"เลขาธิการ" หมายความว่า เลขาธิการ ส.ป.ก.

"ส.ป.ก." หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

"ส.ป.ก.จังหวัด" หมายความว่า สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

ข้อ ๕ ให้เลขาธิการเป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้ และมีอำนาจออกคำสั่ง กำหนดแบบ ขั้นตอนและแนวทางปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว

ให้คณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่พิจารณาอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองในการปฏิรูปที่ดิน เป็นผู้มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งตามระเบียบนี้ รวมถึงกรณีการเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว เว้นแต่ได้มีการกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของคณะอนุกรรมการให้ถือเป็นที่สุด

ในกรณีที่มีปัญหาหรือไม่อาจปฏิบัติตามระเบียบนี้ หรือกรณีที่ไม่ได้กำหนดไว้ในระเบียบให้คณะกรรมการเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาดหรือพิจารณาสั่งการ

หมวด ๑

การคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดิน

จากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๔

ข้อ ๖[๕] ให้ ส.ป.ก. ดำเนินงานเพื่อการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินและอสังหาริมทรัพย์ที่ ส.ป.ก. ได้มาตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

(๑) ที่ดินของรัฐที่นำมาเพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๒) ที่ดินที่ได้มานอกเหนือจาก (๑) เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ให้นำที่ดินตามวรรคก่อนมาจัดให้แก่เกษตรกรตามระเบียบนี้หรือระเบียบเกี่ยวกับการจัดที่ดินให้สถาบันเกษตรกรตามความเหมาะสมเป็นลำดับแรก กรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายพิจารณาแล้วเห็นสมควรให้นำที่ดินดังกล่าวไปดำเนินการตามระเบียบอื่นเพื่อประโยชน์เกี่ยวกับกิจการสาธารณูปโภคและกิจการอื่น ๆ ในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือเพื่อจัดให้แก่บุคคลใช้สำหรับกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด ให้กระทำได้เท่าที่จำเป็น

ข้อ ๗ เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด มีแผนงานคัดเลือกและจัดที่ดินให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินรวมตลอดถึงที่อยู่อาศัยในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมนั้น ตามโครงการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมท้องที่ใด ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แห่งท้องที่นั้นประกาศให้บุคคลยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ตามแบบของ ส.ป.ก. ภายในระยะเวลาและสถานที่ตามวิธีการที่กำหนด ทั้งนี้ ระยะเวลาดังกล่าวจะต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ในกรณีที่มีเหตุผลอันสมควร ส.ป.ก.จังหวัด อาจประกาศให้ขยายระยะเวลาได้ตามความจำเป็น แต่กำหนดระยะเวลายื่นคำขอนี้เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินเก้าสิบวัน โดยปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ ศาลากลางจังหวัด ส.ป.ก.จังหวัด ที่ว่าการอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ และที่ชุมชนในท้องที่ซึ่งได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตปฏิรูปที่ดินนั้นแห่งละหนึ่งฉบับ หรือจะประกาศทางสื่อมวลชนอื่นด้วยก็ได้

ประกาศตามวรรคหนึ่งจะต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามความในข้อ ๙ และกำหนดให้ยื่นคำขอพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานประกอบคำขอ โดยให้ประกาศดังกล่าวมีแผนที่สังเขปแสดงที่ตั้งที่ดินที่นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินตามผลการสำรวจรังวัดเบื้องต้นพร้อมข้อมูลประกอบ ดังนี้

(๑) กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งมีผู้ถือครองที่ดิน หรือมีผู้เช่าอยู่ขณะโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองเป็นของ ส.ป.ก. ให้ระบุรายชื่อของผู้ถือครองที่ดินหรือผู้เช่าดังกล่าวและแผนผังแสดงขอบเขตการถือครองหรือการเช่าในแปลงที่ดินนั้นประกอบด้วย

(๒) หากเป็นที่ดินนอกเหนือจาก (๑) ให้แสดงแผนผัง การจัดแบ่งแปลงที่ดิน วิธีการจัดลำดับ และจำนวนของเกษตรกรที่คาดว่าจะได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามแผนงานจัดที่ดินโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ทั้งนี้ ส.ป.ก. อาจกำหนดให้มีสัดส่วนของแปลงที่ดินในแผนงานจัดที่ดินไว้สำหรับจัดให้แก่เกษตรกรซึ่งผ่านการประเมินหลักสูตรเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ขึ้นทะเบียนแล้วตามข้อ ๑๗ ด้วยก็ได้

วิธีการยื่นคำขอและการปิดประกาศตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงการยื่นคำขอและปิดประกาศผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ ส.ป.ก. ด้วย

---

[๕] ข้อ ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อ ๘ ในกรณีที่ผู้ถือครองที่ดิน หรือคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทของผู้ถือครองที่ดินดังกล่าว ได้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นการเฉพาะรายต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ไม่ว่าจะได้มีประกาศตามข้อ ๗ หรือไม่ก็ตาม เมื่อพิจารณาเห็นสมควรให้ดำเนินการได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ระเบียบนี้กำหนด

การยื่นคำขอเป็นการเฉพาะรายตามวรรคหนึ่งให้หมายความรวมถึงการยื่นคำขอล่วงหน้าเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบและขึ้นทะเบียนไว้ในบัญชีตามข้อ ๑๗

ข้อ ๙ บุคคลผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นบุคคลธรรมดา

(๒) เป็นเกษตรกร

(๓) มีสัญชาติไทย

(๔) บรรลุนิติภาวะ หรือยังไม่บรรลุนิติภาวะแต่จำเป็นต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพและมีความสามารถหรือประสบการณ์ในการประกอบอาชีพดังกล่าว

(๕) ไม่เป็นคนทุพพลภาพหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบจนไม่สามารถประกอบการเกษตรได้

(๖) ไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกันหรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อย แต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพ

(๗) ไม่เคยเป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นใดของรัฐซึ่งสิทธิดังกล่าวสิ้นสุดลงเพราะได้สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมดหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และยังไม่พ้นกำหนดระยะเวลาห้าปีก่อนวันยื่นคำขอรับการจัดที่ดินตามระเบียบนี้ เว้นแต่ในกรณีที่การสิ้นสิทธินั้นเกิดจากเหตุที่จำเป็นและสมควรหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ

(๘) เป็นผู้ยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการและคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด

ข้อ ๑๐ ผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๙ ซึ่งจะได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ต้องอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นผู้ถือครองที่ดินตามข้อ ๖ (๑)

(๒) เป็นผู้ถือครองที่ดินตามข้อ ๖ (๒) ที่อยู่ในฐานะผู้เช่าที่ดินจากเจ้าของที่ดินเดิมในขณะโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้นเป็นของ ส.ป.ก.

(๓) เป็นคู่สมรส บุตร หรือเครือญาติของบุคคลตาม (๑) หรือเป็นทายาทของบุคคลดังกล่าว

(๔) เป็นผู้ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ขึ้นทะเบียนไว้ตามข้อ ๑๗

(๕) เป็นผู้มีสิทธิได้รับการโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตามหมวด ๒

(๖) เป็นผู้มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ตามหมวด ๓

สำหรับบุคคลตาม (๑) ซึ่งเป็นผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าอยู่อาศัยและประกอบการเกษตรในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ผู้นั้นจะได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบนี้ต่อเมื่อได้ทำหนังสือยินยอมสละสิทธิในหนังสืออนุญาตนั้น หนังสือยินยอมดังกล่าวต้องกำหนดเงื่อนเวลาให้เกิดผลตั้งแต่วันที่ผู้นั้นได้รับ การจัดที่ดินตามระเบียบนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๑๑ การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบนี้เป็นอำนาจของเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย เว้นแต่เป็นกรณีการจัดที่ดินส่วนที่เกินกว่าขนาดที่กำหนดในข้อ ๑๓ (๑) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการ

ข้อ ๑๒ คำขอที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือเกินระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ถ้าเป็นกรณีที่สามารถแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ในขณะนั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมให้ครบถ้วน ถ้าเป็นกรณีที่ไม่อาจดำเนินการได้ในขณะนั้น ให้บันทึกความบกพร่องและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่จะต้องยื่นเพิ่มเติม พร้อมทั้งกำหนดระยะเวลาที่ผู้ยื่นคำขอจะต้องดำเนินการแก้ไขหรือยื่นเพิ่มเติมในบันทึกดังกล่าวด้วย และให้ ส.ป.ก.จังหวัด และผู้ยื่นคำขอลงนามไว้ในบันทึกนั้นและมอบสำเนาบันทึกให้ผู้ยื่นคำขอไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมคำขอหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานเพิ่มเติมภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าคำขอนั้นเป็นอันยกเลิกนับแต่วันที่พ้นกำหนดระยะเวลาดังกล่าวและให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบ แต่ในกรณีที่คำขอนั้นไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข หรือเกินระยะเวลาที่กำหนดโดยไม่อาจแก้ไขหรือเพิ่มเติมได้ ให้ออกคำสั่งปฏิเสธไม่รับคำขอโดยแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ยื่นคำขอทราบ พร้อมด้วยเหตุผลและสิทธิอุทธรณ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีคำสั่งดังกล่าว

เมื่อได้รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้ดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานดังกล่าว ในกรณีมีเหตุผลอันสมควร เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้ตามความจำเป็น

ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๙ และข้อ ๑๐ รวมถึงแนวเขตและสถานะของที่ดิน โดยพิจารณาจากพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบกับพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ในกรณีที่ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศยังไม่แล้วเสร็จหรือมีเหตุขัดข้อง ให้ตรวจสอบจากพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงดังกล่าว

ข้อ ๑๓ การคัดเลือกผู้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามประกาศข้อ ๗ (๑) และข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ให้พิจารณาคัดเลือกเกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๑) หรือ (๒) เพื่อให้ได้รับการจัดที่ดินในพื้นที่ที่ถือครองหรือเช่าอยู่นั้นเป็นลำดับแรก หากเกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๑) ไม่ยื่นคำขอ หรือยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินในพื้นที่ที่ตนได้ถือครองอยู่เพียงบางส่วน ให้เกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๓) เป็นผู้มีสิทธิได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินดังกล่าวหรือที่ดินส่วนที่เหลือนั้นเป็นลำดับถัดไป ด้วยวิธีการจัดที่ดิน ดังนี้

(๑) ให้เกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๑) ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ เว้นแต่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควรให้จัดที่ดินโดยวิธีการให้สิทธิการเช่า ถ้าเป็นที่ดินที่เกษตรกรถือครองอยู่แล้วก่อนเวลาที่คณะกรรมการกำหนดและได้ใช้ที่ดินดังกล่าวประกอบเกษตรกรรมนอกจากการเลี้ยงสัตว์ใหญ่เกินขนาดห้าสิบไร่ เมื่อเกษตรกรดังกล่าวยื่นคำขอและยินยอมชำระค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดินในอัตราหรือจำนวนที่เพิ่มขึ้นตามที่คณะกรรมการกำหนด ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายเสนอคณะกรรมการเพื่อพิจารณาจัดที่ดินส่วนที่เกินกว่าขนาดดังกล่าวให้เกษตรกรนั้นได้รับสิทธิการเช่าหรือได้รับการจัดให้โดยมีค่าชดเชย แล้วแต่กรณี แต่เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินหนึ่งร้อยไร่

(๒) ให้เกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๒) ได้รับสิทธิการเช่า ในกรณีที่ดินนั้นได้รับความเห็นชอบจาก ส.ป.ก. ให้จัดที่ดินด้วยวิธีการเช่าซื้อแล้ว หากเห็นสมควร ให้จัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๒) ผู้มีความประสงค์ขอรับสิทธิการเช่าซื้อและมีรายได้เพียงพอที่จะสามารถชำระค่าเช่าซื้อที่ดินได้ ด้วยวิธีการให้สิทธิการเช่าซื้อ เว้นแต่เป็นที่ดินที่คณะกรรมการกำหนดมิให้มีการโอนสิทธิในที่ดินดังกล่าว

(๓) ให้เกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๓) ได้รับสิทธิเช่นเดียวกับบุคคลตาม (๑) ซึ่งตนเป็นคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทนั้น

ข้อ ๑๔ ที่ดินตามข้อ ๗ (๑) บริเวณที่ไม่มีผู้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดิน หรือผู้ยื่นคำขอไม่มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินตามข้อ ๑๓ เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงเช่นว่านั้นและรู้ตัวผู้ครอบครองที่ดินดังกล่าว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งเตือนให้ผู้นั้นออกจากที่ดินภายในระยะเวลาที่กำหนด หากฝ่าฝืนให้ดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลดังกล่าวเพื่อนำที่ดินมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป ในกรณีที่ที่ดินมีสภาพและขนาดเหมาะสมต่อการจัดให้แก่เกษตรกรเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม ให้นำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนงานจัดที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวเพื่อจัดทำประกาศตามข้อ ๗ (๒)

ข้อ ๑๕ การคัดเลือกผู้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินในพื้นที่ตามประกาศข้อ ๗ (๒) ถ้าเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและมีเกษตรกรผู้ยื่นคำขออยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๐ (๑) (๒) หรือ (๓) ให้พิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรดังกล่าวโดยนำหลักเกณฑ์และวิธีการจัดที่ดินตามข้อ ๑๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หากไม่มีเกษตรกรตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการคัดเลือกผู้ยื่นคำขอที่เป็นเกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๔) เพื่อให้ได้รับการจัดที่ดินโดยวิธีการให้สิทธิการเช่า ในกรณีที่ดินนั้นได้รับความเห็นชอบจาก ส.ป.ก. ให้จัดที่ดินด้วยวิธีการเช่าซื้อแล้ว หากเห็นสมควร ให้จัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๔) ผู้มีความประสงค์ขอรับสิทธิการเช่าซื้อและมีรายได้เพียงพอที่จะสามารถชำระค่าเช่าซื้อที่ดินได้ ด้วยวิธีการให้สิทธิการเช่าซื้อ เว้นแต่เป็นที่ดินที่คณะกรรมการกำหนดมิให้มีการโอนสิทธิในที่ดินดังกล่าว

ข้อ ๑๖ เมื่อเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายหรือคณะกรรมการได้มีคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ หรือคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อหรือได้รับการจัดให้โดยมีค่าชดเชย ตามข้อ ๑๓ และข้อ ๑๕ หรือคำสั่งไม่อนุญาตหรืออนุมัติตามคำขอดังกล่าวแล้วแต่กรณี ให้จัดทำคำสั่งเป็นหนังสือโดยออกประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดิน พร้อมแนบบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินซึ่งระบุวิธีการจัดที่ดินและแผนผังแปลงที่ดิน รวมทั้งบัญชีรายชื่อของผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตหรืออนุมัติตามคำขอนั้นประกอบด้วย ทั้งนี้ เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายมีอำนาจเปลี่ยนแปลงขอบเขตและขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรตามแผนผังแปลงที่ดินดังกล่าวให้แตกต่างไปจากแผนผังตามประกาศในข้อ ๗ (๑) และ (๒) ได้เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น

ประกาศดังกล่าวให้ระบุ วัน เดือน ปีที่ทำคำสั่ง และตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งตามข้อ ๑๑ โดยมีลายมือชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งนั้น พร้อมแจ้งให้เกษตรกรผู้ซึ่งได้รับคำสั่งอนุญาตเข้ารับมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเป็นหลักฐานการยืนยันคำสั่งดังกล่าว หรือแจ้งให้เกษตรกรผู้ซึ่งได้รับคำสั่งอนุมัติเข้าทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อหรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย กับเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย ตามแบบ วันเวลา และสถานที่ที่กำหนด รวมทั้งแจ้งสิทธิอุทธรณ์โดยปิดประกาศไว้ตามสถานที่ที่กำหนดในข้อ ๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม อนึ่ง หากเป็นการอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อหรือได้รับการจัดให้โดยมีค่าชดเชย ให้มีหนังสือแจ้งกำหนดวันเวลาและสถานที่ดังกล่าวพร้อมให้นำหลักฐานตามข้อ ๔๐ มาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด โดยจัดส่งไปยังเกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติเพื่อเข้าทำสัญญาภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันมีหนังสือบอกกล่าวด้วย

การอุทธรณ์ตามวรรคสอง ให้ยื่นต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ภายในสามสิบวันนับแต่วันปิดประกาศ

ข้อ ๑๗ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด นำรายชื่อเกษตรกรผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามซึ่งได้รับการตรวจสอบแล้วแต่ยังไม่ได้รับการจัดที่ดินมาขึ้นทะเบียนไว้เป็นเกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๔) โดยจัดทำเป็นบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และลงประกาศไว้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ ส.ป.ก.

เกษตรกรที่ขึ้นบัญชีไว้แล้วเกินกว่าสองปี ให้ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๒ วรรคสาม อีกครั้งก่อนจัดที่ดินตามระเบียบนี้

ข้อ ๑๘ ภายใต้บังคับข้อ ๓๘ ที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้รับคืนจากบุคคลผู้ได้รับการจัดที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพราะเหตุที่บุคคลนั้นสละสิทธิหรือโอนสิทธิหรือสิ้นสิทธิเพราะเหตุอื่นใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และไม่อาจจัดที่ดินดังกล่าวได้ตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในหมวด ๒ และหมวด ๓ ให้ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในที่ดินดังกล่าวตามข้อ ๖ วรรคสอง

กรณีนำที่ดินมาจัดให้แก่เกษตรกร ให้ดำเนินการประกาศตามข้อ ๗ (๒) เพื่อคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๔) โดยวิธีการให้สิทธิการเช่า ในกรณีเป็นที่ดินตามข้อ ๖ (๒) ที่ ส.ป.ก. เห็นชอบให้จัดที่ดินในพื้นที่ดังกล่าวด้วยวิธีการให้สิทธิการเช่าซื้อแล้ว ให้ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนซึ่งมีความประสงค์ขอรับสิทธิการเช่าซื้อและมีรายได้เพียงพอที่จะสามารถชำระค่าเช่าซื้อที่ดินเพื่อจัดที่ดินโดยวิธีการให้สิทธิการเช่าซื้อได้ เว้นแต่เป็นที่ดินที่คณะกรรมการกำหนดมิให้มีการโอนสิทธิในที่ดินดังกล่าว

การจัดที่ดินและการประกาศผลการจัดที่ดิน ให้นำข้อ ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๒
การโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ
ที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ ๑๙ ผู้รับโอนและผู้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อซึ่งจะได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามหมวดนี้ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามข้อ ๙

ข้อ ๒๐ เมื่อมีเหตุผลอันสมควร เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินโดยวิธีการให้สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้ออาจยื่นคำขอโอนสิทธิของตนให้แก่ผู้รับโอนซึ่งเป็นคู่สมรส บุตร หรือเครือญาติ ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้รับโอนได้แสดงความประสงค์โดยยื่นคำขอรับโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อมาพร้อมกับคำขอโอนสิทธิของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

(๒) เป็นการโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อให้แก่ผู้รับโอนเพียงรายเดียว เว้นแต่การโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อให้แก่ผู้รับโอนเกินกว่าหนึ่งรายนั้นไม่เป็นเหตุให้ผู้รับโอนรายใดรายหนึ่งมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ และไม่เป็นอุปสรรคแก่การประกอบเกษตรกรรม ทั้งนี้ ให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจกำหนดเนื้อที่ขั้นต่ำของขนาดการถือครองที่ดินที่เพียงพอแก่การครองชีพในการประกอบเกษตรกรรมของท้องถิ่นนั้น ๆ

(๓) ในกรณีที่ผู้รับโอนมิใช่คู่สมรส การโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อให้แก่ผู้รับโอนจะกระทำได้ต่อเมื่อได้รับความยินยอมจากคู่สมรส

(๔) ผู้รับโอนยอมรับโอนสิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งมีอยู่กับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๕) ผู้รับโอนซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะจะได้รับการโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อได้เฉพาะกรณีที่ได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรม แต่ในกรณีที่สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินยังมีเงื่อนไขหรือค่าภาระติดพันอยู่ หรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นยังมีหนี้สินค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอยู่ ห้ามมิให้ทำการโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อนั้นให้แก่เกษตรกรที่เป็นผู้รับโอนซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ เว้นแต่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจะได้ทำให้เงื่อนไขหรือค่าภาระติดพันหรือหนี้สินที่ค้างชำระนั้นหมดไปเสียก่อน หรือผู้รับโอนดังกล่าวได้รับความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมและได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว

คำขอโอนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินได้ยื่นไว้แล้วตามหลักเกณฑ์ในวรรคหนึ่งไม่สิ้นผลลงเพราะเหตุแห่งความตายของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้น

ข้อ ๒๑ กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ มีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามข้อ ๓๖ อาจยื่นคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อให้แก่เกษตรกรอื่นนอกเหนือจากผู้รับโอนตามข้อ ๒๐ ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นอยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งชราภาพ หรือทุพพลภาพ หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง หรือประสงค์จะประกอบอาชีพอื่น

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินนั้นอีกต่อไป โดยไม่มีคู่สมรสและบุตร หรือมีแต่บุคคลดังกล่าวไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินนั้น

(๓) เป็นการขอโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อในที่ดินทั้งหมดที่ตนได้รับจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หลักเกณฑ์ตาม (๓) ไม่ใช้กับกรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งชราภาพ หรือทุพพลภาพ หรือเจ็บป่วยเรื้อรังที่ยังมีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมในที่ดินบางส่วนและมีความสามารถเพียงพอที่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินส่วนนั้นได้

เมื่อได้คำขอรับการโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อจากเกษตรกรอื่นตามความประสงค์ของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งขอโอนสิทธิตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พิจารณาการโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อโดยนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อ ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๒[๕] กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อถึงแก่ความตาย เมื่อทายาทของเกษตรกรดังกล่าวได้ยื่นคำขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ให้พิจารณาการตกทอดทางมรดกโดยนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อ ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณีทายาทที่ยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งมีสิทธิได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อเกินกว่าหนึ่งรายและเป็นกรณีที่ไม่อาจตกลงกันได้ในระหว่างทายาทด้วยกัน ให้พิจารณาตามลำดับ ดังนี้

---

[๕] ข้อ ๒๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

(๑) ให้สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อตกทอดแก่คู่สมรสเป็นลำดับแรก

(๒) กรณีไม่มีคู่สมรส หรือมีแต่ไม่ขอรับสิทธิดังกล่าว หรือคู่สมรสนั้นไม่ต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ให้สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อตกทอดแก่ทายาทชั้นบุตร ซึ่งหมายรวมถึงผู้สืบสันดานของทายาทชั้นบุตรที่ตายก่อนเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน โดยให้เป็นไปตามลำดับ ดังนี้

ก. ให้สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อตกทอดแก่บุตรเพียงรายเดียว เว้นแต่เป็นกรณีที่อาจให้สิทธิแก่บุตรได้เกินกว่าหนึ่งรายตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อ ๒๐ (๒) ให้พิจารณาตามข้อตกลงระหว่างบุตรดังกล่าว หากไม่อาจตกลงกันได้ให้บุตรผู้มีสิทธิแต่ละรายได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อที่ดินตามส่วนที่เท่ากันหรือใกล้เคียงกัน

ข. กรณีที่ดินนั้นไม่สามารถให้สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อแก่บุตรตามจำนวนของผู้มีสิทธิทั้งหมดและไม่อาจตกลงกันได้ในระหว่างบุตรผู้มีสิทธิด้วยกัน ให้คัดเลือกผู้ที่เหมาะสมจากบุตรเหล่านั้นเท่ากับจำนวนแปลงที่อาจแบ่งได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อ ๒๐ (๒) เป็นผู้ได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อตามจำนวนแปลงที่ดินที่อาจให้สิทธิได้ ทั้งนี้ การคัดเลือกดังกล่าวให้คำนึงถึงความเกี่ยวพันระหว่างทายาทนั้นกับเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน เช่น เป็นผู้ร่วมประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นผู้อุปการะหรือได้รับอุปการะ โดยพิจารณาประกอบกับความสามารถในการรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินที่ถึงแก่ความตายเป็นสำคัญ

(๓) หากไม่มีทายาทตาม (๑) และ (๒) หรือมีแต่ไม่ขอรับสิทธิดังกล่าว หรือทายาทนั้นไม่ต้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ให้สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อตกทอดแก่ทายาทอื่นของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินได้ ถ้าทายาทอื่นผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณานั้นมีจำนวนเกินกว่าหนึ่งราย ให้นำความใน (๒) ก. และ ข. ตลอดจนการจัดลำดับและชั้นของทายาทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๓ เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อจะกำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ ในกรณีที่ตนเองถึงแก่ความตายไว้เพื่อมิให้เป็นไปตามลำดับในข้อ ๒๒ ก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนดยื่นต่อ ส.ป.ก.จังหวัดไว้เป็นหลักฐาน ในกรณีที่เกษตรกรมีคู่สมรส การแสดงความประสงค์ตามหนังสือดังกล่าวจะต้องได้รับความยินยอมจากคู่สมรสด้วย

เมื่อความปรากฏแก่ ส.ป.ก.จังหวัด ว่าเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินที่ยื่นหนังสือไว้ตามวรรคหนึ่งถึงแก่ความตาย ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งให้ทายาทผู้มีสิทธิตามหนังสือนั้นเข้ายื่นคำขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อภายในหนึ่งปีนับแต่ได้รับหนังสือแจ้งดังกล่าว

ให้พิจารณาคำขอโดยคำนึงถึงความประสงค์ของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามที่ระบุไว้ในหนังสือประกอบกับคุณสมบัติของทายาท โดยนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อ ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ทายาทดังกล่าวไม่ยื่นคำขอภายในกำหนดเวลาหรือทายาทนั้นไม่อาจได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ให้พิจารณาจัดที่ดินให้แก่ทายาทอื่นตามข้อ ๒๒

ข้อ ๒๔ กรณีที่ปรากฏว่าก่อนถึงแก่ความตาย เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินได้กระทำผิดสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ โดยที่ ส.ป.ก. ยังมิได้บอกเลิกการเช่าหรือการเช่าซื้อไปยังเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้น ห้ามมิให้มีการโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ เว้นแต่ผู้ขอรับโอนหรือผู้ขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อจะได้แก้ไขเยียวยาผลจากการกระทำผิดสัญญานั้นให้ครบถ้วนและถูกต้องตามหนังสือเตือนของ ส.ป.ก.จังหวัด ภายในระยะเวลาที่กำหนด

ข้อ ๒๕ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่อาจโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ หรือให้สิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อตกทอดทางมรดกได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในหมวดนี้ ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายหรือคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินแก่เกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๕) โดยมีคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรผู้ขอรับโอนหรือผู้ขอรับการตกทอดทางมรดกได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อที่ดิน แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายมีอำนาจเปลี่ยนแปลงขอบเขตและขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๕) ให้แตกต่างไปจากสิทธิของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมได้เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น

ในกรณีโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ หากมีค่าใช้จ่ายในการรังวัดแบ่งแปลงให้ผู้โอนเป็นผู้ชำระ เว้นแต่ผู้โอนถึงแก่ความตายแล้วกรณีนี้ให้ผู้รับโอนเป็นผู้ชำระ ส่วนการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อนั้น ให้บรรดาทายาทผู้ได้รับมรดกสิทธิเป็นผู้ชำระ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ ส.ป.ก. กำหนด

ให้ผู้รับโอนหรือผู้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน มีสิทธิและหน้าที่ในการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งโอนสิทธิหรือถึงแก่ความตายตามข้อ ๓๗

ข้อ ๒๖ ในกรณีมีที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดไว้สำหรับอยู่อาศัยนอกแปลงเกษตรกรรม ให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินตามข้อ ๒๕ ได้รับการพิจารณาจัดที่ดินสำหรับอยู่อาศัยตามไปด้วย และถ้าผู้ได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อที่ดินแปลงเกษตรกรรมมีหลายราย ให้แบ่งแยกที่ดินสำหรับอยู่อาศัยดังกล่าวให้เกษตรกรเหล่านั้นได้เช่าหรือเช่าซื้อ ตามส่วนแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๒๗ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำประกาศและแจ้งผลการพิจารณาคำขอโดยนำหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หากเป็นการพิจารณาคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ ให้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาทั้งแก่ผู้ขอโอนและผู้ขอรับโอน เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ขอโอนได้ถึงแก่ความตายลงก่อนให้แจ้งไปยังผู้ขอรับโอนเพียงฝ่ายเดียว

ให้รายงานการโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อหรือการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อให้ ส.ป.ก. ทราบเพื่อแก้ไขเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนต่อไป

หมวด ๓
การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ ซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

ข้อ ๒๘ เมื่อมีเหตุผลอันสมควร เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินโดยการจัดให้เข้าทำประโยชน์ อาจยื่นคำขอสละสิทธิของตนเพื่อให้คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติ เป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ในแปลงที่ดินดังกล่าว ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้

เมื่อคู่สมรส บุตร หรือเครือญาติได้แสดงความประสงค์โดยยื่นคำขอรับการจัดที่ดินแทนที่มาพร้อมกับคำขอของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าว ให้พิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินตามคำขอรับการจัดที่ดินแทนที่นั้นโดยนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้จัดที่ดินแทนที่แก่คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติโดยการจัดให้เข้าทำประโยชน์

ข้อ ๒๙ กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ มีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามข้อ ๓๖ อาจยื่นคำขอสละสิทธิของตนต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อให้เกษตรกรอื่นนอกเหนือจากเกษตรกรตามข้อ ๒๘ เป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ได้ หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นอยู่ในหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) เป็นเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งชราภาพ หรือทุพพลภาพ หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง หรือประสงค์จะประกอบอาชีพอื่น

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินนั้นอีกต่อไป โดยไม่มีคู่สมรสและบุตร หรือมีแต่บุคคลดังกล่าวไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินนั้น

(๓) เป็นการขอสละสิทธิในที่ดินทั้งหมดที่ตนได้รับจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หลักเกณฑ์ตาม (๓) ไม่ใช้กับกรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งชราภาพ หรือทุพพลภาพ หรือเจ็บป่วยเรื้อรังที่ยังมีความประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมในที่ดินบางส่วนและมีความสามารถเพียงพอที่จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินส่วนนั้นได้

เมื่อได้ค้าขอรับการจัดที่ดินแทนที่จากเกษตรกรอื่นตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้พิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินแทนที่โดยนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้จัดที่ดินแทนที่แก่เกษตรกรผู้ยื่นคำขอตามวรรคสาม โดยวิธีการให้สิทธิการเช่า

ข้อ ๒๙/๑[๖] เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี อาจยื่นคำขอสละสิทธิของตนทั้งหมดหรือแต่บางส่วนต่อ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อให้เกษตรกรอื่นเป็นผู้ได้รับการพิจารณาจัดที่ดินแทนที่

เมื่อได้รับคำขอรับการจัดที่ดินแทนที่จากเกษตรกรอื่นตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ ส.ป.ก. พิจารณาคัดเลือกและดำเนินการทางทะเบียน โดยนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๒๙/๒[๗] ภายใต้บังคับข้อ ๑๒ ระยะเวลาอื่นใดในการพิจารณาเพื่อให้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน

กรณีตามวรรคหนึ่ง หากไม่อาจดำเนินการให้แล้วเสร็จได้ ให้ ส.ป.ก. ขยายระยะเวลาได้ครั้งละไม่เกินสามสิบวัน

ข้อ ๓๐[๘] เมื่อทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ถึงแก่ความตายได้ยื่นคำขอรับการจัดที่ดินแทนที่ผู้ตายต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ให้พิจารณาการจัดที่ดินแทนที่ โดยนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อ ๑๙ และข้อ ๒๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้จัดที่ดินแทนที่แก่ทายาทโดยการจัดให้เข้าทำประโยชน์

---

[๖]ข้อ ๒๙/๑ เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

[๗]ข้อ ๒๙/๒ เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

[๘]ข้อ ๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อ ๓๑ เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์จะกำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินแทนที่ตนในกรณีที่ตนเองถึงแก่ความตายไว้เพื่อมิให้เป็นไปตามข้อ ๓๐ ก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนดยื่นต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อ ๑๙ และข้อ ๒๓ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้จัดที่ดินแทนที่แก่ทายาทโดยการจัดให้เข้าทำประโยชน์

ข้อ ๓๒ กรณีที่ปรากฏว่าก่อนถึงแก่ความตาย เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ได้กระทำการฝ่าฝืนหน้าที่ตามระเบียบการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ที่คณะกรรมการกำหนด โดยยังมิได้ดำเนินการให้เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าวสิ้นสิทธิตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบว่าด้วยการนั้น ห้ามมิให้มีการจัดที่ดินแทนที่ตามหมวดนี้ เว้นแต่ผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่จะได้แก้ไขเยียวยาผลจากการกระทำฝ่าฝืนหน้าที่ดังกล่าวให้ครบถ้วนและถูกต้องตามหนังสือเตือนของ ส.ป.ก.จังหวัด ภายในระยะเวลาที่กำหนด

หากเป็นกรณีโอนการทำประโยชน์ในที่ดินโดยฝ่าฝืนระเบียบในวรรคหนึ่งไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนไปยังบุคคลอื่น ห้ามมิให้มีการจัดที่ดินแทนที่

ข้อ ๓๓ เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่อาจจัดที่ดินแทนที่ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในหมวดนี้ ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินแก่เกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๖) โดยมีคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ หรือคำสั่งอนุมัติให้เกษตรกรผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ได้รับสิทธิการเช่า แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายมีอำนาจเปลี่ยนแปลงขอบเขตและขนาดที่ดินที่จัดให้แก่เกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๖) ให้แตกต่างไปจากสิทธิของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมได้เพื่อประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามความเหมาะสมและจำเป็น

ให้ผู้ได้รับจัดที่ดินตามวรรคหนึ่ง มีสิทธิและหน้าที่ในการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตายตามข้อ ๓๗

ข้อ ๓๔ ในกรณีมีที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดไว้สำหรับอยู่อาศัยนอกแปลงเกษตรกรรม ให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินตามข้อ ๓๓ ได้รับการพิจารณาจัดที่ดินสำหรับอยู่อาศัยตามไปด้วย และถ้าผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์หรือสิทธิการเช่าที่ดินแปลงเกษตรกรรมมีหลายราย ให้แบ่งแยกที่ดินสำหรับอยู่อาศัยดังกล่าวให้เกษตรกรเหล่านั้นได้เข้าทำประโยชน์หรือเช่า ตามส่วนแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการอนุญาตหรือการให้ผู้ได้รับอนุญาตถือปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการนั้น

ข้อ ๓๕ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำประกาศและแจ้งผลการพิจารณาคำขอโดยนำหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หากเป็นการพิจารณาคำขอสละสิทธิเพื่อจัดที่ดินแทนที่ ให้มีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาทั้งแก่ผู้ขอสละสิทธิและผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้ขอสละสิทธิได้ถึงแก่ความตายลงก่อนให้แจ้งไปยังผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่เพียงฝ่ายเดียว

ให้รายงานผลการจัดที่ดินแทนที่ให้ ส.ป.ก. ทราบ

๑๔

หมวด ๔
การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

ข้อ ๓๖[๕] เหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จะมีได้เฉพาะในกรณีที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินมีทรัพย์สินหรือหนี้สินจากการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ดังต่อไปนี้

(๑) เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินมีอสังหาริมทรัพย์ติดอยู่กับที่ดินในลักษณะถาวร เช่น ไม้ยืนต้นทางการเกษตร โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง หรือได้มีการปรับปรุงพัฒนาที่ดินเพื่อให้เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม

(๒) เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินยังมีเงื่อนไขหรือค่าภาระติดพันอยู่ หรือมีหนี้สินค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งมีความประสงค์ขอรับเงินค่าชดเชยอันเนื่องมาจากการสละสิทธิคืนที่ดินให้แก่ ส.ป.ก. ตามที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการ ตามระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการใช้จ่ายเงินการเบิกจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๕๐ ไม่ถือว่ามีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ ๓๗ เมื่อสิทธิการเช่า สิทธิการเช่าซื้อ หรือการจัดให้เข้าทำประโยชน์ของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินสิ้นสุดลงเพราะ ส.ป.ก. ได้จัดที่ดินดังกล่าวให้แก่เกษตรกรตามหมวด ๒ หรือหมวด ๓ แล้ว ให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินนั้นรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งตนรับโอนสิทธิหรือรับตกทอดทางมรดกหรือรับการจัดที่ดินแทนที่

หากปรากฏว่าผู้ได้รับการจัดที่ดินตามวรรคหนึ่งไม่ยอมรับไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ดังกล่าว ให้ผู้นั้นหมดสิทธิได้รับโอนหรือรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ หรือหมดสิทธิได้รับการจัดที่ดินแทนที่ และให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายสั่งให้ผู้รับโอนหรือผู้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ หรือผู้รับการจัดที่ดินแทนที่ แล้วแต่กรณี สิ้นสิทธิในที่ดินและมีคำสั่งให้ออกจากที่ดินภายในเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ในกรณีที่เป็นการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อหรือเป็นการจัดดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตาย ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายพิจารณาจัดที่ดินให้แก่ทายาทอื่นที่มีสิทธิจะได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตายดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ในหมวด ๒ หรือที่มีสิทธิจะได้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตายตามหลักเกณฑ์ในหมวด ๓ ซึ่งทายาทอื่นนั้นจะต้องยินยอมรับสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินดังกล่าวด้วย

กรณีมีผู้รับโอนสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเกินกว่าหนึ่งราย ผู้รับโอนแต่ละรายจะต้องรับโอนไปซึ่งสิทธิและหน้าที่ดังกล่าวตามส่วนแห่งทรัพย์สินและหนี้สินที่เกี่ยวเนื่องหรือที่ตั้งอยู่กับที่ดินซึ่งตนได้รับการจัดนั้น ส่วนหนี้สินอื่นนอกเหนือจากนี้ ให้ผู้รับโอนแต่ละรายมีหน้าที่ตามสัดส่วนแห่งที่ดินที่ตนได้รับ เว้นแต่จะมีข้อตกลงระหว่างผู้รับโอนทุกรายด้วยกันไว้เป็นอย่างอื่น

---

[๕] ข้อ ๓๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อ ๓๘ ถ้าไม่มีผู้รับโอนสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินตามข้อ ๓๗ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตายได้รับการจัดที่ดินโดยวิธีการให้สิทธิการเช่าซื้อ ให้ตรวจสอบจำนวนเงินตามมูลค่าของค่าเช่าที่ดินดังกล่าวและจำนวนหนี้สินที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมนั้นค้างชำระอยู่กับ ส.ป.ก. รวมถึงจำนวนหนี้สินที่สถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินได้แจ้งให้ ส.ป.ก. ทราบ เพื่อหักเงินตามจำนวนดังกล่าวออกจากเงินที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมได้ชำระเป็นค่าเช่าซื้อแล้ว และคืนเงินที่เหลือให้แก่ทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน โดยส่งมอบแก่ผู้จัดการมรดก หรือในกรณีไม่มีผู้จัดการมรดกก็ให้ส่งมอบแก่ทายาทคนใดคนหนึ่งซึ่งมีสิทธิจะได้รับมรดกเพื่อแบ่งปันให้กับทายาทรายอื่นต่อไป

(๒) กรณีทรัพย์สินและหนี้สินอื่นนอกเหนือจาก (๑) เมื่อเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตาย ให้ดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้ผู้จัดการมรดก หรือทายาทซึ่งมีสิทธิจะได้รับมรดกของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าวในกรณีที่ไม่มีผู้จัดการมรดก รับโอนสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ตาย แต่การรับโอนทรัพย์สินที่ติดอยู่กับที่ดินนั้นจะต้องรื้อถอนไปพร้อมปรับสภาพที่ดินให้เหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรมด้วย

(๓) กรณีสิทธิของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินสิ้นสุดลงโดยมิใช่เหตุแห่งความตาย ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการตามกฎหมายเพื่อให้บุคคลดังกล่าวจัดการทรัพย์สินของตนโดยการรื้อถอนไปพร้อมปรับสภาพที่ดินให้เหมาะสมแก่การประกอบเกษตรกรรม และชดใช้หนี้สินที่ค้างชำระอยู่กับ ส.ป.ก.

หากมีทรัพย์สินที่ไม่ปรากฏเจ้าของติดอยู่กับที่ดินตามวรรคหนึ่ง และทรัพย์สินนั้นไม่เป็นอุปสรรคแก่การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อได้ดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินดังกล่าวให้แก่เกษตรกรตามระเบียบนี้แล้ว ให้เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นเป็นผู้รับไปซึ่งสิทธิในทรัพย์สินเพื่อใช้ประโยชน์ที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่อไป

หมวด ๕
การออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิกเพิกถอน และออกใบแทน หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน และสัญญา

ส่วนที่ ๑
การออกหลักฐานยืนยันคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ และการจัดทำสัญญา

ข้อ ๓๙ เมื่อเกษตรกรได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบนี้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการ ดังนี้

(๑) ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์

(๒) จัดทำสัญญาเช่าที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าในฐานะผู้เช่ากับเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายในฐานะผู้ให้เช่า

(๓) จัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ดิน ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าซื้อในฐานะผู้เช่าซื้อ กับเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายในฐานะผู้ให้เช่าซื้อ

(๔) จัดทำสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย ระหว่าง เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัติให้ได้รับการจัดให้โดยมีค่าชดเชยในฐานะผู้รับการจัดให้ กับเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายในฐานะผู้จัดให้

หนังสืออนุญาตตาม (๑) ให้จัดทำขึ้นสองฉบับ โดยมีข้อความตรงกันและให้เก็บไว้ ณ ส.ป.ก.จังหวัด และเกษตรกร ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

สัญญาตาม (๒) (๓) และ (๔) ให้จัดทำขึ้นเป็นสามฉบับ โดยมีข้อความตรงกันและให้เก็บไว้ ณ ส.ป.ก. ส.ป.ก.จังหวัด และเกษตรกร ฝ่ายละหนึ่งฉบับ

ในกรณีที่เกษตรกรยื่นคำร้องขอให้นำชี้แนวเขตแปลงที่ดินที่ได้รับการจัดตามวรรคหนึ่ง ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งกำหนดวันเวลานำชี้แนวเขตแปลงที่ดินให้เกษตรกรดังกล่าวทราบก่อนถึงกำหนดนัดนำชี้แนวเขตไม่น้อยกว่ายี่สิบวัน ทั้งนี้ เมื่อได้นำชี้แนวเขตแปลงที่ดินแล้ว ให้เกษตรกรลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ ๔๐ การจัดทำสัญญาเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดินหรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย ให้กระทำภายในระยะเวลาที่กำหนดให้เข้าทำสัญญาตามหนังสือบอกกล่าว โดยเกษตรกรจะต้องนำหลักฐานต่อไปนี้มาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ในวันทำสัญญา

(๑) ทะเบียนบ้าน และบัตรประจำตัวประชาชน

(๒) ในกรณีที่เกษตรกรมีคู่สมรส ต้องมีหนังสือแสดงความยินยอมของคู่สมรสด้วย

ถ้าเกษตรกรผู้ซึ่งได้รับอนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อหรือได้รับการจัดให้โดยมีค่าชดเชย ไม่มาแสดงตนเพื่อทำสัญญาตามระยะเวลาและสถานที่ที่กำหนด โดยไม่แจ้งเหตุขัดข้องอันสมควรเป็นหนังสือให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบ ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิที่ได้รับอนุมัติในคราวนั้น หรือถ้าเกษตรกรได้มาแสดงตนแต่สละสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อหรือการจัดให้โดยมีค่าชดเชยดังกล่าว ในกรณีเช่นว่านี้ ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินนั้นให้แก่เกษตรกรอื่นตามที่กำหนดในระเบียบนี้ต่อไป

เกษตรกรซึ่งได้รับอนุมัติแต่มิได้มาทำสัญญาตามวรรคหนึ่งอาจยื่นคำร้องต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ภายในสิบห้าวันนับแต่วันครบกำหนดให้เข้าทำสัญญาตามวรรคหนึ่ง โดยแสดงเหตุผลอันสมควรหรือเหตุสุดวิสัยเพื่อขอผ่อนผัน เมื่อเห็นว่าคำร้องดังกล่าวมีเหตุผลอันสมควร ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาผ่อนผันให้ผู้ยื่นคำร้องเข้าทำสัญญาภายในเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่เกินสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือผ่อนผัน และรายงานให้ ส.ป.ก. ทราบโดยเร็ว

ข้อ ๔๑ สัญญาเช่า ให้กำหนดค่าเช่าตามอัตราที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการ

สำหรับสัญญาเช่าซื้อ ให้กำหนดจำนวนค่าเช่าซื้อเท่ากับมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละหนึ่งต่อปีของยอดเงินมูลค่าที่ดินที่ยังมิได้ชำระ

ข้อ ๔๒ การเรียกเก็บค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อ ให้เรียกเก็บตั้งแต่วันที่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามที่ระบุในสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ และให้ชำระเงินค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อเป็นรายปีตามวันเวลาสถานที่ และวิธีการที่กำหนดไว้ในสัญญา ทั้งนี้ กรณีเป็นการจัดทำสัญญาเช่าที่ต่อเนื่องจากการยกเลิกสัญญาเช่าซื้อหรือการจัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ต่อเนื่องจากการยกเลิกสัญญาเช่า กับคู่สัญญารายเดิมในที่ดินแปลงเดียวกัน ให้ถือว่าวันที่ครบกำหนดชำระค่าเช่าซื้อในปีสุดท้ายของสัญญาเช่าซื้อที่ถูกยกเลิก หรือวันครบกำหนดชำระค่าเช่าในปีสุดท้ายของสัญญาเช่าที่ถูกยกเลิก เป็นวันที่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามที่ระบุในสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อที่จัดทำขึ้นใหม่

กำหนดระยะเวลาในการเช่าซื้อตามสัญญา ต้องไม่เกินยี่สิบห้าปี

การเปลี่ยนแปลงสถานที่หรือวิธีการชำระค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งให้ผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวันก่อนถึงกำหนดชำระเงินตามสัญญา

ข้อ ๔๓ การเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอันเกี่ยวเนื่องกับที่ดิน ให้เรียกเก็บตามสัญญา

ส่วนที่ ๒
การแก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๔๔ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีอำนาจแก้ไขเพิ่มเติมหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สัญญาเช่า และสัญญาเช่าซื้อ ด้วยหมึกสีแดงและลงลายมือชื่อกำกับ ในกรณีมีการเขียนหรือพิมพ์ผิดพลาด หรือในกรณีที่จำนวนเนื้อที่ดินหรือรูปแผนที่มีการเปลี่ยนแปลง และการแก้ไขใด ๆ ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังทั้งนี้ ต้องมิใช่เป็นการเปลี่ยนตัวผู้ได้รับหนังสืออนุญาตหรือคู่สัญญาดังกล่าว หรือเปลี่ยนตำแหน่งที่ดินที่ได้รับอนุญาตหรือได้รับสิทธิตามสัญญานั้น

ข้อ ๔๕ หากผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อมีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจชำระค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อได้ตามสัญญา เนื่องจากประสบภัยธรรมชาติหรือมีเหตุสมควรประการอื่นซึ่งมิใช่ความผิดของเกษตรกร อันทำให้การประกอบเกษตรกรรมไม่ได้ผลหรือได้ผลไม่สมบูรณ์ ทั้งนี้ จะมีประกาศของคณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าท้องที่ใดเป็นท้องที่ที่เสียหายหรือไม่ก็ตาม ให้ผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก.จังหวัด พร้อมรายละเอียดและเงื่อนไขเกี่ยวกับการขอลดหรือยกเว้นการชำระค่าเช่าที่ดิน หรือการขอผ่อนผันการชำระค่าเช่าซื้อที่ดิน โดยชี้แจงข้อเท็จจริงและเหตุผลพร้อมกับหลักฐานอ้างอิงประกอบคำขอ

ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีอำนาจพิจารณาผ่อนผันการชำระค่าเช่าซื้อที่ดินตามผลแห่งความเสียหายสำหรับปีนั้น ๆ

ในกรณีที่เป็นการขอลดหรือยกเว้นการชำระค่าเช่าที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดและเงื่อนไขเกี่ยวกับการขอลดหรือยกเว้นการชำระค่าเช่าที่ดินพร้อมแสดงเหตุผลประกอบตลอดจนรายงานผลการตรวจสภาพความเสียหายของเกษตรกรดังกล่าว นำเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อพิจารณาประกอบคำขอ หากเห็นว่าเป็นกรณีที่มีเหตุผลสมควร ให้ลดหรือยกเว้นค่าเช่าที่ดินตามส่วนแห่งความเสียหายสำหรับปีนั้นได้

ข้อ ๔๖ การแก้ไขเพิ่มเติมสัญญาเช่าซื้อ กรณีที่ผู้เช่าซื้อประสงค์จะชำระค่าเช่าซื้อแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในสัญญา ให้เสนอคำขอต่อ ส.ป.ก.จังหวัด พร้อมทั้งแสดงเหตุผลประกอบคำขอและแผนการชำระค่าเช่าซื้อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อชำระค่าเช่าซื้อในแต่ละปีเป็นจำนวนเงินมากกว่าที่ต้องชำระตามที่กำหนดไว้ในสัญญา จนมีผลให้ระยะเวลาที่ต้องชำระค่าเช่าซื้อน้อยลง ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีอำนาจพิจารณาให้ความเห็นชอบลดระยะเวลาเช่าซื้อได้ในปีสุดท้ายที่จ่ายค่าเช่าซื้อครบถ้วนแล้วให้แก้ไขสัญญาและแจ้งให้คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบ

(๒) ในกรณีที่ผู้เช่าซื้อขอชำระค่าเช่าซื้อเป็นจำนวนเงินน้อยกว่าที่ต้องชำระในแต่ละปีตามที่กำหนดไว้ในสัญญา ให้ ส.ป.ก.จังหวัด เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติให้แก้ไขสัญญา ซึ่งอาจอนุมัติให้ชำระค่าเช่าซื้อในกรณี ดังนี้

ก. การชำระค่าเช่าซื้อน้อยกว่าแต่ไม่เป็นการขยายระยะเวลาไปจากที่กำหนดไว้ในสัญญา ให้ ส.ป.ก. เรียกเก็บเงินต้นค่าเช่าซื้อที่ถึงกำหนดชำระซึ่งผู้เช่าซื้อค้างชำระทั้งหมดพร้อมดอกเบี้ยตามอัตราที่กำหนดในข้อ ๔๑ วรรคสอง ในปีถัดไป

ข. การชำระค่าเช่าซื้อน้อยกว่าแต่เป็นการขยายระยะเวลาไปจากที่กำหนดไว้ในสัญญา ให้พิจารณาตามที่เห็นสมควร

ข้อ ๔๗ ส.ป.ก. จะโอนสิทธิในที่ดินให้ผู้เช่าซื้อต่อเมื่อครบกำหนดระยะเวลาการชำระค่าเช่าซื้อตามสัญญาเช่าซื้อ โดยผู้เช่าซื้อได้ชำระค่าเช่าซื้อครบถ้วนถูกต้อง และ ส.ป.ก. ได้รับหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว

ส่วนที่ ๓
การยกเลิก หรือเพิกถอน

ข้อ ๔๘ เมื่อเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินยื่นคำขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิที่ได้รับการจัดที่ดินให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินขอยกเลิกสิทธิการเช่าเพื่อเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม หากเห็นว่าผู้เช่ามีรายได้เพียงพอที่จะสามารถชำระค่าเช่าซื้อที่ดินได้ และไม่เป็นผู้ติดค้างชำระค่าเช่าที่ดินหรือค้างชำระหนี้สินกับ ส.ป.ก. และหนี้สินของสถาบันอื่น ๆ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร ให้จัดทำสัญญาเช่าซื้อตามข้อ ๓๙ (๓) ให้ต่อเนื่องกับสัญญาเช่าที่ถูกยกเลิกต่อไป แต่ห้ามมิให้ดำเนินการดังกล่าวกับที่ดินตามข้อ ๖ (๑) หรือที่ดินที่คณะกรรมการกำหนดมิให้มีการโอนสิทธิในที่ดิน

(๒) กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินขอยกเลิกสิทธิการเช่าซื้อเพื่อเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าในที่ดินแปลงเดิม ให้จัดทำสัญญาเช่าตามข้อ ๓๙ (๒) ให้ต่อเนื่องกับสัญญาเช่าซื้อที่ถูกยกเลิกนั้น และให้ดำเนินการเรียกเก็บค่าเช่าและคืนค่าเช่าซื้อแก่เกษตรกรดังกล่าวตามความในข้อ ๕๑ (๒) ทั้งนี้ หากในระหว่างระยะเวลาตามสัญญาเช่าซื้อมีการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าที่แตกต่างกันมากกว่าหนึ่งวิธี ให้นำหลักเกณฑ์ที่ได้ผลการคำนวณอัตราค่าเช่าที่ดินที่ต่ำกว่ามาใช้ในการคำนวณตลอดระยะเวลาที่ให้เช่าซื้อ ในกรณีค่าเช่าที่คำนวณได้มีจำนวนมากกว่าค่าเช่าซื้อที่เกษตรกรได้ชำระไว้แล้ว ให้เกษตรกรทำหนังสือรับสภาพหนี้หรือรับสภาพความรับผิดตามจำนวนมูลหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าว แล้วแต่กรณี โดยกำหนดให้เกษตรกรผ่อนชำระให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี และให้ถือว่าหนังสือรับสภาพหนี้หรือรับสภาพความรับผิดเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาเช่าที่ได้จัดทำขึ้นต่อเนื่องกับสัญญาเช่าซื้อที่ถูกยกเลิก อนึ่ง หากเกษตรกรได้รับยกเว้น ผ่อนผัน งดหรือลดการจัดเก็บค่าเช่าซื้อตามมติคณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการในช่วงระยะเวลาที่ได้ทำประโยชน์ตามสัญญาเช่าซื้อในรอบปีใด ให้เริ่มคำนวณค่าเช่านับแต่พ้นระยะเวลาดังกล่าว

(๓) กรณีเกษตรกรโครงการกองทุนที่ดินภายใต้แผนเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิรูปที่ดินตามมติคณะรัฐมนตรีรายใดยังไม่ได้ทำการแปลงหนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนดเนื่องจากขาดศักยภาพในการผ่อนชำระ ให้จัดทำสัญญาเช่ากับเกษตรกรรายนั้นตามข้อ ๓๙ (๒) ต่อไป และให้นำหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าและการจัดทำหนังสือรับสภาพหนี้หรือรับสภาพความรับผิดตามความใน (๒) มาใช้บังคับ โดยให้คำนวณค่าเช่าตลอดระยะเวลาที่เกษตรกรได้ทำประโยชน์ตามโครงการกองทุนที่ดิน เริ่มนับตั้งแต่ปีถัดจากปีที่คณะกรรมการกำหนดหลักเกณฑ์ให้แปลงหนี้ดังกล่าว

หากการคำนวณค่าเช่าตาม (๒) หรือ (๓) จะทำให้เกิดภาระต่อการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของเกษตรกรเกินความจำเป็น ให้คณะกรรมการมีอำนาจงดหรือลดค่าเช่า และให้เลขาธิการมีอำนาจขยายระยะเวลาการผ่อนชำระค่าเช่าดังกล่าวได้ ทั้งนี้ ตามที่เห็นสมควรโดยคำนึงถึงประโยชน์ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นสำคัญ

ให้ ส.ป.ก.จังหวัด รายงานผลการดำเนินงานให้ ส.ป.ก. ทราบด้วย

ข้อ ๔๙ ในกรณีที่ปรากฏเหตุแห่งการเพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีมติแล้วแต่กรณีสั่งให้เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินสิ้นสิทธิการทำประโยชน์ในที่ดิน ตามระเบียบการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกร ผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกำหนด หรือเมื่อสิทธิของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินสิ้นสุดลงตามระเบียบนี้

(๒) เมื่อปรากฏว่าหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินออกโดยผิดพลาด

(๓) เมื่อปรากฏว่าแนวเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเปลี่ยนแปลงไปทำให้ที่ดินแปลงนั้นไม่อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดิน

(๔) เมื่อได้จัดให้เกษตรกรเช่าหรือเช่าซื้อหรือจัดให้โดยมีค่าชดเชยที่ดินแปลงนั้น

ถ้าเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายและระเบียบว่าด้วยการนั้นกำหนดเสร็จสิ้นแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด เพิกถอนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ซึ่งเป็นหลักฐานยืนยันคำสั่งที่ถูกเพิกถอนดังกล่าวด้วย

ข้อ ๕๐ เมื่อปรากฏเหตุแห่งการเลิกสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อไม่สามารถรับภาระค่าเช่าซื้อหรือไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินนั้นต่อไป ให้ผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อมีหนังสือบอกเลิกสัญญาได้

(๒) กรณีผู้ได้รับสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อตามข้อ ๒๕ มีหนังสือขอเลิกสัญญาในภายหลัง

(๓) กรณีที่ผู้เช่าผิดสัญญาเช่าหรือผู้เช่าซื้อผิดสัญญาเช่าซื้อ หรือไม่ชำระค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อเป็นเวลาสองปีติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือมีเหตุให้สิ้นสิทธิตามระเบียบนี้ เมื่อได้ดำเนินการสั่งให้สิทธิของเกษตรกรผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อสิ้นสุดลงตามข้อสัญญาและระเบียบว่าด้วยการนั้นแล้ว ให้เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย มีหนังสือบอกเลิกการเช่าหรือการเช่าซื้อไปยังผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อดังกล่าว

ให้ ส.ป.ก.จังหวัด รายงานผลการดำเนินงานให้ ส.ป.ก. ทราบด้วย

ข้อ ๕๑ เมื่อได้บอกเลิกสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งให้ผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อและบริวารออกจากที่ดินภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับหนังสือบอกกล่าว หรือภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด เว้นแต่ผู้นั้นได้ใช้สิทธิยื่นคำร้องตามข้อ ๕๒ และให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีการบอกเลิกสัญญาเช่า ให้เรียกเก็บค่าเช่าและหนี้สินที่ผู้เช่าค้างชำระกับ ส.ป.ก. และในกรณีที่ได้รับชำระค่าเช่าไว้ล่วงหน้า ให้คืนเงินดังกล่าวภายหลังจากหักจำนวนเงินเท่ากับค่าเช่าและหนี้สินที่ค้างชำระดังกล่าวออกแล้ว แต่ถ้าเป็นเงินค่าเช่าล่วงหน้าที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมได้ชำระไว้และการบอกเลิกสัญญาดังกล่าวมีทายาทอื่นได้รับการจัดที่ดินตามข้อ ๓๗ วรรคสอง ห้ามมิให้คืนเงินส่วนนั้นแก่ผู้เช่า

(๒) กรณีการบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ ให้คิดค่าเช่าจากผู้เช่าซื้อตลอดระยะเวลาที่ให้เช่าซื้อ และคืนค่าเช่าซื้อที่รับไว้แล้วเมื่อได้หักจำนวนเงินเป็นค่าเช่าเท่ากับระยะเวลาที่ได้ทำประโยชน์ตามสัญญาเช่าซื้อและหนี้สินที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. ออก หากเป็นการบอกเลิกสัญญาตามข้อ ๕๐ (๒) ให้ผู้เช่าซื้อมีสิทธิได้รับคืนเงินค่าเช่าซื้อที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมและผู้นั้นได้ชำระไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับที่ดินที่ตนได้รับสิทธิการเช่าซื้อ โดยให้นำวิธีการหักเงินตามความในข้อ ๓๘ (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้าเป็นการบอกเลิกสัญญาโดยมีทายาทอื่นได้รับการจัดที่ดินนั้นตามข้อ ๓๗ วรรคสอง ห้ามมิให้คืนเงินส่วนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมได้ชำระไว้แก่ผู้เช่าซื้อ

การคำนวณอัตราค่าเช่าตาม (๒) หากในระหว่างระยะเวลาตามสัญญาเช่าซื้อมีการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าที่แตกต่างกันมากกว่าหนึ่งวิธี ให้นำหลักเกณฑ์ที่ได้ผลการคำนวณอัตราค่าเช่าที่ดินที่ต่ำกว่ามาใช้ในการคำนวณตลอดระยะเวลาที่ให้เช่าซื้อนั้น

ข้อ ๕๒ ถ้าผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อเห็นว่าค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อ และค่าใช้จ่ายไม่ถูกต้อง หรือไม่เป็นธรรม หรือมีข้อพิพาทอื่นเกี่ยวกับการเช่าหรือการเช่าซื้อหรือค่าใช้จ่าย หรือมีการกล่าวอ้างว่า ส.ป.ก. บอกเลิกสัญญาโดยไม่ชอบ ให้ผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อนั้นยื่นคำร้องต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ภายในสามสิบวันนับแต่วันชำระค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อ หรือค่าใช้จ่าย หรือวันที่ทราบหรือควรที่จะทราบมูลเหตุที่พิพาท หรือวันที่บอกเลิกสัญญา พร้อมทั้งแสดงหลักฐานอ้างอิงประกอบคำร้อง เมื่อได้สอบสวนแล้วให้ทำความเห็นพร้อมกับรายงานเกี่ยวกับคำร้องนั้นเสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดต่อไป เมื่อคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดวินิจฉัยเป็นประการใดแล้วให้แจ้งผลการวินิจฉัยแก่ผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อเป็นหนังสือโดยไม่ชักช้า คำวินิจฉัยของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดให้ถือเป็นที่สุด

ในระหว่างที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาคำร้อง ให้สัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อยังคงมีผลบังคับใช้อยู่จนกว่าคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะมีคำวินิจฉัย

ส่วนที่ ๔
การออกใบแทน

ข้อ ๕๓ ส.ป.ก.จังหวัด มีอำนาจออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเป็นหลักฐานยืนยันคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินชำรุดในสาระสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ชื่อ-นามสกุล ผู้ได้รับอนุญาต ชื่อผู้มีอำนาจออกหนังสืออนุญาต เลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และรูปแผนที่ เป็นต้น

(๒) ในกรณีหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินสูญหาย เมื่อผู้มีชื่อในหนังสืออนุญาตยื่นคำขอและนำพยานหลักฐานมาให้ทำการสอบสวนจนเป็นที่เชื่อถือได้ และ ส.ป.ก.จังหวัดปิดประกาศผลการสอบสวนมีกำหนดสามสิบวันไว้แล้วในที่เปิดเผย ณ ส.ป.ก.จังหวัด ที่ว่าการอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ และในบริเวณที่ดินนั้นแห่งละหนึ่งฉบับ ถ้ามีผู้คัดค้านภายในเวลาที่กำหนดและนำพยานหลักฐานมาแสดง ให้ทำการสอบสวนแล้วสั่งการไปตามแต่กรณี ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านภายในเวลาดังกล่าวให้ออกใบแทนไปตามคำขอ

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๒๑

ส่วนที่ ๕[๑๐]

โฉนดเพื่อการเกษตร

ข้อ ๕๓/๑[๑๑] เมื่อเกษตรกรยื่นคำขอ ให้ ส.ป.ก. ออกโฉนดเพื่อการเกษตร แก่เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน จะต้องเป็นการได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินมาแล้ว เป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี

กรณีมีการโอนสิทธิ หรือจัดที่ดินแทนที่ให้กับคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาท ให้นับระยะเวลาที่ได้ร่วมทำประโยชน์เป็นระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๕๓/๒[๑๒] การออกแก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิกเพิกถอน และออกใบแทนโฉนดเพื่อการเกษตร ให้นำความในส่วนที่ ๑ ส่วนที่ ๒ ส่วนที่ ๓ และส่วนที่ ๔ เฉพาะที่เกี่ยวกับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินมาใช้โดยอนุโลม

แบบ หลักเกณฑ์และวิธีการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. กำหนด

หมวด ๖

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๕๔ บรรดาคำร้อง คำขอ และอุทธรณ์ที่ยื่นไว้ตามระเบียบข้อ ๓ (๑) ถึง (๙) หรือมติคณะกรรมการครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เรื่อง ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการพิจารณาคำร้อง คำขอ และอุทธรณ์ตามระเบียบหรือมติคณะกรรมการนั้นต่อไป

ข้อ ๕๕ ให้ ส.ป.ก. จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับตรวจสอบข้อเท็จจริงตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๙ และข้อ ๑๐ ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้ประสานหรือเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลของ ส.ป.ก. เข้ากับระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบกัน เช่น

(๑) กรมที่ดิน กรมป่าไม้ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมธนารักษ์ องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อตรวจสอบกรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินของบุคคล รวมถึงแนวเขตและสถานะของที่ดิน

(๒) กรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อตรวจสอบข้อมูลของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักในระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

---

[๑๐] ส่วนที่ ๕ "โฉนดเพื่อการเกษตร" เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

[๑๑] ข้อ ๕๓/๑ เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

[๑๒] ข้อ ๕๓/๒ เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

(๓) กรมสรรพากร สำนักงานประกันสังคม กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เพื่อตรวจสอบข้อมูลของผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

(๔) กรมการปกครอง เพื่อตรวจสอบสถานะของบุคคล ความเป็นทายาท และระยะเวลาที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตาย

(๕) กรมพัฒนาธุรกิจการค้า เพื่อตรวจสอบข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ

ข้อ ๕๖ ให้นำข้อ ๑๗ วรรคสอง มาใช้บังคับโดยอนุโลมกับเกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ในกรณีที่เกษตรกรมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามแต่ยังไม่ได้รับการจัดที่ดิน ให้ประกาศรายชื่อของเกษตรกรดังกล่าวไว้ในบัญชีตามข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง

ข้อ ๕๗ ในกรณีที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตายก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ให้วันที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตายตามข้อ ๒๒ และข้อ ๓๐ เริ่มนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๕๘ บรรดาประกาศ คำสั่ง แบบและขั้นตอน ตลอดจนหนังสือกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ ส.ป.ก. ได้กำหนดขึ้นเพื่อปฏิบัติงานตามระเบียบข้อ ๓ (๑) ถึง (๙) หรือมติคณะกรรมการครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เรื่อง ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้

ข้อ ๕๙ หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สัญญาเช่า สัญญาเช่าซื้อ และสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนระเบียบนี้ ให้มีผลใช้บังคับต่อไปและถือว่าเป็นหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สัญญาเช่าที่ดิน สัญญาเช่าซื้อที่ดิน และสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชยตามระเบียบนี้

ข้อ ๖๐[๓๓] เมื่อเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ได้ยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรไว้เป็นหลักฐาน จนกว่าจะมีการออกโฉนดเพื่อการเกษตรให้แก่เกษตรกร

กรณีมีการออกโฉนดเพื่อการเกษตรเรียบร้อยแล้ว ให้หนังสือรับรองตามวรรคหนึ่งสิ้นผลการรับรอง

ข้อ ๖๑[๓๔] ให้คณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งตามข้อ ๕ ของระเบียบนี้ มีอำนาจพิจารณาอุทธรณ์การสั่งให้สิ้นสิทธิ การเพิกถอนการจัดที่ดินก่อนระเบียบนี้ใช้บังคับ รวมถึงคำขออุทธรณ์ที่อยู่ระหว่างการพิจารณา

---

[๓๓] ข้อ ๖๐ เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

[๓๔] ข้อ ๖๑ เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

๒๓

ข้อ ๖๒ [๑๔] ผู้ใดที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว โดยไม่ได้รับอนุญาตและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด ก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ให้มาดำเนินการแจ้งการครอบครองที่ดินกับ ส.ป.ก. จังหวัด ภายในสองปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ เพื่อรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินตามที่กำหนดในระเบียบนี้

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดิน ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔

ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า
รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ปฏิบัติราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป [๑๕]

จรรยา/ปรับปรุง
๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๖

---

[๑๔] ข้อ ๖๒ เพิ่มโดยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

[๑๕] ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๓๐๙ ง หน้า ๒/๘ ธันวาคม ๒๕๖๖

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

ด้วยประธานกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ลงนามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกาศ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ และระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกาศ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งระเบียบทั้งสองฉบับข้างต้นประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ และมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป โดยการประกาศใช้บังคับระเบียบดังกล่าวมีผลเป็นการยกเลิกมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เรื่อง ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ด้วยในคราวเดียวกัน ทั้งนี้ เป็นไปตามมติ คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เรื่องที่ ๓.๖

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงได้จัดทำคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ พร้อมทั้งแผนผังแสดงขั้นตอนการคัดเลือกและจัดที่ดิน ดังนี้

๑. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๔๐๓ /๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๒. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๔๐๔ /๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๓. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๔๐๕ /๒๕๖๔ เรื่อง การปฏิบัติงานตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๔. แผนผังแสดงขั้นตอนการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร กรณีการจัดที่ดินรอบแรก / การจัดที่ดินแปลงว่าง / การขึ้นทะเบียนขอรับที่ดิน

/๕. แผนผัง...

๕. แผนผังแสดงขั้นตอนการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร กรณีเกษตรกรขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / เกษตรกรขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่

๖. แผนผังแสดงขั้นตอนการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตาย / เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินขอกำหนดลำดับทายาทไว้ก่อนตาย

ในการนี้ จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดรับทราบและถือปฏิบัติตามระเบียบทั้งสองฉบับและคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานข้างต้น โดยสามารถดาวน์โหลดเอกสารดังกล่าวได้ที่ www.alro.go.th เลือกเมนู ***"เว็บไซต์หน่วยงาน"*** หัวข้อ ***"สำนักกฎหมาย"*** หัวข้อย่อย ***"ดาวน์โหลด/แบบฟอร์ม"*** ชื่อเรื่อง ***"ระเบียบเกี่ยวกับการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร และการโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิ (ฉบับปรับปรุง ๒๕๖๔) พร้อมแนวทางปฏิบัติ"***

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ ๔๐๓ /๒๕๖๔
เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๓) (๖) (๗) (๑๐) (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ออกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ นั้น

เพื่อให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นไปอย่างเรียบร้อย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๑ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงมีคำสั่งมอบหมายให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นหน้าที่และอำนาจของปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่นั้น เว้นแต่เป็นกรณีที่ระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้การคัดเลือกและจัดที่ดินนั้นเป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ ๔๐๔ /๒๕๖๔
เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน

โดยที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๓) (๖) (๗) (๑๐) (๑๒) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ออกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔

เพื่อให้การคัดเลือกและจัดที่ดินของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้แก่เกษตรกรและประชาชนผู้รับบริการภายใต้หลักการของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กฎหมายว่าด้วยการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล กฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และกฎหมายว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ เลขาธิการ ส.ป.ก. จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

๑. แบบ

การคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบฯ) ให้ใช้แบบแนบท้ายคำสั่งดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ แบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) ให้ใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

๑.๑.๑ <u>กรณีการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามหมวด ๑</u>

(๑) ให้ผู้ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๐ (๑) (๒) หรือ (๓) ของระเบียบฯ (ได้แก่ ผู้ถือครองที่ดินของรัฐ หรือผู้เช่าที่ดินจากเจ้าของที่ดินเดิม (ที่ดินเอกชน) หรือคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาท ของผู้ถือครองที่ดินของรัฐ) ที่มีความประสงค์จะขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามข้อ ๗ (๑) หรือข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ของระเบียบฯ ยื่นคำขอโดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๑) ของแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค

/(๒) ให้บุคคล...

(๒) ให้บุคคลนอกเหนือจาก (๑) ที่มีความประสงค์จะขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามข้อ ๗ (๒) ของระเบียบฯ ยื่นคำขอโดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๒) ของแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค เพื่อให้ได้รับการพิจารณาในฐานะผู้ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๐ (๔) ของระเบียบฯ

(๓) ให้ผู้ที่มีความประสงค์จะขอรับการตรวจสอบคัดเลือกเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรตามข้อ ๘ วรรคสอง ของระเบียบฯ ยื่นคำขอโดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๓) ของแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค เพื่อให้ได้รับพิจารณาในฐานะผู้ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์ตามข้อ ๑๐ (๔) ของระเบียบฯ

๑.๑.๒ <u>กรณีการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามหมวด ๒</u>

(๑) ให้คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน หรือเกษตรกรอื่นที่มีความประสงค์จะขอรับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตามข้อ ๒๐ หรือข้อ ๒๑ ของระเบียบฯ ยื่นคำขอโดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๔) ของแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค ทั้งนี้ ให้ยื่นคำขอดังกล่าวมาพร้อมกับคำขอของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามข้อ ๑.๒.๑

(๒) ให้ทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตายที่มีความประสงค์จะขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อจากเกษตรกรดังกล่าวตามข้อ ๒๒ หรือข้อ ๒๓ วรรคสอง ของระเบียบฯ ยื่นคำขอโดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๖) ของแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค

๑.๑.๓ <u>กรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย ตามหมวด ๓</u>

(๑) ให้คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน หรือเกษตรกรอื่นที่มีความประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแทนที่ตามข้อ ๒๘ หรือข้อ ๒๙ ของระเบียบฯ ยื่นคำขอโดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๕) ของแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค ทั้งนี้ ให้ยื่นคำขอดังกล่าวมาพร้อมกับคำขอของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามข้อ ๑.๒.๒

(๒) ให้ทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตายที่มีความประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรดังกล่าวตามข้อ ๓๐ หรือข้อ ๓๑ ประกอบข้อ ๒๓ วรรคสอง ของระเบียบฯ ยื่นคำขอโดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๗) ของแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค

๑.๒ แบบคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ง) ให้ใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

๑.๒.๑ <u>กรณีการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามหมวด ๒</u> ให้เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินที่มีความประสงค์จะขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินตามข้อ ๒๐ หรือข้อ ๒๑ ของระเบียบฯ ยื่นคำขอโดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๑) ของแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ง

๑.๒.๒ <u>กรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย ตามหมวด ๓</u> ให้เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งมีความประสงค์จะขอสละสิทธิการจัดให้เข้าทำประโยชน์เพื่อให้บุคคลอื่นเป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ตามข้อ ๒๘ หรือข้อ ๒๙ ของระเบียบฯ ยื่นคำขอโดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๒) ของแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ง ทั้งนี้ คำขอสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ตามแบบดังกล่าว ไม่ถือเป็นคำขอสละสิทธิตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

/๑.๓ แบบ...

๑.๓ แบบหนังสือกำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือทายาทผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. ๔ – ๘๙ ก) ให้ใช้ในกรณีดังต่อไปนี้

๑.๓.๑ กรณีการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามหมวด ๒ ให้เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งประสงค์จะกำหนดลำดับทายาทไว้ก่อนตายตามข้อ ๒๓ ของระเบียบฯ ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๘๙ ก

๑.๓.๒ กรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย ตามหมวด ๓ ให้เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งประสงค์จะกำหนดลำดับทายาทไว้ก่อนตายตามข้อ ๓๑ ของระเบียบฯ ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๘๙ ก

๑.๔ แบบหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

ให้ผู้ยื่นคำขอตามแบบที่กำหนดในข้อ ๑.๑ ถึง ๑.๓ ลงลายมือชื่อในหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และให้ถือว่าหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้เป็นเอกสารประกอบคำขอตามแบบที่กำหนด

๑.๕ แบบตรวจสอบ (Checklist)

ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) จัดทำรายงานการตรวจสอบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) และคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. ๔ – ๒๓ ง) ตามแบบตรวจสอบ (Checklist) เพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินของเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย

๒. การออกใบรับคำขอ

๒.๑ ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับคำขอออกใบรับคำขอตามที่กำหนดไว้ในส่วนท้ายของแบบคำขอหรือแบบหนังสือข้างต้นให้แก่ผู้ยื่นคำขอหรือผู้ยื่นหนังสือนั้น เพื่อเป็นหลักฐานว่า ส.ป.ก. โดย ส.ป.ก.จังหวัดได้รับคำขอหรือหนังสือดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้ สำหรับแบบหนังสือตามข้อ ๑.๔ ไม่ต้องออกใบรับคำขอ

๒.๒ ให้ผู้ยื่นคำขอหรือผู้ยื่นหนังสือตามแบบที่กำหนด ลงลายมือชื่อเพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่าบุคคลดังกล่าวได้รับมอบใบรับคำขอไว้แล้ว

๒.๓ ใบรับคำขอไม่ใช่หลักฐานยืนยันความครบถ้วนและถูกต้องของเอกสารหรือหลักฐานโดยผู้ยื่นคำขอยังคงต้องเข้าพบเจ้าหน้าที่ตามกำหนดนัดเพื่อให้ถ้อยคำในการสอบสวนสิทธิสำหรับเป็นเอกสารประกอบคำขอ พร้อมนำเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องแสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อประกอบการพิจารณา

๓. การสอบสวนสิทธิสำหรับเป็นเอกสารประกอบคำขอ

๓.๑ ให้ใช้แบบที่ ส.ป.ก. ได้กำหนดขึ้นเพื่อปฏิบัติงานก่อนวันที่ระเบียบฯ มีผลใช้บังคับมาประกอบการสอบสวนสิทธิสำหรับเป็นเอกสารประกอบคำขอ โดยเจ้าหน้าที่อาจดำเนินการปรับแก้ไขถ้อยคำของแบบดังกล่าวและแสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ระเบียบฯ กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

๓.๒ กรณีแบบตามข้อ ๓.๑ ได้กำหนดให้ระบุรายละเอียดของข้อมูลส่วนใด และข้อมูลส่วนนั้นสามารถตรวจสอบได้จากระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่ได้ประสานหรือเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก.

/เข้ากับ...

เข้ากับระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องไว้แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ใช้ข้อมูลที่ตรวจสอบได้จากระบบสารสนเทศดังกล่าวแทนการระบุรายละเอียดของข้อมูลโดยผู้ยื่นคำขอหรือเจ้าหน้าที่ แล้วแต่กรณี แต่ต้องดำเนินการให้ผู้ยื่นคำขอได้ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลดังกล่าวก่อนลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน หากข้อมูลที่ตรวจสอบได้จากระบบฐานข้อมูลสารสนเทศส่วนใดไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูลเพิ่มเติมให้ถูกต้องและครบถ้วน พร้อมทั้งระบุหรือแนบพยานหลักฐานเพื่อยืนยันข้อเท็จจริงตามข้อมูลที่บันทึกเพิ่มเติมนั้น

อนึ่ง ให้ยกเว้นการใช้ข้อมูลบางส่วนของแบบตามข้อ ๓.๑ ในกรณีดังต่อไปนี้

๓.๒.๑ กรณีแบบได้กำหนดให้มีพยานบุคคลรับรองข้อเท็จจริงใด เช่น คำรับรองของผู้ปกครองท้องที่เกี่ยวกับการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดิน ซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบข้อเท็จจริงนั้นได้โดยพยานหลักฐานอื่นที่มีความน่าเชื่อถือไม่น้อยกว่าการรับรองของพยานบุคคลดังกล่าว เช่น การตรวจสอบข้อมูลจากระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) ผ่านระบบสารสนเทศโดยบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) ของผู้ยื่นคำขอ (ได้แก่ ฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ฐานข้อมูลการถือครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ฐานข้อมูลการชำระภาษีบำรุงท้องที่หรือภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง) หรือการตรวจสอบจากพยานหลักฐานที่ผู้ยื่นคำขอนำมาแสดงด้วยตนเองหรือที่เจ้าหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงอื่นเพิ่มเติม เป็นต้น ให้เจ้าหน้าที่นำพยานหลักฐานที่ตรวจสอบได้เชิงประจักษ์นั้นมาใช้ประกอบการพิจารณาโดยไม่จำเป็นต้องให้พยานบุคคลลงลายมือชื่อในคำรับรองดังกล่าว

๓.๒.๒ กรณีแบบเกี่ยวกับการขอรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอจัดทำหนังสือแสดงการสละการขอรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินนั้น เนื่องจากข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ ข้อ ๓๐ และข้อ ๓๑ ของระเบียบฯ ได้กำหนดให้ทายาทผู้ประสงค์จะขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือทายาทผู้ประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ตาย มีหน้าที่ต้องยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ภายในระยะเวลาที่กำหนด ดังนั้น หากทายาทรายใดไม่ประสงค์จะสละสิทธิทายาทรายนั้นย่อมมีหน้าที่ต้องยื่นคำขอภายในระยะเวลาดังกล่าวโดยไม่จำเป็นต้องยื่นหนังสือแสดงการสละสิทธิของทายาทรายอื่นตามแบบดังกล่าวแต่อย่างใด ทั้งนี้ เมื่อครบกำหนดระยะเวลาในการยื่นคำขอตามระเบียบฯ ให้เจ้าหน้าที่คัดเลือกและจัดที่ดินโดยพิจารณาเฉพาะคำขอของทายาทที่ยื่นไว้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดเท่านั้น อย่างไรก็ตาม หากปรากฏข้อเท็จจริงดังต่อไปนี้ ให้เจ้าหน้าที่คัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่ผู้ยื่นคำขอได้โดยไม่ต้องรอให้ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

(๑) เมื่อได้รับคำขอจากคู่สมรสของเกษตรกรผู้ตายในฐานะที่เป็นทายาทผู้มีสิทธิได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินเป็นลำดับแรก และ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ปิดประกาศเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสได้รับทราบ คัดค้าน หรือยื่นคำขอเพิ่มเติม ภายในกำหนด ๓๐ วันนับแต่วันปิดประกาศแล้วต่อมาไม่มีผู้ใดคัดค้านภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ทั้งนี้ ให้ปิดประกาศข้างต้นไว้ในที่เปิดเผย ณ ส.ป.ก.จังหวัด ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน แห่งท้องที่ตามภูมิลำเนาของเกษตรกรผู้ถึงแก่ความตายและทายาทผู้ยื่นคำขอดังกล่าวแห่งละหนึ่งฉบับ

(๒) เมื่อได้รับคำขอจากทายาทลำดับอื่น ในกรณีที่ทายาทผู้อยู่ในลำดับก่อนและลำดับเดียวกันได้ยื่นคำขอครบถ้วนแล้ว หรือได้สละการรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือสละการขอรับการจัดที่ดินแทนที่ครบถ้วนแล้ว และ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ปิดประกาศตามแนวทางที่กำหนดใน (๑) ซึ่งต่อมาไม่มีผู้ใดคัดค้านภายในกำหนดเวลาดังกล่าว อนึ่ง การสละการรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือสละการขอรับการจัดที่ดินแทนที่ ให้นำหนังสือแสดงการสละการขอรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามแบบเกี่ยวกับการขอรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินในข้อ ๓.๑ มาปรับใช้ให้เหมาะสมแก่กรณี

/๓.๓ กรณี...

๓.๓ กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินยื่นหนังสือกำหนดลำดับทายาทตามข้อ ๑.๓ เมื่อความปรากฏแก่ ส.ป.ก.จังหวัด ว่าเกษตรกรดังกล่าวถึงแก่ความตาย ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งให้ทายาทผู้มีสิทธิตามหนังสือนั้นยื่นคำขอเพื่อเข้ารับการคัดเลือกและจัดที่ดินภายในเวลาที่กำหนด และดำเนินการสอบสวนสิทธิเพื่อพิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของทายาทภายหลังจากที่ได้รับคำขอตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของระเบียบฯ

๓.๔ ให้นำผลการสอบสวนสิทธิข้างต้นมาใช้ประกอบการจัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่กำหนดในข้อ ๑.๕ เพื่อให้การคัดเลือกและจัดที่ดินเป็นไปอย่างรอบคอบและสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่ระเบียบฯ กำหนด

๔. กรณีการจัดที่ดินให้แก่ผู้มีรายชื่อในบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียน

ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการคัดเลือกผู้มีรายชื่อในบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนข้อ ๑๗ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๑๐ (๔) ของระเบียบฯ ตามวิธีการจัดลำดับที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อพิจารณาจัดที่ดินตามข้อ ๑๕ วรรคสอง หรือข้อ ๑๘ วรรคสอง ของระเบียบฯ ได้โดยไม่ต้องให้เกษตรกรดำเนินการยื่นคำขอและสอบสวนสิทธิตามแนวทางข้างต้นอีก เว้นแต่รายชื่อของเกษตรกรนั้นได้ขึ้นบัญชีไว้แล้วเกินกว่าสองปี กรณีนี้ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งให้เกษตรกรดังกล่าวเข้าพบเจ้าหน้าที่เพื่อสอบสวนสิทธิตามหลักเกณฑ์ในข้อ ๑๗ วรรคสอง ของระเบียบฯ อีกครั้งก่อนพิจารณาจัดที่ดิน

๕. การดำเนินการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ให้แบบคำขอ แบบหนังสือ แบบตรวจสอบ ใบรับคำขอ และการสอบสวนสิทธิ ที่ดำเนินการผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ ส.ป.ก. ซึ่งมีสาระสำคัญครบถ้วนตามแบบและแนวทางปฏิบัติข้างต้น รวมทั้งมีวิธีการระบุตัวบุคคลผู้ดำเนินการดังกล่าวแทนการลงลายมือชื่อโดยสอดคล้องกับแนวนโยบายและแนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยด้านสารสนเทศ แนวนโยบายและแนวปฏิบัติการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ตลอดจนมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล ตามที่ ส.ป.ก. กำหนดแล้วเป็นแบบคำขอ แบบหนังสือ แบบตรวจสอบ ใบรับคำขอ และการสอบสวนสิทธิ ตามคำสั่งนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(สำหรับเจ้าหน้าที่)
กำหนดนัดสอบสวนสิทธิผู้ยื่นคำขอ
ในวันที่.....
เวลา.....
ณ .....

ส.ป.ก. 4 – 23 ค

เลขที่...../.....

คำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ .....
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... อายุ.....ปี สัญชาติ.....อยู่บ้านเลขที่.....ซอย.....ถนน..... หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด..... รหัสไปรษณีย.....โทรศัพท.....โทรสาร..... E-mail Address..... มีคู่สมรส ชื่อ.....นามสกุล..... เลขประจำตัวประชาชน.....เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... สัญชาติ..... ซึ่ง ○ ได้จดทะเบียนสมรส ○ ไม่ได้จดทะเบียนสมรส[1]

ข้อ 1 ข้าพเจ้ามีความประสงค์ (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ พร้อมกรอกข้อมูลในช่องว่างที่ตรงกับความประสงค์ของท่านเพียงหนึ่งคำขอ)

☐ (1.1) ขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดิน ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็น ผู้ถือครองที่ดินของรัฐ / ผู้เช่าที่ดินจากเจ้าของที่ดินเดิม (ที่ดินเอกชน) / คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาท ของผู้ถือครองที่ดินของรัฐ ในที่ดินแปลงเลขที่..... กลุ่มที่/ระวางที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

☐ (1.2) ขอรับการคัดเลือกเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินแปลงว่าง ในที่ดินแปลงเลขที่.....กลุ่มที่/ระวางที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา ที่ดินตั้งอยู่หมู่ที่..... ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต..... จังหวัด.....

☐ (1.3) ขอขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

☐ (1.4) ขอรับการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ (สิทธิตามสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน) ของเกษตรกร ชื่อ.....นามสกุล..... เลขประจำตัวประชาชน.....ซึ่งได้ยื่นคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ง) เลขที่...../.....ลงวันที่.....

☐ (1.5) ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ เกษตรกรผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก. 4-28 ก, ส.ป.ก. 4-01, ส.ป.ก. 4-01 ก, ส.ป.ก. 4-01 ข, ส.ป.ก. 4-01 ค) ชื่อ.....นามสกุล ..... เลขประจำตัวประชาชน.....ซึ่งได้ยื่นคำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ง) เลขที่...../.....ลงวันที่.....

☐ (1.6) ขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ (สิทธิตามสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน) ของเกษตรกร ชื่อ.....นามสกุล..... เลขประจำตัวประชาชน.....ซึ่งถึงแก่ความตายเมื่อวันที่.....

(โปรดพลิก)

[1] กรณีที่ผู้ยื่นคำขอมีคู่สมรสซึ่งได้จดทะเบียนสมรสแล้ว ห้ามมิให้ระบุรายชื่อบุคคลอื่นใดเป็นคู่สมรสซึ่งไม่ได้จดทะเบียนสมรส

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้ยื่นคำขอและผู้ให้ความยินยอม

☐ (1.7) ขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก. 4-28 ก, ส.ป.ก. 4-01, ส.ป.ก. 4-01 ก, ส.ป.ก. 4-01 ข, ส.ป.ก. 4-01 ค) ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน.....ซึ่งถึงแก่ความตายเมื่อวันที่.....

ข้อ 2 ข้าพเจ้ายื่นคำขอในฐานะ

☐ ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก ☐ ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

ข้อ 3 ข้าพเจ้าเป็นผู้มีคุณสมบัติ ไม่มีลักษณะต้องห้าม และอยู่ในหลักเกณฑ์การยื่นคำขอตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนดครบถ้วน และยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ได้กำหนดไว้ หรือจะกำหนดต่อไปทุกประการ ทั้งนี้ กรณีที่เป็นการยื่นคำขอตามข้อ (1.4) (1.5) (1.6) หรือ (1.7) ข้าพเจ้าตกลงยินยอมรับโอนสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าวตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนด

ข้อ 4 ข้าพเจ้าและคู่สมรสพร้อมพยานบุคคลผู้เกี่ยวข้องจะเข้าพบเจ้าหน้าที่ตามกำหนดนัดเพื่อให้ถ้อยคำในการสอบสวนสิทธิสำหรับเป็นเอกสารประกอบคำขอ พร้อมนำบัตรประจำตัวประชาชน และเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องแสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการดังกล่าว

ข้อ 5 ข้าพเจ้าตกลงยินยอมให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีรายละเอียดตามหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่แนบท้ายคำขอนี้ โดยให้ถือว่าคู่ฉบับและบรรดาสำเนา ภาพถ่าย ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือโทรสารที่ทำขึ้นจากหนังสือให้ความยินยอมดังกล่าว เป็นหลักฐานในการให้ความยินยอมของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นถูกต้องตรงตามความเป็นจริงทุกประการ

เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่าผู้ยื่นคำขอได้รับแจ้งกำหนดนัดและใบรับคำขอไว้แล้ว ลงชื่อ..... (.....) วันที่	ข้าพเจ้าจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน ลงชื่อ..... (.....) ผู้ยื่นคำขอและผู้ให้ความยินยอม

(สำหรับผู้ยื่นคำขอ)

สำหรับ (ชื่อ – นามสกุล).....เลขประจำตัวประชาชน..... เพื่อเป็นหลักฐานการยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4 – 23 ค) เลขที่...../..... เมื่อวันที่.....
..... โดยกำหนดวันนัดสอบสวนสิทธิในวันที่..... เวลา..... ณ.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่
(.....)
ตำแหน่ง.....
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....
โทร.....

หมายเหตุ : กรณีคู่สมรสและพยานบุคคลผู้เกี่ยวข้องในการให้ข้อมูลตามคำขอไม่อาจเข้าพบเจ้าหน้าที่ตามกำหนดนัด ให้ผู้ยื่นคำขอนำหลักฐาน ได้แก่ หนังสือมอบอำนาจจากคู่สมรสและพยานบุคคลผู้เกี่ยวข้อง (เช่น บิดาหรือมารดากรณีเป็นการยื่นคำขอในฐานะบุตรของเกษตรกร) ซึ่งมอบหมายให้ผู้ยื่นคำขอนำ บัตรประจำตัวประชาชน และ หนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด ของผู้มอบอำนาจดังกล่าว มาแสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อประกอบการสอบสวนสิทธิ

(สำหรับเจ้าหน้าที่)
กำหนดนัดสอบสวนสิทธิผู้ยื่นคำขอ
ในวันที่.....
เวลา.....
ณ .....

ส.ป.ก. 4 – 23 ง

เลขที่...../.....

คำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่

ที่ .....
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน.....เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....
อายุ.....ปี สัญชาติ.....อยู่บ้าน.....เลขที่.....ซอย.....
ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....
จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....โทรศัพท์.....
โทรสาร.....E-mail Address.....
เป็นเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
มีคู่สมรส ซึ่ง ○ ได้จดทะเบียนสมรส ○ ไม่ได้จดทะเบียนสมรส[1] ชื่อ.....
นามสกุล..... เลขประจำตัวประชาชน.....เกิดเมื่อวันที่.....
เดือน.....พ.ศ.....สัญชาติ.....

ข้อ 1 ข้าพเจ้ามีความประสงค์ (โปรดทำเครื่องหมาย ✓ พร้อมกรอกข้อมูลในช่องว่างที่ตรงกับความประสงค์ของท่านเพียงหนึ่งคำขอ)

☐ (1.1) ขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (สิทธิตามสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน) ของตนเองให้แก่เกษตรกรผู้ขอรับโอน จำนวน.....ราย *(รายละเอียดปรากฏตามคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4 – 23 ค) เลขที่...../..... ลงวันที่..... ที่แนบมาพร้อมคำขอนี้)* รวมที่ดิน.....แปลง เนื้อที่.....ไร่

☐ (1.2) ขอสละสิทธิที่ดินที่ข้าพเจ้าได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก. 4-28 ก, ส.ป.ก. 4-01, ส.ป.ก. 4-01 ก, ส.ป.ก. 4-01 ข, ส.ป.ก. 4-01 ค) เพื่อให้เกษตรกร จำนวน.....ราย *(รายละเอียดปรากฏตามคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4 – 23 ค) เลขที่...../.....ลงวันที่..... ที่แนบมาพร้อมคำขอนี้)* เป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ รวมที่ดิน.....แปลง เนื้อที่.....ไร่

ข้อ 2 ข้าพเจ้ามีเหตุผลอันสมควรและอยู่ในหลักเกณฑ์การขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน หรือการขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ได้ตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนดไว้ทุกประการ

ข้อ 3 การขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน หรือการขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้รับความยินยอมจากคู่สมรสของข้าพเจ้าเรียบร้อยแล้ว

ข้อ 4 ข้าพเจ้าขอรับรองว่า ผู้ขอรับโอนหรือผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ตามคำขอ ส.ป.ก. 4 – 23 ค ที่แนบมาพร้อมคำขอนี้ เป็นผู้มีคุณสมบัติ ไม่มีลักษณะต้องห้าม และอยู่ในหลักเกณฑ์การยื่นคำขอตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนดครบถ้วน

(โปรดพลิก)

---

[1] กรณีที่ผู้ยื่นคำขอมีคู่สมรสซึ่งได้จดทะเบียนสมรสแล้ว ห้ามมิให้ระบุรายชื่อบุคคลอื่นใดเป็นคู่สมรสซึ่งไม่ได้จดทะเบียนสมรส

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้ยื่นคำขอและผู้ให้ความยินยอม

ข้อ 5 ข้าพเจ้าและคู่สมรส พร้อมผู้ขอรับโอนหรือผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ตามคำขอ ส.ป.ก. 4 – 23 ค ที่แนบมาพร้อมคำขอนี้ จะเข้าพบเจ้าหน้าที่ตามกำหนดนัด เพื่อให้ถ้อยคำในการสอบสวนสิทธิสำหรับเป็นเอกสารประกอบคำขอ โดยจะนำบัตรประจำตัวประชาชน และเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องแสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการ

ข้อ 6 ข้าพเจ้าตกลงยินยอมให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีรายละเอียดตามหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่แนบท้ายคำขอนี้ โดยให้ถือว่าคู่ฉบับและบรรดาสำเนา ภาพถ่าย ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือโทรสารที่ทำขึ้นจากหนังสือให้ความยินยอมดังกล่าว เป็นหลักฐานในการให้ความยินยอมของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นถูกต้องตรงตามความเป็นจริงทุกประการ

ข้าพเจ้าจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ยื่นคำขอและผู้ให้ความยินยอม

เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่าผู้ยื่นคำขอ
ได้รับแจ้งกำหนดนัดและใบรับคำขอไว้แล้ว
ลงชื่อ.....
(.....)
วันที่ .....

(สำหรับผู้ยื่นคำขอ)

สำหรับ (ชื่อ – นามสกุล).....เลขประจำตัวประชาชน.....
เพื่อเป็นหลักฐานการยื่นคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. 4 – 23 ง)
เลขที่...../..... เมื่อวันที่..... โดยกำหนดวันนัดสอบสวนสิทธิ
ในวันที่..... เวลา..... ณ.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่
(.....)
ตำแหน่ง.....
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....
โทร.....

หมายเหตุ : ให้คู่สมรสของผู้ยื่นคำขอ เข้าพบเจ้าหน้าที่เพื่อลงลายมือชื่อแสดงเจตนาให้ความยินยอมตามที่ระบุไว้ในข้อ 3 ของคำขอนี้

ส.ป.ก. 4 – 89 ก

หนังสือกำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือทายาทผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินแทนที่

ฉบับที่...../..... ที่ .....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้อ 1 ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน.....เป็นเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน) จำนวน.....แปลง ดังนี้

(1.1) ที่ดินแปลงเลขที่.....กลุ่มที่/ระวางที่เลขที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ตามโครงการปฏิรูปที่ดิน..... เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
ตามหลักฐาน ○ สัญญาเช่าที่ดิน เลขที่.....เมื่อวันที่.....
ตามเอกสารหนังสือสำคัญ.....เลขที่.....
○ สัญญาเช่าซื้อที่ดิน เลขที่.....เมื่อวันที่.....
ตามเอกสารหนังสือสำคัญ.....เลขที่.....
○ หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

(1.2) ที่ดินแปลงเลขที่.....กลุ่มที่/ระวางที่เลขที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ตามโครงการปฏิรูปที่ดิน..... เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
ตามหลักฐาน ○ สัญญาเช่าที่ดิน เลขที่.....เมื่อวันที่.....
ตามเอกสารหนังสือสำคัญ.....เลขที่.....
○ สัญญาเช่าซื้อที่ดิน เลขที่.....เมื่อวันที่.....
ตามเอกสารหนังสือสำคัญ.....เลขที่.....
○ หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

(1.3) ที่ดินแปลงเลขที่.....กลุ่มที่/ระวางที่เลขที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....ตามโครงการปฏิรูปที่ดิน..... เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
ตามหลักฐาน ○ สัญญาเช่าที่ดิน เลขที่.....เมื่อวันที่.....
ตามเอกสารหนังสือสำคัญ.....เลขที่.....
○ สัญญาเช่าซื้อที่ดิน เลขที่.....เมื่อวันที่.....
ตามเอกสารหนังสือสำคัญ.....เลขที่.....
○ หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

(โปรดพลิก)

ลงชื่อ..... (.....) เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน	ลงชื่อ..... (.....) คู่สมรสของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

(1.4) ที่ดินแปลงเลขที่.....กลุ่มที่/ระวางที่เลขที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... .....ตามโครงการ
ปฏิรูปที่ดิน..... เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
ตามหลักฐาน ○ สัญญาเช่าที่ดิน เลขที่.....เมื่อวันที่.....
ตามเอกสารหนังสือสำคัญ.....เลขที่.....
○ สัญญาเช่าซื้อที่ดิน เลขที่.....เมื่อวันที่.....
ตามเอกสารหนังสือสำคัญ.....เลขที่.....
○ หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

ข้อ 2 หากข้าพเจ้าถึงแก่ความตาย ข้าพเจ้าขอแสดงความประสงค์ให้ทายาทของข้าพเจ้าเป็นผู้ได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ หรือเป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่ ดังนี้

(2.1) ถ้าที่ดินตามข้อ 1 สามารถแบ่งแยกได้เพียงพอแก่การครองชีพไม่น้อยกว่าเนื้อที่ถือครองขั้นต่ำที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....กำหนดไว้ เมื่อข้าพเจ้าถึงแก่ความตาย ข้าพเจ้าประสงค์จะกำหนดทายาทผู้ที่จะได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ หรือทายาทผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินแทนที่ ตามลำดับก่อนหลัง ดังต่อไปนี้

ลำดับที่ 1 .....
.....จำนวน.....คน
ลำดับที่ 2 .....
.....จำนวน.....คน
ลำดับที่ 3 .....
.....จำนวน.....คน

ตราบใดที่ทายาทลำดับหนึ่ง ๆ ที่ข้าพเจ้ากำหนดยังมีชีวิตอยู่ มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด ทายาทผู้อยู่ในลำดับถัดไปไม่มีสิทธิได้รับการตกทอดทางมรดกหรือการจัดที่ดินแทนที่ดังกล่าวของข้าพเจ้า ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจคัดเลือกและจัดที่ดินจะเป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของทายาทต่อเมื่อทายาทดังกล่าวได้ยื่นคำขอต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ระเบียบกำหนด

(2.2) หากทายาทที่ข้าพเจ้ากำหนดไว้ตาม (2.1) ลำดับหนึ่ง ๆ มีมากกว่าหนึ่งคน ข้าพเจ้าขอกำหนดส่วนแบ่งไว้ ดังนี้

ลำดับที่ 1 .....
.....
ลำดับที่ 2 .....
.....
ลำดับที่ 3 .....
.....

(โปรดพลิก)

ลงชื่อ..... (.....) เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน	ลงชื่อ..... (.....) คู่สมรสของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

แต่ถ้าที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกให้เพียงพอแก่การครองชีพตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดดังกล่าวกำหนดไว้ได้ครบจำนวนทายาทแต่ละลำดับ ข้าพเจ้าขอให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาคัดเลือกผู้ที่จะได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ หรือผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินแทนที่ จากบรรดาจำนวนทายาทในลำดับนั้น ๆ ตามจำนวนแปลงที่ดินที่อาจแบ่งแยกได้ โดยนำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการกำหนดลำดับของทายาทตามข้อ ๒๒ หรือข้อ ๓๐ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินมาใช้ประกอบการพิจารณา

(2.3) ในกรณีที่ที่ดินสามารถแบ่งแยกให้เพียงพอแก่การครองชีพได้ หากทายาทลำดับใดที่ข้าพเจ้ากำหนดไว้มีมากกว่าหนึ่งคน และทายาทคนใดในจำนวนนั้นขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด ย่อมไม่มีผลกระทบถึงสิทธิของทายาทอื่นในลำดับเดียวกันที่จะได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินจากการตกทอดทางมรดกหรือการจัดที่ดินแทนที่ดังกล่าว และข้าพเจ้าประสงค์จะให้ส่วนแบ่งของทายาทที่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามนั้นตกแก่ทายาทในลำดับถัดไปตามรายชื่อก่อนหลังดังที่ระบุไว้ใน (2.1)

ข้อ 3 ทายาทที่ข้าพเจ้าแสดงความประสงค์กำหนดลำดับไว้ตาม (2.1) มีรายละเอียด (เกี่ยวกับชื่อ-นามสกุล เลขประจำตัวประชาชน ความสัมพันธ์ ที่อยู่ อายุ) ดังนี้

.....

.....

.....

.....

.....

.....

เมื่อข้าพเจ้าถึงแก่ความตาย ขอให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือแจ้งไปยังทายาทตามที่อยู่ที่ให้ไว้ข้างต้นหรือที่อยู่อื่นที่ข้าพเจ้าหรือทายาทนั้นได้มีหนังสือขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงต่อเจ้าหน้าที่ไว้ ในกรณีที่ทายาทไม่อยู่ในภูมิลำเนาตามที่อยู่ที่ให้ไว้ดังกล่าว ให้ถือว่าข้าพเจ้าไม่ประสงค์ให้ทายาทนั้นเป็นผู้ที่จะได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ หรือเป็นผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินแทนที่ ตามหนังสือฉบับนี้

หากทายาทที่ข้าพเจ้ากำหนดไว้ในหนังสือนี้ไม่ยื่นคำขอภายในกำหนดเวลาหรือไม่มีสิทธิได้รับการตกทอดทางมรดกหรือจัดที่ดินแทนที่ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ข้าพเจ้าขอให้เจ้าหน้าที่พิจารณาผู้ที่จะมีสิทธิได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ หรือผู้ที่จะมีสิทธิได้รับการจัดที่ดินแทนที่ตามระเบียบที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดต่อไป

ข้อ 4 ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารและหลักฐานเพื่อประกอบการพิจารณา จำนวน.....รายการ ได้แก่

(4.1) .....จำนวน.....แผ่น

(4.2) .....จำนวน.....แผ่น

(4.3) .....จำนวน.....แผ่น

(4.4) .....จำนวน.....แผ่น

(โปรดพลิก)

ลงชื่อ..... (.....) เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน	ลงชื่อ..... (.....) คู่สมรสของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

๔

ข้อ 5 ในการกำหนดลำดับทายาทตามหนังสือฉบับนี้

☐ ข้าพเจ้ามีคู่สมรส และได้รับความยินยอมจาก นาย/นาง/นางสาว.....
นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
ซึ่งเป็นคู่สมรสของข้าพเจ้าเรียบร้อยแล้ว

☐ ข้าพเจ้าไม่มีคู่สมรส

ข้อ 6 ข้าพเจ้าและคู่สมรสตกลงยินยอมให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีรายละเอียดตามหนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. 2518 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่แนบท้ายหนังสือนี้ โดยให้ถือว่าคู่ฉบับและบรรดาสำเนา ภาพถ่าย ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือโทรสารที่ทำขึ้นจากหนังสือให้ความยินยอมดังกล่าว เป็นหลักฐานในการให้ความยินยอมของข้าพเจ้าและคู่สมรส

อนึ่ง ข้าพเจ้าทราบว่า หนังสือกำหนดลำดับทายาทฉบับนี้เป็นการแสดงความประสงค์ของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อตามข้อ ๒๓ หรือเพื่อกำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินแทนที่ตามข้อ ๓๑ ในกรณีที่เกษตรกรถึงแก่ความตายไว้ เพื่อประโยชน์ในการจัดที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเท่านั้น และข้าพเจ้าทราบว่า สิทธิการเช่า สิทธิการเช่าซื้อ และการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นสิทธิเฉพาะตัวของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน โดยมี ส.ป.ก. เป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินนั้นเพื่อใช้ในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม บรรดาทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าวไม่อาจอ้างสิทธิตามกฎหมายอื่นในการรับมรดก

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นถูกต้องตรงตามความประสงค์ของข้าพเจ้าทุกประการ

ข้าพเจ้าจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....
(.....)
เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

ลงชื่อ.....
(.....)
คู่สมรสของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

เพื่อเป็นหลักฐานแสดงว่าเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน
ได้รับมอบใบรับคำขอไว้แล้ว
ลงชื่อ.....
(.....)
วันที่ .....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่
(.....)
ตำแหน่ง.....
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

(สำหรับผู้ยื่นหนังสือ)

สำหรับ (ชื่อ – นามสกุล).....เลขประจำตัวประชาชน..... เพื่อเป็นหลักฐานการยื่นหนังสือกำหนดลำดับทายาทผู้ที่จะได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือทายาทผู้ที่จะได้รับการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. 4 – 89 ก) เลขที่...../..... เมื่อวันที่.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่
(.....)
ตำแหน่ง.....
สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....
โทร.....

หนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว/อื่นๆ).....เลขประจำตัวประชาชน.....โดย (กรณีเป็นนิติบุคคล/ผู้เยาว์ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส/ผู้รับมอบอำนาจ/อื่น ๆ).....เลขประจำตัวประชาชน.....ตามหนังสือ..... หรือในฐานะที่มีความเกี่ยวข้องเป็น.....ซึ่งต่อไปในหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้เรียกว่า "เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล" ตกลงยินยอมให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ซึ่งต่อไปนี้ในหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้เรียกว่า "ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล" เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของข้าพเจ้าภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

๑. วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อประโยชน์ต่อกระบวนการพิจารณาและตรวจสอบคำร้องหรือคำขอ ซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ยื่นคำร้องหรือคำขอนั้น หรืออยู่ในฐานะที่เป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกันหรือเป็นพยานบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับผู้ยื่นคำร้องหรือคำขอนั้น หรือเพื่อประโยชน์ในการประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดิน การประกาศบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียน การตรวจสอบและยืนยันตัวบุคคลผู้ถือครองและทำประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน การตรวจสอบลักษณะการทำประโยชน์ในที่ดิน และการดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตกลงยินยอมให้บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่เป็นหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน สถาบันการเงิน และสถาบันการศึกษา ทำการเปิดเผยหรือให้ข้อมูลส่วนบุคคลให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในข้อ ๑ เช่น ข้อมูลจากระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) ของกระทรวงมหาดไทย ข้อมูลทะเบียนประวัติข้าราชการจากสำนักงาน ก.พ. ข้อมูลการชำระภาษีจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกระทรวงการคลัง ข้อมูลการจ้างงานในระบบประกันสังคมจากกระทรวงแรงงาน ข้อมูลทะเบียนผู้มีรายได้น้อยจากกระทรวงการคลัง ข้อมูลการถือครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรจากกรมส่งเสริมการเกษตร ข้อมูลการประกอบธุรกิจจากกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

ทั้งนี้ "ข้อมูลส่วนบุคคล" หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม อาทิเช่น ชื่อ นามสกุล เพศ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ วัน เดือน ปี เกิด รูปถ่าย

"ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล" หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

๓. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในฐานะผู้มีอำนาจอนุญาตหรืออนุมัติหรือจัดที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อาจปฏิเสธคำร้องหรือคำขอเพราะเหตุที่เอกสารหรือหลักฐานประกอบคำร้องหรือคำขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามแบบที่กำหนดได้

๔. ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะจัดเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตลอดระยะเวลาที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับอนุญาตหรืออนุมัติหรือจัดที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และอีกไม่น้อยกว่า ๕ ปีนับแต่การอนุญาตหรืออนุมัติหรือจัดที่ดินนั้นสิ้นสุดลง

ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจข้อกำหนดและเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งระบุในหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้อย่างชัดเจนแล้วทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้ให้ความยินยอม
(.....)

(Checklist)

แบบตรวจสอบ

คำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4 – 23 ค) และ
คำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. 4 – 23 ง)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ได้ดำเนินการตรวจสอบคำขอ.....
..... (ส.ป.ก. .....) เลขที่...../..... ฉบับวันที่.....
ของผู้ยื่นคำขอ (ชื่อ-นามสกุล)..... แล้วปรากฏดังนี้

ก. ตารางตรวจสอบคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 – 23 ค

ลำดับที่	มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม	ไม่มีคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม	หลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบ	เหตุผลประกอบการพิจารณา / หมายเหตุ
1	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก ○ ได้ใช้ ○ ไม่ได้ใช้ เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น ผู้ยากจนซึ่งมีรายได้ไม่สูงกว่าอัตรารายได้ที่ คปก. กำหนด[1] และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น ผู้จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่าในประเภทวิชาเกษตรกรรม และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่า อัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	

(โปรดพลิก)

[1] คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ในการประชุมครั้งที่ 1/2555 วันที่ 11 พฤษภาคม 2555 ได้มีมติอนุมัติกำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจน ให้หมายถึงผู้มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท/คน/ปี และอนุมัติหลักการให้ปรับอัตรารายได้ขั้นต่ำของผู้ยากจนดังกล่าวให้เป็นไปตามอัตรารายได้ของผู้ยากจน ตามที่คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พชช.) กำหนดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยไม่ต้องนำเสนอคณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ

ลำดับที่	มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม	ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม	หลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบ	เหตุผลประกอบการพิจารณา / หมายเหตุ
2	☐ มี	☐ ไม่มี	สัญชาติไทย	
3	☐ บรรลุนิติภาวะ ☐ ไม่บรรลุนิติภาวะแต่มีเหตุจำเป็นและสมควร	☐ ไม่บรรลุนิติภาวะ และไม่มีเหตุจำเป็นและสมควร	เนื่องจาก (ระบุเฉพาะกรณีไม่บรรลุนิติภาวะ) - ○ มี ○ ไม่มี เหตุจำเป็นต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพ และ - ○ มี ○ ไม่มี ความสามารถ หรือประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	
4	☐ ไม่เป็น	☐ เป็น	คนทุพพลภาพหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบจนไม่สามารถประกอบการเกษตรได้	
5	☐ ไม่มีที่ดิน ☐ มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ[3]	☐ มีที่ดินเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ	ที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน[2]	
6	☐ ไม่เคย ☐ เคย แต่พ้นกำหนด 5 ปีก่อนวันยื่นคำขอนี้แล้ว ☐ เคย แต่การสิ้นสิทธินั้นเกิดจากเหตุจำเป็นและสมควร หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะ	☐ เคย และยังไม่พ้นกำหนด 5 ปีก่อนวันยื่นคำขอนี้	เป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นของรัฐซึ่งสิทธิดังกล่าวสิ้นสุดลงเพราะ - ได้สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด หรือ - ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้น	

(โปรดพลิก)

---

[2] คปก. ในการประชุม ครั้งที่ 4/2538 ได้มีมติให้การพิจารณาจากจำนวนที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดินที่บุคคลดังกล่าวมีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินที่ได้รับการจัดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้ว ต้องไม่เกิน 50 ไร่ สำหรับการประกอบเกษตรกรรมทั่วไป หรือ 100 ไร่ สำหรับเกษตรกรรมประเภทสัตว์ใหญ่ยกเว้นในกรณีที่ คปจ. กำหนดไว้ต่ำกว่า โดยความเห็นชอบจาก คปก.

[3] คปก. ในการประชุม ครั้งที่ 4/2538 ได้มีมติให้การพิจารณาขนาดที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ เป็นดุลพินิจของ คปจ. ที่จะกำหนด โดยใช้ขนาดที่ดินตามมติ คปก. ครั้งที่ 2/2538 เรื่องที่ 3.1 ประกอบในการพิจารณา

ข. ตารางตรวจสอบคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 – 23 ค (สำหรับความประสงค์ตามข้อ (1.4) (1.5) (1.6) (1.7)) และ คำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 – 23 ง

☐ กรณีการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ / สละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ ความสัมพันธ์ ระหว่าง
ผู้ขอรับโอน / ผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ (ชื่อ-สกุล).....
ตามคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4 – 23 ค) เลขที่...../.....
ลงวันที่.....
กับ เกษตรกรผู้ขอโอน / ผู้ขอสละสิทธิ (ชื่อ-สกุล).....
ตามคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. 4 – 23 ง)
เลขที่...../.....ลงวันที่.....

☐ กรณีการตกทอดทางมรดกสิทธิ / การจัดที่ดินแทนที่ เกษตรกรผู้ตาย ความสัมพันธ์ ระหว่าง
ผู้ขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิ / ผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ (ชื่อ-สกุล).....
ตามคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4 – 23 ค) เลขที่...../.....
ลงวันที่.....
กับ เกษตรกรผู้ตาย (ชื่อ-สกุล)..... ตามหลักฐานใบมรณบัตร
เลขที่.....ลงวันที่.....

ผลการตรวจสอบปรากฏว่า

	กรณีการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ / การสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่		กรณีการตกทอดทางมรดกสิทธิ / การจัดที่ดินแทนที่ เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตาย
1	☐ มีสิทธิรับโอน / รับการจัดที่ดินแทนที่ ในฐานะ ○ คู่สมรส ○ บุตร ○ เครือญาติเกษตรกร ○ เครือญาติคู่สมรส ○ เกษตรกรอื่น ซึ่งเกษตรกรผู้โอน/ผู้สละสิทธิ มีเหตุจำเป็นและอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อ ๓๖ ประกอบข้อ ๒๑ หรือข้อ ๓๖ ประกอบข้อ ๒๙ ☐ ไม่มีสิทธิรับโอน / รับการจัดที่ดินแทนที่ในฐานะดังกล่าว	1	☐ มีสิทธิรับการตกทอดทางมรดกสิทธิ / รับการจัดที่ดินแทนที่ ในฐานะทายาท ดังนี้ ○ คู่สมรส ○ ผู้สืบสันตาน ○ บิดา/มารดา ○ พี่น้องร่วมบิดามารดา ○ พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดา ○ ปู่/ย่า/ตา/ยาย ○ ลุง/ป้า/น้า/อา ☐ มีสิทธิรับการตกทอดทางมรดกสิทธิ ในฐานะทายาท ตามลำดับที่เกษตรกรผู้ตายได้กำหนดไว้เป็นหนังสือ ☐ ไม่มีสิทธิรับการตกทอดทางมรดกสิทธิในฐานะดังกล่าว
2	☐ ถูกต้องตามความประสงค์ของเกษตรกรผู้โอน / ผู้สละสิทธิ ☐ ไม่ถูกต้องตามความประสงค์ของเกษตรกรดังกล่าว	2	คู่สมรสของเกษตรกรผู้ตาย ☐ ไม่มี / ไม่ยื่นคำขอ ☐ ยื่นคำขอ โดยคู่สมรสดังกล่าว ○ ให้ความยินยอมรับมรดกสิทธิ / รับการจัดที่ดินแทนที่ ร่วมกับผู้ยื่นคำขอรายดังกล่าว ○ ไม่ให้ความยินยอมรับมรดกสิทธิ / รับการจัดที่ดินแทนที่ ร่วมกับผู้ยื่นคำขอรายดังกล่าว ○ ไม่มีสิทธิรับมรดกสิทธิ / รับการจัดที่ดินแทนที่ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ระเบียบฯ กำหนด เนื่องจาก..... ....
3	คู่สมรสของเกษตรกรผู้โอน / ผู้สละสิทธิ ☐ ไม่มี ☐ มี และให้ความยินยอม ☐ มี แต่ไม่ให้ความยินยอม		

(โปรดพลิก)

สรุปผลการตรวจสอบตามตาราง ก. และหรือ ข. :

(1) ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม

☐ ครบถ้วนตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนด และอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

- ○ เป็นผู้ถือครองที่ดินของรัฐ
- ○ เป็นผู้ถือครองที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มานอกเหนือจากที่ดินของรัฐ ซึ่งอยู่ในฐานะผู้เช่าที่ดิน จากเจ้าของเดิมในขณะโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้นเป็นของ ส.ป.ก.
- ○ เป็นคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาท ของผู้ถือครองที่ดินของรัฐ
- ○ เป็นผู้ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเพื่อให้ได้รับการจัดที่ดิน หรือขึ้นทะเบียนไว้ตามข้อ ๑๗
- ○ เป็นผู้มีสิทธิได้รับการโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ
- ○ เป็นผู้มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

☐ ไม่ครบถ้วนหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนด เนื่องจาก.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(โปรดพลิก)

(2) เห็นควรออกคำสั่ง

กรณีคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 – 23 ค (สำหรับความประสงค์ตามข้อ (1.1) (1.2) (1.3))	
☐ อนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ ☐ อนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่า ☐ อนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าซื้อ ☐ อนุมัติให้ได้รับการจัดให้โดยมีค่าชดเชย ☐ ให้ขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดิน	☐ ไม่อนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ ☐ ไม่อนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่า ☐ ไม่อนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าซื้อ ☐ ไม่อนุมัติให้ได้รับการจัดให้โดยมีค่าชดเชย ☐ ไม่ให้ขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดิน

กรณีคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 – 23 ค (สำหรับความประสงค์ตามข้อ (1.4) (1.5)) และคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 – 23 ง	
☐ อนุมัติให้โอน ○ สิทธิการเช่า ○ สิทธิการเช่าซื้อ ระหว่างเกษตรกรผู้ขอโอน กับผู้ขอรับโอน (สำหรับคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 – 23 ค (1.4) และ ส.ป.ก. 4-23 ง)	☐ ไม่อนุมัติให้โอน ○ สิทธิการเช่า ○ สิทธิการเช่าซื้อ ระหว่างเกษตรกรผู้ขอโอน กับผู้ขอรับโอน (สำหรับคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 – 23 ค (1.4) และ ส.ป.ก. 4-23 ง)
☐ อนุญาตให้ผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ ในที่ดินที่เกษตรกรสละสิทธิ (สำหรับคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 – 23 ค (1.5) และ ส.ป.ก. 4-23 ง) (กรณีคู่สมรส บุตร เครือญาติ)	☐ ไม่อนุญาตให้ผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ และไม่อนุญาตให้เกษตรกรสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (สำหรับคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 – 23 ค (1.5) และ ส.ป.ก. 4-23 ง) (กรณีคู่สมรส บุตร เครือญาติ)
☐ อนุมัติให้ผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ ได้รับสิทธิการเช่า ในที่ดินที่เกษตรกรสละสิทธิ (สำหรับคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 – 23 ค (1.5) และ ส.ป.ก. 4-23 ง) (กรณีเกษตรกรอื่น)	☐ ไม่อนุมัติให้ผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ ได้รับสิทธิการเช่า และไม่อนุญาตให้เกษตรกรสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (สำหรับคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 – 23 ค (1.5) และ ส.ป.ก. 4-23 ง) (กรณีเกษตรกรอื่น)

กรณีคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 – 23 ค (สำหรับความประสงค์ตามข้อ (1.6) (1.7))	
☐ อนุมัติให้ได้รับการตกทอดทางมรดก ○ สิทธิการเช่า ○ สิทธิการเช่าซื้อ (สำหรับคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 23 ค (1.6))	☐ ไม่อนุมัติให้รับการตกทอดทางมรดก ○ สิทธิการเช่า ○ สิทธิการเช่าซื้อ (สำหรับคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 23 ค (1.6))
	☐ ไม่อนุมัติให้รับการตกทอดทางมรดก ○ สิทธิการเช่า ○ สิทธิการเช่าซื้อ โดยให้ประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวเป็นรายชื่อสำรองที่อาจได้รับการจัดที่ดิน หากทายาทผู้ได้รับการตกทอดทางมรดกลำดับก่อน ไม่ยอมรับสิทธิและหน้าที่ในการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ตาย (สำหรับคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 23 ค (1.6))
☐ อนุญาตให้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ตาย โดยวิธีการจัดให้เข้าทำประโยชน์ (สำหรับคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 23 ค (1.7))	☐ ไม่อนุญาตให้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ตาย (สำหรับคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 23 ค (1.7))
	☐ ไม่อนุญาตให้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ตาย โดยให้ประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวเป็นรายชื่อสำรองที่อาจได้รับการจัดที่ดิน หากทายาทผู้ได้รับจัดที่ดินแทนที่ลำดับก่อน ไม่ยอมรับสิทธิและหน้าที่ในการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ตาย (สำหรับคำขอตามแบบ ส.ป.ก. 4 23 ค (1.7))

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ ๔๐๕ /๒๕๖๔
เรื่อง การปฏิบัติงานตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน
พ.ศ. ๒๕๖๔

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๓) (๖) (๗) (๑๐) (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ออกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ตามระเบียบดังกล่าว เป็นไปอย่างเรียบร้อย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและนโยบายของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ และข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ เลขาธิการ ส.ป.ก. จึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

๑. มอบหมายให้หน่วยงานในสังกัด ส.ป.ก. ส่วนกลาง รับผิดชอบภารกิจเกี่ยวกับการจัดทำแบบขั้นตอน แนวทางปฏิบัติงาน หรือเสนอความเห็นในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ให้เป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังต่อไปนี้

๑.๑ สำนักกฎหมายรับผิดชอบเกี่ยวกับแบบสอบสวนสิทธิ แบบสัญญา การพิจารณาอุทธรณ์และการดำเนินการตามกฎหมายกับบุคคลในทางแพ่งและอาญา รวมทั้งการดำเนินการทางปกครองตามระเบียบนี้เพื่อประโยชน์ในการดูแลรักษาที่ดินและป้องกันการกระทำใด ๆ ที่เป็นผลร้ายต่อเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

/๑.๒ สำนัก...

๑.๒ สำนักจัดการปฏิรูปที่ดินรับผิดชอบเกี่ยวกับแบบสอบสวนสิทธิ แผนงานคัดเลือกและจัดที่ดิน การกำหนดสัดส่วนพื้นที่ในแผนงานจัดที่ดินไว้สำหรับจัดให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการอบรมซึ่งผ่านการประเมินหลักสูตรเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ขึ้นทะเบียนขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดิน การคัดเลือกและจัดที่ดินที่เป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม การกำหนดประเภทของที่ดินที่ห้ามมิให้มีการโอนสิทธิในที่ดิน การจัดทำบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และการแจ้งรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตายให้ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อดำเนินการประชาสัมพันธ์ให้ทายาทของเกษตรกรดังกล่าวเข้ายื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ให้แจ้งผลการตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตายดังกล่าวปีงบประมาณละสองครั้งเป็นประจำทุกรอบหกเดือน

๑.๓ สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดินรับผิดชอบเกี่ยวกับการสำรวจรังวัด การจัดทำแผนผังแสดงขอบเขตการถือครองหรือการเช่าในแปลงที่ดิน การจัดทำแผนผังและการจัดแบ่งแปลงที่ดิน การตรวจสอบแนวเขตการทับซ้อนระหว่างที่ดินในเขตดำเนินการปฏิรูปที่ดินกับที่ดินของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องตลอดจนการจัดทำ แก้ไข หรือรับรองแนวเขตและรูปแผนที่สำหรับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สัญญาเช่าที่ดิน สัญญาเช่าซื้อที่ดิน และสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชย

๑.๔ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารรับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการยื่นคำขอและปิดประกาศด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ ส.ป.ก. ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับตรวจสอบข้อเท็จจริงตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งประสานหรือเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลของ ส.ป.ก. เข้ากับระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่น รวมถึงการจัดส่งผลการตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตายให้สำนักจัดการปฏิรูปที่ดินเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามข้อ ๑.๒

๑.๕ สำนักบริหารกองทุนรับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดอัตราค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ และค่าเช่าหรือค่าชดเชยที่ดินตามมาตรา ๓๐ การเรียกเก็บเงินตามสัญญา การบริหารสัญญา และการตรวจสอบจำนวนเงินตามมูลค่าของค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ ค่าชดเชย และหนี้สินค้างชำระเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินและการใช้สิทธิเรียกร้องตามกฎหมาย

๑.๖ สำนักวิชาการและแผนงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ จัดทำนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติราชการ และงบประมาณ ตลอดจนแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามแผนงานและโครงการของหน่วยงานในสังกัดให้สอดคล้องกับการปฏิบัติงานตามระเบียบนี้

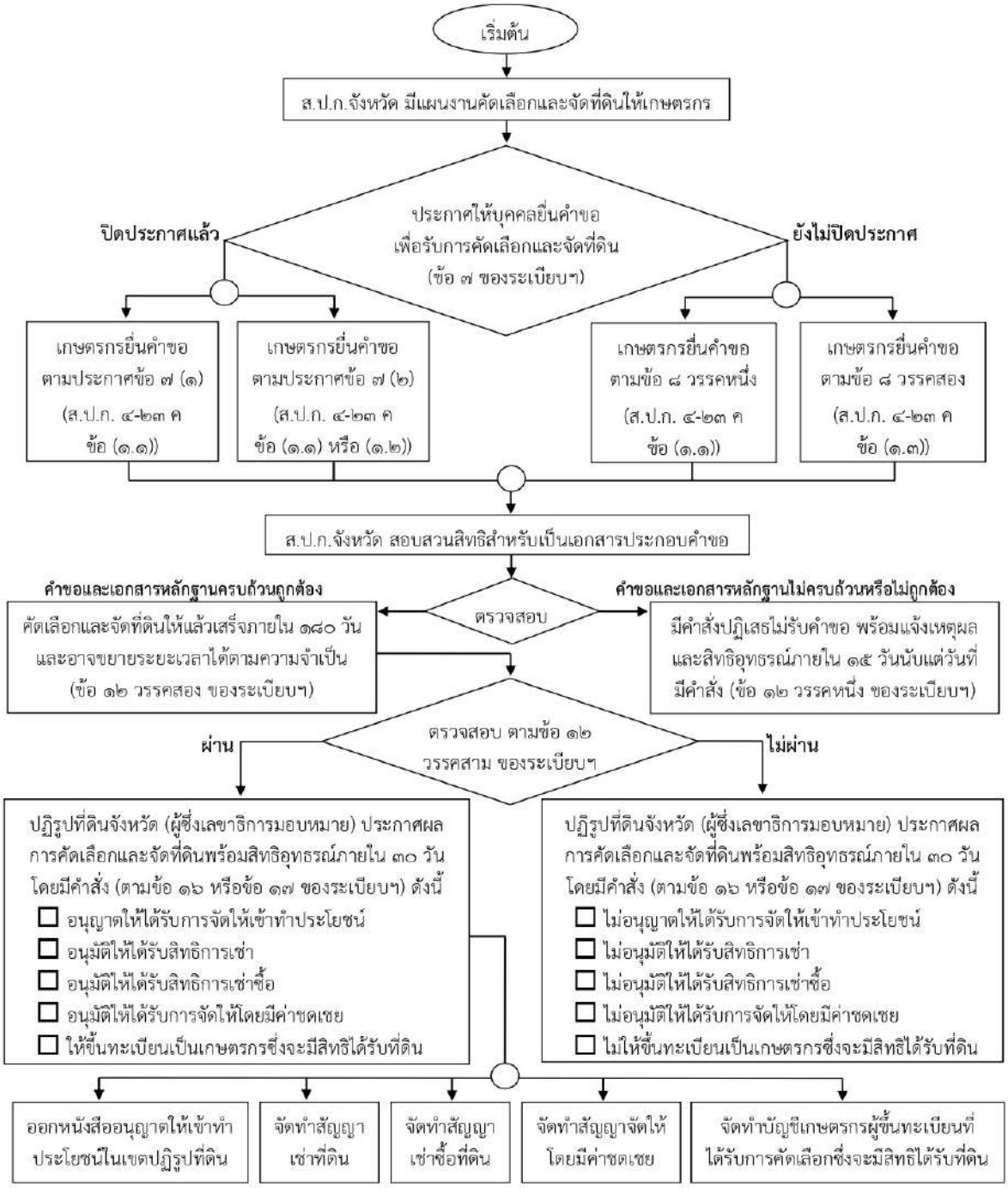
๒. มอบหมายให้ ส.ป.ก.จังหวัด ปฏิบัติงานตามระเบียบนี้ให้สอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบและนโยบายที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และ ส.ป.ก.กำหนด รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการยื่นคำขอให้แก่เกษตรกรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องที่ประสงค์จะเข้ารับการคัดเลือกและจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

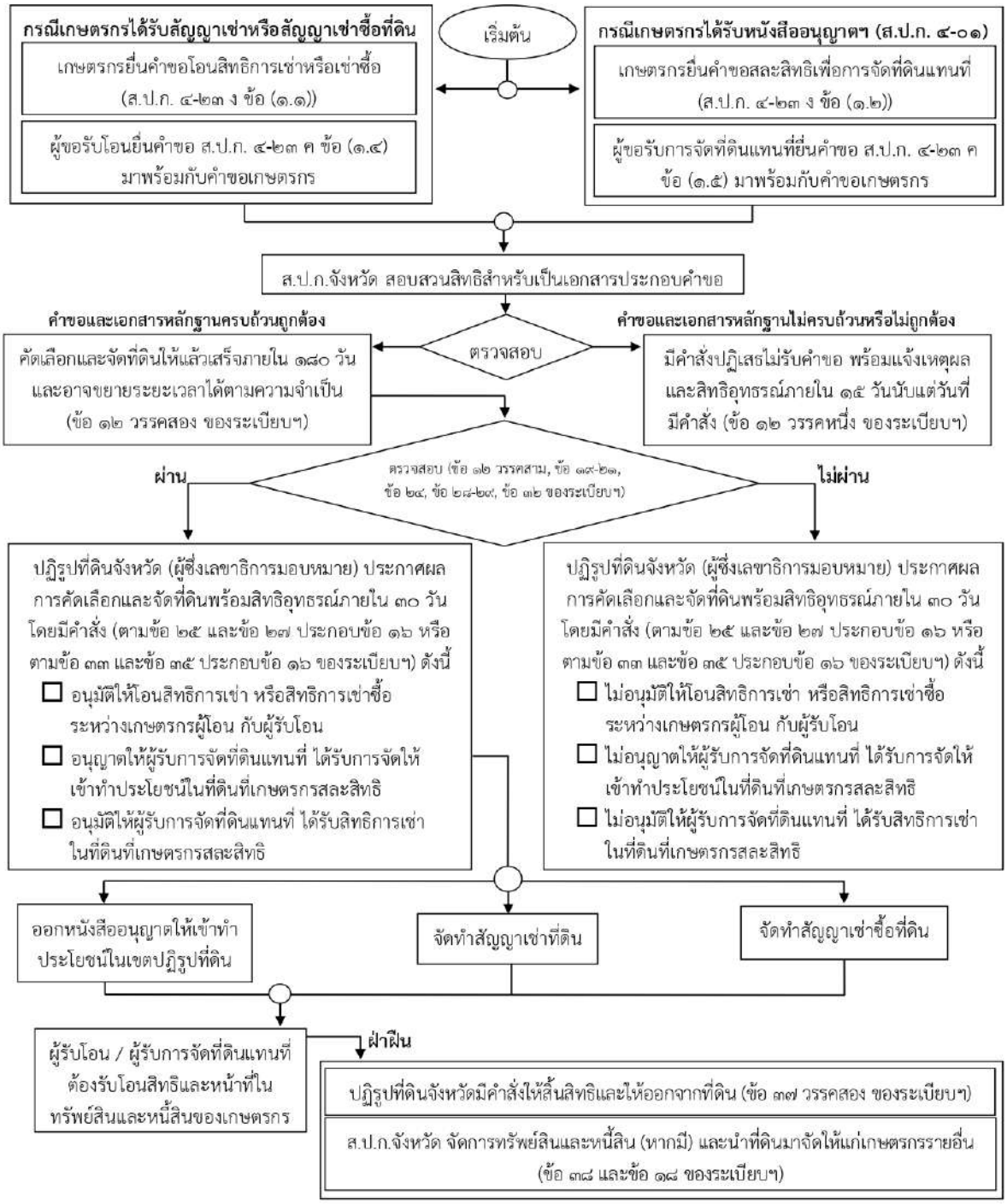
(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ขั้นตอนการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร
กรณีการจัดที่ดินรอบแรก / การจัดที่ดินแปลงว่าง / การขึ้นทะเบียนขอรับที่ดิน
(หมวด ๑ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดก
สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔)

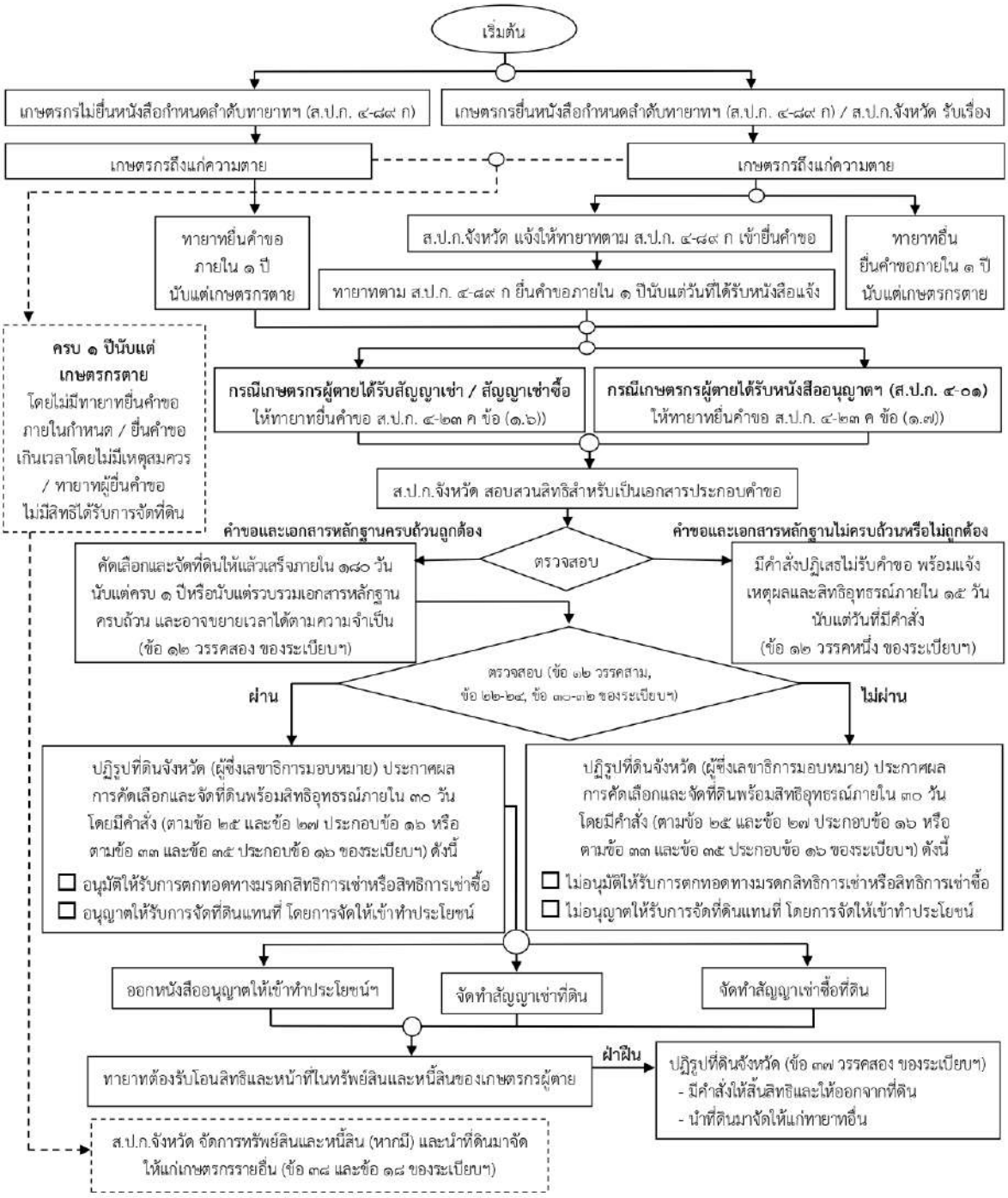

ขั้นตอนการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร
กรณีเกษตรกรขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / เกษตรกรขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่

(หมวด ๒ และหมวด ๓ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดก
สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔)

ขั้นตอนการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร
กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตาย / เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินขอกำหนดลำดับทายาทไว้ก่อนตาย
(หมวด ๒ และหมวด ๓ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดก
สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔)

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๑๙

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินของผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัด

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ ที่ นร ๑๒๐๒/๘๔ ลงวันที่ ๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

ด้วยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับแจ้งข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) กรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งปฏิรูปที่ดินจังหวัดไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดมิใช่ผู้ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ส.ป.ก. จึงขอชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินของผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัด เพื่อให้การปฏิบัติงานของ ส.ป.ก.จังหวัด เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายและถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

๑. ตามที่ข้อ ๑๑ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กำหนดให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรเป็นอำนาจของเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย ประกอบกับเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้มีคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งมอบหมายให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นหน้าที่และอำนาจของปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่นั้น เป็นกรณีที่ระเบียบดังกล่าวได้กำหนดเกี่ยวกับการมอบหมายไว้แล้ว กรณีนี้จึงมิใช่การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

หรือไม่มี...

๒. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ได้กำหนดเรื่องการรักษาราชการแทนในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ ไม่ว่าระดับใด ไม่อาจปฏิบัติราชการได้หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนั้น ซึ่งมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน ได้บัญญัติให้ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน และเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนั้นสามารถปฏิบัติราชการได้หรือมีผู้ดำรงตำแหน่งนั้นแล้ว การรักษาราชการแทนย่อมสิ้นสุดลง ดังนั้น เมื่อเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้แต่งตั้งข้าราชการเป็นผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัด ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ.๒๕๓๔ ย่อมส่งผลให้ข้าราชการผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดนั้นมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับปฏิรูปที่ดินจังหวัด ซึ่งรวมถึงหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ ๑๑ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกอบกับคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ด้วย

ทั้งนี้ กรณีดังกล่าวเป็นไปตามความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และโปรดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบต่อไป

(นายปรีชา ลิ้มถาวิล)
รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

กลุ่มกฎหมายและระเบียบ
เลขรับ: 253
วันที่รับ: 8/5/2568
เวลารับ: 08:50

สำนักกฎหมาย
เลขรับ: 729
วันที่รับ: 7/5/2568
เวลารับ: 14:52

รธก. (นายปรีชา สัมฤทวิล)
เลขรับ: 401
วันที่รับ: 6/5/2568
เวลารับ: 17:59

ส.ป.ก. e-mail
รับที่ 34410
วันที่ - ๖ พ.ค. ๒๕๖๘
เวลา

ที่ นร ๑๒๐๒/๘๔

สำนักงาน ก.พ.ร.
ถนนพิษณุโลก กทม. ๑๐๓๐๐

๖ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ข้อหารือเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินของผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

เรียน เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/๒๓๘๒ ลงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๖๘ สปก.

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขอหารือเกี่ยวกับกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งปฏิรูปที่ดินจังหวัดในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมายให้มีหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และข้าราชการซึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดมิใช่ผู้ที่ได้รับมอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จึงขอหารือมาเพื่อให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ของปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมายต่อไป นั้น

สำนักงาน ก.พ.ร. ขอเรียนว่า กรณีนี้มีประเด็นที่ต้องแยกการพิจารณาใน ๒ ประเด็น ระหว่างการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน กับ การรักษาราชการแทน ดังนี้

๑. **ประเด็นการมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทน** โดยที่มาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บัญญัติให้ผู้ดำรงตำแหน่งใดที่มีหน้าที่ต้องปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในส่วนราชการเดียวกันหรือส่วนราชการอื่นปฏิบัติราชการแทนตามบทบัญญัติดังกล่าวได้ ฉะนั้น การที่ข้อ ๑๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดก สิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรเป็นอำนาจของเลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการ**มอบหมาย** ประกอบกับเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้มีคำสั่งที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ มอบหมายให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นหน้าที่และอำนาจของปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่นั้น จึงเป็นกรณีที่ระเบียบดังกล่าวได้กำหนดเกี่ยวกับการมอบหมายไว้แล้ว มิใช่การมอบอำนาจให้ปฏิบัติราชการแทนตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ

๒. **ประเด็นการรักษาราชการแทน** โดยที่พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ได้มีการกำหนดเรื่องการรักษาราชการแทนในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการ ไม่ว่าระดับใด ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ หรือไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนั้น จึงกำหนดให้มีการแต่งตั้งบุคคลขึ้นรักษาราชการแทนเพื่อทำหน้าที่ในการบริหารงานแทนผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าส่วนราชการดังกล่าว และเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาในการบริหารราชการภายในส่วนราชการนั้น ซึ่งมาตรา ๔๘ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ได้บัญญัติให้

ผู้รักษาราชการแทนมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน จึงเห็นได้ว่า ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งใด หรือมีแต่ไม่อาจปฏิบัติราชการได้ และได้มีการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทนผู้ดำรงตำแหน่งนั้นไว้ ผู้รักษาราชการแทนจะมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งที่ตนไปแทน กล่าวคือ ถ้าผู้ดำรงตำแหน่งนั้นมีหน้าที่และอำนาจเช่นใด ผู้รักษาราชการแทนก็จะมีหน้าที่และอำนาจกระทำการแทนเช่นนั้น และเมื่อผู้ดำรงตำแหน่งนั้นสามารถปฏิบัติราชการได้หรือมีผู้ดำรงตำแหน่งนั้นแล้ว การรักษาราชการแทนย่อมสิ้นสุดลง ดังนั้น เมื่อเลขาธิการ ส.ป.ก. ได้แต่งตั้งข้าราชการเป็นผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัด ตามมาตรา ๔๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดินฯ ย่อมส่งผลให้ข้าราชการซึ่งเป็นผู้รักษาราชการแทนปฏิรูปที่ดินจังหวัดนั้นมีหน้าที่และอำนาจเช่นเดียวกับปฏิรูปที่ดินจังหวัด ซึ่งรวมถึงหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ตามข้อ ๑๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรฯ ประกอบกับคำสั่งที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

(นายธนศักดิ์ มังกโรทัย)
ที่ปรึกษาการพัฒนาระบบราชการ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการ ก.พ.ร.

กองกฎหมายและระเบียบราชการ
โทร. ๐ ๒๓๕๖ ๙๙๙๙ ต่อ ๘๙๕๕ (นันท์นภัส)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๘๒๓๐
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@opdc.go.th

มอบ สกม. แจ้งตอบ ส.ป.ก.จว และ
แจ้งเวียนให้ ส.ป.ก.ส่วนกลาง และ ส.ป.ก. จว ทราบ

7 พ.ค. 2568
(นายปรีชา ลิ้มถวิล)
รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

กกร.ดำเนินการต่อไป

(นางสาวยุพเรศ เพิ่มพูน)
ผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย

เรียน คุณจิรณะ
เพื่อโปรดดำเนินการ

๑๓ พ.ค. ๒๕๖๘
นางสาวอธิฏา ปิยนิธิภัทร
ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมายและระเบียบ

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๖๖๙

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจกรณีการแต่งตั้งให้บุคคลกระทำการแทนตนเพื่อยื่นคำขอหรือสอบสวนสิทธิ

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔
๒. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๔๓๗ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้กำหนดให้ผู้ประสงค์จะขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินที่ประสงค์จะขอโอนหรือขอสละสิทธิตามหมวด ๒ หรือหมวด ๓ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔) ต้องดำเนินการยื่นคำขอต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ตามแบบที่กำหนดในคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ และตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ ได้กำหนดให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการสอบสวนสิทธิผู้ยื่นคำขอดังกล่าวตามแบบสอบสวนสิทธิที่กำหนดในคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เนื่องจากพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๒๔ ได้กำหนดสิทธิของคู่กรณีเกี่ยวกับการแต่งตั้งให้บุคคลกระทำการแทนตนในกระบวนการพิจารณาทางปกครองไว้ ดังนั้น เพื่อให้การพิจารณาทางปกครองตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของ ส.ป.ก.จังหวัด สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและรองรับสิทธิของผู้ยื่นคำขอตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองข้างต้น ส.ป.ก. จึงขอชักซ้อมความเข้าใจกรณีการแต่งตั้งให้บุคคลกระทำการแทนตนเพื่อยื่นคำขอหรือสอบสวนสิทธิ ดังนี้

๑. การยื่นคำขอและการสอบสวนสิทธิของผู้ประสงค์จะขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินไม่อาจแต่งตั้งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดกระทำการดังกล่าวแทนตนได้ เนื่องจากในการพิจารณาทางปกครองตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ มุ่งเน้นที่กระบวนการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่บุคคลผู้มีคุณสมบัติเป็น "เกษตรกร" ซึ่งประสงค์จะขอรับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นสำคัญ จึงเป็นเรื่องที่ผู้ประสงค์จะขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินมีหน้าที่โดยตรงที่จะต้องดำเนินการด้วยตนเอง เพื่อให้การจัดที่ดินดังกล่าวบรรลุผลตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. การยื่นคำขอและการสอบสวนสิทธิของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินที่ประสงค์จะขอโอนหรือขอสละสิทธิตามหมวด ๒ หรือหมวด ๓ แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ สามารถมอบอำนาจโดยมีหนังสือ

/แต่งตั้ง...

แต่งตั้งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดซึ่งเป็นผู้บรรลุนิติภาวะกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใดในกระบวนการพิจารณาทางปกครองเพื่อยื่นคำขอ ให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ในการสอบสวนสิทธิตามคำขอ ตลอดจนให้ความยินยอมและจัดส่งพยานหลักฐานพร้อมเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อการนั้นแทนตนได้ ตามนัยมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ เนื่องจากกรณีดังกล่าวเป็นเพียงการแสดงเจตนาของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินว่าไม่ประสงค์จะใช้ประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. อีกต่อไป พร้อมทั้งแสดงความประสงค์จะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ ให้แก่คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือเกษตรกรอื่น อันเนื่องมาจากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นเป็นผู้ชราภาพ ทุพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ประสงค์จะประกอบอาชีพอื่น หรือมีเหตุสมควรอื่นใด ทั้งนี้ ในการมอบอำนาจดังกล่าว ให้มีพยานลงลายมือชื่อในหนังสือแต่งตั้งด้วยอย่างน้อย ๑ คน แต่ถ้าผู้มอบอำนาจพิมพ์ลายนิ้วมือจะต้องมีพยานอย่างน้อย ๒ คน ซึ่งพยานนั้นจะใช้ลายพิมพ์นิ้วมือ แกงได ตราประทับ หรือเครื่องหมายอื่นทำนองเช่นว่านั้นแทนการลงลายมือชื่อไม่ได้

๓. การยื่นหนังสือกำหนดลำดับทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งประสงค์จะกำหนดลำดับทายาทไว้ก่อนตายตามหมวด ๒ หรือหมวด ๓ แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นเรื่องที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจะต้องทำการนั้นด้วยตนเอง จึงไม่อาจแต่งตั้งให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดกระทำการดังกล่าวแทนตนได้

อนึ่ง กรณีการยื่นคำขอสละสิทธิ หรือคำขอบอกเลิกสัญญาเช่า สัญญาเช่าซื้อ หรือสัญญาจัดให้โดยมีค่าชดเชยของเกษตรกรผู้ประสงค์จะสละสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ สามารถมอบอำนาจได้โดยให้ถือปฏิบัติตามแนวทางเดียวกับข้อ ๒

ในการนี้ ส.ป.ก. จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย บุทธชนะ)
รองเลขาธิการปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๒๐๔/ว๑๐๐๕

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๔ ธันวาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ขักข้อมแนวทางแก้ไขปัญหากรณีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

ตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๗๑ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ และหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๔๘๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๗ ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแนวเขตการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คณะทำงานฯ) โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาตรวจสอบแนวเขตการถือครองทำประโยชน์ที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) จะออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินว่าทับซ้อนหรือรุกล้ำแนวเขตที่ดินซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่ พร้อมทั้งขอให้ ส.ป.ก.จังหวัดพิจารณาชะลอการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในบริเวณพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ ส.ป.ก.จังหวัดในแต่ละท้องที่ กับแนวเขตที่ดินของรัฐในความรับผิดชอบของส่วนราชการตามกฎหมายอื่น เฉพาะกรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกไปก่อนจนกว่า ส.ป.ก.จังหวัด จะได้นำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานฯ เพื่อแก้ไขปัญหาในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่นแล้วเสร็จ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วขอเรียนว่า เนื่องจาก ส.ป.ก. มีหน้าที่และอำนาจในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามนัยมาตรา ๔ มาตรา ๘ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่โดยที่มีกฎหมายกำหนดแนวเขตประเภทที่ดินของรัฐหลายฉบับและใช้มาตราส่วนในแผนที่แนบท้ายแตกต่างกันทำให้แนวเขตที่ดินทับซ้อนกัน และเกิดความไม่ชัดเจนของอำนาจหน้าที่ในบริเวณพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินที่อยู่ในความรับผิดชอบของ ส.ป.ก.จังหวัดในแต่ละท้องที่ กับแนวเขตที่ดินของรัฐในความรับผิดชอบของส่วนราชการตามกฎหมายอื่น ซึ่งในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อนระหว่างหน่วยงานดังกล่าว คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือเป็นหลักปฏิบัติและประกาศให้ทราบโดยทั่วกันว่าจะไม่มีการนำที่ดินตามแนวเขตกันขนกับป่าหรือพื้นที่คาบเกี่ยวระหว่างหน่วยงานมาใช้แบ่งหรือจัดสรรเป็นที่ดิน ส.ป.ก. อย่างเคร่งครัด และให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ร่วมกับหน่วยงานของรัฐ

/ ที่มี ...

ที่มีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบที่ดินของรัฐทุกประเภทจัดทำบันทึกข้อตกลงร่วมกันเพื่อเข้าสำรวจและหาข้อยุติร่วมกันในพื้นที่ทับซ้อนที่ยังมีข้อพิพาทระหว่างหน่วยงาน ซึ่งต่อมาได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๖๗ โดยมีข้อตกลงเกี่ยวกับการจัดส่งข้อมูลแผนที่แสดงพื้นที่ที่คาดว่าจะทับซ้อนกับพื้นที่ ส.ป.ก. เพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาการอยู่อาศัยและทำกิน หรืออนุรักษ์ไว้โดยไม่จัดสรรให้ประชาชน รวมทั้งให้ความร่วมมือ ส.ป.ก. ในการแต่งตั้งคณะทำงานฯ ในแต่ละจังหวัด ดังนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของ ส.ป.ก.จังหวัด ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาพื้นที่ทับซ้อนระหว่างหน่วยงานข้างต้นและบันทึกข้อตกลงความร่วมมือดังกล่าว ส.ป.ก. จึงขอชักซ้อมแนวทางปฏิบัติงานกรณีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น โดยขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดมอบหมายให้ ส.ป.ก.จังหวัด รับทราบและถือปฏิบัติ ดังนี้

๑. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาตรวจสอบพื้นที่ที่จะดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเฉพาะในบริเวณพื้นที่รอยต่อระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น หรือพื้นที่ที่คาดว่าจะมีการทับซ้อนระหว่างที่ดินที่ ส.ป.ก. มีอำนาจนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น โดยพิจารณาจากข้อมูลแผนที่แสดงเขตปฏิรูปที่ดินแนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินให้เป็นเขตปฏิรูปที่ดิน รวมทั้งแผนที่ Shape File ของ ส.ป.ก. และหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่และอำนาจรับผิดชอบที่ดินของรัฐนั้น

๒. ในกรณีเป็นพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ตรวจสอบสถานะของที่ดินแล้วว่าเป็นที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้นำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก.จังหวัด นำเสนอคณะทำงานฯ เพื่อพิจารณาอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่นั้นให้ได้ข้อยุติก่อนดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร

๒.๑ ในกรณีที่คณะทำงานฯ พิจารณาแล้วมีมติว่า เป็นพื้นที่ทับซ้อนหรือคาบเกี่ยวระหว่างหน่วยงานของรัฐที่ไม่สมควรนำมาดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ นำมติคณะทำงานฯ ดังกล่าวมาประกอบการดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม)

/ ๒.๒ ...

๒.๒ ในกรณีที่คณะทำงานฯ พิจารณาแล้วมีมติว่า ไม่เป็นพื้นที่ทับซ้อนหรือคาบเกี่ยวระหว่างหน่วยงานของรัฐ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทรศัพท์ / โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๗๑

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแนวเขตการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างคำสั่งจังหวัด เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแนวเขตการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้แจ้งเวียนระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ พร้อมหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นไปอย่างเรียบร้อยรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงได้มีคำสั่งมอบหมายให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบดังกล่าว เป็นหน้าที่และอำนาจของปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่นั้น เว้นแต่ เป็นกรณีที่ระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้การคัดเลือกและจัดที่ดินนั้นเป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. ขอเรียนว่า เพื่อให้แนวเขตการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร เป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งมีผู้ถือครองที่ดิน เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ชัดเจนและไม่เกิดกรณีที่เกิดข้อสงสัยในการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ประกอบกับราชการส่วนภูมิภาคมีส่วนราชการที่มีผู้มีความรู้และประสบการณ์สูงมากในเรื่องการจัดที่ดิน การแก้ไขปัญหาการถือครองที่ดิน การพิจารณาเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์ในที่ดินรวมถึงมีความรู้ ในแผนงานระดับต่าง ๆ หากบุคคลเหล่านี้มาร่วมบูรณาการในการทำงานของ ส.ป.ก. เพื่อให้ความรู้ ให้คำแนะนำในเรื่องดังกล่าวก็จะเป็นที่เชื่อมั่นได้ว่าการพิจารณาแนวเขตที่ดินเพื่อจัดที่ดิน จะเกิดประโยชน์สูงสุดแก่เกษตรกร ทำให้การจัดที่ดินย่อมจะได้ผลบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะอำนวยประโยชน์มากทั้งแก่เกษตรกรที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินรวมถึงบุคคลผู้เกี่ยวข้องในหลายด้านและเป็นประโยชน์แก่ทางราชการเป็นส่วนรวม

ส.ป.ก. จึงขอความอนุเคราะห์ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และในฐานะเป็นหัวหน้า

/บังคับบัญชา...

บังคับบัญชาบรรดาข้าราชการฝ่ายบริหาร ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในราชการส่วนภูมิภาคในเขตจังหวัด และรับผิดชอบในราชการจังหวัดและอำเภอ ตามมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแนวเขตการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งประกอบด้วย ผู้แทนกรมป่าไม้ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กรมพัฒนาที่ดิน กรมการปกครอง กรมที่ดิน กรมธนารักษ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง โดยให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณาตรวจสอบแนวเขตการถือครองทำประโยชน์ที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้พิจารณาว่า ทับซ้อนหรือรุกล้ำแนวเขตที่ดิน ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ส.ป.ก. ได้จัดทำร่างตัวอย่างคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานตามสิ่งที่ส่งมาด้วยซึ่งสามารถปรับปรุงองค์ประกอบคณะทำงานได้ตามความเหมาะสม และขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดได้พิจารณามอบหมายให้ ส.ป.ก.จังหวัดจัดทำร่างคำสั่งดังกล่าวเพื่อเสนอพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร / โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๘๗๘๗

-ร่าง-

คำสั่งจังหวัด.....

ที่...../ ๒๕๖๗

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแนวเขตการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร
กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เพื่อให้แนวเขตการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กรณีเป็นที่ดินซึ่งมีผู้ถือครองที่ดินซึ่งไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใด เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ชัดเจนและไม่เกิดกรณีที่เกิดข้อสงสัยในการปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ให้สามารถจัดที่ดินบรรลุวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายที่วางไว้ เพื่ออำนวยประโยชน์แก่ผู้ถือครองที่ดินซึ่งเป็นเกษตรกรให้ได้รับการอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและเป็นประโยชน์แก่ทางราชการ อาศัยอำนาจตามตามมาตรา ๕๔ และมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแนวเขตการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรกรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกอบด้วย

๑. ปฏิรูปที่ดินจังหวัด	ประธานคณะทำงาน
๒. หัวหน้าอุทยานแห่งชาติหรือหัวหน้าวนอุทยาน (ซึ่งมีพื้นที่ติดกับแนวเขตปฏิรูปที่ดินที่จะจัดให้กับเกษตรกร)	คณะทำงาน
๓. ผู้แทนสำนักงานป่าไม้จังหวัด	คณะทำงาน
๔. ผู้แทนสถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด	คณะทำงาน
๕. ผู้แทนสำนักงานที่ดินจังหวัด	คณะทำงาน
๖. ผู้แทนสำนักงานธนารักษ์จังหวัด	คณะทำงาน
๗. ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมสหกรณ์จังหวัด	คณะทำงาน
๘. ผู้แทนสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด	คณะทำงาน
๙. ผู้แทนสำนักทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ซึ่งมีพื้นที่ติดกับแนวเขตปฏิรูปที่ดินที่จะจัดให้กับเกษตรกร)	คณะทำงาน
๑๐. ผู้อำนวยการกลุ่มงานช่างหรือผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด	คณะทำงาน และเลขานุการ

/อำนาจหน้าที่...

อำนาจหน้าที่

พิจารณาตรวจสอบแนวเขตการถือครองทำประโยชน์ที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดจะออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยให้พิจารณาว่า ทับซ้อนหรือรุกล้ำแนวเขตที่ดินซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๕๔๓ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๕ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางแก้ไขปัญหากรณีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

ด้วย สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ขอให้จังหวัดแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ทราบคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔) โดยในคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เลขาธิการ ส.ป.ก. ได้มอบหมายให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นหน้าที่และอำนาจของปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่นั้น เว้นแต่เป็นกรณีที่ระเบียบดังกล่าวได้กำหนดให้การคัดเลือกและจัดที่ดินนั้นเป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. ขอเรียนว่า เนื่องจากในช่วงเวลาที่ผ่านมาได้ปรากฏประเด็นปัญหาข้อพิพาทจากการปฏิบัติงานระหว่าง ส.ป.ก.จังหวัด และส่วนราชการอื่น เป็นระยะ ๆ อันอาจเกิดขึ้นจากความไม่ชัดเจนของอำนาจหน้าที่ในบริเวณพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ ส.ป.ก.จังหวัดในแต่ละท้องที่ กับแนวเขตที่ดินของรัฐในความรับผิดชอบของส่วนราชการตามกฎหมายอื่น อันเป็นปัญหาสำคัญที่อาจกระทบต่อความชอบด้วยกฎหมายในการปฏิบัติงานกรณีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับ ส.ป.ก. ได้มีหนังสือถึงผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแนวเขตการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยขอให้มอบหมาย ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำร่างคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานดังกล่าวเพื่อเสนอพิจารณาต่อไป ตามหนังสือ ส.ป.ก. ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๗๑ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ ดังนั้น ส.ป.ก. จึงขอให้จังหวัดโปรดแจ้ง ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาชะลอการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในบริเวณพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ ส.ป.ก.จังหวัดในแต่ละท้องที่ กับแนวเขตที่ดินของรัฐในความรับผิดชอบของส่วนราชการตามกฎหมายอื่น เฉพาะกรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ออกไปก่อนจนกว่า ส.ป.ก.จังหวัด จะได้นำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแนวเขตการจัด

/ ที่ดิน

ที่ดินให้แก่เกษตรกร เพื่อแก้ไขปัญหาในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่นแล้วเสร็จ ทั้งนี้ เพื่อให้การคัดเลือกและจัดที่ดินของ ส.ป.ก.จังหวัดในแต่ละท้องที่ เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย เกิดประสิทธิภาพ และไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งหรือข้อพิพาทระหว่างหน่วยงานของรัฐ อันจะก่อให้เกิดความเสียหายต่อทางราชการและส่งผลกระทบต่อประโยชน์ที่เกษตรกรและประชาชนจะได้รับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทรศัพท์ / โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๖๗๙

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ขอกำชับให้ดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติงานการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๑๗๑ ลงวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗
๒. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๔๘๓ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๗
๓. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๐๐๐๙ ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ - ๓ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาแนวเขตการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คณะทำงานฯ) โดยให้มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาตรวจสอบแนวเขตการถือครองทำประโยชน์ที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) จะออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินว่าทับซ้อนหรือรุกล้ำแนวเขตที่ดินซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงานตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องหรือไม่ พร้อมทั้งขอให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาขะลอการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินในบริเวณพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของ ส.ป.ก.จังหวัด ในแต่ละท้องที่ กับแนวเขตที่ดินของรัฐในความรับผิดชอบของส่วนราชการตามกฎหมายอื่น เฉพาะกรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมออกไปจนกว่า ส.ป.ก.จังหวัด จะได้นำเสนอผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานฯ ตลอดจนซักซ้อมแนวทางปฏิบัติงานกรณีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในพื้นที่รอยต่อหรือทับซ้อนระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่นให้ ส.ป.ก.จังหวัด รับทราบและถือปฏิบัติความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. ขอเรียนว่า เนื่องจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ส.ป.ก. โดยคณะทำงานประเมินความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตซึ่งได้กำหนดมาตรการควบคุมและวิธีดำเนินการเพื่อลดโอกาสในการเกิดความเสี่ยงการทุจริต กรณีการขออนุญาตเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมและการขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้สละสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ดังนั้น ส.ป.ก. จึงขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดกำชับให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการควบคุมและวิธีดำเนินการที่กำหนดไว้ในแผนบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริต ดังนี้

/ ๑. ในการ ...

๑. ในการดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร กรณีเป็นที่ดินที่ไม่เคยจัดให้แก่บุคคลใดตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ ๗ (๑) หรือข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๑๓ หรือข้อ ๑๕ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม) เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้พิจารณาตรวจสอบพื้นที่แล้วปรากฏว่า เป็นพื้นที่รอยต่อระหว่างแนวเขตปฏิรูปที่ดินกับแนวเขตที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น หรือเป็นพื้นที่ที่คาดว่าจะมีการทับซ้อนระหว่างที่ดินที่ ส.ป.ก. มีอำนาจนำมาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกับที่ดินของรัฐตามกฎหมายอื่น ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินกรณีดังกล่าวตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหนังสือที่อ้างถึง ๑ – ๓ โดยเคร่งครัด ทั้งนี้ ให้นำแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตราส่วน ๑ : ๔,๐๐๐ (One Map) มาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย

๒. ในการดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๒ วรรคสาม แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยพิจารณาจากพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศประกอบกับพยานหลักฐานอื่นที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๒.๑ ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอจากระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) และระบบจัดที่ดินออนไลน์ (ALRO Land Online) รวมถึงระบบฐานข้อมูลสารสนเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (หากมี)

๒.๒ ตรวจสอบข้อมูลจากแบบสอบสวนสิทธิและพยานหลักฐานอื่นที่ผู้ยื่นคำขอได้ให้การไว้และลงลายมือชื่อยืนยันข้อเท็จจริงต่อเจ้าหน้าที่ในขั้นตอนการสอบสวนสิทธิ โดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้ให้ถ้อยคำดังกล่าวกระทำการโดยสุจริต ตามนัยมาตรา ๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๒.๓ ในกรณีที่ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศตามข้อ ๒.๑ มีเหตุขัดข้องหรือไม่ครบถ้วน หรือมีเหตุจำเป็นอื่น ให้มีหนังสือนำส่งรายชื่อผู้ยื่นคำขอไปยังหน่วยงานเจ้าของข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติม โดยให้กำหนดระยะเวลาขอทราบผลการตรวจสอบตามความเหมาะสมไว้ในหนังสือดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ หากพ้นระยะเวลาที่กำหนดแล้วและยังไม่ได้รับหนังสือแจ้งข้อมูลจากหน่วยงานนั้น ให้ถือว่าได้มีการตรวจสอบแล้วแต่ไม่ปรากฏพยานหลักฐานในประเด็นดังกล่าว

๒.๔ ให้จัดเก็บเอกสารการตรวจสอบตามข้อ ๒.๑ - ๒.๓ ไว้เป็นหลักฐาน

๓. ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดในฐานะผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของ ส.ป.ก.จังหวัด ตามนัยมาตรา ๓๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

/ กำชับ ...

กำชับให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ และแนวทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องโดยเคร่งครัด หากพบว่ามีการกระทำการโดยทุจริตจะต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบในทางลับโดยทันทีเมื่อประสบเหตุ พร้อมทั้งรายงานให้ ส.ป.ก. ทราบโดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาดำเนินการทางวินัยตลอดจนรวบรวมข้อเท็จจริงและเอกสารหลักฐานประกอบการดำเนินคดีทางแพ่งและหรือทางอาญาตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายปรีชา สิ้มถวิล)
รองเลขาธิการฯ ปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทรศัพท์ / โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๙๓๗

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๖ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔
๒. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๔๔ ลงวันที่ ๑๘ มกราคม ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดมอบหมายให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ถือปฏิบัติตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ และคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๓๗/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) สั่ง ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

โดยที่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินตามคำสั่งทั้งสองฉบับข้างต้น เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพและเป็นไปตามผลการหารือร่วมกันระหว่าง ส.ป.ก. และ ส.ป.ก.จังหวัด ในคราวการประชุมติดตามผลการดำเนินงานไตรมาสที่ ๑ – ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อขับเคลื่อนงานจัดที่ดินแปลงเกษตรกรรม จัดที่ดินชุมชน และจัดที่ดินเอกชน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนั้น ส.ป.ก. จึงมีคำสั่งกำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ในการนี้ ส.ป.ก. จึงขอให้จังหวัดโปรดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ ๒๗๕ /๒๕๖๕
เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒

ตามที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีคำสั่งที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ และคำสั่งที่ ๓๗/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) สั่ง ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕ นั้น

โดยที่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินดังกล่าว อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ เลขาธิการ ส.ป.ก. จึงมีคำสั่งดังต่อไปนี้

๑. ให้ยกเลิกคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๓๗/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) สั่ง ณ วันที่ ๑๘ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๕

๒. ให้ยกเลิกความใน ๑.๕ ของคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"๑.๕ แบบสอบสวนสิทธิ และแบบตรวจสอบ

ให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ดำเนินการสอบสวนสิทธิและจัดทำรายงานการตรวจสอบคำขอตามแบบที่แนบท้ายคำสั่ง ดังต่อไปนี้

๑.๕.๑ การสอบสวนสิทธิผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค ที่ผู้ยื่นคำขอได้แสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๑) ของแบบดังกล่าว ให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีจัดที่ดินรอบแรก) หรือแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๑)

๑.๕.๒ การสอบสวนสิทธิผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค ที่ผู้ยื่นคำขอได้แสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๒) หรือ (๑.๓) ของแบบดังกล่าว ให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีจัดที่ดินแปลงว่าง / ขึ้นทะเบียน) หรือแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๒)

๑.๕.๓ การสอบสวนสิทธิผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค ที่ผู้ยื่นคำขอได้แสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๔) หรือ (๑.๕) ของแบบดังกล่าว ให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีขอรับโอน / ขอรับจัดที่ดินแทนที่ (สละสิทธิ)) หรือแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๓)

๑.๕.๔ การสอบสวนสิทธิผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค ที่ผู้ยื่นคำขอได้แสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๖) หรือ (๑.๗) ของแบบดังกล่าว ให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีขอรับการตกทอดทางมรดก / ขอรับจัดที่ดินแทนที่ (ตาย)) หรือแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๔)

/๑.๕.๕ ...

๑.๕.๕ การสอบสวนสิทธิผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ง ที่ผู้ยื่นคำขอได้แสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๑) หรือ (๑.๒) ของแบบดังกล่าว ให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (กรณีขอโอน / ขอสละสิทธิเพื่อจัดที่ดินแทนที่) หรือแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๔ ง

ทั้งนี้ เมื่อดำเนินการสอบสวนสิทธิตามข้อ ๑.๕.๑ – ๑.๕.๕ สำหรับเป็นเอกสารประกอบคำขอครบถ้วนแล้ว ให้เจ้าหน้าที่จัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ (Checklist) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิข้างต้น เพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินของเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย”

๓. ให้ยกเลิกความใน ๓.๑ และ ๓.๔ ของคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๓.๑ ให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิตามข้อ ๑.๕.๑ – ๑.๕.๕ สำหรับการสอบสวนสิทธิตามคำขอแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่จะใช้แบบที่ ส.ป.ก. ได้กำหนดขึ้นเพื่อปฏิบัติงานก่อนวันที่ระเบียบฯ มีผลใช้บังคับ เช่น แบบคำรับรองของผู้ปกครองท้องที่และความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ แบบบัญชีแสดงเครือญาติในการโอนหรือการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๘๕) หรือแบบหนังสือแสดงการสละการขอรับมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยปรับแก้ไขถ้อยคำของแบบดังกล่าวตลอดจนแสวงหาพยานหลักฐานอื่นที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงเพิ่มเติมมาประกอบการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามแบบสอบสวนสิทธิเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ระเบียบฯ กำหนดอย่างครบถ้วนสมบูรณ์ด้วยก็ได้”

๔. ในกรณีที่เจ้าหน้าที่เห็นว่ามีความจำเป็นต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงจากคู่สมรสหรือพยานบุคคลอื่นใดเพื่อประกอบการพิจารณาสอบสวนสิทธิและคู่สมรสหรือพยานบุคคลดังกล่าวไม่อาจเข้าพบเจ้าหน้าที่ตามกำหนดนัดได้ หากเห็นสมควรเจ้าหน้าที่อาจดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงในประเด็นนั้นโดยวิธีการอื่นตามความเหมาะสม เช่น การเข้าพบเจ้าหน้าที่เพื่อให้ถ้อยคำในภายหลัง หรือการจัดทำบันทึกถ้อยคำเป็นลายลักษณ์อักษรตามประเด็นที่เจ้าหน้าที่กำหนดโดยมีการลงลายมือชื่อของผู้ให้ถ้อยคำและพยานผู้รู้เห็นการให้ถ้อยคำนั้นพร้อมทั้งแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนที่รับรองสำเนาถูกต้องของผู้ให้คำรับรองดังกล่าว หรือการมอบอำนาจเป็นหนังสือซึ่งมีลายมือชื่อของผู้มอบอำนาจ ผู้รับมอบอำนาจ และพยานผู้รู้เห็นการมอบอำนาจนั้น เพื่อให้ผู้รับมอบอำนาจกระทำการแทนตนในกระบวนการพิจารณาทางปกครองที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนสิทธิ พร้อมทั้งแนบสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนที่รับรองสำเนาถูกต้องของผู้มอบอำนาจและผู้รับมอบอำนาจ เป็นต้น

๕. การสอบสวนสิทธิตามที่กำหนดในคำสั่งนี้อาจกระทำได้ทั้งวิธีการพิมพ์หรือเขียนด้วยลายมือของผู้ให้ถ้อยคำหรือเจ้าหน้าที่ผู้บันทึก และ ส.ป.ก.จังหวัด อาจเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติมรายละเอียดในแต่ละหัวข้อของแบบสอบสวนสิทธิได้เพื่อประโยชน์ในการสอบสวนสิทธิให้ได้ข้อเท็จจริงที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทั้งนี้ การเปลี่ยนหรือแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวต้องไม่กระทบต่อสาระสำคัญของแบบสอบสวนสิทธิตามที่กำหนด

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. 4-24 ค (1)
สำหรับคำขอ ส.ป.ก. 4 – 23 ค ข้อ (1.1)

เลขที่...../.....

แบบสอบสวนสิทธิ
คำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(กรณีจัดที่ดินรอบแรก)

ที่ .....
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... หมู่บ้าน.....เลขที่.....ซอย.....ถนน.....
หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail Address..... Line ID.....
และข้าพเจ้า ☐ ไม่มีคู่สมรส
☐ มีคู่สมรส ซึ่ง ○ ได้จดทะเบียนสมรส ○ ไม่ได้จดทะเบียนสมรส โดยคู่สมรส ชื่อ
นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
.....เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

ข้อ 1 ข้าพเจ้าขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมีความประสงค์ ขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดิน แปลงเลขที่.....กลุ่มที่/ระวางที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา ตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....
ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็น ○ ผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐแปลงดังกล่าว
○ ผู้เช่าที่ดิน (โฉนด/น.ส. ๓/น.ส. ๓ ก./น.ส. ๓ ข.) จากเจ้าของที่ดินเดิมในแปลงดังกล่าว
○ คู่สมรส / บุตร / เครือญาติ / ทายาท ของ.....ซึ่งเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐแปลงดังกล่าว

ทั้งนี้ ในกรณีที่ไม่ได้รับการจัดที่ดินแปลงดังกล่าว ข้าพเจ้า ○ มีความประสงค์ ○ ไม่มีความประสงค์ ขอขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ 2 ข้าพเจ้าขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในฐานะ

☐ **(2.1) เป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก** เนื่องจากข้าพเจ้าได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมในที่ดิน ดังต่อไปนี้

หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน / ที่ตั้งที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ประเภทเกษตรกรรม	ในฐานะ (เจ้าของ / ผู้รับจ้าง /ผู้เช่า/ ฯลฯ)	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้ต่อปี (บาท)

และข้าพเจ้าซึ่งเป็นบุคคลตาม (2.1) ○ มี ○ ไม่มี การประกอบอาชีพอื่นนอกจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

อาชีพหรือกิจการที่มีรายได้	ชื่อ – ที่ตั้งสถานที่	ตำแหน่งที่ปฏิบัติ / ในฐานะ	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้ต่อปี (บาท)

☐ **(2.2) เป็นผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก** เนื่องจากข้าพเจ้าไม่ใช่บุคคลตามข้อ (2.1) และเป็นบุคคลดังต่อไปนี้

○ (2.2.1) เป็นผู้ยากจนที่มีรายได้.....บาท / ปี

○ (2.2.2) เป็นผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม คุณวุฒิ.....
ตามหลักฐาน (ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่าในประเภทวิชาเกษตรกรรม) .....
.....จากสถาบัน.....

○ (2.2.3) เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของเกษตรกร โดยมีบิดาชื่อ.....
นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน..... มารดาชื่อ.....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน..... ซึ่งบิดา/มารดาได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเกี่ยวกับ.....
.....ในที่ดินดังต่อไปนี้

หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน	แปลงเลขที่	กลุ่มที่/ระวางที่	ที่ดินตั้งอยู่	หมายเหตุ

และข้าพเจ้าซึ่งเป็นบุคคลตาม (2.2.1) (2.2.2) หรือ (2.2.3) ○ มี ○ ไม่มี รายได้จากการประกอบอาชีพ ดังนี้

ลำดับที่	อาชีพหรือกิจการที่มีรายได้	ชื่อ / ที่ตั้งสถานที่	ตำแหน่งที่ปฏิบัติ / ในฐานะ	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้	รายได้ต่อปี (บาท)
1					○ มีรายได้ประจำ วัน/เดือน/ปี ○ ไม่มีรายได้ประจำ / มีรายได้เป็นครั้งคราวไม่แน่นอน	
2					○ มีรายได้ประจำ วัน/เดือน/ปี ○ ไม่มีรายได้ประจำ / มีรายได้เป็นครั้งคราวไม่แน่นอน	
3					○ มีรายได้ประจำ วัน/เดือน/ปี ○ ไม่มีรายได้ประจำ / มีรายได้เป็นครั้งคราวไม่แน่นอน	

ข้อ 3 ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ ดังนี้

(3.1) ข้าพเจ้า ☐ มี ☐ ไม่มี สัญชาติไทย

(3.2) ข้าพเจ้า ☐ อายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ / เป็นผู้เยาว์ที่ทำการสมรสตามกฎหมาย
☐ อายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์และยังไม่ทำการสมรสตามกฎหมาย ซึ่งมีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพเนื่องจาก.....

(3.3) ข้าพเจ้า ☐ มี ☐ ไม่มี ความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
☐ มี ☐ ไม่มี ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

(3.4) ข้าพเจ้ามีบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล / เลขประจำตัวประชาชน	อายุ	ความเกี่ยวพัน	อาชีพ	รายได้ต่อปี	หมายเหตุ
1	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
2	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
3	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
4	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
5	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
6	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					

(3.5) ปัจจุบันข้าพเจ้าและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน

☐ มี ☐ ไม่มี ที่ดินประกอบเกษตรกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	ประเภทการทำประโยชน์	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน
1					
2					
3					

☐ ได้รับ ☐ ไม่ได้รับ การจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	ประเภทการทำประโยชน์	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน	จากหน่วยงาน
1						
2						
3						

(3.6) ในอดีตข้าพเจ้า ☐ เคยได้รับ ☐ ไม่เคยได้รับ การจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งสิทธิที่เคยได้รับการจัดที่ดินดังกล่าวได้สิ้นสุดลง ดังนี้

ลำดับที่	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	จากหน่วยงาน	การเสียสิทธิในที่ดิน / ปี พ.ศ.	หมายเหตุ
1					○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินบางส่วน / ปี..... ○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด / ปี..... ○ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ / ปี.....	
2					○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินบางส่วน / ปี..... ○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด / ปี..... ○ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ / ปี.....	
3					○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินบางส่วน / ปี..... ○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด / ปี..... ○ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ / ปี.....	

โดยการสิ้นสิทธิข้างต้น ลำดับที่ 1 เกิดขึ้นจากสาเหตุ.....
ลำดับที่ 2 เกิดขึ้นจากสาเหตุ.....
ลำดับที่ 3 เกิดขึ้นจากสาเหตุ.....

ข้อ 4 การตรวจสอบและพิสูจน์ระยะเวลาการถือครองที่ดิน

(4.1) ที่ดินตามข้อ 1 ได้มาโดย.....เมื่อปี พ.ศ. .....
และเข้าทำประโยชน์ในปี พ.ศ. ..... ลักษณะการทำประโยชน์.....
ในเนื้อที่ประมาณ.....ไร่

(4.2) ปัจจุบันข้าพเจ้าและบุคคลในครอบครัวได้ทำประโยชน์ในที่ดินแปลงนี้ ดังนี้

ชื่อ – นามสกุล	ลักษณะการทำประโยชน์	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ผลผลิต	ช่วงเวลาที่ทำประโยชน์ในรอบปี

๕

ข้อ 5 พยานหลักฐานหรือรายละเอียดอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ 6 ข้าพเจ้าเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. และยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด .....ได้กำหนดไว้ หรือจะกำหนดต่อไปทุกประการ

ข้อ 7 ข้าพเจ้าในฐานะตนเองและในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตกลงยินยอมให้สถาบันการเงิน ผู้ให้บริการทางการเงินที่มิใช่สถาบันการเงิน กระทรวงการคลัง กรมสรรพากร สำนักงานประกันสังคม กรมที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการปกครอง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า องค์การบริหารส่วนตำบล สถาบันการศึกษา และหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง เปิดเผยหรือให้ข้อมูลของข้าพเจ้าแก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้ถือว่าคู่ฉบับและบรรดาสำเนา ภาพถ่าย ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือโทรสารที่ทำขึ้นจากหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้ เป็นหลักฐานในการให้ความยินยอมของข้าพเจ้าในฐานะตนเอง และในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นถูกต้องตรงตามความเป็นจริงทุกประการ หากข้อมูลข้างต้นไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ข้าพเจ้าตกลงยินยอมให้ยกเลิก เพิกถอน หรือระงับสิทธิและประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และข้าพเจ้าทราบดีว่าการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าหน้าที่ซึ่งอาจจะทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย อาจถูกดำเนินคดีทางอาญาได้

ข้าพเจ้าจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

เจ้าหน้าที่ผู้บันทึก

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

๖

Checklist - ส.ป.ก. 4-24 ค (1)

เลขที่...../.....

แบบตรวจสอบ
คำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(กรณีจัดที่ดินรอบแรก)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ได้ดำเนินการตรวจสอบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4 – 23 ค) เลขที่...../..... ลงวันที่..... ของผู้ยื่นคำขอ (ชื่อ-นามสกุล)..... ซึ่งดำเนินการตรวจสอบโดยวิธี (เลือกได้มากกว่า 1 ช่อง)

☐ ตรวจสอบพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง โดย.....
.....

☐ ตรวจสอบพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง โดย.....
.....

☐ ไม่สามารถตรวจสอบพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก.....
.....

โดยปรากฏผลการตรวจสอบ ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบของกลุ่มงานช่างและแผนที่

1.1 การตรวจสอบแปลงที่ดิน
- ☐ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งแปลง ☐ อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินทั้งแปลง
- ☐ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินบางส่วน เนื้อที่.....ไร่
- ☐ อื่น ๆ .....

1.2 การตรวจสอบและสำรวจรังวัด/แบ่งแปลง
- ☐ ดำเนินการแล้วเสร็จ เมื่อวันที่.....
- ☐ ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจาก.....
- ☐ มีรายการคำนวณและแผนที่ (ระบบงานกลุ่ม/ระวาง เดิม)
- ☐ ส่งข้อมูลรายการคำนวณและแผนที่เข้าสู่ระบบส่งสุข SONGSUK Online
- ☐ แนวเขตที่ดินเป็นที่ยุติแล้วระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 การตรวจสอบสภาพการทำประโยชน์ในที่ดินขณะเข้าดำเนินการสำรวจรังวัด / ตามแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ
- ☐ ประกอบเกษตรกรรม โดย.....
- ☐ ไม่ได้ประกอบเกษตรกรรม โดยมีสภาพพื้นที่เป็น.....

1.4 การสำรวจรังวัด
- ☐ เป็นไปตามระเบียบที่ ส.ป.ก. กำหนด
- ☐ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่ ส.ป.ก. กำหนด

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานช่างและแผนที่
วันที่.....

2. ผลการตรวจสอบของกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน

2.1 ผู้ขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดิน
- ☐ ไม่ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก.
- ☐ ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก. ดังนี้ .....
  รวมเนื้อที่ทั้งหมด.....ไร่

2.2 คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (ของผู้ขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดิน)

☐ ไม่ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก.

☐ ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก. ดังนี้ .....
รวมเนื้อที่ทั้งหมด.....ไร่

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน
วันที่.....

3. ผลการตรวจสอบของกลุ่มกฎหมาย

ลำดับที่	มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม	ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม	หลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบ	เหตุผลประกอบการพิจารณา / หมายเหตุ
1	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก ○ ได้ใช้ ○ ไม่ได้ใช้ เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น ผู้ยากจนซึ่งมีรายได้ไม่สูงกว่าอัตรารายได้ที่ คปก. กำหนด [1] และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น ผู้จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่าในประเภทวิชาเกษตรกรรม และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	
2	☐ มี	☐ ไม่มี	สัญชาติไทย	
3	☐ บรรลุนิติภาวะ	☐ ไม่บรรลุนิติภาวะ และ	เนื่องจาก (ระบุเฉพาะกรณีไม่บรรลุนิติภาวะ) - ○ มี ○ ไม่มี เหตุจำเป็นต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรม	

[1] คปก. ในการประชุมครั้งที่ 1/2555 วันที่ 11 พ.ค. 55 ได้มีมติอนุมัติกำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจน ให้หมายถึงผู้มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท/คน/ปี และอนุมัติหลักการให้ปรับอัตรารายได้ขั้นต่ำของผู้ยากจนดังกล่าวให้เป็นไปตามอัตรารายได้ของผู้ยากจน ตามที่คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พชช.) กำหนดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยไม่ต้องนำเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติ

๘

ลำดับที่	มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม	ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม	หลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบ	เหตุผลประกอบการพิจารณา / หมายเหตุ
	☐ ไม่บรรลุนิติภาวะแต่มีเหตุจำเป็น/สมควร	หรือไม่มีเหตุจำเป็น/สมควร	เพื่อการยังชีพ และ - ○ มี ○ ไม่มี ความสามารถหรือประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	
4	☐ ไม่เป็น	☐ เป็น	คนทุพพลภาพหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบจนไม่สามารถประกอบการเกษตรได้	
5	☐ ไม่มีที่ดิน ☐ มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ [3]	☐ มีที่ดินเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ	ที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน [2]	
6	☐ ไม่เคย ☐ เคย แต่พ้นกำหนด 5 ปี ก่อนวันยื่นคำขอนี้แล้ว ☐ เคย แต่การสิ้นสิทธินั้นเกิดจากเหตุจำเป็นและสมควร / เพื่อประโยชน์สาธารณะ	☐ เคย และยังไม่พ้นกำหนด 5 ปี ก่อนวันยื่นคำขอนี้	เป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งสิทธิดังกล่าวสิ้นสุดลงเพราะ - ได้สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด หรือ - ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้น	

<u>สรุปความเห็นกลุ่มกฎหมาย</u> :

(1) ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม

☐ <u>ครบถ้วน</u>ตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนด <u>และอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้</u>

○ เป็นผู้ถือครองที่ดินของรัฐ

○ เป็นผู้ถือครองที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้มานอกเหนือจากที่ดินของรัฐ ซึ่งอยู่ในฐานะผู้เช่าที่ดิน จากเจ้าของเดิมในขณะโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินนั้นเป็นของ ส.ป.ก.

○ เป็นคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาท ของผู้ถือครองที่ดินของรัฐ

☐ <u>ไม่ครบถ้วนหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์</u>ตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนด เนื่องจาก.....

.....

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

---

[2] คปก. ในการประชุม ครั้งที่ 4/2538 ได้มีมติให้การพิจารณาจากจำนวนที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน ที่บุคคลดังกล่าวมีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินที่ได้รับการจัดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้ว ต้องไม่เกิน 50 ไร่ สำหรับการประกอบเกษตรกรรมทั่วไป หรือ 100 ไร่ สำหรับเกษตรกรรมประเภทสัตว์ใหญ่ ยกเว้นในกรณีที่ คปจ. กำหนดไว้ต่ำกว่า โดยความเห็นชอบจาก คปก.

[3] คปก. ในการประชุม ครั้งที่ 4/2538 ได้มีมติให้การพิจารณาขนาดที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ เป็นดุลพินิจของ คปจ. ที่จะกำหนดโดยใช้ขนาดที่ดินตามมติ คปก. ครั้งที่ 2/2538 เรื่องที่ 3.1 ประกอบในการพิจารณา

๙

(2) ผลการตรวจสอบของผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย

☐ ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีสิทธิได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. เห็นสมควรออกคำสั่ง.....
.....
.....

☐ ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. เนื่องจาก.....
.....เห็นสมควรออกคำสั่ง.....
.....
.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย
วันที่.....

4. คำสั่งปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย

☐ อนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์	☐ ไม่อนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์
☐ อนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่า	☐ ไม่อนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่า
☐ อนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าซื้อ	☐ ไม่อนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าซื้อ
☐ อนุมัติให้ได้รับการจัดให้โดยมีค่าชดเชย	☐ ไม่อนุมัติให้ได้รับการจัดให้โดยมีค่าชดเชย
☐ ให้ขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดิน	☐ ไม่ให้ขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดิน
☐ อื่น ๆ.....	

และมอบหมายให้

- ○ กลุ่ม.....รวบรวมคำขอและพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเสนอ คปก. เพื่อพิจารณาจัดที่ดินตามมาตรา 30 วรรคสาม
- ○ กลุ่ม.....จัดทำคำสั่งเป็นหนังสือโดยออกประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดินพร้อมแนบบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินซึ่งระบุวิธีการจัดที่ดินและแผนผังแปลงที่ดินและบัญชีรายชื่อของผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตหรืออนุมัติตามคำขอนั้นประกอบด้วย
- ○ กลุ่ม.....จัดทำหนังสือแจ้งกำหนดวันเวลาและสถานที่ให้เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินำพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อเข้าทำสัญญาภายในเวลาที่กำหนด
- ○ กลุ่ม.....จัดทำหลักฐานยืนยันคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ / จัดทำสัญญา
- ○ อื่น ๆ.....
  .....
  .....

ลงชื่อ .....
(.....)
ปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....
วันที่.....

ส.ป.ก. 4-24 ค (2)
สำหรับคำขอ ส.ป.ก. 4 – 23 ค ข้อ (1.2) (1.3)

เลขที่...../.....

แบบสอบสวนสิทธิ
คำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(กรณีจัดที่ดินแปลงว่าง / ขึ้นทะเบียน)

ที่ .....
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... หมู่บ้าน.....เลขที่.....ซอย.....ถนน.....
หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail Address..... Line ID.....

และข้าพเจ้า ☐ ไม่มีคู่สมรส
☐ มีคู่สมรส ซึ่ง ○ ได้จดทะเบียนสมรส ○ ไม่ได้จดทะเบียนสมรส โดยคู่สมรส ชื่อ
นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
.....เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

ข้อ 1 ข้าพเจ้าขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมีความประสงค์ ดังนี้

☐ (1.1) ขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นผู้มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินแปลงว่าง ในที่ดินแปลงเลขที่.....กลุ่มที่/ระวางที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา ตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด..... และในกรณีที่ไม่ได้รับการจัดที่ดินแปลงดังกล่าว ข้าพเจ้า ○ มีความประสงค์ ○ ไม่มีความประสงค์ ขอขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

☐ (1.2) ขอขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ข้อ 2 ข้าพเจ้าขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในฐานะ

☐ **(2.1) เป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก** เนื่องจากข้าพเจ้าได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมในที่ดิน ดังต่อไปนี้

หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน / ที่ตั้งที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ประเภท เกษตรกรรม	ในฐานะ (เจ้าของ / ผู้รับจ้าง /ผู้เช่า/ ฯลฯ)	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้ต่อปี (บาท)

และข้าพเจ้าซึ่งเป็นบุคคลตาม (2.1) ○ มี ○ ไม่มี การประกอบอาชีพอื่นนอกจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

อาชีพหรือ กิจการที่มีรายได้	ชื่อ – ที่ตั้ง สถานที่	ตำแหน่งที่ปฏิบัติ / ในฐานะ	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้ต่อปี (บาท)

☐ **(2.2) เป็นผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก** เนื่องจากข้าพเจ้าไม่ใช่บุคคลตามข้อ (2.1) และเป็นบุคคลดังต่อไปนี้

○ (2.2.1) เป็นผู้ยากจนที่มีรายได้.....บาท / ปี

○ (2.2.2) เป็นผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม คุณวุฒิ..... ตามหลักฐาน (ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่าในประเภทวิชาเกษตรกรรม) ....จากสถาบัน.....

○ (2.2.3) เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของเกษตรกร โดยมีบิดาชื่อ..... นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน..... มารดาชื่อ.....นามสกุล..... เลขประจำตัวประชาชน..... ซึ่งบิดา/มารดาได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเกี่ยวกับ..... .....ในที่ดินดังต่อไปนี้

หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน	แปลงเลขที่	กลุ่มที่/ระวางที่	ที่ดินตั้งอยู่	หมายเหตุ

และข้าพเจ้าซึ่งเป็นบุคคลตาม (2.2.1) (2.2.2) หรือ (2.2.3) ○ มี ○ ไม่มี รายได้จากการประกอบอาชีพ ดังนี้

ลำดับที่	อาชีพหรือกิจการที่มีรายได้	ชื่อ / ที่ตั้งสถานที่	ตำแหน่งที่ปฏิบัติ / ในฐานะ	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้	รายได้ต่อปี (บาท)
1					○ มีรายได้ประจำ วัน/เดือน/ปี ○ ไม่มีรายได้ประจำ / มีรายได้เป็นครั้งคราวไม่แน่นอน	
2					○ มีรายได้ประจำ วัน/เดือน/ปี ○ ไม่มีรายได้ประจำ / มีรายได้เป็นครั้งคราวไม่แน่นอน	
3					○ มีรายได้ประจำ วัน/เดือน/ปี ○ ไม่มีรายได้ประจำ / มีรายได้เป็นครั้งคราวไม่แน่นอน	

ข้อ 3 ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ ดังนี้

(3.1) ข้าพเจ้า ☐ มี ☐ ไม่มี สัญชาติไทย

(3.2) ข้าพเจ้า ☐ อายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ / เป็นผู้เยาว์ที่ทำการสมรสตามกฎหมาย
☐ อายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์และยังไม่ทำการสมรสตามกฎหมาย ซึ่งมีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพเนื่องจาก.....

(3.3) ข้าพเจ้า ☐ มี ☐ ไม่มี ความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
☐ มี ☐ ไม่มี ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

(3.4) ข้าพเจ้ามีบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล / เลขประจำตัวประชาชน	อายุ	ความเกี่ยวพัน	อาชีพ	รายได้ต่อปี	หมายเหตุ
1	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
2	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
3	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
4	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
5	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
6	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					

(3.5) ปัจจุบันข้าพเจ้าและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน

☐ มี ☐ ไม่มี ที่ดินประกอบเกษตรกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	ประเภทการทำประโยชน์	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน
1					
2					
3					

☐ ได้รับ ☐ ไม่ได้รับ การจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	ประเภทการทำประโยชน์	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน	จากหน่วยงาน
1						
2						
3						

(3.6) ในอดีตข้าพเจ้า ☐ เคยได้รับ ☐ ไม่เคยได้รับ การจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งสิทธิที่เคยได้รับการจัดที่ดินดังกล่าวได้สิ้นสุดลง ดังนี้

ลำดับที่	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	จากหน่วยงาน	การเสียสิทธิในที่ดิน / ปี พ.ศ.	หมายเหตุ
1					○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินบางส่วน / ปี..... ○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด / ปี..... ○ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ / ปี.....	
2					○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินบางส่วน / ปี..... ○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด / ปี..... ○ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ / ปี.....	
3					○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินบางส่วน / ปี..... ○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด / ปี..... ○ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ / ปี.....	

โดยการสิ้นสิทธิข้างต้น ลำดับที่ 1 เกิดขึ้นจากสาเหตุ.....

ลำดับที่ 2 เกิดขึ้นจากสาเหตุ.....

ลำดับที่ 3 เกิดขึ้นจากสาเหตุ.....

ข้อ 4 พยานหลักฐานหรือรายละเอียดอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๕

ข้อ 5 ข้าพเจ้าเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. และยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด .....ได้กำหนดไว้ หรือจะกำหนดต่อไปทุกประการ

ข้อ 6 ข้าพเจ้าในฐานะตนเองและในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตกลงยินยอมให้สถาบันการเงิน ผู้ให้บริการทางการเงินที่มิใช่สถาบันการเงิน กระทรวงการคลัง กรมสรรพากร สำนักงานประกันสังคม กรมที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการปกครอง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า องค์การบริหารส่วนตำบล สถาบันการศึกษา และหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง เปิดเผยหรือให้ข้อมูลของข้าพเจ้าแก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้ถือว่าคู่ฉบับและบรรดาสำเนา ภาพถ่าย ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือโทรสารที่ทำขึ้นจากหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้ เป็นหลักฐานในการให้ความยินยอมของข้าพเจ้าในฐานะตนเองและในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นถูกต้องตรงตามความเป็นจริงทุกประการ หากข้อมูลข้างต้นไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ข้าพเจ้าตกลงยินยอมให้ยกเลิก เพิกถอน หรือระงับสิทธิและประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และข้าพเจ้าทราบดีว่าการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าหน้าที่ซึ่งอาจจะทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหายอาจถูกดำเนินคดีทางอาญาได้

ข้าพเจ้าจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

เจ้าหน้าที่ผู้บันทึก

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

๖

Checklist - ส.ป.ก. 4-24 ค (2)

เลขที่...../.....

แบบตรวจสอบ
คำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(กรณีจัดที่ดินแปลงว่าง / ขึ้นทะเบียน)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ได้ดำเนินการตรวจสอบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4 – 23 ค) เลขที่...../..... ลงวันที่..... ของผู้ยื่นคำขอ (ชื่อ-นามสกุล)..... ซึ่งดำเนินการตรวจสอบโดยวิธี (เลือกได้มากกว่า 1 ช่อง)

☐ ตรวจสอบพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง โดย.....
.....

☐ ตรวจสอบพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง โดย.....
.....

☐ ไม่สามารถตรวจสอบพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก.....
.....

โดยปรากฏผลการตรวจสอบ ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบของกลุ่มงานช่างและแผนที่

1.1 การตรวจสอบแปลงที่ดิน
- ☐ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งแปลง ☐ อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินทั้งแปลง
- ☐ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินบางส่วน เนื้อที่.....ไร่
- ☐ อื่น ๆ .....

1.2 การตรวจสอบและสำรวจรังวัด/แบ่งแปลง
- ☐ ดำเนินการแล้วเสร็จ เมื่อวันที่.....
- ☐ ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจาก.....
- ☐ มีรายการคำนวณและแผนที่ (ระบบงานกลุ่ม/ระวาง เดิม)
- ☐ ส่งข้อมูลรายการคำนวณและแผนที่เข้าสู่ระบบส่งสุข SONGSUK Online
- ☐ แนวเขตที่ดินเป็นที่ยุติแล้วระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 การตรวจสอบสภาพการทำประโยชน์ในที่ดินขณะเข้าดำเนินการสำรวจรังวัด / ตามแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ
- ☐ ประกอบเกษตรกรรม โดย.....
- ☐ ไม่ได้ประกอบเกษตรกรรม โดยมีสภาพพื้นที่เป็น.....

1.4 การสำรวจรังวัด
- ☐ เป็นไปตามระเบียบที่ ส.ป.ก. กำหนด
- ☐ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่ ส.ป.ก. กำหนด

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานช่างและแผนที่
วันที่.....

2. ผลการตรวจสอบของกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน

2.1 ผู้ขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดิน
- ☐ ไม่ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก.
- ☐ ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก. ดังนี้ .....
  รวมเนื้อที่ทั้งหมด.....ไร่

2.2 คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (ของผู้ขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดิน)

☐ ไม่ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก.

☐ ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก. ดังนี้ .....
รวมเนื้อที่ทั้งหมด.....ไร่

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน
วันที่.....

3. ผลการตรวจสอบของกลุ่มกฎหมาย

ลำดับที่	มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม	ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม	หลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบ	เหตุผลประกอบการพิจารณา / หมายเหตุ
1	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก ○ ได้ใช้ ○ ไม่ได้ใช้ เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น ผู้ยากจนซึ่งมีรายได้ไม่สูงกว่าอัตรารายได้ที่ คปก. กำหนด [1] และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น ผู้จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่าในประเภทวิชาเกษตรกรรม และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	
2	☐ มี	☐ ไม่มี	สัญชาติไทย	
3	☐ บรรลุนิติภาวะ	☐ ไม่บรรลุนิติภาวะ และ	เนื่องจาก (ระบุเฉพาะกรณีไม่บรรลุนิติภาวะ) - ○ มี ○ ไม่มี เหตุจำเป็นต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรม	

[1] คปก. ในการประชุมครั้งที่ 1/2555 วันที่ 11 พ.ค. 55 ได้มีมติอนุมัติกำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจน ให้หมายถึงผู้มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท/คน/ปี และอนุมัติหลักการให้ปรับอัตรารายได้ขั้นต่ำของผู้ยากจนดังกล่าวให้เป็นไปตามอัตรารายได้ของผู้ยากจน ตามที่คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พชช.) กำหนดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยไม่ต้องนำเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติ

ลำดับที่	มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม	ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม	หลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบ	เหตุผลประกอบการพิจารณา / หมายเหตุ
	☐ ไม่บรรลุนิติภาวะแต่มีเหตุจำเป็น/สมควร	หรือไม่มีเหตุจำเป็น/สมควร	เพื่อการยังชีพ และ - ○ มี ○ ไม่มี ความสามารถหรือประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	
4	☐ ไม่เป็น	☐ เป็น	คนทุพพลภาพหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบจนไม่สามารถประกอบการเกษตรได้	
5	☐ ไม่มีที่ดิน ☐ มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ [3]	☐ มีที่ดินเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ	ที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน [2]	
6	☐ ไม่เคย ☐ เคย แต่พ้นกำหนด 5 ปี ก่อนวันยื่นคำขอนี้แล้ว ☐ เคย แต่การสิ้นสิทธินั้นเกิดจากเหตุจำเป็นและสมควร / เพื่อประโยชน์สาธารณะ	☐ เคย และยังไม่พ้นกำหนด 5 ปี ก่อนวันยื่นคำขอนี้	เป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งสิทธิดังกล่าวสิ้นสุดลงเพราะ - ได้สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด หรือ - ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้น	

<u>สรุปความเห็นกลุ่มกฎหมาย</u> :

(1) ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม

☐ <u>ครบถ้วน</u>ตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนด <u>และอยู่ในหลักเกณฑ์</u>เป็นผู้ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือขึ้นทะเบียนไว้ตามข้อ ๑๗

☐ <u>ไม่ครบถ้วนหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์</u>ตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนด เนื่องจาก.....
.....
.....

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

---

[2] คปก. ในการประชุม ครั้งที่ 4/2538 ได้มีมติให้การพิจารณาจากจำนวนที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน ที่บุคคลดังกล่าวมีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินที่ได้รับการจัดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้ว ต้องไม่เกิน 50 ไร่ สำหรับการประกอบเกษตรกรรมทั่วไป หรือ 100 ไร่ สำหรับเกษตรกรรมประเภทสัตว์ใหญ่ยกเว้นในกรณีที่ คปจ. กำหนดไว้ต่ำกว่า โดยความเห็นชอบจาก คปก.

[3] คปก. ในการประชุม ครั้งที่ 4/2538 ได้มีมติให้การพิจารณาขนาดที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ เป็นดุลพินิจของ คปจ. ที่จะกำหนด โดยใช้ขนาดที่ดินตามมติ คปก. ครั้งที่ 2/2538 เรื่องที่ 3.1 ประกอบในการพิจารณา

(2) ผลการตรวจสอบของผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย

☐ ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีสิทธิได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. เห็นสมควรออกคำสั่ง.....
.....

☐ ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. เนื่องจาก.....
.....เห็นสมควรออกคำสั่ง.....
.....
.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย
วันที่.....

4. คำสั่งปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย

☐ อนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่า ☐ อนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าซื้อ ☐ ให้ขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดิน	☐ ไม่อนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่า ☐ ไม่อนุมัติให้ได้รับสิทธิการเช่าซื้อ ☐ ไม่ให้ขึ้นทะเบียนเป็นเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดิน
☐ อื่น ๆ.....	

และมอบหมายให้

- ○ กลุ่ม.....จัดทำคำสั่งเป็นหนังสือโดยออกประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดิน พร้อมแนบบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินซึ่งระบุวิธีการจัดที่ดินและแผนผังแปลงที่ดินและบัญชีรายชื่อของผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตหรืออนุมัติตามคำขอนั้นประกอบด้วย
- ○ กลุ่ม.....จัดทำหนังสือแจ้งกำหนดวันเวลาและสถานที่ให้เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินำพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อเข้าทำสัญญาภายในเวลาที่กำหนด
- ○ กลุ่ม.....จัดทำหลักฐานยืนยันคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ / จัดทำสัญญา
- ○ กลุ่ม.....จัดทำบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และลงประกาศไว้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของ ส.ป.ก.
- ○ อื่น ๆ.....
  .....
  .....

ลงชื่อ .....
(.....)
ปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....
วันที่.....

ส.ป.ก. 4-24 ค (3)
สำหรับคำขอ ส.ป.ก. 4 – 23 ค ข้อ (1.4) (1.5)

เลขที่...../.....

แบบสอบสวนสิทธิ
คำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
(กรณีขอรับโอน / ขอรับจัดที่ดินแทนที่ (สละสิทธิ))

ที่ .....
วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... หมู่บ้าน.....เลขที่.....ซอย.....ถนน.....
หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail Address..... Line ID.....
และข้าพเจ้า ☐ ไม่มีคู่สมรส
☐ มีคู่สมรส ซึ่ง ○ ได้จดทะเบียนสมรส ○ ไม่ได้จดทะเบียนสมรส โดยคู่สมรส ชื่อ
นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
.....เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

ข้อ 1 ข้าพเจ้าขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมีความประสงค์ ดังนี้

☐ (1.1) ขอรับโอน ○ สิทธิการเช่า ○ สิทธิการเช่าซื้อ ของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดิน
ชื่อ.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....ซึ่งได้ยื่นคำขอ
โอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน (ส.ป.ก. 4-23 ง) เลขที่...../.....ลงวันที่..... ให้แก่ข้าพเจ้าผู้รับโอน
ที่มีความสัมพันธ์เป็น ○ คู่สมรส ○ บุตร ○ เครือญาติของเกษตรกรผู้โอน
○ เครือญาติของคู่สมรสเกษตรกรผู้โอน ○ เกษตรกรอื่น
โดยมีรายละเอียดที่ดินที่ขอรับโอน ดังต่อไปนี้
(1.1.1) ที่ดินตามสัญญา.....สัญญาเลขที่.....
เอกสารหนังสือสำคัญ.....เลขที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด..... แปลงเลขที่.....กลุ่มที่/ระวางที่.....
○ เต็มแปลง ○ บางส่วน เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
(1.1.2) ที่ดินตามสัญญา.....สัญญาเลขที่.....
เอกสารหนังสือสำคัญ.....เลขที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด..... แปลงเลขที่.....กลุ่มที่/ระวางที่.....
○ เต็มแปลง ○ บางส่วน เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

☐ (1.2) ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ เกษตรกร ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน..... ซึ่งได้ยื่นคำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. 4-23 ง)
เลขที่...../.....ลงวันที่.....ให้แก่ข้าพเจ้าที่มีความสัมพันธ์เป็น
○ คู่สมรส ○ บุตร ○ เครือญาติของเกษตรกรผู้สละสิทธิ
○ เครือญาติของคู่สมรสเกษตรกรผู้สละสิทธิ ○ เกษตรกรอื่น
โดยมีรายละเอียดที่ดินที่ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ ดังต่อไปนี้
(1.2.1) ที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่.....
กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
○ เต็มแปลง ○ บางส่วน เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
(1.2.2) ที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่.....
กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
○ เต็มแปลง ○ บางส่วน เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

ข้อ 2 ข้าพเจ้าขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในฐานะ

☐ **(2.1) เป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก** เนื่องจากข้าพเจ้าได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมในที่ดิน ดังต่อไปนี้

หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน / ที่ตั้งที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ประเภทเกษตรกรรม	ในฐานะ (เจ้าของ / ผู้รับจ้าง /ผู้เช่า/ ฯลฯ)	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้ต่อปี (บาท)

และข้าพเจ้าซึ่งเป็นบุคคลตาม (2.1) ○ มี ○ ไม่มี การประกอบอาชีพอื่นนอกจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

อาชีพหรือกิจการที่มีรายได้	ชื่อ – ที่ตั้งสถานที่	ตำแหน่งที่ปฏิบัติ / ในฐานะ	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้ต่อปี (บาท)

☐ **(2.2) เป็นผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก** เนื่องจากข้าพเจ้าไม่ใช่บุคคลตามข้อ (2.1) และเป็นบุคคลดังต่อไปนี้

○ (2.2.1) เป็นผู้ยากจนที่มีรายได้.....บาท / ปี

○ (2.2.2) เป็นผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม คุณวุฒิ.....
ตามหลักฐาน (ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่าในประเภทวิชาเกษตรกรรม) .....
.....จากสถาบัน.....

○ (2.2.3) เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของเกษตรกร โดยมีบิดาชื่อ.....
นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน..... มารดาชื่อ.....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน..... ซึ่งบิดา/มารดาได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเกี่ยวกับ.....
.....ในที่ดินดังต่อไปนี้

หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน	แปลงเลขที่	กลุ่มที่/ระวางที่	ที่ดินตั้งอยู่	หมายเหตุ

และข้าพเจ้าซึ่งเป็นบุคคลตาม (2.2.1) (2.2.2) หรือ (2.2.3) ○ มี ○ ไม่มี รายได้จากการประกอบอาชีพ ดังนี้

ลำดับที่	อาชีพหรือกิจการที่มีรายได้	ชื่อ / ที่ตั้งสถานที่	ตำแหน่งที่ปฏิบัติ / ในฐานะ	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้	รายได้ต่อปี (บาท)
1					○ มีรายได้ประจำ วัน/เดือน/ปี ○ ไม่มีรายได้ประจำ / มีรายได้เป็นครั้งคราวไม่แน่นอน	
2					○ มีรายได้ประจำ วัน/เดือน/ปี ○ ไม่มีรายได้ประจำ / มีรายได้เป็นครั้งคราวไม่แน่นอน	
3					○ มีรายได้ประจำ วัน/เดือน/ปี ○ ไม่มีรายได้ประจำ / มีรายได้เป็นครั้งคราวไม่แน่นอน	

ข้อ 3 ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ ดังนี้

(3.1) ข้าพเจ้า ☐ มี ☐ ไม่มี สัญชาติไทย

(3.2) ข้าพเจ้า ☐ อายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ / เป็นผู้เยาว์ที่ทำการสมรสตามกฎหมาย
☐ อายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์และยังไม่ทำการสมรสตามกฎหมาย ซึ่งมีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพเนื่องจาก.....

(3.3) ข้าพเจ้า ☐ มี ☐ ไม่มี ความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
☐ มี ☐ ไม่มี ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

(3.4) ข้าพเจ้ามีบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล / เลขประจำตัวประชาชน	อายุ	ความเกี่ยวพัน	อาชีพ	รายได้ต่อปี	หมายเหตุ
1	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
2	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
3	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
4	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					

(3.5) ปัจจุบันข้าพเจ้าและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน
☐ มี ☐ ไม่มี ที่ดินประกอบเกษตรกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	ประเภทการทำประโยชน์	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน
1					
2					
3					

☐ ได้รับ ☐ ไม่ได้รับ การจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	ประเภทการทำประโยชน์	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน	จากหน่วยงาน
1						
2						
3						

(3.6) ในอดีตข้าพเจ้า ☐ เคยได้รับ ☐ ไม่เคยได้รับ การจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งสิทธิที่เคยได้รับการจัดที่ดินดังกล่าวได้สิ้นสุดลง ดังนี้

ลำดับที่	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	จากหน่วยงาน	การเสียสิทธิในที่ดิน / ปี พ.ศ.	หมายเหตุ
1					○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินบางส่วน / ปี..... ○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด / ปี..... ○ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ / ปี.....	
2					○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินบางส่วน / ปี..... ○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด / ปี..... ○ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ / ปี.....	
3					○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินบางส่วน / ปี..... ○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด / ปี..... ○ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ / ปี.....	

โดยการสิ้นสิทธิข้างต้น ลำดับที่ 1 เกิดขึ้นจากสาเหตุ.....
ลำดับที่ 2 เกิดขึ้นจากสาเหตุ.....
ลำดับที่ 3 เกิดขึ้นจากสาเหตุ.....

ข้อ 4 ข้าพเจ้ามีความสัมพันธ์กับเกษตรกรผู้โอน / ผู้สละสิทธิ ในฐานะที่เป็น

☐ คู่สมรสของเกษตรกร

☐ บุตรของเกษตรกร โดยเกษตรกร ○ มีคู่สมรส ○ ไม่มีคู่สมรส (หย่า / เสียชีวิต)

☐ เครือญาติของเกษตรกร ในฐานะ.....โดยเกษตรกร
○ มีคู่สมรส ○ ไม่มีคู่สมรส (โสด / หย่า / เสียชีวิต)

☐ เครือญาติของคู่สมรสเกษตรกร ในฐานะ.....โดยเกษตรกร
○ มีคู่สมรส ○ ไม่มีคู่สมรส (โสด / หย่า / เสียชีวิต)

☐ **ข้าพเจ้าไม่มีความสัมพันธ์กับเกษตรกร** เนื่องจากข้าพเจ้าเป็นเกษตรกรอื่นซึ่งขอรับโอน / ขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกร ที่มีความประสงค์ในการจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สิน โดยเกษตรกร ○ มีคู่สมรส ○ ไม่มีคู่สมรส (โสด / หย่า / เสียชีวิต)

ทั้งนี้ ข้าพเจ้ายอมรับโอนสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรดังกล่าว **และในกรณีที่ข้าพเจ้ายังไม่บรรลุนิติภาวะและเกษตรกรมีหนี้สินค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอยู่นั้น** ข้าพเจ้า ☐ ได้รับ ☐ ไม่ได้รับ ความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมและได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ตามหลักฐาน.....

๕

ข้อ 5 พยานหลักฐานหรือรายละเอียดอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ 6 ข้าพเจ้าเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. และยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด .....ได้กำหนดไว้ หรือจะกำหนดต่อไปทุกประการ

ข้อ 7 ข้าพเจ้าในฐานะตนเองและในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตกลงยินยอมให้สถาบันการเงิน ผู้ให้บริการทางการเงินที่มิใช่สถาบันการเงิน กระทรวงการคลัง กรมสรรพากร สำนักงานประกันสังคม กรมที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการปกครอง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า องค์การบริหารส่วนตำบล สถาบันการศึกษา และหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง เปิดเผยหรือให้ข้อมูลของข้าพเจ้าแก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้ถือว่าคู่ฉบับและบรรดาสำเนา ภาพถ่าย ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือโทรสารที่ทำขึ้นจากหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้ เป็นหลักฐานในการให้ความยินยอมของข้าพเจ้าในฐานะตนเองและในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นถูกต้องตรงตามความเป็นจริงทุกประการ หากข้อมูลข้างต้นไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ข้าพเจ้าตกลงยินยอมให้ยกเลิก เพิกถอน หรือระงับสิทธิและประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และข้าพเจ้าทราบดีว่าการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าหน้าที่ซึ่งอาจจะทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหายอาจถูกดำเนินคดีทางอาญาได้

ข้าพเจ้าจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

เจ้าหน้าที่ผู้บันทึก

๖

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

Checklist - ส.ป.ก. 4-24 ค (3)

แบบตรวจสอบ เลขที่...../.....

คำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(กรณีขอรับโอน / ขอรับจัดที่ดินแทนที่ (สลสะสิทธิ))

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ได้ดำเนินการตรวจสอบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4 – 23 ค) เลขที่...../..... ลงวันที่..... ของผู้ยื่นคำขอ (ชื่อ-นามสกุล)..... ซึ่งดำเนินการตรวจสอบโดยวิธี (เลือกได้มากกว่า 1 ช่อง)

☐ ตรวจสอบพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง โดย.....

.....

☐ ตรวจสอบพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง โดย.....

.....

.....

☐ ไม่สามารถตรวจสอบพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก.....

.....

โดยปรากฏผลการตรวจสอบ ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบของกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน

1.1 ผู้ขอรับโอน / ขอรับการจัดที่ดินแทนที่

☐ ไม่ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก.

☐ ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก. ดังนี้ .....
รวมเนื้อที่ทั้งหมด.....ไร่

1.2 คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (ของผู้ขอรับโอน / ขอรับการจัดที่ดินแทนที่)

☐ ไม่ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก.

☐ ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก. ดังนี้ .....
รวมเนื้อที่ทั้งหมด.....ไร่

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน
วันที่.....

2. ผลการตรวจสอบของกลุ่มกฎหมาย

2.1 ผู้ขอรับโอน / ขอรับการจัดที่ดินแทนที่

ลำดับที่	มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม	ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม	หลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบ	เหตุผลประกอบการพิจารณา / หมายเหตุ
1	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก ○ ได้ใช้ ○ ไม่ได้ใช้ เวลาส่วนใหญ่ในรอบปี เพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	

ลำดับที่	มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม	ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม	หลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบ	เหตุผลประกอบการพิจารณา / หมายเหตุ
			เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น ผู้ยากจนซึ่งมีรายได้ไม่สูงกว่าอัตรารายได้ที่ คปก. กำหนด [1] และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น ผู้จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่าในประเภทวิชาเกษตรกรรม และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	
2	☐ มี	☐ ไม่มี	สัญชาติไทย	
3	☐ บรรลุนิติภาวะ ☐ ไม่บรรลุนิติภาวะแต่มีเหตุจำเป็น/สมควร	☐ ไม่บรรลุนิติภาวะ และหรือไม่มีเหตุจำเป็น/สมควร	เนื่องจาก (ระบุเฉพาะกรณีไม่บรรลุนิติภาวะ) - ○ มี ○ ไม่มี เหตุจำเป็นต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพ และ - ○ มี ○ ไม่มี ความสามารถหรือประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	
4	☐ ไม่เป็น	☐ เป็น	คนทุพพลภาพหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบจนไม่สามารถประกอบการเกษตรได้	
5	☐ ไม่มีที่ดิน ☐ มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ [3]	☐ มีที่ดินเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ	ที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน [2]	

[1] คปก. ในการประชุมครั้งที่ 1/2555 วันที่ 11 พ.ค. 55 ได้มีมติอนุมัติกำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจน ให้หมายถึงผู้มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท/คน/ปี และอนุมัติหลักการให้ปรับอัตรารายได้ขั้นต่ำของผู้ยากจนดังกล่าวให้เป็นไปตามอัตรารายได้ของผู้ยากจน ตามที่คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พชช.) กำหนดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยไม่ต้องนำเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติ

[2] คปก. ในการประชุม ครั้งที่ 4/2538 ได้มีมติให้การพิจารณาจากจำนวนที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน ที่บุคคลดังกล่าว มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินที่ได้รับการจัดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้ว ต้องไม่เกิน 50 ไร่ สำหรับการประกอบเกษตรกรรมทั่วไป หรือ 100 ไร่ สำหรับเกษตรกรรมประเภทสัตว์ใหญ่ ยกเว้นในกรณีที่ คปจ. กำหนดไว้ต่ำกว่า โดยความเห็นชอบจาก คปก.

[3] คปก. ในการประชุม ครั้งที่ 4/2538 ได้มีมติให้การพิจารณาขนาดที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ เป็นดุลพินิจของ คปจ. ที่จะกำหนดโดยใช้ขนาดที่ดินตามมติ คปก. ครั้งที่ 2/2538 เรื่องที่ 3.1 ประกอบในการพิจารณา

ลำดับที่	มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม	ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม	หลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบ	เหตุผลประกอบการพิจารณา / หมายเหตุ
6	☐ ไม่เคย ☐ เคย แต่พ้นกำหนด 5 ปี ก่อนวันยื่นคำขอนี้แล้ว ☐ เคย แต่การสิ้นสิทธินั้นเกิดจากเหตุจำเป็นและสมควร / เพื่อประโยชน์สาธารณะ	☐ เคย และยังไม่พ้นกำหนด 5 ปี ก่อนวันยื่นคำขอนี้	เป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งสิทธิดังกล่าวสิ้นสุดลงเพราะ - ได้สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด หรือ - ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้น	

2.2 ผู้ขอรับโอน / ขอรับการจัดที่ดินแทนที่

☐ มีสิทธิรับโอน / รับการจัดที่ดินแทนที่ ในฐานะ

○ คู่สมรส ○ บุตร ○ เครือญาติเกษตรกร ○ เครือญาติคู่สมรสเกษตรกร

○ เกษตรกรอื่น ซึ่งเกษตรกรผู้โอน / ผู้สละสิทธิ มีเหตุจำเป็นและอยู่ในหลักเกณฑ์ข้อ ๓๖ ประกอบข้อ ๒๑ / ข้อ ๓๖ ประกอบข้อ ๒๙

☐ ไม่มีสิทธิรับโอน / ไม่มีสิทธิรับการจัดที่ดินแทนที่ ในฐานะดังกล่าว

2.3 คู่สมรสของเกษตรกรผู้โอน / ผู้สละสิทธิ ☐ ไม่มี ☐ มีและให้ความยินยอม ☐ มีแต่ไม่ให้ความยินยอม

<u>สรุปความเห็นกลุ่มกฎหมาย</u> :

(1) ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม

☐ <u>ครบถ้วน</u>ตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนด <u>และอยู่ในหลักเกณฑ์</u> ดังต่อไปนี้

○ เป็นผู้มีสิทธิได้รับการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

○ เป็นผู้มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งสละสิทธิ

☐ <u>ไม่ครบถ้วนหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์</u>ตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนด เนื่องจาก.....

.....

(2) เมื่อพิจารณาคำขอนี้ประกอบกับคำขอ ส.ป.ก. 4-23 ง เลขที่...../..... ลงวันที่.....

เห็นว่า ☐ เป็นกรณีที่อาจโอนสิทธิการเช่า / สิทธิการเช่าซื้อ / จัดที่ดินแทนที่ได้ และผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีสิทธิได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. จึงเห็นสมควรออกคำสั่ง.....

.....

☐ เป็นกรณีที่ไม่อาจโอนสิทธิการเช่า / สิทธิการเช่าซื้อ / จัดที่ดินแทนที่ได้ หรือผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. เนื่องจาก.....

.....จึงเห็นสมควรออกคำสั่ง.....

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย
วันที่.....

๙

4. คำสั่งปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย

สำหรับคำขอ ส.ป.ก. 4 – 23 ค (1.4) และ ส.ป.ก. 4-23 ง (1.1)
☐ อนุมัติให้ผู้ขอรับโอนได้รับ ○ สิทธิการเช่า ○ สิทธิการเช่าซื้อ ตามคำขอของเกษตรกรผู้ขอโอนและคำขอของผู้ขอรับโอน ☐ ไม่อนุมัติตามคำขอของเกษตรกรผู้ขอโอน และคำขอของผู้ขอรับโอน
☐ อื่น ๆ.....

สำหรับคำขอ ส.ป.ก. 4 – 23 ค (1.5) และ ส.ป.ก. 4-23 ง (1.2)
☐ อนุญาตให้ผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ ตามคำขอของเกษตรกรผู้ขอสละสิทธิและคำขอของผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ ☐ ไม่อนุญาตตามคำขอของเกษตรกรผู้ขอสละสิทธิ และคำขอของผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ **(กรณีผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่เป็น คู่สมรส บุตร เครือญาติ)**
☐ อนุมัติให้ผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ได้รับสิทธิการเช่า ตามคำขอของเกษตรกรผู้ขอสละสิทธิ และคำขอของผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ ☐ ไม่อนุมัติตามคำขอของเกษตรกรผู้ขอสละสิทธิ และคำขอของผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ **(กรณีผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่เป็น เกษตรกรอื่น)**
☐ อื่น ๆ.....

และมอบหมายให้

- ○ กลุ่ม.....จัดทำคำสั่งเป็นหนังสือโดยออกประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดินพร้อมแนบบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินซึ่งระบุวิธีการจัดที่ดินและแผนผังแปลงที่ดินและบัญชีรายชื่อของผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตหรืออนุมัติตามคำขอนั้นประกอบด้วย
- ○ กลุ่ม.....จัดทำหนังสือแจ้งผลการพิจารณาคำขอ / แจ้งกำหนดวันเวลาและสถานที่ให้เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินำพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อเข้าทำสัญญาภายในเวลาที่กำหนด
- ○ กลุ่ม.....จัดทำหลักฐานยืนยันคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ / จัดทำสัญญา
- ○ กลุ่ม.....แจ้งให้ ผู้ได้รับโอน / ผู้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่ เข้าดำเนินการชำระหนี้ / แปลงหนี้ใหม่โดยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้ แทนเกษตรกรรายเดิม ภายในระยะเวลาที่กำหนด
- ○ อื่น ๆ.....
  .....
  .....

ลงชื่อ .....
(.....)
ปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....
วันที่.....

ส.ป.ก. 4-24 ค (4)

สำหรับคำขอ ส.ป.ก. 4 – 23 ค ข้อ (1.6) (1.7)

เลขที่...../.....

แบบสอบสวนสิทธิ
คำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(กรณีขอรับการตกทอดทางมรดก / ขอรับจัดที่ดินแทนที่ (ตาย))

ที่ .....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... หมู่บ้าน.....เลขที่.....ซอย.....ถนน.....
หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail Address..... Line ID.....

และข้าพเจ้า ☐ ไม่มีคู่สมรส

☐ มีคู่สมรส ซึ่ง ○ ได้จดทะเบียนสมรส ○ ไม่ได้จดทะเบียนสมรส โดยคู่สมรส ชื่อ
นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
.....เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

ข้อ 1 ข้าพเจ้าขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยมีความประสงค์ ดังนี้

☐ (1.1) ขอรับการตกทอดทางมรดก ○ สิทธิการเช่า ○ สิทธิการเช่าซื้อ ของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดิน
ชื่อ.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....
ที่ได้ถึงแก่ความตายเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ..... ตามหลักฐานใบมรณะบัตร
เลขที่.....ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....โดยข้าพเจ้าเป็นทายาทของเกษตรกรผู้ตาย
ในฐานะ..... ซึ่งมีรายละเอียดที่ดินที่ขอรับการตกทอดทางมรดก ดังต่อไปนี้

(1.1.1) ที่ดินตามสัญญา.....สัญญาเลขที่.....
เอกสารหนังสือสำคัญ.....เลขที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด..... แปลงเลขที่.....กลุ่มที่/ระวางที่.....
○ เต็มแปลง ○ บางส่วน เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

(1.1.2) ที่ดินตามสัญญา.....สัญญาเลขที่.....
เอกสารหนังสือสำคัญ.....เลขที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด..... แปลงเลขที่.....กลุ่มที่/ระวางที่.....
○ เต็มแปลง ○ บางส่วน เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

☐ (1.2) ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ เกษตรกร ชื่อ.....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน.....ที่ได้ถึงแก่ความตายเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ตามหลักฐานใบมรณะบัตรเลขที่.....ลงวันที่..... เดือน..... พ.ศ. ..... โดยข้าพเจ้า
เป็นทายาทของเกษตรกรผู้ตายในฐานะ..... ซึ่งมีรายละเอียดที่ดินที่ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ ดังต่อไปนี้

(1.2.1) ที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่.....
กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
○ เต็มแปลง ○ บางส่วน เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

(1.2.2) ที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน แปลงเลขที่.....
กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
○ เต็มแปลง ○ บางส่วน เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

ข้อ 2 ข้าพเจ้าขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในฐานะ

☐ **(2.1) เป็นผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก** เนื่องจากข้าพเจ้าได้ใช้เวลาส่วนใหญ่ในรอบปี เพื่อประกอบเกษตรกรรมในที่ดิน ดังต่อไปนี้

หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน / ที่ตั้งที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ประเภท เกษตรกรรม	ในฐานะ (เจ้าของ / ผู้รับจ้าง /ผู้เช่า/ ฯลฯ)	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้ต่อปี (บาท)

และข้าพเจ้าซึ่งเป็นบุคคลตาม (2.1) ○ มี ○ ไม่มี การประกอบอาชีพอื่นนอกจากการประกอบอาชีพเกษตรกรรมข้างต้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

อาชีพหรือ กิจการที่มีรายได้	ชื่อ – ที่ตั้ง สถานที่	ตำแหน่งที่ปฏิบัติ / ในฐานะ	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้ต่อปี (บาท)

☐ **(2.2) เป็นผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก** เนื่องจากข้าพเจ้าไม่ใช่บุคคลตามข้อ (2.1) และเป็นบุคคลดังต่อไปนี้

○ (2.2.1) เป็นผู้ยากจนที่มีรายได้.....บาท / ปี

○ (2.2.2) เป็นผู้จบการศึกษาทางเกษตรกรรม คุณวุฒิ.....
ตามหลักฐาน (ประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่าในประเภทวิชาเกษตรกรรม) .....
.....จากสถาบัน.....

○ (2.2.3) เป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของเกษตรกร โดยมีบิดาชื่อ.....
นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน..... มารดาชื่อ.....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน..... ซึ่งบิดา/มารดาได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเกี่ยวกับ.....
.....ในที่ดินดังต่อไปนี้

หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน	แปลงเลขที่	กลุ่มที่/ระวางที่	ที่ดินตั้งอยู่	หมายเหตุ

และข้าพเจ้าซึ่งเป็นบุคคลตาม (2.2.1) (2.2.2) หรือ (2.2.3) ○ มี ○ ไม่มี รายได้จากการประกอบอาชีพ ดังนี้

ลำดับที่	อาชีพหรือ กิจการที่มีรายได้	ชื่อ / ที่ตั้ง สถานที่	ตำแหน่งที่ปฏิบัติ / ในฐานะ	ระยะเวลาที่ใช้ในรอบปี	รายได้	รายได้ต่อปี (บาท)
1					○ มีรายได้ประจำ วัน/เดือน/ปี ○ ไม่มีรายได้ประจำ / มีรายได้เป็นครั้งคราวไม่แน่นอน	
2					○ มีรายได้ประจำ วัน/เดือน/ปี ○ ไม่มีรายได้ประจำ / มีรายได้เป็นครั้งคราวไม่แน่นอน	
3					○ มีรายได้ประจำ วัน/เดือน/ปี ○ ไม่มีรายได้ประจำ / มีรายได้เป็นครั้งคราวไม่แน่นอน	

ข้อ 3 ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำต่อเจ้าหน้าที่ ดังนี้

(3.1) ข้าพเจ้า ☐ มี ☐ ไม่มี สัญชาติไทย

(3.2) ข้าพเจ้า ☐ อายุครบ 20 ปีบริบูรณ์ / เป็นผู้เยาว์ที่ทำการสมรสตามกฎหมาย
☐ อายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์และยังไม่ทำการสมรสตามกฎหมาย ซึ่งมีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพเนื่องจาก.....

(3.3) ข้าพเจ้า ☐ มี ☐ ไม่มี ความสามารถในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม
☐ มี ☐ ไม่มี ประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม

(3.4) ข้าพเจ้ามีบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล / เลขประจำตัวประชาชน	อายุ	ความเกี่ยวพัน	อาชีพ	รายได้ต่อปี	หมายเหตุ
1	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
2	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
3	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					
4	ชื่อ..... เลขประจำตัวฯ.....					

(3.5) ปัจจุบันข้าพเจ้าและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน
☐ มี ☐ ไม่มี ที่ดินประกอบเกษตรกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	ประเภทการทำประโยชน์	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน
1					
2					
3					

☐ ได้รับ ☐ ไม่ได้รับ การจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อ – นามสกุล	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	ประเภทการทำประโยชน์	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน	จากหน่วยงาน
1						
2						
3						

(3.6) ในอดีตข้าพเจ้า ☐ เคยได้รับ ☐ ไม่เคยได้รับ การจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งสิทธิที่เคยได้รับการจัดที่ดินดังกล่าวได้สิ้นสุดลง ดังนี้

ลำดับที่	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่-งาน-วา)	ที่ตั้งที่ดิน	จากหน่วยงาน	การเสียสิทธิในที่ดิน / ปี พ.ศ.	หมายเหตุ
1					○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินบางส่วน / ปี..... ○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด / ปี..... ○ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ / ปี.....	
2					○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินบางส่วน / ปี..... ○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด / ปี..... ○ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ / ปี.....	
3					○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินบางส่วน / ปี..... ○ สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด / ปี..... ○ ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ / ปี.....	

โดยการสิ้นสิทธิข้างต้น ลำดับที่ 1 เกิดขึ้นจากสาเหตุ.....
ลำดับที่ 2 เกิดขึ้นจากสาเหตุ.....
ลำดับที่ 3 เกิดขึ้นจากสาเหตุ.....

ข้อ 4 ข้าพเจ้ามีความสัมพันธ์กับเกษตรกรผู้ตาย โดยเป็นทายาทในลำดับชั้น

☐ คู่สมรส ☐ ผู้สืบสันดาน ในฐานะ.....
☐ บิดา มารดา ☐ พี่น้องร่วมบิดามารดา ☐ พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดา
☐ ปู่ ย่า ตา ยาย ☐ ลุง ป้า น้า อา
☐ ผู้สืบสันดานของทายาทในลำดับชั้น.....ซึ่งสละสิทธิ
☐ ผู้สืบสันดานของทายาทในลำดับชั้น.....ซึ่งตายก่อนเกษตรกร
☐ ทายาทของทายาทในลำดับชั้น.....ซึ่งตายหลังเกษตรกร

โดยมีรายละเอียดตามหลักฐาน.....

ทั้งนี้ ข้าพเจ้ายอมรับโอนสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรดังกล่าว **และในกรณีที่ข้าพเจ้ายังไม่บรรลุนิติภาวะและเกษตรกรมีหนี้สินค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. หรือสถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินอยู่นั้น** ข้าพเจ้า ☐ ได้รับ ☐ ไม่ได้รับ ความยินยอมจากผู้แทนโดยชอบธรรมและได้รับอนุญาตจากศาลแล้ว ตามหลักฐาน.....

๕

ข้อ 5 พยานหลักฐานหรือรายละเอียดอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อ 6 ข้าพเจ้าเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. และยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด .....ได้กำหนดไว้ หรือจะกำหนดต่อไปทุกประการ

ข้อ 7 ข้าพเจ้าในฐานะตนเองและในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ตกลงยินยอมให้สถาบันการเงิน ผู้ให้บริการทางการเงินที่มิใช่สถาบันการเงิน กระทรวงการคลัง กรมสรรพากร สำนักงานประกันสังคม กรมที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมการปกครอง กรมพัฒนาธุรกิจการค้า องค์การบริหารส่วนตำบล สถาบันการศึกษา และหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง เปิดเผยหรือให้ข้อมูลของข้าพเจ้าแก่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....เพื่อประโยชน์ในการพิจารณาดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้ถือว่าคู่ฉบับและบรรดาสำเนา ภาพถ่าย ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือโทรสารที่ทำขึ้นจากหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้ เป็นหลักฐานในการให้ความยินยอมของข้าพเจ้าในฐานะตนเอง และในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมของผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นถูกต้องตรงตามความเป็นจริงทุกประการ หากข้อมูลข้างต้นไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ข้าพเจ้าตกลงยินยอมให้ยกเลิก เพิกถอน หรือระงับสิทธิและประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และข้าพเจ้าทราบดีว่าการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าหน้าที่ซึ่งอาจจะทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหาย อาจถูกดำเนินคดีทางอาญาได้

ข้าพเจ้าจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

เจ้าหน้าที่ผู้บันทึก

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

๖

Checklist - ส.ป.ก. 4-24 ค (4)

เลขที่...../.....

แบบตรวจสอบ

คำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(กรณีขอรับการตกทอดทางมรดก / ขอรับจัดที่ดินแทนที่ (ตาย))

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ได้ดำเนินการตรวจสอบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4 – 23 ค) เลขที่...../..... ลงวันที่..... ของผู้ยื่นคำขอ (ชื่อ-นามสกุล)..... ซึ่งดำเนินการตรวจสอบโดยวิธี (เลือกได้มากกว่า 1 ช่อง)

☐ ตรวจสอบพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง โดย.....

.....

☐ ตรวจสอบพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง โดย.....

.....

.....

☐ ไม่สามารถตรวจสอบพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก.....

.....

โดยปรากฏผลการตรวจสอบ ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบของกลุ่มงานช่างและแผนที่

1.1 การตรวจสอบแปลงที่ดิน

☐ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งแปลง ☐ อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินทั้งแปลง

☐ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินบางส่วน เนื้อที่.....ไร่

☐ อื่น ๆ .....

1.2 การตรวจสอบและสำรวจรังวัด/แบ่งแปลง

☐ ดำเนินการแล้วเสร็จ เมื่อวันที่.....

☐ ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจาก.....

☐ มีรายการคำนวณและแผนที่ (ระบบงานกลุ่ม/ระวาง เดิม)

☐ ส่งข้อมูลรายการคำนวณและแผนที่เข้าสู่ระบบส่งสุข SONGSUK Online

☐ แนวเขตที่ดินเป็นที่ยุติแล้วระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 การตรวจสอบสภาพการทำประโยชน์ในที่ดินขณะเข้าดำเนินการสำรวจรังวัด / ตามแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ

☐ ประกอบเกษตรกรรม โดย.....

☐ ไม่ได้ประกอบเกษตรกรรม โดยมีสภาพพื้นที่เป็น.....

1.4 การสำรวจรังวัด

☐ เป็นไปตามระเบียบที่ ส.ป.ก. กำหนด

☐ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่ ส.ป.ก. กำหนด

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานช่างและแผนที่
วันที่.....

2. ผลการตรวจสอบของกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน

1.1 ผู้ขอรับการตกทอดทางมรดก / ขอรับการจัดที่ดินแทนที่

☐ ไม่ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก.

☐ ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก. ดังนี้ .....
รวมเนื้อที่ทั้งหมด.....ไร่

1.2 คู่สมรสและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ (ของผู้ขอรับการตกทอดทางมรดก / ขอรับการจัดที่ดินแทนที่)

☐ ไม่ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก.

☐ ได้รับการจัดที่ดินแปลงอื่นจาก ส.ป.ก. ดังนี้ .....
รวมเนื้อที่ทั้งหมด.....ไร่

1.3 เกษตรกรผู้ตาย

☐ ไม่ได้รับการจัดที่ดินสำหรับอยู่อาศัยนอกแปลงเกษตรกรรม

☐ มีที่ดินสำหรับอยู่อาศัยนอกแปลงเกษตรกรรม ดังนี้ .....
.....

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน
วันที่.....

3. ผลการตรวจสอบของกลุ่มการเงินบัญชีและจัดเก็บผลประโยชน์

เกษตรกรผู้ตาย

☐ มีหนี้สินค้างชำระ จำนวน.....บาท (ข้อมูล ณ วันที่.....)
อยู่กับ ส.ป.ก. / สถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. / สถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้
(1) โครงการ.....ตามสัญญา.....
เลขที่.....วันที่.....
(2) โครงการ.....ตามสัญญา.....
เลขที่.....วันที่.....

☐ ไม่มีหนี้สินค้างชำระ

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มการเงินบัญชีและจัดเก็บผลประโยชน์
วันที่.....

4. ผลการตรวจสอบของกลุ่มกฎหมาย

4.1 การกระทำฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไข หรือสัญญา *(ตรวจสอบการกระทำของเกษตรกรผู้ตาย)*

☐ ไม่พบการกระทำฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไข หรือสัญญา

☐ พบการกระทำฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไข หรือสัญญา ดังนี้.....
.....
.....

4.2 ขนาดที่ดินที่ขอรับการตกทอดทางมรดก / ขอรับการจัดที่ดินแทนที่

☐ ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับการตกทอดทางมรดก / ผู้รับการจัดที่ดินแทนที่มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและไม่เป็นอุปสรรคแก่การประกอบเกษตรกรรม

☐ เป็นเหตุให้ผู้รับการตกทอดทางมรดก / ผู้รับการจัดที่ดินแทนที่ มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพหรือเป็นอุปสรรคแก่การประกอบเกษตรกรรม

๘

4.3 ผู้ขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิ / ขอรับการจัดที่ดินแทนที่

☐ มีสิทธิรับการตกทอดทางมรดกสิทธิ / รับการจัดที่ดินแทนที่ ในฐานะทายาทลำดับชั้น
- ○ คู่สมรส ○ ผู้สืบสันดาน ○ บิดา/มารดา
- ○ พี่น้องร่วมบิดามารดา ○ พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดา
- ○ ปู่/ย่า/ตา/ยาย ○ ลุง/ป้า/น้า/อา
- ○ ผู้สืบสันดานของทายาทในลำดับชั้น.....ซึ่งสละสิทธิ
- ○ ผู้สืบสันดานของทายาทในลำดับชั้น.....ซึ่งตายก่อนเกษตรกร
- ○ ทายาทของทายาทในลำดับชั้น.....ซึ่งตายหลังเกษตรกร

☐ มีสิทธิรับการตกทอดทางมรดกสิทธิ / รับการจัดที่ดินแทนที่ ในฐานะทายาทตามลำดับที่เกษตรกรผู้ตายได้กำหนดไว้เป็นหนังสือ

☐ ไม่มีสิทธิรับการตกทอดทางมรดกสิทธิ / รับการจัดที่ดินแทนที่ ในฐานะทายาท

4.4 ผู้ขอรับการตกทอดทางมรดก / ขอรับการจัดที่ดินแทนที่

ลำดับที่	มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม	ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม	หลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบ	เหตุผลประกอบการพิจารณา / หมายเหตุ
1	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก ○ ได้ใช้ ○ ไม่ได้ใช้ เวลาส่วนใหญ่ในรอบปีเพื่อประกอบเกษตรกรรมแห่งท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น ผู้ยากจนซึ่งมีรายได้ไม่สูงกว่าอัตรารายได้ที่ คปก. กำหนด [1] และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น ผู้จบการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพหรือเทียบเท่าในประเภทวิชาเกษตรกรรม และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	
	☐ เป็น	☐ ไม่เป็น	เกษตรกร ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก เนื่องจาก - ○ เป็น ○ ไม่เป็น บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก และ - ○ มี ○ ไม่มี รายได้ประจำ และ - มีรายได้ในรอบปีเฉลี่ยแล้วจำนวน ○ เกินกว่า ○ ไม่เกินกว่าอัตราค่าจ้างขั้นต่ำในท้องถิ่น	
2	☐ มี	☐ ไม่มี	สัญชาติไทย	

[1] คปก. ในการประชุมครั้งที่ 1/2555 วันที่ 11 พ.ค. 55 ได้มีมติอนุมัติกำหนดอัตรารายได้ผู้ยากจน ให้หมายถึงผู้มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท/คน/ปี และอนุมัติหลักการให้ปรับอัตรารายได้ขั้นต่ำของผู้ยากจนดังกล่าวให้เป็นไปตามอัตรารายได้ของผู้ยากจน ตามที่คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พชช.) กำหนดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยไม่ต้องนำเสนอ คปก. พิจารณาอนุมัติ

ลำดับที่	มีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม	ไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม	หลักเกณฑ์ตามกฎหมายและระเบียบ	เหตุผลประกอบการพิจารณา / หมายเหตุ
3	☐ บรรลุนิติภาวะ ☐ ไม่บรรลุนิติภาวะแต่มีเหตุจำเป็น/สมควร	☐ ไม่บรรลุนิติภาวะ และหรือไม่มีเหตุจำเป็น/สมควร	เนื่องจาก (ระบุเฉพาะกรณีไม่บรรลุนิติภาวะ) - ○ มี ○ ไม่มี เหตุจำเป็นต้องประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อการยังชีพ และ - ○ มี ○ ไม่มี ความสามารถหรือประสบการณ์ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม	
4	☐ ไม่เป็น	☐ เป็น	คนทุพพลภาพหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบจนไม่สามารถประกอบการเกษตรได้	
5	☐ ไม่มีที่ดิน ☐ มีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ [3]	☐ มีที่ดินเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ	ที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกัน [2]	
6	☐ ไม่เคย ☐ เคย แต่พ้นกำหนด 5 ปี ก่อนวันยื่นคำขอนี้แล้ว ☐ เคย แต่การสิ้นสิทธินั้นเกิดจากเหตุจำเป็นและสมควร / เพื่อประโยชน์สาธารณะ	☐ เคย และยังไม่พ้นกำหนด 5 ปี ก่อนวันยื่นคำขอนี้	เป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ซึ่งสิทธิดังกล่าวสิ้นสุดลงเพราะ - ได้สละสิทธิหรือโอนสิทธิในที่ดินทั้งหมด หรือ - ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการนั้น	

สรุปความเห็นกลุ่มกฎหมาย :

(1) ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม

☐ ครบถ้วนตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนด และอยู่ในหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

○ เป็นผู้มีสิทธิได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ

○ เป็นผู้มีสิทธิได้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตาย

☐ ไม่ครบถ้วนหรือไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนด เนื่องจาก.....

.....

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

---

[2] คปก. ในการประชุม ครั้งที่ 4/2538 ได้มีมติให้การพิจารณาจากจำนวนที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดิน ที่บุคคลดังกล่าว มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินที่ได้รับการจัดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้ว ต้องไม่เกิน 50 ไร่ สำหรับการประกอบเกษตรกรรมทั่วไป หรือ 100 ไร่ สำหรับเกษตรกรรมประเภทสัตว์ใหญ่ ยกเว้นในกรณีที่ คปจ. กำหนดไว้ต่ำกว่า โดยความเห็นชอบจาก คปก.

[3] คปก. ในการประชุม ครั้งที่ 4/2538 ได้มีมติให้การพิจารณาขนาดที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ เป็นดุลพินิจของ คปจ. ที่จะกำหนดโดยใช้ขนาดที่ดินตามมติ คปก. ครั้งที่ 2/2538 เรื่องที่ 3.1 ประกอบในการพิจารณา

๑๐

(2) ผลการตรวจสอบของผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย

☐ ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้มีสิทธิได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. เห็นสมควรออกคำสั่ง.....

☐ ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามกฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. เนื่องจาก..... .....เห็นสมควรออกคำสั่ง.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย
วันที่.....

4. คำสั่งปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย

สำหรับคำขอ ส.ป.ก. 4 – 23 ค (1.6)
☐ อนุมัติให้ได้รับการตกทอดทางมรดก ○ สิทธิการเช่า ○ สิทธิการเช่าซื้อ
☐ ไม่อนุมัติให้ได้รับการตกทอดทางมรดก ○ สิทธิการเช่า ○ สิทธิการเช่าซื้อ
☐ ไม่อนุมัติให้ได้รับการตกทอดทางมรดก ○ สิทธิการเช่า ○ สิทธิการเช่าซื้อ โดยให้ประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวเป็นรายชื่อสำรองที่อาจได้รับการจัดที่ดินในกรณีที่ทายาทผู้ได้รับการตกทอดทางมรดกลำดับก่อนไม่ยอมรับสิทธิและหน้าที่ในการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ตาย
☐ อื่น ๆ.....

สำหรับคำขอ ส.ป.ก. 4 – 23 ค (1.7)
☐ อนุญาตให้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ตายโดยวิธีการจัดให้เข้าทำประโยชน์
☐ ไม่อนุญาตให้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ตาย
☐ ไม่อนุญาตให้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ตาย โดยให้ประกาศรายชื่อบุคคลดังกล่าวเป็นรายชื่อสำรองที่อาจได้รับการจัดที่ดินในกรณีที่ทายาทผู้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่ลำดับก่อน ไม่ยอมรับสิทธิและหน้าที่ในการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ตาย
☐ อื่น ๆ.....

และมอบหมายให้ ○ กลุ่ม.....จัดทำคำสั่งเป็นหนังสือโดยออกประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดิน พร้อมแนบบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินซึ่งระบุวิธีการจัดที่ดินและแผนผังแปลงที่ดินและบัญชีรายชื่อของผู้ที่ไม่ได้รับอนุญาตหรืออนุมัติตามคำขอนั้นประกอบด้วย

○ กลุ่ม.....จัดทำหนังสือแจ้งกำหนดวันเวลาและสถานที่ให้เกษตรกรผู้ได้รับอนุมัตินำพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องมาแสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อเข้าทำสัญญาภายในเวลาที่กำหนด

○ กลุ่ม.....จัดทำหลักฐานยืนยันคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ / จัดทำสัญญา

○ กลุ่ม.....แจ้งให้ ผู้ได้รับโอน / ผู้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่ เข้าดำเนินการชำระหนี้ / แปลงหนี้ใหม่โดยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้ แทนเกษตรกรรายเดิม ภายในระยะเวลาที่กำหนด

○ อื่น ๆ.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....
วันที่.....

ส.ป.ก. 4-24 ง

สำหรับคำขอ ส.ป.ก. 4 – 23 ง ข้อ (1.1) (1.2)

เลขที่...../.....

แบบสอบสวนสิทธิ

คำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่

(กรณีขอโอน / ขอสละสิทธิเพื่อจัดที่ดินแทนที่)

ที่ .....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....

เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... หมู่บ้าน.....เลขที่.....ซอย.....ถนน.....

หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์.....โทรสาร.....E-mail Address..... Line ID.....

และข้าพเจ้า ☐ ไม่มีคู่สมรส

☐ มีคู่สมรส ซึ่ง ○ ได้จดทะเบียนสมรส ○ ไม่ได้จดทะเบียนสมรส โดยคู่สมรส ชื่อ

นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....เลขประจำตัวประชาชน.....

.....เกิดเมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ..... สัญชาติ.....

ข้อ 1 ข้าพเจ้าเป็นเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จำนวน ..... แปลง ดังนี้

ลำดับที่	แปลงเลขที่	กลุ่ม/ระวาง	เนื้อที่			ที่ตั้งที่ดิน	หลักฐานเกี่ยวกับที่ดิน / สัญญา	สารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน		
			ไร่	งาน	วา			เลขที่	เล่ม	หน้า
1										
2										
3										
4										

ข้อ 2 ข้าพเจ้ามีความประสงค์

(2.1) ☐ ขอโอนสิทธิการเช่า ☐ ขอโอนสิทธิการเช่าซื้อ ☐ ขอสละสิทธิ ที่ดินตามข้อ 1 ลำดับที่.....

เพื่อให้ นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....อายุ.....ปี เลขประจำตัวประชาชน.....

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....ซึ่งมีความสัมพันธ์เป็น ○ คู่สมรส ○ บุตร ○ เครือญาติของข้าพเจ้า

○ เครือญาติของคู่สมรส ○ เกษตรกรอื่น เป็นผู้ได้รับพิจารณาจาก ส.ป.ก. เพื่อการรับโอน / การจัดที่ดินแทนที่

โดยเป็นการขอโอน / ขอสละสิทธิ ☐ เต็มแปลง ☐ บางส่วน เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

(2.2) ☐ ขอโอนสิทธิการเช่า ☐ ขอโอนสิทธิการเช่าซื้อ ☐ ขอสละสิทธิ ที่ดินตามข้อ 1 ลำดับที่.....

เพื่อให้ นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....อายุ.....ปี เลขประจำตัวประชาชน.....

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....ซึ่งมีความสัมพันธ์เป็น ○ คู่สมรส ○ บุตร ○ เครือญาติของข้าพเจ้า

○ เครือญาติของคู่สมรส ○ เกษตรกรอื่น เป็นผู้ได้รับพิจารณาจาก ส.ป.ก. เพื่อการรับโอน / การจัดที่ดินแทนที่

โดยเป็นการขอโอน / ขอสละสิทธิ ☐ เต็มแปลง ☐ บางส่วน เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

(2.3) ☐ ขอโอนสิทธิการเช่า ☐ ขอโอนสิทธิการเช่าซื้อ ☐ ขอสละสิทธิ ที่ดินตามข้อ 1 ลำดับที่.....

เพื่อให้ นาย/นาง/นางสาว.....นามสกุล.....อายุ.....ปี เลขประจำตัวประชาชน.....

ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล/แขวง.....อำเภอ/เขต.....

จังหวัด.....ซึ่งมีความสัมพันธ์เป็น ○ คู่สมรส ○ บุตร ○ เครือญาติของข้าพเจ้า

○ เครือญาติของคู่สมรส ○ เกษตรกรอื่น เป็นผู้ได้รับพิจารณาจาก ส.ป.ก. เพื่อการรับโอน / การจัดที่ดินแทนที่

โดยเป็นการขอโอน / ขอสละสิทธิ ☐ เต็มแปลง ☐ บางส่วน เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

โดยผู้ขอรับโอน / ผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ข้างต้น ได้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. 4 – 23 ค) เลขที่..... ลงวันที่.....เดือน..... พ.ศ. ..... มาพร้อมกับคำขอนี้แล้ว รวม.....ฉบับ

ข้อ 3 ข้าพเจ้ามีเหตุผลอันสมควรหรืออยู่ในหลักเกณฑ์การขอโอน / ขอสละสิทธิ (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ) เนื่องจากข้าพเจ้า

☐ เป็นผู้ชราภาพ ซึ่งมีอายุ.....ปี

☐ เป็นผู้ทุพพลภาพ เนื่องจาก.....

☐ เป็นผู้เจ็บป่วยเรื้อรัง เนื่องจาก.....

☐ เป็นผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพอื่น

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

และ ในกรณีที่ผู้ขอรับโอน / ผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ตามข้อ 2 เป็นเกษตรกรอื่น ข้าพเจ้าขอรับรองว่า

O ข้าพเจ้าไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดินนั้นอีกต่อไป โดยไม่มีคู่สมรสและบุตร หรือมีแต่บุคคลดังกล่าวไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินนั้น และ

O ข้าพเจ้าไม่ประสงค์จะโอน / สละสิทธิ เพื่อให้เครือญาติอื่นเป็นผู้ได้รับพิจารณาจาก ส.ป.ก. ในการรับโอน / การจัดที่ดินแทนที่ และ

O ข้าพเจ้ามีความประสงค์จะขอโอน / ขอสละสิทธิในที่ดินทั้งหมดที่ได้รับการจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือ O ข้าพเจ้าเป็นผู้ชราภาพ หรือทุพพลภาพ หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง ที่ขอโอน / ขอสละสิทธิเพียงบางส่วน เนื่องจากข้าพเจ้ายังมีความประสงค์และมีความสามารถเพียงพอที่จะประกอบเกษตรกรรมในที่ดินส่วนที่เหลือนั้น

ข้อ 4 ข้าพเจ้า ☐ มี ☐ ไม่มี เหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เนื่องจากข้าพเจ้า

O มีสิ่งปลูกสร้างหรือทรัพย์ติดอยู่กับที่ดินในลักษณะถาวร (เช่น ไม้ยืนต้นทางการเกษตร โรงเรือน สิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น) หรือได้มีการปรับปรุงพัฒนาที่ดินเพื่อให้เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม (เช่น สระน้ำเพื่อการเกษตร การปรับพื้นที่สำหรับทำนา/ทำสวน/ทำไร่ เป็นต้น) ได้แก่.....

.....

O มีเงื่อนไขหรือค่าภาระติดพันเกี่ยวกับที่ดินนั้น หรือมีหนี้สินค้างชำระกับ ส.ป.ก. / สถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. / สถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ได้แก่.....

.....

ข้อ 5 การขอโอน / ขอสละสิทธิ ที่ดินที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในครั้งนี้ ข้าพเจ้าได้รับความยินยอมจาก.....ซึ่งเป็นคู่สมรสของข้าพเจ้าเรียบร้อยแล้วตามหลักฐาน.....

ข้อ 6 พยานหลักฐานหรือรายละเอียดอื่น ๆ

.....

.....

.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นถูกต้องตรงตามความเป็นจริงทุกประการ หากข้อมูลข้างต้นไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง ข้าพเจ้าตกลงยินยอมให้ยกเลิก เพิกถอน หรือระงับสิทธิและประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และข้าพเจ้าทราบดีว่าการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าหน้าที่ซึ่งอาจจะทำให้ผู้อื่นหรือประชาชนเสียหายอาจถูกดำเนินคดีทางอาญาได้

ข้าพเจ้าจึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้ให้ถ้อยคำ

ลงชื่อ.....

(.....)

ตำแหน่ง.....

เจ้าหน้าที่ผู้บันทึก

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

๓ Checklist - ส.ป.ก. 4-24 ง

เลขที่...../.....

แบบตรวจสอบ

คำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(กรณีขอโอน / ขอสละสิทธิเพื่อจัดที่ดินแทนที่)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ได้ดำเนินการตรวจสอบคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. 4 – 23 ง) เลขที่...../..... ลงวันที่..... ของผู้ยื่นคำขอ (ชื่อ-นามสกุล)..... ซึ่งดำเนินการตรวจสอบโดยวิธี (เลือกได้มากกว่า 1 ช่อง)

☐ ตรวจสอบพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง โดย.....

.....

☐ ตรวจสอบพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง โดย.....

.....

☐ ไม่สามารถตรวจสอบพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้อง เนื่องจาก.....

.....

โดยปรากฏผลการตรวจสอบ ดังนี้

1. ผลการตรวจสอบของกลุ่มงานช่างและแผนที่

1.1 การตรวจสอบแปลงที่ดิน

☐ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินทั้งแปลง ☐ อยู่นอกเขตปฏิรูปที่ดินทั้งแปลง

☐ อยู่ในเขตปฏิรูปที่ดินบางส่วน เนื้อที่.....ไร่

☐ อื่น ๆ .....

1.2 การตรวจสอบและสำรวจรังวัด/แบ่งแปลง

☐ ดำเนินการแล้วเสร็จ เมื่อวันที่.....

☐ ไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจาก.....

☐ มีรายการคำนวณและแผนที่ (ระบบงานกลุ่ม/ระวาง เดิม)

☐ ส่งข้อมูลรายการคำนวณและแผนที่เข้าสู่ระบบส่งสุข SONGSUK Online

☐ แนวเขตที่ดินเป็นที่ยุติแล้วระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1.3 การตรวจสอบสภาพการทำประโยชน์ในที่ดินขณะเข้าดำเนินการสำรวจรังวัด / ตามแผนที่ภาพถ่ายทางอากาศ

☐ ประกอบเกษตรกรรม โดย.....

☐ ไม่ได้ประกอบเกษตรกรรม โดยมีสภาพพื้นที่เป็น.....

1.4 การตรวจสอบทรัพย์สินที่ติดอยู่กับที่ดิน

☐ มีอสังหาริมทรัพย์ติดอยู่กับที่ดินในลักษณะถาวร ได้แก่.....

.....

☐ มีการปรับปรุงพัฒนาที่ดินเพื่อให้เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม โดย.....

.....

☐ ไม่มีอสังหาริมทรัพย์ติดอยู่กับที่ดินในลักษณะถาวร และไม่มีการปรับปรุงพัฒนาที่ดินเพื่อให้เหมาะสมต่อการเกษตรกรรม

1.5 การสำรวจรังวัด

☐ เป็นไปตามระเบียบที่ ส.ป.ก. กำหนด

☐ ไม่เป็นไปตามระเบียบที่ ส.ป.ก. กำหนด

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มงานช่างและแผนที่
วันที่.....

2. ผลการตรวจสอบของกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน

เกษตรกรผู้ขอโอน / ขอสละสิทธิ

☐ ไม่ได้รับการจัดที่ดินสำหรับอยู่อาศัยนอกแปลงเกษตรกรรม

☐ ได้รับการจัดที่ดินสำหรับอยู่อาศัยนอกแปลงเกษตรกรรม ดังนี้ .....

.....

และเมื่อได้โอน / สละสิทธิในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามคำขอนี้แล้ว ผู้โอน / ผู้สละสิทธิ

○ ยังคงมีสิทธิ ○ ขาดสิทธิ/สละสิทธิ ในที่ดินสำหรับอยู่อาศัยนั้น

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน
วันที่.....

3. ผลการตรวจสอบของกลุ่มการเงินบัญชีและจัดเก็บผลประโยชน์

เกษตรกรผู้ขอโอน / เกษตรกรผู้ขอสละสิทธิ

☐ มีหนี้สินค้างชำระ จำนวน.....บาท (ข้อมูล ณ วันที่.....)
อยู่กับ ส.ป.ก. / สถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. / สถาบันเกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

(1) โครงการ.....ตามสัญญา.....
เลขที่.....วันที่.....

(2) โครงการ.....ตามสัญญา.....
เลขที่.....วันที่.....

☐ ไม่มีหนี้สินค้างชำระ

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มการเงินบัญชีและจัดเก็บผลประโยชน์
วันที่.....

4. ผลการตรวจสอบของกลุ่มกฎหมาย

4.1 การกระทำฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไข หรือสัญญา *(ตรวจสอบการกระทำของเกษตรกรผู้ขอโอน / ผู้ขอสละสิทธิ)*

☐ ไม่พบการกระทำฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไข หรือสัญญา

☐ พบการกระทำฝ่าฝืนระเบียบ ข้อบังคับ เงื่อนไข หรือสัญญา ดังนี้.....

.....

.....

4.2 ขนาดที่ดินที่ขอโอน / ขอสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่

☐ ไม่เป็นเหตุให้ผู้รับโอน / ผู้รับการจัดที่ดินแทนที่รายใดรายหนึ่งมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพและไม่เป็นอุปสรรคแก่การประกอบเกษตรกรรม

☐ เป็นเหตุให้ผู้รับโอน / ผู้รับการจัดที่ดินแทนที่รายใดรายหนึ่งมีที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การครองชีพ หรือเป็นอุปสรรคแก่การประกอบเกษตรกรรม

4.3 เหตุผลในการขอโอน / ขอสละสิทธิ

☐ ไม่มีเหตุผลอันสมควรหรือจำเป็น

☐ มีเหตุผลอันสมควรหรือจำเป็น เนื่องจาก

○ ชราภาพ ○ ทุพพลภาพ ○ เจ็บป่วยเรื้อรัง

○ ประสงค์จะประกอบอาชีพอื่น ○ อื่น ๆ .....

.....

๕

4.4 การขอโอน / ขอสละสิทธิ

☐ เป็นการขอโอน / ขอสละสิทธิในที่ดินที่ได้รับจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ทั้งหมดหรือบางส่วน เพื่อให้คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติเป็นผู้ได้รับการพิจารณารับโอน / รับการจัดที่ดินแทนที่

☐ เป็นการขอโอน / ขอสละสิทธิในที่ดินที่ได้รับจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ทั้งหมด เพื่อให้เกษตรกรอื่นเป็นผู้ได้รับการพิจารณารับโอน / รับการจัดที่ดินแทนที่

☐ เป็นการขอโอน / ขอสละสิทธิในที่ดินที่ได้รับจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. บางส่วน เพื่อให้เกษตรกรอื่นเป็นผู้ได้รับการพิจารณารับโอน / รับการจัดที่ดินแทนที่ และเป็นกรณีที่ผู้ขอโอน / ขอสละสิทธิ ชราภาพ หรือทุพพลภาพ หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง และมีความสามารถเพียงพอที่จะประกอบเกษตรกรรมในที่ดินส่วนที่เหลือ

สรุปความเห็นกลุ่มกฎหมาย :

☐ เป็นกรณีที่อาจโอนสิทธิการเช่า / สิทธิการเช่าซื้อได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด

☐ เป็นกรณีที่อาจจัดที่ดินแทนที่ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด

☐ เป็นกรณีที่ไม่อาจโอนสิทธิการเช่า / สิทธิการเช่าซื้อได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด เนื่องจาก...

.....

☐ เป็นกรณีที่ไม่อาจจัดที่ดินแทนที่ได้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด เนื่องจาก.....

.....

โดยเห็นควรมีคำสั่งตามคำขอนี้พร้อมกับคำขอ ส.ป.ก. 4-23 ค เลขที่...../.....ลงวันที่..... ของผู้ยื่นคำขอ (ชื่อ-นามสกุล)..... ตามแบบตรวจสอบ Checklist - ส.ป.ก. 4-24 ค (3) เลขที่...../.....ที่แนบมาพร้อมนี้

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบ
(.....)
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

ลงชื่อ .....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย
วันที่.....

ที่ กษ ๑๒๐๓/๑๑๕๑๑

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก แขวงบ้านพานถม
เขตพระนคร กทม. ๑๐๒๐๐

๒๘ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง แจ้งคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ ๑๓๐/๒๕๖๘ สั่ง ณ วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน ๑ ฉบับ
๒. ตัวอย่างบัญชีรายชื่อเกษตรกรแนบประกาศ จำนวน ๓ ฉบับ
๓. สรุปขั้นตอนการกำหนดช่วงเวลาวันเผยแพร่เนื้อหาบนเว็บไซต์ จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ กำหนดห้ามมิให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล เว้นแต่เป็นข้อมูลส่วนบุคคลที่เก็บรวบรวมได้ โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องขอความยินยอมตามมาตรา ๒๔ หรือมาตรา ๒๖ ซึ่งบุคคลหรือนิติบุคคลที่ได้รับข้อมูลส่วนบุคคลมาจากการเปิดเผยที่ได้รับความยินยอมแล้วดังกล่าว จะต้องไม่ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อวัตถุประสงค์อื่นนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ที่ได้แจ้งไว้กับผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในการขอรับข้อมูลส่วนบุคคล

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จึงได้กำหนดมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของบัญชีรายชื่อแนบท้ายประกาศกรณีตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิ การเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เพื่อเป็นการป้องกันการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ หรือเปิดเผยโดยปราศจากอำนาจหรือมิชอบด้วยกฎหมาย โดยได้ออกคำสั่งที่ ๑๓๐/๒๕๖๘ สั่ง ณ วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล ปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ในการนี้ ส.ป.ก. จึงขอส่งสำเนาคำสั่งมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมตัวอย่างบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตบางกรณีตามระเบียบฯ และบัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ พร้อมสรุปขั้นตอนการกำหนดช่วงเวลาวันเผยแพร่ประกาศบนเว็บไซต์ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ เพื่อแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบและดำเนินมาตรการ

/ให้เป็น...

- ๒ -

ให้เป็นไปตามคำสั่งดังกล่าวต่อไป ทั้งนี้ สำหรับการจัดทำบัญชีรายชื่อแนบประกาศผู้ได้รับอนุญาตหรืออนุมัติหรือเกษตรกรผู้มีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินที่ขึ้นทะเบียนไว้ตามข้อ ๑๗ รวมถึงกรณีอื่นนอกเหนือจากตัวอย่าง ขอให้พิจารณาดำเนินการมาตรการตามแนวทางปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑
สำเนาคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๗๐/๒๕๖๘ สั่ง ณ วันที่ ๔ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘
เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล
https://shorturl.at/dtUArx

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒
ตัวอย่างบัญชีรายชื่อเกษตร
แนบท้ายประกาศ
https://shorturl.at/BeXbb

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓
สรุปขั้นตอนการกำหนดช่วงเวลาวัน
เผยแพร่เนื้อหาบนเว็บไซต์
https://shorturl.at/ds6jw

ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
โทรศัพท์ ๐ ๒๒๘๐ ๒๗๕๒
อีเมล aitc@alro.go.th

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ ๑๗๐ /๒๕๖๘
เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล

โดยที่ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิ การเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้มีการประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดิน โดยให้แนบรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตหรืออนุมัติ ผู้ไม่ได้รับอนุญาตหรืออนุมัติตามคำขอ เกษตรกรผู้มีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินที่ขึ้นทะเบียนไว้ตามข้อ ๑๗ และเกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร ซึ่งรายชื่อแนบท้ายประกาศจะต้องระบุชื่อ – สกุล ของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

เพื่อเป็นการป้องกันการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ หรือเปิดเผยโดยปราศจากอำนาจหรือมิชอบด้วยกฎหมาย อาศัยอำนาจตามมาตรา ๓๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ และประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕ ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕ จึงให้ดำเนินการ ดังนี้

๑. ให้พิมพ์บรรยายข้อความด้วยอักษรสีแดง มุมล่างด้านซ้ายทแยงมุมขึ้นไปยังมุมด้านขวา บรรทัดแรกของบัญชีรายชื่อว่า "การประกาศรายชื่อนี้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ห้ามมิให้ผู้ใดนำข้อมูลส่วนบุคคลนี้ไปใช้โดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หากฝ่าฝืนต้องรับผิดตามกฎหมาย"

๒. เมื่อครบกำหนดระยะเวลาของประกาศให้ลบไฟล์ข้อมูลออกจากระบบอิเล็กทรอนิกส์และปลดประกาศออกจากบอร์ดปิดประกาศ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ตัวอย่าง

บัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับคัดเลือกและจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
แนบท้ายประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน .... (ฉบับที่..)... วันที่ ... เดือน..... พ.ศ. ....
ตำบล xxxx อำเภอ xxxx จังหวัด xxxx

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	แปลงที่ดิน	กลุ่ม/ระวาง	เนื้อที่			ที่ตั้งที่ดิน				วิธีการจัด	หมายเหตุ
				ไร่	งาน	วา	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด		
๑	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๒	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๓	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๔	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๕	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๖	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๗	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๘	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๙	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๑๐	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๑๑	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๑๒	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๑๓	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๑๔	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๑๕	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๑๖	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๑๗	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	
๑๘	นายเอ บีซี	x	xxxxxxxx	x	x	xx	xx	xxxx	xxxx	xxxx	จัดให้เข้าทำประโยชน์	

การประกาศรายชื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและกฎหมาย
ห้ามมิให้เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนี้ เว้นแต่โดยได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หากฝ่าฝืนมีโทษตามกฎหมาย

ตัวอย่าง

บัญชีรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน
แนบท้ายประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด xxxx
กรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ซึ่งสละสิทธิ

ลำดับ	เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินซึ่งสละสิทธิ	รายละเอียดเกี่ยวกับที่ดิน (แปลงเดิม)					ลำดับ	ผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ ชื่อ-สกุล	ความสัมพันธ์	รายละเอียดเกี่ยวกับที่ดิน (แปลงแบ่งรังวัดใหม่)					ที่ตั้งที่ดิน			วิธีการจัด
		แปลงที่	กลุ่มที่/ระวาง	ไร่	งาน	วา				แปลงที่	ระวาง	ไร่	งาน	วา	หมู่	ตำบล	อำเภอ	
๑	นายเอ บีซี	xx	xxxx	xx	x	xx	๐	นายเอ บีซี	xxx	xx	xxxx	xx	x	xx	x	บ้านใหญ่	เมือง	จัดให้เข้าทำประโยชน์
๒	นายเอ บีซี	xx	xxxx	xx	x	xx	๐	นายเอ บีซี	xxx	xx	xxxx	xx	x	xx	x	บ้านใหญ่	เมือง	จัดให้เข้าทำประโยชน์
๓	นายเอ บีซี	xx	xxxx	xx	x	xx	๐	นายเอ บีซี	xxx	xx	xxxx	xx	x	xx	x	บ้านใหญ่	เมือง	จัดให้เข้าทำประโยชน์
๔	นายเอ บีซี	xx	xxxx	xx	x	xx	๐	นายเอ บีซี	xxx	xx	xxxx	xx	x	xx	x	บ้านใหญ่	เมือง	จัดให้เข้าทำประโยชน์
๕	นายเอ บีซี	xx	xxxx	xx	x	xx	๐	นายเอ บีซี	xxx	xx	xxxx	xx	x	xx	x	บ้านใหญ่	เมือง	จัดให้เข้าทำประโยชน์
๖	นายเอ บีซี	xx	xxxx	xx	x	xx	๐	นายเอ บีซี	xxx	xx	xxxx	xx	x	xx	x	บ้านใหญ่	เมือง	จัดให้เข้าทำประโยชน์
๗	นายเอ บีซี	xx	xxxx	xx	x	xx	๐	นายเอ บีซี	xxx	xx	xxxx	xx	x	xx	x	บ้านใหญ่	เมือง	จัดให้เข้าทำประโยชน์
๘	นายเอ บีซี	xx	xxxx	xx	x	xx	๐	นายเอ บีซี	xxx	xx	xxxx	xx	x	xx	x	บ้านใหญ่	เมือง	จัดให้เข้าทำประโยชน์
๙	นายเอ บีซี	xx	xxxx	xx	x	xx	๐	นายเอ บีซี	xxx	xx	xxxx	xx	x	xx	x	บ้านใหญ่	เมือง	จัดให้เข้าทำประโยชน์
๑๐	นายเอ บีซี	xx	xxxx	xx	x	xx	๐	นายเอ บีซี	xxx	xx	xxxx	xx	x	xx	x	บ้านใหญ่	เมือง	จัดให้เข้าทำประโยชน์

การประกาศรายชื่อนี้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ห้ามมิให้ผู้ใดนำข้อมูลส่วนบุคคลนี้ไปใช้โดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หากฝ่าฝืนต้องรับผิดตามกฎหมายไทย

ตัวอย่าง

บัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการพิจารณาให้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร
แนบท้ายประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดิน .... (ฉบับที่..)... วันที่ ... เดือน..... พ.ศ. ....

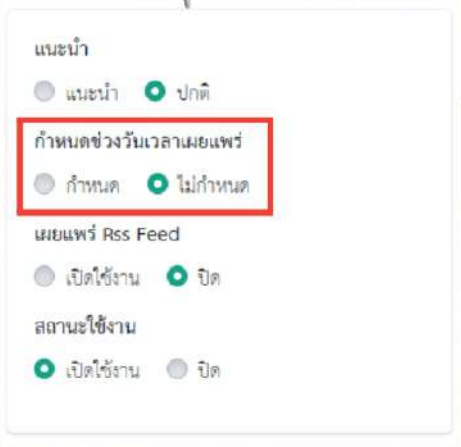
ลำดับ	ชื่อ-สกุล	วันที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (นับต่อเนื่องจากการจัดที่ดินแทนที่)	แปลงที่ดิน	กลุ่ม/ระวาง	เนื้อที่			ที่ตั้งที่ดิน			
					ไร่	งาน	วา	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด
๑	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๒	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๓	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๔	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๕	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๖	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๗	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๘	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๙	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๑๐	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๑๑	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๑๒	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๑๓	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๑๔	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๑๕	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๑๖	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๑๗	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๑๘	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๑๙	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๒๐	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๒๑	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๒๒	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๒๓	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี
๒๔	นายเอ บีซี	๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖	xx	xxxxxxx	x	o	xx	x	บ้านเก่า	เมือง	กาญจนบุรี

การประกาศรายชื่อเป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ผู้ใดนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้โดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หากฝ่าฝืนต้องรับผิดตามกฎหมาย
หากมิได้เป็นผู้ใดนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้โดยมิได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หากฝ่าฝืนต้องรับผิดตามกฎหมาย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

Guide

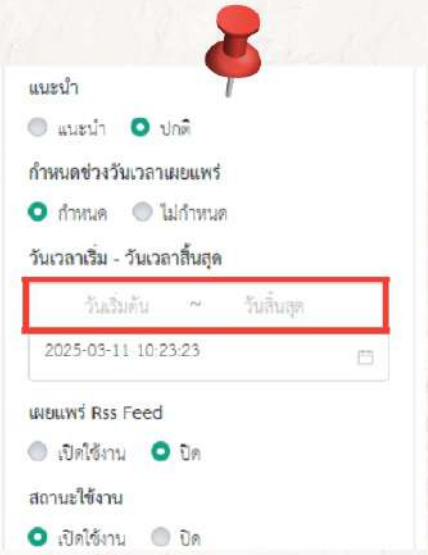
คู่มือการกำหนด ช่วงเวลาวันเผยแพร่เนื้อหาบนเว็บไซต์

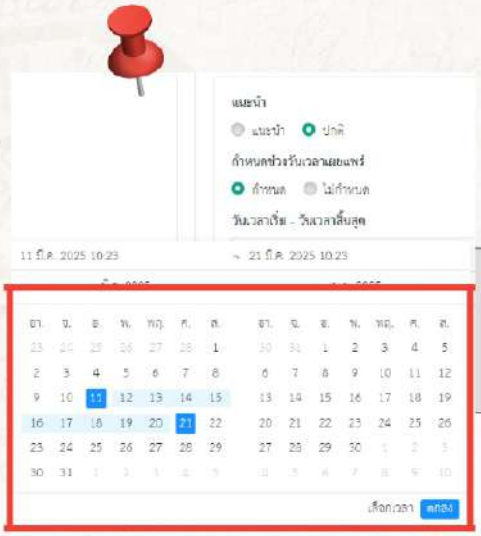

หลังจากผู้ใช้งานสร้างเนื้อหา และต้องการกำหนดช่วงเวลาเผยแพร่ ให้ทำตามขั้นตอน ดังนี้

1) เลือกกำหนดช่วงเวลาเผยแพร่

2) คลิกกล่องข้อความ “วันเริ่มต้น ~ วันสิ้นสุด”

3) คลิกเลือก วันเริ่มต้น และ วันที่สิ้นสุด

*เมื่อถึงเวลาแล้วเนื้อหาจะทำการปิดเองโดยอัตโนมัติ

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๒๗๙

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔
๒. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๒ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ถือปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ ตลอดจนคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมทั้ง ได้ชักข้อมแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ถึงแก่ความตาย ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วขอเรียนว่า เพื่อให้พิจารณาการคัดเลือกและจัดที่ดินกรณีการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมซึ่งถึงแก่ความตายเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และสอดคล้องกับระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ตลอดจนเพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจสอบความถูกต้องของการดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ส.ป.ก. จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดมอบหมายให้ ส.ป.ก.จังหวัดรับทราบและถือปฏิบัติตามแนวทางในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนี้

๑. ให้ยกเลิกความในข้อ ๓.๒.๒ ของคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ และข้อ ๓ ของหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๒ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๒. เนื่องจากข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ ข้อ ๓๐ และข้อ ๓๑ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้ทายาทผู้ประสงค์จะขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ หรือทายาทผู้ประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ตาย มีหน้าที่ต้องยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ดังนั้น หากทายาทรายใดไม่ประสงค์จะสละสิทธิทายาทรายนั้นย่อมมีหน้าที่ต้องยื่นคำขอต่อ ส.ป.ก.จังหวัด โดยไม่จำเป็นต้องยื่นหนังสือแสดงการสละสิทธิ

/ ของทายาท ...

ของทายาทรายอื่น ทั้งนี้ เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับคำขอจากทายาทที่ประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแล้ว ไม่ว่าจะมีหลักฐานการสละสิทธิของทายาทรายอื่นด้วยหรือไม่ก็ตาม ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการปิดประกาศเพื่อให้ทายาทอื่นและผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสได้รับทราบ คัดค้าน หรือยื่นคำขอเพิ่มเติม ภายในกำหนด ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศ โดยให้ปิดประกาศดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผย ณ ส.ป.ก.จังหวัด ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำการกำนัน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน แห่งท้องที่ซึ่งที่ดินนั้นตั้งอยู่และท้องที่ตามภูมิลำเนาของเกษตรกรผู้ถึงแก่ความตายแห่งละหนึ่งฉบับ หากครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าวแล้วไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดคัดค้าน หรือยื่นคำขอเพิ่มเติม ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่ทายาทผู้ยื่นคำขอให้เป็นไปตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ต่อไป

๓. ในการประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดินและปิดประกาศตามข้อ ๑๖ ข้อ ๑๘ วรรคสาม ข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง และข้อ ๓๕ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ นั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งผู้ปกครองท้องที่ที่มีการปิดประกาศตามข้อ ๑๖ ข้อ ๑๘ วรรคสาม ข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง และข้อ ๓๕ วรรคหนึ่ง ข้างต้น เพื่อตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินดังกล่าว หากเห็นว่าผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินรายใดไม่ใช่เกษตรกรผู้มีสิทธิได้รับที่ดิน ส.ป.ก. หรือมีเหตุคัดค้านอื่นใด ขอให้ผู้ปกครองท้องที่ยื่นคำร้องคัดค้านหรือเข้าพบเจ้าหน้าที่เพื่อบันทึกถ้อยคำและเหตุแห่งการคัดค้านดังกล่าว ณ ส.ป.ก.จังหวัด ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศ ทั้งนี้ เพื่อให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นไปด้วยความรอบคอบและถูกต้อง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทรศัพท์ / โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๖๔ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง ทบทวนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๔๑๙ ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ขอให้จังหวัดแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ทราบแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔) โดยในข้อ ๑.๓.๒ ของหนังสือดังกล่าวได้กำหนดให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบข้อมูลการถือครองที่ดินจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดโดยมีหนังสือนำส่งรายชื่อผู้ยื่นคำขอและบุคคลในครอบครัวเดียวกันของผู้นั้นไปยังหน่วยงานดังกล่าว เนื่องจากในขณะนั้นการประสานหรือเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลของ ส.ป.ก. เข้ากับระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องยังไม่แล้วเสร็จความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. ขอเรียนว่า เนื่องจากระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๒ วรรคสาม ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอ โดยให้พิจารณาจากพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบกับพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ประกอบกับในปัจจุบัน ส.ป.ก. ได้จัดทำระบบฐานข้อมูลสารสนเทศสำหรับตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอสำหรับให้ ส.ป.ก.จังหวัด ใช้ในการปฏิบัติงานผ่านระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) และระบบจัดที่ดินออนไลน์ (ALRO Land Online) ซึ่งมีการเชื่อมโยงข้อมูลกับกรมที่ดิน กรมส่งเสริมการเกษตร กรมสรรพากร กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน และกรมการปกครอง ผ่านระบบ Linkage Center เสร็จเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น เพื่อให้ ส.ป.ก.จังหวัด สามารถอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้มาติดต่อขอรับบริการในด้านต่าง ๆ ทั้งที่สำนักงานและการขอรับบริการผ่านช่องทางออนไลน์ตามพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งเป็นการลดขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณของทางราชการ ส.ป.ก. จึงขอทบทวนแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยให้ยกเลิกหนังสือที่อ้างถึง และให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ยื่นคำขอตามแนวทางปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๑. หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการถือครองที่ดินของผู้ยื่นคำขอและบุคคลในครอบครัวเดียวกันของผู้นั้น และการพิจารณาขนาดที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ ตามข้อ ๙ (๖) แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ให้พิจารณาดำเนินการให้สอดคล้องกับข้อ ๑๒ วรรคสาม แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกอบกับมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๔/๒๕๓๘ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๘ เรื่องที่ ๔.๒ ดังนี้

/๑.๑ ...

๑.๑ การตรวจสอบประเภทของที่ดินที่มีการถือครอง ให้พิจารณาจากจำนวนที่ดินที่ถือครองทั้งหมดทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดินที่ผู้ยื่นคำขอและบุคคลในครอบครัวเดียวกันของผู้นั้นมีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินที่ได้รับการจัดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่น ๆ

๑.๒ การพิจารณาขนาดที่ดินเล็กน้อยไม่เพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ ให้เป็นดุลพินิจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่จะกำหนด โดยใช้ขนาดที่ดินตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๓๘ เรื่องที่ ๓.๑ เป็นแนวทางประกอบการพิจารณา โดยพิจารณาจากจำนวนที่ดินตามประเภทของที่ดินที่มีการถือครองในข้อ ๑.๑ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้ว ต้องไม่เกิน ๕๐ ไร่ สำหรับการประกอบเกษตรกรรมทั่วไป หรือ ๑๐๐ ไร่ สำหรับเกษตรกรรมประเภทสัตว์ใหญ่ ยกเว้นในกรณีที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนดไว้ต่ำกว่าโดยความเห็นชอบจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๑.๓ วิธีการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๑.๑ และ ๑.๒ ให้พิจารณาจากพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศประกอบกับพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ดังต่อไปนี้

๑.๓.๑ ตรวจสอบข้อมูลการถือครองที่ดินจากระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) และระบบจัดที่ดินออนไลน์ (ALRO Land Online) รวมถึงระบบฐานข้อมูลสารสนเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (หากมี)

๑.๓.๒ ตรวจสอบข้อมูลจากแบบสอบสวนสิทธิและพยานหลักฐานอื่นที่ผู้ยื่นคำขอได้ให้การไว้และลงลายมือชื่อยืนยันข้อเท็จจริงต่อเจ้าหน้าที่ในขั้นตอนการสอบสวนสิทธิ โดยให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ให้ถ้อยคำดังกล่าวกระทำการโดยสุจริต ตามนัยมาตรา ๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

๑.๓.๓ ในกรณีที่ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศตามข้อ ๑.๓.๑ มีเหตุขัดข้องหรือมีเหตุจำเป็นอื่น และปฏิรูปที่ดินจังหวัดเห็นสมควรให้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในจังหวัดนั้น ๆ เพิ่มเติม ให้ดำเนินการตามวิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดหรือทั้งสองอย่างประกอบกัน ดังนี้

๑.๓.๓.๑ มีหนังสือนำส่งรายชื่อผู้ยื่นคำขอและบุคคลในครอบครัวเดียวกันของผู้นั้นไปยังหน่วยงานข้างต้นในฐานะกรรมการในคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด อนุกรรมการในคณะอนุกรรมการอำเภอ หรือระหว่างหน่วยงานหากไม่ได้เป็นกรรมการหรืออนุกรรมการดังกล่าว เพื่อขอทราบข้อมูลการถือครองที่ดินในระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานซึ่งไม่มีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือค่าใช้จ่ายในการตรวจสอบข้อมูลการถือครองที่ดินดังกล่าวว่า บุคคลตามรายชื่อข้างต้นเป็นผู้ถือครองที่ดินในจังหวัดนั้นและจังหวัดอื่นใดหรือไม่ เพียงใด และให้กำหนดระยะเวลาขอทราบผลการตรวจสอบตามความเหมาะสมไว้ในหนังสือดังกล่าวด้วย

๑.๓.๓.๒ มีหนังสือนำส่งรายชื่อผู้ยื่นคำขอและบุคคลในครอบครัวเดียวกันของผู้นั้นไปยังหน่วยงานข้างต้นเพื่อตรวจสอบข้อมูลการถือครองที่ดินและกำหนดระยะเวลาขอทราบผลการตรวจสอบตามแนวทางที่ระบุในข้อ ๑.๓.๓.๑ โดยขอให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องดังกล่าวส่งข้อมูลหรือสำเนาเอกสารหรือหลักฐานผ่านช่องทางดิจิทัลมาเพื่อประกอบการพิจารณาตามข้อ ๙ (๖) ประกอบข้อ ๑๒ วรรคสาม และข้อ ๕๕ (๑) แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดจากการทำสำเนาดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการบริหารงานและการให้บริการประชาชนในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล ตามมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๖๒

๑.๔ ผลการตรวจสอบ

๑.๔.๑ หากผลการตรวจสอบปรากฏหลักฐานว่า ผู้ยื่นคำขอและบุคคลในครอบครัวเดียวกันของผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ที่ดินที่ได้รับการจัดตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินแล้ว เกินกว่า ๕๐ ไร่

/สำหรับ...

สำหรับการประกอบเกษตรกรรมทั่วไป หรือ ๑๐๐ ไร่ สำหรับเกษตรกรรมประเภทสัตว์ใหญ่ ผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามข้อ ๙ (๖) แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔

๑.๔.๒ หากผลการตรวจสอบตามข้อ ๑.๓.๑ และ ๑.๓.๒ ไม่พบข้อมูลการถือครองที่ดินของผู้ยื่นคำขอและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน หรือในกรณีที่มีการตรวจสอบตามข้อ ๑.๓.๓ แล้วไม่พบข้อมูลการถือครองที่ดินของบุคคลดังกล่าวหรือล่วงเลยระยะเวลาขอทราบผลการตรวจสอบแล้วแต่ยังไม่ได้รับหนังสือแจ้งข้อมูลจากหน่วยงานนั้น ให้ถือว่าได้มีการตรวจสอบแล้วแต่ไม่ปรากฏพยานหลักฐานเกี่ยวกับการถือครองที่ดินของผู้ยื่นคำขอและบุคคลในครอบครัวเดียวกันของผู้นั้น

๑.๔.๓ ในกรณีที่เห็นว่า พยานหลักฐานที่ได้จากการตรวจสอบตามข้อ ๑.๓ ยังไม่เพียงพอแก่การพิจารณา เจ้าหน้าที่จะตรวจสอบข้อมูลจากพยานบุคคลอื่นซึ่งอยู่ในท้องที่นั้น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้อยู่ใกล้เคียง หรือโดยวิธีการอื่นใดเพิ่มเติม เพื่อประกอบการพิจารณาตามแนวทางในข้อ ๑.๔.๑ และ ๑.๔.๒ ก็ได้

๑.๔.๔ กรณีผลการตรวจสอบตามข้อ ๑.๓ และ ๑.๔.๓ (หากมี) ปรากฏพยานหลักฐานเกี่ยวกับประเด็นที่เป็นสาระสำคัญขัดหรือแย้งกัน ให้สอบสวนข้อเท็จจริงดังกล่าวอีกครั้งก่อนวินิจฉัยน้ำหนักพยานหลักฐานที่ตรวจสอบได้ทั้งหมดเพื่อประกอบการพิจารณาออกคำสั่งต่อไป

๑.๔.๕ หากมีการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่ผู้ยื่นคำขอแล้วและปรากฏผลการตรวจสอบในภายหลังว่า ผู้นั้นไม่มีสิทธิได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินตามข้อ ๙ (๖) แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ เนื่องจากเป็นผู้มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกันเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่ก่อนได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินแล้ว ให้ดำเนินการเพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้ผู้นั้นได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามคำขอดังกล่าว อย่างไรก็ตาม หากเป็นกรณีที่ผู้นั้นมีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกันเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพภายหลังจากที่ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดิน ให้ดำเนินการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือบอกเลิกสัญญาเช่าที่ดินหรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน แล้วแต่กรณี

๒. การตรวจสอบคุณสมบัติความเป็นเกษตรกรตามข้อ ๙ (๒) แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ประเภท "ผู้ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก" เนื่องจากเป็น "ผู้ยากจน" ซึ่งมีรายได้ไม่สูงกว่าอัตรารายได้ที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนด ให้พิจารณาจากอัตรารายได้ผู้ยากจนตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๕ เมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เรื่องที่ ๓.๖ ทั้งนี้ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีอำนาจพิจารณาปรับอัตรารายได้ขั้นต่ำของผู้ยากจนดังกล่าวให้เป็นไปตามอัตรารายได้ของผู้ยากจน ตามที่คณะกรรมการอำนวยการงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน (พชช.) กำหนดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในการนี้ ส.ป.ก. จึงขอให้จังหวัดโปรดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบแนวทางปฏิบัติงานข้างต้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะไรจน์ ทรัพย์สังสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๕๗๙ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒ มีนาคม ๒๕๖๖

เรื่อง แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนและหลักเกณฑ์การใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนและหลักเกณฑ์การใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖
๒. ทะเบียนเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด้วยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔) ข้อ ๑๗ ซึ่งกำหนดให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด นำรายชื่อเกษตรกรผู้มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ซึ่งได้รับการตรวจสอบแล้วแต่ยังไม่ได้รับการจัดที่ดินมาขึ้นทะเบียนไว้เป็นเกษตรกรตามข้อ ๑๐ (๔) โดยจัดทำเป็นบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด และลงประกาศไว้ในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ขอเรียนว่า ได้ดำเนินการกำหนดบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๑๗ ประกอบกับสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ประกาศ เรื่อง บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนและหลักเกณฑ์การใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการจัดทำบัญชีเกษตรกรดังกล่าว มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ ตามระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนด และเป็นไปในแนวทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดแนวทาง

/ปฏิบัติ ...

ปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนและหลักเกณฑ์การใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณามอบหมายสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวุฒิพงศ์ เนียมหอม)
รองเลขาธิการปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๒

สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
โทร. / โทรสาร ๐-๒๒๘๒-๙๙๓๑

ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เรื่อง บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนและหลักเกณฑ์การใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับ
การคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๗ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จึงออกประกาศบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนและหลักเกณฑ์การใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

๑. บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ประเภทบัญชี	ความหมาย
๑. บัญชีเกษตรกรซึ่งผ่านการประเมินในหลักสูตรเกษตรกรรุ่นใหม่	- เกษตรกรซึ่งผ่านการประเมินในหลักสูตรเกษตรกรรุ่นใหม่ที่ขึ้นทะเบียนขอรับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก.
๒. บัญชีเกษตรกรผู้ขอรับการจัดที่ดินเป็นการเฉพาะ	- เกษตรกรผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการของทางราชการที่สูญเสียที่ดินทำกิน
๓. บัญชีเกษตรกรผู้ขอรับการจัดที่ดินและขึ้นทะเบียนกับ ส.ป.ก.	- เกษตรกรที่เป็นผู้เช่าที่ดินประกอบเกษตรกรรม - เกษตรกรที่เป็นผู้รับจ้างทางการเกษตร - เกษตรกรที่เป็นผู้ว่างงานหรือถูกเลิกจ้าง - เกษตรกรทั่วไป - เกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอยู่ก่อนวันที่ระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ใช้บังคับ
๔. บัญชีเกษตรกรอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) กำหนด	- เกษตรกรตามโครงการแก้ไขปัญหาด้านที่ดินทำกินของจังหวัด

/๒. หลักเกณฑ์ ...

๒. หลักเกณฑ์การใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ประเภทบัญชี	วิธีการขึ้นทะเบียน	หลักเกณฑ์การใช้บัญชี
๑. บัญชีเกษตรกรซึ่งผ่านการประเมินในหลักสูตรเกษตรกรรุ่นใหม่	- สำนักพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีแจ้งเกษตรกรรุ่นใหม่ให้ยื่นคำขอพร้อมหลักฐานการเป็นเกษตรกรรุ่นใหม่ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ท้องที่ที่จะขอรับการจัดที่ดิน - ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ขึ้นทะเบียนผู้ยื่นคำขอที่ผ่านการตรวจสอบแล้วในบัญชีเกษตรกรซึ่งผ่านการประเมินในหลักสูตรเกษตรกรรุ่นใหม่	สัดส่วนไม่เกินร้อยละ ๑๐ ของจำนวนเกษตรกรที่จะได้รับการคัดเลือกในพื้นที่เป้าหมายนั้น
๒. บัญชีเกษตรกรผู้ขอรับการจัดที่ดินเป็นการเฉพาะ	หน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบในการแก้ไขปัญหา แจ้งให้บุคคลที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายของทางราชการยื่นคำขอ ณ ส.ป.ก.จังหวัดท้องที่ที่ได้จัดส่งรายชื่อให้แก่ ส.ป.ก. หรือ ส.ป.ก.จังหวัด - ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ขึ้นทะเบียนผู้ยื่นคำขอที่ผ่านการตรวจสอบแล้วในบัญชีเกษตรกรผู้ขอรับการจัดที่ดินเป็นการเฉพาะ จำแนกตามประเภทโครงการที่ได้รับผลกระทบ	สัดส่วนการพิจารณาตามความเหมาะสม
๓. บัญชีเกษตรกรผู้ขอรับการจัดที่ดินและขึ้นทะเบียนกับ ส.ป.ก.	- ผู้เช่าที่ดินประกอบเกษตรกรรม ผู้รับจ้างทางการเกษตร ผู้ว่างงานหรือถูกเลิกจ้าง และเกษตรกรทั่วไป สามารถยื่นคำขอ ณ ส.ป.ก.จังหวัดท้องที่ที่จะขอรับการจัดที่ดิน รวมถึงการยื่นคำขอโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ตามที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนดด้วย โดยให้ ส.ป.ก.จังหวัด ขึ้นทะเบียนผู้ยื่นคำขอที่ผ่านการตรวจสอบแล้วในบัญชีเกษตรกรผู้ขอรับการจัดที่ดินและขึ้นทะเบียนกับ ส.ป.ก. - กรณี คปจ. มีมติเห็นชอบวิธีการจัดลำดับและจำนวนเกษตรกรที่จะได้รับการจัดที่ดินแปลงว่าง โดยมีสัดส่วนของเกษตรกรผู้ได้รับการขึ้นทะเบียนขอรับที่ดินทำกินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอยู่ก่อนวันที่ระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ใช้บังคับ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขึ้นทะเบียนดังกล่าวตามจำนวนที่เพียงพอแก่การจัดที่ดินหรือมากกว่าสัดส่วนที่ คปจ. กำหนด โดยให้ ส.ป.ก.จังหวัด ขึ้นทะเบียนผู้ยื่นคำขอที่ผ่านการตรวจสอบแล้วในบัญชีเกษตรกรผู้ขอรับการจัดที่ดินและขึ้นทะเบียนกับ ส.ป.ก.	สัดส่วนการพิจารณาตามความเหมาะสม
๔. บัญชีเกษตรกรอื่น ๆ ตามที่ คปจ. กำหนด	- จังหวัดแจ้งให้เกษตรกรเข้ายื่นคำขอ ณ ส.ป.ก.จังหวัด พร้อมส่งรายชื่อเกษตรกรให้แก่ ส.ป.ก.จังหวัด - ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ขึ้นทะเบียนผู้ยื่นคำขอที่ผ่านการตรวจสอบแล้วในบัญชีเกษตรกรอื่น ๆ ตามที่ คปจ. กำหนด	สัดส่วนการพิจารณาตามความเหมาะสม

/ทั้งนี้ ...

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการกำหนดบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนและหลักเกณฑ์การใช้บัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมใดที่ขัดแย้งกับที่กำหนดตามประกาศนี้ ให้ใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

แบบรายงานการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งมีสิทธิได้รับที่ดินจาก ส.ป.ก.

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ปีงบประมาณ พ.ศ. ....

บัญชีเกษตรกรซึ่งผ่านการประเมินในหลักสูตรเกษตรกรรุ่นใหม่

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล			อายุ	เลขบัตรประชาชน	ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน						โทรศัพท์	อาชีพ	รายได้	ความต้องการเข้าทำประโยชน์		เนื้อที่		
	คำนำหน้า	ชื่อ	ชื่อสกุล			เลขที่	หมู่	ถนน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด				เช่า	เช่าซื้อ	ไร่	งาน	วา

แบบรายงานการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งมีสิทธิได้รับที่ดินจาก ส.ป.ก.

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ปีงบประมาณ พ.ศ. ....

บัญชีเกษตรกรผู้ขอรับการจัดที่ดินเป็นการเฉพาะ

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล			อายุ	เลขบัตรประชาชน	ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน						โทรศัพท์	อาชีพ	รายได้	ความต้องการเข้าทำประโยชน์		เนื้อที่		
	คำนำหน้า	ชื่อ	ชื่อสกุล			เลขที่	หมู่	ถนน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด				เช่า	เช่าซื้อ	ไร่	งาน	วา

แบบรายงานการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งมีสิทธิได้รับที่ดินจาก ส.ป.ก.

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ปีงบประมาณ พ.ศ. ....

บัญชีเกษตรกรผู้ขอรับการจัดที่ดินและขึ้นทะเบียนกับ ส.ป.ก.

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล			อายุ	เลขบัตรประชาชน	ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน						โทรศัพท์	อาชีพ	รายได้	ความต้องการเข้าทำประโยชน์		เนื้อที่		
	คำนำหน้า	ชื่อ	ชื่อสกุล			เลขที่	หมู่	ถนน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด				เช่า	เช่าซื้อ	ไร่	งาน	วา

แบบรายงานการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนที่ได้รับการคัดเลือกซึ่งมีสิทธิได้รับที่ดินจาก ส.ป.ก.

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ปีงบประมาณ พ.ศ. ....

บัญชีเกษตรกรอื่น ๆ ตามที่ คปจ. กำหนด

ลำดับที่	ชื่อ-นามสกุล			อายุ	เลขบัตรประชาชน	ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน						โทรศัพท์	อาชีพ	รายได้	ความต้องการเข้าทำประโยชน์		เนื้อที่		
	คำนำหน้า	ชื่อ	ชื่อสกุล			เลขที่	หมู่	ถนน	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด				เช่า	เช่าซื้อ	ไร่	งาน	วา

ตบจ.๑

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๕/ว ๗๐๐๙

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖
สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ออกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อเป็นการพัฒนาและปรับปรุงสิทธิที่เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑) ให้เป็นโฉนดเพื่อการเกษตร ตามมติในคราวประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ นั้น

บัดนี้ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้มีคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์และโฉนดเพื่อการเกษตร รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย โดยมีสาระสำคัญดังนี้

๑. แบบของหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินให้ใช้แบบ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข และแบบของโฉนดเพื่อการเกษตร ให้ใช้แบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๘

๒. ขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม เพิกถอนและออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) และโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๖๘) ให้ถือปฏิบัติตามขั้นตอนที่แนบท้ายคำสั่ง ส.ป.ก. ดังกล่าว

๓. ให้ใช้แบบพิมพ์ตามบัญชีรายละเอียดแนบท้ายคำสั่งนี้ในการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักจัดการปฏิรูปที่ดิน
โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๙๙๓๒

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖
เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาต
ให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร

.....

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ออกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อเป็นการพัฒนาและปรับปรุงสิทธิที่เกษตรกรได้รับการจัดที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ให้เป็นโฉนดเพื่อการเกษตร ตามมติในคราวประชุม ครั้งที่ ๗/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ นั้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ วรรคหนึ่ง และข้อ ๕๓/๒ วรรคสอง แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงมีคำสั่ง ดังนี้

๑. แบบของหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินให้ใช้แบบ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข และแบบของโฉนดเพื่อการเกษตร ให้ใช้แบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๘

๒. ขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ข) และโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๖๘) ให้ถือปฏิบัติตามขั้นตอนที่แนบท้ายคำสั่งนี้

๓. ให้ใช้แบบพิมพ์ตามบัญชีรายละเอียดแนบท้ายคำสั่งนี้ในการดำเนินงานตามขั้นตอนต่าง ๆ

๔. ขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ออกตามประกาศ คำสั่ง หรือแนวทางปฏิบัติที่ใช้อยู่ก่อนวันออกคำสั่งนี้ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้

๕. เมื่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ได้ออกโฉนดเพื่อการเกษตรให้แก่เกษตรกรแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด รายงานให้ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทราบด้วย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายวิฌะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01 ข) และโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. 4-168)

1. คำจำกัดความในที่นี้

หนังสือฯ หมายความว่า หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01 ข)

หนังสืออนุญาตฯ หมายความว่า หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-01 , ส.ป.ก. 4-01 ก , ส.ป.ก. 4-01 ค)

ผู้ได้รับอนุญาตฯ หมายความว่า ผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

โฉนดฯ หมายความว่า โฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. 4-168)

2. การออกหนังสือฯ และโฉนดฯ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการ ดังนี้

2.1 เบิกแบบพิมพ์หนังสือฯ หรือโฉนดฯ กระดาษสำเนาคู่ฉบับและพัสดุประกอบการจัดทำหนังสือฯ หรือโฉนดฯ ที่ ส.ป.ก.

2.2 ลงหมายเลขกำกับแบบพิมพ์ทุกฉบับที่ได้รับ ในสมุดควบคุมการเบิกจ่ายแบบพิมพ์และการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-03) โดยเป็นแยกสมุดควบคุมการเบิกจ่ายแบบพิมพ์ของหนังสือฯ หรือ โฉนดฯ ตามวิธีการดังนี้

ก. เรียงลำดับหมายเลขกำกับแบบพิมพ์จากน้อยไปหามาก เมื่อหมดงวดแบบพิมพ์ที่ได้รับให้ขีดเส้นคั่นด้วยหมึกสีแดง

ข. ช่องลำดับที่ หมายถึง จำนวนครั้งต่อแบบพิมพ์ที่ได้รับแต่ละงวด โดยเริ่มจากเลข 1 เรื่อยไปตามลำดับ

ค. ช่องงวดที่ หมายถึง จำนวนครั้งต่อปี พ.ศ. ที่ได้รับแบบพิมพ์ โดยเริ่มด้วย 1/ปี พ.ศ. ที่ได้รับเป็นหลักเรื่อยไปตามลำดับ จนสิ้นปี พ.ศ. นั้น ๆ เมื่อขึ้นปีใหม่ ให้เริ่มเลข 1 ใหม่

ง. ช่องหมายเหตุ หมายถึง กำหนดให้ระบุคำว่า "แบบพิมพ์เสีย" หรือ "ใบแทน" ตามเหตุ

จ. ช่องรายการอื่น ๆ นั้น เมื่อได้ดำเนินการอย่างใดในรายการนั้น ๆ แล้วให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วนทุกครั้ง

2.3 เมื่อมีกรณีตามหลักเกณฑ์ที่จะออกหนังสือฯ หรือโฉนดฯ ได้ ให้ดำเนินการเขียนหรือพิมพ์รายละเอียดในแบบพิมพ์หนังสือฯ หรือโฉนดฯ ตามวิธีการ ดังนี้

ก. การเขียนหรือพิมพ์ตัวเลข ให้เขียนหรือพิมพ์ตัวเลขแบบเดียวกัน โดยเป็นเลขอารบิกทั้งฉบับ

ข. ให้ใช้ขนาดความสูงของตัวอักษร (พยัญชนะหรือตัวเลข) ระหว่าง 2-3 มิลลิเมตร เว้นแต่กรณีที่กำหนดเป็นอย่างอื่น

ค. การเขียนหรือพิมพ์จำนวนเนื้อที่ ให้เขียนหรือพิมพ์ด้วยเลขอารบิก โดยเขียนหรือพิมพ์ตัวเลขจำนวนไร่ชิดกับคำว่า ไร่ จำนวนงานชิดกับคำว่างาน และจำนวนตารางวาชิดกับคำว่าตารางวา แล้วขีดเส้น บรรจุไว้หน้า

/จำนวน...

จำนวนตัวเลขไร่ งาน ตารางวา จนไม่มีช่องว่างให้กรอกตัวเลขใด ๆ ได้อีก กรณีจำนวนเนื้อที่ ไร่ งาน ตารางวา เป็นศูนย์ไม่ต้องเขียนหรือพิมพ์เลขศูนย์ ให้ขีดเส้นบรรจุเต็มช่องว่างแทน

ง. รูปแผนที่ประกอบแปลงที่ดิน

1) ให้ใช้แผนที่แปลงที่ดินขนาดมาตราส่วน 1:4,000

2) รูปแผนที่ ให้จำลองรูปแผนที่ตามแบบ ส.ป.ก./สร.5 ก. ด้วยวิธีการเขียนหรือพิมพ์ โดยวางตำแหน่งให้เหมาะสมสวยงาม

3) หมุดหลักเขต ให้วงด้วยวงหมุด ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 มม. มุมแปลงที่ดินที่ไม่มีหลักเขตใช้ . (จุด) แทนหมุดเขต

4) เส้นเขตแปลงที่ดิน ให้ใช้หมึกสีดำขีดเส้นแปลงที่ดินและแยกเขตโดยใช้ปากกาขนาดไม่เกิน 0.2 มม.

5) เขตแยกแปลงที่ดินข้างเคียงให้ขีดยาว 5 มม. จากวงขอบหมุด ยกเว้นบางหมุดที่ไม่สามารถขีดยาว 5 มม. ได้ ก็ให้ขีดยาวตามความเหมาะสม

6) การเขียนหมายเลขหมวด ให้เขียนหมายเลขหมวด และหมายเลขหลัก เช่น 12 [1] 37 137 [n] 95 ขนาดความสูงไม่เกิน 2 มม. เขียนให้สัมพันธ์กับตำแหน่งหมุดหลักเขต ถ้าไม่จำเป็นห้ามเขียนไว้ภายในรูปแปลงที่ดิน หรือแนวถนน – คู - คลอง โดยเด็ดขาด

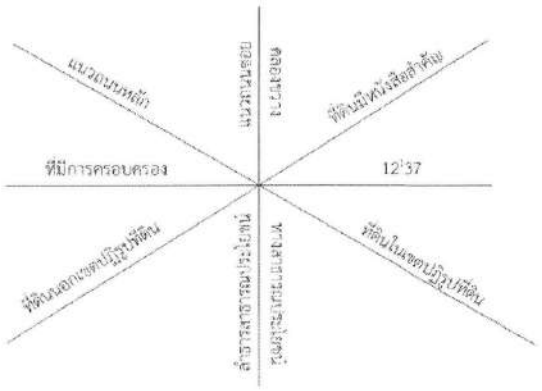
7) ท.ค. ให้เขียนคำเต็ม ว่า ที่มีการครอบครอง

8) ทางฯ, ทางสาธารณะ ให้เขียนคำเต็ม ว่า ทางเข้า-ออก ส.ป.ก. หรือ ทางสาธารณประโยชน์ แล้วแต่กรณี

9) การเขียนตัวหนังสือ (หมายเลขหลักเขต แปลง เลขที่ข้างเคียง ตัวอักษร หรือตัวเลขใด ๆ) รายละเอียดอื่น ๆ ในรูปแผนที่ ให้เขียนโดยหันหัวไปทางหัวกระดาษเสมอ

10) เฉพาะแนวถนน-คู-คลอง ให้ขีดเส้นประห่างจากแนวเขตไม่เกิน 7 มม. แล้วเขียนตัวอักษรโดยหันหัวตามทิศดังรูป และให้อยู่ระหว่างกลางเส้นแนวเขตไม่เกิน 7 มม. แล้วเขียนตัวอักษรโดยหันหัวตามทิศทางดังรูป และให้อยู่ระหว่างกลางเส้นแนวเขตกับเส้นประ

11) ทิศเหนือใช้ตราประทับให้ทิศทางตรงตามที่แสดงไว้ใน ส.ป.ก./สร. 5 ก.

/จ...

จ. เมื่อเขียนตำแหน่งที่ดิน จำนวนเนื้อที่ และรูปแผนที่เสร็จเรียบร้อยแล้ว ให้ลงลายมือชื่อผู้เขียนแผนที่

ฉ. ช่อง "สารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน" ในหนังสือฯ และ ช่อง "สารบัญทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร" ในโฉนดฯ ให้เขียนหรือพิมพ์ โดยแยกเป็นแต่ละอำเภอตามวิธีการ ดังนี้

1) การให้เลขที่หนังสือฯ หรือโฉนดฯ ให้เริ่มตั้งแต่เลขที่ 1 เมื่อขึ้นอำเภอใหม่ให้ใช้เลขที่ 1 ใหม่

2) การให้เลขเล่มหนังสือฯ หรือโฉนดฯ ให้แยกเป็นอำเภอ โดยเริ่มจากเล่ม 1 ไปจนหมดเล่ม (100 หน้า) แล้วจึงขึ้นเล่ม 2 ต่อไป

3) การให้เลขหน้าหนังสือฯ หรือโฉนดฯ เริ่มตั้งแต่หน้า 1 ของเล่ม 1 โดยแยกเป็นอำเภอ เมื่อหมดเล่ม (100 หน้า) แล้วจึงขึ้นหน้า 1 ของเล่ม 2 ต่อไป

4) กรอกรายละเอียดต่าง ๆ ได้แก่ ชื่อ – นามสกุล ตำแหน่งที่ดินและหมายเลขแบบพิมพ์ในสมุดควบคุมเลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-33) ให้ครบถ้วน

กรณีการออกโฉนดฯ ให้กรอกรายละเอียดตามสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ของหนังสือฯ เดิมไว้ใน สารบัญทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร ของโฉนดฯ ให้ครบถ้วน

ช. เขียนชื่อ - นามสกุล ที่อยู่ของผู้ได้รับหนังสือฯ หรือ โฉนดฯ และเลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยในกรณีที่เป็นหนังสือฯ เท่านั้น ในช่อง "เพื่ออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน" ให้เขียนว่า "เกษตรกรรม"

อนึ่ง ช่องว่างใดที่ไม่ได้เขียนข้อความหรือตัวเลข ให้ใช้เครื่องหมาย ——— ขนาดความยาวตามความเหมาะสมบรรจุไว้กลางช่อง แล้วลงลายมือชื่อผู้เขียน

ซ. ช่อง "ผู้เขียน" ให้เจ้าหน้าที่ปฏิรูปที่ดินหรือนักวิชาการปฏิรูปที่ดินหรือนิติกร เป็นผู้ตรวจความถูกต้องของสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ชื่อ ที่อยู่ แปลงเลขที่ และระวาง ส.ป.ก. ว่าข้อมูลดังกล่าวถูกต้องตรงกับระบบจัดที่ดินออนไลน์และหลักฐานที่ใช้ในการเสนอออกคำสั่งอนุญาตแล้วจึงลงลายมือชื่อผู้เขียน

ฌ. ช่อง "ผู้ตรวจ" ให้ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน หรือผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการคัดเลือกเกษตรกรและจัดเกษตรกรลงแปลงที่ดิน เป็นผู้ตรวจความถูกต้องของข้อมูลเกษตรกรดังกล่าวว่าถูกต้องตรงกับหลักฐานที่ใช้ในการเสนอออกคำสั่งอนุญาต แล้วจึงลงลายมือชื่อผู้ตรวจ

ญ. ช่อง "ผู้เขียนแผนที่" ให้เจ้าหน้าที่กลุ่มงานช่างและแผนที่ เป็นผู้เขียนหรือพิมพ์รูปแผนที่ ตำแหน่งที่ดิน จำนวนเนื้อที่ มาตราส่วน เครื่องหมายทิศทางถูกต้องตรงกับ ส.ป.ก./สร.5ก จึงลงลายมือชื่อเป็นผู้เขียนแผนที่

ฎ. ช่อง "ผู้ตรวจแผนที่" ให้ผู้อำนวยการกลุ่มงานช่างและแผนที่ เป็นผู้ตรวจความถูกต้องของแผนที่ว่าได้เขียนรูปแผนที่ ตำแหน่งที่ดิน จำนวนเนื้อที่ มาตราส่วน เครื่องหมายทิศทางถูกต้องตรงกับ ส.ป.ก./สร.5ก และหลักฐานอื่น ๆ ที่ใช้ในการเสนอออกคำสั่งอนุญาตแล้ว จึงลงลายมือชื่อเป็นผู้ตรวจแผนที่

ฏ. เมื่อตรวจทานถูกต้องแล้ว ให้เขียนหรือพิมพ์ วัน เดือน ปี ที่ออกเป็นตัวหนังสือ และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงลายมือชื่อ วงเล็บด้วยชื่อเต็มใต้ลายมือชื่อ และประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก. ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง

/4.5...

4.5 ชม. ด้วยหมึกสีแดงบนลายมือชื่อดังกล่าวเป็นสำคัญ ในกรณีที่เป็นหนังสือฯ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงลายมือชื่อดังกล่าวไว้ในช่อง "ปฏิรูปที่ดินจังหวัด" สำหรับโฉนดฯ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงลายมือชื่อนั้นไว้ในช่อง "นายทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร" พร้อมทั้งเขียนหรือพิมพ์ ตำแหน่งปฏิรูปที่ดินจังหวัดไว้ใต้วงเล็บชื่อเต็ม โดยให้อยู่เหนือคำว่า นายทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร

2.4 ในกรณีที่มีการเขียนหรือพิมพ์แบบพิมพ์เสีย ให้เขียนหรือพิมพ์ข้อความว่า "แบบพิมพ์เสีย" ไว้ด้านมุมขวาบนของแบบพิมพ์ด้วยหมึกสีแดง แล้วดำเนินการ ดังนี้

ก. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด บันทึกเป็นแบบพิมพ์เสียด้วยหมึกแดงลงในช่องหมายเหตุในสมุดควบคุมการเบิกจ่ายแบบพิมพ์และการออกหนังสือรับมอบที่ดินและอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-03 ก) และแยกเก็บไว้เป็นหลักฐาน

ข. ดำเนินการทำลายแบบพิมพ์เสียโดยวิธีการเผาไฟตามคำสั่ง ส.ป.ก. และก่อนทำลายให้ตัดส่งหมายเลขประจำแบบพิมพ์เสียและสำเนาเรื่อง การทำลายแบบพิมพ์เสียรายงาน ส.ป.ก.

2.5 เมื่อเขียนหรือพิมพ์ข้อความและจำลองรูปแผนที่ประกอบแปลงที่ดินครบถ้วนแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัดถ่ายต้นฉบับหนังสือฯ หรือโฉนดฯ ด้วยกระดาษสำหรับถ่ายสำเนาคู่ฉบับ จำนวน 1 ฉบับ แล้วประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก. ด้วยหมึกสีแดง โดยให้ต้นฉบับอยู่ด้านขวา สำเนาคู่ฉบับอยู่ด้านซ้าย และให้ตราเครื่องหมายดังกล่าวอยู่ในระดับเดียวกันระหว่าง "สารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน" ในหนังสือฯ หรือ "สารบัญทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร" ในโฉนดฯ ของสำเนาคู่ฉบับ กับตำแหน่งที่ดินของต้นฉบับ นอกจากนี้ต้นฉบับให้ประทับคำว่า "ฉบับผู้ถือ" ด้วยหมึกสีน้ำเงินไว้มุมด้านขวามือเหนือคำว่า "ส.ป.ก. 4-01 ข" ในหนังสือฯ หรือโฉนดฯ ในตำแหน่งเดียวกัน

3. การออกหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร

ให้ ส.ป.ก.จังหวัด กรอกข้อความในหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรของผู้ได้รับอนุญาตให้ได้รับหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรให้ครบถ้วน และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี และวงเล็บด้วยชื่อเต็มใต้ลายมือชื่อ

4. การเรียกคืนและยกเลิกหนังสืออนุญาตฯ หนังสือฯ หรือหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร

4.1 การเรียกคืน ให้ดำเนินการได้ในกรณีดังต่อไปนี้

ก. เมื่อมีกรณีที่ต้องเปลี่ยนแปลงแบบพิมพ์จากหนังสืออนุญาตฯ เป็นหนังสือฯ ให้เรียกคืนหนังสืออนุญาตฯ จากเกษตรกร

ข. เมื่อได้รับแบบหรือคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร ให้เรียกคืนหนังสืออนุญาตฯ หรือหนังสือฯ จากเกษตรกร

ค. เมื่อได้มีการออกโฉนดฯ ให้แก่เกษตรกรแล้ว ให้เรียกคืนหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรจากเกษตรกรรายดังกล่าว

/4.2...

4.2 การยกเลิกให้ดำเนินการ ดังนี้

ก. ให้เขียนหรือพิมพ์ คำว่า "ยกเลิก" ด้วยหมึกสีแดงเหนือเครื่องหมายครุฑ ทั้งในฉบับผู้ถือและฉบับ ส.ป.ก. ในหนังสืออนุญาตฯ หรือหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร ที่เรียกคืนตามข้อ 4.1 ก. หรือ ค. สำหรับกรณีหนังสืออนุญาตฯ หรือหนังสือฯ ที่เรียกคืน ตามข้อ 4.1 ข. ให้เขียนหรือพิมพ์คำว่า "ยกเลิก" ดังกล่าวได้ เมื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งอนุญาตให้ได้รับโฉนดฯ แล้ว

ข. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกประกาศยกเลิกหนังสืออนุญาตฯ หนังสือฯ หรือหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร เพื่อแจ้งให้ทราบถึงการยกเลิกหนังสืออนุญาตฯ หนังสือฯ หรือหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรฉบับนั้นแล้ว โดยปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน / ผู้ใหญ่บ้านแห่งละ 1 ฉบับ มีกำหนด 30 วัน และจัดส่งประกาศให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทราบโนทันที เช่น ธ.ก.ส. สถาบันการเงิน หรือสหกรณ์การเกษตรฯ เป็นต้น

ค. เมื่อยกเลิกหนังสืออนุญาตฯ หนังสือฯ หรือหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร ให้ ส.ป.ก.จังหวัด บันทึกข้อมูลในระบบจัดที่ดินออนไลน์ และเก็บหลักฐานการยกเลิกเข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06 ก)

4.3 ดำเนินการออกหนังสือฯ หนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร หรือโฉนดฯ ให้เกษตรกรตามขั้นตอนในข้อ 2 หรือ ข้อ 3

5. การจัดทำสารบบที่ดิน

5.1 เมื่อออกหนังสือฯ หรือ โฉนดฯ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด บันทึกข้อมูลในระบบจัดที่ดินออนไลน์

5.2 มอบหนังสือฯ หรือ โฉนดฯ ฉบับผู้ถือให้แก่ผู้ได้รับอนุญาต

5.3 รวบรวมหลักฐานต่าง ๆ เกี่ยวกับที่ดิน เช่น คำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดิน บันทึกการสอบสวนสิทธิ มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด คำขอออกโฉนดฯ คำสั่งผลการพิจารณาให้เกษตรกรได้รับโฉนดฯ และเอกสารที่เกี่ยวข้องเข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06 ก) โดยจดแจ้งเอกสารเกี่ยวกับการจัดทำและการแก้ไขเปลี่ยนแปลงหนังสือฯ ลงหน้าแฟ้มด้วย

5.4 ในกรณีที่เป็นการออก โฉนดฯ ให้นำหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาต ฯ ทั้งฉบับผู้ถือและฉบับ ส.ป.ก. มาเขียนหรือพิมพ์ ข้อความว่า "ได้ออกโฉนดฯ ให้แล้วหมายเลขแบบพิมพ์เลขที่... เมื่อวันที่...เดือน..พ.ศ...." แล้วจัดเก็บเข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06 ก) และให้นำ โฉนดฯ ฉบับ ส.ป.ก จัดเก็บเข้าแฟ้มเก็บหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-08) แทนที่ตำแหน่งจัดเก็บหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ ฉบับ ส.ป.ก. เดิม โดยในแฟ้มหนึ่งให้จัดเก็บได้ จำนวน 100 ฉบับ

5.5 นำแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06 ก) เรียงตามตำแหน่งที่ดินมาจัดเข้าแฟ้มหรือกล่องเก็บเอกสาร ในจำนวนที่เหมาะสมกับขนาดแฟ้มหรือกล่องเก็บเอกสาร

/6....

6. การแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือฯ หรือโฉนด ฯ ให้ดำเนินการ ดังนี้

6.1 กรณีการเขียนหรือพิมพ์ผิดพลาด ให้ขีดข้อความที่เขียนหรือพิมพ์ผิดพลาดด้วยหมึกสีแดง แล้วเขียนหรือพิมพ์ข้อความที่ถูกต้องไว้ด้านบน แล้วให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนามกำกับทั้งฉบับผู้ถือและฉบับ ส.ป.ก.

6.2 กรณีอื่นซึ่งมิใช่เป็นการเปลี่ยนตัวผู้ได้รับอนุญาตฯ หรือเปลี่ยนตำแหน่งที่ดินที่ได้รับอนุญาต ให้ดำเนินการ ดังนี้

ก. การแก้ไขจำนวนเนื้อที่ ให้ใช้หมึกสีแดงขีดเส้นคู่ขนานลงบนเลขเนื้อที่เดิมแล้วเขียนจำนวนเนื้อที่ที่แก้ไขไว้ด้านบน และปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนามกำกับทั้งฉบับผู้ถือ และฉบับ ส.ป.ก.

ข. กรณีต้องมีการรังวัดแบ่งแยกแปลงที่ดินหากมีการแก้ไขแนวเขตที่ดิน หรือกรณีอื่นที่ทำให้แนวเขตที่ดินเปลี่ยนแปลงหรือไม่สามารถหมายแสดงเขตในแผนที่ฉบับเดิมได้ ให้ใช้แบบพิมพ์ใบต่อรูปแผนที่ตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด จำนวน 2 ฉบับ จำลองรูปแผนที่ที่แก้ไขแล้วลงในแบบพิมพ์ใบต่อรูปแผนที่พร้อมทั้งให้ผู้เขียน / ผู้ตรวจแผนที่ ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่/ผู้อำนวยการกลุ่มงานช่างและแผนที่ และปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงนามกำกับ นำใบต่อรูปแผนที่นั้น แนบติดไว้ด้านหลังแบบพิมพ์หนังสือฯ หรือโฉนดฯ ส่วนรูปแผนที่เดิม

ค. กรณีมีการรังวัดแบ่งแยกแปลงที่ดิน โดยมิได้มีการแก้ไขแนวเขตที่ดินให้ใช้แบบพิมพ์ใบต่อรูปแผนที่ตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด จำนวน 2 ฉบับ จำลองรูปแผนที่แปลงที่ดินเดิมแล้วใช้หมึกสีดำขีดเส้นแบ่งเขตแปลงที่ดิน และใช้หมึกสีแดงหมายด้านในรอบแปลงคงเหลือ และใช้หมึกสีเขียวหมายด้านในรอบแปลงที่แบ่งแยกเป็นรายแปลงและให้เลขที่แปลงที่แบ่งแยกใหม่ ส่วนแปลงคงเหลือให้ใช้แปลงเลขที่ดินเดิม

6.3 เมื่อได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือฯหรือโฉนดฯ แล้วให้บันทึกข้อมูลในระบบจัดที่ดินออนไลน์

6.4 เก็บหลักฐานการแก้ไขเพิ่มเติม เข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06 ก)

นอกจากนี้ ในการแก้ไขเพิ่มเติมหนังสือฯ หรือโฉนดฯ กรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงชื่อ นามสกุล หรือที่อยู่ของผู้ได้รับอนุญาตในภายหลัง ซึ่งมิใช่เป็นการเปลี่ยนตัวผู้ได้รับอนุญาตฯ ให้ถือปฏิบัติตาม ข้อ 6.1 โดยอนุโลม พร้อมกับแนบหลักฐานของทางราชการ ซึ่งแสดงการเปลี่ยนแปลงนั้นไว้ด้วย

7. การเพิกถอนหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ ให้ดำเนินการ ดังนี้

7.1 ให้เรียกหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ ฉบับผู้ถือคืนจากเกษตรกร เพื่อแนบกับฉบับ ส.ป.ก. พร้อมทั้งรวบรวมหลักฐานอื่น เช่น คำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน มติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด คำสั่งเพิกถอนการอนุญาตหรือเพิกถอนเอกสาร เป็นต้น เสนอปฏิรูปที่ดินจังหวัดให้เพิกถอนหนังสือฯ หรือโฉนดฯ

7.2 ให้เขียนหรือพิมพ์คำว่า "เพิกถอน" ด้วยหมึกสีแดงเหนือเครื่องหมายครุฑ ทั้งในฉบับผู้ถือและฉบับ ส.ป.ก.

7.3 บันทึกการเพิกถอนหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ ในระบบจัดที่ดินออนไลน์

/7.4 ...

7.4 เก็บหลักฐานการเพิกถอนหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ เข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06 ก)

7.5 หากเรียกหนังสือฯ หรือโฉนดฯ ฉบับผู้ถือคืนจากเกษตรกรไม่ได้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกประกาศแจ้งให้ทราบถึงการเพิกถอนหนังสือฯ หรือโฉนดฯ ฉบับนั้นแล้ว โดยปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน แห่งละ 1 ฉบับ มีกำหนด 30 วัน

7.6 กรณีออกหนังสือฯ ให้เกษตรกรรายใหม่แทนเกษตรกรเดิมที่ถูกเพิกถอน ให้ใช้เลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามหนังสือฯ หรือโฉนดฯ ฉบับเดิม

8. การออกใบแทนหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ

ให้ออกใบแทนได้ในกรณีหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ ชำรุดในสาระสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่งหรือสูญหาย ดังนี้

8.1 กรณีหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ ชำรุดในสาระสำคัญอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ชื่อ-นามสกุลผู้ได้รับอนุญาตฯ ชื่อผู้มีอำนาจออกหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาต หรือโฉนดฯ เลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน รูปแผนที่ ใบต่อสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินและใบต่อรูปแผนที่เป็นต้น ให้ดำเนินการดังนี้

ก. ให้ผู้ได้รับอนุญาตฯ ยื่นคำขอออกใบแทน โดยแบบหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ ฉบับผู้ถือที่ ชำรุดไว้ด้วย

ข. ตรวจสอบหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ ว่าชำรุดในสาระสำคัญหรือไม่ ถ้าไม่ก็ให้ยกคำขอนั้น แต่ถ้าชำรุดในสาระสำคัญ ให้ดำเนินการออกใบแทนต่อไป ดังนี้

- ให้ใช้แบบพิมพ์ ส.ป.ก. 4-01 ข เพื่อออกใบแทนหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ เดิม และให้ใช้แบบพิมพ์ ส.ป.ก. 4-168 เพื่อออกใบแทนโฉนดฯ เดิม โดยให้ประทับข้อความว่า "ใบแทน" ใน แบบพิมพ์ดังกล่าวด้วยหมึกสีแดง เหนือเครื่องหมายครุฑ

- ให้คัดข้อความในหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ เดิม แล้วแต่กรณีลงไว้ในใบแทนหนังสือฯ หรือโฉนดฯ ให้ครบถ้วน

- ให้จำลองรูปแผนที่ในหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ เดิม ลงไว้บนใบแทนหนังสือฯ หรือโฉนดฯ

- ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดคนปัจจุบันลงชื่อและวันที่ออกใบแทน แล้วประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก.

- กรณีไม่มีรายการจดทะเบียนให้บันทึกว่า "หนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ เดิม (แล้วแต่กรณี)ออกให้เมื่อวันที่.....เดือน .....พ.ศ. ....." ในสารบัญทะเบียนที่ดินหรือใบต่อสารบัญทะเบียนที่ดิน และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี และประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก. ใต้ข้อความดังกล่าวตรงกึ่งกลางกระดาษ

/กรณี ...

- กรณีมีรายการจดทะเบียนให้คัดลอกรายการจดทะเบียนสารบัญทะเบียนที่ดินเดิมด้วยหมึกสีแดงลงไว้ในสารบัญทะเบียนที่ดินในใบแทนหนังสือฯ หนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ นั้นให้ครบถ้วนทุกรายการ และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดลงลายมือชื่อ วัน เดือน ปี พร้อมทั้งประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก. ประจำตำแหน่งใต้รายการสุดท้ายกึ่งกลางกระดาษ

ค. เมื่อได้ออกใบแทนหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ แล้ว ให้จัดทำสำเนาคู่ฉบับประทับตราเช่นเดียวกับข้อ 2.5

สำหรับหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ ที่ชำรุด ทั้งฉบับผู้ถือและฉบับ ส.ป.ก. ให้บันทึกข้อความไว้โต้เครื่องหมายครุฑหรือช่องว่างที่เห็นได้ชัดเจนว่า "ได้ออกใบแทนให้แล้ว เป็นแบบพิมพ์เลขที่..... เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....."

ง. ให้บันทึกการออกใบแทนของหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ ดังนี้

1) บันทึกการออกใบแทนลงในระบบจัดที่ดินออนไลน์

2) บันทึกการออกใบแทนลงในสมุดควบคุมการเบิกจ่ายแบบพิมพ์และการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-03) โดยให้ขีดเส้นด้วยหมึกสีแดงทับข้อความในช่องรายการของหนังสือฯ หนังสืออนุญาตฯ หรือ หรือโฉนดฯ เดิมที่ชำรุด แล้วแต่กรณี และให้เขียนข้อความเหนือเส้นที่ขีดด้วยหมึกสีแดงแทรกไว้ในบรรทัดเดียวกันเป็นแนวนอนด้วยข้อความเดียวกันกับ ข้อ ค. พร้อมทั้งให้บันทึกไว้ในช่องหมายเหตุด้วยหมึกสีแดงว่า "ใบแทน"

ฉ. เก็บหลักฐานการออกใบแทนหนังสือฯ หนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ ที่ชำรุดเข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06 ก)

8.2 กรณีหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ สูญหาย ให้หมายความรวมถึงหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ เป็นอันตรายด้วย เช่น ถูกไฟไหม้จนเป็นธุลีไปหมด หรือถูกสัตว์หรือแมลงกัดกินจนไม่เหลือ ให้ดำเนินการดังนี้

ก. ให้ผู้ได้รับอนุญาตฯ ยื่นคำขอออกใบแทน โดยแนบหลักฐานแสดงการสูญหาย เช่น ใบแจ้งความ

ข. สอบสวนผู้ขอใบแทน เมื่อฟังได้ว่าสูญหายจริง ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกประกาศแจ้งการสูญหายของหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ ฉบับนั้น ให้ทราบโดยทั่วกัน และกำหนดเวลาให้คัดค้านโดยปิดประกาศ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการกำนัน / ผู้ใหญ่บ้าน แห่งละ 1 ฉบับ มีกำหนดเวลาอย่างน้อย 30 วัน

ค. ถ้ามีผู้คัดค้านภายในกำหนดเวลาตามประกาศ ให้ผู้คัดค้านแสดงหลักฐานและเหตุผลในการคัดค้าน หากสามารถแสดงถึงหลักฐานการมีอยู่ของหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ ได้ ให้ยกคำขอออกใบแทนนั้นเสีย แต่ถ้าผู้คัดค้านไม่มีหลักฐานและเหตุผลในการคัดค้าน ก็ให้ดำเนินการออกใบแทนโดยวิธีที่กำหนดไว้ในข้อ 8.1 ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาคำคัดค้านให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันได้รับคำคัดค้าน

/ทั้งนี้ ...

ทั้งนี้ ให้นำวิธีการเดียวกันนี้มาใช้ในกรณีแบบพิมพ์ ส.ป.ก. 4-01 ข หรือแบบพิมพ์ ส.ป.ก. 4-168 สูญหายหรือถูกทำลายก่อนออกให้แก่ผู้ได้รับอนุญาตฯ โดยอนุโลม

9. การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินหรือสารบัญทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร

9.1 การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนของหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ ให้บันทึกลงในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินสำหรับการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนของโฉนดฯ ให้บันทึกลงในสารบัญทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร โดยให้ดำเนินการดังกล่าวทั้งในฉบับผู้ถือและฉบับ ส.ป.ก. ดังนี้

ก. ช่อง "การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน" ให้ระบุประเภทของการเปลี่ยนแปลงสิทธินั้น เช่น

1) กรณีสละสิทธิ (หนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ) ให้คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติ - เขียน "จัดที่ดินแทนที่ผู้สละสิทธิ"
2) กรณีสละสิทธิ (หนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ) ให้เกษตรกรอื่น - เขียน "จัดที่ดินแทนที่ (เช่า)"
3) กรณีสละสิทธิ (โฉนดฯ) ให้คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือเกษตรกรอื่น - เขียน "จัดที่ดินแทนที่"
4) กรณีโอนสิทธิ (หนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ) - เขียน"โอนสิทธิ (คปก. 7/2544)"
5) กรณีถึงแก่ความตาย - เขียน "จัดที่ดินแทนที่ผู้ตาย "
6) กรณีตกทอดทางมรดกสิทธิ - เขียน "มรดกสิทธิ (คปก. 7/2544)"
7) กรณีสละสิทธิการเข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก. 4-52 ก) - เขียน "สละสิทธิ"
8) กรณีแบ่งหักเพื่อสาธารณประโยชน์หรือกิจการอื่น - เขียน "แบ่งหักเพื่อกิจการ....."
(ตามประเภทของกิจการนั้น เช่น สนับสนุนนหรือเกี่ยวเนื่องฯ สาธารณประโยชน์)

ข.ช่อง "ผู้ได้รับอนุญาต" ในหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ - เขียน ชื่อ นามสกุล ของผู้ได้รับสิทธิ
"ผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร" ในโฉนดฯ - เขียน ชื่อ นามสกุล ของผู้ได้รับสิทธิ

ค.ช่อง "จำนวนเนื้อที่" - เขียน "จำนวนเนื้อที่ ตามที่ได้รับสิทธิ"

ง.ช่อง "ผู้อนุญาต" - ลงลายมือชื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัด และลงวัน เดือน ปี ที่ลงนาม พร้อมทั้งประทับตราเครื่องหมายราชการ ส.ป.ก.

จ.ช่อง "หมายเหตุ" ให้ระบุหลักเกณฑ์และคำสั่งหรือประกาศของการเปลี่ยนแปลงสิทธินั้น เช่น

กรณีสละสิทธิ ตามข้อ ก. 1) - เขียน "ระเบียบฯ ข้อ 28/ประกาศ ส.ป.ก.(จังหวัด)...ลว..."
กรณีตามข้อ ก. 5) - เขียน "ระเบียบฯ ข้อ 30/ประกาศ ส.ป.ก.(จังหวัด)...ลว..."
กรณีตกทอดทางมรดกสิทธิตามข้อ ก. 6) - เขียน "ระเบียบฯ ข้อ 54/ประกาศ ส.ป.ก.(จังหวัด)...ลว..."
กรณีสละสิทธิการเข้าทำประโยชน์ตามข้อ ก. 7) - เขียน "ตาม ส.ป.ก. 4-52 ก ฉบับที่ ..."

หากมีการแบ่งแปลงให้ดำเนินการดังนี้

1) ในช่องหมายเหตุให้ระบุด้วยว่าที่ดินส่วนที่แบ่งแปลงแยกออกไปได้ออกหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ เลขที่.....และแปลงคงเหลือระบุว่า "แปลงคงเหลือ"

/2) ...

2) การออกหนังสือฯ หรือโฉนดฯ ฉบับใหม่ในที่ดินส่วนที่แบ่งแยกออกมาตามวิธีการข้อ 2 และให้บันทึกในสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินว่า ที่ดินตามหนังสือฯ หรือโฉนดฯ ฉบับนี้ได้แบ่งแยกมาจากที่ดินตามหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ หรือโฉนดฯ เลขที่.....

3) การแก้ไขเนื้อที่และรูปแผนที่ ในหนังสือฯ หรือโฉนดฯ ฉบับผู้ถือและฉบับ ส.ป.ก. ให้ดำเนินการตามแนวทางเดียวกับข้อ 6.2

ฉ.กรณีเพิกถอนรายการจดทะเบียนใน หนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯหรือ โฉนดฯ ให้หมายเหตุด้วยวิธีขีดเส้นคู่ขนานลงบนช่องรายการจดทะเบียนที่จะเพิกถอนในลักษณะเอียงจากมุมบนด้านขวา แล้วบรรยายด้วยอักษรสีแดงระหว่างเส้นคู่ขนานว่า "ได้เพิกถอนตามคำพิพากษาศาล...(หรือตามมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด...) (หรือคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด...) ที่... ลงวันที่...เดือน...พ.ศ....ซึ่งถึงที่สุดแล้ว" หรือ "เพิกถอนเนื่องจาก... ซึ่งถึงที่สุดแล้ว" แล้วลงชื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัดพร้อมด้วยวันที่ เดือน ปี กำกับไว้

9.2 เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนและการออกหนังสือฯ หรือโฉนดฯ แล้วให้ ส.ป.ก.จังหวัดบันทึกข้อมูลในระบบจัดที่ดินออนไลน์

9.3 เก็บหลักฐานการเปลี่ยนแปลงสิทธิเข้าแฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-06 ก) ส่วนหนังสือฯ หรือโฉนดฯ ฉบับ ส.ป.ก. ให้เก็บเข้าแฟ้มเก็บหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. 4-08)

10. การใช้ใบต่อ

10.1 ให้ใช้ใบต่อสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน หรือสารบัญทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตรตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด ในกรณีที่ได้มีการบันทึกรายการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในสารบัญทะเบียนปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินหรือสารบัญทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร จนครบถ้วนทุกบรรทัดแล้วต่อมาได้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนซึ่งจะต้องบันทึกรายการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนตามข้อ 9

10.2 ให้ใช้ใบต่อรูปแผนที่ ตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนดในกรณีตาม ข้อ 6.2

บัญชีแบบพิมพ์ที่ใช้ในการดำเนินงานเกี่ยวกับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน และโฉนดเพื่อการเกษตร

ลำดับที่	ชื่อแบบพิมพ์	รหัสกำกับแบบพิมพ์	หมายเหตุ
1	หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ส.ป.ก. 4-01 ข	
2	โฉนดเพื่อการเกษตร	ส.ป.ก. 4-168	
3	ใบต่อสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน		
4	ใบต่อรูปแผนที่		
5	สมุดควบคุมการเบิกจ่ายแบบพิมพ์และการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ส.ป.ก. 4-03	
6	แฟ้มเก็บเรื่องราวที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	ส.ป.ก. 4-06 ก	
7	แฟ้มเก็บหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน	ส.ป.ก. 4-08	
8	สมุดควบคุมเลขสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน	ส.ป.ก. 4-33	
9	สมุดควบคุมตำแหน่งที่ดิน	ส.ป.ก. 4-34	

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ที่ ๕๒๑ /๒๕๖๗
เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมกำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทน หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร

.....

ตามคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทน หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร นั้น

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ วรรคหนึ่ง และข้อ ๕๗/๒ วรรคสอง แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงมีคำสั่ง ดังนี้

๑. แบบของโฉนดเพื่อการเกษตร ให้ใช้แบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๘/๑

๒. ให้เพิ่มเติมข้อ ๒.๖ ในขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทน หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร แนบท้ายคำสั่งที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้ ข้อ ๒.๖ ในกรณีที่ใช้เนื้อที่และจำลองหรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดินที่คัดลอกมาจากหนังสือฯ หรือหนังสืออนุญาตฯ ไปวางเป็นรูปแผนที่ในโฉนดเพื่อการเกษตร ให้ดำเนินการเขียนหรือพิมพ์ข้อความไว้ด้านหลังโฉนดเพื่อการเกษตร ด้วยหมึกสีแดง ดังนี้ "โฉนดเพื่อการเกษตรฉบับนี้ออกโดยใช้เนื้อที่และจำลองหรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินเลขที่ .... ตำบล .... อำเภอ .... จังหวัด ...." พร้อมทั้งลงชื่อปฏิรูปที่ดินจังหวัด

๓. การออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๖๘/๑) นอกจากกรณีตามข้อ ๒ ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

๔. ขั้นตอนการออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ออกตามประกาศ คำสั่ง หรือแนวทางปฏิบัติที่ใช้อยู่ก่อนวันออกคำสั่งนี้ ให้ยังคงใช้ได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับคำสั่งนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๗

(นายวิฌะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๓๔๕๖

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕

เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐและแนวปฏิบัติที่เกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ
๒. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ

ด้วยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าช่วง และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔) ได้กำหนดหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการจัดที่ดินของรัฐเพื่อเกษตรกรรม กรณีให้สิทธิการเช่าที่ดิน โดยผู้ได้รับสิทธิการเช่าที่ดินจะต้องจัดทำสัญญาเช่าที่ดินและชำระค่าเช่าที่ดินตาม สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ประกาศกำหนด

ส.ป.ก. ได้ออกประกาศ เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ ประกาศเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๕ พร้อมทั้งได้กำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ เพื่อให้การดำเนินการคำนวณค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ การบันทึกข้อมูลในระบบค่าเช่ากองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการตามระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนด และเป็นไปในแนวทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ส.ป.ก. จึงขอส่งสำเนาประกาศดังกล่าวและขอให้จังหวัดแจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบและถือปฏิบัติต่อไป รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวุฒิพงศ์ เนียมหอม)
รองเลขาธิการปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๒
สำนักบริหารกองทุน
โทร. ๐-๒๒๘๒-๙๐๐๔ ภายใน ๑๒๗๔
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์: Landrev๑๒๗๔@gmail.com

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม จึงออกประกาศกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ ดังนี้

๑. ที่ดินที่เช่าที่มีเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่ ให้คิดค่าเช่าในอัตราไร่ละ ๑๐๐ บาทต่อปี

๒. ที่ดินที่เช่าที่มีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ นอกจากการคิดค่าเช่าตามข้อ ๑. แล้ว ให้คิดค่าเช่าสำหรับที่ดินส่วนที่เกินในอัตราร้อยละ ๐.๑ ของราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ในปีที่จัดทำสัญญาเช่า โดยให้ผิดค่าเช่าขั้นต่ำไร่ละ ๑๐๐ บาทต่อปี และค่าเช่าขั้นสูงไม่เกินไร่ละ ๖๐๐ บาทต่อปี

๓. กรณีคำนวณค่าเช่ามีเศษเงิน เศษของบาทให้ปัดขึ้นเป็นหนึ่งบาท

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราค่าเช่าใดที่ขัดหรือแย้งกับที่กำหนดตามประกาศนี้ ให้ใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ

.....

๑. การกำหนดค่าเช่าที่ดินตามประกาศ ส.ป.ก.

๑.๑ อัตราค่าเช่าที่ดิน

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔) ข้อ ๔๑ อัตราค่าเช่าให้ใช้ตามอัตราที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. โดย ส.ป.ก. ได้จัดทำประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ ประกาศเมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๕ ซึ่งผ่านความเห็นชอบตามมติ คปก. ครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ และมติคณะอนุกรรมการประเมินมูลค่าที่ดิน หรืออสังหาริมทรัพย์ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๕ ได้ทบทวนอัตราค่าเช่าโดยกำหนดอัตราตามมติเดิม (มติคณะอนุกรรมการ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๔) ซึ่งอัตราค่าเช่าที่ดินตามประกาศ ส.ป.ก. ให้ใช้บังคับกับเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ โดยสิทธิการเช่าตามระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ รายละเอียด ดังนี้

๑.๑.๑ ที่ดินที่เช่าที่มีเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่ ให้คิดค่าเช่าในอัตราไร่ละ ๑๐๐ บาทต่อปี

๑.๑.๒ ที่ดินที่เช่าที่มีเนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่ นอกจากการคิดค่าเช่าตามข้อ ๑.๑.๑ แล้ว ให้คิดค่าเช่าสำหรับที่ดินส่วนที่เกินในอัตราร้อยละ ๐.๑ ของราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ในปีที่จัดทำสัญญาเช่า โดยให้คิดค่าเช่าขั้นต่ำไร่ละ ๑๐๐ บาทต่อปี และค่าเช่าขั้นสูงไม่เกินไร่ละ ๖๐๐ บาทต่อปี

๑.๑.๓ กรณีคำนวณค่าเช่ามีเศษเงิน เศษของบาทให้ปัดขึ้นเป็นหนึ่งบาท

ทั้งนี้ อัตราค่าเช่าไม่ปรับปรุงตามการปรับปรุงบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์

๑.๒ กรณีจัดที่ดินที่ต้องคำนวณตามอัตราประกาศ ส.ป.ก.

๑.๒.๑ สิทธิการเช่าที่ดินของรัฐเพื่อเกษตรกรรม ตามระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ ปี ๒๕๖๔

๑.๒.๒ ผู้ได้รับสิทธิการเช่าที่ดินของรัฐเพื่อเกษตรกรรมตามข้อ ๑.๒.๑ ซึ่งเป็นผู้ได้รับการจัดที่อยู่อาศัยเฉพาะในเขตที่ดินชุมชน ประเภทที่ดินของรัฐ ตามประกาศ คปก. เรื่อง รายการกิจการอื่นที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดตามมาตรา ๓๐ วรรคห้า แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ พ.ศ. ๒๕๖๓ และประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดอัตราค่าตอบแทนการใช้ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์สำหรับกิจการที่เป็นการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๖๕ (ประกาศ คปก. อัตราค่าตอบแทนกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่อง)

๒. การกำหนดพื้นที่เพื่อคำนวณตามอัตราประกาศ ส.ป.ก.

๒.๑ เฉพาะเนื้อที่ที่ได้รับสิทธิการเช่าที่ดินของรัฐเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ ๑.๒.๑ และได้รับการจัดที่อยู่อาศัยในเขตที่ดินชุมชน ประเภทที่ดินของรัฐ ตามข้อ ๑.๒.๒ โดยไม่นำเนื้อที่จากสิทธิที่ได้จาก

/การปฏิรูปที่ดิน...

การปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกรณีอื่นมารวมคำนวณด้วย เนื่องจากมีเจตนารมณ์ในการกระจายการถือครองที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน และช่วยเหลือเกษตรกรผู้ได้รับสิทธิจากการปฏิรูปที่ดิน ซึ่งถือครองพื้นที่ขนาดเล็ก จึงกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินในส่วน ๑๕ ไร่แรกในอัตราขั้นต่ำ เช่น

ตัวอย่างที่ ๑ กรณีมีสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมอยู่แล้ว เช่น เดิมได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์โดยได้รับมอบเอกสารสิทธิ ส.ป.ก. ๔-๐๑ เนื้อที่จำนวน ๒๐ ไร่ ต่อมาขอรับการจัดที่ดินของรัฐเพื่อเกษตรกรรมโดยสิทธิการเช่า เนื้อที่จำนวน ๑๐ ไร่

ดังนั้น อัตราค่าเช่าที่ดินตามประกาศฯ คือ ๑๐๐ บาทต่อไร่ต่อปี (สำหรับเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่แรก) คูณ เนื้อที่จำนวน ๑๐ ไร่ เท่ากับ ค่าเช่าที่ดิน ๑,๐๐๐ บาทต่อปี

ตัวอย่างที่ ๒ กรณีไม่มีสิทธิการจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมาก่อน เช่น ได้รับสิทธิการเช่าที่ดินของรัฐเพื่อเกษตรกรรม เนื้อที่จำนวน ๑๐ ไร่ และภายหลังได้รับการจัดที่อยู่อาศัยในเขตที่ดินชุมชน ประเภทที่ดินของรัฐ เนื้อที่จำนวน ๐ ไร่ ๒ งาน ๐ ตารางวา

ดังนั้น แปลงเกษตรกรรม ค่าเช่าที่ดิน จำนวน ๑,๐๐๐ บาทต่อปี (อัตราค่าเช่า ๑๐๐ บาทต่อไร่ คูณ เนื้อที่จำนวน ๑๐ ไร่) ส่วนกรณีแปลงที่อยู่อาศัย ค่าตอบแทน จำนวน ๕๐ บาทต่อปี (อัตราค่าเช่า ๑๐๐ บาทต่อไร่ คูณ เนื้อที่จำนวน ๐.๕ ไร่) รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑,๐๕๐ บาทต่อปี กรณีเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่แรก

๒.๒ กรณีได้รับสิทธิการเช่าที่ดินของรัฐเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ ๑.๒.๑ และหรือ ได้รับการจัดที่อยู่อาศัยในเขตที่ดินชุมชน ประเภทที่ดินของรัฐ ตามข้อ ๑.๒.๒ ในคราวเดียวกันรวมกันมากกว่า ๑ แปลง การกำหนดเนื้อที่เพื่อการคำนวณค่าเช่าที่ดิน ๑๕ ไร่แรก ให้พิจารณาแปลงที่ดินที่มีราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ต่อไร่ที่ต่ำที่สุดคำนวณในส่วน ๑๕ ไร่แรก ตามลำดับ

๒.๓ การจัดเตรียมข้อมูลเนื้อที่เพื่อประกอบการคำนวณตามอัตราประกาศ ส.ป.ก.

๒.๓.๑ กลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน ดำเนินการตรวจสอบฐานข้อมูลการจัดที่ดินและจัดทำข้อมูลตาม " แบบรายงานข้อมูลพื้นที่ประกอบการคำนวณค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทน ประเภทที่ดินของรัฐ ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก." **ตามเอกสารหมายเลข ๑** จัดส่งให้กลุ่มการเงินบัญชีและจัดเก็บผลประโยชน์

สามารถศึกษาตัวอย่าง กรณีศึกษา **ตามเอกสารหมายเลข ๑.๑ และ ๑.๒**

๒.๓.๒ กลุ่มการเงินบัญชีและจัดเก็บผลประโยชน์ คำนวณค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทนตามข้อมูลแบบรายงานตาม ๒.๓.๑ และอัตราตามประกาศ ส.ป.ก. โดยคำนวณตาม "ตารางประกอบการคำนวณค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทน ประเภทที่ดินของรัฐ ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก." **ตามเอกสารหมายเลข ๒** และจัดส่งให้กลุ่มกฎหมายเพื่อกำหนดค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทนต่อปีในการจัดทำสัญญาต่อไป

สามารถศึกษาตัวอย่าง กรณีศึกษา **ตามเอกสารหมายเลข ๒.๑ ถึง ๒.๓**

หมายเหตุ ๑. เมื่อจัดทำสัญญาแล้วเสร็จ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด รวบรวมเอกสารหมายเลข ๑ และ ๒ รวมเก็บไว้กับคู่ฉบับสัญญาแต่ละฉบับ รวมทั้งแนบมาพร้อมสัญญากรณีจัดส่งสัญญาให้ ส.ป.ก. ตรวจสอบ

๒. การคำนวณราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์และการจัดเก็บเอกสาร ให้ดำเนินการ ตามข้อ ๓.๓ ตามหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๒๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

/๓.การกำหนด...

๓. การกำหนดวันเริ่มระยะเวลาเพื่อเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทน

๓.๑ กรณีเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ โดยสิทธิการเช่า ตามข้อ ๑.๒.๑ ระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๔๒ ให้เรียกเก็บค่าเช่าที่ดินตั้งแต่วันที่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามที่ระบุในสัญญาเช่าที่ดิน และให้ชำระเงินค่าเช่าเป็นรายปี กำหนดชำระก่อนครบกำหนดวันเข้าทำประโยชน์ของปีถัดปี เช่น นาย ก เข้าทำประโยชน์ที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๕ ดังนั้น นาย ก ต้องชำระค่าเช่าที่ดินฯ สำหรับปี ๒๕๖๕ ก่อนวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๖ เป็นต้น

๓.๒ กรณีได้รับการจัดที่อยู่อาศัยเฉพาะในเขตที่ดินชุมชน ประเภทที่ดินของรัฐ ตามข้อ ๑.๒.๒ ให้เรียกเก็บค่าตอบแทนตั้งแต่วันที่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามที่ระบุในสัญญาเช่าหรือสัญญาเข้าทำประโยชน์ และให้ชำระค่าตอบแทนเป็นรายปี กำหนดชำระนับแต่วันที่เข้าทำประโยชน์

๓.๓ กรณีจัดที่ดินในคราวเดียวกันมากกว่า ๑ แปลง วันเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามที่ระบุในสัญญา จึงไม่ควรกำหนดให้แตกต่างกัน

๔. การจัดทำสัญญา

๔.๑ จัดทำสัญญาเช่าเป็นรายแปลง (๑ แปลง ๑ สัญญา) กรณีจัดที่ดินด้วยสิทธิการเช่ามากกว่า ๑ แปลง ในคราวเดียวกันและแปลงที่ดินติดต่อกัน ควรดำเนินการรวมแปลงที่ดินกำหนดเลขแปลง/ระวางเดียวกัน

๔.๒ การกำหนดเลขสัญญา ให้กำหนดเลขสัญญาตามปีงบประมาณ ตามหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๖๒๒๘ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๖๔

๕. การบอกเลิกสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

๕.๑ ระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๕๑ (๑) กำหนดให้เรียกเก็บค่าเช่ากับหนี้ที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. กรณีรับชำระค่าเช่าไว้ล่วงหน้าให้คืนเงินหลังหักค่าเช่าและหนี้ที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. ถ้าเงินค่าเช่าล่วงหน้าที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมชำระไว้และการบอกเลิกสัญญามีทายาทอื่นได้รับการจัดที่ดินตามข้อ ๓๗ วรรคสอง ห้ามคืนเงินส่วนนั้นแก่ผู้เช่า

๕.๒ การบันทึกยกเลิกสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในระบบกองทุนฯ

ก. กรณีผู้เช่ามีหนังสือบอกเลิกสัญญา ให้บันทึกการยกเลิกสัญญาในทะเบียนผู้เช่าที่ดินระบบกองทุนฯ โดยบันทึกรหัส “C” และวันที่บอกเลิกสัญญา

ข. กรณี ส.ป.ก. บอกเลิกสัญญาเช่า ให้บันทึกการยกเลิกสัญญาในทะเบียนผู้เช่าที่ดินระบบกองทุนฯ โดยบันทึกรหัส “C” และวันที่ ปทจ. ลงนามหนังสือแจ้งบอกเลิกสัญญา

ค. การบันทึกยกเลิกสัญญาในทะเบียนผู้เช่าที่ดินระบบกองทุนฯ ในส่วนหมายเหตุให้ระบุเหตุผลการบอกเลิกสัญญา เช่น เกษตรกรไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดิน เกษตรกรไม่ปฏิบัติตามสัญญาและหรือฝ่าฝืนระเบียบเข้าทำประโยชน์ข้อใด

๖. การขอคืนค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมชำระเกิน ให้ดำเนินการ ดังนี้

๖.๑ ตรวจสอบการชำระค่าเช่า การจัดทำสัญญา การบันทึกข้อมูลในทะเบียน ผู้เช่าระบบกองทุนฯ ให้มีความถูกต้องตรงกัน และตรวจสอบหนี้ค้างชำระกับ ส.ป.ก. และตรวจสอบการนำสิทธิตามสัญญาเช่าเป็นหลักประกันการกู้ยืมกับสถาบันการเงิน (ธ.ก.ส.) เป็นต้น

/๖.๒ ตรวจสอบ...

๖.๒ ตรวจสอบสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินนอกเหนือจากเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ ๖.๑ เช่น สิทธิการเข้าทำประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยในเขตที่ดินชุมชน การนำสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินไปค้ำประกันกับสถาบันการเงิน (ธ.ก.ส.) การกู้ยืมเงินและหนี้ค้างชำระกับกองทุนการปฏิรูปที่ดินฯ (ถ้ามี) เป็นต้น และดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๖.๓ การจัดส่งเอกสารหลักฐานให้ ส.ป.ก. เพื่อประกอบการพิจารณาคืนเงินให้เกษตรกร ดังนี้

(๑) สำเนาตารางประกอบการคำนวณค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทนประเภทที่ดินของรัฐ ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก. พร้อมลงลายมือชื่อ **ตามเอกสารหมายเลข ๒**

(๒) สำเนาบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ที่มีผลใช้บังคับ ณ วันที่จัดทำสัญญาเช่า (กรณีสัญญา คำนวณตามหลักเกณฑ์ร้อยละ ๐.๑ ในส่วนที่เนื้อที่เกินกว่า ๑๕ ไร่) และเอกสารการคำนวณราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ ตามข้อ ๓.๓ หนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๒๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

(๓) สำเนาคำร้องขอยกเลิก หนังสือบอกเลิกสัญญา และคำสั่งให้สิ้นสิทธิ ตามแต่กรณี

(๔) สำเนาสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

(๕) ทะเบียนผู้เช่าที่ดิน ระบบกองทุนฯ รวมทั้งทะเบียนแสดงการคำนวณที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาคืนเงิน

(๖) สำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการลดหรือยกเว้นค่าเช่า เช่น มติ คปก. มติ คปจ. ตามแต่กรณี พร้อมทั้งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหลักฐานทุกฉบับ

ให้ ส.ป.ก.จัดส่งเอกสารดังกล่าวภายใน ๓๐ วัน นับแต่เกษตรกรยื่นคำขอคืนเงินค่าเช่า เพื่อประกอบการพิจารณาตรวจสอบก่อนคืนเงินให้เกษตรกรต่อไป

เอกสารหมายเลข ๑

แบบรายงานข้อมูลพื้นที่ประกอบการคำนวณค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทน ประเภทที่ดินของรัฐ
ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ

ส.ป.ก.จังหวัด.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ข้อ ๑. ข้อมูลเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดิน

นาย/นางสาว/นาง/อื่นๆ.....ชื่อ.....นามสกุล.....

หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน: ☐-☐-☐-☐-☐-☐-☐-☐-☐-☐-☐-☐-☐

ข้อ ๒. ข้อมูลแปลงที่ดินที่ขอรับการจัดที่ดิน (คำนวณอัตราค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทน ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก.)

☐ เพื่อประกอบเกษตรกรรม เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

- ที่ตั้งของแปลงที่ดิน เลขที่แปลง.....ระวาง.....ตำบล.....อำเภอ.....
  ☐ ที่อยู่อาศัย (ระบุ) ในเขตพื้นที่ชุมชน/..... เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา
- ที่ตั้งของแปลงที่ดิน เลขที่แปลง.....ระวาง.....ตำบล.....อำเภอ.....

ข้อ ๓. ข้อมูลประวัติการจัดที่ดินที่ผ่านมา (คำนวณเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทนไว้แล้ว ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก)

จำนวน.....สัญญา เนื้อที่รวมทั้งสิ้น ..... ไร่.....งาน.....ตารางวา ประกอบด้วย

๓.๑ จัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยสิทธิการเช่า (สัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ)

๑) สัญญาเช่าที่ดิน เลขที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

๒) สัญญาเช่าที่ดิน เลขที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

๓.๒ จัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัย (สัญญาเช่า/สัญญาเข้าทำประโยชน์ ประเภทที่ดินของรัฐ)

๑) ในเขตพื้นที่ชุมชน สัญญาเข้าทำประโยชน์ เลขที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

๒) อื่นๆ (ระบุ).....สัญญาเช่าที่ดิน/เข้าทำประโยชน์ เลขที่.....เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา

ข้อ ๔ เนื้อที่คำนวณค่าเช่าที่ดิน/ค่าตอบแทน เพื่อจัดทำสัญญา (ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก.)

จำนวน.....แปลง เนื้อที่รวมทั้งสิ้น ..... ไร่.....งาน.....ตารางวา ประกอบด้วย

ลำดับ	ขอรับการจัดที่ดิน	แปลง เลขที่	ระวาง	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่ส่วนที่ ไม่เกิน ๑๕ ไร่	เนื้อที่ส่วนที่ เกิน ๑๕ ไร่

ลงชื่อ.....
(.....)
เจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อมูล

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน

เอกสารหมายเลข ๑.๑

ตัวอย่าง กรณีศึกษา การบันทึกข้อมูลพื้นที่ประกอบการคำนวณฯ

นางฟ้า คงสดชื่น ได้รับการสิทธิจากการปฏิรูปที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร ดังนี้

ข้อมูลประวัติการจัดที่ดินที่ผ่านมา

มี.ค. ๒๕๖๐ สิทธิตามเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ แปลงเกษตรกรรม เนื้อที่ ๕-๐-๐๐ ไร่*

ก.ค. ๒๕๖๕ สิทธิการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ สัญญาเช่าที่ดิน เลขที่ ๐๐๐๐๕/๒๕๖๕ เนื้อที่ ๗-๐-๐๐ ไร่

ข้อมูลแปลงที่ดินที่ขอรับการจัดที่ดิน

๑๐ ม.ค. ๒๕๖๖ ขอรับการจัดที่ดินโดยสิทธิการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ แปลงเลขที่ ๒ ระวาง ๕๐๔๙ll๔๘๓๔ ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ เนื้อที่ ๑๐-๐-๐๐ ไร่

๑๐ ม.ค. ๒๕๖๖ ขอรับการจัดที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ชุมชน แปลงเลขที่ ๑๕ ระวาง ๕๖๗๘ll๖๕๓๔ ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ เนื้อที่ ๐-๑-๐๐ ไร่

ดังนั้น กรณีนางฟ้า คงสดชื่น ข้อมูลเนื้อที่ประกอบการคำนวณค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทน ดังนี้

แปลงที่ดินคำนวณ ค่าเช่า/ค่าตอบแทน	**การจัดที่ดินที่ผ่านมา (ข้อมูลตามข้อ ๓)**	**ขอรับการจัดที่ดิน (ข้อมูลตามข้อ ๒)**	**เนื้อที่คำนวณตามอัตราประกาศ ส.ป.ก. (ข้อมูลตาม ข้อ ๔)**
แปลงเกษตรกรรม	๗-๐-๐๐ ไร่	๑๐-๐-๐๐ ไร่	ไม่เกิน ๑๕ ไร่ เท่ากับ ๘-๐-๐๐ ไร่ ส่วนเกิน ๑๕ ไร่ เท่ากับ ๒-๐-๐๐ ไร่
แปลงที่อยู่อาศัย		๐-๑-๐๐ ไร่	ส่วนเกิน ๑๕ ไร่ เท่ากับ ๐-๑-๐๐ ไร่
สรุปเนื้อที่คำนวณ ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก.	-	**๑๐-๑-๐๐ ไร่**	**ไม่เกิน ๑๕ ไร่ เท่ากับ ๘-๐-๐๐ ไร่ (๑ แปลง)** **ส่วนเกิน ๑๕ ไร่ เท่ากับ ๒-๑-๐๐ ไร่ (๒แปลง)**

***หมายเหตุ:** ไม่นำเนื้อที่จากสิทธิที่ได้จากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกรณีอื่นมารวมคำนวณ

เอกสารหมายเลข ๑.๒

แบบรายงานข้อมูลพื้นที่ประกอบการคำนวณค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทน ประเภทที่ดินของรัฐ
ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ
ส.ป.ก. จังหวัดกำแพงเพชร

วันที่ ๓๐ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อ ๑. ข้อมูลเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดิน

~~นาย/นางสาว~~/นาง/~~อื่นๆ~~.....ชื่อ.....ฟ้า.....นามสกุล..... คงสดชื่น.....

หมายเลขบัตรประจำตัวประชาชน: ๓ - ๑ - ๑ - ๑ - ๑ - ๑ - ๒ - ๑ - ๑ - ๑ - ๑ - ๑ - ๑

ข้อ ๒. ข้อมูลแปลงที่ดินที่ขอรับการจัดที่ดิน (คำนวณอัตราค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทน ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก.)

☑ เพื่อประกอบเกษตรกรรม เนื้อที่...๑๐.....ไร่...๐....งาน.....๐๐....ตารางวา

- ที่ตั้งของแปลงที่ดิน เลขที่แปลง....๒.....ระวาง...๕๐๔๙II๔๘๓๔....ตำบล...หนองหลวง..อำเภอ..ลานกระบือ....
  ☑ ที่อยู่อาศัย (ระบุ) ในเขตพื้นที่ชุมชน/.....-... เนื้อที่....๐.....ไร่....๑....งาน.....๐๐....ตารางวา
- ที่ตั้งของแปลงที่ดิน เลขที่แปลง....๑๕....ระวาง..๕๖๗๘II๖๕๓๔.....ตำบล..หนองหลวง....อำเภอ..ลานกระบือ....

ข้อ ๓. ข้อมูลประวัติการจัดที่ดินที่ผ่านมา (คำนวณเรียกเก็บค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทนไว้แล้ว ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก)

จำนวน...๑.....สัญญา เนื้อที่รวมทั้งสิ้น .....๗..... ไร่.....๐.....งาน....๐๐.....ตารางวา ประกอบด้วย

๓.๑ จัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยสิทธิการเช่า (สัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ)

๑) สัญญาเช่าที่ดิน เลขที่.....๐๐๐๐๕/๒๕๖๕.....เนื้อที่....๗....ไร่.....๐.....งาน...๐๐....ตารางวา

๒) สัญญาเช่าที่ดิน เลขที่.....-.....เนื้อที่....-.....ไร่.....-.....งาน.....-.....ตารางวา

๓.๒ จัดที่ดินเพื่ออยู่อาศัย (สัญญาเช่า/สัญญาเข้าทำประโยชน์ ประเภทที่ดินของรัฐ)

๑) ในเขตพื้นที่ชุมชน สัญญาเข้าทำประโยชน์ เลขที่.....-.....เนื้อที่...-.....ไร่.....-...งาน...-....ตารางวา

๒) อื่นๆ (ระบุ).....-.....สัญญาเช่าที่ดิน/เข้าทำประโยชน์ เลขที่.....-....เนื้อที่...-.....ไร่....-....งาน...-....ตารางวา

ข้อ ๔ เนื้อที่คำนวณค่าเช่าที่ดิน/ค่าตอบแทน เพื่อจัดทำสัญญา (ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก.)

จำนวน....๒.....แปลง เนื้อที่รวมทั้งสิ้น .....๑๐.... ไร่.....๑...งาน...๐๐....ตารางวา ประกอบด้วย

ลำดับ	ขอรับการจัดที่ดิน	แปลง เลขที่	ระวาง	เนื้อที่ (ไร่)	เนื้อที่ส่วนที่ ไม่เกิน ๑๕ ไร่	เนื้อที่ส่วนที่ เกิน ๑๕ ไร่
๑	เกษตรกรรม (สิทธิการเช่า)	๒	๕๐๔๙II๔๘๓๔	๑๐-๐-๐๐	๘-๐-๐๐	๒-๐-๐๐
๒	ที่อยู่อาศัย (สิทธิเข้าทำประโยชน์)	๑๕	๕๖๗๘II๖๕๓๔	๐-๑-๐๐	-	๐-๑-๐๐

ลงชื่อ.....
(.....)
เจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อมูล

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน

ตารางประกอบการคำนวณค่าเช่าและค่าตอบแทน ประเภทที่ดินของรัฐ ตามอัตราประกาศ สป.ก.

ชื่อ - นามสกุลของเกษตรกร :..... **เลขที่สัญญา (13 หลัก) :**..... **วัน/เดือน/ปี พ.ศ. (วันเข้าทำประโยชน์):** .....

ข้อมูลที่ตั้งของแปลงที่ดินที่อนุญาต เลขที่แปลง.....ระวาง.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด..... .. **เนื้อที่รวม** .....ไร่.....งาน.....ตารางวา

กำหนดชำระภายในวันที่/เดือน..... ของทุกปี **โดยเริ่มชำระตั้งแต่วันที่/เดือน/ปี พ.ศ**.....

(1)	(2)			(3)				(4) = (3)*100	(5)				(6)	(7) = นำ (6) มาคำนวณตามอัตราประกาศ	(8) = (5)*(7)	(9) = (4)+(8)	(10)
ลำดับที่	เนื้อที่ทั้งแปลง			กรณีจำนวนเนื้อที่ไม่เกิน 15 ไร่				ผลการคำนวณ	กรณีจำนวนเนื้อที่ส่วนเกิน 15 ไร่				ราคาประเมินทุนทรัพย์	ผลการคำนวณค่าเช่า/ค่าตอบแทน ต่อไร่	ผลการคำนวณ	ผลรวม	ผลรวม
	ไร่	งาน	ตารางวา	ไร่	งาน	ตารางวา	เนื้อที่ (ไร่)	ส่วนไม่เกิน 15 ไร่ (บาท/ปี) (อัตรา 100 บาท/ไร่/ปี)	ไร่	งาน	ตารางวา	เนื้อที่ (ไร่)	ที่ดินของพื้นที่ต่อ 1 ไร่ (บาท/ไร่)	(อัตราร้อยละ 0.1 ของราคาประเมินฯ ขั้นต่ำ 100 บาท <-> สูงสุด 600 บาท)	ส่วนเกิน 15 ไร่ (บาท/ปี)	ทั้งแปลงก่อนปัดเศษ (บาทต่อปี)	ทั้งแปลงหลังปัดเศษ (บาทต่อปี)
1	0	0	0.00	0	0	0.00	0.0000	0.00	0	0	0.00	0.0000	0	0.00	0.00	0.00	0
2	0	0	0.00	0	0	0.00	0.0000	0.00	0	0	0	0.0000	0	0.00	0.00	0.00	0

หมายเหตุ:

1. อัตราค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทน ประเภทที่ดินของรัฐ คำนวณตามอัตราประกาศ สป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ กำหนดไว้ 1) ที่ดินที่เช่ามีเนื้อที่ ไม่เกิน 15 ไร่ ให้คิดค่าเช่าในอัตราไร่ละ 100 บาทต่อปี 2) ที่ดินที่ที่เช่ามีเนื้อที่เกินกว่า 15 ไร่ นอกจากการคิดตาม 1) แล้ว ให้คิดค่าเช่าสำหรับที่ดินส่วนเกินในอัตราร้อยละ 0.1 ของราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน ของกรมธนารักษ์ในปีที่จัดทำสัญญา โดยให้คิดค่าเช่าขั้นต่ำไร่ละ 100 บาทต่อปี และค่าเช่าขั้นสูงไม่เกินไร่ละ 600 บาทต่อปี 3) กรณีการคำนวณค่าเช่ามีเศษเงิน เศษของบาทให้ปัดขึ้นเป็นหนึ่งบาท
2. การใช้บัญชีและการคำนวณราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ ให้ปฏิบัติตามหนังสือ ที่ กษ 1207/ว 2338 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2564

ลงชื่อ.....ผู้จัดทำข้อมูล

(.....)

ตำแหน่ง.....

วันที่.....

ลงชื่อ.....

(.....)

ผู้อำนวยการกลุ่มการเงินบัญชีและจัดเก็บผลประโยชน์

วันที่.....

คำอธิบายตารางประกอบการคำนวณค่าเช่าและค่าตอบแทน ประเภทที่ดินของรัฐ ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ

ช่องที่	ชื่อหัวข้อ	คำอธิบาย
๑	ลำดับที่	ระบุลำดับของแปลงที่ดิน
๒	เนื้อที่ดินทั้งแปลง	ระบุจำนวนเนื้อที่เป็น ไร่-งาน-ตารางวา
๓	จำนวนเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่	ระบุจำนวนเนื้อที่ที่จัดให้เช่าเพื่อเกษตรกรรมรวมกับที่อยู่อาศัย**กรณีส่วนไม่เกิน ๑๕ ไร่** ระบุจำนวนเนื้อที่เป็น ไร่-งาน-ตารางวา **และแปลงจำนวนเนื้อที่เป็นจำนวนไร่ เช่น เนื้อที่ ๑๔ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา คือ ๑๔.๖๒๕๐ ไร่ (ที่ดิน ๑ ไร่ = ๔ งาน = ๔๐๐ ตารางวา)**
๔	**ผลการคำนวณ ส่วนไม่เกิน ๑๕ ไร่**	ผลการคำนวณค่าเช่าที่ดิน/ค่าตอบแทน (บาท/ปี) ซึ่งประกาศฯ กำหนดอัตราค่าเช่า ๑๐๐ บาท/ไร่/ปี **ในกรณีส่วนของที่ดินไม่เกิน ๑๕ ไร่ (กรณีได้รับการจัดที่ดินฯ ไม่เกิน ๑๕ ไร่ ไม่ต้องคำนวณราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน)** โดยให้นำเนื้อที่รวม (ไร่) ในช่องที่ (๓) คูณ อัตราค่าเช่า ๑๐๐ บาท/ไร่/ปี เช่น ๑๔.๖๒๕๐ ไร่ คูณ ๑๐๐ บาทต่อไร่ต่อปี เท่ากับ ๑,๔๖๒.๕๐ บาท เป็นต้น
๕	จำนวนเนื้อที่ ส่วนเกิน ๑๕ ไร่	ระบุจำนวนเนื้อที่ส่วนเกิน ๑๕ ไร่ ระบุจำนวนเนื้อที่เป็น ไร่-งาน-ตารางวา **และแปลงจำนวนเนื้อที่เป็นจำนวนไร่** เช่น เนื้อที่จัดให้เช่าทั้งหมด คือ ๒๐ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา เมื่อแปลงเป็นจำนวนไร่เท่ากับ ๒๐.๖๒๕๐ ไร่ (ที่ดิน ๑ ไร่ = ๔ งาน = ๔๐๐ ตารางวา) ดังนั้น เนื้อที่ส่วนเกิน ๑๕ ไร่ เท่ากับ ๕.๖๒๕๐ ไร่ เป็นต้น
๖	ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของพื้นที่ต่อ ๑ ไร่	กรณีเนื้อที่จัดให้เช่าเกิน ๑๕ ไร่ ให้คำนวณราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน (บาท/ไร่) โดยปฏิบัติตามหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๒๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔
๗	ผลการคำนวณ ค่าเช่า/ค่าตอบแทนต่อไร่	ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินต่อไร่ **คูณ** ร้อยละ ๐.๑ **เท่ากับ** ค่าเช่าที่ดินต่อไร่ (ช่องที่ ๖ คูณร้อยละ ๐.๑ สูตรคำนวณ คือ **(ช่องที่ ๖) X (๐.๑/๑๐๐)** **หมายเหตุ:** กำหนดอัตราค่าเช่าส่วนเกิน ๑๕ ไร่ เท่ากับ อัตราร้อยละ ๐.๑ ของราคาประเมินฯ ขั้นต่ำ ๑๐๐ บาทต่อไร่ต่อปี <-> สูงสุด ๖๐๐ บาทต่อไร่ต่อปี
๘	**ผลการคำนวณ ส่วนเกิน ๑๕ ไร่**	จำนวนเนื้อที่ส่วนเกินที่จัดให้เช่า (ไร่) (ช่องที่ ๕) **คูณ** ค่าเช่าต่อไร่ (ช่องที่ ๗) เท่ากับ (ค่าเช่าคิดเป็นบาท/ปี)
๙	ผลรวมทั้งแปลง ก่อนปัดเศษ	ผลรวมค่าเช่าที่ดิน คือ ส่วนที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่ รวมกับค่าเช่าที่ดินส่วนที่เกิน ๑๕ ไร่ (ถ้ามี) คือ ช่องที่ (๔) รวมกับช่องที่ (๘) ก่อนปัดเศษ
๑๐	ผลรวมทั้งแปลง หลังปัดเศษ	ผลรวมค่าเช่าที่ดินทั้งแปลง (ช่องที่ ๙) ปัดเศษค่าเช่า โดยปัดเศษของบาทขึ้นเป็นหนึ่งบาท เช่น ค่าเช่าที่ดินรวมทั้งแปลง ๑,๔๖๒.๕๐ บาทต่อปี ปัดเศษขึ้นเป็น ๑,๔๖๓ บาทต่อปี (ช่องที่ ๑๐)

เอกสารหมายเลข ๒.๒

ตัวอย่าง กรณีศึกษาการคำนวณค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทน ประเภทที่ดินของรัฐ ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ

ลำดับที่ ๑. นายแดง ใจดี เป็นเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยสิทธิการเช่าประเภทที่ดินของรัฐ เนื้อที่ประมาณ ๑๔ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา ที่ดินตั้งอยู่ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แปลงที่ดินตั้งอยู่บริเวณถนนทางหลวงชนบท เนื่องจากจำนวนเนื้อที่ดินที่ได้รับการจัดที่ดินด้วยสิทธิการเช่า ไม่เกิน ๑๕ ไร่ จึงไม่ต้องคำนวณราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ ตามหนังสือที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๒๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔

ดังนั้น ที่ดินที่เช่าที่มีเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่ ให้คิดค่าเช่าในอัตราไร่ละ ๑๐๐ บาทต่อปี

ลำดับที่ ๒. นายดำ ใจสะอาด เป็นเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยสิทธิการเช่าประเภทที่ดินของรัฐ เนื้อที่ประมาณ ๒๐ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา ที่ดินตั้งอยู่ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แปลงที่ดินตั้งอยู่บริเวณถนนทางหลวงชนบท มีราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ บัญชีแนบรายตำบลและคำนวณราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินตามหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๒๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ราคาประเมิน ณ ปีที่จัดทำสัญญาเช่า ตารางวาละ ๓๐๐ บาท ไร่ละ ๑๒๐,๐๐๐ บาท

ดังนั้น

๑) ที่ดินที่เช่าที่มีเนื้อที่ไม่เกิน ๑๕ ไร่ ให้คิดค่าเช่าในอัตราไร่ละ ๑๐๐ บาทต่อปี

๒) ที่ดินที่เช่าที่มีเนื้อที่ส่วนเกิน ๑๕ ไร่ คือ จำนวน ๕ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา คิดค่าเช่าในอัตราร้อยละ ๐.๑ ของราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ในปีที่จัดทำสัญญาเช่า โดยให้คิดค่าเช่าขั้นต่ำไร่ละ ๑๐๐ บาทต่อปี และค่าเช่าขั้นสูงไม่เกินไร่ละ ๖๐๐ บาทต่อปี

ลำดับที่ ๓. นายขาว มีคุณธรรม เป็นเกษตรกรได้รับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยสิทธิการเช่าประเภทที่ดินของรัฐ จำนวน ๒ แปลง ในคราวเดียวกัน เนื้อที่ดินรวมประมาณ ๓๐ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา มีรายละเอียด ดังนี้

แปลงเกษตรกรรม ที่ ๑ เนื้อที่ดินประมาณ ๑๐ ไร่ ๐ งาน ๐ ตารางวา ที่ดินตั้งอยู่ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แปลงที่ดินตั้งอยู่บริเวณถนนทางหลวงชนบท มีราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินตามบัญชีแนบรายตำบลและคำนวณราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินตามหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๒๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ราคาประเมิน ณ ปีที่จัดทำสัญญาเช่า ตารางวาละ ๓๐๐ บาท ไร่ละ ๑๒๐,๐๐๐ บาท

แปลงเกษตรกรรม ที่ ๒ เนื้อที่ดินประมาณ ๒๐ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา ที่ดินตั้งอยู่ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แปลงที่ดินตั้งอยู่บริเวณถนนทางหลวงชนบท มีราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินตามบัญชีแนบรายตำบลและคำนวณราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินตามหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๒๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ราคาประเมิน ณ ปีที่จัดทำสัญญาเช่า ตารางวาละ ๒๐๐ บาท ไร่ละ ๘๐,๐๐๐ บาท

ดังนั้น

๑) ที่ดินที่เช่าแปลงเกษตรกรรมที่ ๒ เนื้อที่ ๑๕ ไร่ ให้คิดค่าเช่าในอัตราไร่ละ ๑๐๐ บาทต่อปี

๒) ที่ดินเนื้อที่ส่วนเกิน ๑๕ ไร่ คิดค่าเช่าในอัตราร้อยละ ๐.๑ ของราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ในปีที่จัดทำสัญญาเช่า โดยให้คิดค่าเช่าขั้นต่ำไร่ละ ๑๐๐ บาทต่อปี และค่าเช่าขั้นสูงไม่เกินไร่ละ ๖๐๐ บาทต่อปี ดังนี้

/แปลง...

แปลงเกษตรกรรมที่ ๒ เนื้อที่ ๕ ไร่ ๒ งาน ๕๐ ตารางวา ให้คิดค่าเช่าในอัตราขั้นต่ำอัตราไร่ละ ๑๐๐ บาทต่อปี (๘๐,๐๐๐*๐.๑/๑๐๐ = ๘๐ บาท)

แปลงเกษตรกรรมที่ ๑ เนื้อที่ ๑๐ ไร่ ๐ งาน ๐ ตารางวา ให้คิดค่าเช่าในอัตราไร่ละ ๑๒๐ บาทต่อปี (๑๒๐,๐๐๐*๐.๑/๑๐๐ = ๑๒๐ บาท)

กรณีจัดที่ดินโดยได้รับสิทธิการเช่า จำนวนมากกว่า ๑ แปลงในคราวเดียวกัน ให้คำนวณค่าเช่าจากแปลงที่มีราคาประเมินฯ ต่ำที่สุด ในส่วนของ ๑๕ ไร่แรกก่อน ตามลำดับ

ลำดับที่ ๔. นายเทา มือสะอาด เป็นเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยสิทธิการเช่าประเภทที่ดินของรัฐและที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ชุมชน ประเภทที่ดินของรัฐ จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่ดินรวมประมาณ ๑๙ ไร่ ๐ งาน ๐ ตารางวา มีรายละเอียด ดังนี้

แปลงเกษตรกรรม เนื้อที่ประมาณ ๑๘ ไร่ ๐ งาน ๐ ตารางวา ที่ดินตั้งอยู่ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แปลงที่ดินตั้งอยู่บริเวณถนนทางหลวงแผ่นดิน ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์บัญชีแนบรายตำบลและคำนวณราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินตามหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๒๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ราคาประเมิน ณ ปีที่จัดทำสัญญาเช่า ตารางวาละ ๒๐๐ บาท ไร่ละ ๘๐,๐๐๐ บาท

แปลงที่อยู่อาศัยในเขตพื้นชุมชน เนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ๐ งาน ๐ ตารางวา ที่ดินตั้งอยู่ตำบลหนองหลวง อำเภอลานกระบือ จังหวัดกำแพงเพชร แปลงที่ดินตั้งอยู่บริเวณถนนทางหลวงราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์บัญชีแนบรายตำบลและคำนวณราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินตามหนังสือ ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๒๓๓๘ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ราคาประเมิน ณ ปีที่จัดทำสัญญาเช่า ตารางวาละ ๑,๕๐๐ บาท ไร่ละ ๖๐๐,๐๐๐ บาท

การคำนวณค่าเช่าในกรณีนายเทาฯ ดำเนินการ ดังนี้

กรณีที่ ๑ จัดที่ดินแปลงเกษตรกรรมและแปลงที่อยู่อาศัยในคราวเดียวกัน

๑) แปลงที่ดินใดมีราคาประเมินฯ ต่ำกว่าให้คำนวณค่าเช่าจากแปลงที่มีราคาประเมินฯ ต่ำกว่าในส่วนของ ๑๕ ไร่แรกก่อน

ดังนั้น

แปลงเกษตรกรรม เนื้อที่ ๑๕ ไร่ ให้คิดค่าเช่าในอัตราไร่ละ ๑๐๐ บาทต่อปี และเนื้อที่ ๓ ไร่ ให้คิดค่าเช่าในอัตราขั้นต่ำอัตราไร่ละ ๑๐๐ บาทต่อปี (๘๐,๐๐๐*๐.๑/๑๐๐ = ๘๐ บาท) สำหรับแปลงที่อยู่อาศัย เนื้อที่ ๑ ไร่ ให้คิดค่าตอบแทนในอัตราไร่ละ ๖๐๐ บาทต่อปี (๖๐๐,๐๐๐*๐.๑/๑๐๐ = ๖๐๐ บาท)

กรณีที่ ๒ จัดที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ชุมชน ก่อนได้รับการจัดที่ดินแปลงที่ดินเกษตรกรรม

๑) หากนายเทาฯ ยังไม่เป็นเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และไม่ใช่บุคคลรับจ้างประกอบเกษตรกรรมให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือไม่เข้าเงื่อนไขการยกเว้นค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดิน เมื่อนายเทาฯ ได้รับการจัดที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ชุมชนก่อนรับการจัดแปลงที่ดินเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ ด้วยสิทธิการเช่า นายเทาฯ จะต้องชำระค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ที่ดินหรืออสังหาริมทรัพย์ กรณีค่าตอบแทนสำหรับที่อยู่อาศัย ตามประกาศ คปก. อัตราค่าตอบแทนกิจการสนับสนุนหรือเกี่ยวเนื่อง ร้อยละ ๑.๐ ของมูลค่าทรัพย์สินต่อปี

๒) หากภายหลังนายเทาฯ ได้รับการจัดที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ชุมชนตาม ๑) แล้ว ปรากฏว่า นายเทาฯ มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรและได้รับการจัดที่ดินแปลงเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ โดยสิทธิการเช่า การคำนวณค่าเช่าแปลงเกษตรกรรม ตามประกาศ ส.ป.ก. จะไม่นำเนื้อที่แปลงที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ชุมชน เนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ๐ งาน ๐ ตารางวา มานับรวมคำนวณตามประกาศ ส.ป.ก.

/สำหรับ...

๓

สำหรับแปลงที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่ชุมชน เนื้อที่ประมาณ ๑ ไร่ ๐ งาน ๐ ตารางวา ดังกล่าว เมื่อนายนายเทาฯ ได้รับการจัดที่ดินแปลงเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ โดยสิทธิการเช่าตาม ๒) แล้ว ให้คำนวณเรียกเก็บค่าตอบแทนตามอัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ ตามที่ ส.ป.ก. ประกาศ กำหนด) และให้แก้ไขอัตราค่าตอบแทนในสัญญาด้วยหมึกสีแดง ลงลายมือชื่อและวันที่กำกับ รวมทั้งแก้ไขข้อมูลในระบบกองทุนฯ

ตัวอย่าง กรณีศึกษาการคำนวณค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทน ประเภทที่ดินของรัฐ ตามอัตราประกาศ ส.ป.ก.

ค่าเช่า / ค่าตอบแทน ต่อปี กำหนดในสัญญา

(1)	(2)			(3)				(4) = (3)*100	(5)				(6)	(7) = นำ (6) มาคำนวณตามอัตราประกาศ	(8) = (5)*(7)	(9) = (4)+(8)	(10)
ลำดับที่	เนื้อที่ทั้งแปลง			จำนวนเนื้อที่ไม่เกิน 15 ไร่				ผลการคำนวณ	จำนวนเนื้อที่ส่วนเกิน 15 ไร่				ราคาประเมินทุนทรัพย์	ผลการคำนวณค่าเช่า/ค่าตอบแทน ต่อไร่	ผลการคำนวณ	ผลรวม	ผลรวม
	ไร่	งาน	ตารางวา	ไร่	งาน	ตารางวา	เนื้อที่ (ไร่) ส่วนไม่เกิน 15 ไร่	ส่วนไม่เกิน 15 ไร่ (บาท/ปี) (อัตรา 100 บาท/ไร่/ปี)	ไร่	งาน	ตารางวา	เนื้อที่ (ไร่) ส่วนเกิน 15 ไร่	ที่ดินของพื้นที่ต่อ 1 ไร่ (บาท/ไร่)	(อัตราร้อยละ 0.1 ของราคาประเมินฯ ขั้นต่ำ 100 บาท <-> สูงสุด 600 บาท)	ส่วนเกิน 15 ไร่ (บาท/ปี)	ทั้งแปลงก่อนปิดเศษ (บาทต่อปี)	ทั้งแปลงหลังปิดเศษ (บาทต่อปี)
1	14	2	50.00	14	2	50.00	14.6250	1,462.50	-	-	-	-	-	-	-	1,462.50	1,463.00
2	20	2	50.00	15	0	0.00	15.0000	1,500.00	5	2	50.00	5.625	120,000	120	675.00	2,175.00	2,175.00
3																	
แปลงที่ 2	20	2	50.00	15	0	0.00	15.0000	1,500.00	5	2	50.00	5.625	80,000	100	562.50	2,062.50	2,063.00
แปลงที่ 1	10	0	0.00	0	0	0.00	0.0000	0.00	10	0	0	10.000	120,000	120	1,200.00	1,200.00	1,200.00
4 (กรณีที่ 1)																	
แปลงเกษตร	18	0	0.00	15	0	0.00	15.0000	1,500.00	3	0	0	3.000	80,000	100	300.00	1,800.00	1,800.00
แปลงที่อยู่ฯ	1	0	0.00	0	0	0.00	0.0000	0.00	1	0	0	1.000	600,000	600	600.00	600.00	600.00

5.625 ไร่ * 120 บาทต่อไร่

1,500 + 675

หมายเหตุ:

1. อัตราค่าเช่าที่ดินและค่าตอบแทน ประเภทที่ดินของรัฐ คำนวณตามอัตราประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ กำหนดไว้ 1) ที่ดินที่เช่ามีเนื้อที่ ไม่เกิน 15 ไร่ ให้คิดค่าเช่าในอัตราไร่ละ 100 บาทต่อปี 2) ที่ดินที่ที่เช่ามีเนื้อที่เกินกว่า 15 ไร่ นอกจากการคิดตาม 1) แล้ว ให้คิดค่าเช่าสำหรับที่ดินส่วนเกินในอัตราร้อยละ 0.1 ของราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน ของกรมธนารักษ์ในปีที่จัดทำสัญญา โดยให้คิดค่าเช่าขั้นต่ำไร่ละ 100 บาทต่อปี และค่าเช่าขั้นสูงไม่เกินไร่ละ 600 บาทต่อปี 3) กรณีการคำนวณค่าเช่ามีเศษเงิน เศษของบาทให้ปัดขึ้นเป็นหนึ่งบาท
2. การใช้บัญชีและการคำนวณราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของธนารมอนารักษ์ ให้ปฏิบัติตามหนังสือ ที่ กษ 1207/ว 2338 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2564

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๗/ว ๑๗๕๔

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๒ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญา

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ ที่ดินพระราชทาน ที่ดินบริจาค และที่ดินราชพัสดุที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้ ส.ป.ก. ใช้เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๒. แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญา

ด้วยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔) ข้อ ๓ (๔) และ (๕) ได้ยกเลิกระเบียบ คปก. ว่าด้วย หลักเกณฑ์ และวิธีการ เกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๘ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙ (ระเบียบเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๘ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙) ตามลำดับ โดยมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขอเรียนว่า ระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ ในการคำนวณค่าเช่าและค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญาแตกต่างจากระเบียบเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๘ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙ ประกอบกับ ส.ป.ก. ได้ประกาศอัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ ที่ดินพระราชทาน ที่ดินบริจาค และที่ดินราชพัสดุที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้ ส.ป.ก. ใช้เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการคำนวณค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อ การบันทึกข้อมูลในระบบเช่าและระบบเช่าซื้อกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมโดยสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด มีความสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการตามระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนด และเป็นไปในแนวทางเดียวกันอย่างมีประสิทธิภาพ ส.ป.ก. จึงกำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญา รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ และ ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาแจ้งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดทราบและถือปฏิบัติ

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๒
สำนักบริหารกองทุน
โทร. ๐-๒๒๘๒-๙๐๐๔ ภายใน ๑๒๗๔

๔๗ ๔๗ ปี ส.ป.ก. แผ่นดินทองคำ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ ที่ดินพระราชทาน ที่ดินบริจาค
และที่ดินราชพัสดุที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้ ส.ป.ก. ใช้เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๔๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอด ทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จึงออกประกาศกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

๑. อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ ที่ดินบริจาค และที่ดินราชพัสดุที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้ ส.ป.ก. ใช้เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้คิดค่าเช่าโดยอ้างอิงมูลค่าที่ดินตามบัญชีกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ในปีที่จัดทำสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ในอัตราค่าเช่าต่อปี ดังนี้

ลำดับ	ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ในปีที่จัดทำสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (บาท/ไร่)	อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (บาท/ไร่/ปี)
๑	ไม่เกิน ๒,๐๐๐	๖๐
๒	๒,๐๐๑ – ๕,๐๐๐	๖๖
๓	๕,๐๐๑ – ๑๐,๐๐๐	๗๕
๔	๑๐,๐๐๑ – ๒๐,๐๐๐	๙๐
๕	๒๐,๐๐๑ – ๕๐,๐๐๐	๑๐๕
๖	๕๐,๐๐๑ – ๑๐๐,๐๐๐	๑๕๐
๗	๑๐๐,๐๐๑ – ๒๐๐,๐๐๐	๒๑๐
๘	๒๐๐,๐๐๑ – ๕๐๐,๐๐๐	๓๐๐
๙	๕๐๐,๐๐๑ – ๑,๐๐๐,๐๐๐	๔๕๐
๑๐	เกินกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐	๖๐๐

/๒. อัตราค่าเช่า ...

๒. อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินพระราชทาน

ให้คิดค่าเช่าอัตราร้อยละ ๓ ต่อปี ของราคาที่ดินที่ ส.ป.ก. กำหนดเป็นมูลค่าที่ดินให้กับสำนักงานทรัพย์สินพระมหากษัตริย์ (ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ในปีที่ ส.ป.ก. ได้รับพระราชทานที่ดิน)

๓. กรณีคำนวณค่าเช่ามีเศษเงิน เศษของบาทให้ปัดขึ้นเป็นหนึ่งบาท

ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราค่าเช่าใดที่ขัดหรือแย้งกับที่กำหนดตามประกาศนี้ ให้ใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการคำนวณค่าเช่า ค่าเช่าซื้อ กรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญาตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔

.....

๑. การกำหนดอัตราค่าเช่า และค่าเช่าซื้อ

ระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๔๑ อัตราค่าเช่าให้ใช้ตามอัตราที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของ คปก. สำหรับค่าเช่าซื้อให้กำหนดเท่ากับมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนด กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละหนึ่งต่อปีของยอดเงินมูลค่าที่ดินที่ยังมิได้ชำระ ดังนั้น ค่าเช่า และค่าเช่าซื้อกำหนดอัตรา ดังนี้

๑.๑ อัตราค่าเช่า ให้เรียกเก็บตามประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ ที่ดินพระราชทาน ที่ดินบริจาค และที่ดินราชพัสดุที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้ ส.ป.ก. ใช้เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศเมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔ ซึ่งผ่านความเห็นชอบตามมติ คปก. ครั้งที่ ๕/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ โดยให้ใช้บังคับกับเกษตรกรที่ทำสัญญาเช่ากับ ส.ป.ก. ภายหลังวันที่ประกาศมีผลใช้บังคับ (๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔) ให้คิดค่าเช่าโดยอ้างอิงมูลค่าที่ดินตามบัญชีกำหนดราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ที่มีผลใช้บังคับ ณ วันที่จัดทำสัญญาเช่า โดยไม่ปรับปรุงอัตราค่าเช่าตามการปรับปรุงบัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ กรณีคำนวณค่าเช่ามีเศษเงินเศษของบาทให้ปัดขึ้นเป็นหนึ่งบาท

ดังนั้น สัญญาเช่าที่จัดทำก่อนวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ ให้คำนวณเรียกเก็บค่าเช่าตามอัตราและหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนดไว้เดิม กรณีสัญญาเช่าที่จัดทำตั้งแต่วันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป หากผู้ได้รับการจัดที่ดินเป็นคู่สัญญารายใหม่ในที่ดินแปลงนั้น เช่น เป็นผู้รับโอน ผู้รับตกทอดทางมรดกสิทธิ ผู้ได้รับการจัดที่ดินแปลงว่าง เป็นต้น หรือเป็นคู่สัญญารายเดิมในที่ดินแปลงนั้น เช่น กรณีเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าซื้อและภายหลังขอเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าในที่ดินแปลงเดิมอีกครั้ง ให้คำนวณเรียกเก็บค่าเช่าอัตราตามประกาศ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔

๑.๒ กรณีมูลค่าที่ดินเช่าซื้อ ให้เรียกเก็บตาม มติ คปก. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๖๔ โดยให้นำ "มูลค่าที่ดินที่ได้จัดซื้อหรือเวนคืน" ตามระเบียบเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๘ และ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙ เป็นมูลค่าที่ดินตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนดไปพลางก่อน ดังนั้น ค่าเช่าซื้อเท่ากับมูลค่าที่ดินที่ได้จัดซื้อหรือเวนคืน กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละหนึ่งต่อปีของยอดเงินมูลค่าที่ดินที่ยังมิได้ชำระ

๒. การกำหนดวันเริ่มนับระยะเวลาเพื่อการเรียกเก็บค่าเช่าและค่าเช่าซื้อ

ระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๔๒ กำหนดให้เก็บค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อตั้งแต่วันที่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน กรณีจัดทำสัญญาเช่าต่อเนื่องจากการยกเลิกสัญญาเช่าซื้อ หรือการจัดทำสัญญาเช่าซื้อที่ต่อเนื่องจากการยกเลิกสัญญาเช่ากับคู่สัญญารายเดิมในที่ดินแปลงเดียวกัน ให้ถือว่าวันที่ครบกำหนดชำระค่าเช่าซื้อในปีสุดท้ายของสัญญาเช่าซื้อที่ถูกยกเลิก หรือวันครบกำหนดชำระค่าเช่าในปีสุดท้ายของสัญญาเช่าที่ถูกยกเลิก เป็นวันที่เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามที่ระบุในสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อที่จัดทำขึ้นใหม่

ดังนั้น กรณีจัดทำสัญญาต่อเนื่องจากการยกเลิกสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อกับคู่สัญญารายเดิมในที่ดินแปลงเดียวกันซึ่งเป็นอำนาจการพิจารณาของปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ปทจ.) ให้ดำเนินการ ดังนี้

๒.๑ การจัดทำสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ ให้จัดทำสัญญาให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ ปทจ. อนุมัติให้เปลี่ยนสิทธิและยกเลิกสัญญา

๒.๒ วันที่ยกเลิกสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ ให้กำหนดตามวันที่ ปทจ. อนุมัติให้เปลี่ยนสิทธิและให้บันทึกการยกเลิกสัญญาในทะเบียนผู้เช่าที่ดินหรือผู้เช่าซื้อที่ดินในระบบกองทุนฯ โดยบันทึกรหัส "C" และวันที่ ปทจ. อนุมัติ รวมทั้งระบุเลขที่สัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อที่เปลี่ยนสิทธิไว้ในส่วนหมายเหตุ

๓. การคำนวณค่าเช่าซื้อและค่าเช่ากรณีเกษตรกรขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิการเช่าหรือการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม

๓.๑ การขอยกเลิกสิทธิการเช่าเพื่อเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม

ระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๔๘ (๑) กำหนดให้พิจารณาความสามารถชำระค่าเช่าซื้อที่ดินจากรายได้ผู้เช่า และต้องไม่ค้างชำระค่าเช่า หรือหนี้สินกับ ส.ป.ก. และหนี้ของสถาบันการเงินอื่น ๆ โดยไม่มีเหตุอันควร โดยให้จัดทำสัญญาเช่าซื้อให้ต่อเนื่องกับสัญญาเช่าที่ถูกยกเลิก ดังนั้น วันเข้าทำประโยชน์ในการจัดทำสัญญาให้ดำเนินการตามแนวทางข้อ ๒ ข้างต้น และกำหนดค่าเช่าซื้อเท่ากับมูลค่าที่ดินที่ได้จัดซื้อหรือเวนคืน กับดอกเบี้ยอัตราร้อยละหนึ่งต่อปีของยอดเงินมูลค่าที่ดินที่ยังมิได้ชำระ โดยได้จัดทำตัวอย่างการคำนวณค่าเช่าตามแผนภาพตัวอย่างที่ ๑

๓.๒ การขอยกเลิกสิทธิการเช่าซื้อเพื่อเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าในที่ดินแปลงเดิม

ระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๔๘ (๒) กำหนดให้จัดทำสัญญาเช่าให้ต่อเนื่องกับสัญญาเช่าซื้อที่ถูกยกเลิกนั้น และให้เรียกเก็บค่าเช่าและคืนค่าเช่าซื้อ หากในระหว่างระยะเวลาตามสัญญาเช่าซื้อมีการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าที่แตกต่างกันมากกว่าหนึ่งวิธี ให้นำหลักเกณฑ์ที่ได้ผลการคำนวณอัตราค่าเช่าที่ดินที่ต่ำกว่ามาใช้ในการคำนวณตลอดระยะเวลาที่ให้เช่าซื้อ ในกรณีค่าเช่าที่คำนวณได้มีจำนวนมากกว่าค่าเช่าซื้อที่เกษตรกรได้ชำระไว้แล้ว ให้เกษตรกรทำหนังสือรับสภาพหนี้หรือรับสภาพความรับผิดตามจำนวนมูลหนี้ที่ค้างชำระดังกล่าว แล้วแต่กรณี โดยกำหนดให้เกษตรกรผ่อนชำระให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี และให้ถือว่าหนังสือรับสภาพหนี้หรือรับสภาพความรับผิดเป็นส่วนหนึ่งของสัญญาเช่าที่ได้จัดทำขึ้นต่อเนื่องกับสัญญาเช่าซื้อที่ถูกยกเลิก อนึ่ง หากเกษตรกรได้รับยกเว้น ผ่อนผัน งดหรือลดการจัดเก็บค่าเช่าซื้อตามมติคณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการในช่วงระยะเวลาที่ได้ทำประโยชน์ ตามสัญญาเช่าซื้อในรอบปีใด ให้เริ่มคำนวณค่าเช่านับแต่พ้นระยะเวลาดังกล่าว

ดังนั้น การคำนวณค่าเช่า และการดำเนินการกรณีเกษตรกรขอยกเลิกสิทธิการเช่าซื้อเพื่อเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าในที่ดินแปลงเดิมให้ดำเนินการ ดังนี้

๓.๒.๑ การคำนวณค่าเช่าที่แตกต่างกันมากกว่าหนึ่งวิธี ให้นำหลักเกณฑ์ที่ได้ผลการคำนวณอัตราค่าเช่าที่ดินที่ต่ำกว่ามาใช้ในการคำนวณตลอดระยะเวลาที่ให้เช่าซื้อ เช่น จัดทำสัญญาเช่าซื้อปี ๒๕๕๐ และขอเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าปี ๒๕๖๕ ซึ่งตลอดระยะเวลาที่ให้เช่าซื้อมีหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าวิธีที่ ๑ (คำนวณตามมติ คปก. ครั้งที่ ๕/๒๕๒๒ เมื่อวันที่ ๑๔ พฤษภาคม ๒๕๒๒ อัตราร้อยละ ๓ ของราคาที่ดินที่จัดซื้อ) และหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าวิธีที่ ๒ (คำนวณตามมติ คปก. ครั้งที่ ๓/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ และมติ คปก. ครั้งที่ ๔/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ และหลักเกณฑ์การคำนวณ

อัตราค่าเช่าวิธีที่ ๓ (ตามประกาศ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ ๒๗ ธันวาคม ๒๕๖๔) โดยการคำนวณค่าเช่าวิธีที่ ๒ และวิธีที่ ๓ ให้อิงราคาประเมินฯ ที่มีผลใช้บังคับ ณ วันที่ ปทจ. อนุมัติให้เปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าเพื่อกำหนดอัตราค่าเช่า และให้เลือกผลการคำนวณอัตราค่าเช่าที่ได้อัตราค่าเช่าที่ดินที่ต่ำกว่าจาก ๓ วิธี ดังกล่าวมาใช้ในการคำนวณตลอดระยะเวลาที่ให้เช่าซื้อ

๓.๒.๒ กรณีเกษตรกรตามโครงการสภาประชาชน ๔ ภาค ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการจัดที่ดิน โดยจัดทำสัญญาเช่าซื้อให้แก่เกษตรกร กำหนดระยะเวลาตามสัญญา ๒๕ ปี ปลอดดอกเบี้ยในระยะ ๕ ปีแรก เริ่มชำระหนี้ในปีที่ ๖ – ๒๕ ดังนั้น การเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าในที่ดินแปลงเดิมให้เริ่มคำนวณค่าเช่านับแต่พ้นระยะเวลา ๕ ปีแรก ของช่วงเวลาที่ได้ทำประโยชน์ตามสัญญาเช่าซื้อ

๓.๒.๓ กรณีผู้เช่าซื้อหรือผู้ให้เช่าซื้อยังมิได้บอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ เมื่อสัญญาครบกำหนดและยังคงมีหนี้ค่าเช่าซื้อค้างชำระ ผู้เช่าซื้อสามารถขอเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าในที่ดินแปลงเดิมได้ โดยดำเนินการให้เกษตรกรรับสภาพหนี้หรือรับสภาพความรับผิด โดยให้เกษตรกรผ่อนชำระให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี ตามข้อ ๔๘ (๒) ข้างต้น ทั้งนี้ ให้พิจารณาการทำประโยชน์ในที่ดิน เหตุผลที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ เพื่อประกอบการพิจารณาอนุมัติเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่า หรือ บอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ และดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

๓.๒.๔ การคำนวณค่าเช่าที่ดินให้จัดทำตามแบบ “รายงานข้อมูลการคำนวณค่าเช่าที่ดินกรณีเกษตรกรขอยกเลิกสิทธิเช่าซื้อเพื่อเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อตามระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔” โดยได้จัดทำตัวอย่างการคำนวณค่าเช่าตามแผนภาพตัวอย่างที่ ๒ และการบันทึกข้อมูลในแบบรายงานฯ พร้อมคำอธิบาย

๔. วิธีการคำนวณค่าเช่ากรณีบอกเลิกสัญญาเช่า หรือบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ

ตามระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๕๐ กำหนดเหตุและการดำเนินการโดยกรณีเลิกสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อมีเหตุจากผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อมีหนังสือบอกเลิกสัญญา หรือเมื่อมีคำสั่งให้สิ้นสิทธิ และ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือบอกเลิกสัญญา โดยเมื่อบอกเลิกสัญญาจะต้องดำเนินการเรียกเก็บค่าเช่าและหนี้ค้างชำระ ตาม ข้อ ๕๑ ดังนี้

๔.๑ การบอกเลิกสัญญาเช่า

ตาม ข้อ ๕๑ (๑) กำหนดให้เรียกเก็บค่าเช่า กับหนี้ที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. กรณีรับชำระค่าเช่าไว้ล่วงหน้าให้คืนเงินหลังหักค่าเช่าและหนี้ที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. ถ้าเงินค่าเช่าล่วงหน้าที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมชำระไว้และการบอกเลิกสัญญามีทายาทอื่นได้รับการจัดที่ดินตามข้อ ๓๗ วรรคสอง ห้ามคืนเงินส่วนนั้นแก่ผู้เช่า

๔.๒ การบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ

๔.๒.๑ ตามข้อ ๕๑ (๒) กำหนดให้คิดค่าเช่าจากผู้เช่าซื้อตลอดระยะเวลาที่ให้เช่าซื้อและคืนค่าเช่าซื้อที่รับไว้แล้วเมื่อได้หักจำนวนเงินเป็นค่าเช่าเท่ากับระยะเวลาที่ได้ทำประโยชน์ตามสัญญาเช่าซื้อและหนี้สินที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. ออก หากเป็นการบอกเลิกสัญญาตามข้อ ๕๐ (๒) ให้ผู้เช่าซื้อมีสิทธิได้รับคืนเงินค่าเช่าซื้อที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมและผู้นั้นได้ชำระไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับที่ดินที่ตนได้รับสิทธิการเช่าซื้อ โดยให้นำวิธีการหักเงินตามความในข้อ ๓๘ (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม แต่ถ้าเป็นการบอกเลิกสัญญา โดยมีทายาทอื่นได้รับการจัดที่ดินนั้นตามข้อ ๓๗ วรรคสอง ห้ามมิให้คืนเงินส่วนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมได้ชำระไว้

แก่ผู้เช่าซื้อ สำหรับการคำนวณอัตราค่าเช่าตาม ข้อ ๕๑ (๒) หากในระหว่างระยะเวลาตามสัญญาเช่าซื้อมีการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าที่แตกต่างกันมากกว่าหนึ่งวิธี ให้นำหลักเกณฑ์ที่ได้ผลการคำนวณอัตราค่าเช่าที่ดินที่ต่ำกว่ามาใช้ในการคำนวณตลอดระยะเวลาที่ให้เช่าซื้อ

๔.๒.๒ กรณีเกษตรกรตามโครงการสภาประชาชน ๔ ภาค มติ คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ เห็นชอบแนวทางการเรียกเก็บค่าเช่าในส่วนของระยะเวลาการคิดค่าเช่าโดยให้เริ่มคิดค่าเช่านับแต่พ้นระยะเวลา ๕ ปีแรกของช่วงเวลาที่ได้ทำประโยชน์ตามสัญญาเช่าซื้อเช่นเดียวกับกรณีผู้เช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามโครงการสภาประชาชน ๔ ภาค ขอยกเลิกสิทธิการเช่าซื้อเพื่อเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าในที่ดินแปลงเดิม ตาม ข้อ ๔๘ (๒)

ดังนั้น การคำนวณค่าเช่าและการดำเนินการกรณีบอกเลิกสัญญาเช่าและสัญญาเช่าซื้อให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) กรณีบอกเลิกสัญญาเช่า

๑) ให้เรียกเก็บค่าเช่า และหนี้ที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. กรณีรับชำระค่าเช่าไว้ล่วงหน้าให้คืนเงินหลังหักค่าเช่าและหนี้ที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก.

๒) กรณีเงินค่าเช่าล่วงหน้าที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมชำระไว้และการบอกเลิกสัญญามีทายาทอื่นได้รับการจัดที่ดินตามข้อ ๓๗ วรรคสอง ห้ามคืนเงินส่วนนั้นแก่ผู้เช่า

๓) วันที่ยกเลิกสัญญาเช่า

ก. กรณีผู้เช่ามีหนังสือบอกเลิกสัญญา ให้บันทึกการยกเลิกสัญญาในทะเบียนผู้เช่าที่ดินระบบกองทุนฯ โดยบันทึกรหัส “C” และวันที่บอกเลิกสัญญา

ข. กรณี ส.ป.ก. บอกเลิกสัญญาเช่า ให้บันทึกการยกเลิกสัญญาในทะเบียนผู้เช่าที่ดินระบบกองทุนฯ โดยบันทึกรหัส “C” และวันที่ ปทจ. ลงนามหนังสือแจ้งบอกเลิกสัญญา

ค. การบันทึกยกเลิกสัญญาในทะเบียนผู้เช่าที่ดินระบบกองทุนฯ ในส่วนหมายเหตุให้ระบุเหตุผลการบอกเลิกสัญญา เช่น เกษตรกรไม่ประสงค์จะทำประโยชน์ในที่ดิน เกษตรกรไม่ปฏิบัติตามสัญญาและหรือฝ่าฝืนระเบียบเข้าทำประโยชน์ข้อใด

(๒) กรณีบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ

๑) คิดค่าเช่าจากผู้เช่าซื้อตลอดระยะเวลาที่ให้เช่าซื้อ กรณีเกษตรกรตามโครงการสภาประชาชน ๔ ภาค ระยะเวลาการคิดค่าเช่าให้เริ่มคิดค่าเช่านับแต่พ้นระยะเวลา ๕ ปีแรก ของช่วงเวลาที่ได้ทำประโยชน์ตามสัญญาเช่าซื้อ

๒) หากในระหว่างระยะเวลาตามสัญญาเช่าซื้อมีการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าที่แตกต่างกันมากกว่าหนึ่งวิธี ให้นำหลักเกณฑ์ที่ได้ผลการคำนวณอัตราค่าเช่าที่ดินที่ต่ำกว่ามาใช้ในการคำนวณตลอดระยะเวลาที่ให้เช่าซื้อเช่นเดียวกับ ข้อ ๓.๒.๑ ข้างต้น

๓) ให้เรียกเก็บค่าเช่า และหนี้สินที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. และให้คืนค่าเช่าซื้อที่รับไว้แล้วเมื่อได้หักจำนวนเงินเป็นค่าเช่า และหนี้ที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก.

๔) หากเป็นการบอกเลิกสัญญาตามระเบียบข้อ ๕๐ (๒) ให้ผู้เช่าซื้อมีสิทธิได้รับคืนเงินค่าเช่าซื้อที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมและผู้นั้นได้ชำระไว้ในส่วนที่เกี่ยวกับที่ดินที่ตนได้รับสิทธิการเช่าซื้อ โดยให้นำวิธีการหักเงินตามความในข้อ ๓๘ (๑) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

๕) การบอกเลิกสัญญา โดยมีทายาทอื่นได้รับการจัดที่ดินนั้นตามข้อ ๓๗ วรรคสอง ห้ามมิให้คืนเงินส่วนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมได้ชำระไว้แก่ผู้เช่าซื้อ

๖) การคำนวณค่าเช่าที่ดินให้จัดทำตามแบบรายงานข้อมูลการคำนวณค่าเช่าที่ดิน

๗) วันที่ยกเลิกสัญญาเช่าซื้อ ให้ดำเนินการเช่นเดียวกับกรณีบอกเลิกสัญญาเช่า ข้างต้น

๕. การขอคืนค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อที่ชำระไว้เกิน ให้ดำเนินการ ดังนี้

๕.๑ ตรวจสอบการชำระค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อ การจัดทำสัญญา การบันทึกข้อมูลในทะเบียนผู้เช่าหรือผู้เช่าซื้อที่ดินระบบกองทุนฯ ให้มีความถูกต้องตรงกัน และตรวจสอบหนี้ค้างชำระกับ ส.ป.ก. และตรวจสอบการนำสิทธิตามสัญญาเช่าหรือเช่าซื้อเป็นหลักประกันการกู้ยืม ธ.ก.ส. เป็นต้น

๕.๒ การจัดส่งเอกสารหลักฐานให้ ส.ป.ก. เพื่อประกอบการพิจารณาคืนเงินให้เกษตรกร ดังนี้

(๑) กรณียกเลิกสิทธิการเช่าซื้อเพื่อเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ

ก. รายงานข้อมูลการคำนวณค่าเช่าที่ดินฯ พร้อมลงลายมือชื่อ

ข. บัญชีราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ที่มีผลใช้บังคับ ณ วันที่ ปทจ. อนุมัติให้เปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่า หรือ วันที่จัดทำสัญญาเช่าใหม่ หรือวันที่บอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ ตามแต่กรณี

(๒) สำเนาคำร้องขอยกเลิกและปรับปรุงสิทธิ หนังสือบอกเลิกสัญญา คำสั่งให้สิ้นสิทธิ ตามแต่กรณี

(๓) สำเนาสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และหรือ สัญญาเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามแต่กรณี

(๔) ทะเบียนผู้เช่าที่ดิน และหรือ ทะเบียนผู้เช่าซื้อที่ดิน ระบบกองทุนฯ รวมทั้งทะเบียนแสดงการคำนวณที่เกี่ยวข้องกับการการพิจารณาคืนเงิน ตามแต่กรณี

(๕) สำเนาเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการยกเว้น การผ่อนผัน การงดหรือลดค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อ เช่น มติคณะรัฐมนตรี มติ คปก. มติ คปจ. การอนุมัติของ ปทจ. ตามแต่กรณี

พร้อมทั้งลงลายมือชื่อรับรองเอกสารหลักฐานทุกฉบับ และจัดส่งให้ ส.ป.ก. ภายใน ๓๐ วัน นับแต่เกษตรกรยื่นคำขอคืนเงินค่าเช่าหรือค่าเช่าซื้อ เพื่อประกอบการพิจารณาตรวจสอบก่อนคืนเงินให้เกษตรต่อไป

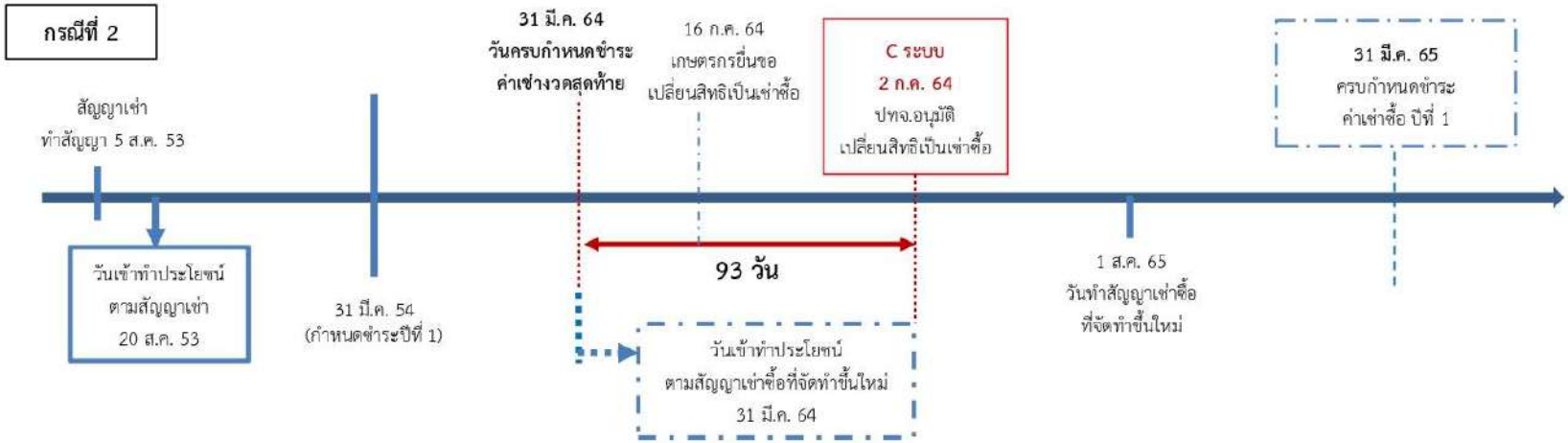
แผนภาพตัวอย่างที่ 1

การคำนวณค่าเช่าที่ดินกรณีเกษตรกรขอยกเลิกสิทธิการเช่าเพื่อเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าซื้อในที่ดินแปลงเดิม ตามระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. 2564 ข้อ 48 (1)

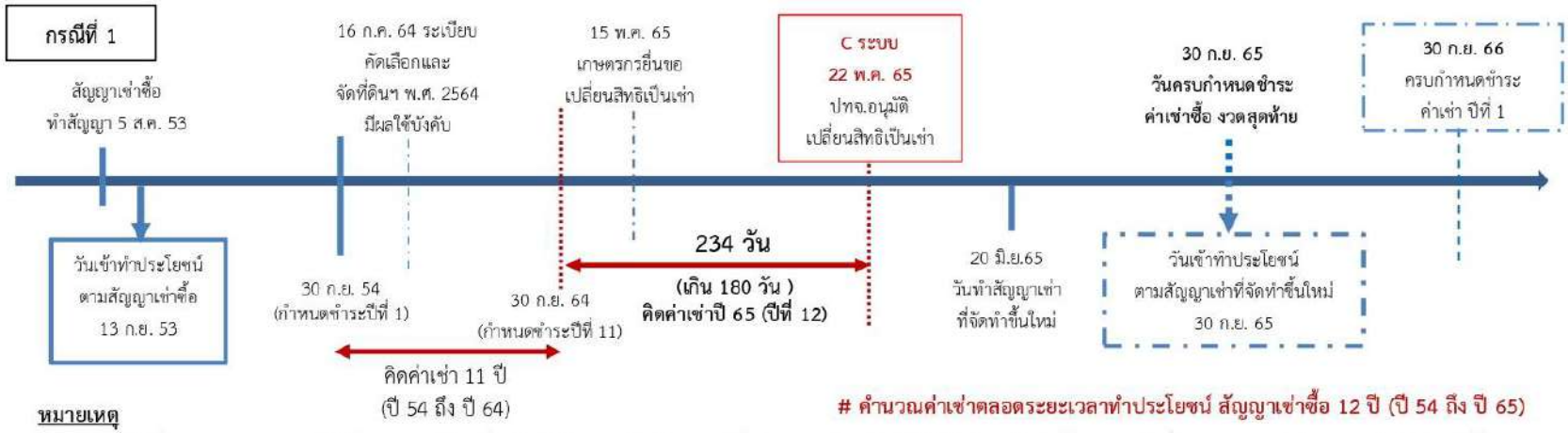
หมายเหตุ

* กรณีหลังวันที่ C ระบบกองทุนฯ (วันที่ ปทจ. อนุมัติเปลี่ยนสิทธิหรือบอกเลิกสัญญาเช่า) หาก ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับชำระค่าเช่า ระบบเช่ากองทุนฯ จะไม่สามารถนำเงินค่าเช่าที่รับชำระหลังวัน C ระบบกองทุนฯ มารวมคำนวณกับค่าเช่าที่รับชำระไว้ก่อนวันที่ C ระบบกองทุนฯ
* หากจำนวนวันตั้งแต่วันครบกำหนดชำระค่าเช่างวดก่อนวันที่ C ระบบกองทุนฯ ถึง วันที่ C ระบบกองทุนฯ เกิน 180 วัน ให้กำหนดวันครบกำหนดชำระค่าเช่าปีถัดไปเป็นวันครบกำหนดชำระค่าเช่างวดสุดท้ายและเป็นวันเข้าทำประโยชน์ตามสัญญาเช่าซื้อที่จัดทำขึ้นใหม่

แผนภาพตัวอย่างที่ 2

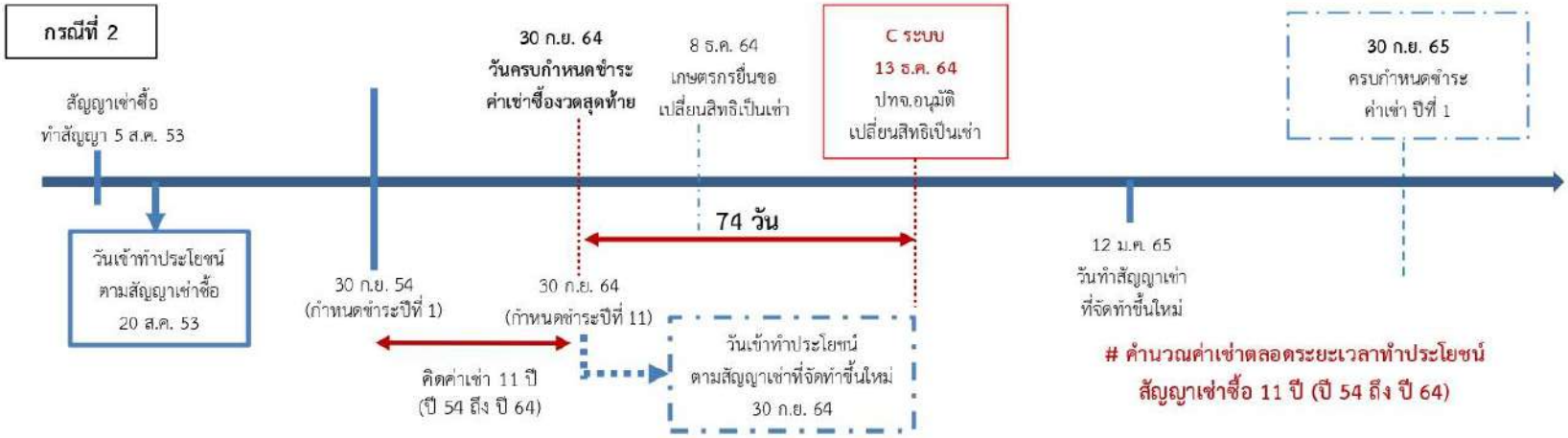
การคำนวณค่าเช่าที่ดินกรณีเกษตรกรขอยกเลิกสิทธิการเช่าซื้อเพื่อเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าในที่ดินแปลงเดิม ตามระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ.ศ. 2564 ข้อ 48 (2)

 # คำนวณค่าเช่าตลอดระยะเวลาทำประโยชน์ สัญญาเช่าซื้อ 12 ปี (ปี 54 ถึง ปี 65)

หมายเหตุ

* กรณีหลังวันที่ C ระบบกองทุนฯ (วันที่ ปทจ. อนุมัติเปลี่ยนสิทธิหรือบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ) หาก ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับชำระค่าเช่าซื้อ ระบบเช่าซื้อกองทุนฯ จะไม่สามารถนำเงินค่าเช่าซื้อที่รับชำระหลังวัน C ระบบกองทุนฯ มารวมคำนวณกับค่าเช่าซื้อที่รับชำระไว้ก่อนวันที่ C ระบบกองทุนฯ
* หากจำนวนวันตั้งแต่วันครบกำหนดชำระค่าเช่าซื้องวดก่อนวันที่ C ระบบกองทุนฯ ถึง วันที่ C ระบบกองทุนฯ เกิน 180 วัน ให้กำหนดวันครบกำหนดชำระค่าเช่าซื้อปีถัดไป เป็นวันครบกำหนดชำระค่าเช่าซื้องวดสุดท้ายและเป็นวันเข้าทำประโยชน์ตามสัญญาเช่าที่จัดทำขึ้นใหม่

 # คำนวณค่าเช่าตลอดระยะเวลาทำประโยชน์
สัญญาเช่าซื้อ 11 ปี (ปี 54 ถึง ปี 64)

แบบรายงานข้อมูลการคำนวณค่าเช่าที่ดิน กรณีเกษตรกรขอยกเลิกสิทธิเช่าซื้อเพื่อเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ ตามระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พศ. 2564
โดยระหว่างระยะเวลาตามสัญญาเช่าซื้อมีการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าที่แตกต่างมากกว่าหนึ่งวิธี
ส.ป.ก.จังหวัด..... จำนวน ..... ราย ..... สัญญา

(1)	การเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม									การคำนวณเปรียบเทียบค่าเช่าที่ต้องชำระตลอดระยะเวลาที่ให้เช่าซื้อที่ดิน														(23)	(24)
	(2)	(3)	(4) เนื้อที่			(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	* วิธีที่ 1 ตามมติ คบก. ครั้งที่ 5/2522 ค่าเช่าร้อยละ 3 ของราคาจัดซื้อ				** วิธีที่ 2 ตามมติ คบก. ครั้งที่ 3/2557 อัตราค่าเช่าตามส่วงราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ (ขั้นบันได)						*** วิธีที่ 3 ตามประกาศ ส.ป.ก. วันที่ 27 ธ.ค. 64					
ลำดับที่	ชื่อ สกุล	เลขที่สัญญา	ไร่	งาน	วา	เนื้อที่รวม (ไร่)	ราคาจัดซื้อ (บาท/ไร่)	มูลค่าที่ดิน (บาท)	วันที่เข้าทำประโยชน์	วันที่ยกเลิกสัญญาเช่าซื้อในระบบ (ใส่ O	(10) ค่าเช่าต่อไร่ (บาท)	(11) ค่าเช่าต่อปี (บาท)	(12) ระยะเวลาการเช่า (ปี)	(13) คิดเป็นค่าเช่าทั้งสิ้น (บาท)	(14) ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน (บาท/ตร.ว.)	(15) ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน (บาท/ไร่)	คำนวณค่าเช่าที่ดิน (16) อัตราค่าเช่าต่อไร่ตามมติ คบก. (บาท/ไร่/ปี)	(17) ค่าเช่าต่อปี (บาท)	(18) ระยะเวลาการเช่า (ปี)	(19) คิดเป็นค่าเช่าทั้งสิ้น (บาท)	คำนวณค่าเช่าที่ดิน (20) ค่าเช่าต่อปี (บาท) หลังปิดเศษทิ้ง	(21) ระยะเวลาการเช่า (ปี)	(22) คิดเป็นค่าเช่าทั้งสิ้น (บาท)	(23) ค่าเช่าที่ต้องชำระทั้งสิ้น (บาท) (เปรียบเทียบตาม (13), (19) และ (22) เลือกผลการคำนวณค่าเช่าที่ต่ำกว่า)	(24) หมายเหตุ (ระบุเปลี่ยนสิทธิ/เลิกสัญญา)
						0.0000																			

ลงชื่อ.....ผู้จัดทำข้อมูล
(.....)
ตำแหน่ง.....

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้อำนวยการกลุ่มการเงินบัญชีและจัดเก็บผลประโยชน์

ลงชื่อ.....
(.....)
ปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

แบบรายงานข้อมูลการคำนวณ
พร้อมตัวอย่างการบันทึกข้อมูล

ตัวอย่าง การบันทึกข้อมูล

แบบรายงานข้อมูลการคำนวณค่าเช่าที่ดิน กรณีเกษตรกรขอยกเลิกสิทธิเช่าซื้อเพื่อเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าในที่ดินแปลงเดิม และกรณีบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อ ตามระเบียบคัดเลือกและจัดที่ดินฯ พ .ศ. 2564
โดยระหว่างระยะเวลาตามสัญญาเช่าซื้อมีการกำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าที่แตกต่างมากกว่าหนึ่งวิธี
ส.ป.ก.จังหวัด..... จำนวน ..... ราย ..... สัญญา

(1)	การเช่าซื้อที่ดินเพื่อเกษตรกรรม									การคำนวณเปรียบเทียบค่าเช่าที่ต้องชำระตลอดระยะเวลาที่ให้เช่าซื้อที่ดิน																
										- วิธีที่ 1 ตามมติ คปก. ครั้งที่ 5/2522 ค่าเช่าร้อยละ 3 ของราคาจัดซื้อ				-- วิธีที่ 2 ตามมติ คปก. ครั้งที่ 3/2557 ตัวราคาค่าเช่าตามช่วงราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดินของกรมธนารักษ์ (ขั้นบันได)		---วิธีที่ 3 ตามประกาศ ส.ป.ก. ฉบับที่ 27 ธ.ค. 64							(23)	(24)
ลำดับที่	(2) ชื่อ - สกุล	(3) เลขที่สัญญา	(4) เนื้อที่ ไร่	งาน	วา	(5) เนื้อที่รวม (ไร่)	(6) ราคาจัดซื้อ (บาท/ไร่)	(7) มูลค่าที่ดิน (บาท)	(8) วันที่เข้าทำประโยชน์	(9) วันที่ยกเลิกสัญญาเช่าซื้อในระบบ (ใส่ C)	(10) ค่าเช่าต่อไร่ (บาท)	(11) ค่าเช่าต่อปี (บาท)	(12) ระยะเวลาการเช่า (ปี)	(13) คิดเป็นค่าเช่าทั้งสิ้น (บาท)	(14) ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน (บาท/ตร.ว.)	(15) ราคาประเมินทุนทรัพย์ที่ดิน (บาท/ไร่)	คำนวณค่าเช่าที่ดิน (16) อัตราค่าเช่าต่อไร่ตามมติ คปก. (บาท/ไร่/ปี)	(17) ค่าเช่าต่อปี (บาท)	(18) ระยะเวลาการเช่า (ปี)	(19) คิดเป็นค่าเช่าทั้งสิ้น (บาท)	คำนวณค่าเช่าที่ดิน (20) ค่าเช่าต่อปี (บาท) หลังปัดเศษขึ้น	(21) ระยะเวลาการเช่า (ปี)	(22) คิดเป็นค่าเช่าทั้งสิ้น (บาท)	ค่าเช่าที่ต้องชำระทั้งสิ้น (บาท) (เปรียบเทียบตาม (13), (19) และ (22) เลือกผลการคำนวณค่าเช่าที่ต่ำกว่า)	หมายเหตุ (ระบุเปลี่ยนสิทธิ์/เลิกสัญญา)
1	ตัวอย่างที่ 1		15	2	10	15.5250	8,000.00	124,200.00	10 ส.ค.53	22 พ.ค.65	240.00	3,726.00	12	44,712.00	250	100,000	150	2,328.75	12	27,945.00	2,329.00	12	27,948.00	27,945.00	เปลี่ยนสิทธิ์
								(7) = (5)*(6)			(10) = (6)*3%	(11) = (7)*3%		(13) = (11)*(12)		(15) = (14)*400		(17) = (5)*(16)		(19) = (17)*(18)			(22) = (20)*(21)		
2	ตัวอย่างที่ 2		10	0	0	10.0000	8,000.00	80,000.00	20 ส.ค.55	13 ธ.ค.64	120.00	1,200.00	11	13,200.00	200	80,000	150	1,500.00	11	16,500.00	1,500.00	11	16,500.00	13,200.00	เปลี่ยนสิทธิ์

ช่อง 23 เป็นผลจากการเปรียบเทียบ ช่อง 13, 19 และ 22 โดยนำผลการคำนวณค่าเช่าที่ต่ำกว่ามาใช้พิจารณาเปลี่ยนสิทธิการเช่าซื้อเป็นเช่า

หมายเหตุ :

* วิธีที่ 1 คิดค่าเช่าร้อยละ 3 ของราคาจัดซื้อ คือ การคำนวณค่าเช่าโดยใช้อัตราค่าเช่าที่ดินตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเช่าตามมติ คปก. ครั้งที่ 5/2522 เมื่อวันที่ 14 พฤษภาคม 2522

** วิธีที่ 2 คิดค่าเช่าแบบขั้นบันได คือ การคำนวณค่าเช่าโดยใช้อัตราค่าเช่าที่ดินตามมติ คปก.ครั้งที่ 3/2557 เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2557 และ คปก.ครั้งที่ 4/2560 เมื่อวันที่ 20 กันยายน 2560

*** วิธีที่ 3 คิดค่าเช่าแบบขั้นบันได อัตราค่าเช่าตามประกาศ ส.ป.ก. เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม 2564 กรณีคำนวณค่าเช่ามีเศษเงิน เศษของบาทให้ปัดขึ้นเป็นหนึ่งบาท

การคำนวณค่าเช่าวิธีที่ 2 และวิธีที่ 3 ให้อิงราคาประเมินฯ ที่มีผลใช้บังคับ ณ วันที่ ปทจ. อนุมัติให้เปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่า หรือวันที่ยกเลิกสัญญาเช่าซื้อ เพื่อกำหนดอัตราค่าเช่า ตามแต่กรณี (รายละเอียดตามแนวปฏิบัติ)

คำอธิบาย

(9) วันที่ยกเลิกสัญญาเช่าซื้อในระบบ (ใส่ C) หมายถึง วันที่ ปทจ. อนุมัติให้เปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่า หรือยกเลิกสัญญาเช่าซื้อ โดยกำหนดให้เป็นวันที่บันทึกยกเลิกสัญญาเช่าซื้อและให้ใส่ "C" ในระบบเช่าซื้อกองทุนฯ ตามแต่กรณี (รายละเอียดตามแนวปฏิบัติ)

(14) และ (15) หมายถึง ราคาประเมินฯ กรมธนารักษ์ที่มีผลใช้บังคับ ณ วันที่ ปทจ. อนุมัติให้เปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่า หรือวันที่ยกเลิกสัญญาเช่าซื้อ เพื่อกำหนดอัตราค่าเช่าในการคำนวณค่าเช่าที่ต้องชำระ

(23) หมายถึง ค่าเช่าที่ต้องชำระ โดยให้นำผลการคำนวณค่าเช่าวิธีที่ 1 วิธีที่ 2 และวิธีที่ 3 มาเปรียบเทียบ และเลือกวิธีที่ได้ผลการคำนวณต่ำที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๕๔๕

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๙ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจกรณีเครือญาติของคู่สมรสที่ถึงแก่ความตายหรือหย่า

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

ตามที่ ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔) ข้อ ๔ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า "เครือญาติ" ให้หมายความรวมถึงบุคคลผู้มีความสัมพันธ์กับคู่สมรสของเกษตรกร ซึ่งอยู่ในฐานะผู้สืบสันดาน บิดาหรือมารดา พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน ปู่ ย่า ตา ยาย ลุง ป้า น้า อา หลาน และลูกพี่ลูกน้อง โดยตามข้อ ๒๐ หรือข้อ ๒๘ กำหนดให้เกษตรกรอาจยื่นคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือยื่นคำขอสละสิทธิเพื่อให้เครือญาติดังกล่าวเป็นผู้รับโอนหรือเป็นผู้รับการจัดที่ดินแทนที่ตนได้ นั้น

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขอเรียนว่า เนื่องจากปรากฏว่าการพิจารณาคำขอของเกษตรกรที่มีความประสงค์จะโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือสละสิทธิเพื่อให้เครือญาติของคู่สมรสที่ถึงแก่ความตายหรือหย่า เป็นผู้รับโอนหรือเป็นผู้รับการจัดที่ดินแทนที่ของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ในแต่ละท้องที่ยังมีแนวทางปฏิบัติที่แตกต่างกัน ดังนั้น ส.ป.ก. จึงขอซักซ้อมความเข้าใจกรณีเครือญาติของคู่สมรสที่ถึงแก่ความตายหรือหย่า เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้ ส.ป.ก.จังหวัด ถือปฏิบัติให้เป็นบรรทัดฐานเดียวกัน ตลอดจนสอดคล้องกับหลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. หลักการและเจตนารมณ์

๑.๑ การโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดที่ดินแทนที่ตามข้อ ๒๐ และข้อ ๒๘ แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ เป็นส่วนหนึ่งของการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามมาตรา ๑๙ (๗) ประกอบมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่งและวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้ ส.ป.ก. คัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่ "เกษตรกร" เป็นสำคัญ ดังนั้น การคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงกำหนดให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบคุณสมบัติความเป็นเกษตรกรของบุคคลผู้ยื่นคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินทุกกรณีซึ่งรวมถึงคู่สมรสและเครือญาติของคู่สมรสด้วย เพื่อให้การคัดเลือกและจัดที่ดินเป็นไปตามหลักการของบทบัญญัติข้างต้น และโดยที่การจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง มุ่งหมายให้เกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกันเข้าใช้ที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรม ซึ่งมาตรา ๔ กำหนดบทนิยามคำว่า "บุคคลในครอบครัวเดียวกัน" หมายความว่า คู่สมรสและผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ ดังนั้น คู่สมรสและเครือญาติของคู่สมรสจึงอยู่ในกลุ่มบุคคลผู้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินที่มีเหตุสมควรจะได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินเป็นลำดับแรก หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิมไม่ประสงค์จะประกอบเกษตรกรรมในที่ดินนั้นต่อไป และเพื่อให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบดังกล่าวมีประสิทธิภาพตามหลักการและเจตนารมณ์ของกฎหมายข้างต้น จึงได้มีการกำหนดบทนิยามคำว่า "คู่สมรส" และ "เครือญาติ" ไว้ในข้อ ๔ ของระเบียบดังกล่าวให้มีความหมายเป็นการเฉพาะ

/๑.๒ ...

๑.๒ เนื่องจากทรัพย์สินที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินและบุคคลในครอบครัวเดียวกันได้ปลูกสร้างขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายไม่ตกเป็นส่วนควบของที่ดินและเป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน อีกทั้งหนี้สินที่เกษตรกรดังกล่าวมีอยู่กับ ส.ป.ก. เป็นหนี้ที่อาจให้บุคคลภายนอกเป็นผู้ชำระได้ ระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๒๐ และข้อ ๒๘ ประกอบข้อ ๓๗ จึงกำหนดให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินในฐานะผู้รับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและผู้รับการจัดที่ดินแทนที่จากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเดิม จะต้องรับโอนไปทั้งสิทธิและหน้าที่ในทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าว กรณีนี้เครือญาติคู่สมรสของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจึงถือเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน ซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินและเป็นลูกหนี้ข้างต้น ดังนั้น เจตนารมณ์ของการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่เครือญาติคู่สมรสของเกษตรกร จึงอยู่ภายใต้หลักการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามบทบัญญัติมาตรา ๑๙ (๑๐) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ด้วย

๒. แนวทางการพิจารณา

ระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๔ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า "คู่สมรส" ไว้เป็นการเฉพาะที่แตกต่างจากเงื่อนไขแห่งการสมรสตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ ๕ กล่าวคือ แม้ว่าการสมรสของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินกับคู่สมรสจะสิ้นสุดลงเพราะเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๑๕๐๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เช่น เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจดทะเบียนหย่ากับคู่สมรสตามมาตรา ๑๕๑๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ แต่หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าบุคคลทั้งสองยังคงอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาตามความเป็นจริง กรณีนี้ชายหรือหญิงที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยากับเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าวยังอยู่ในฐานะ "คู่สมรส" ตามบทนิยามของระเบียบข้างต้น ดังนั้น จึงขอให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาสิทธิขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เครือญาติคู่สมรสในฐานะผู้รับโอนหรือผู้รับการจัดที่ดินแทนที่ ตามข้อ ๒๐ และข้อ ๒๘ แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ กรณีคู่สมรสถึงแก่ความตายหรือหย่า ตามแนวทางดังต่อไปนี้

๒.๑ กรณีคู่สมรสถึงแก่ความตาย

๒.๒.๑ หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินยังไม่มีคู่สมรสใหม่ เครือญาติของคู่สมรสที่ถึงแก่ความตายดังกล่าวยังอยู่ในฐานะ "เครือญาติ" เนื่องจากเป็นกลุ่มบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินและบุคคลในครอบครัวเดียวกันซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินและเป็นลูกหนี้จากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และมีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินในฐานะผู้รับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือรับการจัดที่ดินแทนที่

๒.๒.๒ หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินมีคู่สมรสใหม่ ไม่ว่าจะได้จดทะเบียนสมรสกับคู่สมรสใหม่หรือไม่ก็ตาม เครือญาติของคู่สมรสที่ถึงแก่ความตายย่อมไม่อยู่ในฐานะ "เครือญาติ" เนื่องจากเครือญาติซึ่งจะมีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินในฐานะผู้รับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือรับการจัดที่ดินแทนที่ในกรณีนี้ได้แก่ เครือญาติของคู่สมรสในปัจจุบัน

๒.๒ กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินหย่ากับคู่สมรส

๒.๒.๑ หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจดทะเบียนหย่ากับคู่สมรสเนื่องจากไม่ประสงค์จะอยู่กินกันฉันสามีภริยากันอีกต่อไป เครือญาติของคู่สมรสที่หย่านั้นไม่อยู่ในฐานะ "เครือญาติ" ที่จะมีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินในฐานะผู้รับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือรับการจัดที่ดินแทนที่ อย่างไรก็ตาม หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจดทะเบียนหย่ากับคู่สมรส แต่กลับมาอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาตามความเป็นจริง กรณีนี้เครือญาติของคู่สมรสที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยาดังกล่าวยังอยู่ในฐานะ "เครือญาติ" ที่มีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินในฐานะผู้รับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือรับการจัดที่ดินแทนที่

/และโดยที่...

และโดยที่คู่สมรสที่จดทะเบียนหย่าแต่กลับมาอยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยายังอยู่ในฐานะ “คู่สมรส” ตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนั้น หากเกษตรกรหรือคู่สมรสดังกล่าวขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดิน ส.ป.ก.จังหวัด จึงต้องตรวจสอบขนาดการถือครองที่ดินของเกษตรกรและคู่สมรสนั้นในฐานะที่เป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกันตามข้อ ๙ (๖) แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยเกษตรกรและคู่สมรสดังกล่าวมีสิทธิได้รับการจัดที่ดินรวมกันไม่เกินกว่าขนาดที่ดินที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒.๒.๒ กรณีไม่ได้จดทะเบียนสมรส หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินและคู่สมรสไม่ได้อยู่กินกันฉันสามีภริยาตามความเป็นจริงเนื่องจากไม่ประสงค์จะเป็นสามีภริยากันอีกต่อไป เครือญาติของคู่สมรสที่เลิกกันนั้นย่อมไม่อยู่ในฐานะ “เครือญาติ” ที่จะมีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินในฐานะผู้รับโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือรับการจัดที่ดินแทนที่

ในการนี้ ส.ป.ก. จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรชัย บุษธานะ)
รองเลขาธิการปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๔๐๔

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๑๙

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๕

เรื่อง แนวทางพิจารณาการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่เกษตรกรอื่น กรณีมีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

ด้วยระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบฯ) ข้อ ๒๑ และข้อ ๒๙ ได้กำหนดให้เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งชราภาพ หรือทุพพลภาพ หรือเจ็บป่วยเรื้อรัง หรือประสงค์จะประกอบอาชีพอื่น ซึ่งไม่มีคู่สมรสและบุตรหรือมีแต่บุคคลดังกล่าวไม่ประสงค์จะประกอบอาชีพเกษตรกรรมในที่ดินนั้น และมีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินที่เกิดขึ้นในระหว่างที่ได้รับที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ ๓๖ ของระเบียบเดียวกัน มีสิทธิยื่นคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อให้แก่เกษตรกรอื่น หรือยื่นคำขอสละสิทธิเพื่อให้เกษตรกรอื่นเป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ แล้วแต่กรณี เพื่อประโยชน์ในการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินดังกล่าว

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ขอเรียนว่า เนื่องจากการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรอื่นเพื่อประโยชน์ในการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินข้างต้น เป็นหลักการตามนัยมาตรา ๑๙ (๗) (๑๐) และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งการใช้การตีความข้อ ๒๑ และข้อ ๒๙ ประกอบกับข้อ ๓๖ ของระเบียบฯ จะต้องมีความสอดคล้องต้องกันกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในระเบียบเดียวกันอย่างเป็นเอกภาพ อีกทั้งต้องไม่ขัดกับเจตนารมณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและระเบียบอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ วรรคหนึ่ง ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ เลขาธิการ ส.ป.ก. จึงกำหนดแนวทางพิจารณาการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่เกษตรกรอื่น กรณีมีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน เพื่อให้การปฏิบัติงานของ ส.ป.ก.จังหวัด สอดคล้องกับหลักการและเจตนารมณ์ของระเบียบดังกล่าวภายใต้บรรทัดฐานเดียวกัน ดังต่อไปนี้

๑. หลักการและเจตนารมณ์

การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินตามข้อ ๒๑ และข้อ ๒๙ ประกอบกับข้อ ๓๖ ของระเบียบฯ รองรับสิทธิของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งมีทรัพย์สินหรือหนี้สินจากการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจนสัญญาเช่าที่ดินและสัญญาเช่าซื้อที่ดิน

/แล้วแต่กรณี...

แล้วแต่กรณี เนื่องจากการปลูกสร้างทรัพย์ซึ่งติดกับที่ดิน โรงเรือน หรือการปลูกสร้างอย่างอื่นซึ่งเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินได้ปลูกสร้างขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบ และสัญญาข้างต้นนั้น ไม่ตกเป็นส่วนควบของที่ดิน ตามนัยมาตรา ๑๔๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น ทรัพย์สินดังกล่าวจึงเป็นกรรมสิทธิ์ของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน ซึ่งเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินย่อมมีสิทธิใช้สอยและจำหน่ายทรัพย์สินของตนให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งได้ตามมาตรา ๑๓๓๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่มีบทบัญญัติใดให้อำนาจ ส.ป.ก. เข้ายึดหรือครอบครองทรัพย์สินดังกล่าวโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินนั้น ในขณะเดียวกันหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน เช่น หนี้สินที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินค้างชำระกับ ส.ป.ก. ตามสัญญากู้ยืมเงินกองทุนการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เป็นต้น มีลักษณะเป็นหนี้ที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินอาจให้บุคคลภายนอกเป็นผู้ชำระได้ อีกทั้งยังอาจแปลงหนี้ใหม่โดยการเปลี่ยนตัวลูกหนี้ได้ แต่จะกระทำโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินในฐานะลูกหนี้เดิมไม่ได้ ตามนัยมาตรา ๓๑๔ และมาตรา ๓๕๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจึงต้องดำเนินการตามความประสงค์ของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑.๑ ทรัพย์สินและหนี้สินตามข้อ ๓๖ ของระเบียบฯ ต้องเป็นทรัพย์สินและหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ตลอดจนสัญญาเช่าที่ดินและสัญญาเช่าซื้อที่ดิน แล้วแต่กรณี

๑.๒ เกษตรกรอื่นที่ประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและระเบียบฯ กำหนด

๑.๓ เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินที่ประสงค์จะขอโอนหรือขอสละสิทธิตามข้อ ๒๑ และข้อ ๒๙ ของระเบียบฯ ต้องไม่กระทำการฝ่าฝืนหน้าที่ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ สัญญาเช่าที่ดิน หรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน แล้วแต่กรณี

๒. <u>แนวทางการพิจารณา</u>

๒.๑ เมื่อเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินยื่นคำขอโอนหรือคำขอสละสิทธิตามหมวด ๒ หรือหมวด ๓ ของระเบียบฯ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าบุคคลใดเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตามความเป็นจริงในปัจจุบัน ลักษณะการทำประโยชน์ในที่ดินนั้น สภาพพื้นที่และสิ่งปลูกสร้าง รวมถึงมีการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหน้าที่ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ สัญญาเช่าที่ดิน หรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน หรือไม่ อย่างไร โดยให้พิจารณาจากพยานหลักฐานเชิงประจักษ์ เช่น ข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ข้อมูลการถือครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ข้อมูลการชำระภาษีบำรุงท้องที่หรือภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น ประกอบกับพยานหลักฐานอื่นที่จำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง

๒.๒ หากปรากฏผลการตรวจสอบว่า เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตามความเป็นจริงในปัจจุบัน โดยมีลักษณะการทำประโยชน์ในที่ดิน รวมถึงสภาพพื้นที่และสิ่งปลูกสร้าง

/เป็นไป...

เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ สัญญาเช่าที่ดิน หรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัดพิจารณาคำขอและดำเนินการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของระเบียบฯ ต่อไป

๒.๓ ในกรณีที่ปรากฏผลการตรวจสอบว่า เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินไม่ได้เป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตามความเป็นจริงในปัจจุบัน หรือมีลักษณะการทำประโยชน์ในที่ดิน รวมถึงสภาพพื้นที่และสิ่งปลูกสร้าง เป็นไปโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ สัญญาเช่าที่ดิน หรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาดำเนินการแจ้งเตือน และหรือนำเสนอคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณามีมติให้เกษตรกรสิ้นสิทธิ หรือบอกเลิกสัญญา เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบว่าด้วยการนั้น หรือสัญญาเช่าที่ดิน หรือสัญญาเช่าซื้อที่ดิน แล้วแต่กรณี โดยในระหว่างที่การดำเนินการดังกล่าวยังไม่ถึงที่สุด ห้ามมิให้มีการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือจัดที่ดินแทนที่ตามคำขอ

๒.๔ ให้ถือว่าผลการตรวจสอบและผลการพิจารณาดำเนินการตามข้อ ๒.๑ – ๒.๓ เป็นเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอตามระเบียบฯ

อนึ่ง การดำเนินการโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่เกษตรกรอื่นกรณีมีเหตุจำเป็นต้องจัดการทรัพย์สินหรือหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามระเบียบฯ มีเจตนารมณ์ในการรองรับสิทธิของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งใช้ประโยชน์ในที่ดินโดยสุจริตเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไม่เป็นการขัดหรือแย้งกับสิทธิที่เกษตรกรได้รับการรับรองตามหลักการของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้น เพื่อป้องกันมิให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งอาศัยหลักการดังกล่าวหลีกเลี่ยงข้อห้ามตามกฎหมายเพื่อแสวงหาประโยชน์โดยทุจริต ส.ป.ก. จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดกำชับให้ ส.ป.ก.จังหวัด ถือปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติงานข้างต้น เพื่อให้การดำเนินการตามระเบียบฯ สอดคล้องกับการบังคับใช้ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเคร่งครัดต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๔๘๔

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง แนวทางการพิจารณาลำดับและชั้นของทายาท กรณีการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตาย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔
๒. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๒ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แผนผังที่ ๑ ผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินในฐานะทายาท (กรณีผู้ถือครองที่ดิน / เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน ถึงแก่ความตาย)
๒. แผนผังที่ ๒ การพิจารณาลำดับและชั้นของทายาท (กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตาย)

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดมอบหมายให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ถือปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔ โดยมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามระเบียบดังกล่าว รวมทั้งหนังสือซักซ้อมแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตาย ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

เนื่องจากการพิจารณาลำดับและชั้นของทายาท กรณีการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตาย ตามข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ ข้อ ๓๐ และข้อ ๓๑ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้กำหนดให้นำหลักเกณฑ์หรือบทบัญญัติตามกฎหมายอื่นมาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งอาจส่งผลให้การใช้การตีความของเจ้าหน้าที่ ส.ป.ก. แต่ละท้องที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ วรรคหนึ่ง ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ เลขาธิการ ส.ป.ก. จึงกำหนดแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับการพิจารณาลำดับและชั้นของทายาท กรณีการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตาย เพื่อให้การปฏิบัติงานของ ส.ป.ก.จังหวัด สอดคล้องกับหลักการและเจตนารมณ์ของระเบียบดังกล่าวภายใต้บรรทัดฐานเดียวกัน ดังต่อไปนี้

/๑. ผู้มีสิทธิ...

๑. ผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินในฐานะทายาท

ทายาทผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินตามข้อ ๔ ประกอบข้อ ๑๐ (๓) ข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ ข้อ ๓๐ และข้อ ๓๑ ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบฯ) หมายถึง ทายาทโดยธรรมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ของผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน ได้แก่ คู่สมรส ผู้สืบสันดาน บิดามารดา พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน ปู่ ย่า ตา ยาย และลุง ป้า น้า อา โดยมีแนวทางในการพิจารณา ดังนี้

๑.๑ เนื่องจากข้อ ๔ ของระเบียบฯ ได้กำหนดบทนิยามคำว่า “คู่สมรส” และ “บุตร” ไว้เป็นการเฉพาะแล้ว กรณีทายาทในลำดับและชั้นดังกล่าว ให้พิจารณาตามบทนิยามในระเบียบนี้ ทั้งนี้ หากมีบุคคลกล่าวอ้างเป็นคู่สมรสของผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินมากกว่าหนึ่งราย ให้บุคคลที่สมรสกับผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินโดยชอบด้วยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือกฎหมายอื่นเท่านั้นเป็นคู่สมรสตามระเบียบฯ แต่หากในบรรดาผู้ที่กล่าวอ้างเป็นคู่สมรสนั้นไม่มีบุคคลใดได้ทำการสมรสตามกฎหมายดังกล่าว ให้ผู้ที่กล่าวอ้างนั้นแสดงพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อประกอบการพิจารณาสิทธิในการยื่นคำขอตามระเบียบนี้ของบุคคลที่อยู่กินด้วยกันฉันสามีภริยากับผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินในฐานะคู่สมรสเพียงรายเดียวเท่านั้น

๑.๒ บุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้วของผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน หมายถึง บุตรที่เกิดจากหญิงที่ไม่ได้จดทะเบียนสมรสกับชาย (ผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน) ซึ่งชายที่เป็นผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้นได้มีพฤติการณ์ให้การรับรองบุตรโดยพฤตินัย เช่น แจ้งการเกิดว่าเป็นบุตร ให้ใช้นามสกุล ให้การศึกษา เป็นต้น โดยบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองดังกล่าวมีฐานะเป็นทายาทของชายผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินนั้น

๑.๓ หากผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเป็นบุตรนอกกฎหมายที่บิดาได้รับรองแล้ว กรณีนี้บิดาที่ได้ให้การรับรองบุตรนอกกฎหมายดังกล่าวไม่อยู่ในฐานะทายาทของบุตรซึ่งเป็นผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินแต่อย่างใด

๑.๔ กรณีทายาทในลำดับ “ผู้สืบสันดาน” “พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน” “พี่น้องร่วมบิดาหรือมารดาเดียวกัน” หรือ “ลุง ป้า น้า อา” ได้ตายลงก่อนที่ผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจะถึงแก่ความตาย ถ้าทายาทนั้นมีผู้สืบสันดาน ให้ผู้สืบสันดานของทายาทซึ่งถึงแก่ความตายนั้นมีสิทธิขอรับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินตามข้อ ๑๐ (๓) ข้อ ๒๒ หรือข้อ ๓๐ ตามระเบียบฯ แทนสิทธิของทายาทซึ่งถึงแก่ความตายดังกล่าว ถ้าผู้สืบสันดานคนใดของทายาทนั้นถึงแก่ความตายเช่นเดียวกัน ก็ให้ผู้สืบสันดานของผู้สืบสันดานนั้นมีสิทธิขอรับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินสืบต่อกันเช่นนี้ไปจนหมดสาย ตามนัยมาตรา ๑๖๓๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบข้อ ๔ ของระเบียบฯ อนึ่ง บุตรบุญธรรมของทายาทไม่มีสิทธิในฐานะผู้สืบสันดานตามแนวทางในการพิจารณาข้างต้น

๑.๕ เมื่อทายาทคนใด (ไม่รวมถึงทายาทในลำดับคู่สมรส) สละสิทธิไม่ขอรับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินตามข้อ ๑๐ (๓) ข้อ ๒๒ หรือข้อ ๓๐ ของระเบียบฯ ให้ผู้สืบสันดานของทายาทคนนั้นสืบสิทธิของทายาทดังกล่าวได้ ตามนัยมาตรา ๑๖๑๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบข้อ ๔ ของระเบียบฯ ทั้งนี้ การสละสิทธิดังกล่าวสามารถกระทำได้ทั้งโดยวิธีการแสดงเจตนาและลงลายมือชื่อต่อหน้าเจ้าหน้าที่ หรือโดยการไม่ยื่นคำขอภายในระยะเวลาที่กำหนด

/๑.๖ กรณี...

๑.๖ กรณีผู้ถือครองที่ดินหรือเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตาย และต่อมาทายาทของเกษตรกรนั้น (ไม่รวมถึงทายาทในลำดับคู่สมรส) ได้ตายลงในระหว่างที่กำหนดระยะเวลาการยื่นคำขอตามระเบียบฯ ยังไม่สิ้นสุด ไม่ว่าทายาทดังกล่าวจะได้ยื่นคำขอไว้แล้วหรือไม่ ให้สิทธิในการยื่นคำขอของทายาทที่ถึงแก่ความตายตกทอดแก่ทายาทของทายาทผู้ตายนั้น ตามนัยมาตรา ๑๖๐๐ และมาตรา ๑๖๒๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบข้อ ๔ ของระเบียบฯ โดยทายาทของทายาทผู้ตายจะต้องใช้สิทธิยื่นคำขอภายในกำหนดระยะเวลาข้างต้นด้วย

๒. <u>การพิจารณาลำดับและชั้นของทายาท</u>

๒.๑ กรณีทายาทผู้มีสิทธิตามหนังสือกำหนดลำดับทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินเข้ายื่นคำขอตามข้อ ๒๓ หรือข้อ ๓๑ ของระเบียบฯ ให้พิจารณาการตกทอดทางมรดกหรือการจัดที่ดินแทนที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อ ๒๓ หรือข้อ ๓๑ แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องคำนึงถึงลำดับและชั้นของทายาทนั้น

๒.๒ หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินไม่ได้กำหนดลำดับทายาทไว้ และมีทายาทยื่นคำขอเพียงหนึ่งราย หรือทายาทยื่นคำขอเกินกว่าหนึ่งรายและตกลงกันได้ระหว่างทายาทผู้ยื่นคำขอด้วยกัน ให้พิจารณาการตกทอดทางมรดกหรือการจัดที่ดินแทนที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อ ๒๒ วรรคหนึ่ง หรือข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ วรรคหนึ่ง ของระเบียบฯ แล้วแต่กรณี โดยไม่ต้องคำนึงถึงลำดับและชั้นของทายาทนั้น

๒.๓ หากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินไม่ได้กำหนดลำดับทายาทไว้ และมีทายาทยื่นคำขอเกินกว่าหนึ่งราย โดยเป็นกรณีที่ไม่อาจตกลงกันได้ในระหว่างทายาทผู้ยื่นคำขอด้วยกัน หรือที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกได้ตามที่ตกลงกันดังข้อ ๒.๒ ข้างต้น ให้พิจารณาการตกทอดทางมรดกหรือการจัดที่ดินแทนที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในข้อ ๒๒ วรรคสอง หรือข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง ของระเบียบฯ แล้วแต่กรณีตามลำดับและชั้นของทายาท ดังนี้

๒.๓.๑ ทายาทมีสิทธิได้รับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่ ตามลำดับก่อนหลัง ดังต่อไปนี้

(๑) คู่สมรส ตามนัยข้อ ๒๒ วรรคสอง (๑) หรือข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๑) ของระเบียบฯ

(๒) ผู้สืบสันดาน จำแนกเป็น

(๒.๑) ผู้สืบสันดานชั้นบุตร รวมถึงผู้สืบสันดานของผู้สืบสันดานชั้นบุตรที่ตายก่อนเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน ตามนัยข้อ ๒๒ วรรคสอง (๒) หรือข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๒) ของระเบียบฯ อนึ่ง บุตรบุญธรรมของบุตรไม่มีสิทธิในฐานะผู้สืบสันดานของบุตรที่ตาย

(๒.๒) ผู้สืบสันดานชั้นอื่นนอกเหนือจากชั้นบุตร ตามนัยข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) หรือข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) ของระเบียบฯ

(๓) บิดามารดา ตามนัยข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) หรือข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) ของระเบียบฯ

(๔) พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน ตามนัยข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) หรือข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) ของระเบียบฯ

(๕) พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน ตามนัยข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) หรือข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) ของระเบียบฯ

/(๖) ปู่ ย่า...

(๖) ปู่ ย่า ตา ยาย ตามนัยข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) หรือข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) ของระเบียบฯ

(๗) ลุง ป้า น้า อา ตามนัยข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) หรือข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) ของระเบียบฯ

๒.๓.๒ เมื่อทายาทตามลำดับข้างต้นสละสิทธิหรือตาย ผู้สืบสันดานของทายาทดังกล่าวถือเป็นทายาทผู้มีสิทธิยื่นคำขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อ หรือขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินซึ่งถึงแก่ความตาย ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) กรณีทายาทชั้นบุตรตายก่อนเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน ให้ผู้สืบสันดานของทายาทชั้นบุตรนั้น (ไม่รวมถึงบุตรบุญธรรมของทายาทชั้นบุตร) มีสิทธิได้รับพิจารณาเสมือนว่าเป็นทายาทชั้นบุตรตามนัยข้อ ๒๒ วรรคสอง (๒) หรือข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๒) ของระเบียบฯ

(๒) กรณีทายาทในลำดับผู้สืบสันดาน (ยกเว้นชั้นบุตร) และทายาทลำดับอื่น (ยกเว้นบิดามารดา ปู่ ย่า ตา ยาย) ตายก่อนเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน ให้ผู้สืบสันดานของทายาทที่ตายนั้นมีสิทธิได้รับพิจารณาเสมือนว่าเป็นทายาทที่ถึงแก่ความตาย ตามนัยมาตรา ๑๖๓๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) หรือข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) ของระเบียบฯ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้อ ๑.๔ ข้างต้น

(๓) กรณีทายาท (ไม่รวมถึงทายาทในลำดับคู่สมรส) สละสิทธิไม่ขอรับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อตามข้อ ๒๒ หรือไม่ขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ถึงแก่ความตายตามข้อ ๓๐ ของระเบียบฯ ให้ผู้สืบสันดานของทายาทที่สละสิทธินั้นมีสิทธิได้รับพิจารณาเสมือนว่าเป็นทายาทที่สละสิทธิตามนัยมาตรา ๑๖๑๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) หรือข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) ของระเบียบฯ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้อ ๑.๕ ข้างต้น

(๔) กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตาย และต่อมาทายาทของเกษตรกรนั้นได้ตายลงก่อนครบกำหนดระยะเวลาการยื่นคำขอตามระเบียบฯ ให้ทายาทของทายาทที่ตายดังกล่าวมีสิทธิยื่นคำขอและได้รับการพิจารณา ตามนัยมาตรา ๑๖๐๐ และมาตรา ๑๖๒๙ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) หรือข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ วรรคสอง (๓) ของระเบียบฯ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในข้อ ๑.๖ ข้างต้น

๓. <u>การนำหลักเกณฑ์หรือบทบัญญัติตามกฎหมายอื่นมาใช้บังคับโดยอนุโลม</u>

๓.๑ กรณีที่ระเบียบฯ ได้กำหนดให้นำหลักเกณฑ์หรือบทบัญญัติตามกฎหมายอื่นมาใช้บังคับโดยอนุโลม ให้พิจารณานำหลักเกณฑ์หรือบทบัญญัติตามกฎหมายอื่นในเรื่องนั้น ๆ มาใช้บังคับได้เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับหลักการและเจตนารมณ์ของระเบียบนี้

๓.๒ การพิจารณาการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือสิทธิการเช่าซื้อตามข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ และการพิจารณาจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ถึงแก่ความตายตามข้อ ๓๐ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๒ และข้อ ๓๑ วรรคหนึ่ง ประกอบข้อ ๒๓ ของระเบียบฯ ให้นำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อ ๒๐ (๒) (๔) และ (๕) ของระเบียบฯ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ไม่ต้องนำหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการยื่นคำขอ และการให้ความยินยอมของคู่สมรส ตามข้อ ๒๐ (๑) และ (๓) มาใช้บังคับกับกรณีดังกล่าว เนื่องจากในข้อ ๒๒ ข้อ ๒๓ ข้อ ๓๐ และข้อ ๓๑ ได้กำหนดหลักเกณฑ์การยื่นคำขอ และการใช้สิทธิหรือสละสิทธิของคู่สมรสไว้เป็นการเฉพาะแล้ว

/ในการนี้...

๕

ในการนี้ ส.ป.ก. ได้จัดทำแผนผังผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินในฐานะทายาท และแผนผังการพิจารณาลำดับและชั้นของทายาทมาด้วยแล้ว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ – ๒ จึงขอให้จังหวัดโปรดมอบหมายให้ ส.ป.ก.จังหวัด ถือปฏิบัติตามแนวทางปฏิบัติงานข้างต้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

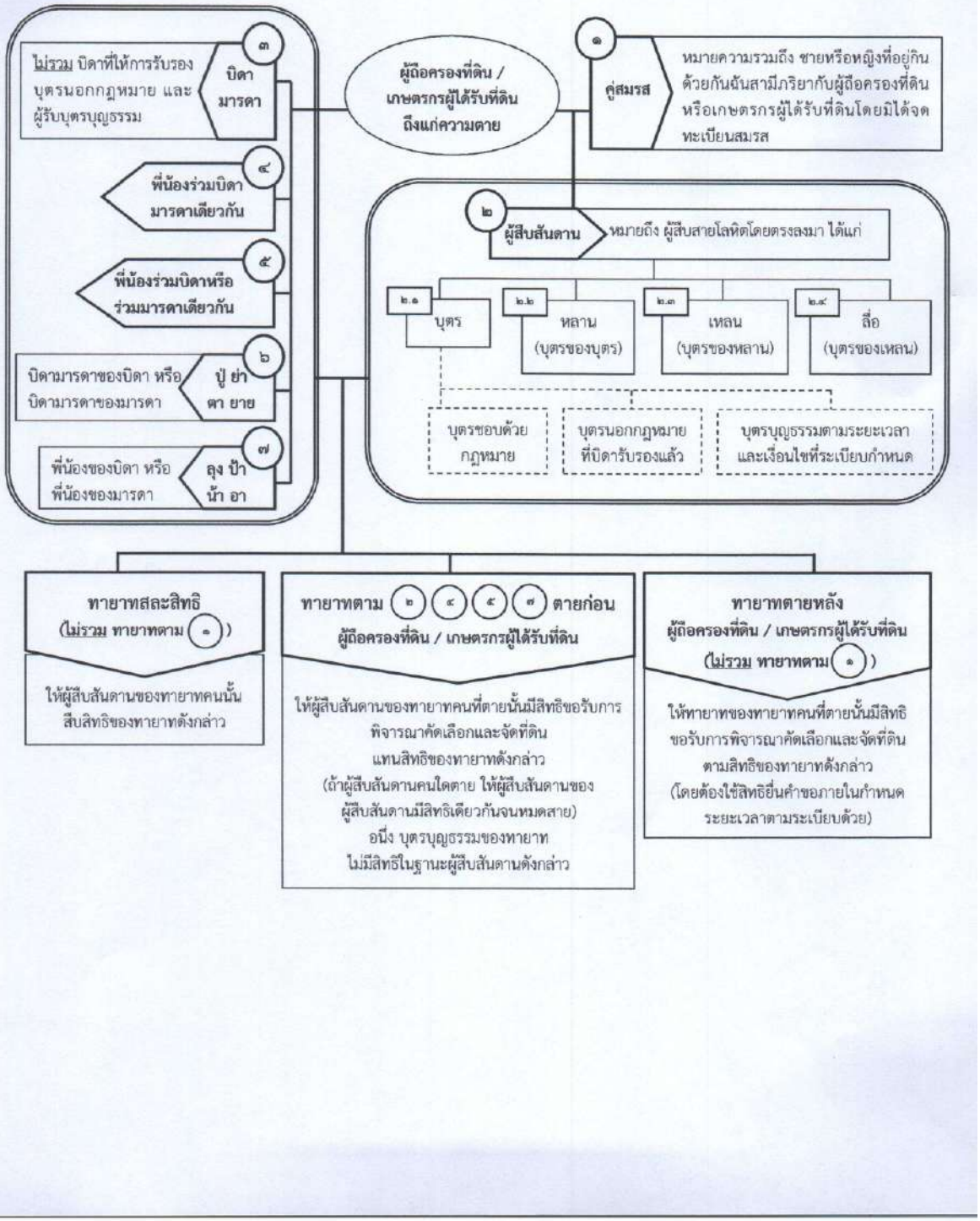
(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

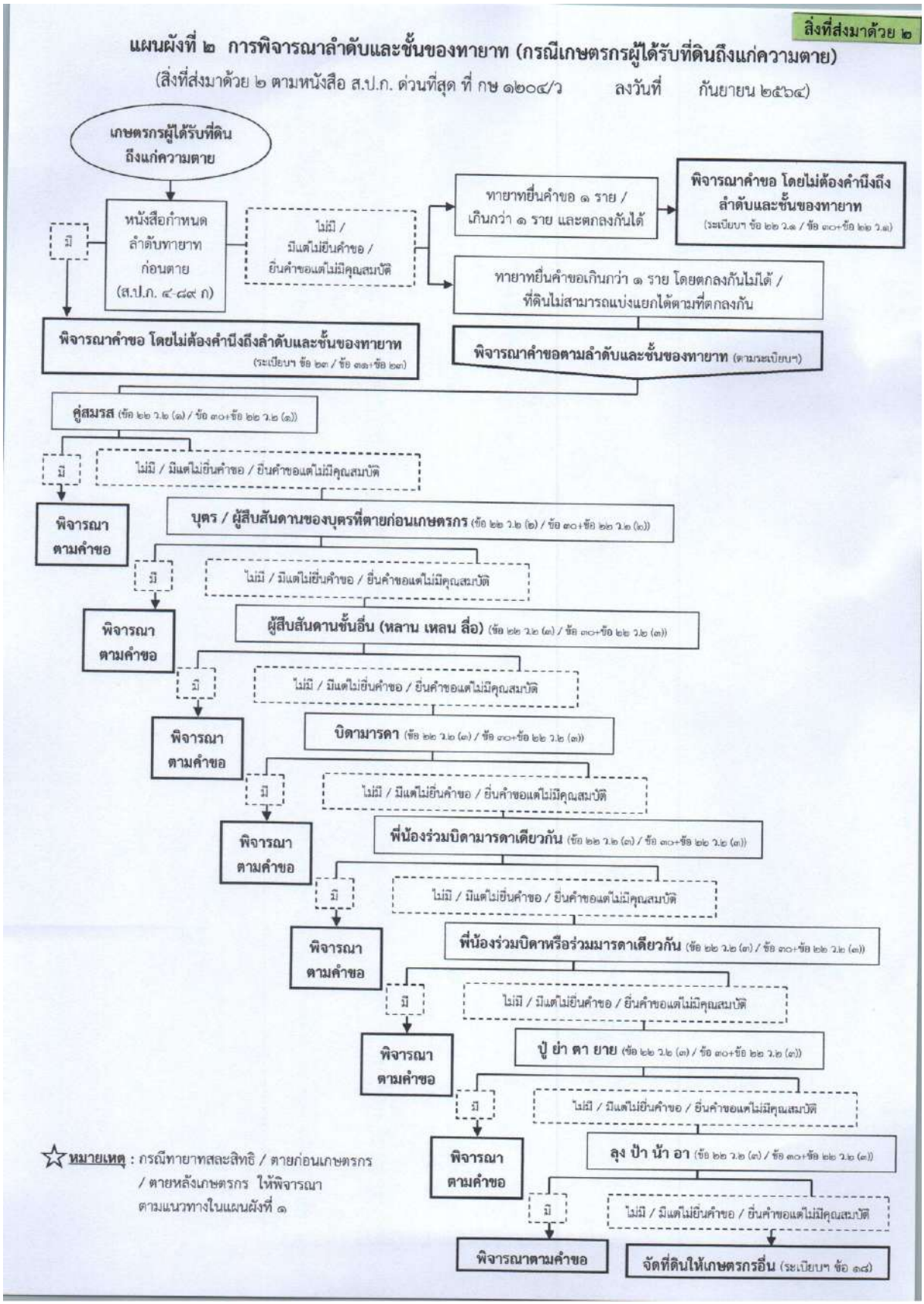
สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

แผนผังที่ ๑ ผู้มีสิทธิได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินในฐานะทายาท (กรณีผู้ถือครองที่ดิน / เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน ถึงแก่ความตาย)

(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ตามหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ลงวันที่ กันยายน ๒๕๖๔)

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒
แผนผังที่ ๒ การพิจารณาลำดับและชั้นของทายาท (กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตาย)
(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ ตามหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ลงวันที่ กันยายน ๒๕๖๔)
เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตาย
มี
หนังสือกำหนดลำดับทายาทก่อนตาย (ส.ป.ก. ๔-๘๙ ก)
ไม่มี / มีแต่ไม่ยื่นคำขอ / ยื่นคำขอแต่ไม่มีคุณสมบัติ
ทายาทยื่นคำขอ ๑ ราย / เกินกว่า ๑ ราย และตกลงกันได้
พิจารณาคำขอ โดยไม่ต้องคำนึงถึงลำดับและชั้นของทายาท (ระเบียบฯ ข้อ ๒๒ ว.๑ / ข้อ ๓๐+ข้อ ๒๒ ว.๑)
ทายาทยื่นคำขอเกินกว่า ๑ ราย โดยตกลงกันไม่ได้ / ที่ดินไม่สามารถแบ่งแยกได้ตามที่ตกลงกัน
พิจารณาคำขอตามลำดับและชั้นของทายาท (ตามระเบียบฯ)
พิจารณาคำขอ โดยไม่ต้องคำนึงถึงลำดับและชั้นของทายาท (ระเบียบฯ ข้อ ๒๓ / ข้อ ๓๑+ข้อ ๒๓)
คู่สมรส (ข้อ ๒๒ ว.๒ (๑) / ข้อ ๓๐+ข้อ ๒๒ ว.๒ (๑))
มี
ไม่มี / มีแต่ไม่ยื่นคำขอ / ยื่นคำขอแต่ไม่มีคุณสมบัติ
พิจารณาตามคำขอ
บุตร / ผู้สืบสันดานของบุตรที่ตายก่อนเกษตรกร (ข้อ ๒๒ ว.๒ (๒) / ข้อ ๓๐+ข้อ ๒๒ ว.๒ (๒))
มี
ไม่มี / มีแต่ไม่ยื่นคำขอ / ยื่นคำขอแต่ไม่มีคุณสมบัติ
พิจารณาตามคำขอ
ผู้สืบสันดานชั้นอื่น (หลาน เหลน ลื่อ) (ข้อ ๒๒ ว.๒ (๓) / ข้อ ๓๐+ข้อ ๒๒ ว.๒ (๓))
มี
ไม่มี / มีแต่ไม่ยื่นคำขอ / ยื่นคำขอแต่ไม่มีคุณสมบัติ
พิจารณาตามคำขอ
บิดามารดา (ข้อ ๒๒ ว.๒ (๓) / ข้อ ๓๐+ข้อ ๒๒ ว.๒ (๓))
มี
ไม่มี / มีแต่ไม่ยื่นคำขอ / ยื่นคำขอแต่ไม่มีคุณสมบัติ
พิจารณาตามคำขอ
พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน (ข้อ ๒๒ ว.๒ (๓) / ข้อ ๓๐+ข้อ ๒๒ ว.๒ (๓))
มี
ไม่มี / มีแต่ไม่ยื่นคำขอ / ยื่นคำขอแต่ไม่มีคุณสมบัติ
พิจารณาตามคำขอ
พี่น้องร่วมบิดาหรือร่วมมารดาเดียวกัน (ข้อ ๒๒ ว.๒ (๓) / ข้อ ๓๐+ข้อ ๒๒ ว.๒ (๓))
มี
ไม่มี / มีแต่ไม่ยื่นคำขอ / ยื่นคำขอแต่ไม่มีคุณสมบัติ
พิจารณาตามคำขอ
ปู่ ย่า ตา ยาย (ข้อ ๒๒ ว.๒ (๓) / ข้อ ๓๐+ข้อ ๒๒ ว.๒ (๓))
มี
ไม่มี / มีแต่ไม่ยื่นคำขอ / ยื่นคำขอแต่ไม่มีคุณสมบัติ
พิจารณาตามคำขอ
ลุง ป้า น้า อา (ข้อ ๒๒ ว.๒ (๓) / ข้อ ๓๐+ข้อ ๒๒ ว.๒ (๓))
มี
ไม่มี / มีแต่ไม่ยื่นคำขอ / ยื่นคำขอแต่ไม่มีคุณสมบัติ
พิจารณาตามคำขอ
จัดที่ดินให้เกษตรกรอื่น (ระเบียบฯ ข้อ ๑๘)
หมายเหตุ : กรณีทายาทสละสิทธิ / ตายก่อนเกษตรกร / ตายหลังเกษตรกร ให้พิจารณาตามแนวทางในแผนผังที่ ๑

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๔๕

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ขักช้อมแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ถึงแก่ความตาย (เพิ่มเติม)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๒ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔
๒. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๔๔๘๔ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผนผังขักช้อมแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ถึงแก่ความตาย (เพิ่มเติม)

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ และ ๒ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ขักช้อมแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ถึงแก่ความตาย รวมทั้งกำหนดแนวทางการพิจารณาลำดับและชั้นของทายาทเกษตรกรผู้ถึงแก่ความตายดังกล่าว เพื่อให้การปฏิบัติงานของสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) สอดคล้องกับหลักการและเจตนารมณ์ของระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบฯ) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากแนวทางปฏิบัติงานตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ ข้อ ๓.๓ ได้กำหนดให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่ทายาทผู้ยื่นคำขอได้โดยไม่ต้องรอให้ครบกำหนด ๑ ปี นับแต่วันที่เกษตรกรถึงแก่ความตาย หรือนับแต่วันที่ระเบียบฯ มีผลใช้บังคับ (กรณีเกษตรกรถึงแก่ความตายก่อนวันที่ระเบียบฯ มีผลใช้บังคับ) หาก ส.ป.ก.จังหวัด ได้รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องครบถ้วนจากทายาทซึ่งทายาทผู้อยู่ในลำดับก่อนและลำดับเดียวกันกับทายาทนั้นได้ยื่นคำขอหรือได้สละการรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือสละการขอรับการจัดที่ดินแทนที่ครบถ้วนทุกรายแล้ว อย่างไรก็ตาม การสละการรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือสละการขอรับการจัดที่ดินแทนที่ของทายาทในบางกรณี อาจมีผลให้ผู้สืบสันดานของทายาทที่สละสิทธินั้นมีสิทธิขอรับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินได้ตามนัยของหนังสือที่อ้างถึง ๒ ดังนั้น ส.ป.ก. จึงขอขักช้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ ข้อ ๓.๓ พร้อมทั้งจัดส่งแผนผังขักช้อมแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ถึงแก่ความตาย (เพิ่มเติม) (สิ่งที่ส่งมาด้วย) เพื่อให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ดังนี้

๑. ในการตรวจสอบพยานหลักฐานเกี่ยวกับการแสดงเจตนาสละการรับมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อหรือสละการขอรับการจัดที่ดินแทนที่ของทายาทผู้อยู่ในลำดับก่อนและลำดับเดียวกันกับทายาทผู้ยื่นคำขอนั้น ให้พิจารณาเจตนาของทายาทผู้สละสิทธิว่ามีความประสงค์จะสละสิทธิเพื่อให้ทายาทผู้ยื่นคำขอดังกล่าวเป็นผู้ได้รับพิจารณาแทนสิทธิของตน หรือประสงค์จะสละสิทธิเพื่อให้ผู้สืบสันดานของตนเข้าสืบสิทธิแทน

/๒. หากเป็น...

๒. หากเป็นกรณีการสละสิทธิเพื่อให้ทายาทผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ได้รับพิจารณาแทนสิทธิของตน โดยไม่ประสงค์จะให้ผู้สืบสันดานเข้าสืบสิทธิ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการปิดประกาศเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสได้รับทราบ คัดค้าน หรือยื่นคำขอเพิ่มเติมและพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่ทายาทผู้ยื่นคำขอได้โดยไม่ต้องรอให้ครบกำหนด ๑ ปีนับแต่วันที่เกษตรกรถึงแก่ความตาย หรือนับแต่วันที่ระเบียบฯ มีผลใช้บังคับ (กรณีเกษตรกรถึงแก่ความตายก่อนวันที่ระเบียบฯ มีผลใช้บังคับ) ตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหนังสือที่อ้างถึง ๑ ข้อ ๓.๓ ซึ่งในกรณีนี้ผู้สืบสันดานของทายาทผู้สละสิทธินั้นไม่ถือเป็นผู้มีสิทธิขอรับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินจากการสืบสิทธิของทายาทดังกล่าว

๓. หากเป็นกรณีการสละสิทธิเพื่อให้ผู้สืบสันดานของตนเข้าสืบสิทธิแทน ซึ่งมีผลให้ผู้สืบสันดานนั้นสามารถเข้าสืบสิทธิของทายาทดังกล่าวได้ตามนัยของหนังสือที่อ้างถึง ๒ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาคำขอเมื่อครบกำหนดเวลาข้างต้น หรือพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่ทายาทผู้ยื่นคำขอโดยไม่ต้องรอให้ครบกำหนดเวลาดังกล่าวในกรณีที่เป็นไปตามแนวทางที่กำหนดไว้ในหนังสือที่อ้างถึง ๑ ข้อ ๓.๓ แล้วแต่กรณี

๔. การพิจารณาเจตนาของทายาทผู้สละสิทธิตามข้อ ๑ อาจกระทำได้โดยวิธีการแสดงข้อความพร้อมลงลายมือชื่อไว้ในแบบ หรือบันทึกถ้อยคำเพิ่มเติมและลงลายมือชื่อต่อหน้าเจ้าหน้าที่ หรือโดยวิธีการอื่นใดในลักษณะเดียวกัน

ในการนี้ ส.ป.ก. จึงขอให้จังหวัดโปรดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบแนวทางปฏิบัติงานข้างต้นต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

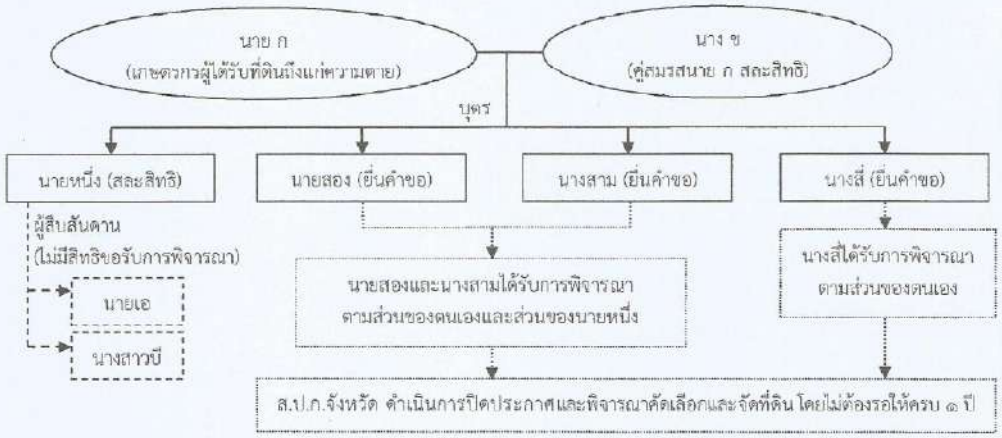
ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

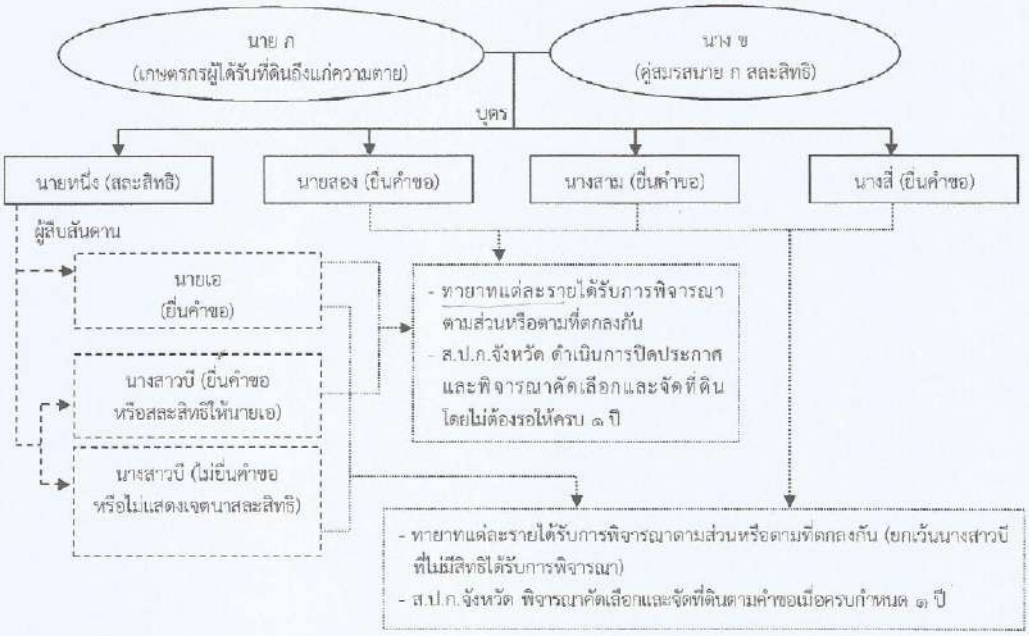
สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

แผนผังชักชวนแนวทางปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ถึงแก่ความตาย (เพิ่มเติม)

ตัวอย่างที่ ๑ นายหนึ่งแสดงเจตนาสละสิทธิให้นายสองและนางสามเป็นผู้ได้รับพิจารณาแทนสิทธิของตน โดยไม่ประสงค์จะให้ผู้สืบสันดานเข้าสืบสิทธิ

ตัวอย่างที่ ๒ นายหนึ่งแสดงเจตนาสละสิทธิให้ผู้สืบสันดานของตนเข้าสืบสิทธิแทน

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๒๐๔/ว๕๔๙๑

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๙ กันยายน ๒๕๖๗

เรื่อง ซักซ้อมแนวทางปฏิบัติกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

ตามที่ ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ (ระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ข้อ ๕๓/๑ กำหนดให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ออกโฉนดเพื่อการเกษตรให้แก่เกษตรกรผู้ยื่นคำขอซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และกรณีมีการโอนสิทธิหรือจัดที่ดินแทนที่ให้แก่คู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาท ให้นับระยะเวลาที่ได้ร่วมทำประโยชน์เป็นระยะเวลาดังกล่าวด้วย ข้อ ๕๗/๒ วรรคหนึ่ง กำหนดให้การออก แก้ไขเพิ่มเติม ยกเลิกเพิกถอน และออกใบแทนโฉนดเพื่อการเกษตร ให้นำความในส่วนที่ ๑ ถึงส่วนที่ ๔ เฉพาะที่เกี่ยวกับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินมาใช้โดยอนุโลม และในวรรคสอง กำหนดให้แบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. กำหนด โดยในข้อ ๒๙/๑ วรรคหนึ่ง กำหนดให้เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปี อาจยื่นคำขอสละสิทธิของตนทั้งหมดหรือบางส่วนต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) เพื่อให้เกษตรกรอื่นเป็นผู้ได้รับการพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ และวรรคสอง กำหนดให้เมื่อได้รับคำขอดังกล่าวแล้ว ให้ ส.ป.ก. พิจารณาคัดเลือกและดำเนินการทางทะเบียน โดยนำหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในข้อ ๑๙ และข้อ ๒๐ มาใช้บังคับโดยอนุโลม ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วขอเรียนว่า เนื่องจากบทนิยามในข้อ ๔ แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้กำหนดให้ "โฉนดเพื่อการเกษตร" เป็นหนังสือแสดงสิทธิที่ ส.ป.ก. ออกให้แก่เกษตรกรที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ดังนั้น เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรตามข้อ ๕๓/๑ แห่งระเบียบข้างต้น จึงถือเป็นเกษตรกรผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ซึ่งอาจสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย และ ส.ป.ก.จังหวัด จะต้องพิจารณาการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตายนั้นให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๓ แห่งระเบียบเดียวกัน ในการนี้ ส.ป.ก. จึงขอซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินกรณีการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย เพื่อให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดในแต่ละท้องที่ถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกันและสอดคล้องกับระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

๑. การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิ

๑.๑ กรณีการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติ

การยื่นคำขอสละสิทธิของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรเพื่อให้คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติ เป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่นั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาดำเนินการให้เป็นไป

/ ตาม ...

ตามข้อ ๒๘ แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับคำสั่ง ขั้นตอน และแนวทางปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้ใช้แบบและพิจารณาคำขอตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๑.๑.๑ แบบคำขอ

(๑) ให้เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งมีความประสงค์จะขอสละสิทธิการจัดให้เข้าทำประโยชน์ของตนเพื่อให้คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติเป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ ยื่นคำขอสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ตามแบบคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ง) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๒)

(๒) ให้คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรที่มีความประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรดังกล่าว ยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๕) มาพร้อมกับคำขอของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรตามข้อ (๑)

ทั้งนี้ ให้ใช้แบบคำขอที่ออกตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๑.๑.๒ แบบสอบสวนสิทธิ และแบบตรวจสอบ

(๑) เมื่อได้รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการสอบสวนสิทธิตามแบบที่กำหนด ดังนี้

(๑.๑) การสอบสวนสิทธิเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรที่ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ง โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๒) ให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (กรณีขอโอน / ขอสละสิทธิเพื่อจัดที่ดินแทนที่) หรือแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๔ ง

(๑.๒) การสอบสวนสิทธิคู่สมรส บุตร หรือเครือญาติของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรที่ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๕) ให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีขอรับโอน / ขอรับจัดที่ดินแทนที่ (สละสิทธิ)) หรือแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๓)

(๒) เมื่อดำเนินการสอบสวนสิทธิสำหรับเป็นเอกสารประกอบคำขอแล้ว ให้เจ้าหน้าที่จัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ Checklist – ส.ป.ก. ๔-๒๔ ง และแบบตรวจสอบ Checklist – ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๓) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิข้างต้น เพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินตามคำขอต่อไป

ทั้งนี้ ให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิและแบบตรวจสอบที่ออกตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๙๓๗ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕

๑.๑.๓ การตรวจสอบและพิจารณาจัดที่ดินแทนที่

การตรวจสอบและพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ตามคำขอข้างต้น ให้ดำเนินการตามข้อ ๒๘ และข้อ ๓๒ แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หากพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่สามารถจัดที่ดินแทนที่ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการตามข้อ ๓๓ แห่งระเบียบดังกล่าว โดยมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรดังกล่าว ในกรณีที่ตรวจสอบและพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่สามารถจัดที่ดินแทนที่ได้

/ ตามหลักเกณฑ์ ...

ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งไม่อนุญาตตามคำขอของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิและคำขอของผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ดังกล่าว ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดจัดทำประกาศและแจ้งผลการพิจารณาคำขอให้เป็นไปตามข้อ ๓๕ แห่งระเบียบเดียวกัน

๑.๒ กรณีการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่เกษตรกรอื่น

การยื่นคำขอสละสิทธิของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรเพื่อให้เกษตรกรอื่นซึ่งไม่ใช่คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติของตนเป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่นั้น ให้ ส.ป.ก.จังหวัดพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามข้อ ๒๙/๑ แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับคำสั่ง ขั้นตอน และแนวทางปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้ใช้แบบและพิจารณาคำขอตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๑.๒.๑ แบบคำขอ

(๑) ให้เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งมีความประสงค์จะขอสละสิทธิการจัดให้เข้าทำประโยชน์ของตนเพื่อให้เกษตรกรอื่นเป็นผู้ได้รับพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ ยื่นคำขอสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ตามแบบคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ง) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๒)

(๒) ให้เกษตรกรอื่นซึ่งมีความประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรที่ขอสละสิทธิดังกล่าว ยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๕) มาพร้อมกับคำขอของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรตามข้อ (๑)

ทั้งนี้ ให้ใช้แบบคำขอที่ออกตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๑.๒.๒ แบบสอบสวนสิทธิ และแบบตรวจสอบ

(๑) เมื่อได้รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการสอบสวนสิทธิตามแบบที่กำหนด ดังนี้

(๑.๑) การสอบสวนสิทธิเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรที่ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ง โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๒) ให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอโอนสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดิน / คำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ (กรณีขอโอน / ขอสละสิทธิเพื่อจัดที่ดินแทนที่) หรือแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๔ ง

(๑.๒) การสอบสวนสิทธิเกษตรกรอื่นที่ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๕) ให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีขอรับโอน / ขอรับจัดที่ดินแทนที่ (สละสิทธิ)) หรือแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๓)

(๒) เมื่อดำเนินการสอบสวนสิทธิสำหรับเป็นเอกสารประกอบคำขอแล้ว ให้เจ้าหน้าที่จัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ Checklist – ส.ป.ก. ๔-๒๔ ง และแบบตรวจสอบ Checklist – ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๓) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิข้างต้น เพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินตามคำขอต่อไป

ทั้งนี้ ให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิและแบบตรวจสอบที่ออกตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๙๓๗ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕

/ ๑.๒.๓ ...

๑.๒.๓ การตรวจสอบและพิจารณาจัดที่ดินแทนที่

การตรวจสอบและพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ตามคำขอข้างต้น ให้ดำเนินการตามข้อ ๒๙/๑ และข้อ ๓๒ แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หากพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่สามารถจัดที่ดินแทนที่ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการตามข้อ ๓๓ แห่งระเบียบดังกล่าว โดยมีคำสั่งอนุญาตให้ผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรดังกล่าว ในกรณีที่ตรวจสอบและพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่สามารถจัดที่ดินแทนที่ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งไม่อนุญาตตามคำขอของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งสละสิทธิและคำขอของผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ดังกล่าว ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัดจัดทำประกาศและแจ้งผลการพิจารณาคำขอให้เป็นไปตามข้อ ๓๕ แห่งระเบียบเดียวกัน

๒. การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งถึงแก่ความตาย

การจัดที่ดินแทนที่ให้แก่ทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งถึงแก่ความตาย ให้ ส.ป.ก.จังหวัด พิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามข้อ ๓๐ หรือข้อ ๓๑ แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับคำสั่ง ขั้นตอน และแนวทางปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้ใช้แบบและพิจารณาคำขอตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

๒.๑ แบบคำขอ

ให้ทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรซึ่งถึงแก่ความตายที่มีความประสงค์จะขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรดังกล่าวตามข้อ ๓๐ หรือข้อ ๓๑ ประกอบข้อ ๒๓ วรรคสอง แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ยื่นคำขอตามแบบคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก. ๔-๒๓ ค) โดยแสดงความประสงค์ในข้อ (๑.๗) ทั้งนี้ ให้ใช้แบบคำขอที่ออกตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๔/๒๕๖๔ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ ที่แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

๒.๒ แบบสอบสวนสิทธิ และแบบตรวจสอบ

๒.๒.๑ เมื่อได้รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานที่ถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัดดำเนินการสอบสวนสิทธิทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรดังกล่าวโดยใช้แบบสอบสวนสิทธิคำขอรับการคัดเลือกและจัดที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (กรณีขอรับการตกทอดทางมรดก / ขอรับจัดที่ดินแทนที่ (ตาย)) หรือแบบ ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๔)

๒.๒.๒ เมื่อดำเนินการสอบสวนสิทธิสำหรับเป็นเอกสารประกอบคำขอแล้ว ให้เจ้าหน้าที่จัดทำรายงานตามแบบตรวจสอบ Checklist – ส.ป.ก. ๔-๒๔ ค (๔) ที่แนบท้ายแบบสอบสวนสิทธิข้างต้นเพื่อประกอบการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินตามคำขอต่อไป

ทั้งนี้ ให้ใช้แบบสอบสวนสิทธิและแบบตรวจสอบที่ออกตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่แนบท้ายหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๙๓๗ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕

/ ๒.๓ ...

๒.๓ การตรวจสอบและพิจารณาจัดที่ดินแทนที่

การตรวจสอบและพิจารณาจัดที่ดินแทนที่ตามคำขอข้างต้น ให้ดำเนินการตามข้อ ๓๐ หรือข้อ ๓๑ และข้อ ๓๒ แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หากพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีที่สามารถจัดที่ดินแทนที่ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดดำเนินการตามข้อ ๓๓ แห่งระเบียบดังกล่าว โดยมีคำสั่งอนุญาตให้ทายาทผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามโฉนดเพื่อการเกษตรดังกล่าว ในกรณีที่ตรวจสอบและพิจารณาแล้วเห็นว่า ไม่สามารถจัดที่ดินแทนที่ได้ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งไม่อนุญาตตามคำขอของทายาทผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่ดังกล่าว ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด จัดทำประกาศและแจ้งผลการพิจารณาคำขอให้เป็นไปตามข้อ ๓๕ แห่งระเบียบเดียวกัน

ในการนี้ ส.ป.ก. จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดมอบหมายให้ ส.ป.ก.จังหวัด รับทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทรศัพท์ / โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๖๒๕

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๗ กันยายน ๒๕๖๖

เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตายก่อนออก ส.ป.ก. ๔-๐๑

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก ที่ พล ๐๐๑๑/๐๗๙๕ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๖
๒. ตัวอย่างการจัดทำ ส.ป.ก. ๔-๐๑ แนวทางที่ ๑ และแนวทางที่ ๒

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้รับข้อหารือจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิษณุโลก เกี่ยวกับการออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตายภายหลังจากมีคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์แต่ก่อนออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ความละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

ส.ป.ก. พิจารณาระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ การจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกอบระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๐ แล้ว จึงพิจารณากำหนดแนวทางการออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ กรณีเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตายภายหลังจากมีคำสั่งอนุญาตให้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ แต่ก่อนออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ เพื่อให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ถือปฏิบัติให้ถูกต้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายให้ ส.ป.ก.จังหวัด ถือปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๑. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทำหนังสือแจ้งทายาทหรือผู้ที่เกี่ยวข้องทราบถึงการไม่มีผลของการออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ เนื่องจากเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินถึงแก่ความตายก่อนการจัดทำ ส.ป.ก. ๔-๐๑ พร้อมแจ้งสิทธิให้ทายาทยื่นคำขอรับการจัดที่ดินแทนที่ผู้ถึงแก่ความตาย ตามข้อ ๓๐ ของระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔

๒. ให้ ส.ป.ก. จังหวัด พิจารณาคำขอจัดที่ดินแทนที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในหมวด ๓ การจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้ได้รับการจัดให้เข้าทำประโยชน์ซึ่งสละสิทธิหรือถึงแก่ความตาย และดำเนินการตามแนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ ๑ กรณีผู้ถึงแก่ความตายเป็นผู้ได้รับการจัดที่ดินรอบแรก ให้ดำเนินการออก ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้แก่ทายาทผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์แทนที่ผู้ถึงแก่ความตาย พร้อมบันทึกสารบัญทะเบียนที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ว่า "การจัดที่ดินแทนที่.....(ชื่อ นามสกุล ผู้ถึงแก่ความตาย)..... เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน ตามคำสั่ง ส.ป.ก.จังหวัด ที่.....สั่ง ณ วันที่..... ตามระเบียบ คปก. ฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๓๐" โดยผู้รับมอบหมายจากเลขาธิการ ส.ป.ก. ลงนาม/ลงวันที่ กำกับใต้ข้อความ พร้อมประทับตรา ส.ป.ก.

/แนวทาง...

แนวทางที่ ๒ กรณีผู้ถึงแก่ความตายเป็นผู้ขอรับการจัดที่ดินแทนที่เกษตรกรผู้สละสิทธิ/ถึงแก่ความตาย ให้เปลี่ยนแปลงสารบัญทะเบียน ดังนี้

- ช่อง การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน บันทึกว่า "จัดที่ดินแทนที่"
- ช่อง ผู้ได้รับอนุญาต บันทึก "ชื่อ นามสกุล ของทายาทผู้ได้รับการจัดที่ดินแทนที่"
- ช่อง หมายเหตุ บันทึกว่า "การจัดที่ดินแทนที่ (ชื่อ นามสกุล ผู้ถึงแก่ความตาย) เกษตรกรผู้ได้รับที่ดินตามมติ คปจ. ครั้งที่..... เมื่อวันที่.....หรือคำสั่ง ส.ป.ก.จังหวัด ที่ ...../.....สั่ง ณ วันที่ ..... ตามระเบียบ คปก. ฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๓๐"

ทั้งนี้ หากปรากฏกรณีการออก ส.ป.ก.๔-๐๑ ให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน โดยไม่ทราบหรือปรากฏพยานหลักฐานว่าเกษตรกรถึงแก่ความตายในขณะจัดทำ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ก็ไม่ส่งผลให้ ส.ป.ก. ๔-๐๑ นั้นต้องตกเป็น ส.ป.ก. ๔-๐๑ ที่ออกโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากเป็นการรับรองสิทธิการเข้าทำประโยชน์ของเกษตรกรซึ่งเกิดมีขึ้นแล้วตามคำสั่งทางปกครอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๘๑ ๒๙๐๔
E-mail: Legal.alro.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๖๙๖๙

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖

เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. แบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๕๖) จำนวน ๑ ชุด
๒. แบบหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๔) จำนวน ๑ แผ่น
๓. แบบประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.๔-๑๕๕) จำนวน ๑ แผ่น
๔. ร่างคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด จำนวน ๑ แผ่น
๕. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๓๐๙๖/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย ประธานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้ลงนามในระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้ที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งระเบียบได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๓๐๙ ง เมื่อวันที่ ๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ เป็นต้นไป

ระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อและการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้ที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๕๓/๒ กำหนดให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) เป็นผู้กำหนด แบบ หลักเกณฑ์ การออกโฉนดเพื่อการเกษตร ส.ป.ก. จึงได้จัดทำแนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตร คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน และแบบฟอร์มต่าง ๆ ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้ที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ดังนี้

ข้อ ๑ ให้กำหนดแบบฟอร์ม ดังต่อไปนี้

๑.๑ แบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖) เมื่อระเบียบฯ มีผลบังคับใช้ โดยให้ยกเลิกแบบความประสงค์การออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๓) แล้วใช้แบบฟอร์ม ส.ป.ก.๔-๑๕๖ แทน

๑.๒ แบบหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๔) ให้ ส.ป.ก. จังหวัด ออกให้เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินที่ยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร

๑.๓ แบบประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.๔-๑๕๕) เพื่อประกาศให้ทราบผลการพิจารณาให้เกษตรกรได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

/ข้อ ๒. คุณสมบัติ ...

ข้อ ๒. คุณสมบัติเกษตรกรที่มีสิทธิยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร

๒.๑ เป็นเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี เฉพาะประเภทแปลงเกษตรกรรม รวมถึงการจัดที่ดินแทนที่ให้กับคู่สมรส บุตร ทายาท หรือเครือญาติ ให้นับระยะเวลาที่ได้ร่วมทำประโยชน์ในครอบครัวเดียวกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี และให้หมายความรวมถึงเกษตรกรที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (คปจ.) อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินมาแล้วไม่น้อยกว่า ๕ ปี แต่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ยังไม่ได้ออกหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑) ให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตฯ ให้ถือว่าเป็นเกษตรกรที่มีคุณสมบัติที่สามารถยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรได้เช่นเดียวกัน ทั้งนี้ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบสาเหตุที่ไม่สามารถออกหนังสืออนุญาตฯ ให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตฯ รายนั้นก่อนดำเนินการออกโฉนดเพื่อการเกษตรด้วย ตามความในข้อ ๕๓/๑ แห่งระเบียบฯ

๒.๒ เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตฯ ที่มีสิทธิยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร สามารถมอบอำนาจให้ยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรได้ โดยใช้แบบมอบอำนาจทั่วไป ซึ่งสามารถมอบอำนาจให้แก่คู่สมรส บุตร ทายาท และเครือญาติ เท่านั้น

ข้อ ๓. การรับคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรและการตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ เมื่อเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตฯ ยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๕๖) หรือแจ้งความประสงค์การออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๓) และนำส่งหนังสืออนุญาตฯ ฉบับผู้ถือ ให้กับ ส.ป.ก.จังหวัด แล้ว ให้ออกหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๔) ให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตฯ รายนั้นไว้เป็นหลักฐาน จนกว่าจะมีการออกโฉนดเพื่อการเกษตรให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตฯ ตามความข้อ ๖๐ แห่งระเบียบฯ รวมถึงการออกหลักฐานการยื่นคำขอฯ และรับหนังสืออนุญาตฯ ไว้เป็นหลักฐานให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตฯ ด้วย เว้นแต่กรณีเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตฯ ที่ใช้หนังสืออนุญาตฯ เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมเงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ไม่ต้องออกหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๔) ให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตฯ ทั้งนี้ เมื่อระเบียบฯ มีผลบังคับใช้ ให้ยกเลิกแบบ ส.ป.ก.๔-๑๕๓ แล้วให้ใช้ตามแบบ ส.ป.ก.๔-๑๕๖ แทน และให้ถือว่าแบบ ส.ป.ก.๔-๑๕๓ ที่ได้รับไว้ก่อนระเบียบฯ มีผลบังคับใช้ เป็นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร ด้วย

๓.๒ กรณีที่เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตฯ รายใด ใช้หนังสืออนุญาตฯ เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมเงินจาก ธ.ก.ส. เมื่อตรวจสอบการกู้ยืมเงินกับฐานข้อมูล ธ.ก.ส. ครบถ้วน หากเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตฯ รายใดไม่ปรากฏในฐานข้อมูล ให้สอบถามไปยัง ธ.ก.ส. สาขาที่เกี่ยวข้อง และเมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบข้อมูลและรายละเอียดของเกษตรกรที่ยื่นคำขอออกโฉนดครบถ้วนแล้ว เห็นว่าควรอนุญาตให้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการออกโฉนดเพื่อการเกษตร แล้วมีหนังสือ แจ้ง ธ.ก.ส. เพื่อนำส่งโฉนดเพื่อการเกษตรเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมแทนหนังสืออนุญาตฯ และขอรับหนังสืออนุญาตฯ มาดำเนินการเพิกถอนต่อไป

๓.๓ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบข้อมูลและเอกสารประกอบการยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖) หรือแบบแจ้งความประสงค์ขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๓) แล้วแต่กรณี และตรวจสอบข้อมูล ตำแหน่ง รูปแผนที่แปลงที่ดินให้ถูกต้องครบถ้วน ตามที่กำหนดไว้ในแบบให้ครบถ้วน

/ข้อ ๔. การประกาศ ...

ข้อ ๔. การประกาศผลการพิจารณาให้เกษตรกรได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร

๔.๑ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ประกาศผลการพิจารณาให้เกษตรกรได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร ตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการ ตามแบบ ส.ป.ก.๔-๑๕๕ พร้อมแนบรายชื่อ เพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียมีโอกาสคัดค้าน โดยมีระยะเวลา ๑๕ วัน นับแต่วันที่ประกาศ โดยให้ปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ ส.ป.ก.จังหวัด ที่ว่าการอำเภอ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ทำการกำนันแห่งท้องที่ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน หรือจะประกาศทางสื่ออื่น ๆ ด้วยก็ได้

๔.๒ เมื่อครบกำหนดเวลาตามประกาศฯ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ออกโฉนดเพื่อการเกษตร ให้แก่เกษตรกรต่อไป

ข้อ ๕. การลงนามในหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๔)

การลงนามในหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๔) ปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือผู้รักษาราชการแทนมีหน้าที่ในการลงนามในหนังสือรับรองฯ อนึ่ง หากปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือผู้รักษาราชการแทนเห็นสมควรมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน ผู้อำนวยการกลุ่มงานช่างและแผนที่ เป็นผู้ลงนามในหนังสือรับรองฯ ก็ให้มีอำนาจดำเนินการได้ โดยให้คำนึงถึงขีดความสามารถ ความรับผิดชอบและความเหมาะสมตามสภาพของตำแหน่ง อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจนั้นด้วย ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๖๐ แห่งระเบียบฯ

ข้อ ๖. การลงนามในโฉนดเพื่อการเกษตร

การลงนามในโฉนดเพื่อการเกษตร ให้ดำเนินการตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๗๒ /๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือผู้รักษาราชการแทนมีหน้าที่และอำนาจออกโฉนดเพื่อการเกษตรและลงนามในโฉนดเพื่อการเกษตรในฐานะนายทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร จึงขอให้จังหวัดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

เลขที่...../..... ส.ป.ก.๔-๑๕๖

แบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร

ที่.....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....เลขประจำตัวประชาชน.....
อยู่บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่..... ซอย .....ถนน ..... ตำบล .....
อำเภอ ..... จังหวัด .....โทร..... ขอออกโฉนด
เพื่อการเกษตร ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ที่ดินแปลงเลขที่ .....
กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่ ..... เนื้อที่..... ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ .....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....

ทั้งนี้

☐ ได้ส่งมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑) ไว้กับเจ้าหน้าที่รับคำขอแล้ว

☐ ไม่ได้ส่งมอบ เนื่องจาก เป็นหลักประกันกับ ธ.ก.ส. สาขา.....

๒. ข้าพเจ้าขอรับรองว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติ ไม่มีลักษณะต้องห้ามและอยู่ในหลักเกณฑ์การยื่นคำขอตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนดครบถ้วน และเป็นผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ และเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้กำหนดไว้ หรือจะกำหนดต่อไปทุกประการ

๓. ข้าพเจ้าและพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องจะเข้าพบเจ้าหน้าที่ตามกำหนดนัดหมาย เพื่อให้ถ้อยคำในการตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกรเพื่อออกโฉนดเพื่อการเกษตรสำหรับเป็นเอกสารประกอบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร พร้อมนำบัตรประจำตัวประชาชน และเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องแสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการดังกล่าว (ถ้ามี)

๔. ข้าพเจ้ายินยอมให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีรายละเอียดตามหนังสือให้ความยินยอม เก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่แนบท้ายคำแจ้งความประสงค์นี้ โดยให้ถือว่าคู่ฉบับและบรรดาสำเนา ภาพถ่าย ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือโทรสาร ที่ทำขึ้นจากหนังสือให้ความยินยอมดังกล่าวเป็นหลักฐานในการให้ความยินยอมของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นถูกต้องตามความเป็นจริงทุกประการ และได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่รับรับคำขอ
(.....) (.....)

การนับระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี พิจารณาจากอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

๑. วันที่ คปจ. มีมติอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (นับต่อเนื่องจากคนที่ได้รับอนุญาตครั้งแรก)

๒. วันที่ ปทจ. ลงนามในประกาศคำสั่งอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ((นับต่อเนื่องจากคนที่ได้รับอนุญาตครั้งแรก)

ส่วนที่ ๑ การตรวจสอบข้อมูลและเอกสารประกอบการยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร

๑. ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ไม่น้อยกว่า ๕ ปี ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

๒. หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ส.ป.ก.๔-๐๑ ฉบับผู้ถือ ☐ มี ☐ ไม่มี

๓. ใช้ ส.ป.ก.๔-๐๑ เป็นหลักประกันการกู้ยืมเงิน ธ.ก.ส. (ฐานข้อมูล ธ.ก.ส.) ☐ มี ☐ ไม่มี

๔. สำเนาเอกสารอื่น ๆ เช่น ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อ (ถ้ามี) ระบุ.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ตรวจ ลงชื่อ.....ผอ.กลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน
(.....) (.....)
วันที่..... วันที่.....

ส่วนที่ ๒ การตรวจสอบข้อมูล ตำแหน่ง รูปแผนที่แปลงที่ดิน

☐ **ผลการรังวัด** (ถูกต้อง)

☐ รังวัดโดยระบบ RTK GNSS Network ข้อมูลสอดคล้องกับฐานข้อมูล ALROLAND/ตำแหน่ง รูปแผนที่แปลงที่ดินตรงกับสภาพการทำประโยชน์ตามแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม และไม่พบการใช้ที่ดินผิดปกติตามผลการตรวจสอบจากแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม)

☐ รังวัดโดยระบบอื่น (ระบุ)..... (ข้อมูลสอดคล้องกับฐานข้อมูล ALROLAND และไม่พบการใช้ที่ดินผิดปกติตามผลการตรวจสอบจากแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม)

☐ **ผลการรังวัดไม่สอดคล้องกับปัจจุบัน** (ต้องรังวัดใหม่)

☐ ให้รังวัดใหม่ด้วยระบบ RTK GNSS Network/กล้องรังวัด (ประกอบการรังวัดบางกรณี) เห็นควรมอบหมายให้กลุ่มงานช่างและแผนที่ดำเนินการรังวัดแก้ไขต่อไป

☐ **อื่น ๆ** (ระบุ).....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ตรวจ ลงชื่อ.....ผอ.กลุ่มงานช่างและแผนที่
(.....) (.....)
วันที่..... วันที่.....

ส่วนที่ ๓ คำสั่งปฏิรูปที่ดินจังหวัด

☐ **(๑) อนุญาตให้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร** และมอบหมาย

☐ กกม. จัดทำประกาศผลการพิจารณาให้เกษตรกรได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

☐ กงผ. จัดพิมพ์รายละเอียดแผนที่รูปแปลงที่ดินในโฉนดเพื่อการเกษตร

☐ กยป. จัดพิมพ์รายละเอียดโฉนดเพื่อการเกษตร

☐ **(๒) ไม่อนุญาตให้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร** (ระบุ) .....และมอบหมาย

☐ กกม. แจ้งผลการพิจารณา

☐ กงผ. ดำเนินการรังวัดระบบ RTK GNSS Network แล้วมอบหมายกลุ่มงานตาม (๑) ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

ลงชื่อ.....ปฏิรูปที่ดินจังหวัด
(.....)
วันที่.....

๓

หนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว/อื่น).....เลขประจำตัวประชาชน.....
โดย (กรณีเป็นนิติบุคคล/ผู้เยาว์ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส/ผู้รับมอบอำนาจ/อื่น ๆ).....
เลขประจำตัวประชาชน..... ตามหนังสือ..... หรือในฐานะที่มีความเกี่ยวข้อง
เป็น.....ซึ่งต่อไปในหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้เรียกว่า "เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล" ตกลงยินยอมให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ซึ่งต่อไปนี้ในหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้เรียกว่า "ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล" เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของข้าพเจ้าภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

๑. วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อประโยชน์ต่อกระบวนการพิจารณาและตรวจสอบคำร้องหรือคำขอ ซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ยื่นคำร้องหรือคำขอนั้น หรืออยู่ในฐานะที่เป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกันหรือเป็นพยานบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับผู้ยื่นคำร้องหรือคำขอนั้น หรือเพื่อประโยชน์ในการประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดิน การประกาศบัญชีเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียน การตรวจสอบและยืนยันตัวบุคคลผู้ถือครองและทำประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน การตรวจสอบลักษณะการทำประโยชน์ในที่ดิน และการดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตกลงยินยอมให้บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่เป็นหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน สถาบันการเงิน และสถาบันการศึกษา ทำการเปิดเผยหรือให้ข้อมูลส่วนบุคคลให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในข้อ ๑ เช่น ข้อมูลจากระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) ของกระทรวงมหาดไทย ข้อมูลทะเบียนประวัติข้าราชการจากสำนักงาน ก.พ. ข้อมูลการชำระภาษีจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกระทรวงการคลัง ข้อมูลการจ้างงานในระบบประกันสังคมจากกระทรวงแรงงาน ข้อมูลทะเบียนผู้มีรายได้น้อยจากกระทรวงการคลัง ข้อมูลการถือครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรจากกรมส่งเสริมการเกษตร ข้อมูลการประกอบธุรกิจจากกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

ทั้งนี้ "ข้อมูลส่วนบุคคล" หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม อาทิเช่น ชื่อ นามสกุล เพศ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ วัน เดือน ปี เกิด รูปถ่าย

"ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล" หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

๓. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในฐานะผู้มีอำนาจอนุญาตหรืออนุมัติหรือจัดที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อาจปฏิเสธคำร้องหรือคำขอเพราะเหตุที่เอกสารหรือหลักฐานประกอบคำร้องหรือคำขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามแบบที่กำหนดได้

๔. ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะจัดเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตลอดระยะเวลาที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับอนุญาตหรืออนุมัติหรือจัดที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และอีกไม่น้อยกว่า ๕ ปีนับแต่การอนุญาตหรืออนุมัติหรือจัดที่ดินนั้นสิ้นสุดลง

ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจข้อกำหนดและเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งระบุในหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้อย่างชัดเจนแล้วทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้ให้ความยินยอม
(.....)

๔

สำหรับ ส.ป.ก.จังหวัด

สำหรับ (นาย/นาง/นางสาว).....เลขประจำตัวประชาชน .....
เพื่อเป็นหลักฐานการยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร เลขที่...../.....เมื่อวันที่.....
โดย ส.ป.ก.จังหวัด.....ได้รับมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก.๔-๐๑)
ที่ดินแปลงเลขที่ .....กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่ ..... ไว้ด้วยแล้ว

ทั้งนี้ ผู้ยื่นคำขอต้องนำส่งเอกสารเพิ่มเติมให้ ส.ป.ก.จังหวัด ภายใน ๗ วันทำการ ดังนี้

☐ หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ส.ป.ก.๔-๐๑ แปลงเลขที่ .....กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่.....

☐ สำเนาเอกสารอื่น ๆ เช่น ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อ (ถ้ามี) .....

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่รับคำขอ
(.....)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

โทรศัพท์.....

สำหรับผู้ยื่นคำขอ

สำหรับ (นาย/นาง/นางสาว).....เลขประจำตัวประชาชน .....
เพื่อเป็นหลักฐานการยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร เลขที่...../.....เมื่อวันที่.....
โดย ส.ป.ก.จังหวัด.....ได้รับมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก.๔-๐๑)
ที่ดินแปลงเลขที่ .....กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่ ..... ไว้ด้วยแล้ว

ทั้งนี้ ผู้ยื่นคำขอต้องนำส่งเอกสารเพิ่มเติมให้ ส.ป.ก.จังหวัด ภายใน ๗ วันทำการ ดังนี้

☐ หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ส.ป.ก.๔-๐๑ แปลงเลขที่ .....กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่.....

☐ สำเนาเอกสารอื่น ๆ เช่น ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อ (ถ้ามี) .....

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่รับคำขอ
(.....)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

โทรศัพท์.....

ให้นำมาส่งคืน ส.ป.ก.จังหวัด
ในวันที่รับโฉนดเพื่อการเกษตร

ส.ป.ก.๔-๑๕๔

หนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร

ที่.....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ขอรับรองว่า
(นาย/นาง/นางสาว/อื่น ๆ).....เลขประจำตัวประชาชน .....
อยู่บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่..... ซอย .....ถนน ..... ตำบล .....
อำเภอ ..... จังหวัด .....โทร..... ได้ยื่นคำขอออกโฉนด
เพื่อการเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ที่ดินแปลงเลขที่ .....
กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่ ..... เนื้อที่ประมาณ..... ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ .....
ตำบล..... อำเภอ.....จังหวัด.....

ออกให้ ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ. .....

(.....)

.....

หมายเหตุ : หนังสือฉบับนี้จะสิ้นผลการรับรองเมื่อ ส.ป.ก. ได้ออกโฉนดเพื่อการเกษตรให้แล้ว

ส.ป.ก.๔-๑๕๕

ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

เรื่อง ผลการพิจารณาให้เกษตรกรได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด้วยมีเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ได้ยื่นคำร้องขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... จำนวน .....ราย ..... แปลง เนื้อที่ประมาณ .....ไร่ โดยมีรายละเอียดแนบท้ายคำสั่งนี้

อาศัยอำนาจตามความข้อ ๕๓/๒ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบคำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ..... สั่ง ณ วันที่.....ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมมอบหมายหน้าที่และอำนาจในการออกโฉนดเพื่อการเกษตรในฐานะนายทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเกษตรกรผู้ยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร เป็นเกษตรกรมีคุณสมบัติครบถ้วนและไม่มีลักษณะต้องห้ามในการยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร ปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....จึงขอประกาศผู้มีรายชื่อตามบัญชีแนบท้ายประกาศฉบับนี้ เป็นเกษตรกรผู้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร

จึงประกาศให้ทราบโดยทั่วกัน หากผู้ใดจะคัดค้านประการใดให้ยื่นคัดค้านต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ณ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่.....เดือน..... พ.ศ. .....

(.....)

ปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

บัญชีรายชื่อเกษตรกรที่ได้รับการพิจารณาให้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร

ลำดับ	ชื่อ-สกุล	วันที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (นับต่อเนื่องจากการจัดที่ดินแทนที่)	แปลงที่ดิน	กลุ่ม/ระวาง	เนื้อที่			ที่ตั้งที่ดิน			
					ไร่	งาน	วา	หมู่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด

-ร่าง-

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

ที่ /๒๕๖๖

เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจการลงนามในหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๔)

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๓) (๖) (๗) (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ออกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิ การเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ นั้น

เพื่อให้การดำเนินการออกหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๔) เป็นไปอย่างเรียบร้อย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖๐ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิ การเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือผู้รักษาราชการแทน จึงมอบอำนาจให้ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน ผู้อำนวยการกลุ่มงานช่างและแผนที่ เป็นผู้ลงนามในหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๔)

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่.....เดือน.....พ.ศ. ....

คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ที่ ๑๐๓๒ /๒๕๖๖

เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจการออกโฉนดเพื่อการเกษตร

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๓) (๖) (๗) (๑๒) แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง และวรรคหก แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ออกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิ การเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ นั้น

เพื่อให้การดำเนินการออกโฉนดเพื่อการเกษตร เป็นไปอย่างเรียบร้อย รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕๓/๒ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิ การเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงมอบหมายให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือผู้รักษาราชการแทนมีหน้าที่และอำนาจออกโฉนดเพื่อการเกษตรและลงนามในโฉนดเพื่อการเกษตรในฐานะนายทะเบียนโฉนดเพื่อการเกษตร

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายวิฌะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๖๙

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ปรับปรุงแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖-๑)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๕๖-๑) จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว๑๓๗๑ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๗ ได้แจ้งแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖) ฉบับปรับปรุง มีนาคม ๒๕๖๗ เพื่อให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการออกโฉนดเพื่อการเกษตรและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า) ที่เร่งรัดการดำเนินการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑) เป็นโฉนดเพื่อการเกษตรให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลา ๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๗ - พ.ศ. ๒๕๖๘) จึงปรับปรุงแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖-๑) ในส่วนที่ ๒ พร้อมทั้งนำส่งแบบคำขอดังกล่าวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และกำหนดการใช้คำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖-๑) ดังนี้

๑. ให้ใช้แบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖-๑) ที่ยื่นตั้งแต่วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗

๒. การตรวจสอบข้อมูลตำแหน่ง รูปแผนที่แปลงที่ดิน สำหรับคำขอที่รับไว้ก่อนวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ให้ถือปฏิบัติตามส่วนที่ ๒ ของแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖-๑) ได้โดยอนุโลม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอให้จังหวัดได้โปรดแจ้ง ส.ป.ก จังหวัด ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๗๔๕

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ. ๑๐๒๐๐

๒๙ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ปรับปรุงแก้ไขแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการจำลองหรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดิน และปรับปรุงแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖-๑)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ กษ ๑๒๐๖/ว ๔๕๔๗ ลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖-๒) จำนวน ๑ ชุด

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้แจ้งเวียนแนวทางปฏิบัติงานของกลุ่มงานช่างและแผนที่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ในการออกโฉนดเพื่อการเกษตร เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการขับเคลื่อนการออกโฉนดเพื่อการเกษตรและสอดรับกับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่เร่งรัดการดำเนินการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ให้เป็นโฉนดเพื่อการเกษตรให้แล้วเสร็จในเวลา ๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๗ - พ.ศ. ๒๕๖๘) ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า ภายหลังจากแจ้งแนวทางปฏิบัติดังกล่าวให้ ส.ป.ก.จังหวัดถือปฏิบัติมาเป็นระยะเวลาพอสมควรแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงว่าการจำลองหรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดินเพื่อจัดทำโฉนดเพื่อการเกษตรยังมีความไม่ชัดเจน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการปรับปรุงเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ให้เป็นโฉนดเพื่อการเกษตรไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ดังนั้น เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและคล่องตัวในการปฏิบัติงานในส่วนของการจำลองหรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดิน (คัดลอกรูปแผนที่ใน ส.ป.ก./สร ๕ ก. หรือ ส.ป.ก.๔-๐๑) ลงในโฉนดเพื่อการเกษตร จึงขอยกเลิกแนวทางปฏิบัติตามหนังสือที่อ้างถึงในข้อที่ ๑ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การตรวจสอบหลักฐานแผนที่ที่ใช้กับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ ในแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖-๑) ในส่วนที่ ๒ และให้ใช้แนวทางปฏิบัติต่อไปนี้แทน

“๑. การตรวจสอบหลักฐานแผนที่ที่ใช้เขียน ส.ป.ก. ๔-๐๑ ในแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖-๒) ในส่วนที่ ๒ ให้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วน ดังนี้

๑.๑ ผลการตรวจสอบต้องมีข้อมูลแปลงที่ดินในระบบจัดที่ดินออนไลน์ โดยชื่อผู้ได้รับอนุญาตเลขกลุ่ม/ระวางแปลงที่ดิน เนื้อที่ ตรงกับเอกสาร ส.ป.ก. ๔-๐๑ ฉบับเดิม

๑.๒ ผลการตรวจสอบต้องไม่เป็นแปลงที่ดิน ที่อยู่ในพื้นที่คาบเกี่ยวเขตปฏิรูปที่ดิน พื้นที่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินมีหนังสือสำคัญ พื้นที่พิพาท พื้นที่กันคืนกรมป่าไม้ พื้นที่มีภาระผูกพัน หรือกรณีอื่นใดที่เห็นว่าไม่สามารถดำเนินการออกโฉนดเพื่อการเกษตรได้ ให้ชะลอการดำเนินการไว้ก่อนจนกว่ากระบวนการจะสิ้นสุดและเป็นที่ยุติ

/เมื่อตรวจสอบ...

เมื่อตรวจสอบถูกต้อง ครบถ้วนแล้ว ให้จำลองหรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดินลงโฉนดเพื่อการเกษตรได้ โดยไม่ต้องคำนวณเนื้อที่และเขียนรูปแปลงที่ดินใหม่ ให้ใช้เนื้อที่ รูปแปลงที่ดินตาม ส.ป.ก. ๔-๐๑ ฉบับเดิม" ในการนี้เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติที่ได้ปรับปรุงแก้ไข และความคล่องตัวรวดเร็วในการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ส.ป.ก. จึงปรับปรุงแก้ไขแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖-๑) ในส่วนที่ ๒ และนำส่งแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖-๒) ดังกล่าวเพื่อใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงานต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย และกำหนดการใช้แบบคำขอฯ ดังนี้

๑. ให้ใช้แบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖-๒) ที่ยื่นตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๘

๒. การตรวจสอบหลักฐานแผนที่ในส่วนที่ ๒ (ข้อมูลตำแหน่งแปลงที่ดิน รูปแผนที่แปลงที่ดิน) สำหรับคำขอที่รับไว้ก่อนวันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๘ ให้ถือปฏิบัติตามส่วนที่ ๒ ของแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๖-๒) ได้โดยอนุโลม

ทั้งนี้ การจำลองหรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดิน (คัดลอกรูปแผนที่ใน ส.ป.ก./สร ๕ ก. หรือ ส.ป.ก.๔-๐๑) ลงในโฉนดเพื่อการเกษตร เป็นการดำเนินงานในลักษณะนำข้อมูลในด้านรูปแปลงที่ดินและจำนวนเนื้อที่ของเอกสาร ส.ป.ก.๔-๐๑ ฉบับเดิม จำลองหรือถ่ายทอดลงในโฉนดเพื่อการเกษตรเท่านั้น มิได้เป็นการสร้างข้อมูลโดยการสำรวจรังวัดและคำนวณเนื้อที่ขึ้นมาใหม่ ดังนั้น หากปรากฏข้อเท็จจริงในภายหลังว่าข้อมูล รูปแปลงที่ดิน และจำนวนเนื้อที่ ที่ได้ดำเนินการจำลองหรือถ่ายทอดลงในโฉนดเพื่อการเกษตรเป็นข้อมูลที่ผิดพลาดคลาดเคลื่อน เจ้าหน้าที่ผู้ดำเนินการ และ ผู้ตรวจแผนที่ ไม่ต้องรับผิดชอบต่อผลการรังวัดเดิม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอให้จังหวัดได้โปรดแจ้ง ส.ป.ก.จังหวัด ให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร/โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๖๖๗๖

เลขที่...../.....

ส.ป.ก.๔-๑๕๖-๒

แบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร

ที่.....

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. .....

๑. ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....เลขประจำตัวประชาชน.....
อยู่บ้านเลขที่ ..... หมู่ที่..... ซอย .....ถนน ..... ตำบล .....
อำเภอ ..... จังหวัด .....โทร..... ขอออกโฉนด
เพื่อการเกษตร ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ที่ดินแปลงเลขที่ .....
กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่ ..... เนื้อที่..... ไร่ ตั้งอยู่หมู่ที่ .....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....

ทั้งนี้

☐ ได้ส่งมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก.๔-๐๑) ไว้กับเจ้าหน้าที่รับคำขอแล้ว

☐ ไม่ได้ส่งมอบ เนื่องจาก เป็นหลักประกันกับ ธ.ก.ส. สาขา.....

๒. ข้าพเจ้าขอรับรองว่าเป็นผู้มีคุณสมบัติ ไม่มีลักษณะต้องห้ามและอยู่ในหลักเกณฑ์การยื่นคำขอตามที่กฎหมายและระเบียบของ ส.ป.ก. กำหนดครบถ้วน และเป็นผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและยินยอมปฏิบัติตามระเบียบ คำสั่ง คำแนะนำ และเงื่อนไขตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และปฏิรูปที่ดินจังหวัดได้กำหนดไว้ หรือจะกำหนดต่อไปทุกประการ

๓. ข้าพเจ้าและพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องจะเข้าพบเจ้าหน้าที่ตามกำหนดนัดหมาย เพื่อให้ถ้อยคำในการตรวจสอบคุณสมบัติเกษตรกรเพื่อออกโฉนดเพื่อการเกษตรสำหรับเป็นเอกสารประกอบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร พร้อมนำบัตรประจำตัวประชาชน และเอกสารหรือหลักฐานอื่นที่เกี่ยวข้องแสดงต่อเจ้าหน้าที่เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการดังกล่าว (ถ้ามี)

๔. ข้าพเจ้ายินยอมให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ซึ่งมีรายละเอียดตามหนังสือให้ความยินยอม เก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติมที่แนบท้ายคำแจ้งความประสงค์นี้ โดยให้ถือว่าคู่ฉบับและบรรดาสำเนา ภาพถ่าย ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หรือโทรสาร ที่ทำขึ้นจากหนังสือให้ความยินยอมดังกล่าวเป็นหลักฐานในการให้ความยินยอมของข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นถูกต้องตามความเป็นจริงทุกประการ และได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้ยื่นคำขอ
(.....)

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่รับคำขอ
(.....)

การนับระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี พิจารณาจากอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

๑. วันที่ คปจ. มีมติอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (นับต่อเนื่องจากคนที่ได้รับอนุญาตครั้งแรก)

๒. วันที่ ปทจ. ลงนามในประกาศคำสั่งอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ((นับต่อเนื่องจากคนที่ได้รับอนุญาตครั้งแรก)

ส่วนที่ ๑ การตรวจสอบข้อมูลและเอกสารประกอบการยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร

๑. ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ไม่น้อยกว่า ๕ ปี ☐ ใช่ ☐ ไม่ใช่

๒. หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ส.ป.ก.๔-๐๑ ฉบับผู้ถือ ☐ มี ☐ ไม่มี

๓. ใช้ ส.ป.ก.๔-๐๑ เป็นหลักประกันการกู้ยืมเงิน ธ.ก.ส. (ฐานข้อมูล ธ.ก.ส.) ☐ มี ☐ ไม่มี

๔. สำเนาเอกสารอื่น ๆ เช่น ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อ (ถ้ามี) ระบุ.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ตรวจ
(.....)
วันที่.....

ลงชื่อ.....ผอ.กลุ่มยุทธศาสตร์และการปฏิรูปที่ดิน
(.....)
วันที่.....

ส่วนที่ ๒ การตรวจสอบหลักฐานแผนที่ที่ใช้กับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑)

ดำเนินการตรวจสอบหลักฐานแผนที่ตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) แล้ว

☐ ๑. เห็นควรจำลองหรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดินลงในโฉนดเพื่อการเกษตร

☐ ๒. ไม่สามารถจำลองหรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดินโฉนดเพื่อการเกษตรได้

เนื่องจาก
- ☐ พื้นที่คาบเกี่ยวเขตปฏิรูปที่ดิน
- ☐ พื้นที่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน
- ☐ ที่ดินมีหนังสือสำคัญ
- ☐ พื้นที่พิพาท
- ☐ พื้นที่กันคืนกรมป่าไม้/พื้นที่มีภาระผูกพัน
- ☐ กรณีอื่น ๆ.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่ตรวจ
(.....)
วันที่.....

ลงชื่อ.....ผอ.กลุ่มงานช่างและแผนที่
(.....)
วันที่.....

ส่วนที่ ๓ คำสั่งปฏิรูปที่ดินจังหวัด

☐ **(๑) อนุญาตให้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร** และมอบหมาย
- ☐ กกม. จัดทำประกาศผลการพิจารณาให้เกษตรกรได้รับโฉนดเพื่อการเกษตรตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
- ☐ กงผ. จัดพิมพ์รายละเอียดแผนที่รูปแปลงที่ดินในโฉนดเพื่อการเกษตร
- ☐ กยป. จัดพิมพ์รายละเอียดโฉนดเพื่อการเกษตร

☐ **(๒) ไม่อนุญาตให้ได้รับโฉนดเพื่อการเกษตร** (ระบุ) .....และมอบหมาย
- ☐ กกม. แจ้งผลการพิจารณา
- ☐ กงผ. พิจารณา .....
- ☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

ลงชื่อ.....ปฏิรูปที่ดินจังหวัด
(.....)
วันที่.....

๓

หนังสือให้ความยินยอมเก็บรวบรวม ใช้ เปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
สำหรับดำเนินการตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว/อื่น).....เลขประจำตัวประชาชน.....
โดย (กรณีเป็นนิติบุคคล/ผู้เยาว์ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะโดยการสมรส/ผู้รับมอบอำนาจ/อื่น ๆ).....
เลขประจำตัวประชาชน..... ตามหนังสือ..... หรือในฐานะที่มีความเกี่ยวข้องเป็น.....ซึ่งต่อไปในหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้เรียกว่า "เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล" ตกลงยินยอมให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมหรือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ซึ่งต่อไปนี้ในหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้เรียกว่า "ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล" เก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลของข้าพเจ้าภายใต้เงื่อนไข ดังต่อไปนี้

๑. วัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อประโยชน์ต่อกระบวนการพิจารณาและตรวจสอบคำร้องหรือคำขอ ซึ่งเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้ยื่นคำร้องหรือคำขอนั้น หรืออยู่ในฐานะที่เป็นบุคคลในครอบครัวเดียวกันหรือเป็นพยานบุคคลผู้เกี่ยวข้องกับผู้ยื่นคำร้องหรือคำขอนั้น หรือเพื่อประโยชน์ในการประกาศผลการคัดเลือกและจัดที่ดิน การประกาศบัญชีเกษตรกรผู้ชื้นทะเบียน การตรวจสอบและยืนยันตัวบุคคลผู้ถือครองและทำประโยชน์ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน การตรวจสอบลักษณะการทำประโยชน์ในที่ดิน และการดำเนินการอื่นใดตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๒. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตกลงยินยอมให้บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่เป็นหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน สถาบันการเงิน และสถาบันการศึกษา ทำการเปิดเผยหรือให้ข้อมูลส่วนบุคคลให้แก่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในข้อ ๑ เช่น ข้อมูลจากระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) ของกระทรวงมหาดไทย ข้อมูลทะเบียนประวัติข้าราชการจากสำนักงาน ก.พ. ข้อมูลการชำระภาษีจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือกระทรวงการคลัง ข้อมูลการจ้างงานในระบบประกันสังคมจากกระทรวงแรงงาน ข้อมูลทะเบียนผู้มีรายได้น้อยจากกระทรวงการคลัง ข้อมูลการถือครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลทะเบียนเกษตรกรจากกรมส่งเสริมการเกษตร ข้อมูลการประกอบธุรกิจจากกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น

ทั้งนี้ "ข้อมูลส่วนบุคคล" หมายความว่า ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม อาทิเช่น ชื่อ นามสกุล เพศ ที่อยู่ เบอร์โทรศัพท์ วัน เดือน ปี เกิด รูปถ่าย

"ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล" หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

๓. เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย หากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลไม่ให้ความยินยอมในการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามข้อ ๑ และข้อ ๒ ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลในฐานะผู้มีอำนาจอนุญาตหรืออนุมัติหรือจัดที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อาจปฏิเสธคำร้องหรือคำขอเพราะเหตุที่เอกสารหรือหลักฐานประกอบคำร้องหรือคำขอไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วนตามแบบที่กำหนดได้

๔. ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลจะจัดเก็บรวบรวมข้อมูลส่วนบุคคลตลอดระยะเวลาที่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลได้รับอนุญาตหรืออนุมัติหรือจัดที่ดินตามพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และอีกไม่น้อยกว่า ๕ ปีนับแต่การอนุญาตหรืออนุมัติหรือจัดที่ดินนั้นสิ้นสุดลง

ข้าพเจ้าได้อ่านและเข้าใจข้อกำหนดและเงื่อนไขในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งระบุในหนังสือให้ความยินยอมฉบับนี้อย่างชัดเจนแล้วทุกประการ

ลงชื่อ.....ผู้ให้ความยินยอม
(.....)

๔

สำหรับ ส.ป.ก.จังหวัด

สำหรับ (นาย/นาง/นางสาว).....เลขประจำตัวประชาชน .....
เพื่อเป็นหลักฐานการยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร เลขที่...../.....เมื่อวันที่.....
โดย ส.ป.ก.จังหวัด.....ได้รับมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก.๔-๐๑)
ที่ดินแปลงเลขที่ .....กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่ ..... ไว้ด้วยแล้ว

ทั้งนี้ ผู้ยื่นคำขอต้องนำส่งเอกสารเพิ่มเติมให้ ส.ป.ก.จังหวัด ภายใน ๗ วันทำการ ดังนี้

☐ หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ส.ป.ก.๔-๐๑ แปลงเลขที่ .....กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่.....

☐ สำเนาเอกสารอื่น ๆ เช่น ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อ (ถ้ามี) .....

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่รับคำขอ
(.....)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

โทรศัพท์.....

สำหรับผู้ยื่นคำขอ

สำหรับ (นาย/นาง/นางสาว).....เลขประจำตัวประชาชน .....
เพื่อเป็นหลักฐานการยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร เลขที่...../.....เมื่อวันที่.....
โดย ส.ป.ก.จังหวัด.....ได้รับมอบหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ (ส.ป.ก.๔-๐๑)
ที่ดินแปลงเลขที่ .....กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่ ..... ไว้ด้วยแล้ว

ทั้งนี้ ผู้ยื่นคำขอต้องนำส่งเอกสารเพิ่มเติมให้ ส.ป.ก.จังหวัด ภายใน ๗ วันทำการ ดังนี้

☐ หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ ส.ป.ก.๔-๐๑ แปลงเลขที่ .....กลุ่ม/ระวาง ส.ป.ก. ที่.....

☐ สำเนาเอกสารอื่น ๆ เช่น ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อ (ถ้ามี) .....

ลงชื่อ ..... เจ้าหน้าที่รับคำขอ
(.....)

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

โทรศัพท์.....

ที่ กษ ๑๒๐๖/ว ๔๕๔๗

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางปฏิบัติงานของกลุ่มงานช่างและแผนที่ ส.ป.ก.จังหวัด ในการออกโฉนดเพื่อการเกษตร

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

ตามหนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๖๘ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ได้แจ้งปรับปรุงแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๕๖-๑) เพื่อให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานของกลุ่มงานช่างและแผนที่ ส.ป.ก.จังหวัด สอดคล้องกับแบบคำขอฯ (ส.ป.ก. ๔-๑๕๖-๑) เกิดความคล่องตัวในการขับเคลื่อนการออกโฉนดเพื่อการเกษตร และสอดรับกับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า) ที่เร่งรัดการดำเนินการปรับปรุงหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) เป็นโฉนดเพื่อการเกษตรให้แล้วเสร็จในเวลา ๒ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๗ - พ.ศ. ๒๕๖๘) จึงขอกำหนดแนวทางการปฏิบัติงานของกลุ่มงานช่างและแผนที่ ส.ป.ก.จังหวัด ในการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ดังนี้

๑. การตรวจสอบหลักฐานแผนที่ที่ใช้กับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ในแบบคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก. ๔-๑๕๖-๑) ในส่วนที่ ๒

๑.๑ กรณีเห็นควรจำลองหรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดิน (คัดลอกรูปแผนที่ใน ส.ป.ก./สร ๕ ก. หรือหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน) ลงในโฉนดเพื่อการเกษตร ให้ตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้อง ดังนี้

๑.๑.๑ มีข้อมูลแปลงที่ดินในระบบจัดที่ดินออนไลน์ โดยชื่อผู้ได้รับอนุญาต เขตกลุ่ม/ระวางแปลงที่ดิน เนื้อที่ ตรงกับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเดิม

๑.๑.๒ รูปแผนที่แปลงที่ดินสอดคล้องกับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเดิม

๑.๑.๓ ข้อมูลแปลงที่ดินใดที่รังวัดด้วยระบบ RTK GNSS Network ให้ใช้รูปแปลงแผนที่ที่ได้จากการรังวัดถ่ายทอดลงในโฉนดเพื่อการเกษตร

เมื่อตรวจสอบถูกต้อง ครบถ้วนแล้ว ให้จำลองหรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดินลงในโฉนดเพื่อการเกษตรได้ โดยไม่ต้องคำนวณเนื้อที่ รูปแปลงที่ดินใหม่ ให้ใช้เนื้อที่ รูปแปลงที่ดินตามหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเดิม โดยเจ้าหน้าที่ผู้จำลองหรือถ่ายทอดรูปแปลงที่ดิน ลงในโฉนดเพื่อการเกษตร ผู้ตรวจแผนที่ ไม่ต้องรับผิดชอบต่อผลการรังวัดเดิม

๑.๒ กรณีเห็นควรรังวัดใหม่เนื่องจากรูปแผนที่เชิงเลขไม่ถูกต้องหรือลักษณะของที่ดินเป็นอย่างอื่น เช่น ทาง ถนน คลอง ลำห้วย แม่น้ำ เป็นต้น ให้ตรวจสอบแปลงที่ดินที่ได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเดิม ว่ารูปแผนที่แปลงที่ดินมีการใช้ประโยชน์ที่ดินเป็นอย่างอื่นด้วยหรือไม่ จากภาพถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายดาวเทียม หรือวิธีการอื่นใด ที่ทำให้ทราบว่ามีการใช้ประโยชน์ในแปลงที่ดินอย่างอื่นด้วย เช่น ทาง ถนน คลอง ลำห้วย แม่น้ำ เป็นต้น ที่มีสภาพเป็นสาธารณะ ตัดผ่านหรือมีบางส่วนอยู่ในแปลงที่ดิน

/๑.๓ กรณี...

๑.๓ กรณีเห็นว่าไม่สามารถจำลองหรือถ่ายทอดรูปแผนที่แปลงที่ดินลงในโฉนดเพื่อการเกษตรได้ ให้ตรวจสอบแปลงที่ดินที่ได้รับหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเดิมจากภาพถ่ายทางอากาศ ภาพถ่ายดาวเทียม หรือวิธีการอื่นใด ว่ามีการใช้ที่ดินผิดปกติ เช่น โรงแรม รีสอร์ท โรงงาน ปั๊มน้ำมัน เป็นต้น

๑.๔ กรณีอื่น ๆ เช่น อยู่ในพื้นที่คาบเกี่ยวเขตปฏิรูปที่ดิน พื้นที่นอกเขตปฏิรูปที่ดิน ที่มีหนังสือสำคัญ พื้นที่พิพาท พื้นที่กันคืนกรมป่าไม้ พื้นที่ภาระผูกพัน หรือกรณีอื่นใดที่เห็นว่าไม่สามารถนำไปสู่กระบวนการออกโฉนดเพื่อการเกษตรได้ ให้ชะลอการดำเนินการไว้ก่อนจนกว่ากระบวนการจะสิ้นสุดและเป็นที่ยุติ

๒. การควบคุมตำแหน่งที่ดินในการออกโฉนดเพื่อการเกษตร กรณีใช้ข้อมูลผลการสำรวจรังวัดปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินตามมาตรฐาน RTK GNSS Network

๒.๑ กรณีใช้ผลการสำรวจรังวัดปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินตามมาตรฐาน RTK GNSS Network ในการออกโฉนดเพื่อการเกษตรในแปลงที่ดินที่รังวัดด้วยระบบกลุ่ม ให้ใช้เลขแปลงที่ดินและเลขระวางที่ดินจากการสำรวจรังวัดปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินตามมาตรฐาน RTK GNSS Network ที่ขอผ่านระบบรายงานผลการสำรวจรังวัดออนไลน์ “ส่งสุข”

๒.๒ กรณีใช้ผลการสำรวจรังวัดปรับปรุงแผนที่แปลงที่ดินตามมาตรฐาน RTK GNSS Network ในการออกโฉนดเพื่อการเกษตรในแปลงที่ดินที่รังวัดเป็นระบบระวาง ซึ่งเป็นระวางเดียวกันกับระบบรายงานจัดที่ดิน ALROLAND ให้ใช้เลขแปลงที่ดินและเลขระวางที่ดินเดิมในระบบรายงานจัดที่ดิน ALROLAND โดยให้ขอเลขแปลงที่ดินจากระบบรายงานผลการสำรวจรังวัดออนไลน์ “ส่งสุข” และบันทึกข้อมูลเลขแปลงที่ดินและเลขระวางที่ดินเดิมในระบบรายงานผลการสำรวจรังวัดออนไลน์ “ส่งสุข” ด้วย

๓. การเขียนรูปแปลงที่ดินในโฉนดเพื่อการเกษตร

ให้ปฏิบัติตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๑๐๒๙/๒๕๖๖ เรื่อง กำหนดแบบและขั้นตอนการออก แก้ไข เพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินและโฉนดเพื่อการเกษตร สั่ง ณ วันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ กรณีคำสั่งข้างต้นมิได้กำหนดไว้ ให้ถือปฏิบัติตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๖๔๒/๒๕๔๓ เรื่อง กำหนดแบบขั้นตอนการออก แก้ไข เพิ่มเติม เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๓ และคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๒๙/๒๕๔๙ เรื่อง กำหนดแบบขั้นตอนการออก แก้ไข เพิ่มเติม ยกเลิก เพิกถอน และออกใบแทนหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑ ค) สั่ง ณ วันที่ ๑๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๖ หรือแนวทางปฏิบัติตามระเบียบ ส.ป.ก. ว่าด้วยมาตรฐานระวางแผนที่และแผนที่รูปแปลงที่ดินในที่ดินของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๓

๔. การรายงานผลการออกโฉนดเพื่อการเกษตร

ให้รายงานผลการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ผ่านระบบรายงานผลการสำรวจรังวัดออนไลน์ที่สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดินกำหนด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอให้จังหวัดได้โปรดแจ้ง ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักจัดการแผนที่และสารบบที่ดิน
โทร/โทรสาร ๐-๒๒๗๙-๘๕๐๔

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๒๐๔/ว๔๖๔๖

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง แนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เพิ่มเติม)

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง ๑. ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง ช่องทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับติดต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ๗๒ จังหวัด ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๖
๒. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว๖๙๖๘ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖
๓. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว๓๐๖๘ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ตามที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ประกาศกำหนดอิเล็กทรอนิกส์สำหรับติดต่อ ส.ป.ก. และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ๗๒ จังหวัด เพื่อให้ประชาชนยื่นคำขอหรือติดต่อ ส.ป.ก. หรือ เลขาธิการ ส.ป.ก. และ ส.ป.ก.จังหวัด หรือ ปฏิรูปที่ดินจังหวัด โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ และได้แจ้งแนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เพื่อให้ ส.ป.ก.จังหวัด ใช้เป็นแนวทางในการออกโฉนดเพื่อการเกษตร ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้ว เห็นว่า เมื่อ ส.ป.ก. ได้มีประกาศกำหนดช่องทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับติดต่อ ส.ป.ก. และ ส.ป.ก.จังหวัด เพื่อให้ประชาชนสามารถยื่นคำขอหรือติดต่อ โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยประกาศให้ www. https://servicecenter.alro.go.th/ (ศูนย์บริการประชาชนออนไลน์ ส.ป.ก.) เป็นช่องทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการยื่นคำขอหรือติดต่อในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งมีรายการขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรอยู่ในช่องทางดังกล่าวแล้ว อีกทั้ง พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๖๕ มาตรา ๗ ได้กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอสามารถที่จะเลือกยื่นคำขอและนำส่งเอกสารหลักฐานหรือสำเนาเอกสารหลักฐานประกอบ โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์และถือว่าการยื่นคำขอดังกล่าวเป็นการชอบด้วยกฎหมายแล้ว และมาตรา ๑๐ วรรคหนึ่ง ได้กำหนดให้ถือว่าหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าของรัฐได้รับคำขอในวันและเวลาที่คำขอได้เข้าสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ เว้นแต่วันและเวลานั้นเป็นวันหรือเวลานอกทำการ ให้ถือว่าได้รับคำขอนั้นในวันและเวลาทำการถัดไป ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการของ ส.ป.ก. และ ส.ป.ก.จังหวัด เป็นไปตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับการปฏิบัติงานในปัจจุบัน ตลอดจนเพื่อให้การปฏิบัติงานการออกโฉนดเพื่อการเกษตรแล้วเสร็จเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ จึงได้จัดทำแนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตรตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (เพิ่มเติม) ดังนี้

/ ๑. กรณี ...

๑. กรณีเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน ยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตร โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ในช่องทางศูนย์บริการประชาชนออนไลน์ ส.ป.ก. ให้ ส.ป.ก.จังหวัดตรวจสอบการยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรที่ยื่นโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ แล้วนำคำขอดังกล่าวมาตรวจสอบและดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติการออกโฉนดเพื่อการเกษตรตามกฎหมายการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามหนังสือ ที่ ๑๒๐๔/ว ๖๙๖๘ ลงวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๖๖ และตามแนวทางปฏิบัติเพิ่มเติมที่ ส.ป.ก. กำหนด โดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอมาลงลายมือชื่อผู้ยื่นคำขอ

๒. เมื่อเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตฯ ยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการมายื่นคำขอเอง หรือเป็นการยื่นคำขอโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ ส.ป.ก.จังหวัด ไม่ต้องเรียกให้เกษตรกรนำส่งหนังสืออนุญาตฯ (ส.ป.ก. ๔-๐๑) และให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการออกโฉนดเพื่อการเกษตรจนแล้วเสร็จแล้วให้แจ้งเกษตรกรให้มารับโฉนดเพื่อการเกษตรพร้อมนำส่งหนังสืออนุญาตฯ (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ฉบับผู้ถือให้ ส.ป.ก. ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป ทั้งนี้ หากเกษตรกรผู้ยื่นคำขอรายใด ต้องการให้ ส.ป.ก. ออกหนังสือรับรองสิทธิการขอออกโฉนดที่ดินเพื่อการเกษตร (ส.ป.ก.๔-๑๕๔) ให้เกษตรกรผู้ยื่นคำขอรายดังกล่าวนำส่งหนังสืออนุญาตฯ (ส.ป.ก. ๔-๐๑) ฉบับผู้ถือ ให้กับ ส.ป.ก.จังหวัด

๓. กรณีเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตฯ ยื่นคำขอการจัดที่ดินแทนที่ ให้กับคู่สมรส บุตร ทายาท หรือเครือญาติ เมื่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้อนุญาตให้คู่สมรส บุตร ทายาท หรือเครือญาติ แล้ว หากเกษตรกรที่ได้รับการจัดที่ดินแทนที่ เป็นผู้มีคุณสมบัติยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรโดยร่วมทำประโยชน์ในครอบครัวเดียวกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการออกโฉนดเพื่อการเกษตรให้แก่เกษตรกรรายนั้น โดยไม่ต้องออกหนังสืออนุญาตฯ (ส.ป.ก. ๔-๐๑)

๔. กรณีเกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตฯ ยื่นคำขอออกโฉนดเพื่อการเกษตรและยื่นคำขอออกใบแทนมาในคราวเดียวกัน ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการออกโฉนดเพื่อการเกษตรให้แก่เกษตรกรรายนั้น โดยไม่ต้องออกหนังสืออนุญาตฯ (ส.ป.ก. ๔-๐๑)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และขอให้แจ้ง ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๓๔๖ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๖๕

เรื่อง การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามข้อ ๕๔ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔
๒. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔
๓. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๗๕ ลงวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๖๕

ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ขอให้จังหวัดโปรดแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) รับทราบและถือปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔) และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามระเบียบนี้ โดยข้อ ๓ แห่งระเบียบดังกล่าวได้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเกี่ยวกับการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรเดิม และข้อ ๑๑ แห่งระเบียบเดียวกันได้กำหนดให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบนี้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย ซึ่งตามคำสั่งที่อ้างถึง ๒ เลขาธิการ ส.ป.ก. ได้มอบหมายให้การคัดเลือกและจัดที่ดินนี้เป็นหน้าที่และอำนาจของปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่ ต่อมา ส.ป.ก. ได้มีหนังสือที่อ้างถึง ๓ ซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินซึ่งออกโดยระเบียบเดิมที่ถูกยกเลิกข้างต้น โดยให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย เป็นผู้มีอำนาจเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่ออกโดยผิดพลาด ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๓๔/๒๕๖๕ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. ขอเรียนว่า เนื่องจากข้อ ๕๔ แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้บรรดาคำร้อง คำขอ และอุทธรณ์ที่ยื่นไว้ตามข้อ ๓ (๑) ถึง (๙) หรือมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เรื่อง ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์ ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการพิจารณาคำร้อง คำขอ และอุทธรณ์ตามระเบียบหรือมติคณะกรรมการนั้นต่อไป และข้อ ๑๑ ประกอบกับข้อ ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้เปลี่ยนแปลงผู้มีอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัด

/เป็นเลขาธิการ...

เป็นเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย ดังนั้น เพื่อให้การคัดเลือกและจัดที่ดินตามข้อ ๕๔ แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ สอดคล้องกับความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๓๔/๒๕๖๕ และเป็นไปตามมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๓๒ ส.ป.ก. จึงขอให้จังหวัดโปรดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการเกี่ยวกับการพิจารณาคำร้องและคำขอตามข้อ ๕๔ แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ เฉพาะคำร้องและคำขอที่ต้องออกคำสั่งอันมีผลเป็นการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรผู้ยื่นคำร้องและคำขอดังกล่าว เช่น คำร้องขอเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ คำร้องขอเช่าซื้อที่ดินตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเช่าซื้อที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๘ คำร้องขอโอนหรือขอรับการตกทอดทางมรดกตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อที่ดินในการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ หรือตามมติคณะกรรมการครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ เป็นต้น โดยหากคำร้องและคำขอนั้นยังมิได้มีการออกคำสั่งอนุญาตหรืออนุมัติโดยคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดหรือปฏิรูปที่ดินจังหวัดในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามระเบียบหรือมติคณะกรรมการข้างต้นให้แก่เกษตรกรตามคำร้องและคำขอดังกล่าว ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรนั้น โดยอาศัยอำนาจตามข้อ ๕๔ ประกอบข้อ ๑๑ แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และคำสั่งที่อ้างถึง ๒ เว้นแต่เป็นกรณีการจัดที่ดินตามมาตรา ๓๐ วรรคสาม ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ทั้งนี้ ในการพิจารณาคำร้องและคำขอดังกล่าว ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๓ (๑) ถึง (๙) หรือมติคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๗/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ เรื่อง ปรับปรุงหลักเกณฑ์ในการพิจารณาการโอนและการตกทอดทางมรดกสิทธิการเข้าทำประโยชน์แล้วแต่กรณี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์สงสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๗๑

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
๒. แบบหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (แบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓)

ด้วยคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้ออกระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๖๒ ความว่า ผู้ใดที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว โดยไม่ได้รับอนุญาตและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ ให้มาดำเนินการแจ้งการครอบครองที่ดินกับ ส.ป.ก.จังหวัด ภายในสองปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ เพื่อรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินตามที่กำหนดในระเบียบนี้ ซึ่ง คปก. ได้เห็นชอบหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ดังกล่าวข้างต้น ทั้งนี้ คปก. ได้ออกประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ส.ป.ก. ขอจัดส่งประกาศฯ และแบบหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (แบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓) จึงขอให้จังหวัดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทรศัพท์ / โทรสาร ๐ ๒๒๘๒ ๙๖๔๘

ประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน
ที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

เพื่อให้การขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดิน ของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

อาศัยอำนาจตามข้อ ๕ และข้อ ๖๒ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ และมติที่ประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจึงออกประกาศหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไว้ ดังต่อไปนี้

๑. คำขอและหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอ

๑.๑ ให้ผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รวมถึง คู่สมรส บุตร หรือทายาทผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่ร่วมทำประโยชน์ในที่ดินยื่นคำขอเป็นหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามแบบหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่น โดยไม่ได้รับอนุญาตต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (แบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓) พร้อมหลักฐานที่ ส.ป.ก.จังหวัด แห่งท้องที่นั้น

๑.๒ พยานหลักฐานที่ใช้แสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด

๑.๒.๑ พยานเอกสาร

(๑) สัญญาซื้อขาย หรือสัญญาเงินกู้ หรือเอกสารการเสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภบท.๕) หรือเอกสารอื่นที่แสดงให้เห็นว่ามีการมอบการถือครองและทำประโยชน์

(๒) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) หรือสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ

(๓) สำเนาหนังสือ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ (กรณีไม่มีเอกสารตาม (๒) แผนที่โดยสังเขปแสดงตำแหน่งของที่ดิน

(๔) สำเนาทะเบียนสมรส (ถ้ามี)

(๕) สำเนาใบเปลี่ยนชื่อ-สกุล (ถ้ามี)

(๖) สำเนา ...

(๖) สำเนาทะเบียนเกษตรกร (ถ้ามี)

(๗) เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

๑.๒.๒ พยานบุคคลมาให้ถ้อยคำ

(๑) ผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. โดยได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ สัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ รวมทั้งบุคคลที่รู้เห็นการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ดังนี้

๑) คู่สมรส บุตร เครือญาติหรือทายาทของผู้ได้รับการจัดที่ดินหรือของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

๒) เจ้าของหรือผู้ถือครองทำประโยชน์ในที่ดินข้างเคียง

๓) ผู้ปกครองท้องที่ (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แห่งท้องที่ที่ดินตั้งอยู่)

๔) บุคคลอื่น ๆ เช่น ผู้รับจ้าง ผู้รับซื้อผลผลิต เป็นต้น

๑.๓. ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบพยานหลักฐานตามข้อ ๑.๒.๑ ในกรณีเอกสารหรือหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วนให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติม หรือจัดส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด หากผู้ยื่นคำขอไม่แก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่จัดส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำตามข้อ ๑.๒.๒ ให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ ส.ป.ก.จังหวัด คืนคำขอแก่ผู้ยื่น

๒. วิธีการตรวจสอบ

๒.๑ กรณีพยานหลักฐานแสดงว่า ผู้ยื่นคำขอเป็นผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ให้สอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดินของผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ของผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. หรือคู่สมรส บุตร เครือญาติ หรือทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินซึ่งเสียชีวิต เจ้าของที่ดินหรือผู้ถือครองที่ดินข้างเคียง คำรับรองจากผู้ปกครองท้องที่ (ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แห่งท้องที่ที่ดินตั้งอยู่) หรือผู้รับจ้าง ผู้รับซื้อผลผลิต เกี่ยวกับการส่งมอบการครอบครองของที่ดิน การทำประโยชน์ การประกอบเกษตรกรรมในที่ดินดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน หรือมีการกระทำการใด ๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายในที่ดินหรือเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินหรือกระทำการใด ๆ จนเป็นเหตุให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรม

๒.๒ กรณีรู้ตัวเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. แต่ไม่มาแสดงตน หรือหาตัวไม่พบ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินฯ หรือประกาศให้ทราบว่ามีผู้มายื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด แล้วดำเนินการสอบสวนตามข้อ ๒.๑

๓. การคัดเลือกและการจัดที่ดินให้เข้าทำประโยชน์

๓.๑ ในการคัดเลือกผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ให้ตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๒.๑ หรือ ๒.๒ ประกอบข้อ ๙ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมถึงแนวเขตและสถานะของที่ดิน โดยพิจารณา

จากพยาน ...

จากพยานหลักฐานในระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของ ส.ป.ก. และระบบฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐอื่นที่เกี่ยวข้องประกอบกับพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริง ในกรณีที่ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศยังไม่แล้วเสร็จหรือมีเหตุขัดข้อง ให้ตรวจสอบจากพยานหลักฐานที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงดังกล่าว หากมีคุณสมบัติตามระเบียบดังกล่าวแล้วให้แจ้งผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. โดยได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ สัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ ให้ทราบข้อเท็จจริงที่เพียงพอ เพื่อให้โอกาสโต้แย้งแสดงหลักฐาน การสั่งให้สิ้นสิทธิการได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ก่อนจัดที่ดินให้ผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยให้สิทธิการเช่า

ให้ดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานดังกล่าว ในกรณีมีเหตุผลอันสมควร เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมายอาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้ตามความจำเป็น

๔. สิทธิและหน้าที่ของผู้ได้รับจัดที่ดิน

๔.๑ ผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ จะได้รับการจัดที่ดินโดยได้ให้สิทธิการเช่า โดยอัตราค่าเช่าให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนด

๔.๒ ผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ซึ่งได้รับการจัดที่ดินต้องยินยอมรับภาระหนี้สินที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือหนี้สินที่สถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. เฉพาะต้นเงินที่เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินได้นำหนังสือ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมตามสัดส่วนที่ได้รับการจัดที่ดิน

๕. แบบการแจ้งและสัญญาเช่า

๕.๑ หนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามแบบ (ส.ป.ก. ๔-๑๖๓) หรือตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด

๕.๒ สัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามแบบ ส.ป.ก.๔-๑๔ ก หรือตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด

๖. กรณีมีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามประกาศนี้ ให้เสนอเลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมเป็นผู้วินิจฉัยชี้ขาด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

ร้อยเอก

(ธรรมนัส พรหมเผ่า)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ประธานกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ส.ป.ก. ๔ – ๑๖๓

หนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต
ต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด.....

ฉบับที่...../..... ที่ .....

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

ข้อ ๑ ข้าพเจ้า (นาย/นาง/นางสาว).....นามสกุล.....
เลขประจำตัวประชาชน.....อยู่บ้านเลขที่.....
หมู่ที่.....ถนน.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....เป็นผู้ถือครองและทำประโยชน์
ในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ของ (นาย/นาง/นางสาว).....
ซึ่งเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินแปลงเลขที่.....
กลุ่มที่/ระวางที่..... ตั้งอยู่หมู่ที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....ตามโครงการปฏิรูปที่ดิน.....
เนื้อที่.....ไร่.....งาน.....ตารางวา โดยได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินแปลงดังกล่าวเมื่อ
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

โดยการ ☐ ซื้อขาย ตามหลักฐานสัญญาซื้อขาย เลขที่.....ลงวันที่.....
☐ ทำประโยชน์แทนเงินกู้ยืม ตามสัญญาเงินกู้ เลขที่.....ลงวันที่.....
☐ อื่น ๆ (ระบุ).....

ปัจจุบันทำประโยชน์ ☐ ปลูกพืช (ระบุ).....
☐ เลี้ยงสัตว์ (ระบุ)..... จำนวน.....ตัว
☐ ประมง (ระบุ).....

ข้อ ๒ ข้าพเจ้าขอแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด..... ทราบว่า ข้าพเจ้าได้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตั้งแต่วันที่.....เดือน..... ปี พ.ศ. ..... และยินยอมให้ ส.ป.ก. พิจารณาตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๖

ข้อ ๓ ข้าพเจ้าได้แนบเอกสารและหลักฐาน จำนวน.....รายการ ได้แก่

(๓.๑) .....จำนวน.....แผ่น
(๓.๒) .....จำนวน.....แผ่น
(๓.๓) .....จำนวน.....แผ่น
(๓.๔) .....จำนวน.....แผ่น

๒

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลข้างต้นถูกต้องตรงตามความประสงค์ของข้าพเจ้าทุกประการ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ข้าพเจ้าได้รับมอบหลักฐาน **"หนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด"** จากเจ้าหน้าที่แล้ว ตั้งแต่เมื่อวันที่..... จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้แจ้งการถือครองที่ดิน

ลงชื่อ.....
(.....)
ผู้แจ้งการถือครองที่ดิน

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่
(.....)
ตำแหน่ง.....
สังกัด.....

(ให้เจ้าหน้าที่กรอกข้อมูล และมอบให้ผู้แจ้งการถือครองที่ดินไว้เป็นหลักฐาน)

ใบรับหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด ฉบับนี้ ออกให้แก่ (ชื่อ - นามสกุล).....เลขประจำตัวประชาชน ..... เพื่อเป็นหลักฐานว่า บุคคลดังกล่าวได้ยื่นหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก. ๔-๑๖๓)เลขที่ ...../..... เมื่อวันที่.....

ลงชื่อ.....เจ้าหน้าที่
(.....)
ตำแหน่ง.....
สังกัด.....

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๗๕๕

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๙ มีนาคม ๒๕๖๘

เรื่อง แนวทางปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินสำหรับผู้ใด ที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาต

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๐๑๑ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๗
๒. คำสั่งสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่ ๒๗๙/๒๕๖๕ เรื่อง กำหนดแบบและแนวทางปฏิบัติ ในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน (เพิ่มเติม) ครั้งที่ ๒ สั่ง ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนารายงานการประชุมคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ครั้งที่ ๗/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗ จำนวน ๑ ชุด

ตามที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ได้ออกระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือก และจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๖ ข้อ ๖๒ ความว่า ผู้ใดที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว โดยไม่ได้รับอนุญาตและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ตามที่กฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมกำหนดก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ ให้มาดำเนินการแจ้งการครอบครองที่ดินกับ ส.ป.ก.จังหวัด ภายในสองปีนับตั้งแต่วันที่ระเบียบนี้มีผลบังคับใช้ เพื่อรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินตามที่กำหนดในระเบียบนี้ นั้น

คปก. ได้กำหนด หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว โดยได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๗ เห็นชอบหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการดำเนินการตามข้อ ๖๒ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วย หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ และได้ออกประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ และ คปก. ได้พิจารณากรณีการดำเนินการตามข้อ ๖๒ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และวิธีการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ซึ่งมีกำหนดระยะเวลา

/การดำเนินการ ...

การดำเนินการภายใน ๒ ปีนับแต่วันที่ระเบียบมีผลบังคับใช้ โดยมีเจตนาเพื่อแก้ไขปัญหาผู้ที่มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ที่ ส.ป.ก. ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้ว โดยไม่ได้รับอนุญาตโดยวิธีการปฏิรูปที่ดินด้วยระเบียบฯ ดังกล่าว เฉพาะพื้นที่เข้าทำประโยชน์ด้วยวิธีการเช่าในอัตราที่ไม่สูงเกินสมควร เพื่อช่วยให้ผู้มีคุณสมบัติเป็นเกษตรกรได้มีที่ดินทำกิน ให้การใช้ที่ดินเกิดประโยชน์มากที่สุด เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในฐานะของบุคคลในทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดย คปก. ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๗ เห็นชอบให้ ส.ป.ก. สามารถทำการยกเลิกสิทธิ (สั่งสิ้นสิทธิ) เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์เฉพาะส่วนหรือเฉพาะแปลงที่ดินที่นำไปให้ผู้อื่นเข้าทำประโยชน์โดยไม่ได้รับอนุญาตจาก ส.ป.ก. ตามข้อ ๖๒ แห่งระเบียบฯ ในที่ดินส่วนที่เหลือในแปลงที่นำไปให้ผู้อื่นเข้าทำประโยชน์โดยไม่ได้รับอนุญาต หากเกษตรกรยังคงใช้ประกอบเกษตรกรรม ให้เกษตรกรซึ่งกระทำการฝ่าฝืนฯ และยินยอมทำสัญญาเช่ากับ ส.ป.ก. เปลี่ยนสิทธิการเข้าทำประโยชน์เป็นสิทธิการเช่าในส่วนที่เหลือในที่ดินดังกล่าวตามระเบียบฯ ประกอบประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

ส.ป.ก. จึงได้จัดทำแนวทางปฏิบัติตามประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินสำหรับผู้ใด ที่เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาต ลงวันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนี้

๑. คำนิยาม

๑.๑ เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก.

๑.๒ ผู้ยื่นคำขอ หมายถึง ผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หรือคู่สมรส บุตร ทายาท

๑.๓ คำขอ หมายถึง หนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต (แบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓)

๑.๔ ประกาศ คปก. หมายถึง ประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินสำหรับผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

๒. คำขอและหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอ

๒.๑ ให้ผู้ยื่นคำขอ หรือคู่สมรส บุตร ทายาทของผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินที่ร่วมทำประโยชน์ในที่ดินยื่นคำขอ ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ที่ที่ดินตั้งอยู่ พร้อมหลักฐานที่ ส.ป.ก.จังหวัด ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๒ ของประกาศ คปก. ดังนี้

๒.๑.๑ พยานเอกสาร

(๑) สัญญาซื้อขาย หรือสัญญาเงินกู้ หรือเอกสารการเสียภาษีบำรุงท้องที่ (ภบท.๕) หรือเอกสารอื่นที่แสดงให้เห็นว่ามีการมอบการถือครองและทำประโยชน์

(๒) หนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน (ส.ป.ก. ๔-๐๑) หรือสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ

/(๓) สำเนา ...

(๓) สำเนาหนังสือ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ (กรณีไม่มีเอกสารตาม (๒)) แผนที่โดยสังเขปแสดงตำแหน่งของที่ดิน

(๔) สำเนาทะเบียนสมรส (ถ้ามี)

(๕) สำเนาใบเปลี่ยนชื่อ-สกุล (ถ้ามี)

(๖) สำเนาทะเบียนเกษตรกร (ถ้ามี)

(๗) เอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

๒.๑.๒ พยานบุคคลมาให้ถ้อยคำ

(๑) ผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. โดยได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ สัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ รวมทั้งบุคคลที่รู้เห็นการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ดังนี้

๑) คู่สมรส บุตร เครือญาติหรือทายาทของผู้ได้รับการจัดที่ดินหรือของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

๒) เจ้าของหรือผู้ถือครองทำประโยชน์ในที่ดินข้างเคียง

๓) ผู้ปกครองท้องที่ (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แห่งท้องที่ที่ดินตั้งอยู่)

๔) บุคคลอื่น ๆ เช่น ผู้รับจ้าง ผู้รับซื้อผลผลิต เป็นต้น

๒.๒ ให้เจ้าหน้าที่ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของคำขอและเอกสารหลักฐานประกอบคำขอตามข้อ ๒.๑ ในกรณีคำขอหรือเอกสารหลักฐานไม่ถูกต้องครบถ้วนให้ ส.ป.ก.จังหวัดแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอแก้ไขเพิ่มเติมคำขอ หรือจัดส่งเอกสารหรือพยานหลักฐานให้ถูกต้องครบถ้วนภายในระยะเวลาที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด หากผู้ยื่นคำขอไม่ดำเนินการภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด คืนคำขอและเอกสารหลักฐานประกอบคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอ โดยระบุเหตุผลและแจ้งสิทธิยื่นคำขอใหม่ภายในเวลา ๒ ปี นับแต่ระเบียบนี้ใช้บังคับ (ภายในวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๖๘) หากไม่ยื่นคำขอใหม่ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป กล่าวคือ ดำเนินการตามกระบวนการสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิและดำเนินการทางคดีในการขับไล่ผู้ถือครองที่ดินโดยไม่ได้รับอนุญาตพร้อมบริวารออกจากที่ดินและเรียกค่าเสียหาย (ถ้ามี)

๓. วิธีการตรวจสอบ

๓.๑ กรณีเกษตรกรมาสละสิทธิในที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่ผู้ยื่นคำขอ ให้เจ้าหน้าที่สอบสวนการทำประโยชน์ในที่ดินของผู้ยื่นคำขอ เกษตรกร หรือคู่สมรส บุตร เว้นแต่กรณีเกษตรกรถึงแก่ความตายให้สอบสวนข้อเท็จจริงจากทายาทของเกษตรกร เจ้าของที่ดินหรือผู้ถือครองที่ดินข้างเคียง คำรับรองจากผู้ปกครองท้องที่ (ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน แห่งท้องที่ที่ที่ดินตั้งอยู่) หรือผู้รับจ้าง ผู้รับซื้อผลผลิต แล้วแต่กรณีเกี่ยวกับการส่งมอบการครอบครองของที่ดิน การทำประโยชน์ การประกอบเกษตรกรรมในที่ดินดังกล่าวทั้งหมดหรือบางส่วน หรือมีการกระทำการใด ๆ ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความเสียหายในที่ดินหรือเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินหรือกระทำการใด ๆ จนเป็นเหตุให้ที่ดินเสื่อมสภาพความเหมาะสมต่อการประกอบเกษตรกรรม ตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓

๓.๒ กรณีรู้ตัวเกษตรกรแต่ไม่ยอมสละสิทธิ ไม่มาแสดงตน หาตัวไม่พบ หรือพบแต่ไม่ยอมรับหนังสือแจ้งไม่ว่ากรณีใด ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งเกษตรกรมาพบเพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงภายในระยะเวลาที่ปฏิรูปที่ดินจังหวัดกำหนด จำนวน ๒ ครั้ง หากไม่มาไม่ว่ากรณีใด หรือหาตัวไม่พบ หรือพบแต่ไม่ยอมรับหนังสือแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ตรวจสอบที่อยู่จากทะเบียนราษฎร์และมีหนังสือแจ้งเกษตรกรตามที่อยู่ดังกล่าว จำนวน ๒ ครั้ง

/ครั้งละ ...

ครั้งละ ๑๕ วัน หากไม่สามารถแจ้งเป็นหนังสือได้ไม่ว่ากรณีใด ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ปิดประกาศไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ณ ที่ทำการผู้ปกครองท้องที่ที่ตั้งที่ดิน และเว็บไซต์ ส.ป.ก.จังหวัด ให้ทราบว่ามีผู้มายื่นคำขอ ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด แล้วดำเนินการสอบสวนตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓

ทั้งนี้ หากมีการมอบการถือครองและทำประโยชน์ให้ผู้อื่นเข้าทำประโยชน์ทั้งหมดหรือบางส่วนหลายทอด ให้ ส.ป.ก.จังหวัด แจ้งให้ผู้ที่รับมอบการถือครองและทำประโยชน์ก่อนหน้าผู้ยื่นคำขอ (หนึ่งทอด) ตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ (ถ้ามี) มาให้ข้อเท็จจริงและแสดงพยานหลักฐานเกี่ยวกับการมอบการถือครองและทำประโยชน์ดังกล่าวด้วย หากไม่มาแสดงตนหรือหาตัวไม่พบ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ปิดประกาศไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน ณ ที่ทำการผู้ปกครองท้องที่ที่ที่ดินตั้งอยู่ และเว็บไซต์ ส.ป.ก.จังหวัด ให้ทราบว่ามีผู้มายื่นคำขอต่อ ส.ป.ก. แล้วดำเนินการสอบสวนตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓

๔. การคัดเลือกและการจัดที่ดิน

๔.๑ กรณีเกษตรกรได้รับการจัดที่ดินแปลงเดียว และนำที่ดินไปให้ผู้อื่นคำขอใช้ประโยชน์บางส่วนของแปลง หากเกษตรกรยังคงใช้ประกอบเกษตรกรรมและยินยอมสละสิทธิในส่วนที่นำไปให้ผู้ยื่นคำขอตามระเบียบฯ ข้อ ๖๒ และเกษตรกรยินยอมทำสัญญาเช่า ให้เปลี่ยนสิทธิการเข้าทำประโยชน์เป็นสิทธิการเช่าในส่วนที่เหลือให้แก่เกษตรกร ส่วนผู้ยื่นคำขอ หากตรวจสอบแล้วมีคุณสมบัติตามข้อ ๙ แห่งระเบียบฯ ให้รับการจัดที่ดินตามข้อ ๖๒

กรณีเกษตรกรมีที่ดินหลายแปลงและนำที่ดินไปให้ผู้อื่นทำประโยชน์ตามระเบียบฯ ข้อ ๖๒ หากเกษตรกรยินยอมสละสิทธิในที่ดินทั้งหมดหรือบางส่วนในแปลงนั้น โดยแปลงอื่นเกษตรกรยังคงใช้ประกอบเกษตรกรรม เพื่อไม่ให้เกษตรกรหรือทายาทได้รับความเดือดร้อนเกินสมควรตามมติ คปก. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้คงสิทธิเข้าทำประโยชน์ในแปลงที่เหลือ ส่วนผู้ยื่นคำขอหากตรวจสอบแล้วมีคุณสมบัติตาม ข้อ ๙ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้รับการจัดที่ดินโดยการเช่าตามระเบียบข้อ ๖๒ ต่อไป

๔.๒ กรณีเกษตรกรฯ ถึงแก่ความตาย ส.ป.ก. สามารถนำที่ดินที่ได้จัดให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในที่ดินไปจัดให้ผู้ยื่นคำขอได้ โดยให้ดำเนินการสอบสวนข้อเท็จจริงกับคู่สมรส บุตร หรือทายาท หากไม่สามารถดำเนินการได้ ให้ดำเนินการตามข้อ ๔.๑ แล้วแต่กรณี และในกรณีที่มีที่ดินเหลือให้ดำเนินการจัดที่ดินตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และวิธีการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อ ๗ (๒) ซึ่งหากเกษตรกรผู้ถึงแก่ความตาย มีคู่สมรส บุตร หรือทายาท ส.ป.ก.จังหวัดสามารถนำเสนอ คปจ. เพื่อกำหนดลำดับให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับการจัดที่ดิน ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่บุคคลในครอบครัวของเกษตรกรผู้ถึงแก่ความตาย ซึ่งได้ร่วมพัฒนาและทำประโยชน์ในที่ดินและเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่ต้องการให้เกษตรกรแต่ละรายมีที่ดินทำกิน

๔.๓ ให้ดำเนินการคัดเลือกและจัดที่ดิน ให้พิจารณาเกษตรกรที่ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินทำกินเพียงเล็กน้อยไม่เพียงพอต่อการยังชีพ โดยดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอพร้อมเอกสารหลักฐาน หรือการให้ถ้อยคำของพยานบุคคลประกอบคำขอตามที่เจ้าหน้าที่แจ้งให้ดำเนินการครบถ้วน ในกรณีมีเหตุผลอันสมควร เลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย

/อาจขยาย ...

อาจขยายระยะเวลาดังกล่าวออกไปได้ตามความจำเป็น ทั้งนี้ให้ตรวจสอบแนวเขตที่ดินให้ชัดเจน เพื่อแก้ไขปัญหาการจัดที่ดินนอกเขตปฏิรูปที่ดินไปในคราวเดียวกันด้วย

๕. สิทธิและหน้าที่ของผู้ได้รับการจัดที่ดิน

๕.๑ ผู้ยื่นคำขอจะได้รับการจัดที่ดินโดยได้ให้สิทธิการเช่า โดยอัตราค่าเช่าให้เป็นไปตามที่ ส.ป.ก. ประกาศกำหนด

๕.๒ ผู้ยื่นคำขอ ซึ่งได้รับการจัดที่ดินต้องยินยอมรับภาระหนี้สินที่ค้างชำระกับ ส.ป.ก. หรือหนี้สินที่สถาบันการเงินที่ร่วมโครงการกับ ส.ป.ก. เฉพาะต้นเงินที่เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินได้นำหนังสือ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ ไปเป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันการกู้ยืมตามสัดส่วนที่ได้รับการจัดที่ดิน

๖. แบบการแจ้งและสัญญาเช่า

๖.๑ หนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต ตามแบบ (ส.ป.ก. ๔-๑๖๓) หรือตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด

๖.๒ สัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๔ ก หรือตามแบบที่ ส.ป.ก. กำหนด

ทั้งนี้ หากพบว่ามีผู้กระทำการในลักษณะหรือพฤติการณ์ตามข้อ ๖๒ หลังจากวันที่ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผลใช้บังคับ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด จึงขอให้จังหวัดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๙๔๘

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘

เรื่อง ซักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพยานหลักฐานตามประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๐๗๑ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้จัดส่งประกาศคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งเป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินตามข้อ ๖๒ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ (ระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม) เพื่อให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) ทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. ขอเรียนว่า เนื่องจาก ส.ป.ก. ได้รับข้อหารืออันเป็นประเด็นปัญหาในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่ใช้แสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ในขั้นตอนการยื่นคำขอและหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอ รวมทั้งวิธีการตรวจสอบ ตามข้อ ๑ และข้อ ๒ แห่งประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนั้น เพื่อให้การใช้การตีความในการปฏิบัติงานตามประกาศฉบับดังกล่าวสอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๖๒ แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขตามที่ คปก. ประกาศกำหนด รวมทั้งไม่ขัดหรือแย้งกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง อาศัยอำนาจตามข้อ ๖ แห่งประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ส.ป.ก. จึงขอซักซ้อมความเข้าใจในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่ใช้แสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ในขั้นตอนการยื่นคำขอและหลักเกณฑ์การพิจารณาคำขอ รวมทั้งวิธีการตรวจสอบ ตามข้อ ๑ และข้อ ๒ แห่งประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ดังนี้

/ ๑. เนื่องจาก ...

๑. เนื่องจากประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่ คปก. กำหนดตามนัยข้อ ๖๒ วรรคสอง แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นพยานหลักฐานประกอบการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินตามระเบียบดังกล่าว ในการตรวจสอบเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงว่าบุคคลผู้ยื่นคำขอตามแบบหนังสือแจ้งการถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินของเกษตรกรอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาตต่อสำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (แบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓) เป็นผู้ที่ได้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตก่อนวันที่ระเบียบนี้มีผลใช้บังคับ ซึ่งจะมีสิทธิได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินโดยได้รับสิทธิการเช่าตามข้อ ๖๒ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือไม่ โดยเมื่อพิจารณารายการพยานเอกสารและพยานบุคคลที่ระบุไว้ในข้อ ๑.๒.๑ และข้อ ๑.๒.๒ แห่งประกาศดังกล่าวแล้วจะเห็นได้ว่า ผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ไม่อาจนำพยานเอกสารและพยานบุคคลมาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ครบทุกรายการได้โดยสภาพ กล่าวคือ ผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ไม่ใช่บุคคลผู้มีสิทธิยึดถือและครอบครอง ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ อันเป็นเอกสารที่ ส.ป.ก.จังหวัด ออกให้แก่เกษตรกรผู้ได้รับการคัดเลือกและจัดที่ดินโดยชอบด้วยกฎหมาย อีกทั้งผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ดังกล่าวไม่ใช่เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามกฎหมายในการเรียกให้บุคคลใดมาให้ถ้อยคำเป็นพยาน เนื่องจากการให้ถ้อยคำของพยานบุคคลตามที่กำหนดไว้ในประกาศฉบับดังกล่าวเป็นสิทธิและเสรีภาพของพยานบุคคลแต่ละรายอันเป็นสิทธิเฉพาะตัว ดังนั้น กรณีที่ ส.ป.ก.จังหวัด ได้มีการออกคำสั่งปฏิเสธไม่รับคำขอของผู้แจ้งการครอบครองที่ดินตามข้อ ๖๒ แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยอ้างเหตุที่ผู้ยื่นคำขอดังกล่าวไม่จัดส่งหรือนำพยานเอกสารและพยานบุคคลมาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ให้ครบทุกรายการตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๒.๑ และข้อ ๑.๒.๒ แห่งประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ จึงอาจเป็นคำสั่งทางปกครองที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายเนื่องจากมีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร ตามนัยมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

๒. ในกรณีที่ผู้แจ้งการครอบครองที่ดินตามข้อ ๖๒ แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ โดยไม่อาจนำพยานเอกสารและพยานบุคคลมาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ได้ครบทุกรายการตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑.๒.๑ และข้อ ๑.๒.๒ แห่งประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้ ส.ป.ก.จังหวัด สามารถรับคำขอพร้อมทั้งตรวจสอบและสอบสวนพยานเอกสารและพยานบุคคลที่ผู้ยื่นคำขอดังกล่าวได้นำมาแสดงต่อ ส.ป.ก.จังหวัด ตลอดจนตรวจสอบข้อเท็จจริงและพยานหลักฐานอื่น ๆ ที่เห็นว่าจำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อ ๖๒ แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยไม่จำต้องผูกพันอยู่กับคำขอหรือพยานหลักฐานของผู้ยื่นคำขอดังกล่าว ตามนัยมาตรา ๒๘ และมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ทั้งนี้ การตรวจสอบและสอบสวนพยานหลักฐานข้างต้นให้รวมถึงการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

/ ๒.๑ การตรวจสอบ ...

๒.๑ การตรวจสอบและดำเนินการตามแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้ในข้อ ๒ และข้อ ๓ แห่งประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ ประกอบกับหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๑๗๕๕ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๘

๒.๒ กรณีเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. โดยได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ ไม่เข้าให้ถ้อยคำในฐานะพยานบุคคลตามข้อ ๑.๒.๒ (๑) แห่งประกาศดังกล่าว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด มีหนังสือแจ้งเตือนและหรือแจ้งให้เกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินดังกล่าวได้รับทราบข้อเท็จจริงและมีโอกาสโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน เนื่องจากได้ปรากฏข้อเท็จจริงแก่ ส.ป.ก.จังหวัด ตามคำขอในแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ว่าเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินนั้นได้โอนการทำประโยชน์ในที่ดินหรือกระทำการอื่นใดอันเป็นเหตุในการออกคำสั่งให้สิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน หรือบอกเลิกสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ และให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกับหนังสือ ส.ป.ก. ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๐๑๑ ลงวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๗ หรือตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในสัญญาเช่าหรือสัญญาเช่าซื้อ แล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงในกระบวนการพิจารณาดังกล่าวเป็นประการใด ให้ ส.ป.ก.จังหวัด นำมาใช้ประกอบการพิจารณาคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ต่อไป

๒.๓ กรณีเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. โดยได้รับ ส.ป.ก. ๔-๐๑ หรือสัญญาเช่า หรือสัญญาเช่าซื้อ ถึงแก่ความตาย และทายาทของเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินนั้นไม่เข้าให้ถ้อยคำในฐานะพยานบุคคลตามข้อ ๑.๒.๒ (๑) ๑) แห่งประกาศดังกล่าว รวมทั้งไม่ปรากฏว่ามีทายาทรายใดได้ใช้สิทธิยื่นคำขอรับการตกทอดทางมรดกหรือยื่นคำขอรับการจัดที่ดินแทนที่ตามหมวด ๒ หรือหมวด ๓ แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการตามข้อ ๒.๒ แห่งประกาศข้างต้น โดยปิดประกาศเป็นการทั่วไปเพื่อให้ทราบว่ามีผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ต่อ ส.ป.ก.จังหวัด แล้วดำเนินการสอบสวนตามข้อ ๒.๑ แห่งประกาศเดียวกัน แต่ถ้าเป็นกรณีที่มีทายาทรายใดรายหนึ่งหรือหลายรายได้ใช้สิทธิยื่นคำขอรับการตกทอดทางมรดกหรือคำขอรับการจัดที่ดินแทนที่ไว้แล้ว ให้ ส.ป.ก.จังหวัด สอบสวนทายาทและตรวจสอบข้อเท็จจริงให้ได้ข้อยุติว่าเกษตรกรผู้ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. ได้มีการโอนการทำประโยชน์ในที่ดินโดยฝ่าฝืนหน้าที่ตามสัญญาหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องก่อนถึงแก่ความตาย หรือไม่ อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อนำผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงดังกล่าวมาใช้ประกอบการพิจารณาคำขอของทายาทและของผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ตามที่ระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนด แล้วแต่กรณี

๓. เมื่อพยานเอกสารและพยานบุคคลตามข้อ ๑.๒.๑ และข้อ ๑.๒.๒ แห่งประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ เป็นพยานหลักฐานที่กำหนดไว้เพื่อประโยชน์ในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงของผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ ว่าตนเป็นผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ ส.ป.ก. ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตก่อนวันที่ระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มีผลใช้บังคับ ซึ่งมีสิทธิจะได้รับการพิจารณาคัดเลือกและจัดที่ดินตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในข้อ ๖๒ แห่งระเบียบเดียวกัน ดังนั้น ในกรณีที่ ส.ป.ก.จังหวัดได้รับคำขอและดำเนินการตรวจสอบพยานหลักฐานตามแนวทางข้างต้นแล้วเห็นว่าข้อเท็จจริงที่ปรากฏ

/ ตาม ...

ตามพยานหลักฐานดังกล่าวไม่เพียงพอที่จะพิสูจน์ได้ว่าผู้ยื่นคำขอตามแบบ ส.ป.ก. ๔-๑๖๓ เป็นบุคคลที่อยู่ในหลักเกณฑ์และเงื่อนไขตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๖๒ แห่งระเบียบคัดเลือกฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ปฏิรูปที่ดินจังหวัดในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย ย่อมมีหน้าที่และอำนาจในการออกคำสั่งไม่อนุมัติให้ผู้ยื่นคำขอนั้นได้รับสิทธิการเช่า พร้อมทั้งแจ้งสิทธิและระยะเวลาในการอุทธรณ์ให้ผู้ยื่นคำขอทราบต่อไป

ในการนี้ ส.ป.ก. จึงขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัดทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวัฒนา มังธิสาร)
รองเลขาธิการ รักษาราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทรศัพท์ / โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๕๐๑๑

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๙ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๘๑ ลงวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๗

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) รับทราบและถือปฏิบัติตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๗/๒๕๖๗ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจดำเนินการตามกฎหมายเกี่ยวกับการสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจากสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สั่ง ณ วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๗ ซึ่งข้อ ๑ ได้มอบหมายให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจดำเนินการตามกฎหมายในการพิจารณาและมีคำสั่งให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. เพื่อให้เป็นไปตามข้อ ๑๑/๑ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๖ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. พิจารณาแล้วขอเรียนว่า เพื่อให้การพิจารณาออกคำสั่งสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินของปฏิรูปที่ดินจังหวัดในแต่ละท้องที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันและสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของข้อ ๑๑/๑ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยการให้เกษตรกรและสถาบันเกษตรกรผู้ได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมปฏิบัติเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม) ส.ป.ก. จึงขอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดโปรดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด รับทราบและถือปฏิบัติตามแนวทางเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน ดังนี้

๑. เหตุในการออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

ปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีหน้าที่และอำนาจในการออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุในการออกคำสั่งตามข้อ ๑๑ (๓) หรือ (๔) แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑.๑ เกษตรกรขาดคุณสมบัติเพราะไม่มีสัญชาติไทย หมายถึง เกษตรกรนั้นมีสัญชาติไทยอยู่ในขณะที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. แต่ได้เสียสัญชาติไทยในภายหลัง

๑.๒ เกษตรกรขาดคุณสมบัติความเป็นเกษตรกรตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม หมายถึง เกษตรกรนั้นมีคุณสมบัติความเป็นเกษตรกรอยู่ในขณะที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. แต่ต่อมาได้เปลี่ยนแปลงอาชีพหรือมีเหตุอื่นใดทำให้มิได้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก

๑.๓ เกษตรกรขาดคุณสมบัติเพราะมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกันเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้ว หมายถึง เกษตรกรนั้นไม่มีที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมเป็นของตนเอง

/หรือ...

หรือของบุคคลในครอบครัวเดียวกันหรือมีที่ดินเพียงเล็กน้อยแต่ไม่เพียงพอแก่การประกอบเกษตรกรรมเพื่อเลี้ยงชีพอยู่ในขณะที่ได้รับการจัดที่ดินจาก ส.ป.ก. แต่ต่อมาเกษตรกรและบุคคลในครอบครัวเดียวกัน (คู่สมรส และผู้สืบสันดานที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ) ได้มีที่ดินทั้งที่อยู่ในเขตและนอกเขตปฏิรูปที่ดินที่บุคคลดังกล่าวมีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน กฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และกฎหมายอื่น ๆ ซึ่งเมื่อรวมกับที่ดินที่ได้รับจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมแล้วเกินกว่า ๕๐ ไร่ สำหรับการประกอบเกษตรกรรมทั่วไป หรือเกินกว่า ๑๐๐ ไร่ สำหรับเกษตรกรรมประเภทสัตว์ใหญ่ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนดในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๓๘ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๓๘

๑.๔ เกษตรกรไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ และไม่ปฏิบัติตามคำเตือนในข้อ ๘ แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งหมายความรวมถึงกรณีที่เกษตรกรไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในข้อ ๗ ซึ่งไม่ต้องมีการเตือนตามข้อ ๘ วรรคสอง ด้วย

๒. การดำเนินการก่อนออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

เนื่องจากคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเป็นคำสั่งทางปกครองที่กระทบถึงสิทธิของเกษตรกร ดังนั้น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุในการออกคำสั่งตามข้อ ๑๑ (๓) หรือ (๔) แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่ต้องมีการเตือนตามข้อ ๘ หรือไม่ก็ตาม ส.ป.ก.จังหวัด จะต้องมีหนังสือแจ้งให้คู่กรณีมีโอกาสที่จะได้ทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนเพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก่อนพิจารณาออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑/๑ แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓. แนวทางพิจารณาออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดิน

๓.๑ <u>กรณีเกษตรกรขาดคุณสมบัติเพราะไม่มีสัญชาติไทยตามข้อ ๑.๑</u> ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินทั้งหมดที่เกษตรกรรายนั้นได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ตามข้อ ๑๑ (๓) (ก) ประกอบข้อ ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๒ <u>กรณีเกษตรกรขาดคุณสมบัติความเป็นเกษตรกรตามข้อ ๑.๒</u>

๓.๒.๑ กรณีเกษตรกรไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงอาชีพและหรือไม่ยื่นคำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติตามที่ระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนด ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกคำสั่งให้เกษตรกรนั้นสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินทั้งหมดที่เกษตรกรได้รับมอบจาก ส.ป.ก. โดยเป็นการสั่งให้สิ้นสิทธิเพราะขาดคุณสมบัติความเป็นเกษตรกรตามข้อ ๑๑ (๓) (ข) ประกอบข้อ ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๒.๒ กรณีเกษตรกรแจ้งการเปลี่ยนแปลงอาชีพพร้อมยื่นคำขอสละสิทธิที่ดินเพื่อการจัดที่ดินแทนที่ให้แก่คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติตามที่ระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนด และ ส.ป.ก.จังหวัด ได้พิจารณาคำขอรับการจัดที่ดินแทนที่ของคู่สมรส บุตร หรือเครือญาติดังกล่าวตามระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เสร็จสิ้นแล้ว ให้พิจารณาการสิ้นสิทธิของเกษตรกรข้างต้นตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

/๓.๒.๒.๑ ...

๓.๒.๒.๑ ถ้าคู่สมรส บุตร หรือเครือญาติได้รับการจัดที่ดินเพียงบางส่วนของที่ดินทั้งหมดที่เกษตรกรได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกคำสั่งให้เกษตรกรนั้นสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเฉพาะส่วนที่เหลือซึ่งไม่มีผู้ใดได้รับการจัดที่ดินดังกล่าวโดยเป็นการสั่งให้สิ้นสิทธิเพราะขาดคุณสมบัติความเป็นเกษตรกรตามข้อ ๑๑ (๓) (ข) ประกอบข้อ ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๑) แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม สำหรับที่ดินส่วนที่จัดให้แก่คู่สมรส บุตร หรือเครือญาติตามคำขอแล้ว ให้ถือว่าเกษตรกรสิ้นสิทธิในที่ดินเพราะสละสิทธิในที่ดินส่วนนั้นโดยไม่ต้องออกคำสั่งให้สิ้นสิทธิตามนัยข้อ ๑๑ (๑) ประกอบข้อ ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๒.๒.๒ ถ้าคู่สมรส บุตร หรือเครือญาติได้รับการจัดที่ดินทั้งหมดที่เกษตรกรได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ให้ถือว่าเกษตรกรสิ้นสิทธิในที่ดินเพราะสละสิทธิในที่ดินส่วนนั้นโดยไม่ต้องออกคำสั่งให้สิ้นสิทธิตามนัยข้อ ๑๑ (๑) ประกอบข้อ ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๒.๒.๓ ถ้าคู่สมรส บุตร หรือเครือญาติไม่ได้รับการจัดที่ดินทั้งหมดที่เกษตรกรได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกคำสั่งให้เกษตรกรนั้นสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินทั้งหมดที่เกษตรกรได้รับมอบจาก ส.ป.ก. โดยเป็นการสั่งให้สิ้นสิทธิเพราะขาดคุณสมบัติความเป็นเกษตรกรตามข้อ ๑๑ (๓) (ข) ประกอบข้อ ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๓ <u>กรณีเกษตรกรขาดคุณสมบัติเพราะมีที่ดินทำกินเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพอยู่แล้วตามข้อ ๑.๓</u>

๓.๓.๑ ถ้าการออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเฉพาะส่วนของเนื้อที่ที่เกินกว่าขนาดที่ คปก. กำหนดนั้นจะเป็นอุปสรรคต่อการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรรายต่อไป ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินทั้งหมดที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ตามข้อ ๑๑ (๓) (ค) ประกอบข้อ ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๓.๒ ถ้าการออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเฉพาะส่วนของเนื้อที่ที่เกินกว่าขนาดที่ คปก. กำหนดนั้นไม่เป็นอุปสรรคต่อการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรรายต่อไป ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเฉพาะส่วนที่เกินกว่าขนาดที่ คปก. กำหนดดังกล่าว ตามข้อ ๑๑ (๓) (ค) ประกอบข้อ ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๒) แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๔ <u>กรณีเกษตรกรไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดและไม่ปฏิบัติตามคำเตือนตามข้อ ๑.๔</u>

๓.๔.๑ ถ้าการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และหรือไม่ปฏิบัติตามคำเตือนนั้นเกิดขึ้นจากความจำเป็นในการดำรงชีพซึ่งมิได้เกิดจากการทุจริตของเกษตรกร เช่น ความจำเป็นที่เกิดขึ้นจากกรณีที่ ส.ป.ก. จัดที่ดินให้แก่เกษตรกรโดยไม่มีทางออกถึงทางสาธารณะ หรือมีทางออกแต่ต้องข้ามสระ บึง หรือทะเล หรือมีที่ชันอันระดับที่ดินกับทางสาธารณะสูงกว่ากันมาก หรือความจำเป็นเกี่ยวกับการจัดหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม เป็นต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเฉพาะส่วนที่ไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ที่กำหนดและไม่ปฏิบัติตามคำเตือนดังกล่าว ตามข้อ ๑๑ (๔) ประกอบข้อ ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๓) (ก) แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

/๓.๔.๒ ...

๓.๔.๒ ถ้าการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และหรือไม่ปฏิบัติตามคำเตือนนั้นเป็นการไม่ปฏิบัติตามสัญญากู้ยืมที่ทำกับ ส.ป.ก. หรือไม่ปฏิบัติตามพันธกรณีที่มีอยู่กับสถาบันการเงินหรือบุคคลที่ดำเนินงานร่วมกับ ส.ป.ก. เช่น เกษตรกรไม่ปฏิบัติตามสัญญากู้ยืมที่ทำกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ซึ่งดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงระหว่าง ส.ป.ก. กับ ธ.ก.ส. เป็นต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเฉพาะส่วนที่มีมูลค่าเท่ากับจำนวนหนี้ค้างชำระตามหลักเกณฑ์ที่ คปก. กำหนด ตามข้อ ๑๑ (๔) ประกอบข้อ ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๓) (ข) แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๔.๓ กรณีที่เป็นการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่และหรือไม่ปฏิบัติตามคำเตือนซึ่งไม่ใช่กรณีตามข้อ ๓.๔.๑ และ ๓.๔.๒ เช่น เกษตรกรขายที่ดินทั้งหมดหรือบางส่วนให้แก่บุคคลอื่น หรือเกษตรกรลักลอบขุดดินขาย เป็นต้น ให้พิจารณาการสิ้นสิทธิของเกษตรกรตามแนวทาง ดังต่อไปนี้

๓.๔.๓.๑ ถ้าปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า เกษตรกรดังกล่าวไม่ได้ใช้ที่ดินนั้นประกอบเกษตรกรรมเพื่อการดำรงชีพอีกต่อไป เช่น เกษตรกรขายที่ดินทั้งหมดให้แก่บุคคลอื่น หรือละทิ้งไม่ทำประโยชน์ในที่ดินนั้น เป็นต้น ให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินทั้งหมดที่เกษตรกรได้รับมอบจาก ส.ป.ก. ตามข้อ ๑๑ (๔) ประกอบข้อ ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๓.๔.๓.๒ ถ้าปฏิรูปที่ดินจังหวัดพิจารณาแล้วเห็นว่า เกษตรกรดังกล่าวยังคงใช้ที่ดินส่วนที่เหลือจากการกระทำฝ่าฝืนหน้าที่นั้นประกอบเกษตรกรรมเพื่อการดำรงชีพอยู่ และการให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินทั้งหมดที่ได้รับมอบจาก ส.ป.ก. จะก่อให้เกิดความเดือดร้อนและเสียหายแก่การดำรงชีพของเกษตรกรเกินสมควร เช่น เกษตรกรขายที่ดินบางส่วนให้แก่บุคคลอื่นและยังคงใช้ที่ดินส่วนที่เหลือประกอบเกษตรกรรมเพื่อการดำรงชีพ เป็นต้น หากเกษตรกรนั้นได้แสดงความประสงค์จะขอเข้าทำสัญญาเช่าที่ดินกับ ส.ป.ก. กรณีนี้ให้ ส.ป.ก.จังหวัด ดำเนินการจัดทำสัญญาเช่าที่ดินกับเกษตรกรในส่วนที่เกษตรกรยังคงใช้ประกอบเกษตรกรรมดังกล่าว และให้ปฏิรูปที่ดินจังหวัดออกคำสั่งให้เกษตรกรสิ้นสิทธิการเข้าทำประโยชน์ในที่ดินเฉพาะส่วนที่ไม่ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินกับ ส.ป.ก. ตามข้อ ๑๑ (๔) ประกอบข้อ ๑๑/๑ วรรคหนึ่ง และวรรคสอง (๓) (ค) แห่งระเบียบว่าด้วยการเข้าทำประโยชน์ฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิณะโรจน์ ทรัพย์ส่งสุข)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทรศัพท์ / โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔

ประกาศสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามข้อ ๖๒ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดิน
เพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร
การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สิน
ของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๕ แห่งระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (คปก.) ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ และข้อ ๖๒ แห่งระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ ประกอบประกาศ คปก. เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับสิทธิโดยการเช่าที่ดินของผู้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินที่ได้จัดให้แก่เกษตรกรแล้วโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๗ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) จึงออกประกาศ ดังนี้

ข้อ ๑ กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม โดยแบ่งตามประเภทที่ดิน ดังนี้

๑.๑ ประเภทที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อ ที่ดินพระราชทาน ที่ดินบริจาค และที่ดินราชพัสดุที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้ ส.ป.ก. ใช้เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินที่ ส.ป.ก. จัดซื้อที่ดินพระราชทาน ที่ดินบริจาค และที่ดินราชพัสดุที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้ ส.ป.ก. ใช้เพื่อดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

๑.๒ ประเภทที่ดินของรัฐ กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ตามประกาศ ส.ป.ก. เรื่อง อัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ประเภทที่ดินของรัฐ ประกาศ ณ วันที่ ๒ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๕

ข้อ ๒ ให้มีผลใช้บังคับการจัดทำสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่กำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมสอดคล้องและเกิดขึ้นก่อนประกาศฉบับนี้ รวมทั้งให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ระเบียบ คปก. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๖ มีผลใช้บังคับ

/ ข้อ ๓ ...

ข้อ ๓ บรรดาสัญญาเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมที่จัดทำขึ้นก่อนวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ โดยกำหนดอัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สอดคล้องกับอัตราค่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามประกาศฉบับนี้ ให้ถือเป็นสัญญาที่ได้จัดทำขึ้นตามอัตราค่าเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามประกาศฉบับนี้

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

(นายเศรษฐเกียรติ กระจ่างวงษ์)
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

ด่วนที่สุด
ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๒๗๕

สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม
ถนนราชดำเนินนอก กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๑ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดิน

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด

อ้างถึง หนังสือสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ด่วนที่สุด ที่ กษ ๑๒๐๔/ว ๓๔๔๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม (ส.ป.ก.) ได้ขอให้จังหวัดโปรดแจ้งให้สำนักงานการปฏิรูปที่ดินจังหวัด (ส.ป.ก.จังหวัด) รับทราบและถือปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกร การโอนหรือตกทอดทางมรดกสิทธิการเช่าหรือเช่าซื้อ และการจัดการทรัพย์สินและหนี้สินของเกษตรกรผู้ได้รับที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๔ (ระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔) และคำสั่งที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามระเบียบนี้ โดยข้อ ๓ แห่งระเบียบดังกล่าวได้ยกเลิกระเบียบคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคัดเลือกเกษตรกรซึ่งจะมีสิทธิได้รับที่ดินจากการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม พ.ศ. ๒๕๓๕ (ระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๕) และข้อ ๑๑ แห่งระเบียบเดียวกันได้กำหนดให้การคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบนี้เป็นอำนาจของเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย เว้นแต่เป็นกรณีการจัดที่ดินส่วนเกินกว่าขนาดที่กำหนดในข้อ ๑๓ (๑) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งตามคำสั่ง ส.ป.ก. ที่ ๔๐๓/๒๕๖๔ เรื่อง มอบหมายหน้าที่และอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรในเขตปฏิรูปที่ดิน สั่ง ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔ เลขาธิการ ส.ป.ก. ได้มอบหมายให้การคัดเลือกและจัดที่ดินนี้เป็นหน้าที่และอำนาจของปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมในท้องที่ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

ส.ป.ก. ขอเรียนว่า เนื่องจากได้ปรากฏข้อเท็จจริงว่าในบางท้องที่มีการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยผิดพลาด ซึ่งคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นระเบียบที่ใช้บังคับในขณะนั้น เป็นคำสั่งทางปกครอง ประกอบกับคำสั่งเพิกถอนคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดดังกล่าวเป็น “คำสั่งทางปกครอง” ตามบทนิยามในมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น ในการพิจารณาเพิกถอนคำสั่งทางปกครองที่มิชอบด้วยกฎหมายข้างต้นจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ในการนี้ ส.ป.ก. จึงขอให้จังหวัดโปรดแจ้งให้ ส.ป.ก.จังหวัด ถือปฏิบัติตามแนวทางชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อให้การปฏิบัติงานของ ส.ป.ก.จังหวัด เป็นไปในแนวทางเดียวกันและสอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. เมื่อข้อ ๑๑ ประกอบกับข้อ ๑๖ วรรคหนึ่ง แห่งระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้เปลี่ยนแปลงผู้มีอำนาจในการคัดเลือกและจัดที่ดินหรือออกคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินจากคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดเป็นเลขาธิการ ส.ป.ก. หรือผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย เว้นแต่เป็นกรณีการจัดที่ดินส่วนที่เกินกว่าขนาดที่กำหนดในข้อ ๑๓ (๑) ให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

/ดังนั้น...

ดังนั้น ปฏิรูปที่ดินจังหวัดในฐานะผู้ซึ่งเลขาธิการ ส.ป.ก. มอบหมาย จึงเป็นผู้มีอำนาจเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินโดยผิดพลาด เว้นแต่เป็นกรณีเพิกถอนการจัดให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินเกินกว่าห้าสิบไร่ ทั้งนี้ ตามนัยมาตรา ๔๙ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ และความเห็นของคณะกรรมการวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง เรื่องเสร็จที่ ๓๔/๒๕๖๕ รายละเอียดปรากฏตาม QR Code ท้ายหนังสือฉบับนี้

๒. ในการพิจารณาเหตุแห่งการเพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ ขอให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบข้อเท็จจริงอย่างรอบคอบก่อนมีคำสั่งเพิกถอนหรือไม่เพิกถอนคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดนั้น ทั้งนี้ หากเหตุแห่งการเพิกถอนคำสั่งดังกล่าวเกิดจากบุคคลผู้มีส่วนได้เสียเป็นผู้ร้องขอ ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๘ มาตรา ๒๙ และมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนี้

๒.๑ ดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงโดยไม่จำต้องผูกพันอยู่กับคำขอหรือพยานหลักฐานของผู้ร้องขอเพื่อให้ได้พยานหลักฐานที่พิสูจน์ข้อเท็จจริงว่าคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดที่อนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ นั้นผิดพลาดตามคำร้องขอหรือไม่ อย่างไรโดยอาจพิจารณาประกอบกับพยานหลักฐานเชิงประจักษ์ที่เกี่ยวข้อง เช่น การตรวจสอบข้อมูลจากระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) ผ่านระบบสารสนเทศโดยบัตรประจำตัวประชาชนแบบอเนกประสงค์ (Smart Card) ของผู้ร้องขอและผู้มีส่วนได้เสีย หรือการตรวจสอบข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้ถือครองและทำประโยชน์ในที่ดินในช่วงเวลาที่คณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดมีคำสั่งอนุญาตให้เกษตรกรเข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยอาจพิจารณาจากข้อมูลทะเบียนเกษตรกร ข้อมูลการถือครองที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ข้อมูลการชำระภาษีบำรุงท้องที่หรือภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง หรือการตรวจสอบสถานะที่ดินและแผนที่แสดงแนวเขตที่ดิน แล้วแต่กรณี เป็นต้น

๒.๒ ในการตรวจสอบพยานหลักฐานที่จำเป็นแก่การพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามข้อ ๒.๑ ให้รวมถึงการดำเนินการแสวงหาพยานหลักฐานทุกอย่างที่เกี่ยวข้อง การรับฟังพยานหลักฐาน คำชี้แจง หรือความเห็นของผู้ร้องขอหรือพยานบุคคลหรือพยานผู้เชี่ยวชาญที่ผู้ร้องขอกล่าวอ้าง เว้นแต่จะเห็นว่าเป็นการกล่าวอ้างที่ไม่จำเป็นฟุ่มเฟือยหรือเพื่อประวิงเวลา การขอข้อเท็จจริงหรือความเห็นจากผู้ร้องขอ พยานบุคคล หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ การขอให้ผู้ครอบครองเอกสารส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง การออกไปตรวจสถานที่

๒.๓ ในกรณีที่เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตปฏิรูปที่ดินตามคำสั่งของคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินจังหวัดตามระเบียบฯ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่ถูกกล่าวอ้างว่าออกโดยผิดพลาด มิใช่ผู้ร้องขอให้เพิกถอนคำสั่งดังกล่าว ให้มีหนังสือแจ้งให้เกษตรกรผู้ได้รับอนุญาตนั้นทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและมีโอกาสได้โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุริยน พัชรครุกานนท์)
รองเลขาธิการปฏิบัติราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

สำนักกฎหมาย
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๘๑-๒๙๐๔